බුද්ධජයන්තීත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 3.

විනයපිටකයෙහි

මහාවග්ගපාළි

ප්‍රථම භාගය

TOC

බුද්ධජයන්තීත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 3.

විනයපිටකයෙහි

03 වන ග්‍රන්ථය

මහාවග්ගපාළි

ප්‍රථම භාගය

ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

අම්බලම්ගොඩ ශාසනෝදය පරිවෙණාධිපති
පණ්ඩිත
අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල ස්ථවිරයන් වහන්සේ
විසින් කරණලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්තයි.

බු. ව. 2550
ක්‍රි. ව. 2006

TOC

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 3

The Third Book in the

Vinaya-Pitaka

3

MAHĀVAGGAPĀLI (I)

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita
Ambalamgoda Dhammakusala Thera
Principal of Sāstrodaya Pirivena, Ambalamgoda

විනයපිටකෙ

මහාවග්ගපාළි

විනයපිටකයෙහි

මහවග

පටුන

CONTENTS

	පිටුව
සංක්ෂෙපනය.	I
ප්‍රස්තාවනාව.	VII
බුද්ධජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා.	LXIII
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකසභාව	LXVII
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය (ග්‍රන්ථ හා පරිවර්තකස්ථවිරවරු)	LXVIII
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකමණ්ඩලය	LXX
ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ මධ්‍යවිධායකසභාව	LXXI
Corrigenda to the English Notes	LXXII
සංකේතනිරූපණය.	LXXIII
පාළි හෝඩිය	LXXIV

මහාවග්ගපාළියා පඨමො භාගො

1. මහාඛන්ධකං . . . . . 2 - 246

බොධිකථා 1. අජපාලකථා 6. මුචලින්දකථා 6. රාජායතනකථා 8. බ්‍රහ්මායාචනකථා 10. පඤ්චවග්ගියකථා 14. පබ්බජ්ජාකථා 30. මාරකථා 42. තීහි සරණගමනෙහි පබ්බජ්ජා-උපසම්පදාකථා 44. දුතියමාරකථා 46. භද්දවග්ගියවත්ථු 48. උරුවෙලපාටිහාරියකථා 50. බිම්බිසාරසමාගමකථා 74. සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානපබ්බජ්ජා 84. උපජ්ඣායවත්තං 92. සද්ධිවිහාරිකවත්තං 106. පනාමිතකථා 114. ආචරියවත්තං 126. අන්තෙවාසිකවත්තං 142. පනාමනා-ඛමාපනා 52. බාලඅබ්‍යත්තවත්ථු 154. නිස්සයපටිප්පස්සද්ධි 156. උපසම්පාදෙතබ්බපඤ්චකං 162. උපසම්පාදෙතබ්බඡක්කං 164. අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බකථා 172. පඤ්චආබාධවත්ථු 178. රාජභටවත්ථු 182. අඞ්ගුලිමාලචොරවත්ථු 184. කාරභෙදකචොරවත්ථු 184. ලිඛිතකචොරවත්ථු 186. කසාහතවත්ථු 186. ලක්ඛණාහතවත්ථු 186. ඉණායිකවත්ථු 186. දාසවත්ථු 188. කම්මාරභණ්ඩුවත්ථු 188. උපාලිදාරකවත්ථු 190. අහිවාතකරොගවත්ථු 192. කණ්ටකවත්ථු 194. ආහුන්දරිකවත්ථු 194. නිස්සයකථා 196. රාහුලවත්ථු 204. සික්ඛාපදකථා 208. දණ්ඩකම්මවත්ථු 208. අනාපුච්ඡාවරණවත්ථු 212. අපලාළනවත්ථු 212. කණ්ටකසාමණෙරවත්ථු 212. පණ්ඩකවත්ථු 212. ථෙය්‍යසංවාසකවත්ථු 214. තිරච්ඡානගතවත්ථු 214. මාතුඝාතකවත්ථු 218. පිතුඝාතකවත්ථු 218. අරහන්තඝාතකවත්ථු 218. භික්ඛුණිදූසකවත්ථු 220. උභතොබ්‍යඤ්ජනකවත්ථු 220. අනුපජ්ඣායකාදිවත්ථු 222. අපත්තකාදිවත්ථූනි 222. නඋපසම්පාදෙතබ්බවීසති 222. හත්ථච්ඡින්නකාදිනපබ්බාජෙතබ්බද්වත්තිංසා 226. අලජ්ජිනිස්සයවත්ථූනි 228. ගමිකාදි චත්තාරි අනිස්සිතවත්ථූනි 228. ගොත්තෙන අනුසාවණානුජානනා 230. ද්වෙ උපසම්පදාපෙක්ඛා 230. ගබ්භවීසූපසම්පදා 230. උපසම්පදාය අන්තරායිකධම්මපුච්ඡා 232. චත්තාරො නිස්සයා 238. චත්තාරි අකරණීයානි 240. ආපත්තියා අදස්සනාදීසු උක්ඛිත්තකා 242. උද්දානගාථා 244 -- 246.

2. උපොසථක්ඛන්ධකං . . . . 248 – 344

උපොසථසන්නිපාතකථා 248. පාතිමොක්ඛුද්දෙසො 250. මහාකප්පිනවිසුද්ධිකථා 256. සීමාසම්මුති 258. උපොසථාගාරසම්මුති 260. උපොසථාගාරසමූහනං 260. උපොසථප්පමුඛසම්මුති. 262. අවිප්පවාසසීමාසම්මුති 264. සීමාසමූහනං 266. ගාමාදිසීමාකථා 268. ද්වෙ උපොසථා 268. චත්තාරි උපොසථකම්මානි 270. පඤ්චපාතිමොක්ඛුද්දෙසා 270. සඞ්ඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛුද්දෙසො 272. පාතිමොක්ඛුද්දෙසස්සන්තරායා 272. විනයපුච්ඡා 272. විනයවිස්සජ්ජනා 274. චොදනා 274. අධම්මකම්මපටික්කොසනා 276. සඞ්ඝට්ඨපරිසාය පාතිමොක්ඛුද්දෙසපටික්ඛෙපො 278. පාතිමොක්ඛුද්දෙසකඅජ්ඣෙසනා 280. පක්ඛගණනාදිඋග්ගහණං 282. උපොසථාරොචනා 282. පුබ්බකරණානි 284. දිසඞ්ගමිකාදිවත්ථු 286. පාරිසුද්ධිදානං 288. ඡන්දදානං 290. ඤාතකාදිග්ගහණං 294. උම්මත්තකසම්මුති 294. සඞ්ඝුපොසථාදි උපොසථප්පභෙදා 298. ආපත්තිපටිකම්මං 304. සභාගාපත්තිපටිකම්මං 306. අනාපත්තිපණ්ණරසකං 306. වග්ගාවග්ගසඤ්ඤීපණ්ණරසකං 316. වෙමතිකපණ්ණරසකං 318. කුක්කුච්චපකතපණ්ණරසකං 320. භෙදපුරෙක්ඛාරපණ්ණරසකං 322. සීමොක්කන්තිකපෙය්‍යාලං 330. ආවාසිකාකාරලිඞ්ගාදිදස්සනං 332. නානාසංවාසකාදීහි උපොසථකරණං 334. නගන්තබ්බවාරා 336. ගන්තබ්බවාරා 338. වජ්ජනීයපුග්ගලදස්සනාදි 340. උද්දානගාථා 342 – 344.

3. වස්සූපනායිකක්ඛන්ධකං . . . . 346 – 392

ද්වෙ වස්සූපනායිකා 346. වස්සානෙ චාරිකාපටික්ඛෙපො 348. වස්සුක්කඩ්ඪනං 348. සත්තාහකරණීයකථා 350. අන්තරායෙ අනාපත්තිවස්සච්ඡෙදස්ස 372. සඞ්ඝභෙදෙ අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස 376. වජාදීසු වස්සූපගමනං 380. වස්සං අනුපගන්තබ්බට්ඨානානි 380. අකත්තබ්බකතිකා 382. පටිස්සවෙ දුක්කටාපත්ති 382. උද්දානගාථා 392.

4. පවාරණක්ඛන්ධකං . . . . 394 – 472

ඵාසුක-අඵාසුකවිහාරාදිකථා 394. පවාරණවිධිඅනුජානනා 398. ද්වෙපවාරණා 402. චත්තාරි පවාරණකම්මානි 402. පවාරණදානං 402. ඡන්දදානං 406. ඤාතකාදිග්ගහණං 406. සඞ්ඝපවාරණාදිපවාරණභෙදා 408. ආපත්තිපටිකම්මං 412. ආපත්තිආවිකරණං 414. සභාගාපත්තිපටිකම්මං 414. අනාපත්තිපණ්ණරසකං 418. වග්ගාවග්ගසඤ්ඤීපණ්ණරසකං 424. වෙමතිකපණ්ණරසකං 426. කුක්කුච්චපකතපණ්ණරසකං 428. භෙදපුරෙක්ඛාරපණ්ණරසකං 430. සීමොක්කන්තිකපෙය්‍යාලං 436. චාතුද්දසිකාදිදිවසනානත්තං 436. ආවාසිකාකාරලිඞ්ගාදිදස්සනං 438. නානාසංවාසකාදීහි පවාරණා 440. නගන්තබ්බවාරා 440. ගන්තබ්බවාරා 444. වජ්ජනීයපුග්ගලදස්සනං 444. ද්වෙවාචිකාදිපවාරණා 448. පවාරණස්ස අන්තරායා 450. පවාරණට්ඨපනං 450. ථුල්ලච්චයවත්ථු 454. වත්ථුට්ඨපනං 462. භණ්ඩනකාරකවත්ථු 464. ඵාසුවිහාරාධිගමො 468 පවාරණසඞ්ගහො 470. උද්දානගාථා 472.

5. චම්මක්ඛන්ධකං . . . . 474 – 516

සොණකොළිවිසවත්ථු 474. දිගුණාදිඋපාහනපටික්ඛෙපො 486. සබ්බනීලිකාදිඋපාහනපටික්ඛෙපො 486. ගණඞ්ගණූපාහනානුජානනා 490. අජ්ඣාරාමෙ උපාහනපටික්ඛෙපො 492. පාදුකාදිපටික්ඛෙපො 492. යානපටික්ඛෙපො 500. උච්චාසයන-මහාසයනපටික්ඛෙපො 500. සබ්බචම්මපටික්ඛෙපො 502. ගිහිවිකතානුජානනා 504. සොණකුටිකණ්ණවත්ථු 506. පච්චන්තිමජනපදෙසු විනයධරපඤ්චමෙන උපසම්පදානුජානනා 512. උද්දානගාථා 516.

සංලෲපනය

සම්බුද්ධජයන්තිය

ශ්‍රීශාක්‍යමුනීන්ද්‍ර වූ තථාගත සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සකන්ධ-පරිනිර්වාණයෙන් දැන් අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයක් සම්පූර්ණ ය. මේ තරම් දීර්ඝකාලයක් උන්වහන්සේගේ නෛර්යාණිකශාසනය සදෙවකලොකයාහට හිතවැඩ සලසමින් අඛණ්ඩ ව පැවැත්මේ ආශ්චර්යසිද්ධිය නිමිත්ත කොට ගෙණ සම්බුද්ධමඞ්ගලමහොත්සව පැවැත්වීමට හා සම්බුද්ධශාසනයාගේ චිරස්ථිතියට හිත වූ කාර්යසංවිධානය සඳහා බෞද්ධමහාජනයා විසින් දෙදහස්පන්සියවන සම්බුද්ධපරිනිර්වාණවර්ෂය බුද්ධජයන්තිවර්ෂය වශයෙන් සම්මත කර ගන්නාලදි.

සිංහලජාතිය

සම්බුද්ධපරිනිර්වාණදිනයෙහි ලක්දිව පැමිණි විජයකුමාරයාගෙන් ආරම්භ වූ සිංහලජාතියට ද අවුරුදු දෙදහස්පන්සියයක් පිරුණේ ය. එහෙයින් සිංහලජනතාවට මේ ජයන්තිවර්ෂය ජාතික වශයෙන් ද අතිශයින් වැදගත් වන්නේ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ම තමන් වහන්සේගේ නෛර්යාණිකශාසනය පන්දහසක් හවුරුදු ආරක්ෂා කිරීමට සුදුසු ජාතිය වශයෙන් තෝරා ගණු ලැබූ සිංහලජාතිය ඒ ශ්‍රෙෂ්ඨධර්මය සවකීයශිෂ්ටාචාරය හා ආගම ද වශයෙන් වැළඳ ගෙණ මෙතුවක් කල් ආරක්ෂා කිරීමෙන් දෙවියන් සහිත ලොකයාගේ සම්භාවනයට පාත්‍ර වී ය.

ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලය

මේ බව සැලකීමෙන් මහත් ප්‍රබොධයට පැමිණි වර්තමාන සිංහල බෞද්ධයන් විසින් බුද්ධශාසනයේ චිරස්ථිතිය සඳහා මින් පෙර නුවූ විරූ අවශ්‍යක්‍රියා සංවිධාන කළ යුතු බව සලකා මෙහි දැක්වෙන ප්‍රස්තාවනාවෙහි විස්තර වන පරිදි ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලය පිහිටුවන ලදී.

ලඞ්කාරජයේ අනුග්‍රහය

බුද්ධජයන්තිය පිළිබඳ කටයුතු නො පිරිහෙළා සිදු කරණු පිණිස එකල අග්‍රාමාත්‍ය ව සිටි **ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලයේ** සභාපති වූ **ශ්‍රීමත් ජෝන් කොතලාවල** මැතිතුමන්ගේ හා ස්වදෙශකාර්ය භාර ව සිටි **ඒ. රත්නායක** ඇමැතිතුමන්ගේ ද ඉල්ලීම පරිදි ගතරජයේ අමාත්‍යමණ්ඩලය විසින් ප්‍රථමවරට **රුපියල් පණස්ලක්ෂයක** ආධාරමුදලක් ලඞ්කාබෞද්ධ-මණ්ඩලයට පවරා දෙන ලද්දේ ය.

ත්‍රිපිටකය සිංහලභාෂාවට නැඟීම

ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලය මගින් සම්බුද්ධජයන්තිඅනුස්මරණය සඳහා කළ යුතු ය යි සම්මත කරගත් කටයුතු අතර ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලයට නැඟීම ප්‍රධාන වේ. එසේ කියන්නේ ස්ථවිරවාද බුද්ධධර්මයෙහි ආරක්ෂාව හා ව්‍යාප්තිය ද සලසාලීමට වරම් ලබා සිටුනා අප රටෙහි සියබසින් ලියැවුනු ත්‍රිපිටකයක් මෙතෙක් ඇති නො වීම මහත් පාඩුවක් ව තුබූ බැවිනි. දැන් ඒ කාර්යය සිද්ධ කිරීමෙන් ඒ පාඩුව පිරිමැසෙන්නේ ය. අනාගතසාමාන්‍ය මහාජනයාට ද ධර්මඥනය ලැබෙන්නේ ය. රත්නත්‍රය විෂයයෙහි ඔවුන්ගේ ශ්‍රද්ධාව වැඩෙන්නේ ය. දෙවියන් සහිතලොකයාගේ යහපත සිද්ධ වන්නේ ය. ඉතිරි අවුරුදු දෙදහස්පන්සියය තුළ බුද්ධශාසනයාගේ ආරක්ෂාව ද සැලසෙන්නේ ය.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාව

සම්බුද්ධජයන්තිඋත්සවය පිළිබඳ කටයුතු සඳහා තෝරා පත් කරණ ලද කාරකසභා අතුරෙහි ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාව ද එකෙකි. මේ කාරකවර්ගය සම්භාවනීය වූ ධර්මශාස්ත්‍රධර ස්ථවිරයන් වහන්සේලා සතළිස් සතර නමකගෙන් හා ගිහි මහතුන් සදෙනෙකුගෙන් ද යුක්ත වේ. එහි සභාපතිධුරය **කොළඹ විද්‍යෝදයමහාවිද්‍යාලයයෙහි උපප්‍රධානාචාර්ය වූත්, එහි අධ්‍යාපනාධිකාරී වූත්, අතිගරු පණ්ඩිතාචාර්ය වැලිවිටියේ ශ්‍රී සෝරතාභිධාන** නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ උසුලති. සම්පාදකධුරය උසුලන්නෝ **කොළඹ දෙමටගොඩ ධර්මදූතාශ්‍රමවිද්‍යාලයාධිපති වූ අතිගරු දර්ශනවිශාරද (පී එච්. ඩී.) පරවාහැර ශ්‍රී වජ්‍රඤාණාභිධාන** නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ය. මේ සභාපතිධුරය හා සම්පාදකධුරය ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාව කෙරෙහි බෞද්ධමහාජනයාගේ ගෞරවය හා විශ්වාසය තහවුරු වීමට කරුණු වේ. එසේ ම එය ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාර්යය ශීඝ්‍ර ව පරිසමාප්ත වීමට අසහාය හේතුව වශයෙන් ද සැලකිය යුත්තේ ය. මුන්වහන්සේලාගේ පාලනයෙන් හා සංවිධානයෙන් ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාව ද ඒ කාර්යයෙහි උනන්දුවෙන් ක්‍රියා කරන්නී ය. එහෙයින් කල් නො යවා මෙතෙක් නො ලැබූ සිංහලත්‍රිපිටකයක් සිංහලබෞද්ධමහාජනයා අතට පත් වන්නේ ය.

සිංහලත්‍රිපිටකය

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි සමහර කොටස් හා අට්ඨකථා පෙර සිංහලභාෂාවෙන් පැවති බව ඉතිහාසයෙන් පෙණේ. දැනුදු සිංහලයෙන් ලියූ සිංහලසාහිත්‍යයට නැඟුනු සම්භාවනීය වූ සිංහලගද්‍යපද්‍ය දහම් පොත් රාශියක් තිබේ. එහෙත් මෙයට කලින් සම්පූර්ණත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලයට නැඟීමෙක් කවදා වත් නො වූයේ ය සි සිතමු. එසේ සලකනවිට දෙදහස් පන්සියයේ බුද්ධජයන්ති නිමිත්තෙන් ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වරට සිංහලයාට සිංහලත්‍රිපිටකයක් ලැබීමේ භාග්‍යය උදා වූයේ ය.

සංස්කාරකමණ්ඩලය

ත්‍රිපිටකපරිවර්තකපණ්ඩිතස්ථවිරයන් වහන්සේලා විසින් කරණු ලබන සිංහලපරිවර්තන ඒ ඒ ආචාර්යපරම්පරා අනුව යෑමෙන් එකකට එකක් වෙනස් විය හැක්කේ ය. එහෙයින් ඒ හැම පරිවර්තන ම සංශෝධනය කොට පදයෝජනා, වාක්‍යයෝජනා, අර්ථවාචනාදිය හැකි පමණින් සමාන කොට ප්‍රවචනයාගේ යථාර්ථාවබෝධයට සරි ලන සේ සකස් කිරීම සඳහා මේ මණ්ඩලය පිහිටුවන ලද්දේ ය.

පරිවර්තනය සඳහා පොත් පිළිගැන්වීම

ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ මෙහෙයීම පරිදි **එක්දහස් නවසියපනස් පස්වන ක්‍රිස්තුවර්ෂයෙහි මාර්තු මස දහනවවන දින** කොළඹ රාජකීය විද්‍යාලයෙහි මුළු දෙවුනු ගිහිපැවිදි මහාසභාවේ දී එකල අග්‍රාමාත්‍ය වූ **ජෝන් කොතලාවල** මහතා විසින් බෞද්ධමණ්ඩලය වෙනුවෙන් ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාවේ මහාස්ථවිරයන් වහන්සේලා සූසාළිස් නමකට ත්‍රිපිටකය සිංහලභාෂාවට නඟන්නට ආරාධනා කොට ඒ ඒ පොත් ඒ ඒ ස්ථවිරයන් වහන්සේලාට පිළිගන්වන ලදී. මේ වනාහි **වලගම්බාරජු** දවස **මාතලේ අලුලෙන** දී ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීමෙන් පසු ඇති වූ ශ්‍රේෂ්ඨසිද්ධිය සේ පිළිගත යුතු ය.

මා වෙත පිරිණැමූ මහවග

විනයපිටකයට අයත් **මහාවග්ගපාළිය** සිංහලභාෂාවට නැඟීම සඳහා මා වෙත පිරිණැමුනේ ය. එය ඉතා සතුටින් පිළිගත් මම පෙළපොත හා එහි පරිවර්තනයත් ලියා අටමසකින් අවසන් කෙළෙමි.

මහාවග්ගපාළිය විනයපිටකයෙහි තෙවන පොත ය. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඥප්ති වශයෙන් ඒ ඒ තැන ඒ ඒ කරුණෙහි වදාළ විනය ශික්ෂාපද සඞ්ගායනා කළ ප්‍රථම සඞ්ගීතිකාරකමහාක්ෂීණාශ්‍රවයෝ එය **මාතිකා සුත්තවිභඞ්ග ඛන්ධක පරිවාර** යි කොටස් සතරකට බෙදූහ. එහි මාතිකා නම් වූ භික්ෂුභික්ෂුණී වශයෙන් බෙදුනු **ප්‍රාතිමොක්ෂ** දෙකෙහි සඞ්ගෘහීත වූ ශික්ෂාපද නිදාන පුද්ගල වස්තු ආදි විස්තර වශයෙන් විභාග කොට දැක්වීම **විභඞ්ග** නම් වී ය. ඛන්ධක වසයෙන් වදාළ දෙවිසි කඳුවත් **ඛන්ධක** නම් වේ. ඒ ශික්ෂාපද හා ඛන්ධක පිළිබඳ සොළොස් පරිවාරය **පරිවාර** නමි. මාතිකා විභඞ්ග ඛන්ධක පරිවාර යන මේ කොටස් සතර ඇතුළත් **විනයපිටකය** ද නවාඞ්ග ශාස්තෘශාසනයෙහි **සුත්ත** නාමයෙන් ගන්නා ලදී.

ඒ විනයපිටකය **පාරාජිකපාළි පාචිත්තියපාළි මහාවග්ගපාළි චුල්ලවග්ගපාළි පරිවාරපාළි** යි ග්‍රන්ථ පසෙකින් යුක්ත වේ. යට කියූ උභයවිභඞ්ගය පරාජිකපාළි පාචිත්තියපාළි ය යි ග්‍රන්ථ දෙකෙක් වී ය. මහාවග්ගපාළිය හා චුල්ලවග්ගපාළිය තෙවන වෙන ම කඳුවත් දසයකින් හා දොළසකින් බැඳුනේ ය. පරිවාරපාළියෙහි බැඳී සිටියෝ පඤ්ඤත්තිවාරාදී වූ සොළොස් පරිවාරයෝ ය.

එහි මහාවග්ගපාළිය **මහාඛන්ධක, උපොසථක්ඛන්ධක, වස්සූපනායිකක්ඛන්ධක, පවාරණක්ඛන්ධක, චම්මක්ඛන්ධක, භෙසජ්ජක්ඛන්ධක, කඨිනක්ඛන්ධක, චීවරක්ඛන්ධක, චම්පෙය්‍යක්ඛන්ධක, කොසම්බකක්ඛන්ධක,** යන ඛන්ධක දසයෙන් යුක්ත ය. මෙහි ඇතුළත් කරුණු විසයසූචියෙහි දක්වා ඇත. චුල්ලවග්ගපාළියෙහි එන ඛන්ධකයන්ට වඩා මෙහි එන ඛන්ධක විෂයමහත්ත්වයෙන් මහත්බවට ගිය හෙයින් **මහාවග්ග** නම් වී ය.

විනය නම් ප්‍රධාන වශයෙන් කය වචන දෙක හික්මවීම ය. මේ සඳහා බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් විශෙෂ වශයෙන් ශික්ෂාපද පණවන ලද්දේ බුද්ධත්වයට පැමිණීමෙන් අවුරුදු විස්සක් ගිය තැනේ දී ය. බුද්ධත්වයේ සිට අවුරුදු විස්සක් ගත වන තුරු භික්ෂූන් වහන්සේලා අතර අශ්‍රාමණික වූ වරදෙක් නො වී ය. එහෙයින් ඒ කාලයෙහි කායවාක්සංවරය සඳහා අමුතු පැණවීමෙක් වුව මනා නො වී ය. කල් යත් යත් ශාසනානුලොමික නො වූ පැවතුම් භික්ෂූන් අතර පහළ වන්නට වූ බැවින් භික්ෂුසඞ්ඝයාගේ සංවරය හා වත් පිළිවෙත් සම්බන්ධයෙන් ශික්ෂාපද පැණවූහ. ඒ ශික්ෂාපදසමූහය ප්‍රථමසඞ්ගායනාවේ දී නිදාන වස්තු පුද්ගලාදිය දක්වමින් විනයපිටකය නමින් සංග්‍රහ කරණ ලදි.

මහවග සිංහලයට නැඟීම

මහාවග්ගපාළිය සිංහලයට නගන්නට පෙරාතුව **බෙන්තර සද්ධාතිස්ස** ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් මුද්‍රණය කරවා පළ කරණ ලද මහාවග්ගපාළිය පිටපත් කරවීමි. ඒ පිටපත **මහනුවර පත්තිරිප්පුවෙන්, තොටගමුවේ රාජමහාවිහාරයෙන්, අම්බලම්ගොඩ සුනන්දාරාමමහාවිහාරයෙන්, හික්කඩුවේ ජනනන්දාරාමමහාවිහාරයෙන්, පොල්වත්තේ අග්ගාරාමමහා**

විහාරයෙන්, වේරගොඩ ක්‍ෂෙත්‍රාරාමමහාවිහාරයෙන් ද ලබාගත් **පැරණි** පුස්කොළපොත් බුරුම - සියම් - ඉංග්‍රීසිඅකුරින් මුද්‍රණය කරණලද පොත් සමග සසඳ බැලිමි. මාගේ පිටපත ඒ පොත් හා සම කොට බැලීමේ දී එකිනෙක වෙනස් වූ පාඨාන්තරරාශියක් දක්නා ලදී. එහි දී අට්ඨකථා හා ටීකා අනු ව සුදුසු ය යි පෙණුනු පද - පාඨ පෙළට ඇතුළත් කොට විසම පද - පාඨ අබොලිපි වශයෙන් යෙදුවෙමි. සමහර පොතක ඇතැම් වාක්‍ය වාක්‍යාංශ හා පද මුළුමනින් ගිලිහී ඇතිබව දක්නට ලැබින. එසේ ගිලිහී ගිය අවශ්‍යයෙන් ඇතුළත් විය යුතුය යි පෙණුනු වාක්‍ය හා වාක්‍යාංශ ද පද ද අපගේ සභාපති - සම්පාදකනායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලාගේ උපදෙස් අනු ව අට්ඨකථා, ටීකා, විනයප්‍රකරණ හා මහාවස්තු - විනයවස්තු ආදී බෞද්ධසංස්කෘතග්‍රන්ථ ද සමග සසඳ බලා ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරක-මණ්ඩලයේ අනික් ප්‍රවීණමහාස්ථවිරයන් වහන්සේලාත් සමග සාකච්ඡා කොට පෙළට ඇතුළත් කරණ ලදී. ඒ වාක්‍ය, වාක්‍යාංශ, පද '[ ]' මේ ලකුණෙන් ද, අබොලිපි වශයෙන් ද දක්වා ඇත.

පෙළපොත හැකිපමණින් ශුද්ධ කොට එහි පරිවර්තනය ද විනයාට්ඨකථාටීකාග්‍රන්ථන් සිංහලයෙන් ලියැවී ඇති **සිඛවලඳවිනිස, සිඛවලඳ-විනිස ගැටපදය, කුදුසික, මුළුසික, සද්ධර්මරත්නාවලිය, කඞ්ඛාවිතරණී පිට පොත, අමාවතුර, පූජාවලිය, දම්පියාටුවා ගැටපදය** යන පොත් ද **අට්ඨකථා** ග්‍රන්ථ ද ඇසුරු කිරීමෙන් ශුද්ධ කරණ ලදී. පාළිය සිංහලයට නැගීමේ දී ඒ වෙනුවට යොදන සිංහලය පොතේ වම්පස පිටුවේ සිටුනා පද වාක්‍ය හා ගැලපෙන සේ ලියන්නට උත්සාහ දැරීමි. වාග්රීතින් විසින් පාළිරීතිය හා සිංහලරීතිය සම නො වේ. සිංහල පරිවර්තන සිංහලරීතියට අනුගත විය යුතු බැවින් සමහර පාළිවාක්‍යයන්ගේ අර්ථය සිංහලභාෂා-රීතියට අනුකූල ව ලියන ලදී.

සංස්කරණය

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාවේ හා එම සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සභාපති වූ වැලිවිටියේ නායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ හා ඒ සභා දෙක්හි සම්පාදක වූ පරවාහැර නායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේත් මේ සංස්කරණයෙහි ලා දැක්වූ උනන්දුව ඉමහත් ය. උන්වහන්සේලා මෙහි මා ශුද්ධ කළ සමහර තැන් ද මා ලියූ සමහර අරුත් ද එලෙසින් ම නො ගෙණ සංස්කාරක මණ්ඩලයේ ද අදහස් විමසමින් ඒ තැන්හි ඒ අරුත්හි වඩාත් පරීක්ෂ්‍යකාරී වූහ.

උපග්‍රන්ථය

මෙ ම පරිවර්තනයෙහි ද අර්ථව්‍යක්තිය සඳහා බොහෝ පද හා වාක්‍යයන් විස්තර කටයුතු බව පෙණී ගියේ ය. එහෙයින් මෙයට ද ඉතාකෙටියෙන් මුත් උපග්‍රන්ථයක් ලිය යුතු ය යි සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සම්මතය වී ය. එහෙයින් මෙහි ද්විතීය භාගය අගට යොදා ඇති උපග්‍රන්ථය ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරක සභාවේ හා සංස්කාරකමණ්ඩලයේ ද සම්පාදක වූ අතිගරු **පරවාහැර ශ්‍රී වජ්‍රඥාන** නායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ අතින් ලියවුනේ ය.

මුද්‍රණය

මෙසේ සිංහලයට නගා සංස්කරණයට පමුණුවා පළමු ව අවසන් කළ මේ ග්‍රන්ථය පළමු කොට මුද්‍රණය කළ යුතු ය යි සංස්කාරකමණ්ඩලයෙන් සම්මත වූ බැවින් ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලය විසින් මෙය මුද්‍රණය කිරීමට

මහාබොධි යන්ත්‍රාලයයට පවරණ ලදී. මෙහි අවසාන ශොධ්‍යපත්‍ර බැලීම, ඡෙද - වාක්‍ය - පද වෙන් කිරීම, මුද්‍රණය පිළියෙල කිරීම ආදිය ත්‍රිපිටක-පරිවර්තනකාරකසභාවේ සභාපති සම්පාදක නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලා දෙනම විසින් කරණ ලදී. එහි දී දක්නට ලැබුනු සැක සහිත යයි සිතූ පදවාක්‍යයන් ගැණ ද සංස්කාරකමණ්ඩලයේ මහා ස්ථවිරයන් වහන්සේලා හා සාකච්ඡා කොට අවසානතීරණය වසයෙන් ගන්නා ලද්දේ ගරු සභාපති නායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේගේ තීරණය යි.

මහජනරජය

ගත රජ්‍ය පාලක මණ්ඩලය විසින් සංවිධානය කරණ ලද සම්බුද්ධජයන්ති උත්සවය පිළිබඳ කටයුතු වර්තමානමහාජනරාජ්‍යයේ අග්‍රාමාත්‍ය වූ ගරු **ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක** මැතිතුමන් විසින් අමාත්‍යමණ්ඩලයේ සහයෝගයෙන් සිදු කරලීම මහත් ප්‍රීතියකි. මේ සම්බන්ධයෙන් පළාත් පාලන හා සාංස්කෘතිකඅමාත්‍යාංශයේ ගරු අමාත්‍ය වූ **ජයවීර කුරුප්පු** මැතිතුමන් හා එහි අධ්‍යක්ෂක වූ සිවිල්නිලධර **ඇන්. ක්‍යූ. ඩයස්** මැතිතුමන් ද එහි සෙසු නිලධරයන් ද ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කටයුතු නිතර සොයා බැලීමෙන් කරණු ලබන උපකාර හා දෙනු ලබන ධෛර්‍යයත් ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ කර්තව්‍යය ඉක්මනින් නිම කිරීමට විශෙෂ හෙතුවක් විය හැකි බව ප්‍රශංසාපූර්වක ව පවසමු.

උපකාරානුස්මෘතිය.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාවේ සභාපති සම්පාදක නායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලා මෙහි ලා උපදෙස් දීමෙන් හා අවසානශොධ්‍යපත්‍ර බැලීමෙන් ද උපග්‍රන්ථ ලිවීමෙන් ද කළ උපකාර ඉමහත් ය. සංස්කාරක මහාස්ථවිරයන් වහන්සේලා සංස්කරණයට සහභාගී වීමෙන් ද, පරිවර්තනයේ දී අපගේ ධර්මාන්තෙවාසී වූ **කුඩාගල ගුණසිරි, වැලිපටන්විල විජිතවංස** භික්ෂූහු ලෙඛන සකස් කිරීමෙන් ද, අප පිරිවෙණෙහි ආචාර්ය වූ පණ්ඩිත **බූස්සේ රේවත, අම්බලම්ගොඩ සුමඞ්ගල** ස්ථවිර දෙනම හා ප්‍රාචීනභාෂාවිෂයයෙහි අපගේ ශිෂ්‍ය වූ **ශාස්ත්‍රාචාර්ය ඇස්. කේ. නෙත්තානන්ද, ශාස්ත්‍රාචාර්ය ඒ. ජේ. ද සිල්වා** යන මහත්වරු එම පෙළපොත අන් පෙළපොත් හා සසඳා බැලීමෙන් ද, **අම්බලම්ගොඩ සොරතසිරි, අම්බලම්ගොඩ කවිධජ, වරදිවෙල චන්දරතන, ඉලුක්මුල්ලේ විමලවංස,** යන අසමද් ධර්මාන්තෙවාසිකයෝ ශොධ්‍යපත්‍ර කියවීමෙන් ද, යට කියූ විහාරයන්හි අධිපති නායකස්ථවිරයන් වහන්සේලා පාඨශොධනය සඳහා පුස්කොළපොත් හා බුරුම - සියම් - ඉංග්‍රීසිපොත් දීමෙන් ද, **ලඞ්කා**බෞද්ධමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සම්පාදක ව සිටි සිවිල් නිලධාරී **ආචාර්ය ආනන්ද ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ** මහතා හා වර්තමාන ප්‍රධාන සම්පාදක ලේඛක සිවිල් නිලධාරී **වින්සන්ට් පණ්ඩිත** මහතා ද සහකාර සම්පාදක **ඇම්. ඇන්. පීරිස්** මුදලිතුමන් හා ලෙඛක **ඩී. ඒ. කේ. ඩබ්ලිව්. ගුණවර්ධන** මහතා ද, මෙහි කෙළවර වහා දකිනු කැමැත්තෙන් මට උපකාර කළහ. මෙසේ මේ හැම දෙනකුන් කළ ඒ නො මඳ උපකාර මේ පොත ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාවෙන් නිකුත් වන සිංහල ත්‍රිපිටක-ග්‍රන්ථමාලාවේ ප්‍රථමපුස්තකය වශයෙන් බෞද්ධමහාජනයා අතට පමුණුවා-ලීමට උපෂ්ටම්භක වූ බව කෘතවෙදී ව මෙහි සඳහන් කරමු.

ආශිර්වාදය

මහවග පිළිබඳ පරිවර්තනකාර්‍යයෙන් නිස්තාරණයට මෙසේ අපට උපකාර කළ නායකස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලා ප්‍රධාන කොට ඇති හැමදෙනකුන් කෙරෙහි අපගේ හෘදයඞ්ගමශුභාශීර්වාදය පිරිණමන අතර ලඞ්කාබෞද්ධ-මණ්ඩලයේ බුද්ධජයන්තිඋත්සව කටයුතු සඳහා නොයෙක් ලෙසින් උපකාර කළ සියලු පින්වතුනට ද මේ මහාධර්මදානයෙහි පින් ලැබේවා.

තවද ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලයේ **මධ්‍යවිධායකසභාවේ** මහතුන් හා අකුරල ශ්‍රී විජයාරාමවිහාරවාසී **අකුරල විමලදස්සි** ස්ථවිරතැනගේ මෙහෙයීමෙන් මේ පරිවර්තන කාර්‍යයෙහි ලා අප කෙරෙහි ගෞරවාදර හා සැලකුම් දැක්වූ **අකුරල ගම්කාර්‍ය සභාවේ** මහතුන් ද **අම්බලම්ගොඩ සුනන්දාරාමමහාවිහාරකාර්‍යසාධකසභාවේ** මහතුන් ද කුළුණු සිතින් සිහිපත් කරමු.

අයැදුම

මෙහි අපගේ අනවධානයෙන් යෙදුනු සාවද්‍යස්ථාන ඇති විය හැක්කේ ය. ඒ අරුමයෙක් නො වේ. සාවද්‍යස්ථාන නො වෙත් නම් එය අරුම ය. එ හෙයින් එබඳු තැන් දක්නා ධර්මවිනයාර්ථවේදීහු සමාධානයෙන් යථාර්ථ ග්‍රහණය කෙරෙත්වා යනු අපගේ ආයාචනය යි.

සතුතිය

මෙසේ අපට උපකාර කළ හැම කෙනකුන්ට හා මෙහි මුද්‍රණකාර්‍යය සිත් ගන්නා පරිදි මැනවින් අවසන් කළ **කොළඹ මහාබොධි** මුද්‍රණාලයයේ පරීක්ෂක මහතුන්ට ද අක්ෂර යොජක මණ්ඩලයට හා මහාබොධි සමාගමේ **පාලකමණ්ඩලයට** ද අපගේ හෘද්ගතපවිත්‍රසතුතිය ප්‍රකාශ කරණ අතර **ලඞ්කා** මහාබොධිසමාගම පිහිටුවූ **ශ්‍රීමත් අනගාරික ධර්මපාලතුමා** ද මෙහි දී ගෞරවයෙන් හා ආදරයෙන් සිහිපත් කරමු.

මීට:

අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල.

ශ්‍රී බුද්ධවර්ෂ: 2501 (ක්‍රි: වර්ෂ: 1957). } අම්බලම්ගොඩ ශාසනෝදය පිරිවෙන්හි දී ය.

TOC

ප්‍රස්තාවනා

බුද්ධශාසනය

දඹදිව මධ්‍යදේශයෙහි (උත්තරභාරතයට අයත්) හිමාලයපර්වත ප්‍රාන්තයෙහි සාධුජනනිකේතනයක් වූ ශාක්‍යජනපදයෙහි **කපිලාදි** මහර්ෂීන්ගේ වාසභූමි වූ **කපිලවාස්තු**නගරයෙහි උභයකුලපරිශුද්ධ **ශුද්ධෝදන** ශාක්‍යරාජයාගේ අගමෙහෙසි වූ **මහාමායා** දේවිය කුස පිළිසිඳ ගත් අප මහබෝසතාණෝ **වික්‍රමපූර්ව 566** වන වර්ෂයෙහි[1] වෙසක්පුන්පොහෝදින **ලුම්බිනී** නම් සාලවනෝද්‍යානයෙහි දී මවුකුසින් බිහි වූහ.

උපන් කෙණෙහි "මම ලොවට අග්‍රයෙමි. ජ්‍යෙෂ්ඨයෙමි. ශ්‍රෙෂ්ඨයෙමි. මේ අන්තිම ජාතිය යි. මතු පුනර්භවයෙක් නැතැ"යි බුදු ව නිවන් පසක් කරණ බව හඟවා පැවැත්වූ අභීතනාදයෙන් දෙව්මිනිසුන් විස්මයට පැමිණවූ පාරමීගුණවිභූතියෙන් හා මහාපුරුෂලක්ෂණයන්ගෙන් ද ශෝභාසම්පන්න වූ ළදරු බුදුකුරු මහතාණෝ **අසිතර්ෂි** ආදි මහනීයසත්ත්වයන්ගෙන් අභිවාදන ලබමින් සර්වාර්ථසිද්ධිකර හෙයින් **සිද්ධාර්ථ** නම් ව රාජකුලොපග **විශ්වාමිත්‍රා** දි බ්‍රාහ්මණගුරුන්ගේ ආශ්‍රයයෙන් කුලවංශානුරූප වූ ශිල්පශාස්ත්‍රයන් ප්‍රගුණ කරමින් සොළොස් හැවිරිදි වයසට පැමිණියෝ ය.

අභිනීහාරසම්පන්න වූ මහතාණෝ කුලසන්තානය සඳහා දාරපරිග්‍රහණය මනුධර්මයක් බැවින් **දෙව්දහනුවර** **සුප්‍රබුද්ධ**ශාක්‍යරාජදුහිතෘ වූ **බිම්බා** යන අපරනාමයක් ද ඇති **යශෝධරා**දේවිය අගබිසොවුන් කොට ගෙණ තුන් සෘතුවට යෝග්‍ය වූ රම්‍ය, සුරම්‍ය, ශුභ නම් වූ ප්‍රාසාදයන්හි සුඛොපභොගසම්පත්තියෙන් ආඪ්‍ය ව වුසු නමුදු කාමාදීනව දැක එහි කලකිරී වි: පූ: 537 වන වර්ෂයෙහි ඇසළපුන්පොහෝදා **රාහුල**පුත්‍රයා උපන් බව අසා පුත්‍රප්‍රෙමයෙහි **කිඳී** නො ගොස් "මෙ ද මහත් බන්ධනයෙක. වැඩී ගියොත් බාධාවෙක. පුතනුවන්ගේ හා දේවියගේ සුඛජීවනයට නො මඳ රාජසම්පත් ඇත. නැති මොක්ෂසම්පත් ලබා ගෙණ වුත් දෙමැ" යි සිතමින් එදින ම රාත්‍රියෙහි මහාභිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ.

නිරුත්තරශාන්තපදය සොයමින් ගිහිගෙන් නික්ම තාපසප්‍රව්‍රජ්‍යාවෙන් පැවිදි වූ ආදිත්‍යබන්ධු වූ මහාසත්ත්වයෝ ධර්මාරණ්‍යාදි තපොවනයන්හි විසූ **භාර්ගවාදි** තවුසන් වෙත එළඹ ඔවුන්ගේ ආගමසමය හා ශරීරතාපනාදි පිළිවෙත් ද දැන එය තමන් සොයන මග[2] නොවන බැවින් අත්හැර ලා ක්‍රමයෙන් **රජගහනුවරට** පැමිණ **පාණ්ඩව** පර්වතයෙහි නැවතී **බිම්බිසාර** රජු විසින් පැවරූ රාජ්‍යසම්පත් ප්‍රතික්ෂෙප කොට මොක්ෂමාර්ගය ම සොයමින් **මගධ**යෙහි හැසුරුණෝ ය.

---

1. වික්‍රමවර්ෂය ආරම්භ වූයේ ක්‍රිස්තු පූර්ව 58 වැන්නෙහි ය. වි. පූ. 566 වන වර්ෂය ක්‍රි. පූ. 624 වන වර්ෂය වේ. මෙය වර්තමාන ක්‍රිස්තුවර්ෂයට එකතු වීමෙන් 2581 ක් වෙයි. මෙය ලක්දිව ව්‍යවහාර වන බුද්ධවර්ෂයට සරිලයි. ඒ අනුව මීට වර්ෂ 2580 කට පෙර බුදුරජාණන් වහන්සේ උපන් සේක. බුද්ධජන්මවර්ෂය ක්‍රි. පූ. 563 වන වර්ෂය යි යුරෝපීය පඬුවෝ කියති.

2. "යත්‍ර සර්වං න භවතෙ, යත්‍ර සර්වං නිරුද්ධ්‍යතෙ, යත්‍රොපශාම්‍යතෙ සර්වං, තත්පදං ප්‍රාර්ථයාම්‍යහං" = යම් තැනක කිසිවක් නො වේ ද, යම් තැනක සියල්ල නිරුද්ධ වේ ද, යම් තැනක සියල්ල සන්සිඳේ ද, මම ඒ ශාන්තපදය සොයමි" යි කියමින් මහසතාණෝ ඒ තවුසන් හැර ගියහ. මහාවස්තු ii. 197.

එකල මගධයෙහි නානාලබ්ධි, නානාදර්ශන උගන්වන ශාස්තෘසම්මත ගණාචාර්‍ය වූ බ්‍රාහ්මණ - තාපස - පරිව්‍රාජකයෝ බොහෝ වූහ. **අට්ඨක** (**අෂ්ටක**), **වාමක**, **වාමදේව**, **භගු** ආදී[1] පුරාණ වේදකර්ෂී වූ දශමහා-ඍෂීන්ගේ පරම්පරාවෙන් පැවත ආ ඇතැම් බ්‍රාහ්මණයෝ ඒ පෞරාණික ත්‍රිවේදය පෙරළා ඍෂිවචනයට විරුද්ධ වූ, සත්ත්වඝාතනාදියෙන් දූෂිත වූ, යාගහෝමාදිය ස්වර්ගමාර්ගය යි උගැන්වූහ.

පෙර රජුන් අතර - සස්සමේධය (ශස්‍යසම්පාදනයෙහි නුවණැති බව), පුරිසමේධය (රාජපුරුෂයන්ට සමසක වැටුප් එක් වර දෙමින් සංග්‍රහ කිරීම), සම්මාපාසය (දිළිඳු මිනිසුන්ට පොලී නැතිව දහස දෙදහස බැගින් ධනය ණයට දීම), වාචපෙය්‍යය (ප්‍රියවචනයෙන් ජනයා සතුටු කිරීම), නිරග්ගලය (මෙකී සිවු සඟරාවතින් රටවැසියා සතුටු කොට එයින් ම සුරක්ෂිත වූ අගුල් - ආරක්ෂාවිධාන නැති රට පාලනය කිරීම) යන ධර්ම පසෙක් පැවැත්තේ ය.[2] ඇතැම් අධාර්මික බ්‍රාහ්මණයෝ මේ ධර්ම "අස්සමේධ, පුරිසමේධ, සම්මාපාස, වාචපෙය්‍ය (වාජපෙය්‍ය), නිරග්ගල" යන නමින් යාගකර්ම ලෙස දක්වමින් අශ්වපුරුෂ ආදි දහස් ගණන් සතුන් යාගකණුවල බැඳ මරමින් එය මෙලොව පරලොව සැප ලැබීමට කළ යුතු මහාපුණ්‍යකර්මය යි මිනිසුන්ට උගැන්වූහ.

සත්පුරුෂ බ්‍රාහ්මණයෝ-

"වෘක්ෂාන් ඡිත්වා පශූන් හත්වා කෘත්වා රුධිරකර්දමම්,
යද්‍යේවං ගම්‍යතේ ස්වර්ගෝ නරකඃ කේන ගම්‍යතේ".[3]

ගස් කපා තිරිසනුන් මරා බිම ලෙයින් මඩ කොට කරන යාගයන්ගෙන් ස්වර්ගයට යන්නේ නම්, නරකයට යන්නේ කුමකින් ද ?" යන අදීන් දක්වනලද පරිදි යාගනිග්‍රහ කෙරෙමින් දුඃඛනිවෘත්තිය සඳහා භාවනා තපස්ආදි සාධුයෝගයෙහි යෙදුනාහ.

මහාකාරුණික වූ බෝධිසත්ත්වයෝ මගධයෙහි පැවති අශුද්ධධර්මයන් කෙරෙහි කලකිරෙමින් පෞරාණික සිද්ධමුනි වූ **කපිලර්ෂීන්** විසින් ප්‍රණීත ප්‍රකෘතිපුරුෂාදි පඤ්චවිංශත්තත්ත්වපදාර්ථයෙන් බැඳුනු **සාංඛ්‍ය**ප්‍රවචනයෙහි ප්‍රවීණයෙකැ යි කියනු ලබන පඤ්චාභිඥ සප්තසමාපත්තිලාභී **ආළාර** (ආරාඩ) **කාලාම**[4] නම් වූ තවුසානන් වෙත ගොස් ඔහුගේ සමය විචාරා ඔහු විසින් අධිගත **ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසමාපත්තිය** තමනුත් උපදවා තදනුගතධර්ම විමසීමෙන් එහි බාහිරලෝකය පිළිබඳ විඥනවිෂය වූ අරමුණු ගැටුමක්

1. සුමඞ්ගලවිලාසිනී, අම්බට්ඨසුත්තවණ්ණනා. 2. අඞ්ගුත්තරට්ඨකථා, 8. 1. 1.
3. සාංඛ්‍යකාරිකා, මාඨරවෘත්තිටීකා.

4. බුදුරජාණන් වහන්සේ කිඹුල්වතට වැඩි දවසක භරණ්ඩුකාලාමගේ අසපුවෙහි රැය ගත කළ සේක. භරණ්ඩුකාලාම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සබ්‍රහ්මචාරී වශයෙන් අඳුන්වන ලද්දේ ය. ආළාරකාලාමගේ අසපුවෙහි බෝසතාණන් විසූ කල භරණ්ඩු එහි විසී ය. එහෙයින් සබ්‍රහ්මචාරී යයි කියන ලදී. අඞ්ගුත්තර නි. තික - භරණ්ඩුවග්ග.
ආළාර කාලාමගේ ශ්‍රාවකයෙක් වූ පුක්කුසමල්ල තෙමේ ආළාරකාලාමයන් කුසිනාරා - පාවා නගර අතර වූ මහමග අසල සමාපත්තියෙන් සිටි කල ලඟින් ගිය ගැල් පන්සියය නො දුටු බවත් ශබ්දය හෝ නො ඇසූ බවත් කියමින් ඔහුගේ සමාපත්තිලාභය බුදුරජාණන් වහන්සේට වර්ණනා කොට කියයි. දීඝනි, මහාපරිනිබ්බාණ සුත්ත.
ආළාරකාලාම වෛශාලී නගරයෙහි විසූ බව මහාවස්තුව කියයි. ලලිතවිස්තරය ද එසේ කියයි. පිටුව 238.

නැතත් විඥානය අසඞ්ඛත(මම වෙමි යි යන ආත්ම) දෘෂ්ටිගත භවතිකාන්ති-යෙන් බැඳුනු හෙයින් ද, ආස්‍රව සහිත වීමෙන් ගුණාත්මක වූ තද්විඥානය කාර්‍ය්‍යකාරණසම්බන්ධයෙන් නැවත පෙරළෙන බව දැන එය මොක්ෂයට මාර්ගය නො වේ ය යි අත්හැර බැහැර ගියහ.

ඉක්බිති කිංකුසලගවෙසී වූ මහසත්හු සාඞ්ඛ්‍යදර්ශනයෙහි හා වෛශෙෂිකදර්ශනයෙහි ද පාරප්‍රාප්ත වූවෙකැ යි කියනු ලබන **උද්දක (රුද්‍රක) රාමපුත්‍ර**[1] නම් වූ තවුසා වෙත පැමිණ ඔහු විසින් අධිගතඅෂ්ටම සමාපත්තිය වූ **නෛවසංඥානාසංඥායතනය** තුමූත් උපදවා ගත්හ. එහි කාර්‍ය්‍යක්ෂම වූ පටුසංඥාවක් නැතත් අනුභූතවශයෙන් පවත්නා මන්දසංඥා ඇති හෙයින් තදාශ්‍රිතවිපාකචෛතසික ආස්‍රව සහිත බවත්, ඒ සමාපත්තිය (යොගනිෂ්ඨාව වූ මොක්ෂය යි බාහිරයොගීන් විසින් සලකනු ලබන) භවාග්‍රයෙහි ඉපැදීමට හෙතු වන භවපර්‍ය්‍යාපන්නධර්මයක් බැවින් කාලාන්තර-යෙහි නැවත භවයට ම ඇතුළත් වන බවත් සලකා එය මොක්ෂමාර්ගය නො වේ ය යි එ ද අත්හැර **ගයා** පෙදෙසේ **සෙනානි** නම් නියම්ගම **නෙරඤ්ජනා** (නෛරඤ්ජනා) ගඟබඩ පිහිටි පෞරාණික තපොවනයක් වූ **උරුවෙලාවට** (උරුබිල්වා වනයට) ගොස් තපස් කරණුවන්ට මේ සුදුසු තැනැ යි සිතා එහි නැවතුනහ.

එහි දී – "අමු නො වූ තෙත සිදුනු දිඹුල්දරකඩ ගිනි ගානා දඬුවෙන් මැදීමෙන් හෝ අත් වියළි ලීකඩක ගැටීමෙන් හෝ ගිනි ඉපදවිය හෙන්නාක් මෙන් වස්තුකාමකෙලශකාමයෙන් තොර වූවෝ ම ආත්මතාපනාදි උපක්‍රම-යෙන් දුක් විඳීමෙන් හෝ නො විඳීමෙන් සම්බොධියට පැමිණිය හෙන්නෝ ය. මම **කාමයෙන්** ද කාමාශාවෙන් ද තොර වූයෙමි. ආත්මතාපනය බොධියට මාර්ගය වේ නම් ඊට මම සුදුසු වෙමි. වැලි, '**දුක්ඛෙන ඛො සුඛං අධිගන්තබ්බං** – දුකෙන් සැප ලැබිය යුතු ය' යි සිතන ලොකයාට පිළිතුරු දෙමි. සෙසු කවරකුටත් කරණු තබා සිතන්නට ද නො හැකි ප්‍රදහන වීර්‍ය්‍ය කිරීමෙන් දෙව්මිනිසුන් සතුටු කරමි. ප්‍රදහනවීර්‍ය්‍ය කරණුවන්ගෙන් අග්‍ර වෙමි" යි මෙසේ සිතූ ශාක්‍යසිංහ වූ මහබෝසතාණෝ ආත්මකලමථුයෙහි යෙදුනාහ.

අසල්ගම්හි සිඟීමෙන් හා ගම්වැසියන්ගෙන් ලද දෙයකින් යැපෙමින් තමන් සමග වුසූ පස්වගතවුසන්[2] සිය කැමත්තෙන් කරණ උවටැන් ඉවසමින් පිරිවෙන්හි ද, රුක්මුල් වනලැහැබ් සොහොන් එලිමහන්හි ද, අව් වැසි සීතඋෂ්ණ නො සලකා වෙසෙමින් කුසල් සිතින් අකුශලවිතර්ක මඬිනු සඳහා වැයම් කළ මහතානන්ට දරුණු වූ කායික වෙදනා උපන. එහෙත් වීර්‍ය්‍ය නො සැහැවුනේ ය. බෝසත්හු වඩවඩා ධෛර්‍ය්‍යවත් වූහු ම ය. සිහිය මුළා නො වූයේ ඉදිරියෙහි ම එළෙඹ සිටියේ ය. කාය මුත් සිත නො පෙළුනේ ය.

---

1. උද්දක තෙමේ සවකීය පියා වූ රාමගේ ශිෂ්‍යයා වේ. හෙතෙමේ "පස්සං න පස්සති" යි කියමින් මහාජනයාට තමන් සියල්ල දන්නා බව අඟවයි. පාසාදිකසුත්ත, දීඝ නි. එලෙය්‍ය රජු හා රජුගේ යහළු යමක, මොග්ගල්ල ආදීහු ශ්‍රමණ රාමපුත්‍ර (උද්දක) කෙරෙහි අතිශයින් පැහැදී සිටි බවත් ඔහු පණ්ඩිතයෙකු බවත් කියමින් වස්සකාර බ්‍රාහ්මණ තෙමේ රාමපුත්‍රයාහට ප්‍රශංසා කෙරෙයි. අ. නි. චතුක්ක-යොධාජීවවග්ග, සූත්‍රය 7. උද්‍රක තෙමේ ධ්‍යානලාභී තාපසයෙකි. මහීගඟබඩ වනාශ්‍රමයක විසී ය. වීනවාතී.
2. බෝසතාණන් රුද්‍රකාශ්‍රමයෙන් පිටත් වෙද්දී එහි විසූ පස්වග තවුසන් උන්වහන්සේ සමග ගයාශීර්ෂයට ගොස් එයින් උරුවෙලාවට ගොස් බෝසතාණන් සමග තපස් කළ බව ලලිතවිස්තරය කියයි. පිටුව 245. එහි "භද්‍රවර්ගීය" යි සඳහන් වේ.

මෙසේ කල් යැවූ මුනිඳු වූ මහතාණෝ කිසිවකු විසින් නො කළ විරූ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසනිරෝධය වූ **අප්පාණක** (අප්‍රාණක) ධ්‍යානයෙහි[1] යෙදුනෝ ය. නැහැයෙන් හෝ මුවින් හුස්ම ගැණීම හෙළීම වැළකීමෙන් ඇතුළෙහි වූ වාතය කන්සිදුරින් නික්මෙනුයේ කඹුරුකම්හලයකින් නික්මෙන්නාක් මෙන් ශබ්දසහිත වී ය. කන්සිදුරු ද වැසූ කළ අධිකවාතයෝ උලෙකින් විදින්නාක් මෙන් හිස පෙළූහ. වරපට බැඳුමකින් වෙළන කල්හි මෙන් හිස්වේදනාව දරුණු වී ය. තියුණුසැතකින් කපන කලෙක මෙන් කුස-වේදනා කටුක වී ය. දිලියෙන ගිනිඅඟුරුවලක හෙළූ කලෙක මෙන් අධිකදාහය සිරුර දැවී ය. එසින් නොයෙක් වර මුසපත් වූ ද මහතාණෝ ඒ අප්‍රාණකධ්‍යානයෙහි නැවත නැවතත් යෙදුනෝ ය.

ඉක්බිති මහාපුරුෂතෙමේ ශරීරතාපනය සඳහා අල්පාහාරතායෙහි යෙදුනේ රුක්පල, ඇට, උඳුමුංයුස, තණසහල් ආදියෙන් අල්පමාත්‍රයක් ම අහර කොට ගණිමින් එද දිනගණන් නො ගණිමින් උග්‍රතපස් කරන්නේ අතිශයින් වැරුණු සිරුරු ඇත්තේ වී ය.

මෙසේ උරුවෙල්දනව්වෙහි සාවුරුද්දක් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් දුෂ්කර ක්‍රියා කළ බෝසතානන්ගේ සිත එක් ක්‍රමයෙකිනුදු කෙලෙසුන්ගෙන් නො මිදුනේ ය. ඉක්බිති මහතාණෝ සත්‍යානුසාරී ව ගත වූ කාලය බලමින් තමන් ළදරුකල පිතෘශාක්‍යයන්ගේ වප්මඟුල්දා දඹරුක්සෙවණෙහි පලඟ බැඳ හිඳ ආනාපානසමෘතිභාවනාවෙන් උපදවා ගත් ප්‍රථමධ්‍යානය සිහිපත් කොට එය ම සම්බොධිමාර්ගීය යි සිතා එහි යෙදීමට ශාරීරික දුර්වලත්වය බාධා හෙයින් පිණ්ඩචරියාවෙන් ලත් ප්‍රණීතභොජනයෙන් සිරුර සතපමින් මධ්‍යමප්‍රතිපදාවෙහි යෙදුනෝ ය. ඒ බව දුටු පස්වගතවුසෝ 'ශ්‍රමණගෞතමයෝ ප්‍රධන්වීර්යය හැර සුඛජීවනයට හැරුණෝ ය' යි වරදවා ගෙණ කළකිරී **බරණැසට** ගොස් **ඉසිපතනා**තපොවනයෙහි විසූහ.

ධර්මතාවෙන් ම යෙදුනු මේ විවේකයෙන් හුදකලා වූ බොධිසත්වයෝ අභිමතාර්ථසිද්ධිය ළං වීමෙන් ලද නිරාමිෂප්‍රීතියෙන් ද සිරුර පිණවමින් කීපදවසක් විවේක ගෙණ වෙසක්පුණුපොහෝදා පෙරවරු **සුජාතා** දේවිය දුන් ක්ෂීරපායාසය වළඳා නෙරඤ්ජරා ගංතෙර **භද්‍රසාලවන**යෙහි දිවාවිහරණය කොට පස්වරු **සොත්ථිය** නම් බමුණා - **සොත්ථික** නම් තණවෙළෙඳා[2] දුන් කුසතණ පිළිගෙණ බොධිමණ්ඩයට පැමිණ බෝරුක්-මුල කුසතණ සලා ඒ කුශතෘණවජ්‍රාසනයෙහි පර්‍යඞ්කයෙන් වැඩහිඳ සියලු බුදුවරුන්ගේ මූලකර්මස්ථානය වූ ආනාපානසමෘතිභාවනාවෙන් උපදවා ගත් චතුර්ථධ්‍යානය පාදක කොට අතීතාංශඥනය වූ පූර්වේනිවාසානුසමෘති-ඥනය හා වර්තමාන-අනාගතාංශඥනය වූ දිව්‍යචක්ෂුර්ඥනය ද ලැබූහ.

ඒ ධ්‍යානාභිඥගත චිත්තචෛතසිකසංස්කාරයන් උදයව්‍යය විසින් **සම්මර්ශනය** කරමින් අනිත්‍යදර්ශනාදි සියලු විදර්ශනාඥන මුහුකුරුවා මහා-බොධිසංඛ්‍යාත ආශ්‍රවක්ෂයකරඥනය සමග පහළ වූ සියලු බුදුගුණයෙන්

---

1. මජ්ඣිම නි. අරියපරියෙසන - මහාසච්චක සූත්‍ර. "ආකාශසම - ආස්ඵානකධ්‍යානය." ලලිතවිස්තර (පිටුව 250.)

2. "යාවසික" = තණකපන්නා. මහාවස්තු, පිටුව 264.
කුශතෘණ ශක්‍රයා විසින් දුන් බව - අවදානකල්පලතා, I. පිටුව 725.

ධම්මවිනය නාමයෙහි – ධම්ම නම් ස්වභාවයි. විනය නම් හික්මිය යුතු මග යි. මේ අර්ථ දෙකින් "ධම්මවිනය" යි දත යුතු. මෙහි "ධම්ම" ශබ්දයෙන් සතිපට්ඨානාදි බෝධිපාක්ෂික ධර්ම ද, සච්චපටිච්චසමුප්පාදාදි ස්වභාව ධර්ම ද ගැණෙයි. බෝධිපාක්ෂිකධර්ම වැඩීමෙන් ස්වභාවධර්ම ඇති සැටි දැනීමෙන් පිළිපන් පුද්ගලයා අපායාදියෙන් වළකා දරණ හෙයින් ධම්ම වූයේත් ඔහුගේ රාගාදි කෙලශයන් නැසීමෙන් විනය වූයේත් ඒ මැයි යන අර්ථයෙන් "ධම්මවිනය" නම් වේ. තවද, කුශලධර්මයෙන් අකුශලධර්ම නැසීම, දණ්ඩාදියෙන් නො ව ධර්මයෙන් හික්මවීම, ලාභාදිය සඳහා නො ව ධර්මය (නිර්වරදබව) සඳහා හික්මවීම, සංක්ලෙශ ධර්මයෙන් විශුද්ධියට පැමිණවීම, "ධම්මභූත" වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විනය, සත්ත්වපුද්ගලාදියෙන් තොර වූ ස්කන්ධධාතුආයතනාදිධර්මයන්හි තත්ත්වාවබෝධයට පැමිණවීම, ජාත්‍යාදිසංසාරදුඃඛධර්මයෙන් නිර්වාණසුඛයට පැමිණවීම – යන මේ ආදි අර්ථයෙන් තථාගතසාසනය "ධම්මවිනය" යි කියනු ලැබේ. මෙහි ධම්මවිනය දෙකක් නො ව කාර්‍ය්‍යකාරණ සම්බන්ධයෙන් එකක් බව සැලකිය යුතු.

බ්‍රහ්මචරිය ශබ්දයෙන් බ්‍රහ්ම (ශ්‍රෙෂ්ඨ – උතුම්) වූ ප්‍රතිපද්මාර්ගය, බ්‍රහ්ම වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ මාර්ගය, බ්‍රහ්ම වූ නිර්වාණයට පමුණුවන මාර්ගය යන අර්ථ ප්‍රකාශ වෙයි. එය මුල – මැද – අග යහපත් වූ සීලසමාධි පඤ්ඤා යන ත්‍රිවිධශික්ෂාවෙන් යුක්ත වූ පූර්වභාගප්‍රතිපදා ය යි ද, සීලවිසුද්ධි, චිත්තවිසුද්ධි, දිට්ඨිවිසුද්ධි ආදි සප්තවිශුද්ධියෙන් සැදුම් ලත් අනුපූර්වප්‍රතිපදාසඞ්ඛ්‍යාත ශාසනමාර්ගබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය යි ද දත යුතු.

සාසන නම් ශීලාදිත්‍රිවිධශික්ෂාවන් පර්‍ය්‍යාප්ති වශයෙන් ඉගැන්වීම හා ප්‍රතිපත්ති වශයෙන් පුහුණු කරවීම යි. "මේ කුසල් ය. මේ අකුසල් ය. මේ අර්ථ ය. මේ අනර්ථ ය. මේ කට යුතු. මේ නො කට යුතු" යන ආදියෙන් යථාධර්මයෙහි යථා කාලයෙහි අනුශාසනා කිරීම, අවවාද දීම ආදි අර්ථයෙන් සාසන නම් වේ. දෙශනා වශයෙන් දියුණු වූ සුත්තගෙය්‍යාදි නවාඞ්ගය විෂය කොට ඇති සාසනය දෙව්මිනිසුන්ට ශාස්තෘ වූ තථාගතයන් වහන්සේගේ අනුසාසනය යන අර්ථයෙන් සත්ථුසාසන ය යි ද කියනු ලැබේ. සාසන නාමය ව්‍යවහාරයෙහි බහුලවසයෙන් පවත්නා සර්වසංග්‍රාහකනාමය වේ.

පාවචන යනු ප්‍රධාන වූ උතුම් වූ වචනය යි. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් අර්ථයට යොග්‍ය පදයෙන් පදයට යොග්‍ය ව්‍යඤ්ජනයෙන් ශ්‍රොතෘජනයාට යථාර්ථාවබොධය වන පරිදි සිතින් සිතා දෙශනා කරණ ලද පර්‍ය්‍යාප්ති නම් වූ පාලිධර්මය එයින් ප්‍රකාශ වේ. එය දෙශනා විෂය වූ ධර්මනිරුක්තිය යි. එයින් ත්‍රිවිධ ශාසනය ම ප්‍රකාශ වේ. එය ශාස්තෘන් වහන්සේගේ ධර්මවචනය* යන අර්ථයෙන් සත්ථුපාවචනය යි දත යුතු.

මෙසේ එකිනෙකට සම්බන්ධ වූ විවිධනාමයෙන් අඳුන්වන ලද ශාසනය ප්‍රථමබොධියෙන් (බුද්ධත්වයෙන්) විසි වසකට පසු භික්ෂුභික්ෂුණීන්ගේ කායවාක්සංවරය හා ආචාරසම්පත්තිය සඳහා විනයශික්ෂාපද පැණවූ තැන් පටන් "**ධර්මය**", "**විනය**" ය යි විභාගවශයෙන් දෙකෙක් වි ය.

---

* 'පාවචන' යන තන්හි ආදියෙහි යෙදුනු 'පා' ශබ්දය "පාලනාමව ත්‍රයීධර්මඃ පාශබ්දෙන නිගද්‍යතෙ" යනු හෙයින් මුල දී වෙදත්‍රයධර්මවාචී වි ය. දැන් 'පාවචන' යන්නෙහි අර්ථය නම් "ධර්මවචනය" යනු යි.

එහෙයින් වදාළහ: "යො බො ආනන්ද, මයා **ධම්මො ච විනයො** ච දෙසිතො පඤ්ඤත්තො, සො වො මමච්චයෙන සත්ථා" – "ආනන්දය, මවිසින් යම් ධර්මයක් දෙසන ලද ද, පණවන ලද ද, යම් විනයක් දෙසන ලද ද, පණවන ලද ද, ඒ ධර්මවිනය මා ඇවෑමෙන් තොපට ශාස්තෘ වන්නේ ය".

පරිනිර්වාණසමයෙහි ශාස්තෘවියොගයෙන් වැලපෙන ශ්‍රාවකයන් සනහමින් වදාළ මේ වචනයෙන් "මා එක ශාස්තෘවරයෙකු පිරිනිවියත් මා විසින් පන්සාළිස්වසක් තුළ දෙශනා කොට තැබූ ධර්මවිනය දෙකට අයත් අසූසාරදහසක් වූ ධර්මස්කන්ධය මා ඇවෑමෙන් ජීවමාන වූ බුදුවරුන් අසූසාරදහසක් මෙන් පන්දහසක් අවුරුදු දෙවියන් සහිත ලොකයාට අනුශාසනා කරන්නේ ය" යි අඟවා වදාළ සේක. එබැවින් ධර්මවිනය දෙක නිරුපද්‍රැත ව පවත්නා තෙක් ශාස්තෘශාසනය ද නිරුපද්‍රැත ව පවත්නේ ය.

ධර්මවිනය බෙදීම

ශාක්‍යසිංහ ගෞතම තථාගත සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේ අභිසම්බොධියෙහි පටන් නොයෙක් තැන්හි නොයෙක් ජනයන්ගේ චරිතාධිමුක්ති බලා ඒ ඒ චරිතයන්ට අනුලොම් වන සේ නිර්වාණමාර්ගය සම්පාදනය කරමින් අනුශාසනා – ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා වශයෙන් දෙශනා කරණ ලද ධර්මවිනය සඞ්ඛ්‍යාත ශාසනය බුද්ධකාලයෙහි ම මතාන්තර සංකලනයෙන් තොර ව චිරස්ථායී වන පරිදි කොටස් වශයෙන් බෙදා සංග්‍රහ කොට මේ නෛර්යාණික බුද්ධවචනය යි තථාගතශ්‍රාවකයන් විසින් සම්මත කරණලදී.

බුදුරජාණන්වහන්සේ ධරමාන කාලයෙහි ම උන්වහන්සේ වෙත පැවිදි ව සිටි **දෙවදත්ත, සුනක්ඛත්ත, අරිට්ඨ, සාති**[1] ආදි භික්ෂූන් විසින් ධර්මවිනය පිළිබඳ මතභෙද ඇති කොට විවාදාපන්න වූ අවස්ථාවන්හි උන්වහන්සේ විසින් ද ශාරීපුත්‍රාදි මහාශ්‍රාවකයන් විසින් ද භික්ෂු සඞ්ඝයා ඉදිරියෙහි ඒ විවිධමත නිරාකරණය කරමින් යථාධර්ම යථාවිනය වශයෙන් ශාසනය පිරිසිදු කොට එහි පාළිය ද ධර්මය ද සුදුසු පරිදි සංග්‍රහ කරණ ලද බව ඒ ඒ සූත්‍රයන්හි දක්නා ලැබේ.

බුදුරජාණන්වහන්සේ විසින් ම ධර්මවිනය පාලිධර්ම වශයෙන් "ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චෙ කුලපුත්තා, ධම්මං පරියාපුණන්ති: සුත්තං, ගෙය්‍යං, වෙය්‍යාකරණං, ගාථං, උදානං, ඉතිවුත්තකං, ජාතකං, අබ්භුතධම්මං, වෙදල්ලං"[2] යි දෙශනාස්වරූපවශයෙන් හා විෂයවශයෙන් ද අඞ්ග (කොටස්) නවයකට බෙදා තිබේ. එහි සූත්‍රයට පාවචන වශයෙන් අභිධර්ම සහිත සියලු බුද්ධවචනත්, වෙය්‍යාකරණයට දෙශනාස්වරූප වශයෙන් අභිධර්මයත් ඇතුළත් වන බව අට්ඨකථාවන්හි දක්වේ. ධර්මයෙහි අභිධර්මයත් විනයයෙහි අභිවිනයයත් ධර්මාතිරෙක–විනයාතිරෙකාදි වශයෙන් ඇතුළත් වන බව පහත දක්වෙන නිදර්ශනයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

---

1 දෙවදත්ත ගැණ – පඤ්චවත්ථුයාචනකථා, චුල්ලවග්ගපාළි, සඞ්ඝභෙදක්ඛන්ධක; සුනක්ඛත්ත ගැණ – දීඝ නි. පාථිකසුත්ත; මජ්ඣිම නි. මහාසීහනාදසුත්ත; අරිට්ඨ ගැණ – අලගද්දූපමසුත්ත; සාති ගැණ – මහාතණ්හාසඞ්ඛයසුත්ත – යන සූත්‍රයන් බැලිය යුතු.

2. ම. නි. අලගද්දූපමසුත්ත; අඞ්ගු. නි. චතුක්ක – භණ්ඩගාමවග්ග, සූත්‍රය 6.
මහායානිකයෝ "සූත්‍රං, ගෙයං, ව්‍යාකරණං, ගාථා, උදානං, නිදානං, අවදානං, ඉතිවෘත්තකං, ජාතකං, වෛපුල්‍යං, අද්භූතධර්මඃ, උපදෙශඃ" යි අඞ්ග දොළසක් ගණිති. මහාව්‍යුත්පත්ති පිටුව 21, ඡෙදය 62. විස්තර සඳහා History of Buddhist Thought by Dr. E. J. Thomas (p p. 276-280) බලනු.

“යෙ වො මයා ධම්මා දෙසිතා, සෙය්‍යථිදං ? චත්තාරො සතිපට්ඨානා... අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො” යන ආදීන් ධර්මය නම් බොධිපාක්ෂික ධර්ම ය යි ද, “තත්‍ර සියුං ද්වෙ භික්ඛු අභිධම්මෙ නානාවාදා”[1] යන ආදීන් ඒ බොධිපාක්ෂික ධර්මයෙහි අභිධර්මය ඇතුළත් බව ද, “පටිබලො හොති... අභිධම්මෙ විනෙතුං. අභිවිනයෙ විනෙතුං....”[2] යන ආදීන් (අර්ථකථා අනු ව) නාමරූපපරිච්ඡේදය අභිධර්ම ය යි ද, සියලු විනය අභිවිනය ය යි ද, “පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මකාමො හොති..... අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාර පාමොජ්ජො හොති”[3] ආදීන් සූත්‍රය ධර්මය යි ද, (අර්ථකථා අනු ව) සප්තප්‍රකරණය අභිධර්ම ය යි ද, උභතොවිභඞ්ගය අභිවිනය ය යි ද දෙශනා කරණ ලදී.

තවද, බුද්ධරාජානන්වහන්සේ විසින් “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛූ නිස්සය-සම්පන්නා හොන්ති... ආගතාගමා, ධම්මධරා, විනයධරා, මාතිකාධරා”[4] යන ආදීන් ධම්මවිනය ආගම – ධම්ම – විනය – මාතිකා වශයෙන් බෙදන ලදී. අර්ථකථාවෙහි ‘ආගම’ නමින් පංචනිකායය ද, ‘ධම්ම” නමින් සුත්තන්ත-පිටකය ද, ‘විනය’ නමින් විනයපිටකය ද, ‘මාතිකා’ නමින් අර්ථකථාවෙහි එක් තැනක (ද්වෙ මාතිකා) උභයමාතෘකා ද, තවත් තැනක (ද්වෙ පාතිමොක්ඛා) උභය පාතිමොක්ඛය ද දැක්වේ. ‘විනයධරා’ යන තැන විනය ශබ්දයෙන් විනයපිටකය ගැණෙන බැවින් ‘මාතිකාධරා’ යන මෙහි ‘මාතිකා’ යනුවෙන් අභිධර්මමාතෘකා[5] ද ගත යුතු සේ හැඟේ. එහෙත් පාතිමොක්ඛය සංගීති තුණට ආරූඪ වූ විනයපිටකයට වෙන් වශයෙන් අයත් ග්‍රන්ථයක් සේ සඳහන් නැති බැවින් මාතිකා නමින් (එනම් වූ) පාතිමොක්ඛය ගතයුතු බව අටුවාවේ අදහස ය යි සිතිය යුතු.

අග්‍රශ්‍රාවක ශාරිපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් “ආරඤ්ඤකෙනාවුසො භික්ඛුනා අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ යොගො කරණීයො”[6] යන ආදීන් අභිධර්මය හා විනයය පාලි – අර්ථකථා සහිත ව උගත යුතු බව කියන ලදී. “පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු පියසමුදාහාරො අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජො”[7] යන මෙයින් අභිධර්මයෙහි අභිවිනයයෙහි ප්‍රියභාවය බුදුනු වහුල නාථකරණ ධර්මයෙකැයි දක්වන ලදී.

ද්විතීය අග්‍රශ්‍රාවක මහාමෞද්ගල්‍යායන මහරහතුන් වහන්සේ විසින් මහාගොසිඞ්ග සූත්‍රයෙහි “ඉධාවුසො සාරිපුත්ත, ද්වෙ භික්ඛු අභිධම්මකථං කථෙන්ති – තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං පඤ්හං පුච්ඡන්ති”[8] යන ආදීන් අභිධර්මකථා කරණ භික්ෂූනු ගොසිඞ්ගසාලවනය හොබවන බව ප්‍රකාශ කරණ ලදී.

ශාරිපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් පර්‍ය්‍යාප්ති, ප්‍රතිපත්ති, ප්‍රතිවෙධ වශයෙන් ත්‍රිවිධ වූ තථාගතධර්මය පිළිබඳ මාතෘකා උද සංග්‍රහ කොට එක ද්විකත්‍රිකාදි වශයෙන් දසකය තෙක් එක් එක් රාශිය “එකො ආවුසො ධම්මො බහුකාරො, එකො ධම්මො භාවෙතබ්බො, එකො ධම්මො

---

1. ම. නි. උපරිපණ්ණාසය, කින්තිසුත්ත 2. මහාවග්ගපාළි – මහාඛන්ධක

3. අඞ්ගුත්තර නි. දසක-නාථකරණ වග්ග, සූත්‍ර 7.

4. අඞ්ගු. නි තික - රථකාරවග්ග, සූත්‍ර 10; ඡක්ක - 5 වග්ග, සූත්‍ර 9.

5. “මාතෘකා” නම් අභිධර්මය යි චීන - ටිබැට් බෞද්ධ ග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් වේ. Rockhill's Life of the Buddha, (Translation from Dulva - Tibetan Vinaya). p p . 148, 160. ආචාර්‍ය්‍ය ඊ. ජේ. තෝමස් මහතා ද මාතිකා අභිධර්මපිටකය බව කියයි. History of Buddhist Thought, P. 266. විසුද්ධිමග්ගටීකා, 117 පිටුව ද බලනු.

6. ම. නි. ගුලිස්සානි සුත්ත 7. දීඝ නි. සංගීති සුත්ත. 8. ම. නි

පරිඤ්ඤෙය්‍යො'' යන ආදීන් දසආකාරයකින් බෙදූ මාතෘකාපද පන්සිය-පණසක් ඇතුළත් වන **දසුත්තර** සූත්‍රය[1] භික්ෂූන් පන්සියයක් ඉදිරියෙහි වදාරණ ලදී. භික්ෂූහු එය එකමතික ව පිළිගන්නාහු සූත්‍රාගතධර්මමනස්කාර-යෙන් රහත්වූහ.

එක් සමයක බුදුරජානන්වහන්සේ ශාරිපුත්‍ර තෙරුන් ප්‍රමුඛ භික්ෂූන් පන්සියයක් සමග **පාවා** නුවර **මල්ලරජුන්**ගේ සන්ථාගාරයෙහි වැඩවසන සේක. ඒ ජෛනශාස්තෘ වූ **නිර්ග්‍රන්ථඥාත** පුත්‍රයන් පාවා නුවර දී කාලගත වූ ලඟ දී ය. ඔහුගේ මරණින් පසු ශ්‍රාවකයෝ ස්වකීය ශාස්තෘවරයාගේ ධර්මය අනෛර්යාණික වූ බැවින් ඔවුන් අතර හටගත් මතභෙද නිසා කලහ කරමින් අසරණ ව බිඳී ගියහ. මේ කරුණ නිදාන කොට ගෙණ **ශාරිපුත්‍ර** මහරහතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් අමතා "අයං ඛො ආවුසො, අම්හාකං භගවතා ධම්මො ස්වාක්ඛාතො **සුප්පවෙදිතො** නිය්‍යානිකො උපසම-සංවත්තනිකො සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො. තත්‍ථ සබ්බෙහෙව සඞ්ගායිතබ්බං, න විවදිතබ්බං, යථයිදං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනියං අස්ස චිරට්ඨිතිකං. තදස්ස බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්‍ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං." – "ඇවැත්නි, මේ අපගේ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ස්වාඛ්‍යාත වූ සුප්‍රවේදිත වූ ධර්මය නෛර්යාණිකය. නිර්වාණ ශාන්තිය පිණිස පවත්නේ ය. එහි හැම දෙනා විසින් ම එකමතික ව එකතු ව ගැසිය යුතු ය. විවාද නො කට යුතු ය. එසින් බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යශාසනය කල් පවත්නේ ය. චිරස්ථායී වන්නේ ය" යි මෙසේ වදාරමින් ත්‍රිපිටකය අල්ලා ගෙණ සියලු ධර්මයන් එකද්වකත්‍රිකාදි රාශි වසයෙන් දසකය තෙක් සංග්‍රහ කොට ඉහත කී වාක්‍යය හා සම්බන්ධ කරමින් සංගීති සූත්‍රය දෙශනා කළහ. ප්‍රශ්න එක්දහස්තුදුසකින් සංග්‍රහිත වූ මේ **සංගීති** පර්‍ය්‍යාය (සාමග්‍රී රස) දෙශනාව "සාධු, සාධු, සාරිපුත්ත, සාධු ඛො ත්වං සාරිපුත්ත, භික්ඛූනං සංගීතිපරියායං අභාසි" යි වදාරා බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් සාධු-වාදයෙන් අනුමත කරණ ලදී. එසින් සූත්‍රය බුද්ධභාසිත වී ය. ප්‍රමුදිත වූ ඒ භික්ෂූහු ද සූත්‍රාගතධර්මමනස්කාරයෙන් රහත් වූහ.

මල්අස්නෙක විසිරී පැවැති නානාවර්ගයට අයත් මල් රැසක් ගොතා සංග්‍රහ කරන්නාක් මෙන් ඒ ඒ ශ්‍රාවකයන්ගේ චිත්තසන්තානයෙහි පැවැති සූත්‍රාභිධර්මවිනයට අයත් බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය චිරස්ථායී වන සේ සංග්‍රහ කරණලද මේ ධ්‍රියමාණසංගීති වූ සංගීති - දසුත්තර සූත්‍ර දෙක ද, යට කී පාලිප්‍රදෙශ ද සම්බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් පසු පවත්වන ලද ධර්මවිනය සඞ්ගායනාවන්ට භූමි වූ බව සැලකිය යුතු.

මේ කරුණු සිත තබා ගෙණ සංගීතිකථා කියවන්නකුට සංගීති හා ත්‍රිපිටකධර්මය - විශෙෂයෙන් අභිධර්මය ගැණ විවේචන කරන්නාවූ ඇතැම් යුරෝපීයපණ්ඩිතයන් හා ඔවුන් අනුගමනය කරමින් බුද්ධධර්මය විෂය කොට ගෙණ ස්වකීය විමර්ශන බුද්ධිප්‍රභා ප්‍රකට කරගණු කැමැති ඇතැම් නවීන පණ්ඩිතයන් විසින් ද නගන ප්‍රශ්නයන්ට ඔවුන්ගේ අවධානය යොමු වීමට තරම් වූ ද පිළිතුරක් ලැබේ ය යි සිතමු.

---

1. දීඝ නි, සූත්‍ර 34.

සම්බුද්ධපරිනිර්වාණය

අංගීරස ගෞතම සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ස්වකීය ජීවිතයෙහි අසූවැන්න වූ පරිනිර්වාණවර්ෂයෙහි **බේලුවගමෙහි** වස් එළඹි සේක. එහි දී ලොහිතපක්ඛන්දිකාරොගය වැළඳීමෙන් හටගත් මහත් වූ වේදනාව දසමසකට නො නගින ලෙස සමාපත්තිබලයෙන් මැඩගෙණ දසමසෙකින් පිරිනිවීමට ඉටාගත් සේක. වස්අවසන්හි **සැවැත්**නුවරට වැඩ එහි වෙසෙමින්, **සැරියුත්**මහරහතුන් වහන්සේ පිරිනිවි කල්හි උන්වහන්සේගේ ගුණ වදාරා ධාතු නිදන් කොට චෛත්‍යයක් කරවා, **රජගහ**නුවරට වැඩ **මුගලන්** මහරහතුන් වහන්සේ පිරිනිවි පසු උන්වහන්සේගේ ද ධාතු නිදන් කොට චෛත්‍යයක් කරවා චාරිකා කරණ සේක් **උක්කාචෙලා**-නියම්ගමට වැඩ සැරියුත් මුගලන් දෙනමගේ පිරිනිවීම නිමිති කොට භික්ෂූන්හට දහම් දෙසා **විශාලා**පුරයට වැඩ පිඬු පිණිස හැසිර පස්වරු **චාපාල**චෙතියට පැමිණි සේක.

එහි රුක්මුලෙක වැඩහිඳ අනඳතෙරුන් අමතා "සෘද්ධිපාද වැඩූවහුට කැමැති නම් කල්පයක් (නියතපරමායුෂය) හෝ වැඩියක් ද ජීවත් විය හැකි ය" යි තෙවරක් ම වදාළ සේක. වසවත්මරු බිහිසුණු අරමුණක් දක්වා අනඳතෙරුන්ගේ සිත් මැඩගත් හෙයින් බුදුරජුන්ට "දීර්ඝකාලයක් ජීවත් වන සේක්වා"යි ආයාචනා කිරීමට උන්වහන්සේට සිහි නැති වි ය. අනඳ තෙරුන් බුදුරජුන් වැඳ විවේකය සඳහා නික්ම ගිය කල්හි පවිටු මාරයා පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "දැන් කට යුතු සියල්ල සම්පූර්ණ බැවින් පිරිනිවීමට කාලය" යි දැන්වි ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ තුන්මසකින් පිරිනිවන් පානා බව මරුට වදාරා සංස්කාරධර්මස්වභාවය ප්‍රකට කෙරෙමින් ආයුස්සංස්කාරය හළ සේක. පිරිනිවීමට ඉටාගත් සේක. ඉන් පසු අනඳ තෙරණුවෝ පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ "බොහෝ ජනයාට හිතසැප පිණිස (ආයු) කපක් ජීවත් වන සේක්වා" යි තෙවරක් ම ආයාචනා කළහ. "පිරිනිවන් පානා බැව් අඟවද්දීත් ඒ ගැණ සිහි නො කොට මා පිරිනිවීමට ඉටාගත් පසු කරණ ආයාචනාව දැන් පිළිගත නො හැකි ය" යි වදාරා තුන්මසකින පිරිනිවන් පානාබැව් අනඳතෙරුන්ට ද දැන්වූ සේක. ශොකාවතීර්ණ වූ තෙරණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ. බුදුරජාණන් වහන්සේ අනඳ-තෙරුන් සනහමින් "මින් පෙරත් රජගහනුවර **ගිජ්ඣකූළ**පව්වෙහි ද, **ගෞතමනිග්‍රොධ**යෙහි ද, **චොරපපාත**යෙහි ද, **සප්තපර්ණී** ගුහාවෙහි ද, **ඉසිගිලි**පව්වෙහි ද, **සීතවන**යෙහි ද, **තපොදාරාම**යෙහි ද, **වෙළුවන**යෙහි ද, **ජීවකාම්බවන**යෙහි ද, **මද්දකුච්ඡිමිගදාය**යෙහි ද මේ විසල්පුරයෙහි **උදෙන**, **ගොතමක**, **සත්තම්බ**, **බහුපුත්තක**, **සාරන්දද** යන චෛත්‍යයන්හි ද වෙසෙමින් තොප අමතා "සෘද්ධිපාද වැඩූ තථාගතයන්ට කැමැති නම් කපක් හෝ වැඩියක් ජීවත් විය හැකි ය යි අඟවද්දීත් එය දත නො හැකි වීම තොපගේ ම දොස ය (දුක්කටය)"යි වදාරා "සියලු ප්‍රියමනාප දෙයින් වෙන් වන බවත්, එහි වෙන් නො වීමක් නො වන බවත්, උපන් සියල්ල වැනසෙන බවත්, එහි නො වැනසීමක් නො වන බවත් මා විසින් පළමුවෙන් ම ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ නො වේ ද" යි ධර්මදෙශනා කළ සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳතෙරුන් සමග කූටාගාරසාලාවට වැඩ බණ වදාරා **භණ්ඩගාම**, **හත්ථිගාම**, **අම්බගාම**, **ජම්බුගාම** යන තැන්හි ද බොහෝ සෙයින් සීල-සමාධි-ප්‍රඥා යන ධර්මයන් වදාරා **භොග** නගරයෙහි **ආනන්ද**චෙතියට වැඩි සේක.

එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මේ ධර්මය, මේ විනය ය, මේ ශාස්තෘ-ශාසනය' යි යථාර්ථයෙන් අවබෝධ කරගැණීම සඳහා බුද්ධාපදෙස, සඞ්ඝාපදෙස, සම්බහුලස්ථේරාපදෙස, එකස්ථේරාපදෙස යන සතර මහාපදෙස (ප්‍රමාණයන්) වදාළහ. "මේ කරුණ මම බුදුන්ගෙන් ම දැන ගතිමි" යි යමෙක් කියා නම්, එය සූත්‍ර විනය හා සැසඳූ කල ගැළපෙ නම්, බුද්ධවචන වශයෙන් ඒ කරුණෙහි බුදුරජුන් ප්‍රමාණ කොට ගැණීම 'බුද්ධාපදෙස' නම්. එසේ ම "සඞ්ඝයාගෙන් දැන ගතිමි. බොහෝ තෙරුන්ගෙන් දැන ගතිමි. එක් තෙරනමකගෙන් දැන ගතිමි" යි යන ආදීන් කියන කරුණ සූත්‍ර විනය හා ගැළපේ නම්, ගැණීම ඒ ඒ අපදෙස නමින් දත යුතු.*

භොගනගරයෙන් පාවානුවරට වැඩි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ **චුන්ද** නම් කර්මාරපුත්‍රයාගේ අඹඋයනෙහි[1] නැවතුනු සේක. චුන්දකර්මාරපුත්‍රයා ඒ බව දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැඳ දහම් අසා පැහැදී කරණ ලද ආරාධනාව පිළිගත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහු විසින් පිළියෙල කළ 'සූකරමද්දව'[2] නම් මෘදු වූ රසායනබෙහෙත්ආහාරය වැළඳූ ඉක්බිති කලින් වැළඳී තුබුනු රෝගාබාධය නැවත උත්සන්න වීමෙන් උපන් බලවත් වෙදනාව සතිසම්පජඤ්ඤයෙන් ඉවසා ගෙණ චුන්දකර්මාරපුත්‍රයා දුන් ඒ ප්‍රණීතභොජනයෙන් ලබන ලද පහසු ඇති ව **කුසිනාරා**නුවර බලා වැඩි සේක.

මග දී ක්ලාන්ත වූ බුදුරජානන් වහන්සේ එක් රුක්මුලෙක වැඩ හිඳ පිපාසා ඇති බව දන්වා අනඳතෙරුන්ට පැන් සොයා ගෙණෙන්නට වදාළහ. එහි කුඩා ඔයක තුබූ ජලය කැලඹී මඩ සහිත වූ බැවින් "නුදුරෙහි වූ **කකුධා**[3] නදියෙහි ජලය පිරිසිදු ය. එහි වැඩියොත් පැන් පිය හැකි ය" යි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළහ. එහෙත් බුදුනු "ආනන්දය, පැන් ගෙණෙව" යි තුන්වර තෙක් වදාළහ. තෙරණුවෝ මැනවැයි පාත්‍රය ගෙණ ඒ කුඩා ඔයට නැවත ගොස් බැලූ විට ජලය පිරිසිදු ව තිබෙන බව දැක බුද්ධානුභාවය ගැණ පුදුම වී එයින් පාත්‍රය පුරා පැන් ගෙණවුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් කියා පිළිනැන්වූහ.

---

* මෙහි විනය පිළිබඳ කරුණක් නිශ්චය කිරීමේ දී විනයානුලොම වශයෙන් සූත්‍ර ය යි ගත යුත්තේ විනයදෙශනාවයි. විනය යි ගත යුත්තේ එය රාගාදි විනයට ගැළපේ ද නැද්ද යන කාරණය යි. ධර්මය පිළිබඳ කරුණෙහි ධම්මානුලොම වන පරිදි සූත්‍රය ත්‍රිපිටකය වශයෙනුත් විනය රාගාදි විනයට හේතු වශයෙනුත් ගත යුතු. විස්තර සඳහා දීඝනි. මහාපරිනිබ්බාණසුත්ත, නෙත්තිඅට්ඨකථා-යුත්තිහාරවණ්ණනා ද බැලිය යුතු

සුත්ත, සුත්තානුලොම, ආචරියවාද, අත්තනොමති යන නමින් මෙහි විස්තර සමන්තපාසාදිකා-චතුබ්බිධවිනයකථාවෙහි දක්නේ. පිටු, 161-168.

1. "ජලූකාමහාවන" ටිබැට් විනය.

2. "සූකරමද්දව" යනු විකිණීමට තුබූ (පවත්තමංස) තරුණ ඌරුමසකින් තැනූ ආහාරයක් බව සමහරු කියති. පස්ගෝරසයුසින් පිසූ ආහාරයකැයි ද කියති. "සූකර මද්දව" නම් රසායනයකි. එය පිළියෙල කොට චුන්ද විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පිරිනිවීම නො වේවා යි බෙහෙත් වශයෙන් දුන් බව කියති. (සුමඞ්ගලවිලාසිනී, පිටුව. 395.) සූකරමද්දව නම් ඌරුමස් නො වේ. එය ඌරන් මැඩූ උණකිලිල් හෝ ඌරන් මැඩූ බිම හටගත් හතු හෝ ගෙණ තැනූ රසායනයකැයි ද කියති. (උදානට්ඨකථා, පිටුව. 279.) මෙය ප්‍රණීතආහාරයකැයි ටිබැට්විනයෙහි සඳහන් බව රොක්හිල් මහතා කියයි.

3. "කුකුත්ථා", ආනන්ද මෛත්‍රෙය බුඩචරිත, පිටුව 323; Spence Hardy, p. 356.

මේ නදිය ටිබැට් පොත්වල "කකුෂ්ඨ" නම් වේ. එය ගණ්ඩකී (ගුන්දක්) නදියේ ශාඛාවක් වූ "කකුත්ථ" නදිය ය යි ද, ගඟ දුනට අභාවයට ගිය නමුත් ගඟ ගිය පාර දැන ගැණීමට ලකුණු ඇතැයි ද කියති. Rockhill's Life of the Buddha, p. 134; note. 1.

ඉක්බිති එහි පැමිණි **පුක්කුස** මල්ලපුත්‍රයාට දහම් දෙසා ඔහු විසින් පිදූ රන්වන් සිනිඳු සළු දෙක පිළිගෙණ කකුධා නදිය වෙත පැමිණ ඇඟ සෝදා ඒ සමීපයෙහි වූ අඹවනයෙහි මඳක් සැතපුනු සේක. එහි දී අනඳතෙරුන් අමතා චුන්දකර්මාරපුත්‍රයා දුන් අන්තිමදානය බුදුවන දා **සුජාතාව** දුන් දානයට සමාන අනුසස් ඇතැයි වදාරා චුන්දයා දුන් දානයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ආබාධය වැඩි වූවා දැ යන සැකය හා විපිළිසර දුරු කිරීම සඳහා දානානිසංසධර්මදේශනා කොට මල්ලරාජයන්ගේ (ගණතන්ත්‍ර රාජධානිය වූ) **කුසිනාරානුවර** **හිරණ්‍යවතීනදියෙහි** පාරිමතීරයෙහි වූ **උපවත්තන** නම් සල්වනයට වැඩි සේක. එහි උතුරුදෙසට හිස ලා යුග්මශාලාන්තරයෙහි පණවනලද පරිනිර්වාණමඤ්චකයෙහි හොත් බුදුරජානන් වහන්සේ "අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ අද පිරිනිවන් පානාසේකැ"යි එහි රැස් ව වැලපෙන දෙව්මිනිසුන් සහිත ශ්‍රාවකයන්ට ධර්මානුශාසනා කරමින් තමන් වහන්සේ වෙත පැමිණි **සුභද්‍ර** නම් පරිව්‍රාජකයාට දහම් දෙසා පැවිද්ද දෙවා ඔහු රහත්බවට පැමිණවූ සේක. හෙතෙම තථාගතයන් වහන්සේගේ අන්තිමශ්‍රාවකයා වී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රෑ පැසුළුසමයෙහි "යො බො ආනන්ද, මයා **ධම්මො ච විනයො ච** දෙසිතො පඤ්ඤත්තො, **සො වො මමච්චයෙන සත්ථා**" – "ආනන්දය, මා විසින් දෙසූ පැණවූ ධර්මය හා විනයය මා ඇවෑමෙන් තොපගේ ශාස්තෘ වන්නේය" යි ද, "ආකඞ්ඛමානො ආනන්ද, සඞ්ඝො මමච්චයෙන **ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානි සමූහනතු**" – "ආනන්දය, ඉදින් සඞ්ඝයා කැමැත්තේ නම්, මා ඇවෑමෙන් ක්‍ෂුද්‍රානුක්‍ෂුද්‍රශික්‍ෂාපද බැහැර කෙරේවා" යි ද, "ඡන්නස්ස ආනන්ද, භික්ඛුනො මමච්චයෙන **බ්‍රහ්මදණ්ඩො** දාතබ්බො" – "ආනන්දය, මාගේ ඇවෑමෙන් **ඡන්න** භික්‍ෂුනමට බ්‍රහ්මදණ්ඩය දිය යුතු ය" යි ද වදාළහ.

ඉක්බිති භුවනප්‍රදීප වූ සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ "හන්දදානි භික්ඛවෙ, ආමන්තයාමි වො. වයධම්මා සඞ්ඛාරා. **අප්පමාදෙන සම්පාදෙථ**" – "මහණෙනි, සංස්කාරයෝ නැසෙන ස්වභාව ඇත්තෝ ය. අප්‍රමාදයෙන් (සිහියෙන්) යෙදී තොපගේ කටයුතු සම්පාදනය කරගණිවු" යි – "අනෙකජාතිසංසාරං සන්ධාවිස්සං අනිබ්බිසං" යන ආදි ප්‍රථමබුද්ධවචනයෙහි පටන් පන්සාළිස් වසක් දෙසූ සියලු ධර්මය "**අප්පමාද**" පදයෙහි ඇතුළත් කොට අන්තිම බුද්ධවචනය වදාරා වි. පූ. 486 වන වර්ෂයෙහි වෙසක්පුන්පොහෝදා අලුයම නිරුපධිශේෂනිර්වාණයෙන් පිරිනිවි සේක.

ධර්මවිනයසඞ්ගීති

සම්බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් පසු ධර්මවිනය පිටක-නිකාය-ග්‍රන්ථාදිවශයෙන් සකස් වූයේ මහාකාශ්‍යපාදි මහරහතුන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද සංගීතිමාර්ගයෙනි. එහි **මහාකස්සපත්ථෙරසංගීති**, **යසත්ථෙරසංගීති** **මොග්ගලිපුත්තතිස්සත්ථෙරසංගීති** ය යි දඹදිව පැවැති තුනෙක, පොත්ථකසංගීති, **කුමාරධාතුසෙනසංගීති** ය යි[1] ලක්දිව පැවැති දෙකෙකැයි ථෙරවාදබුද්ධසාසනඉතිහාසයෙහි දක්වෙන සංගීති පසෙක් වේ.

එසින් ප්‍රථමද්විතීයසංගීති චුල්ලවග්ගපාළියෙහි සංක්‍ෂෙපයෙන් ද එහි විස්තර සමග සෙසු සංගීති සිංහලඅට්ඨකථාවෙන් හා ආචාර්යවාදයෙන් ගෙණ සඞ්ග්‍රහ කරණ ලද පරිච්ඡෙදන් දීපවංස, මහාවංස, බොධිවංස ආදි

1. මහාවංස, පරිච්ඡෙද 40 – පෙළ 2, 3.

වංසකථාවන්හි ද සුමංගලවිලාසිනී, සමන්තපාසාදිකා, අත්ථසාලිනී ආදි සූත්‍රවිනයාභිධම්මඅට්ඨකථාවන්හි ද, නිකායසංග්‍රහ, සද්ධර්මරත්නාකර, පූජාවලි ආදි සිංහලග්‍රන්ථයන්හි ද දක්නා ලැබේ.

1. ප්‍රථමසඞ්ගීතිනිදානය

මහාකාශ්‍යප මහරහතුන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පන්සියයක් රහතුන් විසින් පවත්වන ලද ප්‍රථමසඞ්ගීතිය විනයග්‍රන්ථයක් වූ චුල්ලවග්ගපාළියෙහි පඤ්චසතිකක්ඛන්ධකයෙහි "**පඤ්චසතිකා විනයසඞ්ගීති**" නමින් දක්නා ලැබේ. මේ සංගීතියෙහි නිදානය හා විෂයය මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය හා සම්පූර්ණයෙන් සම්බන්ධ වේ. සංගීතිය පිළිබඳ ඓතිහාසික සත්‍යතාව පිළිගැනීමටත් ඒ සම්බන්ධයෙන් ඇතැම් විතණ්ඩවාදී[1] රන්ධ්‍රගවේෂකයන් විසින් නගන ප්‍රශ්නයන්ට පිළිතුරු දීමටත් මේ සම්බන්ධය නිරාකුල සේ දැන ගැනීම ප්‍රයෝජන වෙති යි සිතමු. එබැවින් මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය හා සම්බන්ධ වන කරුණු චුල්ලවග්ගපාළියෙහි එන පිළිවෙළින් යොදා සංගීතිකථාව අට්ඨකථා ද අනුගමනය කෙරෙමින් මතභේද ද සඳහන් කෙරෙමින් මෙහි සංක්ෂේපයෙන් දක්වමු.

චුල්ලවග්ගපාළියෙහි "අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො භික්ඛූ ආමන්තෙසි - එකල්හි ආයුෂ්මත් මහකසුප්තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ඇමතූහ." යන ආදීන් සංගීතිනිදානය ආරම්භ වේ. විනයකථා ආරම්භ වන "තෙන ඛො පන සමයෙන" යන සාමාන්‍යවිධියෙන් නො ව "අථ ඛො" යනුවෙන් දැක්වෙන මේ ආරම්භයෙන් ඉන් පෙර වූ සිද්ධියක් පරාමර්ශනය කරණු ලැබේ. පරිනිර්වාණකථාවෙහි දැක්වෙන මේ සිද්ධිය වූයේ **කුසිනාරා** නුවර දී බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් සත්වනදා ය.

සංගීතිනිදානපාළියෙහි දැක්වෙන පරිදි, මහකසුප් මහරහතුන් වහන්සේ පාවානුවර සිට කුසිනාරානුවරට වඩිද්දී උන්වහන්සේ සමග පැමිණි පිරිසෙහි සිටි **සුභද්ද**[2] නම් මහලු පැවිද්දා සම්බුද්ධපරිනිර්වාණය අසා ශාස්තෘවියෝගයෙන් වැලපෙන භික්ෂූන් අමතා "අලං ආවුසො, මා සොචිත්ථ. මා පරිදෙවිත්ථ. සුමුත්තා මයං තෙන මහාසමණෙන. උපද්දුතා ච හොම: 'ඉදං වො කප්පති. ඉදං වො න කප්පතී'ති. ඉදානි මයං යං ඉච්ඡිස්සාම, තං කරිස්සාම. යං න ඉච්ඡිස්සාම, න තං කරිස්සාම" යන ආදීන් "ඇවැත්නි, සොක නො කරවු. නො වැලපෙවු. ඒ මහාශ්‍රමණයාගෙන් අපි හොඳින් ම මිදුනෙමු. 'මේ තොපට කැප ය. මේ නො කැප ය' යි ඔහුගේ නීති පැණවීමෙන් අපි පීඩා වින්දෙමු. දැන් අපි යමක් කැමැත්තෙමු නම්, එය කරන්නෙමු .යමක් නො කැමැත්තෙමු නම්, එය නො කරන්නෙමු"යි කී ය.

අට්ඨකථාවෙහි දැක්වෙන පරිදි, මේ වචන ඇසීමෙන් සංවේගයට පත්, එකල සත්ලක්ෂයක් භික්ෂූන් අතුරෙහි සඞ්ඝස්ථවිර වූ මහකසුප්මහතෙරණුවෝ "මෙබඳු නිර්ලජ්ජශ්‍රමණයන්ගේ පක්ෂබලය වැඩීමෙන් ශාසනය

---

1. විතණ්ඩවාදීහු නම් පිළිගැන්වීමට තරම් වූ ප්‍රමාණයක් හෝ සාධකයක් තමහට නැති ව අනුන් වෙහෙසීමට බොරුවාද කරන්නෝ ය.

2. පරිනිර්වාණකථාවෙහි එන මේ දෙවැනි සුභද්‍ර එහි පළමුවෙන් සඳහන් අන්තිමතථාගතශ්‍රාවක වූ පරිව්‍රාජක සුභද්‍ර නො වේ. කරනැවැමියෙක් ව සිට මහලුකල පැවිදි වූ හෙයින් වුඩ්ඪපබ්බජිත වූ මේ මහලු සුභද්‍ර ආතුමාගමෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩවිසූ දවසක අකැප සේ පිළියෙල කළ භොජ්ජයාගුවක් (කමින් පිය යුතු තලප කැඳක්) පිළිගැන්වූ කල එය අකැපය යි ප්‍රතික්ෂේප කොට "මහණෙනි, මහණුන් නො කැප දෙයෙහි සමාදන් නො කරවිය යුතු ය. පෙර කරනැවැමි ව සිට පැවිදි වූවන් විසින් කරබඩු පරිහරණය නො කළ යුතු ය" යි ශික්ෂාපද පැණවීමෙන් තමන්ට වූයේ අලාභයෙක, නින්දාවෙකැයි සිතා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බැඳගත් වෛර ඇත්තේ මේ දුෂ්ටවචන කීය.

ඉක්මනින් ම අතුරුදන් විය හැකි ය. මතාන්තරසංකලනයෙන් දූෂිත වන්නට පෙර ධර්මවිනය සඞ්ගායනා කොට තැබීම මා විසින් කට යුතු ය”යි සිතා සර්වඥපරිනිර්වාණයෙන් එක්විසිවනදා – සර්වඥධාතු බෙදා අවසන් වූ දින – එහි සිටි භික්ෂූන්ට මෙපවත් දන්වා ධර්මවිනයසඞ්ගායනාවෙහි භික්ෂූන් උත්සාහවත් කළහ. එහෙයින් කීහ සංගීතිපාළියෙහි: “හන්ද මයං ආවුසො ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායාම, පුරෙ අධම්මො දිප්පති, ධම්මො පටිබාහීයති. පුරෙ අවිනයො දිප්පති, විනයො පටිබාහීයති” යි.

එකල්හි “තෙන හි භන්තෙ, ථෙරො භික්ඛූ උච්චිනාතු – එසේ නම් ස්වාමීනි, තෙරුන් වහන්සේ භික්ෂූන් තෝරණ සේක්වා” යි සංඝසම්මතය ලැබූ මහකසුප්තෙරණුවෝ එහි පැමිණ සිටි භික්ෂූන් රැස් කරවා[1] සංගීතිය සඳහා එක් නමක් අඩු පන්සියක් රහතුන් තෝරා ගත්හ. අනඳතෙරුන් එකල රහත් නො වූ බැවින් තමන් විසින් ම උන්වහන්සේ තෝරා ගැණීම පක්ෂභජනයකැ යි නැඟිය හැකි චෝදනාවෙන් මිදී සංඝයාගේ සම්මතයෙන් අනඳතෙරුන් ද ඇතුළත් කර ගැණීමට ඉඩ තබා එක් නමක් අඩු පන්සියය තෝරාගත් බව සැලකිය යුතු. ධර්මභාණ්ඩාගාරික වූ අනඳතෙරුන් නැති ව ධර්මසංගායනා නො කට යුතු බැවින් උන්වහන්සේ ගැණීම අවශ්‍ය ය යි සඞ්ඝයා විසින් සම්මත වී ය. ඉක්බිති මහකසුප්තෙරහු අනඳතෙරුන්ට[2] රහත් වීමට යුහුසුලු විය යුතු ය යි අවවාද දී කල් නො යවා වස්කාලයෙහි ම සංගීතිය පැවැත්විය යුතු ය යි ද, ඊට මගධයෙහි **රජගහ**නුවර[3] සුදුසු ය යි ද නියම කරගත්හ. එහි දී ම සංගීතියට තෝරාගත් පන්සියය හැර සෙසු භික්ෂූන් රජගහනුවර වස් නො විසිය යුතු ය යි කර්මවාක්‍යයකින් සම්මත කොට ගත් ස්ථවිරභික්ෂූහු සංගීතිය සඳහා රජගහනුවරට පැමිණියහ. “අථ ඛො ථෙරා භික්ඛූ රාජගහං අගමංසු ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායිතුං” යි එහෙයින් කීහ.

2. ධර්මවිනයසඞ්ගායනා

රජගහනුවරට පැමිණි ඒ පන්සියක් දෙනා වහන්සේ ඇසළ මස අව පෑළවියදා වස් එළඹ ප්‍රථමමාසයෙහි විහාරාරාම පිළිසකර කරවා[4] නිකිණි මස අවදියවක්දා (තථාගතපරිනිර්වාණයෙන් සිවුවන මස දෙවනදා)[5] රජගහ-නුවර වෛභාරපර්වතප්‍රාන්තයෙහි සප්තපර්ණි[6]ගුහාද්වාරයෙහි අජාසත් මහරජු විසින් කරවන ලද මණ්ඩපයට රැස් ව අනඳතෙරුන්ට අසුනක්

1. මහකසුප්තෙරුන්ගේ නියමයෙන් පූර්ණ නම් තෙරහු ගෙඩිය ගසා භික්ෂූන් රැස් කරවූහ. මහකසුප්තෙරුන් ‘මෙහි නො පැමිණියෙක් ඇද්දැ’යි ඇසූකල ගවම්පතිතෙරුන් නැතැයි ද ඒ තෙරහු ශිරීෂවෘක්ෂාරාමයෙහි වෙසෙති යි ද පූර්ණතෙරහු කීහ. ගවම්පතිතෙරුන් කැඳවා ගෙණ ඒමට පූර්ණතෙරහු ගියහ. එකල ගවම්පතිතෙරහු මරණාසන්න ව සිටියහ. සංගීතියට යා නො හැකි බැවින් සඞ්ඝයාට දෙවයි පාත්‍රය හා තුන්සිවුරු දී තෙරහු පිරිනිවියහ. පූර්ණතෙරහු කසුප්තෙරුන්ට එපවත් දැන්වූහ. ටිබැට් විනය – Rockhill's Life of the Buddha, pp. 149-150.

2. පළමුවර තෝරා නො ගත් හෙයින් “ශාස්තෘන්වහන්සේ වැඩසිටිය දී ධර්මවිනිශ්චය පිළිබඳ සියලු රැස්වීම්වලට පැමිණියෙමි. ශාස්තෘඅභාවයෙන් පසු පවත්වනු ලබන ධර්මසභාවෙන් මා බැහැර කළහ” යි ශෝකී වූ අනඳතෙරහු කසුප්මහතෙරුන් විසින් රහත් වීමට උත්සාහවත් වනු මැනවැ යි අවවාද දීමෙන් සනසන ලදහ. Beal's Record of Western World, Vol. 11. p. 163. Cf. Rockhill's Life... pp. 154-155.

3. සමහර තෙරහු බුදුන් බුද්ධත්වයට පැමිණි බොධිමූලයෙහි සංගීතිය පැවැත්විය යුතු ය’යි කීහ. ආජාසත් රජුගේ ආරක්ෂාව ලැබෙන නිසා රජගහ නුවර සුදුසු ය යි කසුප්තෙරහු කීහ. Rockhill's Life of the Buddha, p. 150.

4. මේ ලැගුම් ගෙවල් පිළියෙල කිරීම ය යි ධර්මගුප්තිකයෝ කියති. Buddhist Council at Rajagaha - by Otto Franke, J P T S. 1908, p. 35, Note 1.

5. පඤ්චමියං පක්ඛස්ස - පක්ෂයෙහි පස්වනදා, සුමඞ්ගලවිලාසිනී, පිටුව 8; සාරත්ථදීපනී, පිටුව 50.

6. “න්‍යග්‍රොධගුහාව” යයි කියති. ටිබැට් විනය. Rockhill's Life... p. 156..

TOC

තබා සුදුසු පරිදි වැඩ හුන්හ. "අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො අරහා සමානො සන්නිපාතං අගමාසි" යි දැක්වූ සේ අනඳතෙරණුවෝ ද එදින අලුයම රහත් වී රැස් වීමට පැමිණ[1]* තෙරුන් වැඳ සිය අස්නෙහි හුන්හ.

ඉක්බිති **මහකසුප්** මහතෙරහු "සුණාතු මෙ ආවුසො, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං උපාලිං විනයං පුච්ඡෙය්‍යං" යන ආදීන් සඞ්ඝයාට දන්වා පළමු ව විනයසඞ්ගායනාව ආරම්භ කරමින් **උපාලි** තෙරුන්ගෙන් විනය විචාළහ. "ඇවැත්නි, උපාලි, ප්‍රථම පාරාජිකය කොතැන්හි දී පණවන ලද ද?" (උපාලි) "ස්වාමීනි, වෙසාලියෙහි දී ය. "කවරකු අරභයා ද?" "**සුදින්න** නම් කලන්දපුත්‍රයා අරභයා ය". "කවර වස්තුවෙක්හි ද?" "මෛථුන සෙවනවස්තුවෙහි ය" – මෙසේ කසුප්තෙරණුවෝ ප්‍රථමපාරාජිකසික්ඛාපදය පිළිබඳ නිදාන, පුද්ගල, වස්තු, ප්‍රඥප්ති, අනුප්‍රඥප්ති, ආපත්ති, අනාපත්ති විචාළහ. උපාලිතෙරණුවෝ විචාළ සියල්ල ම විසඳූහ. මේ ක්‍රමයෙන් **උභතො-විභඞ්ගය** (භික්ෂුභික්ෂුණීප්‍රාතිමොක්ෂශික්ෂාපද සියල්ල) පුච්ඡාවිස්සජ්ජනයෙන් විනයය සංගීත වී ය.

අනතුරු ව ධර්මසඞ්ගායනාව ආරම්භ කළ මහකසුප්තෙරණුවෝ සඞ්ඝ-සම්මතය පරිදි **අනඳ**තෙරණුවන්ගෙන් "ඇවැත්නි, ආනන්දය, බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රය කොතැන්හි දී දේශනා කරණ ලද දැ" යි විචාළහ. "ස්වාමීනි, **රජගහ** නුවරටත් **නාලන්දා**වටත් අතර අම්බලට්ඨිකාඋයන්හි රාජාගාරයෙහි දී ය". "කවරකුහට, දේශනා කරණ ලද ද?" "**සුප්පිය** නම් පිරිවැජියාටත් **බ්‍රහ්මදත්ත** නම් මාණවකයාටත් ය". මෙසේ කසුප්තෙරණුවෝ සියලු සූත්‍රයන් පිළිබඳ නිදානපුද්ගලාදිය විචාළහ. අනඳතෙරණුවෝ විචාළ සියල්ල විසඳූහ. මේ ක්‍රමයෙන් **පඤ්චනිකාය** පුච්ඡාවිස්සජ්ජනයෙන් ධර්මය සංගීත වී ය. මේ සංගීතිපාළියෙහි ධර්මවිනයසඞ්ගායනා සංක්ෂෙපයෙන් සඳහන් වන සැටි ය[2].

3. බුද්ධානුබුද්ධසික්ඛාපදකථා

ධර්මවිනයසංගීතියෙන් පසු අනඳතෙරණුවෝ ස්ථවිරභික්ෂූන් අමතා "ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරිනිර්වාණකාලයෙහි "ආකඞ්ඛමානො ආනන්ද, සඞ්ඝො මමච්චයෙන ඛුද්දානුඛුද්දකානි සික්ඛාපදානි සමූහනතු-

---

1. අනඳතෙරුන්ගේ ශිෂ්‍යයකු වූ බුජ්ජසොභිත තෙරුන් සඞ්ඝානුඥාවෙන් සංගීතිය සඳහා අනඳතෙරුන් කැඳවීමට ගිය බව ථෙරගාථාඅට්ඨකථාවෙහි සඳහන් වේ. 351 පිටුව. අනඳ-තෙරුන් රහත්බව හඟවමින් පොළෝ කිමිද පැමිණිබව සමහරු කියති. සමහරු තෙරුන් අහසින් ආ බව කියති. සමන්තපාසාදිකා, 7. පිටුව.

* ආපොකසිණසමාපත්ති බලයෙන් පොළොව කිමිද යා හැකි වේ. වායොකසිණසමා-පත්තියෙන් අහසින් යා හැකි වේ.

"අනඳතෙරහු සංගීතිසාලාව වෙත පැමිණ දොරට තට්ටු කොට ආ බව ඇඟවූහ. මහ-කසුප්තෙරහු දොර වෙත පැමිණ රහත් වූයේ නම් දොර නො ඇර ඇතුල් වනු මැනවැයි අනඳතෙරුන්ට කීහ. අනඳතෙරහු සෘද්ධිබලයෙන් යතුරු සිදුරෙන් ඇතුල් වූහ." චීනවාතී. Beal's Buddhist Records of the Western World, Vol 11. p. 163.

2. ටිබැට්විනයයෙහි සඳහන් පරිදි මහකසුප්තෙරහු "අනාගතකාලයෙහි භික්ෂූන්ගේ ධාරණශක්තිය දුර්වල වන හෙයින් මාතෘකාගාථා නැති ව සුත්තන්ත, විනය, අභිධම්ම ඉගෙණීම අපහසු වෙනවා ඇත. ඔවුන්ට පහසු වන පරිදි පෙරවරුවේ පළමු කොට ගාථා (උදාන) සඞ්ගායනා කොට පස්වරු ධර්මය සඞ්ගායනා කරමු යි තෙරුන්ට දැන්වූහ. එසේ ගිවිස ගෙණ පස්වරු සඞ්ගායනාව ආරම්භ කරමින් පළමු කොට අනඳතෙරුන් ධුර කොට ගෙණ ධර්මචක්‍රසූත්‍රය පටන් දේශනා පිළිවෙළින් පුච්ඡාවිස්සජ්ජනයෙන් සූත්‍රපිටකය ද, උපාලිතෙරුන් ධුර කොට ගෙණ පබ්බජ්ජාඅනුජානනය පටන් විනයය ද සඞ්ගායනා කොට අවසන් වූ පසු මහාකාශ්‍යපස්ථවිරයන් වහන්සේ තමන් විසින් ම සමෘත්‍යුපස්ථාන (සතිපට්ඨාන) ආදි මාතෘකා (අභිධර්මය) සඞ්ගායනා කළහ. R. Life of the Buddha, p p, 156-159, Cf, Indian Philosophy by S, Radhakrishnan, Vol. 1. p. 343.

ආනන්දය, ඉදින් සඞ්ඝ තෙමේ කැමැති නම් ඛුද්දානුඛුද්දක (කුඩා – අනුකුඩා) සික්ඛාපද බැහැර කෙරේවා''[1] යි වදාළබව දන්වූහ. (අනඳ තෙරහු මේ සික්ඛාපදයෝ කවරහු දැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් නො විචාළහ.)

තෙරවරු සමහරෙක් පාරාජික හැර සෙසු සික්ඛාපද ඛුද්දානුඛුද්දක ය යි කීහු. මෙසේ පාරාජික – සඞ්ඝාදිසෙස – අනියත – නිස්සග්ගිය–පාචිත්තිය – පාටිදෙසනීය යන පාතිමොක්ඛයට අයත් සික්ඛාපද අතුරෙන් මුල මුල සික්ඛාපද හැර අග අග සික්ඛාපද ක්‍රමයෙන් ඛුද්දානුඛුද්දක ය යි ඒ ඒ තෙරවරු කීහ. (ඒ සික්ඛාපදයන් ඉක්මවීමෙන් වන වරදේ පමණ වසයෙන් මුත් හළ යුතු වසයෙන් නො වේ.) කිසිවෙකුටත් අසුවල් ශික්ෂා–පදය කුඩා ය, අසුවල් ශික්ෂාපදය ඉතා කුඩා ය යි (හළයුතු වසයෙන්) නිශ්චය කළ හැකි නො වී ය.

මහකසුප්මහතෙරුන් විසින් ''සඞ්ඝො අප්පඤ්ඤත්තං න පඤ්ඤපෙති. පඤ්ඤත්තං න සමුච්ඡින්දති. යථා පඤ්ඤත්තෙසු සික්ඛාපදෙසු සමාදාය වත්තති – සඞ්ඝතෙමේ නො පැණවූවක් නො පණවයි. පැණවූවක් නො සිඳියි. පැණවූ තාක් ශික්ෂාපදයෙහි සමාදන් ව පවතී'' යි කර්මවාක්‍යයෙන් ශික්ෂාපද සමූහනනයක් නො කට යුතු බව සම්මත කරණ ලදි[2].

4. අනඳතෙරුන්ට දොස් පැවරීම

ඉක්බිති ස්ථවිර භික්ෂූහු අනඳතෙරුන්ට කරුණු පසකින් දොස් (දුක්කට) පැවරූහ:

1. ''ආනන්දය, ඔබ ඛුද්දානුඛුද්දකසික්ඛාපදයෝ කවරහු දැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් නො විචාළහු ය. (එහෙයින් සියලු ශික්ෂාපද මුල සිට විමසන්නට වි ය.) මෙය තොපගේ දෝසයකි. එය දෙසවූ (ප්‍රතිඥා කරවු)'' යි කීහු. අනඳතෙරහු ''මම බුද්ධපරිනිර්වාණයෙහි දුඃඛිත වූයෙමි නො සිහියෙන් එය නො විචාළෙමි. එහි දොසක් නො දකිමි. එහෙත් ආයුෂ්මතුන්ගේ කීම අනු ව (කීමට ගරු කරමින්) එය දෙසමි'' යි කීහ.

2. ''ආනන්දය, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වැසිසළුව පාගාගෙණ මසන ලදී. මේ තොපගේ දෝසයෙකි. එය දෙසවූ'' යි කීහ. අනඳතෙරහු මම අගෞරවයකින් එය නො පෑගුවෙමි. (ඒ සිවුර මසද්දී සහාය වීමට කිසිවකු නුවූ බැවින් එසේ කෙළෙමි.) එහි දොසක් නො දකිමි. එහෙත් ආයුෂ්මතුන්ගේ කීම අනු ව එය දෙසමි'' යි කීහ.

3. ''ආනන්දය, තෙපි මාගමුන් ලවා පළමු කොට බුද්ධශරීරය වැඳ–වූහු ය. ඔවුන් ඇඬූ කඳුළෙන් බුදුබඳ කිලිටු වි ය. මේ තොපගේ දෝසයකි. එය දෙසවූ'' යි තෙරහු කීහ. අනඳ තෙරහු ''මා එසේ කෙළේ ඔවුන්ට කල් ගත වී අවේලා වන හෙයිනි. (පරිනිර්වාණයෙහි රැස් වූ මල්ලජනකාය විසාල වූ බැවින් ඔවුන් සමූහවශයෙන් යොදා ස්ත්‍රීන්ට පළමු කොට බුද්ධශරීරය දක්වන ලදී.) එහි දොසක් නො දකිමි. එහෙත්... එය ද දෙසමි'' යි කීහ.

---

1. මෙය පාතිමොක්ඛය උදෙසීමේ දී ඛුද්දානුඛුද්දක සික්ඛාපද දෙසීමෙන් වැඩෙක් නැතැයි ඡව්වග්ගමහණුන් කියූ කරුණෙහි පණවන ලද පහත දැක්වෙන ශික්ෂාපදය හා සම්බන්ධ ය යි සිතිය හැකි ය. ''යො පන භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ එවං වදෙය්‍ය 'කිං පනිමෙහි ඛුද්දානුඛුද්දකෙහි සික්ඛාපදෙහි උද්දිට්ඨෙහි? යාවදෙව කුක්කුච්චාය විහෙසාය විලෙඛාය සංවත්තන්තී'ති සික්ඛාපදවිලෙඛනෙ පාචිත්තියන්ති''. පාචිත්තියපාළි – විලෙඛනසික්ඛාපද.

2 මෙය ''යාව කීවඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛූ අපඤ්ඤත්තං න පඤ්ඤපෙස්සන්ති, පඤ්ඤත්තං න සමුච්ඡින්දිස්සන්ති, යථාපඤ්ඤත්තෙසු සික්ඛාපදෙසු සමාදාය සික්ඛිස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛූනං පාටිකඞ්ඛා නො පරිහානි'' යි පරිනිර්වාණ සූත්‍රයෙහි වදාළ අනුශාසනය හා සම්බන්ධ වේ.

4. "ආනන්දය, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවීමේ ලකුණු (චාපාලචෛත්‍යාදියෙහි දී පිරිනිවන් පානා බව) අඟවද්දී "ස්වාමීනි, බොහෝ ජනයාට හිත පිණිස කල්පයක් ජීවත් වන සේක්වා" යි නො ඉල්ලූහු ය. මේ තොපගේ දොසකි. එය දෙසවු" යි තෙරහු කීහ. අනඳතෙරණුවෝ "එවේලෙහි මාගේ සිත මරුට වසඟ වී තුබුනු බැවින් එසේ නො ඉල්වීමි. එබැවින් එහි දොසක් නො දකිමි. එහෙත් ... එය දෙසමි" යි කීහ.

5. "ආනන්දය, තෙපි තථාගතශාසනයෙහි පැවිද්දට ස්ත්‍රීන් උත්සාහවත් කළහු ය. එය දොසකි. එය දෙසවු" යි තෙරහු කීහ. අනඳතෙරහු තථාගතයන් වහන්සේගේ කිරිමව වූ **මහාපජාපතී**ගොතමිය කෙරෙහි සැලකීමෙන් එසේ කෙළෙමි. එහි දොසක් මම නො දකිමි. එහෙත් ... එය දෙසමි"යි කීහ[1].

5. ඡන්නතෙරුන්ට බ්‍රහ්මදණ්ඩය පැණවීම

ඉක්බිති අනඳතෙරහු "ආනන්දය මාගේ ඇවෑමෙන් **ඡන්න** භික්ෂුහුහට බ්‍රහ්මදණ්ඩය පැණවිය යුතු ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරිනිර්වාණකාලයෙහි දී වදාළසේක" යි තෙරුන්ට දන්වූහ. බ්‍රහ්මදණ්ඩය නම් ඡන්නතෙරුන් සමග කිසිවෙකු කථා නො කිරීමයි. අවවාද අනුශාසනා නො කිරීමයි කීහ. තෙරහු ඡන්නතෙරුන්හට බ්‍රහ්මදණ්ඩය පැණවීමට අනඳතෙරුන්ට ම පැවරූහ. එකල කොසඹෑනුවර ඝොසිතාරාමයෙහි විසූ ඡන්නතෙරුන් වෙත ගිය අනඳතෙරහු ඡන්නතෙරුන්ට "ඇවැත්නි, තොපට සඞ්ඝයා විසින් බ්‍රහ්මදණ්ඩය පණවන ලදැ" යි කීහ. බ්‍රහ්මදණ්ඩ නම් කුමක් දැයි විචාළ ඡන්නතෙරුන්ට "ඔබ සමග කිසිවෙක් කථා නො කෙරෙයි. ඔබට අවවාද නො දෙයි. මේ බ්‍රහ්මදණ්ඩය" යි අනඳතෙරහු කීහ. ඡන්නතෙරහු ඒ උසස් ම (බ්‍රහ්ම) වූ දඬුවම අසා මූසපත් වී නැවත සිහි ලැබ එයින් කළකිරී කමටහන් වඩා රහත් වූහ. (මෙහි ධර්මවිනයසඞ්ගායනාව හැර සෙසු කරුණු මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රය හා සම්බන්ධ වෙයි.)

6. පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව

ප්‍රථමසංගීතිපාලියට අයත් විශෙෂ කරුණක් නම් **පුරාණ** තෙරුන්ගේ කථාවයි. ඒ කාලයෙහි පුරාණතෙරණුවෝ දක්ෂිණාගිරියෙහි පිරිවර පන්සියක් භික්ෂූන් සමග චාරිකා කළහ. ස්ථවිරභික්ෂූන් විසින් ධර්මවිනය සඞ්ගායනා කළ පසු රජගහනුවර වෙළුවනාරාමයට වැඩියහ. ස්ථවිරභික්ෂූහු

"අනඳතෙරුන්ට දොස් පැවරූවෝ මහකසුප් තෙරහු ය. දොස් පැවරූයේ අනඳතෙරුන් රහත් වීමට පෙර ය. (1) ස්ත්‍රීන් සාසනයට ඇතුල් කිරීම, (2) කල්පයක් ජීවත්වීමට භාග්‍යවතුන්වහන්සේගෙන් නො ඉල්වීම, (3) භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ රත්වන්සිවුර දවසක් ම පාගාගෙණ සිටීම, (4) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන් ඉල්ලූවිට ම නො දීම-පිරිසිදු පැන් නැත්නම් අහසට පාත්‍රය අල්ලා දෙවියන්ගෙන් පැන් ලබා නො ගැණීම, (5) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පක්ෂයකට වරක් පාමොක් දෙසීමට නියම කොට ඛුද්දානුඛුද්දක සික්ඛාපද කැමැති නම් සඞ්ඝතෙමේ නො දෙසන්නේ ය යි වදාළ විට ඒ සික්ඛාපදයෝ කවරහු දැයි නො විචාරීම, (6) හීනගති ඇති ස්ත්‍රීපුරුෂයන්ට තථාගතශරීරයෙහි පිළිසන් කොටස් දක්වීම, (7) දූෂිත වූ මාගමුන්ට රන්වන් බුදුබඳ පෙන්වා, ඔවුන්ගේ කඳුලෙන් කිළිටි කරවීම යන දොස් සතක් පවරණ ලදී. අනඳතෙරණුවෝ එකක් පාසා කරුණු කියා නිදොස් වූහ. මෙහි 4, 6 දොෂයෝ චුල්ලවග්ගයෙහි සඳහන් නො වෙති. 6, 7 වන දොෂයන්ගෙන් නිදොස්වීමට පිළිවෙළින් - ප්‍රකෘතියෙන් රාගී වූ ස්ත්‍රීන් බුදුන් දැක එසේ රාගීන් නො වෙති යි ද, දූෂිතස්ත්‍රීන් බුදුන් දැක උන්වහන්සේ මෙන් පිරිසිදු වෙතියි ද අදහස් කළ බව කීහ. මෙහි දී ශාස්තෘවියොගය සිහිකොට වැඩියක් ම දුක්පත් වූ අනඳතෙරහු කසුප්තෙරුන් හා අනුරුද්ධතෙරුන් දුන් අවවාදයෙන් සැනැහී රහත්වීමට උත්සුක වූහ." ටිබැට් විනය. Rockhill's Life of the Buddha, pp. 152-154.

උන්වහන්සේට "ඇවත, පුරාණයෙනි, අප විසින් ධර්මවිනය සංගීත ය. එය අනුගමනය කරවු" යි කීහ. "සුසංගීතාවුසො ථෙරෙහි ධම්මො ච විනයො ච" යන ආදීන් "ඇවැත්නි, තෙරුන් විසින් ධර්මවිනය මනා කොට සඞ්ගායනා කරණ ලද" යි සංගීතිය පසසා, "තව ද (අපිච), මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි යම් සේ අසන ලද ද, පිළිගන්නා ලද ද, එසේ ම මම එය ධරන්නෙමි" යි පුරාණතෙරහු කීහ[1]. මෙතෙකින් ප්‍රථමසංගීතිකථාවට ඇතුළත් කරුණු අවසන් වේ.

සංගීති පිළිබඳ මතභෙද

ප්‍රථමසංගීතිය පන්සියක් රහතුන් විසින් කප්පියාකප්පියවිනය-සික්ඛාපද පැණවීම සම්බන්ධයෙන් මහලු සුභද්‍ද කී වචන හා ඛුද්දානුඛුද්දක-සික්ඛාපද විනිච්ඡය ද නිදාන කොට ගෙණ පවත්වන ලද හෙයින් "**පඤ්චසතිකා විනයසංගීති**" නම් වේ. ත්‍රිපිටකපාලිය ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීමේ දී විනයධර ආචාර්යවරයන් විසින් එය විනයග්‍රන්ථයක් වූ චුල්ලවග්ගපාළියෙහි ඛන්ධකයක් වසයෙන් ඇතුළත් කරණ ලදී. එය (ද්විතීයසංගීතිකථාවත් සමග) 'සංගීතිපාළි' නමින් ද දන්නා ලදී.

සම්බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් පසු ධර්මවිනය චිරස්ථායී වනු සඳහා සම්මුඛ ශ්‍රාවක වූ ධර්මවිනයධර අනුබුද්ධ **මහාකාශ්‍යප**, ධම්මභාණ්ඩාගාරික **ආනන්ද**, අග්‍රවිනයධර **උපාලි** ආදී සිවුපිළිසිඹියා පත් මහරහතුන් විසින් පවත්වන ලද මේ ප්‍රථමධර්මසඞ්ගායනාව සෙසු සියලු සඞ්ගායනාවන්ට භූමි වූ බවත්, සියලු බෞද්ධනිකායිකයන් විසින් පිළිගන්නා ලද බවත්, ත්‍රිපිටකධර්ම විනිශ්චය පිළිබඳ සතර මහාඅපදෙශ(ප්‍රමාණ)යන් අතුරෙහි "ආචාර්යවාදය" වශයෙන් ගන්නා ලද බවත් අර්ථකථාගතවිස්තරයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

පුරාණයෙහි පටන් ත්‍රිපිටකසංගීති හා එහි ග්‍රන්ථවිභාග දෙශ කාල නිදාන පුද්ගලාදිය පිළිබඳ මතභෙද ඒ ඒ ආචාර්ය පරම්පරාවන්හි පැවැති බවත්, ඒ ධර්මවිනයවිරොධී නො වූ ආචීර්ණවශයෙන් හා ශ්‍රැති වශයෙන් පැවැති විකල්පයන් බව දක්වමින් අර්ථකථාචාර්යයන් විසින් සුදුසු පරිදි විනිශ්චය කරණ ලද බවත් අර්ථකථාවන්හි දක්වෙයි. අභූතපූර්ව වූ සර්වඥතාඥානවිෂය වූ ධර්මයක් ලොව පහළ වූ කල ලෞකිකජනයා අතර ඒ පිළිබඳ මතභෙද ඇති වීම පුදුමයෙක් නො වේ. බුද්ධකාලයෙහි ද ධර්මවිනය සම්බන්ධයෙන් නොයෙක් මතයෝ ඇති වූහ. ඒ මත නිරාකරණය කරණ ලද්දේ ධර්මය පිළිබඳ න්‍යායක්‍රම දත් ධර්මාන්වයඥානය ඇති ශාරීපුත්‍රාදි මහරහතුන් විසින් ය. පාළිඅර්ථකථාවන්හි දක්වෙන්නේ ආචාර්යපරම්පරාවෙන් පැවැති ඒ බුද්ධශ්‍රාවකයන්ගේ ම බුද්ධවචනානුගත වාචනාමාර්ගය යි. ශතවර්ෂ ගණනකින් පසු ග්‍රන්ථාරූඪ වූ ධර්මවිනය පිළිබඳ කවර විවෙචනයක දී වුවත් පූර්වාචාර්යයන් විසින් අනුගමනය කරණ ලද ආප්තවචනය හා තදර්ථකථා ද ප්‍රමාණ වශයෙන් ගත යුතු ය. ඒ ප්‍රමාණයන් නො දැන හෝ නො ගෙණ තර්කයෙන් හෝ 'මෙය මෙසේ වන්නට ඇත' යන '**ඉති - කිරා**'වෙන් හෝ ධර්මවිනය විනිශ්චය කිරීමෙන් නැගෙන වාදයෝ අහෙතුකවිවාද වනු මිස සහෙතුක වාදයෝ නො වෙති.

---

1. ධර්මවිනයසංගීති අවසානයෙහි එන මේ කථාව මෙතැන අන්තිමට දක්වූයේ සංගීති කථාවෙහි සඳහන් මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රය හා සම්බන්ධ වන කරුණු මෙයින් වෙන් කොට පිළිවෙළින් දක්වීම සඳහා ය.

ප්‍රථම සංගීතිය හා එසිත් සංගීත වූ ත්‍රිපිටකය ගැණ මෑත කාලයෙහි පෙර - අපර දෙදිග නොයෙක් පඬුවත් විසිත් නගා තිබෙන විවාදයෝ බොහෝ වෙති. ඒ සියල්ල එක් කොට ගත් කල–

(1) "ප්‍රථමසංගීතිකථාව මිථ්‍යාප්‍රබන්ධයකි.

(2) "එහි ධර්මවිනයයෙහි කොටසක් මිස සම්පූර්ණත්‍රිපිටකය සංගීත නො වී ය.

(3) "අභිධර්මය ගැණ කිසිවක් එහි සඳහන් නැත. එහෙයින් අභිධර්මය බුද්ධභාෂිතයක් නො වේ. එය පසු කාලයක සංග්‍රහකරණ ලද්දකි" යි -

මෙසේ ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් තුණකට බෙදිය හැකි වේ. මෙතැන් පටන් මේ සියල්ලට හා එයට සම්බන්ධ අන්‍ය මතයන්ට ද යථාවිධියෙන් පිළිතුරු ලැබෙනු ඇත.

ප්‍රථමසංගීතිකථාවෙහි ඉහත (xx - xxv පිටුවල) දක්වූ කරුණු අතුරෙන් ධර්මසඞ්ගායනාව හා පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාව ද හැර සෙසු කරුණු සියල්ල මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රයෙහි ඇතුළත් වේ. එහි "හන්ද මයං ආවුසො, ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සඞ්ගායාම" යි මහකසුප්තෙරුන් විසින් කරණ ලද සංගීතියොජනාව හා ධර්මසඞ්ගායනාව මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රයෙහි නො දක්වීම කරුණු කොට ගෙණ චුල්ලවග්ගපාළියෙහි දක්වෙන ප්‍රථමසංගීතිකථාව ඓතිහාසික වූ සත්‍යසිද්ධියක් නො ව කලකට පසු අමුතුවෙන් ගොතා එකතු කරණ ලද මිථ්‍යාප්‍රබන්ධයකැයි[1] ප්‍රකාශ කරමින් ආචාර්ය **ඕල්ඩන්බර්ග්** (Dr. Oldenberg) මහතා තමා විසින් සකස් කොට ඉංග්ලිෂ් අකුරෙන් මුද්‍රිත **මහාවග්ග** සංස්කරණයෙහි මෙසේ කියයි:

"මේ සංගීතිය පිළිබඳ ලෙසමාත්‍ර වූ ද සටහනක් එහි (මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රයෙහි) නැත. මේ නිශ්ශබ්දතාව මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රකර්තෘ ප්‍රථමසංගීතිය ගැණ කිසිවක් නොදත් බව පෙන්වීමට වැදගත් වූ ප්‍රබල සාධකයක් වේ."[2]

මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රකර්තෘ සංගීතිය ගැණ කිසිවක් නො දත් බැවින් එය එහි ඇතුළත් නො කෙළේ ය යි ද එහෙයින් චුල්ලවග්ගපාළියෙහි දක්වෙන සංගීතිකථාව අසත්‍ය වූ ප්‍රබන්ධයකැයි ද මෙයින් අඟවයි.

පරිනිර්වාණසූත්‍රයෙහි කර්තෘය යි කිය යුත්තෙක් නැත. එහි ධර්මය බුදුරජානන් වහන්සේ වදාළහ. සූත්‍රය ආනන්දස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් සංගීත ය.

"විනයසංගීති" නම් වූ මේ සංගීතිය පිළිබඳ කථාව සූත්‍රපිටකයට අයත් මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රයට නො ව විනයපිටකයට ඇතුළත් කිරීම යුක්තිය වේ. එහෙයින් එය චුල්ලවග්ගපාළියෙහි අග අතිරෙකබන්ධක යක් වශයෙන් යොදන ලදී. පශ්චාත්සිද්ධියක් වූ ධර්මවිනයසඞ්ගායනාව

---

1. Vi nayapitaka, vol 1. p. xxvii.

2. There is not a slightest trace of any such allusion to this council. This silence is as valuable as the most direct testimony: it shows that the author of the Mahaparinibbana Sutta did not know anything of the first Council" Vinayapitaka, Vol. 1. p. xxviii.

ඕල්ඩන්බර්ග් මහතා අනුගමනය කරමින් ඔටෝ ප්‍රාන්ක (Prof. Otto Franke) මහතා මෙසේ කියයි. "It is to Oldenberg's credit that... he declared the first Council to be fictiticus" එහි ගෞරවය ඕල්ඩන්බර්ග් මහතාටයි. හෙතෙමේ ප්‍රථමසංගීතිය මිථ්‍යාකල්පිතයකැයි ප්‍රකාශ කොළේ ය. J P T S. 1908, p. 69.

පූර්වසිද්ධියක් වූ මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රයට ඇතුළත් වීම ද නො යෙදෙන්නේ ය. සංගීතිකාරක වූ මහරහතුන් වහන්සේ ඉදිරි පිට සිදු වූ මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රාගත සිද්ධීන් එලෙසින් ම සංගීතිකථාවෙහි සංගීතිහෙතු වසයෙන් ඇතුළත් වීම ද, සංගීතිය නො පිළිගත්තේ ය යි සමහරුන් කියන පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාව ඇතුළත් වීම ද සංගීතිකථාව සත්‍ය වූ ඓතිහාසික සිද්ධියක් බවට සාධක වේ.

සංගීතිනිදානයෙහි පෙණෙන දුෂ්ටවචන කී මහලු **සුභද්‍ද** මහණ තථාගත පරිනිර්වාණයට පැය කීපයකට පෙර රහත්බවට පැමිණ තථාගතයන් වහන්සේගේ අන්තිමශ්‍රාවකයා වූ **පරිබ්‍රාජක** සුභද්‍ද ය යි **ඕල්ඩන්බර්ග්** මහතා කියයි.[1] මේ සුභද්‍ද දෙනම වෙන් කොට අඳුනා ගැණීමට තරම් වූ විවෙකයක් නැති ව ඒ මහතා විසින් නගන සංගීතිවාදය මතදෙඩුමක් පමණෙකි. (ඕල්ඩන්බර්ග්මහතාගේ සංගීතිවිවෙචන ගැණ පිළිතුරක් **ශ්‍රී සුමඞ්ගල**-සිංහලමහාවංශසංශෝධනයෙහි ද සඳහන් වේ. පිටු xxv – xxvi.)

ඕල්ඩන්බර්ග්මතය සාධක කොට ගත් වෙනත් යුරෝපීය පඬුවෝ සංගීති පිළිබඳ නොයෙක් අනුමත පලකළහ:

“චුල්ලවග්ගයෙහි එන ප්‍රථමසංගීතිනිදානය මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රයෙහි පමණක් නො ව දීපවංසයෙහි ද සඳහන් වී නැත. එසින් සූත්‍රයෙහි පෞරාණිකත්වය පිළිබඳ වාදය බිඳ වැටෙයි. දීපවංසය චුල්ලවග්ගයට වඩා පැරැණි වූවක් නො විය හැකි බැවිනි. මේ කීම චුල්ලවග්ගයෙහි සිද්ධාන්තයක් සේ දැක්වෙන සංගීතිකථාව අනුෂඞ්ග වශයෙන් අළුත් ය යන නිගමනය කිසිසේත් දුර්වල නො කෙරෙයි.”[2] මේ ආචාර්ය්‍ය **එච්. කාන්** (Dr. H. Kern) මහතා කියන සැටියි.

---

1 “After the death of the Master so it is related in the Chullavagga - Subhadda, the last disciple converted by the Buddha shortly before his death, proclaimed views which threatened the dissolution of the community. “Do not grieve, do not lament,...” Vinayapitaka Vol. 1. p. xxvi.

මෙය ස්ථිර කිරීමට මෙන් ආචාර්ය්‍ය ඔටෝ ෆ්‍රාන්ක මහතා මෙසේ කියයි: “It is conceivable that in some more original form of traditional narrative, the two Subhaddas were one and the same...” - පැරැණි වූ ඇතැම් මූලිකවෘත්තාන්ත අනු ව මේ සුභද්‍ද දෙදෙනා එක ම කෙනෙකු වන්නට ඇතැයි සිතිය හැකි වේ.” J P T S. 1908, P. 26.
* foot-note.

පරිව්‍රාජක සුභද්‍ර 120 වයස් ඇත්තේ බුද්ධපරිනිර්වාණයට පෙර ඒ රාත්‍රියෙහි ම බුදුන්ගෙන් අවසර ගෙණ පිරිනිවියේ ය. ටිබැට් විනය. Rockhill's Life... p 138.

ඒ අභීත් සුභද්‍ර පිරිනිවි තැන චෛත්‍යයක් ද ගොඩනගා තුබුනු බව (Beal's Records of the Western World, Vol. 11. p p. 35-36.) සඳහන් වේ.

“අජ්ජේවදානි පබ්බජ්ජා අජ්ජේව උපසම්පදා,
අජ්ජේව පරිනිබ්බාණං සම්මුඛා දිපදුත්තමෙ.”

ද්විපදෙත්තමයන් වහන්සේ හමුවෙහි අද ම පැවිද්ද ද අද ම උපසම්පදාව ද අද ම පිරිනිවීම ද විය යි සුභද්‍රස්ථවිරයන් වහන්සේ පැවසුහ. අපදානපාළි, 1238 වන ගාථා.

2. “Now the motive alleged in the C V. is not only absent from the Sutta, but likewise from the Dipavansa. Hence the argument for the great antiquity of the Sutta falls to the ground, for the DipaV. cannot be made older than the C V. But this remark in no wise invalidates the conclusion that the dogmatical story of the first Council, as told in CV. is comparatively yong.” Manual of Indian Buddhism, p. 102 ff.

මෙසින් කාන් මහතා ඕල්ඩන්බර්ග්මතය රකිමින් ප්‍රථමසංගීතිය ඓතිහාසික කථාවක් නම් එහි නිදානය දීපවංසයෙහි සඳහන් විය යුතු බව ප්‍රකාශ කෙරෙයි. සංගීතිනිදානය වූ සුභද්දකථාව දීපවංසයෙහි නො දක් වෙතත් එහි සතරවන පරිච්ඡේදයෙහි ප්‍රථමසඞ්ගායනාව පැවැති සැටි දක්වෙන බැවින් දීපවංසකතෘ එය චුල්ලවග්ගපාළියෙන් ගෙණ සඳහන් කිරීමේදී එහි නිදානය නො දත්තේ යයි නො සිතිය යුතු.

"මහාපරිනිබ්බාණසුත්ත-චුල්ලවග්ග" යන මාතෘකාවෙන් සංගීති පිළිබඳ සාඩම්බරවිවේචනයක් කරණ ආචාර්ය ලුවිස් ෆිනොට් (Prof. Louis Finot) මහතා මෙසේ කියයි:

"චුල්ලවග්ගයෙහි 1–10 වන ඛන්ධකයන් පටන් ගන්නා ("තෙන ඛො පන සමයෙන යන") පිළිවෙළ හැර 11වන ඛන්ධකය 'අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො භික්ඛූ ආමන්තෙසි' යන ආකස්මික වචනයෙන් ආරම්භ කොට තිබේ. කවරතැනක, කවරකලෙක, කිනම් කරුණක් නිසා මේ කථාව පැවතුනා ද, ආමන්ත්‍රණය කරණ ලද භික්ෂූහු කවරහු දැ යි කිසිවෙක් නො දනී." "අථ ඛො" යි ආරම්භ කළ මේ කථාව සෙසු ඛන්ධකයන්ට මෙන් නිදානයක් නැති, සෙසු ඛන්ධක හා සම්බන්ධයක් නැති අන්‍යකථාවකි."[1]

"මෙහි 11වන, 12වන ඛන්ධකයන්හි රැකී තිබෙන සංගීතිකථා කියවන්නකුට එය හිස කපාලූ කඳක් වැනි බව ද, හිස වෙන තැනක සෙවිය යුතු බව ද යන විහිවිරොධී වූ කරුණු දෙක වැටහෙනවා ඇත."[2]

"දීර්ඝකාලයක පටන් සංගීති විවේචනය කළ පඬුවෝ කීප දෙනෙක් වෙති. ඒ කවරකු විසිනුත් මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රයත් චුල්ලවග්ගයෙහි සංගීතිඛන්ධක දෙකත් මුළුමනින් ම එක කථාවක් සේ පැවැති බව නිගමනය කරණ ලද්දේ නො වේ. මේ කථා තුණ ම එකට සම්බන්ධ වූ එක කථාවක් සේ මූලසර්වාස්තිවාදීන්ගේ විනයයෙහි සංයුක්තවස්තු නමින් සංග්‍රහ වී තිබේ."[3]

"පරිනිර්වාණසූත්‍රය තථාගතපරිනිර්වාණයෙන් දීර්ඝකාලයකට පසු සකස් කරණ ලද බැවින් එහි ඇතුළත් කථා බුද්ධවචන ය යි නො කියහැකි බව පෙණේ. එය නියත වශයෙන් ම අතිරේකපාළියකි."[4]

"ථෙරවාදීන්ගේ ත්‍රිපිටක සඞ්ග්‍රහයෙහි දී විශාල ඓතිහාසිකකෘතියක අගකොටසක් වශයෙන් පැවැති රාජගහ – වෙසාලි සංගීතිකථා වෙන් කොට එහි මුල් කොටස මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රයට පෙරළා අග කොටස (සංගීති කථා වශයෙන්) චුල්ලවග්ගයෙහි දසවන ඛන්ධකයට යා කරණ ලද බව සිතීමට ඉහත දක්වූ සාධක කීපයෙන් අපට පුළුවන් කම ලැබේ".[5]

---

1. Mahaparinibbana-Sutta and Chullavagga, Indian Historical Quarterly, Vol. viii. 1932, p. 241 ff.

2. "Here are two anomalies bound to strike the reader, and we must acknowledge that as they now stand preserved in chaps. XI-XII, these 'Acta Conciliorum' appear as a beheaded trunk, the head of which has to be sought elsewhere." Ibid p. 241.

3. Ibid. p. 242.

4. "Since it extended over a long time after the Death of the Thathagatha, the subject matter of the "Chronicle" could not be styled as the Word of the Buddha." It was necessarily extra-canonical." Ibid. p p. 242.

5. "In short several data gathered above entitle us to suppose that the account of the councils of Rajagaha and Vesali once formed the latter part of a larger historical work, which, at the time of the compilation of the Tripitaka, was severed into two sections, the former being converted into the Mahaparinibbana-Sutta and the latter annexed as 'Capitula extravagantia' to the tenth Khandhaka of the Chullavagga." Ibid. p. 246.

ආචාර්ය ඔබර්මිලර් (Dr. Obermiller) මහතා ද පිෂොච් මහතාගේ මතය අනුමත කරමින් මෙසේ කියයි:

“බුද්ධපරිනිර්වාණකථාවත් ප්‍රථම – ද්විතීයසංගීතිකථා දෙකත් විනය ක්‍ෂුද්‍රක (විබැවිනය) ප්‍රථමකාණ්ඩයෙහි එකට දක්නා ලැබේ. එය පාළි පිටකයෙහි දෙකට කඩා දක්වා තිබෙතත් ඒ කොටස් දෙක ම උතුරු විනයයෙහි සම්පූර්ණයෙන් එක ම කථාවක් සේ පෙණේ”[1].

ථෙරවාදිතිපිටකපාළිය හා ඉතිහාසය ද වෙනස් කොට අමුතු ධර්මසඞ්ග්‍රහ කරමින් කලකට පසු සකස් කරණ ලද, එසේ ම තෘතීය සඞ්ගායනාව ගැණ කිසි දු සටහනක් නැති මහායානවිනයවස්තු අනු ව මේ මහතුන් දෙඩන මේ භ්‍රාන්තිමතයන්ට පිළිතුරු මෙහි xx, xxvi පිටුවලින් දත හැකි වේ. මීට තවත් පිළිතුරක් වශයෙන් ආචාර්ය විල්හෙල්ම් ගයිගර් (Dr. Wilhelm Geiger) මහතාගේ අදහස මෙහි දක්වමු:

“මගේ අදහස නම් (දකුණු බෞද්ධයන් විසින්) සංගීතිකථා දෙක වෙන් වශයෙන් බෙදා දක්වීම නිවැරදිබවයි. උතුරු බෞද්ධයන් විසින් කාලාශෝක–ධර්මාශෝක රජවරු දෙදෙන එක් රජෙකැයි ගත්තා සේ සංගීතිකථා දෙක ද වැරදි ලෙස මිශ්‍ර කොට තිබේ”.[2] (මේ කියන්නේ දෙවන තුන්වන සඞ්ගායනා මිශ්‍ර කිරීම ගැණයි).

කෙසේ හෝ පිෂොච් – ඔබර්මිලර් මහතුන්ගේ මතයෙන් ඕල්ඩන්බර්ග් මතය බොහෝ සෙයින් අනාථ වෙයි.

මහාවග්ගසංඥාපනයෙහි දැක්වෙන පරිදි ඕල්ඩන්බර්ග් මහතා ප්‍රථමසංගීතිකථාව සම්පූර්ණයෙන් ද, ද්විතීයසංගීතිකථාවෙන් භාගයක් (ධර්මසඞ්ගායනාව) ද මිථ්‍යාප්‍රබන්ධය යි ප්‍රතික්‍ෂෙප කරමින් ද්විතීයසංගීතිකථාවෙන් භාගයක් වූ විනයවිරොධිදශවස්තුකථාව ද තෘතීය සංගීතිය ද පැරණි බෞද්ධසමය පිළිබඳ ස්ථිර වූ ඓතිහාසික සිද්ධිවශයෙන් පිළිගණියි[3]. සංගීතිකථා තුණෙන් එකහමාරක් බොරු කථා මෙන් ද එකහමාරක් සත්‍යකථා මෙන් ද පිළිගන්නා ඕල්ඩන්බර්ග් මහතාගේ මතයෙන් අඩියක් පිළිගණිමින් අඩියක් ප්‍රතික්‍ෂෙප කරමින් සංගීති තුණ ම ඓතිහාසික සිද්ධිවශයෙන් නො සැලකිය හැකි බව නිගමනය කරණ වින්සන්ට් ස්මිත් (Vincent Smith) මහතා මෙසේ කියයි:

“ප්‍රථමසංගීතිකථාව සම්පූර්ණයෙන් මිථ්‍යාවෘත්තාන්තයකැ යි කියන ආචාර්ය ඕල්ඩන්බර්ග් මහතා සමග එකඟ වීමෙහි පැකිළීමෙක් මට නැත[4].

“රාජගෘහසංගීතිකථාව කූටප්‍රබන්ධයක් නම් ඊට සමාන වෛශාලීය–සංගීතිකථාව පළමු බෞද්ධසමයයට ඇතුළත් ස්ථිරඓතිහාසික කරුණක් ය යි පිළිගත යුත්තේ කුමක් නිසා ද ?”[5]

---

1. Cf. Indian Historical Quarterly, pp. 780-784
2. P T S. Mahavnsa Introd, p. lix.
3. Cf. Vinayapitaka Vol. 1. p p. xxiv-xxxiv.
4. "...I have no hesitation in agreeing with Professor. Oldenberg that the tale of the First Council is simply fiction" J R A S. Vol 33, 1901, p. 843.
5. "...If the story of the council of Rajagriha...is "pure invention," why should the similar Story of the Council of Vaisali ... be regarded as a "fixed point" in the history of the earliar form of Buddhism?" Ibid. p. 847.

("අපගේ නිගමනයෙහි) ප්‍රතිඵල අනුව යථොක්ත වෛශාලි - පාටලිපුත්‍ර සංගිතිකථා (දෙකද) පලමු බෞද්ධාගමයෙහි ස්ථිරඓතිහාසික කරුණු වශයෙන් සැලකිය හැකි නො වේ[1]".

ඉහත දැක්වූ යුරෝපීය පඬුවන්ගේ සංගීතිවිරොධිමතයන්ට පිළිතුරු වශයෙන් සංගීතිකථා පිළිගත් පඬුවන්ගේ අදහස් මෙහි දක්වනු ලැබේ.

පාලිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථයන් ප්‍රකාශයට පැමිණවීම සම්බන්ධයෙන් මහාඅධි-කාරයක් කළ ආචාර්ය **රීස් ඩේවිඩ්ස්** (Prof. Rhys Davids) මහතා තමන් හා එක් ව ක්‍රියා කළ කීර්තිමත් පණ්ඩිතයකු වූ **ඕල්ඩන්බර්ග්** මහතාගේ මතය එක්තරා මෘදුලීලාවකින් ප්‍රතික්ෂෙප කරන්නේ මෙසේ ය:

"මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රකර්තෘ රජගහනුවර පැවැති ප්‍රථමසංගීතිය එහි සඳහන් නො කොට අත් හැර තිබෙන්නේ ඒ ගැණ තමන් නො දත් නිසා නො ව ඔවුන්ගේ කෘතියට අදාළ නොවන සිද්ධියක් එහි සඳහන් කිරීම නො වුව මනා ය යි සිතීමෙන් විය යුතු. ඔහු විසින් විස්තර කෙළේ බුද්ධපරිනිර්වාණය මිස ත්‍රිපිටකඉතිහාසය හෝ ශාසනඉතිහාසය නො වේ."[2]

සංගීති පිළිබඳ වැදගත් ලිපියක් ලියූ ආචාර්ය **ඇල්. ද ල වලේ පුසං** (Prof. L. De. La Vallee Poussin) මහතාගේ වාක්‍ය කීපයක අදහස මෙසේ ය:

"ප්‍රථමසංගීතිය ඇතැම් ගර්විතජනයන් සිතන සේ (අභූතයක්) නො වී ය. එහි තෙරුන් විසින් පරම්පරානුසාරයෙන් කියා තිබෙන පරිදි ධර්මග්‍රන්ථසඞ්ග්‍රහයක් ඒ තත්ත්වයෙන් ම නො පැවැත්තේ ය. **මිනයෑෆ්** (Mineyeff) මහතා සඳහන් කරණ සේ අපගේ විස්තරයෙහි ඒ අදහස (ධර්මග්‍රන්ථසංග්‍රහය) පිළිගැණීමට තරම් නො වූ කියුම් අප විසින් මිශ්‍ර නො කළ යුතු ය. ...එකල ඉදිරිපත් වූ කාර්‍යසිද්ධියට අවශ්‍ය වූ පරිදි සංගීති නියත වශයෙන් පවත්වන ලදී."[3]

"පෞරාණික (ශාසන)සම්ප්‍රදායානුගත ප්‍රමාණසාධකයක් වූ විනය-ශික්ෂාපදසාකච්ඡාව ඇතුළත් වීම ද, රාජගෘහයෙහි පැවැත්වූ ඒ රැස්වීමෙන් ඇති කළ ආරම්භය මුල් ශතවර්ෂයන්හි සඞ්ගායනා සංවිධානයන්ට භූමි වූ

---

1. "Consequently the alledged Councils of Vaisali and Pātaliputra cannot be regarded as 'fixed points' in the history of the earlier form of Buddhism." Ibid. p. 858.

2. "...It is just possible that the Author of the Book of the Great Decease omitted all mention of the first Council at Rajagaha, not because he did not know of it, but because he considsred it unnecessary to mention an event which had no bearing on the subject of his work. He was describing the death of the Buddha, and not the history of the Canon or of the Order". Sacred Books of the East, Vol. xi. p. xiv ff.

3 "The First Council was not what a vain people thinks. The codification of the Scripture did not hold the position in it that has been stated by ecclesiastical tradition. But, as Minayeff remarks in our accounts we msst not "confound the statements which do not deserve the same belief .. the assemblies were instituted quite naturally and were a necessary consequence of a given state of things". Indian Antiquary, Vol. xxxvii. 1908, p. 15.

"එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ" – "මහණෙනි, මේ ශික්‍ෂාපදය මෙසේ උදෙසවු" සි භික්‍ෂූන් සඳහා පණවනලද පාරාජිකාදි සික්ඛාපද දෙසියවිස්සෙක (220), **"එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු"** – "මහණෙනි, භික්‍ෂුණීහු මේ ශික්‍ෂාපදය මෙසේ උදෙසත්වා" සි භික්‍ෂුණීන් සඳහා පණවන ලද පාරාජිකාදි සික්ඛාපද තුන්සියසතරෙකැ යි (304) යන මෙතෙක් සික්ඛාපදයෝ පාතිමොක්ඛයට ඇතුළත් වෙති. ඒ පඤ්ඤත්තසික්ඛාපද සමූහවසයෙන් බෙදූ පාරාජික, සඞ්ඝාදිසෙස, අනියත, නිස්සග්ගිය, පාචිත්තිය, පාටිදෙසනීය, සෙඛියා යන කොටස් සයට අධිකරණශමථධර්මයන් ද එක් කොට පාමොක් දෙසන ක්‍රමය අනුව ප්‍රථම පාරාජිකය පටන් ඒ ඒ ශික්‍ෂාපද නිදාන, පුග්ගල, වත්ථු, පඤ්ඤත්ති, අනුපඤ්ඤත්ති, ආපත්ති, අනාපත්ති වසයෙන් සත් අයුරකින් මහසුප් මහතෙරණුවන් විසින් විචාරණ ලදී. ඒ සියල්ල උපාලි තෙරණුවන් විසින් විසඳන ලදී.

ඒ ශික්‍ෂාපදසමූහය භික්‍ෂුභික්‍ෂුණීවශයෙන් දෙවැදෑරුම් හෙයින් ද, නිදානාදිවසයෙන් විභාග වූ හෙයින් ද **"උභතොවිභඞ්ග"** නමින් සංගීත වී ය. එක් එක් ශික්‍ෂාපදය "ආප්ත(ආගමික)වචනය, සිද්ධාන්තය" ආදී අර්ථයෙන් **සුත්ත** (සූක්ත) නම් වේ. ඒ නමින් උභතොවිභඞ්ගය **සුත්තවිභඞ්ගය** සි ද කියනු ලැබේ.

මෙසේ මෙහි (ඉහත xv වන පිටුවේ) සඳහන් නිදර්ශනදෙශනා ආදියෙහි දැක්වෙන විනය-අභිවිනය දෙකින් **විනය** නම් වූ උභතොවිභඞ්ගය පළමුවෙන් සඞ්ගායනා කරණ ලද බව සිතිය යුතු. (ඒ පිටුවේ 9 වන පෙළ වචන කීපයක් අඩු වීමෙන් "උභතොවිභඞ්ගය අභිවිනය ය" සි යෙදී තිබේ. එහි "උභතොවිභඞ්ගය **විනය**" ය සි ද, "ඛන්ධක හා පරිවාරය **අභිවිනය**" ය සි ද ගත යුතු.)

සංගීතිකථාවෙහි **"එතෙනෙව උපායෙන උභතොවිභඞ්ගෙ පුච්ඡි"** සි විනයසංගීතිපාළිය සංක්‍ෂෙප කිරීම නිසා උභතොවිභඞ්ගය හැර විනයෙහි සෙසු කොටස් සංගීත නො වූයේ ය සි රත්‍රුගවෙෂිවිමර්ශකයෝ විවාද කෙරෙති.

"වුත්තමෙහි එකධම්මෙ යෙ ධම්මා එකලක්ඛණා තෙවි-වුත්තා භවන්ති සබ්බෙ"[1] – "එකට සම්බන්ධ වූ සමානලක්‍ෂණ ඇති යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඔවුනතුරෙන් එක් ධර්මයක් කී කල්හි සියල්ලෝ ම කියන ලද්දෝ වෙත්" යනු ඔවුන්ට දිය යුතු පිළිතුර ය සි සිතමු.

විනය සංගීත වූ කල විනයලක්‍ෂණයෙන් ඊට සම්බන්ධ වූ **අභිවිනය** නම් වූ ඛන්ධකපරිවාරයන් ද සංගීත වීම න්‍යායානුගතසිද්ධියෙක් ම ය. නො එසේ නම් විනය සඞ්ගායනාව සම්පූර්ණ නො වේ. වුව මනා පමණ කාලය ගෙණ සංගීතියෙහි යෙදුනු සම්මුඛශ්‍රාවක වූ මහරහත්හු බුද්ධභාෂිත වූ විනයධර්මයෙන් අඩක් නො හැර ලත් ම ය.

"ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො" – "මහණෙනි, මෙහි භික්‍ෂු තෙමේ ප්‍රාතිමොක්‍ෂ-සංවරයෙන් යුක්ත ව වෙසෙ"සි වදාළ තැන ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවරය නම් **පන්සියක් රහතුන්** විසින් පළමුවෙන් සඞ්ගායනා කළ **උභතොවිභඞ්ග විනය** සි. එය **ආදිබ්‍රහ්මචරියකසීලයට** අයත් වේ.

---

1. නෙත්ති - ලක්ඛණහාර.

"**ආචාර ගොචරසම්පන්නො විහරති**" – "ආචාරයෙන් හා ගොචරයෙන් (මනා සේ හැසිරීමෙන්) සම්පූර්ණ ව වෙසෙසි." යනු වදාළ තැන ආචාර ගොචරය නම් "**අනුජානාමි භික්ඛවෙ**..." යන ආදීන් අනුඥාත (මේ කට යුතු, මේ නො කටයුතු ය සි අනුදැන වදාළ) සික්ඛාපදයන්ට අයත් ආභිසමාචාරිකසීලය සි. එහි ආකල්පසමාචාරය පිළිබඳ ව වදාළ – පැවිදි, මහලුපැවිදි, ආචරිය – උපජ්ඣාය – අන්තෙවාසික – සද්ධිවිහාරික – ආගන්තුකාදි වූ වත්පිළිවෙත් හා භික්ෂුජීවිතයට අයත් පොහෝපවුරුණු කිරීම ද, සිවුපසය පිළිබඳ කප්පියාකප්පියවිධි හා සඞ්ඝකර්මාදිය ද ඇතුළත් සමූහ හෝ පරිච්ඡේද වසයෙන් බෙදුනු **ඛන්ධකවිනය ආභිසමාචාරිකසීලය** නම් වේ.

මෙසේ ශාස්තෘශාසනයෙහි ප්‍රාණය වූ ශීලය ආදිබ්‍රහ්මචරියක ආභිසමාචාරිකවසයෙන් හා සිරිත්විරිත් විසින් ද දෙවැදෑරුම් වේ. මේ දෙවැදෑරුම් වූ සීලය අනු ව ප්‍රථමසංගීතිකාරක වූ මහරහතුන් විසින් ප්‍රාතිමොක්ෂශික්ෂාපදයන් ඇතුළත් විනය **උභතොවිභඞ්ග** නමින් ද, අනුඥාතශික්ෂාපදයන් ඇතුළත් අභිවිනය **ඛන්ධක** නමින් ද, උභතොවිභඞ්ගයෙහි හා ඛන්ධකයන්ගේ අපොද්ධාරය වූ අභිවිනය **පරිවාර** නමින් ද සඞ්ගායනා කරණ ලදී. ඊට 'පර්‍යාප්තිපාළිය', 'භාජනය' යන අර්ථ ඇති පිටකශබ්දය[1] යොදා **විනයපිටක**ය සි නම් කොට "ඇවැත්නි, මෙය තොප ඇසුරෙහි වූවන් හදාරවා ලව" සි උපාලි තෙරණුවන්ට ම භාර කරණ ලදී.[2]

මෙසේ උභතොවිභඞ්ග, ඛන්ධක, පරිවාර වසයෙන් සංගීත වූ විනයපිටකය ග්‍රන්ථවශයෙන් භික්ඛුවිභඞ්ගයෙහි පාරාජික, සඞ්ඝාදිසෙස, අනියත, නිස්සග්ගිය යන කොටස් ඇතුළත් **පාරාජිකපාළිය**, භික්ඛුවිභඞ්ගයෙහි පාචිත්තියාදිය හා භික්ඛුණීවිභඞ්ගයෙහි සියලු සික්ඛාපද ඇතුළත් **පාචිත්තියපාළිය**, මහාඛන්ධකය ආදි ඛන්ධක දසයක් ඇතුළත් **මහාවග්ගපාළිය**, (විනය)ඛන්ධක දසයක් හා සංගීතිඛන්ධක දෙක ද ඇතුළත් **චුල්ලවග්ගපාළිය**, සොළොස් පරිවාරයෙන් යුත් **පරිවාරපාළිය** සි නම් කොට පොත්ථක සංගීතියෙහි දී ග්‍රන්ථ පසකට බෙදන ලදී.

"ඛන්ධකයන්ට අනතුරු ව පරිවාරපාඨය සංගීත වී ය සි අර්ථකථාවන් කියතත් එය පිළිගත නො හැකි ය. පරිවාරය බුද්ධකාලීන නො වේ. එහි සෙසු විනයග්‍රන්ථයන්හි නැති අමුතු විනයයක් නැත. එය ලක්දිව **දීප** නම් තෙර නමක් විසින් පසු කලෙක රචනා කරණ ලද්දකි" සි ඇතැම් ත්‍රිපිටකවිචාරකයෝ කියති. මෙයට පිළිතුරු පහත දැක්වේ:

"**යං තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන පඨමං පාරාජිකං කත්ථ පඤ්ඤත්තං**?" යන ආදි පුච්ඡාවිස්සජ්ජනයෙන් පරිවාරය ආරම්භ වෙයි. මේ පාළිය උභතොවිභඞ්ගය සංගීත වූ ආකාරයට සරි ලයි. උභතොවිභඞ්ගයට අයත් සියලු ශික්ෂාපද ප්‍රශ්නොත්තරවශයෙන් විසඳමින් "පඤ්ඤත්තිවාරය, කතාපත්ති(කති ආපත්ති)වාරය, විපත්තිවාරය, සඞ්ගහවාරය, සමුට්ඨානවාරය, අධිකරණවාරය, සමථවාරය, සමුච්චයවාරය" සි වාර අටකින් ද, "**මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවනපච්චයා පඨමං පාරාජිකං කත්ථ පඤ්ඤත්තං**?" යන ආදියෙහි 'පච්චය' පදය සමඟ යොදා ඉහත කී

---

1 "මා පිටකසම්පදානෙන," කාලාමසුත්තය, අංගුත්තර – නිකාය. මහාවග්ග, සූත්‍රය 5. මෙහි පිටක ශබ්දයෙන් 'ග්‍රන්ථය, තන්තිපාළිය, පර්‍යාප්තිය' කියවේ. "පිටකසම්පදාය" මජ්ඣිම, චංකීසුත්තය. 'මෙහි පිටක ශබ්දයෙන් 'පදවලිය, වචන ගැළපීම' යන අර්ථය කියවේ.

2. සුමඞ්ගලවිලාසිනී.

වාර අට නැවත කීමෙන් ද යි මෙසේ සොළොස් වාරයකින් පාරාජිකාදි සියලු ශික්ෂාපදයෙන් පිරිවැරුණු හෙයින් තද්විෂය වූ සංග්‍රහය එහි දක්වූ ඛන්ධකපුච්ඡාදියක් සමග පරිවාර නම් වී ය.

මෙහි බුද්ධභාෂිත හා (ආචරියවංස-උද්දානාදිගාථාබන්ධවසයෙන්) ශ්‍රාවකභාෂිතයෝ ද ඇතුලත් වෙති. මෙහි විස්තර වන විනයක්‍රම අනෙක් විනයපාළියක දක්නට නො ලැබේ. සොළසපරිවාර, ඛන්ධකපුච්ඡා, එකොත්තරාදිවිභාගය, විනයසාමුක්කංස (සතර මහාපදෙස පිළිබඳ "සුත්තං සුත්තානුලොමං විනයං විනයානුලොමං" යි කී මූලපද), උපාලිපඤ්චක, සෙදමොචනගාථා, බ්‍රහ්මදණ්ඩ[1] යන ආදිය පරිවාරයෙහි ම දක්නා ලැබේ. මෙහි උපාලිපඤ්චකයෙහි "ථෙරො කිර ... භගවන්තං උපසඞ්කමිත්වා 'කති නු ඛො භන්තෙ' ති ආදිනා නයෙන පඤ්හ පුච්ඡි[2] -" "ස්ථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ, 'කෙතෙකින් ස්වාමීනි,' ආදීන් ප්‍රශ්න විචාළේ ය" යනු අර්ථකථායි. ගාථාසඞ්ගණිකාවෙහි "චොදනා-කිමත්ථායාති ආදිකා පුච්ඡා උපාලිත්ථෙරෙන කතා. චොදනා සාරණත්ථායාති ආදි විස්සජ්ජනං භගවතා වුත්තං"[3] යනු ටීකායි. මෙයින් පරිවාරයෙහි එන සියලු විනය ප්‍රශ්නයන් උපාලි තෙරුන් විසින් අසනලද බවත් බුදුරජුන් විසින් විසඳූ බවත් සංගීතිකාලයෙහි ඒ වූ පරිදි පුච්ඡාවිස්සජ්ජනයෙන් සංගීත වූ බවත් පැහැදිලි වේ.

පර්‍යාප්ති, ප්‍රතිපත්ති, ප්‍රතිවෙධ යන ත්‍රිවිධසද්ධර්මයාගේ චිරස්ථිතියට හෙතු වන්නේ උභතොවිභඞ්ග, ඛන්ධක, මාතිකා යන ත්‍රිවිධවිනයධර්මය යි. මේ ත්‍රිවිධවිනයසඞ්ඛ්‍යාත පුෂ්පරාශිය ගෙතී පවත්නා සූත්‍රය(හුය) නම් පරිවාරය යි. එබැවින් පරිවාරය සද්ධර්මස්ථිතියට උපකාරය වේ. එහෙයින් කීහ පරිවාරයෙහි:

"එවං තීයති සද්ධම්මො විනයො යදි තිට්ඨති,
උභතො ච විභඞ්ගානි ඛන්ධකා යා ච මාතිකා,
මාලා සුත්තගුණෙනෙව පරිවාරෙන ගන්ථිතා"[4] යි.

විනයටීකාචාර්‍ය්‍යයන් මෙයට ලියූ ටීකාවෙහි මෙසේ දක්වේ: "**විනය පරියත්ති පන කථං තිට්ඨති ... පරිවාරෙ ගන්ථිතා තිට්ඨති**"- "විනය පර්‍යාප්තිය කෙසේ පවත්නේ ද? පරිවාරයෙහි ගෙතී පවත්නේ ය".

"**තස්මා සික්ඛෙ පරිවාරං ධම්මකාමො සුපෙසලො**" - "එහෙයින් ධර්මය කැමැති ප්‍රියශීල තෙමේ පරිවාරය උගන්නේ ය."

"**පරිවාරං අජානන්තො කුතො ධම්මවිනිච්ඡයං**" - "පරිවාරය නො දන්නේ කෙසේ ධර්මවිනිශ්චය දන්නේ ද?". "**සද්ධම්මවිනයො පරිවාරෙන සොභති**" - "විනයසද්ධර්මය පරිවාරයෙන් බබලයි".

---

1. "බ්‍රහ්මදණ්ඩ" මහාපරිනිබ්බාණ සූත්‍රයෙහි ද (එහි ආ පරිදි) චුල්ලවග්ග - පංචසතික ඛන්ධකයෙහි ද දක්වේ. එය ද අපලොකනකර්මයට අයත් විනයකර්මයක් වශයෙන් පරිවාරපාළියෙහි මිස අනෙක් විනයපාළියක දක්නා නො ලැබේ

2. විනයට්ඨකථා, පරිවාරවණ්ණනා 1017 පිටුව. 3. විමතිවිනොදනී, 499 පිටුව.
4. පරිවාර, (සද්ධාතිස්ස-මුද්‍රණ) 130 පිටුව.

මේ ආදියෙන් වර්ණිත වූ පරිවාරපාළිය ධර්මසංග්‍රාහකයන් විසින් සඞ්ගෘහීත ය යි අට්ඨකථා ද ටීකාවෝ ද කියති. ත්‍රිපිටකයෙහි සංගීත වූ ද නො වූ ද කොටස් මේ මේ ය යි අට්ඨකථාවන්හි දැක්වේ. එක ද අට්ඨකථාවක හෝ ටීකාවක, එක ද ථෙරවාදිසාසනඉතිහාසයක පරිවාරය සංගීත නො වූයේ යි කියන ලද්දේ නො වේ. එහෙත් වර්තමාන ත්‍රිපිටක-පරීක්ෂකයෝ "පරිවාරය නම් සංගීත්‍යාරූඪ නො වී ය. එය **දීප** නම් වූ තෙරනමක් විසින් කරණ ලද බව පරිවාරයෙන් ම ස්ඵුට වේ ය" යි කියමින් ග්‍රන්ථාවසානයෙහි දැක්වෙන මේ නිගමනගාථා ඉදිරිපත් කෙරෙති:

"පුබ්බාචරියමග්ගං ච පුච්ඡිත්වා ච තහිං තහිං,
දීපනාමො මහාපඤ්ඤො සුතධාරී විචක්ඛණො,

ඉමං විත්ථාරං සඞ්ඛෙපං සජ්ඣාමග්ගෙන මජ්ඣිමෙ,
චින්තයිත්වා ලිඛාපෙසි සිස්සකානං සුඛාවහං".

මෙහි අර්ථ විමසීමේ දී පරිවාරය සඞ්ගායනාරූඪ නො වූබවක් හෝ දීපතෙරුන් විසින් එය පසු ව කරණ ලදබවක් හෝ නො පෙණේ.

"මහාප්‍රඥ වූ ශ්‍රැතධාරී වූ සියුම් වූ දර්ශන ඇති **දීප** නම් ස්ථවිරතෙමේ ඒ ඒ කරුණෙහි පූර්වාචාර්යයන්ගේ කථාමාර්ගය ද විචාරා දැන **මධ්‍යදේශයෙහි** (ආචාර්යවරයන්ගේ) වාචනාමාර්ගයෙන්[1] (මුඛපාඨවශයෙන්) සිතා සමෘතියෙන් දුරු පරිදි (සොළසපරිවාරාදියෙන්) විස්තර සහිත වූ (සමුට්ඨානසීසසංඛෙපාදියෙන් හා පෙය්‍යාලමුඛයෙන්) සංක්ෂෙප වූ විනයෙහි හික්මෙනුවන්ට සුව එළවන්නා වූ මේ විනයසංග්‍රහය ලියවී ය" යනු මෙහි අභිප්‍රෙත වූ අර්ථය වේ.

මෙහි ධ්වනිතාර්ථය නම් ලක්දිව හා දඹදිව පැවති ආචාර්යපරම්පරාවෙන් මුඛපාඨවශයෙන් දුරු පරිවාරපාඨය සංගීත වූ පරිද්දෙන් පොත්ථකාරොහ සංගීතිසමයෙහි දීප තෙරණුවන් විසින් ග්‍රන්ථාරූඪ කරවූ බව වේ. විනය ප්‍රඥප්තිය හා විනයකර්මවිභාග බුදුරජුන්ට ම විෂය වේ. එය ශ්‍රාවකයන්ට විෂය නො වේ. ශ්‍රාවකයෝ බුදුරජුන් වදාළ ක්‍රමය අනු ව එය විස්තර කෙරෙති. එහෙයින් පරිවාරවිනයය දීප තෙරුන් විසින් නිපදවූවක් විය හැකි නො වේ.

ඒ හැර "**පොරාණකෙහි මහාථෙරෙහි ගාථායො ඨපිතා**"[2] යන අට්ඨකථාවෙන් පරිවාරයෙහි ආචාර්යවංශසන්දර්ශනගාථා පුරාණාචාර්යවරයන් විසින් තබන ලදබව කියවේ. "**පොරාණකෙහි මහාථෙරෙහීති සංගීතිතො-යතො පච්ඡා පොත්ථකසංගීතිකාරකෙහි ඡළභිඤ්ඤාපටිසම්භිදාදිගුණ සමුජ්ජලෙහි මහාථෙරෙහි**"[3] යන ටීකාපාඨයෙන් පුස්තකසංගීතිකාරක වූ ෂඩභිඥාදිගුණයෙන් බැබලුනු මහතෙරුන් විසින් ගාථා තැබූ බව ප්‍රකාශ වේ. මේ අට්ඨකථා – ටීකා ලියූ ආචාර්යයෝ "**දීපනාමො... ඉමං ලිඛාපෙසි**" යනු නො දුටුවෝ ය යි නො සිතිය යුතු. දීපතෙරුන් විසින් පරිවාරය

1. ස්ථවිරවාදි ආචාර්ය පරම්පරාගත වාචනාමාර්ගය අශොකාධිරාජයන් විසින් විදෙශීය ධර්මප්‍රචාරය ආරම්භ කරණ තුරු මධ්‍යදෙශයෙහි ම පැවැත්තේ ය. මිහිඳුමහරහතන්වහන්සේ විසින් ලක්දිවට ගෙණෙන ලද්දේ මධ්‍යදෙශයෙහි පැවැති ඒ වාචනාමාර්ගය යි.

Cf. "Prior to the despatch of missionaries by Asoka, Buddhism as a religious movement was confined, more or less, within the territorial limits of what is known in Buddhist literature as the Middle Country (Majjhimadesa) and the Buddhist tradition in Pali is very definite on this point". A History of Pali Literature, Vol. 1. p. 9.

2. සමන්තපාසාදිකා, (හේවාවිතාරණ මුද්‍රණ) 960 පිටුව. 3. විමතිවිනොදනී, 484 පිටුව.

අමුතුවෙන් ලියවන ලද නම් මේ පාඨයන් මෙසේ නො කියැනි. කෙසේ හෝ මේ පාඨයන්ගෙන් පෙණෙන්නේ අට්ඨකථා-ටීකාචාර්යවරයන්ගේ පිළිගැනීම පරිවාරය සංගීති තුනෙන් ම සංගීත වූ බවත් පොත්කසංගීතියෙහි දී ග්‍රන්ථාරූඪ වූ බවත් ය. **දීප**තෙරණුවන් ද ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීමෙහි සහභාගි වූ සිංහල රහතුන් පන්සියය අතුරෙන් කෙනෙකුන් බව සිතිය යුතු.

තව ද,

"පරිවාරං අත්ථුද්ධාරං අභිධම්මං ඡප්පකරණං,...
එත්තකං විස්සජ්ජෙත්වාන අඤ්ඤානි අකරිංසු තෙ"[1]

යන දීපවංසගාථාවෙන් ද්විතීයසංගීතියෙන් පසු ඇති වූ මහාසඞ්ඝික නිකායිකයන් විසින් විනයෙහි අත්ථුද්ධාරය වූ පරිවාරයත් අභිධම්ප්‍රකරණ සයත් අත්හළ බව කියවේ. මේ ඓතිහාසිකවාර්තාව සත්‍යය යි පිළිගණිතොත් ප්‍රථමසඞ්ගායනාවේ පටන් පරිවාරය මුඛපාඨ වශයෙන් දඹදිව පැවැති බව නිශ්චිත වෙයි.

ද්විතීයසංගීතියෙහි සංගීතිකාරක රහතුන් විසින් විනයවිරෝධිදශවස්තුව විසඳන ලද්දේ "සුත්තං සුත්තානුලොමං, විනයං විනයානුලොමං"යි පරිවාරයෙහි දැක්වෙන මහාපදෙසයන් ප්‍රමාණ කොට ගෙණ බව "**කත්ථ පටික්ඛිත්තං ? සාවත්ථියං සුත්තවිභඞ්ගෙ**" යන ආදියෙන් පෙණේ. ඒ සඞ්ගායනාවේ දී ථෙරවාදිසඞ්ඝයාගෙන් බැහැර කරණු ලැබූ අධම්මවාදි වජ්ජි භික්ෂූන්ට පරිවාරය රුචි නො වූ බව හැගේ. ඒ කෙසේ වෙතත් සම්බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් පළමුවන ශතවර්ෂයෙහි පරිවාරවිනය දඹදිව ථෙරවාදයෙහි පැවැති බව සත්‍යයක් විය යුතු.

මේ හැර **අශෝකාධිරාජයන්** විසින් අභිෂෙකයෙන් දොළොස් වන හෝ තෙළෙස් වන වර්ෂයෙහි (තෘතීයසඞ්ගායනාවට වර්ෂ පහකට පෙර) ලියවා තබන ලද **භාබෘ** (**භාබ්‍රා** -**බෛරාට්**) නමින් දන්නා ලද ශිලාලෙඛනයෙහි සඳහන් "**විනයසමුකසෙ**" යනුවෙන් පරිවාරය අදහස් කරන්නට ඇති බව සිතිය හැකි වෙයි. මේ කරුණ ගැණ විමසීම සඳහා ඒ ශිලාලිපිය මෙසේ දක්වනු ලැබේ:

භාබෘ – ශිලාලිපිය

1. "ප්‍රියදසිලාජා මාගධෙ සංඝං අභිවාදෙතූනං
ආහා අපාබාධතං ච ඵාසුවිහාලතං චා [.]

2. විදිතෙ වෙ භංතෙ ආවතකෙ හමා
බුධසි ධංමසි සංඝසි ති ගාලවෙ ච
ප්‍රසාදෙ ච [.] එ කෙචි භංතෙ

3. භගවතා බුධෙන භාසිතෙ සවෙ සෙ
සුභාසිතෙ වා [.] එ චු ඛො භංතෙ හමියා යෙ
දිසෙයා හෙවං සධමෙම

4. චිලඨිතිකෙ හොසතී ති අලහාමි
හකං තං වතවෙ [.] ඉමා නි භංතෙ
ධංමපලියායා නි විනයසමුකසෙ

---

1. දීපවංස (මුද්‍රිත) 25 පිටුව.

5. අලියවසානි අනාගතභයානි මුනිගාථා
මොනෙයසුතෙ උපතිසපසිනෙ එ ච
ලාඝුලො –

6. වාදෙ මුසාවාදං අධිගිච්‍ය භගවතා
බුධෙන භාසිතෙ[.] එතානි භංතෙ
ධංම පලියායානි ඉච්ඡාමි

7. කිං ති බහුකෙ භිඛුපායෙ ච
භිඛුනියෙ ච අභිඛිනං සුනෙයු ච
උපධාලයෙයු ච

8. හෙවංමෙවා උපාසකා ච උපාසිකා ච [.]
එතෙනි භංතෙ ඉමං ලිඛාපයාමි
අභිප්‍රෙතං මෙ ජානංතු ති''.

සිංහල අනුවාදය

මගධදෙශයෙහි ප්‍රියදර්ශි රජ තෙම සඞ්ඝයා සකසා වැඳ නීරොග බව ද ඵාසුවිහරණය ද විචාරයි.

වහන්ස, බුද්ධධර්මසඞ්ඝ යන තුන් තන්හි මාගේ ගෞරවය ද ප්‍රසාදය ද කොතරම් දැයි (ඔබවහන්සේ විසින්) දන්නා ලද ම ය.

වහන්ස, බුදුරජුන් විසින් යමක් වදාරණ ලද නම්, ඒ සියල්ල මනා කොට වදාරණ ලද්දේ ම ය.

වහන්ස, ''සද්ධර්මය මෙසේ චිරස්ථායී වන්නේ ය'' යි සිතා මෙය මම කියමි. එය කීමට මම සුදුසු ද වෙමි.

වහන්ස,

1. විනයසාමුක්කංස, 2. අරියවංස, 3. අනාගතභය,
4. මුනිගාථා, 5. මොනෙය්‍යසූත්‍ර, 6. උපතිස්සපඤ්හ,
7. මුසාවාදය කරුණු කොට ගෙණ භාග්‍යවත් බුදුරජුන් විසින් වදාළ රාහුලෝවාදය ද යන ධර්මපර්‍යායයෝ වෙති.

වහන්ස, බොහෝ පූජ්‍යභික්ෂූහු ද භික්ෂුණීහු ද එසේ ම උපාසකයෝ ද උපාසිකාවෝ ද මේ ධර්මපර්‍යායයන් නිතර අසත් නම් දරත් නම් මැනවැ යි මම අපේක්ෂා කරමි.

වහන්ස, මාගේ ඒ අභිප්‍රාය දනිත්වා යි මේ ධර්මයන් මෙහි ලියවමි.

අශෝකාධිරාජයන් විසින් මෙයට අවුරුදු දෙදහස්දෙසියහැත්තැවකට පමණ පෙර පිහිටුවන ලද මේ ශිලාලිපිය ස්ථවිරවාදීන්ගේ ධර්ම විනය පිළිබඳ ඉතිහාසය සනාථ කිරීමෙහි ප්‍රබල වූ සාධකයක් වේ.

''බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් වදාළ සියලු ධර්මය සුභාෂිත (ස්වාක්ඛාත)ය. එයින් මේ ධර්මපර්‍යායයෝ සද්ධර්මශාසනස්ථිතිය සඳහා අතිශයින් උපකාරී වෙති. එහෙයින් මේ ධර්මපර්‍යායයෝ (දෙශනාවෝ) භික්ෂුභික්ෂුණීන් විසින් ද, එසේ ම උපාසකඋපාසිකාවන් විසින් ද සුදුසු පරිදි පුගුණ කළ යුත්තාන.

විනයසමුක්කසයෙහි ‘උත්කර්ෂය, ශ්‍රේෂ්ඨය, සාරය’ යන අර්ථ හා ගැළපෙන ‘ප්‍ර – අති මොක්ෂ, ප්‍ර-මුඛ’ යන අර්ථ ඇති ප්‍රාතිමොක්ෂය ‘විනයසමුකස’ විය හැකි බවත්, වරක් **රිස්ඩේවිඩ්ස්** මහතා සිතූ පරිදි එය පරිවාරය නොවන බවත් **ඕල්ඩන්බර්ග්** මහතා කියයි.[1]

රිස්ඩේවිඩ්ස් මහතා විනයසමුකසය කුමක් ද යනු සැක සහිත බවත්, එය අඳුනා ගැණීම දුෂ්කර බවත්, එය ප්‍රාතිමොක්ෂය නො විය හැකි බවත් පසු ව කිය යි[2].

ධර්මප්‍රතිපදාවක් වශයෙන් ගත යුතු තුවටකසූත්‍රයෙහි සත්වන ගාථාවේ “පාතිමොක්ඛං, සමාධිං” යි යෙදී තිබෙන බැවින් අශොක රජුගේ විනයසමුකසය (ප්‍රාතිමොක්ෂය) ඒ සූත්‍රයෙහි දැක්වේ ය යි **ඩී. ආර්. භණ්ඩර්කාර්** මහතා කියයි[3].

ප්‍රාතිමොක්ෂය විනයපිටකයට අයත් වෙන් වසයෙන් පැවැති ග්‍රන්ථයක් නො වේ. එය උපොසථයෙහි දෙසීම සඳහා ප්‍රගුණ කිරීමේ පහසුව සලකා සකස් කරණ ලද ග්‍රන්ථයකි. එය මුලින් පැවැත්තේ මුඛපාඨ වසයෙනි. එහි සඳහන් ශික්ෂාපද සියල්ල නිදානාදි විභාග සහිත ව උභතොවිභඞ්ගයෙහි ඇතුළත් වේ. එහි සාරය දැක්වෙන්නේ පරිවාරයෙහි ය. “ධම්මධරා, විනයධරා, මාතිකාධරා” යි පෙළෙහි දැක්වෙන බැවින් විනයපිටකය වූ

---

1. "The Vinayasamākasa (-Vinayasamākarsha) is, I think, certainly not the Parivāra as Mr. Davids once supposed... The expression "Substance of the Vinaya" seems to me to apply very well to the Pātimokkha." Vinayapitaka, Vol. 1. XL.

"It is just possible that Vinayasamukase may refer to the Old Commentary as well as to the Pātimokkha... And Vinayasamukase cannot for the reasons above stated mean, as has been supposed, the Parivāra-pātha." S.B.E. Vol. XIII, Introd. by Rhys Davids, and Oldenberg, pp. xxvi-xxvii.

2. "The Pātimokkha can scarcely be rightly called a Dharmaparyaya and it does not correspond to the meaning of the title used by Asoka. The noun Samukasa has not been found in the Pitaka.... The Exaltation of Vinaya (Vinayasamukasa)... is much more probably meant as the title of some short Sutta or passage in praise of Vinaya in one or other of its two senses, ethical or legal. And I quite agree, therefore, with Mr. M. Senart (p. 204) in regarding this identification as unsatisfactory." Rhys Davids, JRAS. Vol. 30. (1898) p. 639

මෙයින් ප්‍රාතිමොක්ෂය ධර්මපර්‍යායයකැයි නිවැරදි ව කිය හැකි නො වන බවත්, එය අශොක රජතුමා යෙදූ නාමයේ අර්ථයට නො ගැළපෙන බවත්, සමුකස නාමය පිටකයෙහි දක්නට නො ලැබුන බවත්, විනය සමුකසය වෙන යම් සූත්‍රයක් හෝ දෙශනාවක් විය හැකි බවත්, විනයසමුකසයේ ප්‍රාතිමොක්ෂය යි හැඳින්වීම සැකසහිත ය යි සෙනාට් මහතාගේ කීම පිළිගන්නා බවත් රිස් ඩේවිඩ්ස් මහතා කියයි.

3. Cf. Asoka, by Dr. Bhandarkar, pp. 86-88.

මෙහි භණ්ඩර්කාර් මහතා විශුද්ධිමාර්ගයෙහි (හේවාවිතාරණ මුද්‍රණ 69 වන පිටුවේ) දැක්වෙන “රථවිනීතපටිපදා, නාලකපටිපදා, තුවටකපටිපදා, මහාඅරියවංසපටිපදා” ගැණ ද සඳහන් කරයි.

“විනයසමුකසෙ යනුවෙන් ප්‍රථම සූත්‍රදෙශනාවේ දැක්වෙන චතුස්සත්‍යය ප්‍රකාශ වන ‘සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා’ යන පාඨය අශොක රජතුමා විසින් මෙහි දී සිතන්නට ඇතැයි ඒ. ජේ. ඇඩ්මන්ඩ්ස් මහතා කියයි. [JRAS, 1913, p. 387]. බී. ඇම්. බරුවා මහතා එය ගිහිවිනය නම් වූ සිගාලොවාද සූත්‍රය යි කියයි.” Cf. Asoka by R. Mookerji, p. 118, Note 3.

උභතොවිභඞ්ගඛන්ධකපරිවාර .විනයවසයෙන් ද පාතිමොක්ඛය මාතිකා වසයෙන් ද බුද්ධකාලයෙහි පටන් වෙන්වෙන් ව දැරූ බව පෙණේ. එබැවින් ධර්මපර්‍යායයක් වශයෙන් දක්වූ විනයසමුක්කංසය ප්‍රාතිමොක්ෂය නො ව සතර මහාපදෙශ ඇතුළත් වූ පරිවාරය යි සැලකීම යුක්ති යුක්ත වේ.

අපගේ මේ විමසීමෙන් **අශොකාධිරාජයන්ගේ** භාබ්‍රශිලාලිපියෙහි සඳහන් සද්ධර්මස්ථිතිය සඳහා උගත යුතු බුද්ධභාෂිතධර්මපර්‍යායයක් වූ විනයසමුක්කංසය විනයසාමුක්කංස නම් වූ සතරමහාපදෙසයන් ඇතුළත් පරිවාරපාඨය ම සඳහා යොදන ලදැයි ඔප්පු වේ. එය අශොකකාලයටත් පෙර සිට මධ්‍යදෙශයෙහි ථෙරවාදීන් විසින් "තස්මා සික්ඛෙ පරිවාරං ධම්මකාමො සුපෙසලො" යි අනුශාසිත වූ පරිදි පුහුණු කළ බවත්, නිකායාන්තර මතභෙදයෙන් භින්න ව කැප නො කැප නො සලකා ප්‍රත්‍යයගෙධයෙන් කවිකථාදියෙහි ඇලී ප්‍රතිපත්තියෙහි නො ඇලී විසූ භික්ෂුභික්ෂුණීන්ට - විශෙෂයෙන් **මාත්‍ස්‍ය**, **සූරසෙන**, **චෙදි** (වර්තමාන **රාජ්පුටානා**) ප්‍රදෙශවාසී සඞ්ඝයාට එය අසා දැන පුගුණ කට යුතු ය යි රජතුමා දුන් අවවාදය බවත් මේ ලිපියෙන් නිගමනය වන්නේය.

මේ තාක් දක්වූ කරුණුවලින් පරිවාරය බුද්ධභාෂිත වූ විනයොපදෙශයෙන් හා උපාලි ආදී මහරහතුන්ගේ වාචනාමාර්ගයෙන් යුක්ත බවත්, එය සංගීති තුණෙන් ම සංගීත වූ බවත්, **දීපතෙරණුවන්** විසින් ග්‍රන්ථාරූඪ කරවූ බවත් පැහැදිලි වේ ය යි සිතමු.

2. සූත්‍රාන්තපිටකය.

විනයසඞ්ගායනාවට අනතුරු ව ධර්මසඞ්ගායනාව ආරම්භ කළ **මහාකාශ්‍යපස්ථවිරයන්** වහන්සේ විසින් බ්‍රහ්මජාලසූත්‍රයෙහි පටන් ඒ ඒ සූත්‍රයන්ගේ නිදාන - පුද්ගල ආදිය විචාරණු ලැබූ ධර්මභාණ්ඩාගාරික **ආනන්දස්ථවිරයන්** වහන්සේ විසින් "එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා අන්තරා ච රාජගහං අන්තරා ච නාලන්දං අද්ධානමග්ගපටිපන්නො හොති......" යන ආදීන් බ්‍රහ්මජාලසූත්‍රයෙහි පටන් එක් එක් සූත්‍රය පිළිබඳ නිදානාදිය දක්වමින් එක් එක් සූත්‍රය විසඳූ පසු මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ගණසජ්ඣායනා කොට ඒ සියලු ධර්ම ශාසනව්‍යවහාරයෙහි 'සමූහය', ලොකව්‍යවහාරයෙහි 'නිවාසය' යන අර්ථ ඇති **නිකාය** ශබ්දය යොදා දීඝනිකායාදි නිකාය පසකට බෙදන ලදී. එහෙයින් සීහ සංගීතිපාළියෙහි: "එතෙනෙව උපායෙන පඤ්චපි නිකායෙ පුච්ඡි" යි.

ඒ ඒ ධර්මපර්‍යායයන්ගේ ස්වරූප බලා නිකාය පස මෙසේ නම් කරණ ලදී:

(i) දීඝප්‍රමාණ ඇති **බ්‍රහ්මජාල** ආදි සූත්‍ර සූතිසක් (34) ගෙණ වර්ග තුණකට බෙදා සඞ්ග්‍රහ කොට ඊට **දීඝනිකාය** යි නම් තබා එහි බණවර[1] සූසැටක් (64) පමණ වූ පාළිය සජ්ඣායනා කොට (සුමඞ්ගලවිලාසිනියෙහි කී පරිදි) "ඇවැත්නි, මෙය තොප ඇසුරු කරණුවන් හදරව" යි **ආනන්දස්ථවිරයන්වහන්සේට** භාර කරණ ලදී.

(ii) මධ්‍යමප්‍රමාණ වූ **මූලපරියාය** ආදි සූත්‍ර එක්සියදෙපණසක් (152) පණ්ණාස තුණකට හා වර්ග පසළොසකට බෙදා සඞ්ග්‍රහ කොට **මජ්ඣිම නිකාය** යි නම් තබා එහි බණවර අසූවක් (80) පමණ වූ පාළිය සජ්ඣායනා කොට "ඇවැත්නි, මෙය පරිහරණය කරවු" යි දම්සෙනෙවි සැරියුත් තෙරණුවන්ගේ අතෙවාසිකයන්ට පවරණ ලදී.

---

1. අකුරු 8000 ක් එක් බණවරෙකි

(iii) **ඕඝතරණ** ආදි සත්දහස්සත්සියදෙසැටක් (7762) සූත්‍ර සංයුත්තවසයෙන් බෙදා ඊට **සංයුත්තනිකාය** ය යි නම් තබා එහි බණවර සියක් (100) පමණ වූ පාළිය සජ්ඣායනා කොට "ස්වාමීනි, මෙය සිය අතැවැසියන් ලවා හදරවන සේක්වා" යි **මහාකාශ්‍යප** ස්ථවිරයන්වහන්සේට භාර කරණ ලදී.

(iv) එක් එක් අඞ්ගයෙන් වැඩී සිටි **චිත්තපරියාදාන** ආදි නවදහස් පන්සියසත්පණසක් (9557) සූත්‍ර සඞ්ග්‍රහ කොට ඊට **අංගුත්තරනිකාය** යි නම් තබා එහි බණවර එක්සියවිස්සක් (120) පමණ වූ පාළිය සජ්ඣායනා කොට "ඇවැත්නි, මෙය තොප ඇසුරෙහි වූවන් ලවා හදරව" යි **අනුරුද්ධ** ස්ථවිරයන් වහන්සේට පවරණ ලදී.

(v) ඛුද්දකපාඨ, ධම්මපද, උදාන, ඉතිවුත්තක, සුත්තනිපාත, විමානවත්ථු, පෙතවත්ථු, ථෙරගාථා, ථෙරීගාථා, ජාතක, නිද්දෙස, පටිසම්භිදා, අපදාන, බුද්ධවංස, චරියාපිටක යන දෙසනාපාළිය සඞ්ගායනා කොට **ඛුද්දකනිකාය** යන නමින් තබන ලදි. ධර්මවිනය නිකාය පසට පමණක් බෙදීමේ දී මුලින් කී නිකාය සතර හැර සෙසු සියලු බුද්ධවචන ඛුද්දකනිකායට ඇතුළත් බව සැලකිය යුතු.

මෙතෙකින් ප්‍රථමසංගීතිපාලියෙහි අර්ථකථාව අවසන් කරණ අර්ථකථාචාර්යපාදයෝ මෙසේ කියති: "තත්ථ ඛුද්දකනිකායො නාම: චත්තාරො නිකායෙ ඨපෙත්වා අවසෙසං බුද්ධවචනං. තත්ථ විනයො ආයස්මතා උපාලිත්ථෙරෙන විස්සජ්ජිතො. සෙසඛුද්දකනිකායො චත්තාරො ච නිකායා ආනන්දත්ථෙරෙන" – "එහි (සංගීතිපාළියෙහි දැක්වූ පඤ්චනිකාය අතුරෙන්) ඛුද්දකනිකාය නම්: දීඝාදිනිකාය සතර හැර සෙසු බුද්ධවචනයි. එහි විනයය ආයුෂ්මත් **උපාලි** තෙරුන් විසින් විසඳන ලදී. සෙසු බුද්ධවචන සහිත වූ ඛුද්දකනිකාය හා මුලින් කී නිකාය සතර ද ආයුෂ්මත් **අනඳ**තෙරුන් විසින් විසඳන ලදී."

මේ පාඨයෙන් සංගීතිය පැවැත්වූ ක්‍රමය ආමශීනය කෙරෙයි. බුද්ධවචන වූ සියලු පර්යාප්තිපාලිධර්මය බුද්ධකාලයෙහි "සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං" යන ආදි නවාඞ්ගයකට බෙදන ලද බව යට (xiv පිටුවේ) සඳහන් කරණ ලදී. මේ බෙදීම සිත තබා ගෙණ සංගීතිය පැවැත්වූ මහරහතුන් වහන්සේ ඒ නවාඞ්ගය මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රයෙහි ධර්මවිනය වශයෙන් බෙදා වදාළ පරිදි සඞ්ගායනාව පැවැත්වූහ. එහි අඞ්ගවශයෙන් සූත්‍රයට අයත් විනයපර්යාප්තිය උභතොවිභඞ්ගඛන්ධකපරිවාර වශයෙන් සංගීත ය. සූත්‍රයෙන් විනය වෙන් කොට ගත් කල්හි සූත්‍රනාමයෙන් ගතයුතු ඉතිරි සියලු ධර්මය දීඝාදිනිකාය සතරෙහි සඞ්ගෘහීත වී ය. ශෙෂ වූ බුද්ධවචන සංගීත වූ සැටියෙන් විනයයෙහි ඇතුළත් විය නොහැකි වේ. එසේ ම දීඝාදිනිකායසතරෙහි ද ඇතුළත් නො වේ. එබැවින් ඒ බුද්ධවචන සියල්ල ඛුද්දකනිකාය නම් වී ය. එහි විනයධරයන්ගෙන් අගතැන් පැමිණි උපාලි තෙරණුවෝ විනය විසඳූහ. ධර්මධරයන්ගෙන් අගතැන් පැමිණි අනඳතෙරණුවෝ දීඝාදිනිකාය සතර හා අභිධර්මය සහිත වූ ඛුද්දකනිකාය යන පඤ්චනිකායය විසඳූහ.

පිටක වසයෙන් බෙදීමේ දී අනන්තගීත වූ සියලු ධර්ම සූක්ත (ස්වාක්ඛාත) හෙයින් නිකාය පස **සුත්තන්තපිටක** යන නමින් දත්නා ලදී. දෙශනාපාළියෙහි සංගීතිපරියාය ආදියෙහි පෙණෙන 'එක් ව ගැයීම' යන අර්ථ

ඇති '**සංගීති**' ශබ්දය යොදා නිකාය පස '**දීඝසංගීති**' ආදි විසින් ද ව්‍යවහාර කරණු ලැබේ. සිංහලයෙන් දික්සඟි මැදුම්සඟි සංයුත්සඟි අඞ්ගුත්තරසඟි කුදුගත්(කුදුගොත්)සඟි යයි කියනු ලැබේ. "ආගතාගමා" ආදි තන්හි පෙණෙන '**ආගම**' ශබ්දය සමග යොදා '**දීඝාගම**'[1] ආදි වසයෙන් ද දන්නා ලදි.

අට්ඨකථාවන්හි 'චතුරාගමා' යි දීඝාදිනිකාය සතර සූත්‍ර විෂයයෙහි ප්‍රධානත්වයෙන් වෙසෙසා දක්වේ. එයින් ඛුද්දකනිකාය **ආගමක්** නො වේ ය යි විචාරකයෝ කියත්. එහෙත් ආගම ශබ්දයෙන් සඟිපස ම ගැණෙන බව– "**ආගතාගමාති** – එකො නිකායො එකො ආගමො නාම, ද්වෙ නිකායා ද්වෙ ආගමා නාම, පඤ්ච නිකායා පඤ්ච ආගමා නාම[2] . . . ." යන අට්ඨකථාවෙන් ඔප්පු වෙයි.

"සංගීතියෙහි දී දීඝනිකායාදිය ඒ ඒ ආචාර්‍ය්‍යවරයන්ට භාර දුන් නමුත් ඛුද්දකනිකාය භාර දෙන ලද කෙනෙක් නැතැ" යි කියමින් ඇතැම් විචාරකයෝ කුදුගත්සඟිය අනාථ කෙරෙති. ඛුද්දකනිකායය ග්‍රන්ථරාශියකින් යුක්තය. එහෙයින් එක් ආචාර්‍ය්‍යවරයෙකුට එය භාර දී නැති බව ඇත්තකි. බුද්ධකාලයෙහි ම ඊට අයත් ධර්‍මයන් සාමාන්‍යයෙන් භික්ෂූන් විසින් පර්‍ය්‍යාප්තිවශයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලද බව "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදල්ලං" යන දෙසනාපාළියෙන් ද ප්‍රකාශ වේ. තව ද, එය කොටස් වසයෙන් හදාල ජාතකභාණක, ධම්මපදභාණකාදි ආචාර්‍ය්‍යවරයන් ගැණ අට්ඨකථාදියෙහි සඳහන් වේ. "පඤ්චනෙකායිකා[3] – පඤ්චනිකාය හදාරන්නෝ" ආදීන් අශෝකකාලීනශිලාලේඛනයන්හි ද "ඛුද්දකභාණකා – කුදුගත්සඟිය හදාරන්නෝ" යි මිලිඳුප්‍රශ්නාදියෙහි ද සඳහන් වීමෙන් සංගීතිකාලයෙහි පටන් කුදුගත්සඟිය මුඛපාඨවසයෙන් හදාල ආචාර්‍ය්‍යපරම්පරා පැවැති බව පැහැදිලි වේ.

ප්‍රථමසංගීතිපාලියෙහි අට්ඨකථාව අවසන් කොට, අභිධර්‍මය සඞ්ගායනා කළ සැටි හා සියලු බුද්ධවචන පිළිබඳ එකවිධාදි විස්තර ද දක්වමින් සංගීතිකාරක මහරහතුන්ගේ ප්‍රකීර්ණකකථාව දක්වන අට්ඨකථාචාර්‍ය්‍යයෝ ත්‍රිපිටකය මැනැවින් විස්තර කෙරෙති. එහෙයින් දීර්ඝ වූ ප්‍රපඤ්චකථා මෙහි අනවශ්‍ය ය.

---

1. සර්‍වාස්තිවාදීහු – "දීර්ඝාගමඃ මධ්‍යමාගමඃ සංයුක්තාගමඃ එකොත්තරාගමඃ ක්ෂුද්‍රකාගමඃ" යි ව්‍යවහාර කෙරෙති. අභිධර්‍මකොෂ-භූමිකා (රාහුලසාංකෘත්‍යායන), 10 පිටුව.

2. අංගුත්තරට්ඨකථා, හේවාවිතාරණ මුද්‍රණ. 352 පිටුව.

3. "විනයකා = වෙනයිකා, සුතාතිකා, = සුත්තන්තිකා, සුතාතිකිනි = සුත්තන්තිකිනී, පචනෙකයිකා = පඤ්චනෙකායිකා" සාංචිශිලාලිපි, The Monuments of Sanchi, Vol. 1, p. 297. බාහුට් ශිලාලිපි. Cf. Indian Historical Quarterly, Vol. vii, 1931, p. 640.

අට්ඨකථාදියෙහි දක්වෙන "දීඝභාණකා, මජ්ඣිමභාණකා, සංයුත්තභාණකා, අඞ්ගුත්තරභාණකා, ඛුද්දකභාණකා" යන මේ වචනවලින් පෙර පටන් පංචනිකාය වෙන් වශයෙන් හැදෑරූ ආචාර්‍ය්‍යපරම්පරා පැවැති බව ස්ඵුට වේ.

3. අභිධර්මපිටකය.

අභිධර්මය නම් බුද්ධඥානයට ම විෂය වූ ස්කන්ධ, ආයතන, ධාතු, ඉන්ද්‍රිය, සත්‍ය, ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාද, මාර්ග, ඵල, නිර්වාණ ආදි ස්වභාවධර්මයන් මාතෘකා වශයෙන් විභාග කොට වදාළ පරමාර්ථදෙශනාවයි. එය සංවෘතිදෙශනා සඞ්ඛ්‍යාත සූත්‍රවිනය දෙකින් 'අතිරේක වූ, විශිෂ්ට වූ' යන අර්ථයෙන් අභිධර්ම නම් වේ. සියලු බුද්ධවචන ධර්මවිනයවශයෙන් බෙදා වදාළ හෙයින් අභිධර්මය ද ධර්මයෙහි ම ඇතුළත් වේ. "ධම්මෙන හෙට්ඨ ද්වෙ පිටකානි වුත්තානි" යි ධම්මවිනයපදයට ලියූ අර්ථකථාවෙන් ද 'ධම්ම' පදයෙන් සූත්‍ර-අභිධර්ම පිටක දෙක කී බව ප්‍රකාශ වේ.[1]

එහි "යෙ වො මයා ධම්මා දෙසිතා, සෙය්‍යථිදං: චත්තාරො සතිපට්ඨානා, චත්තාරො සම්මප්පධානා, චත්තාරො ඉද්ධිපාදා, පඤ්චින්ද්‍රියානි, පඤ්ච බලානි, සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා, අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො" යි වදාළ සතර සතිපට්ඨානාදි සත්තිස් බොධිපාක්ෂිකධර්මයෝ ධර්ම නම් වෙත්. "තත්‍ථ සියුං ද්වෙ භික්ඛූ අභිධම්මෙ නානාවාදා" යි[2] වදාළ වචනයෙන් ඒ බොධිපාක්ෂිකධර්මයන්හි ම විශිෂ්ටධර්මය අභිධර්මය යි දක්වේ. මේ දෙශනාපාලියෙන් ද "ධම්මොති සුත්තාභිධම්මෙ සඞ්ගණ්හාති"[3] යන ටීකාපාඨයෙන් ද සූත්‍ර අභිධර්ම දෙක ම ධර්මශබ්දයෙහි ඇතුළත් බව ප්‍රකාශ වේ. එහෙයින් ප්‍රථමසංගීතිකාරකමහ-රහතුන් ධර්මසංගායනා නමින් ම අභිධර්මය ද සංගායනා කළ බව ඔප්පු වේ.

ධර්මසංගායනා කිරීමේ දී "කතරං ආවුසො පිටකං පඨමං සඞ්ගායාමාති ? සුත්තන්තපිටකං භන්තෙති" – "ඇවැත්නි, (සූත්‍රාභිධර්ම දෙකින්) කවර පිටකයක් පළමු කොට සඞ්ගායනා කරමු ද" යි මහසුප්මහතෙරුන් විචාළ කල්හි "ස්වාමීනි, සුත්තන්තපිටකය" යි තෙරහු කීහ.[4] එහෙයින් සත්තිස්-බොධිපාක්ෂිකධර්මයන් විභාග කොට සුත්තගෙය්‍යාදි අඞ්ගවසයෙන් බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ඒ ඒ තැන්හි දෙශනා කරණ ලද පර්‍යායදෙශනාවන් සංග්‍රහ කොට නිකායවසයෙන් බෙදූ සූත්‍රාන්තපිටකය පළමුවෙන් සංගායනා කරණ ලදී.

ඉක්බිති ධර්මසඞ්ගායනාවෙහි ඉතිරි කොටස වූ අභිධර්මපිටකසංගීතිය ආරම්භ කළ මහරහත්හු "සීතෙනෙව මයා ඉමෙ පඤ්චක්ඛන්ධා, ද්වාදසා-යතනානි, අට්ඨාරස ධාතුයො, චත්තාරි සච්චානි ..... ඉමෙ ධම්මෙ විභජිත්වා..... අනන්තනයමහාපට්ඨානපතිමණ්ඩිතං අභිධම්මපිටකං දෙසිතං" ආදීන් අර්ථකථාවෙහි[5] කී පරිදි පඤ්චස්කන්ධාදිධර්ම විභාග කොට නිෂ්පර්‍යායවශයෙන් දෙශනා කරණ ලද අභිධර්මය සඞ්ගායනා කළහ. එය බෝමැඩ දී බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් මෙනෙහි කළ පිළිවෙළින් ද, තව්තිසාදෙව්ලොව දී දෙශනා කළ පිළිවෙළින් ද **ධම්මසඞ්ගණී, විභඞ්ග, ධාතුකථා, පුග්ගල පඤ්ඤත්ති, කථාවත්ථු, යමක, පට්ඨාන** යන කොටස් සතට බෙදීමෙන් සංගීත වීය. එක් එක් කොටස 'විභාගය' යන අර්ථ ඇති '**පකරණ**'[6] නාම-යෙන් **ධම්මසඞ්ගණිප්පකරණ** ආදි වසයෙන් සම්මත වී ය.

මෙහි කථාවත්ථුප්පකරණය මතු ඇති වන පරවාදීන්ගේ ධර්මවිරොධිකථා නිරාකරණය කරමින් **මොග්ගලිපුත්තතිස්ස** තෙරුන් විසින් සම්පූර්ණ කරණ බව දත් බුදුරජානන් වහන්සේ එය විස්තර නො කොට එහි සියලු කථා-

---

1. සංයුත්තනිකායට්ඨකථා, 35 පිටුව. 2. මජ්ඣිමනිකාය, කින්තිසුත්ත.
3. සාරත්ථදීපනී' 18 පිටුව. 4. සුමඞ්ගලවිලාසිනී, 10 පිටුව.
5. සුමඞ්ගලවිලාසිනී, 414 පිටුව.
6. 'පකරණ' ශබ්දය විභාගයෙහි යෙදී තිබෙන බව පරිවාරපාළියෙන් පෙණේ. පරිවාරපාළි (සද්ධාතිස්ස මුද්‍රණ)210 පිටුව.

මාර්ගයත් පිළිබඳ මාතෘකා පමණක් වදාළහ. එහෙයින් ප්‍රථම සංගීතියෙන් සංගීත වූයේ එහි මාතෘකා පමණෙකි. මොග්ගලිපුත්තතිස්ස මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ඒ මාතෘකා අනු ව සකවාදපරවාදවසයෙන් විභාග කොට සම්පූර්ණ කරණ ලද කථාවත්ථුව මධුපිණ්ඩිකාදි සූත්‍ර මෙන් බුද්ධභාසිත වී ය. එය තෘතීයසඞ්ගීතියෙන් සංගීත වූයේ පොත්ථකසංගීතියෙහි දී ග්‍රන්ථාරූඪ වී ය. සප්තප්‍රකරණ වශයෙන් බෙදුනු ඒ අභිධර්මපාලිය අඞ්ගවසයෙන් වෙය්‍යාකරණයට ද නිකාය වසයෙන් ඛුද්දකනිකායට ද පිටක වසයෙන් අභිධර්මපිටකයට ද ඇතුළත් වේ.

අභිධර්මය පිළිබඳ මතභෙද

පූර්වකාලීනවිතණ්ඩවාදීන්ගේ පටන් වර්තමානය තෙක් ත්‍රිපිටකපරීක්ෂක-යන් විසින් අභිධර්මය සම්බන්ධයෙන් නගා තිබෙන විවාදයෝ එක සේ ම දරුණු වෙති.

එසින්–

"අභිධර්මය බුද්ධභාසිතයක් නො වේ. බුද්ධකාලයෙහි එය නො පැවැත්-තේ ය. එය ප්‍රථමසංගීතියෙන් හා ද්විතීයසංගීතියෙන් ද සංගීත නො වී ය. ද්විතීයසංගීතියටත් තෘතීයසංගීතියටත් අතර කාලයෙහි එය සම්පාදනය කරණ ලදැයි සිතිය හැකි ය" යන මේ වාදයෝ ප්‍රධාන වෙති.

1. අභිධර්මය සර්වඥතාඥනයට ම විෂය වූවකි. තථාගතයන් වහන්සේ පෙර බුදුවරුන් මෙන් ආනාපානචතුර්ථධ්‍යානයෙන් නැගී පටිච්චසමුප්පාදය සම්මර්ශනය[1] කිරීමෙන් ලත් සර්වඥතාඥනයෙන් සියලු ධර්මයන් අවබොධ කිරීමෙන් බුදුවූ සේක.

අනන්තකාලයක් පෙරුම් පුරා බෝමැඩ දී අවබොධ කළ ඒ ශ්‍රෙෂ්ඨධර්මය මෙනෙහි කිරීමෙන් උපන් සොම්නස ප්‍රකාශ කරමින් එහි දී මේ ගාථාවන් ද වදාළහ:

i. "යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආතාපිනො ඣායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කඞ්ඛා වපයන්ති සබ්බා
යතො පජානාති සහෙතුධම්මං.

ii. ....
යතො ඛයං පච්චයානං අවෙදි.

iii. ....
විධූපයං තිට්ඨති මාරසෙනං
සුරියොව ඔභාසයමන්තලික්ඛං."

(i) කෙලෙස් තවන වීර්‍ය්‍යයෙන් යෙදී ධ්‍යාන කරණ ක්ෂීණාශ්‍රවයාට බොධිපාක්ෂිකධර්මයෝ භාවිත වසයෙන් යම් මොහොතක ප්‍රකට වෙත් ද, ඒ මොහොතෙහි අවිද්‍යාදිහෙතුසහිත දුඃඛධර්මය අවබොධ වීමෙන් සංසාර-ප්‍රවෘත්තිය පිළිබඳ සියලු සැක පහ ව යේ. (ii.) එසේ ම ප්‍රත්‍යයයන්ගේ නිරොධය දැනීමෙන් සංසාර නිවෘත්තිය පිළිබඳ සියලු සැක පහ ව යේ. (iii). හෙතෙම අඳුරු නසා අහස බබලුවන හිරු මෙන් කෙලෙස්මරසෙනඟ නසා සිටියේ ය." මේ ප්‍රත්‍යයාකාරයත් ප්‍රත්‍යයනිරොධය වූ නිර්වාණයත් ප්‍රත්‍යයනිරොධයට පමුණුවන මාර්ගයත් පිළිවෙළින් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කළ සැටි ය.

---

1. සංයුත්තනිකාය – නිදානවග්ගයෙහි බුද්ධවග්ගය බැලිය යුතු.

TOC

බුදු වූ සිවුවනසතියේ බෝමැඩ රතනඝරයෙහි වැඩහිඳ බොධිපාක්ෂික ධර්මයන් හා ප්‍රත්‍යයාකාරධර්මයන් පිළිබඳ විභාගවසයෙන් ධම්මසඞ්ගණී ආදීය ද ප්‍රත්‍යයාකාරය හෙතුප්‍රත්‍යයාදියෙන් විභාග කරමින් අනන්තනයසමන්ත-පට්ඨානය ද මෙනෙහි කළසේක.

"යාවතකං ඤෙය්‍යං, තාවතකං ඤාණං. යාවතකං ඤාණං, තාවතකං ඤෙය්‍යං. ඤෙය්‍යපරියන්තිකං ඤාණං. ඤාණපරියන්තිකං ඤෙය්‍යං." — "දත යුතු දෑ යම් තාක් ද ඒ තාක් ඥානය ඇත. ඥානය යම් තාක් ද ඒ තාක් දත යුතු දෑ ඇත. දත යුතු දෑය කෙළවර කොට ඥානය ඇත. ඥානය කෙළවර කොට දත යුතු දෑ ඇතැ"යි මෙ කී ආකාරයෙන් සර්වඥතාඥානයත් ඊට විෂය වූ පට්ඨානයත් එකිනෙකට ගැළපී සිටියේ ය. මෙහි පට්ඨානය සර්වඥතාඥනයට විෂය වූ බවත් සර්වඥතාඥනය ම පට්ඨානයට ප්‍රමාණ වූ බවත් සැලකිය යුතු.

බුදුරජානන් වහන්සේ මෙසේ අවබොධ කළ සූක්ෂ්මඥනවිෂය වූ අභිධර්මය බුදු වීමෙන් සත්වනවස තව්තිසාදෙව්ලොව දී මාතෘදිව්‍යපුත්‍රයා කායසාක්ෂි කොට දසදහස්සක්වල දෙවසමූහයාට තෙමසක් තුළ, "**කුසලා ධම්මා අකුසලා ධම්මා, අබ්‍යාකතා ධම්මා**" ආදි මාතෘකා වශයෙන් දෙශනා කරමින්[1] එහි මාතෘකාවත් දම්සෙනෙවිසැරියුත්මහරහතුන් වහන්සේට කියා දුන්සේක. ධර්මන්‍යාය දත් සැරියුත්මහතෙරණුවෝ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් වදාළ අභිධර්මමාතෘකා සියල්ල විස්තර කොට එහි වාචනාමාර්ගය තමන්වහන්සේගේ අතැවැසි පන්සියක් භික්ෂූන්ට ඉගැන්වූහ.

එතැන් පටන් භික්ෂූහු අභිධර්මය මාතෘකා වශයෙන් ප්‍රගුණ කළහ. "ධම්මධරා, විනයධරා, මාතිකාධරා" යන වචනවලින් ඒ බව පැහැදිලි වේ. "මාතිකාධරාති ධම්මවිනයානං මාතිකාසු ඝතපරිචයෙන මාතිකාධාරා" — ධර්මවිනයමාතෘකා ප්‍රගුණ කිරීමෙන් මාතිකාධර වූවෝ!" යනු විසුද්ධිමග්ග-දීපිකාවෙහි දැක්වේ. "තෙසං යෙව ධම්මවිනයානං මාතිකාය ධාරණෙන මාතිකාධරා" යනු විසුද්ධිමග්ගටීකායි. මෙහි ධර්මමාතෘකා නම් අභිධර්ම-මාතෘකායි. මෙයින් 'මාතෘකා' යනු අභිධර්මපර්යාය නාමයක්[2] බව පෙණේ. "තිකදුකමාතිකා, අභිධම්මමාතිකා, සුත්තන්තිකමාතිකා" ආදියෙන් ද ඒ බව පැහැදිලි වේ.

මේ හැර අභිධර්මය වෙන්වසයෙන් බුද්ධකාලයෙහි පැවැති බවට දෙශනාපාලියෙහි ඇති නිදර්ශන බොහෝ ය. එයින් සමහරක් මෙහි XV වන පිටුවේ සංක්ෂෙපයෙන් දක්වන ලදී. පහත දැක්වෙන නිදර්ශනවලින් ද එය පැහැදිලි වේ:

---

1. බුදුරජානන් වහන්සේ අභිධර්මය දෙසා ආවිර්භාවප්‍රාතිහාර්‍ය්‍යයෙන් ලොකවිවරණය කොට දෙවොරොහණයෙන් සංකාස්සනුවරට වැඩිසේක. විසුද්ධිමග්ග, 291-292 පිටු බැලියයුතු. විස්තර ධම්මපදට්ඨකථා - යමකපාටිහාරියවත්ථුවෙන් දතයුතු. එහි බුදුරජුන් මිණිහිණිමගින් බැස බිම දකුණු පිය තැබූ තැන අචලචෛත්‍ය වූ බව දැක්වේ.

   දෙව්ලොවින් බට හිණිමග පිහිටි තැන අශොකරජතුමා විසින් විහාරයක් කරවා එය පිටිපස ගල්ටැඹක් පිහිටුවා තුබූනු බව පාහියන් චීනයාත්‍රිකයා කියයි. Cf. Fa-Hien Record of Buddhistic Kingdoms, by J. Legge - pp 48-50.

2. ඉහත XV වන පිටුවේ 5 අඩොලිපිය බලනු.

   නාගර්ජුනීකොණ්ඩශිලාලිපිවල සඳහන් ධම්ම විනය මාතිකා ආදිවචන ගැණ විස්තරයක් කරණ ආචාර්‍ය්‍ය නලිනාක්ෂ දත් මහතා "මාතිකා" යනු පාලියෙහි ප්‍රාතිමොක්ෂයට මෙන් අභිධර්මයට ද පර්‍ය්‍යායවචනයක් බව කරුණු සහිත ව ප්‍රකාශ කරයි. එහි දැක්වෙන 'පංචමාතුකා' වචනයෙන් මහාසඞ්ඝිකයන්ගේ විනය හෝ අභිධර්මය ගැණේ ය යි සිතිය හැකි බව ද කියයි.

   Cf Indian Historical Quarterly. Vol. VII. 1931. PP. 640-645.

"ආරඤ්ඤකෙන භාවුසො භික්ඛුනා **අභිධම්මෙ** අභිවිනයෙ යොගො කරණීයො. සන්තාවුසො . . . අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ පඤ්හං පුච්ඡිතාරො . . ."- "ඇවැත්නි, ආරණ්‍යයෙහි වසන මහණහු විසින් අභිධර්මයෙහි අභිවිනය-යෙහි (උද්ග්‍රහණධාරණවශයෙන්) යොග කට යුතු ය. ඇවැත්නි, අභිධර්ම-යෙහි අභිවිනයයෙහි ප්‍රශ්න විචාරන්නෝ වෙති" යි මැදුම්සඟියේ ගුලිස්සානි සූත්‍රයෙහි දක්වෙන මේ පාඨයෙන් සැරියුත් මහරහතුන්වහන්සේ විසින් ආරණ්‍යකභික්ෂූන් විසින් අභිධර්මය උගත යුතු ය යි අවවාද දුන් බවත් බුද්ධකාලයෙහි අභිධර්මය පිළිබඳ පැන පිළිවිසීම් බහුල ව පැවැති බවත් පෙණේ. මෙහි අභිධර්මපිටකය සම්පූර්ණයෙන් නො වේ නම් යටත් පිරිසෙයින් දුක-තිකමාතිකා සමග ධම්මහදයවිභඞ්ගය වත් උගත යුතු බව අට්ඨකථාව කියයි.[1]

"**අභිධම්මෙ** ඛො පන අභිවිනයෙ පඤ්හං පුට්ඨො විස්සජ්ජෙති"යි අඞ්ගුත්තර - නවකනිපාත - සත්තාවාසවග්ග - දෙවන සූත්‍රයෙහි වදාළ මේ පාඨයෙන් අභිධර්මප්‍රශ්න විසඳීම පුරිසබලුංක (පුහුණුවන) මහණහුගේ වර්ණසම්පත්තිය බව ප්‍රකාශ වේ.

"පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙ-තබ්බං . . . පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා **අභිධම්මෙ** විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං . . ." මහාවග්ග - මහාඛන්ධකයෙහි වදාළ මේ පාළියෙන් උපසම්පදාකර්මය කරණ මහණහු අඞ්ග පසකින් යුක්ත විය යුතු බවත් අතැවැසියා හෝ සමගවසන්නා අභිධර්මයෙහි හික්මවීමට සමර්ථ වීම ඉන් එක් අඞ්ගයක් බවත් ප්‍රකාශ වේ. මෙහි අභිධම්මපදයෙන් නාමරූපපරිච්ඡේදය (චිත්ත - චෛතසික - නිබ්බාණ යන නාමධර්ම හා - රූප ධර්ම ද) ගැණේ ය යි අට්ඨකථාව කියයි.[2]

පාචිත්තියපාළියෙහි භික්ඛුවිභඞ්ගයෙහි විලෙඛන සික්ඛාපද[3] විභඞ්ගයෙහි "ඉමස්ස තාව සුත්තන්තෙ වා ගාථායො වා **අභිධම්මං** වා පරියාපුණස්සු, පච්ඡාපි විනයං... මේ වාක්‍යයෙන් එකල අභිධර්මය භික්ෂූන් විසින් සාමාන්‍යයෙන් වෙන ම පුහුණු කළ කරුණක් බව දක්වේ. එහි ම භික්ඛුණීවිභඞ්ග - ඡත්තවග්ගයෙහි 12 වන සික්ඛාපදවිභඞ්ගයෙහි පෙණෙන "**අභිධම්මෙ** ඔකාසං කාරාපෙත්වා සුත්තන්තං වා විනයං වා පුච්ඡති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස" යන මේ වාක්‍යයෙන් භික්ෂුණීන් ද අභිධර්මය හදාළ බව ප්‍රකාශ වේ. මෙහි අභිධම්මපදයෙන් අභිධර්මපිටකය ගැණෙයි.

"තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා ථෙරා භික්ඛූ මණ්ඩලමාළෙ සන්නි-සින්නා සන්නිපතිතා **අභිධම්මකථං** කථෙන්ති"යි අඞ්ගුත්තරනිකාය - ඡක්ක නිපාත - 6 වන වග්ග - 6 වන සූත්‍රයෙහි දක්වෙන මේ පාඨයෙන් බුද්ධ කාලයෙහි (**මහාකොට්ඨිතාදි**) බොහෝ ස්ථවිර භික්ෂූන් රැස් ව අභිධර්ම කථා කිරීමෙහි යෙදුනුබව ප්‍රකාශ වේ.

---

1. මජ්ඣිමනිකායට්ඨකථා, (හේ. වි.) 3 කාණ්ඩ, 126 පිටුව.

2. සමන්තපාසාදිකා (හේ. වි.) 739 පිටුව.

3. මෙහි ඉහත මේ සික්ඛාපදය දක්වෙන xxiii පිටුවේ 1. අධොලිපියෙහි "සික්ඛාපදවිලෙඛනෙන පාචිත්තියන්ති"යි වැරදීමෙන් යෙදී තිබේ. එය "සික්ඛාපදවිවණ්ණනකෙ පාචිත්තියන්ති" යි සුද්ධ විය යුතු.

තවද, බුද්ධකාලයෙහි අභිධර්මයෙහි ප්‍රවීණ වූ ධර්මකථික භික්ෂූන් නානා ප්‍රදේශයන්හි වෙන ම සිටිබව පාරාජිකපාළියෙහි හා චුල්ලවග්ගපාළි - සමථක්ඛන්ධකයෙහිත් එන **දබ්බමල්ලපුත්ත** තෙරුන්ගේ කථාවෙන් ද පෙණේ. සෙනසුන් පැණවීමට සඞ්ඝයා විසින් සම්මත කරණු ලැබූ දබ්බමල්ලපුත්ත තෙරුන් විසින් නොයෙක් දෙසින් පැමිණෙන භික්ෂූන්ට සෙනසුන් පැණවූ සැටි දක්වන "යෙ තෙ භික්ඛූ සුත්තන්තිකා . . . විනයධරා . . . ධම්මකථිකා, තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති" යන වාක්‍යයෙන් සෞත්‍රාන්තිකයන්ට එකතැනක, විනයධරයන්ට එකතැනක, ධර්මකථිකයන්ට එකතැනක ද යි මෙසේ සභාගවසයෙන් ඒ ඒ භික්ෂූන්ට සෙනසුන් පැණවූබව ප්‍රකාශ වේ. මෙහි ධම්මකථිකයෝ නම් ආභිධම්මිකයෝ ය.

සියුම් වූ චිත්තාන්තර ඛන්ධන්තරාදි නාමරූපධර්මයන්ගේ යථාර්ථය නො වරදවා නිර්වාණාධිගමය සම්පාදනය කරමින් ධර්මදේශනා කිරීමෙහි සමර්ථ හෙයින් **මුගලන්**මහරහතුන් වහන්සේට බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් සාධුවාදයෙන් 'ධම්මකථිකයා' යි කී බව "සාධු! සාධු! සාරිපුත්ත, . . . **මොග්ගල්ලානො** හි සාරිපුත්ත, **ධම්මකථිකො**" යි මහාගොසිඞ්ග සූත්‍රයෙහි වදාළ මේ වාක්‍යයෙන් පෙණේ.

දබ්බමල්ලපුත්තකථාවෙහි "යෙ තෙ භික්ඛූ ධම්මකථිකා" යි කියූයේ අභිධර්මය හදාරණ භික්ෂූන් සඳහා ය.* "ධම්මකථිකොති ආභිධම්මිකො" යනු මහානිද්දෙස අට්ඨකථා යි.[1]

මෙසේ අභිධර්මය බුද්ධභාෂිතයක් ම වනබවත් සිවුපිළිසිඹියාපත්, මහරහතුන් පටන් බුද්ධකාලීනශ්‍රාවක පිරිස විසින් එය, උද්ග්‍රහණ, ධාරණ, ප්‍රශ්න, ප්‍රතිප්‍රශ්න, දේශනා වශයෙන් භාවිත වූ බවත් පිටකපාළියෙහි ම ඉරහඳ සේ ප්‍රකට ව පෙණේ. අභිධර්මය බුද්ධභාෂිතයක් නො වේ ය යි කියන විතණ්ඩවාදීන්ගේ මත අර්ථකථාචාර්යවරයන් විසින් දේශනාපාළියෙන් නිදර්ශන දක්වමින් ඉතා පහසුවෙන් නිරාකරණය කොට මැඩ ලා තිබෙන සැටි ධම්මසඞ්ගණිප්පකරණට්ඨකථාවෙහි නිදානකථාව සාවධාන ව කියවීමෙන් දත හැකි වේ.

2. අභිධර්මය ප්‍රථමද්විතීයසංගීතිවලදී සංගීත නො වූයේ ය යි කියන්නෝ "සංගීතිපාළියෙහි අභිධර්මය ගැණ කිසිවක් සඳහන් වී නැති බවත්, අභිධර්මයට නිදානයක් නැති බවත්, අභිධර්මය කිසියම් ඇදුරු පරපුරකට භාර වී නැතිබවත් සාධකවශයෙන් දක්වති.

අභිධර්මය සංගීතිපාළියෙහි සඳහන් ධර්මසඞ්ගායනාවශයෙන් සංගීත වූ සැටි යට දැක්වූ කරුණුවලින් ඔප්පු කරණ ලදී. සුමඞ්ගලවිලාසිනීඅර්ථකථාවේ දැක්වෙන පරිදි සූත්‍රපිටකසඞ්ගායනාවට අනතුරු ව අභිධර්මපාළිය සඞ්ගායනා කොට අභිධර්මපිටකය යි නම් කොට පන්සියක් රහතුන් විසින් සජ්ඣායනා කරණ ලදී.

* ධර්මකථිකයා ගැණ විස්තර මහාගොසිඞ්ගසූත්‍රවර්ණනාවෙන් ද අත්ථසාලිනියෙන් ද, සංයුත්තනිකාය - ධම්මකථිකවග්ගයෙන් ද දත හැකි වේ

1. මහානිද්දෙසට්ඨකථා, 140 පිටුව.

ඉන් පසු ජාතක, නිද්දෙස, පටිසම්භිදාමග්ග, සුත්තනිපාත, ඛුද්දකපාඨ, ධම්මපද, උදාන, ඉතිවුත්තක, විමානවත්ථු, පෙතවත්ථු, ථෙරථෙරීගාථා යන මේ පාළිය සඞ්ගායනා කොට "මේ ඛුද්දකග්‍රන්ථය" යි නම් කොට පිටක වසයෙන් අභිධර්මපිටකයෙහි ම සංග්‍රහ කළහ යි දීඝභාණකයෝ කියති. චරියාපිටකඅපදානබුද්ධවංස සමග අභිධර්මයත් ඇතුළු ක්‍ෂුද්‍රකග්‍රන්ථ සියල්ල සුත්තන්තපිටකයට අයත්බව මජ්ඣිමභාණකයෝ කියති.

මෙහි ජාතකපාළිය පුබ්බෙනිවාසඤාණවිසය වූ භවසන්තතිය ප්‍රකාශ කෙරෙයි. නිද්දෙස, පටිසම්භිදාමග්ග, සුත්තනිපාත, ඛුද්දකපාඨ, ධම්මපද, උදාන, ඉතිවුත්තක යන මේ ග්‍රන්ථයෝ ප්‍රතිවෙධඥානවිෂය වූ ධර්මයන් ප්‍රකාශ කෙරෙති. විමානවත්ථු පෙතවත්ථු ථෙරථෙරීගාථා යන මේ ග්‍රන්ථයෝ කර්මඵල ප්‍රකාශ කෙරෙති. මේ ස්වරූප සලකා දීඝභාණකයෝ තත්ස්වරූප ඇති යථාධර්මදෙශනා වූ අභිධර්මපිටකයට ඒ ග්‍රන්ථ ඇතුළත් විය යුතුබවත් යථානු-ලොමදෙසනා වූ සුත්තන්තපිටකයෙහි ද පඤ්ඤත්තිදෙසනා වූ විනය පිටක-යෙහි ද ඇතුළත් නො විය යුතුබවත් කියති යනු සිතිය යුතු ය. මෙහි දීඝභාණකයෝ චරියාපිටක, අපදාන, බුද්ධවංස යන පොත් ජාතකස්වරූප ඇති හෙයින් වෙන ම නො ගත්හ. චරියාපිටක, අපදාන, බුද්ධවංස යන පොත් සමග ජාතකාදි සියල්ල අට්ඨුප්පත්තිවශයෙන් දෙශනා කරණ ලද යථානුලොමදෙශනා බැවින් තද්විෂය වූ සුත්තන්තපිටකයට ඇතුළත් විය යුතු ය යනු මජ්ඣිමභාණකයන්ගේ මතය යි. මේ ආචාර්‍ය්‍යමත අනුව ඛුද්දකනිකායය පිටකවසයෙන් බෙදීමේ දී අභිධර්මපිටකයට හෝ සූත්‍ර-පිටකයට අයත් වේ. මෙහි යුක්තිය ධර්මන්‍යාය අනුව විමසිය යුතු වේ. මේ ආචාර්‍ය්‍යමතනිදර්ශනයෙන් ද අභිධර්මය සඞ්ගායනාරූඪ වූ බව ඔප්පු වෙයි.

මේ හැර **දුල්වා** නම් ටිබැට් විනයග්‍රන්ථයෙහි මූලසර්වාස්තිවාදීන්ගේ විනයක්‍ෂුද්‍රකයෙහි එන ප්‍රථමසංගීතිකථාවෙහි සූත්‍ර-විනය-අභිධර්මවශයෙන් ත්‍රිපිටකය සඞ්ගායනා කළ සැටි විස්තර වේ. [1]

---

1. Kācyapa said to the Bhikshus, "Sirs, Whereas hereafter bhikshus may be oblivious and ignorant, and not able to understand the Sutrānta, the Vinaya, and the Abhidharma, because there are no gāthās of the Sutras, therefore in the forenoon gāthās of the Sutras will be recited, and in the afternoon the Sutrānta, the Vinaya, and the Abhidharma will be taken into consideration (discussed or recited)" Rockhill's The Life of The Buddha, p. 156. xxii වන පිටුවේ 2 වන අධොලිපිය බලනු.

මෙහි කාශ්‍යප තෙරණුවන් විසින් ප්‍රථමසංගීතියේ දී සූත්‍රාන්ත, විනය, අභිධර්ම සඞ්ගා-යනා යොජනා කළ සැටි දක්වේ.

"Then Mahākācyapa thought .....'I myself will expound the Mātrikas to preserve the sense of the Sutranta and Vinaya as it was spoken. So he mounted the pulpit and said to the bhikshus, "Venerable sirs, in what does the Matrika consist ?" Ibid. p. 160.

මහාකාශ්‍යපස්ථවිරයන්වහන්සේ සූත්‍රවිනය දෙක්හි යථාර්ථය ආරක්‍ෂා වීම සඳහා මාතෘකා 'මම ම ප්‍රකාශ කරන්නෙමි' යි සිතා "කවර ධර්මයන්හි මාතෘකා ඇතුළත්ද" යි භික්‍ෂූන් විචාළ බව මෙහි දක්වේ. මෙහි (the Matrika, i.e., the Abhidharma, or metaphysics) 'මාතෘකා' නම් අභිධර්මය යි නොහොත් අධ්‍යාත්මවිද්‍යාවය යි කියන ලදී.

"...the Venerable Mahākācyapa and the five hundred other arhats have compiled the Three Baskets (Tripitaka) of the Tathagatha;..." මේ ආදි වාක්‍යයෙහි "මහාකාශ්‍යප ඇතුළු පන්සියක් රහතුන් වහන්සේ විසින් තථාගතත්‍රිපිටකය සංගීතය" යි කියා දිව්‍යාසුර-යක්‍ෂයෝ සාධුනාද පැවැත්වූහ යි ප්‍රකාශ වේ Ibid p. 161.

චීනවාර්තා අනුව අභිධර්මය ද ආනන්දස්ථවිරයන්වහන්සේ විසින් ම සඞ්ගායනා කළ බව **සැමුඑල් බීල්** (Samuel Beal) මහතා කියයි[1]. මේ වාර්තාවලින් මහායානිකයෝ ද ප්‍රථමසංගීතියෙන් අභිධර්මය සංගීත වූ බව පිළිගණිත්.

මෙහි ඉහත XXXVII වන පිටුවේ දැක්වූ දීපවංසගාථාවෙහි මහාසංඝිකයන් විසින් අභිධර්මප්‍රකරණ සය අත්හළ බව කීමෙන් ද්විතීය සංගීතියෙන් ද අභිධර්මය සංගීත වූ බව ඔප්පු වේ.

3. අභිධර්මයට සූත්‍රයන්ට මෙන් සංගීතියෙහි දී නිදානයක් දක්වා නැතැයි වැලපෙනුවන්ට පිළිතුරු අර්ථකථානයින් මෙසේ දක්වනු ලැබේ:

නොයෙක් කාලයන්හි නොයෙක් තන්හි ඒ ඒ කරුණෙහි ඒ ඒ පුද්ගලයන් සම්බන්ධයෙන් පවත්වන ලද බොහෝ දෙනා කෙරෙහි අප්‍රකට වූ සූත්‍රදෙශනා බුද්ධභාසිත, සාවකභාසිත, දෙවභාසිත, ඉසිභාසිත වසයෙන් ද කාලදෙශපුද්ගලවශයෙන් ද නියම කොට ඓතිහාසික සිද්ධාන්ත ලෙසින් ප්‍රකට කොට තැබීම සඳහා නිදාන පාඨයක් දැක්වීම අවශ්‍ය වේ. එහෙත් නිදානයක් නො දක්වන ලද ජාතකධම්මපදසුත්තනිපාතාදිගාථා ද ඉතිවුත්තකාදි දෙසනා ද යි යන බුද්ධභාසිතයෝ බොහෝ වෙති.

අභිධර්මසම්භවය පිළිබඳ එක් නිදානයක් නො ව නිදාන දෙකක් ම ඇතිබව දෙවියන් සහිත ලොකයා අතර ප්‍රකට වූවකි. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උත්පත්තිය, බුද්ධත්වය, දම්සක්පැවැත්වීම, යමාමහපෙළහර, තව්තිසාදෙව්ලොවට වැඩ අභිධර්මය දෙශනා කිරීම, දෙව්ලොවින් සංකස්සනගරයට පැමිණීම ද යන මේ කරුණු ඉතා ප්‍රසිද්ධ යි.

බුද්ධත්වයට පැමිණ අධිගතධර්මයන් මෙනෙහි කිරීම අභිධර්මය පිළිබඳ අධිගමනිදානය වේ. සියලු බුදුවරයන්ගේ ආවේණිකධර්මයක් වූ යමාමහ පෙළහර දක්වමින් තීර්ථකයන් දමනය කොට දෙව්ලොවට වැඩ අභිධර්මය දෙශනා කිරීම එහි දෙශනානිදානය වේ.

විජම්බණ මදසා සංකස්සනගරයට වැඩි දා බුදුමහිමය දැක බුදුබැව් පැතූ පිරිසට දෙසූ “යෙ ඣානපසුතා ධීරා” යන ආදි ධම්මපදගාථාවෙන් ද, සැරියුත්මහරහතුන්ගේ ප්‍රඥාමහිමය ප්‍රකට කරණු සඳහා ඇසූ “යෙ ච සඞ්ඛාත ධම්මාසෙ” ආදි අජිතසූත්‍රගාථාවෙන් ද, සුත්තනිපාතයෙහි සාරිපුත්තසූත්‍රයෙන් ද දෙව්ලොව දී අබිදම් දෙසූ පුවත සත්‍ය බව ඔප්පු වේ. බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් අවුරුදු දෙසියගණනකට පසු අශෝකරාජතුමා විසින් සංකස්සනුවර බුදුහු දෙව්ලොවින් වැඩි හිණිමග පිහිටි තැන කරවූ විහාරයෙන් හා පිහිට වූ ගල්ටැඹෙන් ද මේ පුවත ඓතිහාසික සත්‍යයක් බවට පත් විය.[2]

මෙසේ බුදුරජාණන්වහන්සේට ම විෂය වූ අන්‍යයන්ට සාධාරණ නො වූ අභිධර්මදෙශනාව උන්වහන්සේ විසින් දෙව්ලොව දී (මායා)මාතෘදිව්‍යපුත්‍රයා ප්‍රධාන දෙව්පිරිසට දෙශනා කරණ ලදබව ප්‍රසිද්ධ හෙයින් සංගීතියෙහි දී මහකසුප්මහතෙරණුවෝ එහි නිදානය නො විචාළහ. අනඳතෙරණුවෝ ද එය අමුතුවෙන් කිය යුතු නො වන බැවින් නො කීහ. අභිධර්මපාලිය බුද්ධදෙශිත වූ පරිදි පන්සියක් රහතුන් විසින් සංගීත විය. ඇඳින්වීමේ නිදානයක් සමග නො යෙදීමෙන් එය නිසැකයෙන් ම බුද්ධභාසිතයක් බව ප්‍රකාශ වේ.

1. Cf. Rockhill's Life of The Buddha, p. 160, note 2.
2. මෙහි XLVII වන පිටුවේ 1 වන අඩිලිපිය බලනු.

අභිධර්මය බුද්ධභාෂිත නම් එහි නිදානය කොහි දැ යි අසන විරුද්ධවාදියාට මණ්ඩලාරාමවාසී **තිස්සභූති**තෙරණුවෝ මහාබොධිනිදානය (සර්වඥතාඥාන ප්‍රතිලාභය) අභිධර්මනිදානය යි කියමින් පදෙසවිහාරසූත්‍රාන්තය ගෙණහැර දැක්වූහ.

එහෙත් යමක් ඉල්ලා අඬන බාලයා ඒ දැය ම දී සනසන්නාක් මෙන් අනුරාධපුර(ගම්) වැසි **සුමනදෙවස්ථවිර** තෙමේ ලොහොපායෙහි දම් දෙසන්නේ “මේ පරවාදියා අභිධර්මයට නිදානයක් ඇතිබවක් නො දැන එය නැතැ යි හඬමින් අප ඉදිරියේ වැලපේ. මෙන්න! ඔහුට අභිධම්ම නිදානය” යනු කියමින් දෙව්ලොව දී බුදුරජුන් අබිදම් දෙසූ බව සූත්‍ර-නිදානයක් මෙන් පාළියෙන් මෙසේ කී ය: “එකං සමයං භගවා දෙවෙසු විහරති තාවතිංසෙසු පාරිච්ඡත්තකමූලෙ පණ්ඩුකම්බලසිලායං. තත්‍ර ඛො භගවා දෙවානං තාවතිංසානං අභිධම්මකථං කථෙසි: කුසලා ධම්මා අකුසලා ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මා”ති.

අත්ථසාලිනී අටුවාවෙහි එන මේ කථාවෙහි තත්ත්වය නොදත් ඇතැම් විචාරකයෝ “මේ කියන නිදානය කිසි ම අභිධර්මපොතක හෝ ත්‍රිපිටකයේ අන්පොතක හෝ නැත්තේ ය. එය එතුමන් විසින් ගොතා කියන ලද්දකි. එබැවින් එබඳු දුර්වල සාධකයක් පවා ගෙණහැර පෑමෙන් පෙණීයන්නේ මෙය සර්වඥභාෂිතය යි ඔප්පු කරගැණීමට බලවත් අපහසුවක් තිබුණබවයි” යනු කියති.

සුමනදෙවතෙරණුවන් කී මේ පාළියෙන් අභිධර්මයට අමුතු නිදානයක් ගෙනූ බවක් කථාප්‍රවෘත්තියෙන් නො හැඟෙයි. අභිධර්මනිදානය දැන ගැණීමට වුව මනා නම් “එක් සමයක භාග්‍යවතුන්වහන්සේ තව්තිසාදෙව්ලොව පරසතුරුක්මුල පඬුපුල්සලස්නෙහි වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තව්තිසාවැසි දෙවියන්ට ‘කුසලා ධම්මා’ යන ආදීන් අභිධර්මකථාව වදාළ සේකැ” යි කියමින් අභිධර්මනිදානය මෙසේ දත යුතු යි කී බව මෙයින් ප්‍රකාශ වේ. අර්ථකථාචාර්යයෝ ද අභිධර්මනිදානයක් අමුතුවෙන් වුව මනා නම් මේ ඒ නිදානය යි ඇඟවීමට ලක්දිව තෙරුන් අතර පැවැති මේ කථාව නිදර්ශන කළහ.

4. තවද, සඞ්ගායනාවසානයෙහි දී දීඝනිකායාදිය ඒ ඒ තෙරුන්ට භාර කරණලද නමුත් අභිධර්මය කිසිවෙකුට භාර දුන්බවක් අර්ථකථාවන්හි දක්නට නැතැ යි කියමින් සමහර විචාරකයෝ අභිධර්මය අනාථ කෙරෙති.

කෙනෙකුන්ට භාර කරණ ලද්දක් තවත් කෙනෙකුන්ට භාර දීම ධර්මය හෝ නීතිය නො වේ. බුදුරජානන්වහන්සේ විසින් ම අභිධර්මය ධර්මසෙනාපතී වූ **සැරියුත්**මහරහතුන්වහන්සේට භාර දෙන ලදී. ධර්මපුරොහිත වූ **මුගලන්** මහරහතුන්වහන්සේ එහි ප්‍රවීණකථිකයා වූහ. ධර්මභාණ්ඩාගාරික වූ **ආනන්ද** මහරහතුන්වහන්සේ එය සිත්හි දැරීමෙන් එහි ආරක්ෂකයා වූහ. විශෙෂයෙන් සැරියුත්මහරහතුන්වහන්සේගේ අතැවැසි පන්සියක් රහත්භික්ෂූන්වහන්සේ පෙරැම් පුරා පැතූ ලෙස ආභිධම්මිකයෝ වූහ. එහෙයින් උන්වහන්සේලා ධරමාණකල්හි ම සංගීතිකාරකමහරහත්හු අභිධර්මය අන්පිරිසකට කෙසේ භාර කරත් ද?

මෙසේ බුද්ධකාලයෙහි පටන් අභිධර්මය රැකීමට පිරිසක් වෙන ම සිටි බැවින් සංගීතියෙහි දී එය කිසිවෙකුට භාර දුන්බවක් සඳහන් වී නැත. මේ කරුණ සාධක කොටගෙණ අභිධර්මපිටකය සඞ්ගායනාරූඪ නො වී ය යි කීම වාදයක් නො ව වාද සිහීමකි.

5. ප්‍රථමසංගීතියෙන් ධර්මය, විනය ය යි ද්විපිටකයක් මුත් ත්‍රිපිටකයක් සංගීත නො වී ය යි කියමින් අභිධර්මපිටකය ප්‍රතික්ෂේප කරණ **ඕල්ඩන්බර්ග්** මහතා ඊට හොඳ ම සාධකය මහාපරිනිර්වාණසූත්‍රයෙහි දක්වේ ය යි කියමින් මේ වචන නිදර්ශන කරයි: "තානි පදව්‍යඤ්ජනානි සාධුකං උග්ගහෙත්වා සුත්තෙ ඔතාරෙතබ්බානි. විනයෙ සන්දස්සෙතබ්බානි."[1]

සතර මහාපදෙසයන් දෙශනා කළ පාළියෙහි එන මේ වචනවලින් දක්වෙන්නේ යමෙකු "මේ බුද්ධභාසිතයෙකැ" යන ආදීන් ඉදිරිපත් කරණ කරුණක් විනිශ්චය කිරීමේ දී එහි පද හා ව්‍යඤ්ජන මැනැවින් ඉගෙණ සූත්‍රයෙහි බැහිය යුතු ය. විනයයෙහි සසැඳිය යුතු ය. එය සූත්‍රයට හා විනයට ගැළපේ නම් ගත යුතු ය යන අදහස යි. මෙහි සූත්‍රය නම් බුද්ධ-භාසිත වූ ත්‍රිපිටකධර්මය යි. විනය නම් රාගාදිය විනය (ප්‍රහාණය) කිරීමට හෙතු වන කාරණය යි. අර්ථකථාවෙහි දක්වෙන මේ අර්ථය නොදත් **ඕල්ඩන්බර්ග්** මහතා සූත්‍රය සූත්‍රපිටකය යි ද විනය විනයපිටකය යි ද ගෙණ මුලින් ද්විපිටකය පමණක් පැවැතිබවට මෙය අගනා නිදර්ශනයෙකැ, මෙබඳු සත්‍ය වූ සාධක තිබිය දී අභිධර්මපිටකයක් පැවැතිබවට සාධකපාඨ ඉදිරිපත් කිරීම ඒ තරම් වැදගත් නො වේ ය යි පවසයි.

තවද, ඒ මහතා මෙසේත් කියයි: "අභිධර්මය පිළිබඳ කිසි ම දැනීමක් එකල නො පැවැත්තේ ය. නැත හොත් එය ආගමධර්මයක් වශයෙන් සලකා නැත. එසේත් නො වේ නම් එය අනෙක් පිටකදෙක මෙන් වැදගත් ය යි සලකා නැත. බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් පසු පැවැත්වූ සංගීතියේ දී තෙරුන් විසින් එය ධර්මවිනයට හෝ ජිනවචනයට ඇතුළත් නො කරණ ලද බව සාමාන්‍ය මතයයි."[2]

ඕල්ඩන්බර්ග් මහතා ධර්මවිනය හා අභිධර්මය ගැණ හසරක් නො දැනී-මෙන් මෙසේ කියනි යි සිතිය යුතු. එහෙත් ඒ මහතාගේ මේ භ්‍රාන්තිමත ආශ්‍රය කොට ගෙණ සෙසු විචාරකයන් විසින් ද ත්‍රිපිටකය සම්බන්ධයෙන් නගා තිබෙන වාදත් එක සේ ම එල්ගුමතයන් බව තේරුම් ගැණීමට මේ කරුණු මෙහි දක්වීමු.

අභිධර්මපිටකය "ප්‍රථම සංගීතිකාරක මහරහතුන් විසින් සංගීත නො වී ය. එය පසු කාලයක සංග්‍රහ කරණ ලද්දකැ" යි කියන්නන්ට දිය යුතු පිළිතුර චුල්ලවග්ගසංගීතිපාළි-උද්ධෘතයෙහි දක්වෙන්නේ මෙසේ ය:

---

1. Cf. "A valuable testimony of the earlier existence of a Dvipitaka is also contained in the Mahāparinibbāna Sutta: 'tāni padavyanjanāni sādhukam uggahetva Subte otāretabbāni, Vinaye sandassetabbāni.' - In opposition to such sure proofs, it is of little importance to bring forward passages... in favour of the existence of the Abhidhammapitaka" The Vinayapitaka, Vol. 1. p. xii, Note 2.

2. ...the collection of the Abhidhammapitaka was either altogether unknown, or was not regarded as canonical or of the same value as the two other Pitakas; and it was generally supposed that, in the council held after Budd a's death, it had not been a lmitted by the Theras into the collection of the Dhammavinaya or of the Jinavacana." Ibid. p. xi.

"උපාලිං විනයං පුච්ඡි සුත්තන්තානානන්දපණ්ඩිතං,
පිටකා තීණි සංගීතිං අකංසු ජිනසාවකා."

"උපාලිතෙරුන්ගෙන් විනයපිටකය විචාළේ ය. පණ්ඩිත ආනන්ද තෙරුන්ගෙන් සූත්‍රාන්තපිටකය විචාළේ ය. මෙසේ ඒ බුද්ධශ්‍රාවකයෝ පිටක තුණ සඞ්ගායනා කළාහු ය." මෙහි සුත්තන්තපිටකයෙහි ඛුද්දක-නිකායට අභිධර්මය නිකාය වසයෙන් ඇතුළත් බව සැලකිය යුතු.

ඇතැම් විචාරකයෝ මේ උද්දානගාථාව පසු ව එකතු කරණ ලද්දකැ යි ප්‍රතික්ෂෙප කරති. එහෙත් එය කවදා කවුරුන් විසින් එකතු කරණ ලද දැ යි නො කියති. සංගීතිපාළිය ද සඞ්ගායනාවෙන් පසු ව එකතු කරණ ලද්දකි. එය පිළිගණිමින් එහි උද්දානය ප්‍රතික්ෂෙප කිරීම යුක්තිවශයෙන් නො යෙදෙන අසද්වාදයකි.

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි එන උද්දාන, පෙය්‍යාල, වග්ග, නිපාත, සංයුත්ත, පණ්ණාසක, පිටක, නිකාය, පකරණ ආදි සඞ්ග්‍රහප්‍රභෙදයන් සංගීති කාරක මහරහතුන් විසින් ම ව්‍යවස්ථා කරණ ලදබව අට්ඨකථාවන්හි දක්නා ලැබේ. සංගීතිපාළිය හා එහි උද්දානය ද්විතීය සංගීතියෙන් පසු පිටකපාළියට එකතු කරණ ලද බව ඇත්තකි. ඒ නිසා උද්දානගාථාවෙහි දැක්වෙන ත්‍රිපිටකසංගීතිය එලෙසින් පැවැත්වූබව පිළිගත නො හැකි ය යි කීම අධර්මවාදයකි. තමන්ගේ වාදය ඔප්පු කර ගැණීම සඳහා ප්‍රමාණසාධකයක් නැති කල්හි ප්‍රකට ව පෙණෙන සත්‍යය පවා ප්‍රතික්ෂෙප කිරීම විතණ්ඩ-වාදීන්ගේ ලක්ෂණයකි.

පුරාණ තෙරුන් සංගීතිය පිළිගැණීම.

සංගීතිපාළි-උද්දානයන්හි ද අට්ඨකථාවන්හි ද දැක්වෙන පරිදි මහාකාශ්‍යප-පාදි සම්බුද්ධශ්‍රාවකයන් විසින් පවත්වන ලද ත්‍රිපිටකමහාසංගීතිය සත් මසකින් අවසන් වී ය. සර්පයෂ්ටිපාණිධරෂඩභිඥලාභී සිවුපිළිසිඹියාපත් මහ-තෙරුන් විසින් පැවැත්වූ හෙයින් එය **'ථෙරිකා'** නම් විය. මෙයින් ධර්මවිනය බුද්ධභාසිත වූ සැටියෙන් ම චිරස්ථායී වන සේ ව්‍යවස්ථාපිත වීමෙන් ප්‍රත්‍යය-ලොභී, සෙරිචාරී, බුඪපබ්බජිතසුභද්දගණයට ඇතුළත් නිර්ලජ්ජභික්ෂූන්ට හානියක් විතැයි ඔහු සිතූහ. එහෙයින් ඔහු එය නිෂ්ප්‍රභ කිරීම සඳහා නොයෙක් ප්‍රයත්න දැරූහ.[1] විරුද්ධකථා ඉපදවූහ. ඔවුන්ගේ ඒ කථා ශතවර්ෂගණනක් ඔවුන්ගේ ගණයෙහි වූවන් අතර දියුණු වෙමින් සංස්ථා වෙමින් පැවැත්තාහු ද වෙති.

පුරාණ තෙරුන් වැනි සම්භාවනීය රහත්හු ද කාශ්‍යපසංගීතිය නො පිළිගත්හ යනු එකල පැතිරී තුබුනු එක් කථාවෙකි. මෙහි xxiv වන

---

1. "කාශ්‍යපසංගීතියට ඇතුළත් වීමට අවසර නොලත් රහතුන් හා පුහුදුන් සහිත ලක්ෂයක් පමණ වූ සාමාන්‍ය භික්ෂූහු රැස්වී සඞ්ගායනාවක් පවත්වා සූත්‍රවිනයඅභිධර්මපිටක හා සන්නිපාතපිටක (ඛුද්දකනිකාය), ධාරණීපිටක (මන්ත්‍ර ?) ය යි පිටක පහක් සංග්‍රහ කළහ. ඒ සඞ්ගායනාව 'මහාසඞ්ඝ' ය යි කියනු ලැබේ." හියුං සාං-චීනචාරිකා. Cf. Beal's Buddhist Records of The Western World, Vol. 11. pp. 164-165,

මෙහි රහතුන් ද ඇතුළත් බව ඔවුන් කියතත් රහත්හු මෙබඳු විරුද්ධවාදයන්ට සම්බන්ධ නො වෙති මේ මුඛපරම්පරාගත වැරදි පුවතක් හියුං සාංට අසන්නට ලැබුනු සැටියක් විය යුතු

පිටුවේ දක්වූ පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව විශේෂ කරුණක් වශයෙන් සංගීති-පාළියට ඇතුළත් වී තිබෙන්නේ මේ කථාව නිසා ය යි සිතිය හැකි ය. එහි සිද්ධිය මෙසේ ය:

දක්ඛිණාගිරියෙහි චාරිකාවෙහි යෙදී සිටි පුරාණ තෙරණුවෝ සංගීතිය අවසන් වූ පසු රජගහනුවර වෙළුවනාරාමයෙහි සංගීතිකාරකතෙරුන් වෙත පැමිණියහ. එහි දී තෙරහු සාමීචිකථා කෙරෙමින් "ථෙරෙහි ආවුසො, පුරාණ, ධම්මො ච විනයො ච සංගීතො. උපෙහි තං සංගීතින්ති- ඇවැත, පුරාණයෙනි, තෙරුන් විසින් ධර්මය ද විනය ද සඞ්ගායනා කරණ ලදී. ඒ සංගීතිය අනුගමනය කරවූ" යි පුරාණතෙරුන්ට කීහ. (සංගීත වූ පිළියෙන් ධර්මවිනය දරණු මැනැවැයි කියූ සේ ය.) පුරාණතෙරණුවෝ "සුසංගීතාවුසො ථෙරෙහි ධම්මො ච විනයො ච. අපිච, යථෙව මයා භගවතො සම්මුඛා සුතං, සම්මුඛා පටිග්ගහිතං, තථෙවාහං ධාරෙස්සාමීති - ඇවැත්නි, තෙරුන් විසින් ධර්මවිනය මනා කොට සංගායනා කරණ ලදී. තවද, මා විසින් භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ හමුවෙන් යම් සේ අසන ලද ද, පිළිගන්නා ලද ද, එසේ ම එය දරන්නෙමි" යි කීහ.

මෙහි පුරාණතෙරුන් කී පළමු වාක්‍යයෙන් සංගීතිය සුසංගීත ය යි පසසමින් උන්වහන්සේ එය පිළිගත් බව ප්‍රකාශ වේ. යමෙකු උන්වහන්සේ සංගීතිය නො පිළිගත්හ යි කියතොත් එසේ කියන්නේ දෙවන වාක්‍යයෙහි යෙදී තිබෙන 'තවද' යන අර්ථ ඇති 'අපිච' යන්නෙහි 'එහෙත්, නමුත්' ය යි අර්ථ ගැණීමෙන් විය යුතු. කෙසේ අර්ථ ගත්තත් එයින් සංගීතිය ප්‍රතික්ෂිප්ත බවක් නො කියවේ. එයින් හැඟෙන්නේ සංගීතිකාරකතෙරුන් විසින් "ධර්මවිනය මෙසේ සංගීත ය. ඔබවහන්සේ ද (උපෙහි තං සංගීතිං) ඒ සංගීතිය අනුගමනය කරණු මැනැව - ඒ වූ පරිදි ධර්මවිනය දරණු මැනැවැ" යි කී වචනයට "මා විසින් බුදුරජුන්ගෙන් ධර්මවිනය අසාගත් සැටියෙන් ම සිත තබාගෙණ ඒ වූ පරිද්දෙන් එය දරන්නෙමි" යි පුරාණතෙරුන් පිළිතුරු දුන් සැටි ය.

පුරාණතෙරණුවෝ සම්භාවනීය වූ රහත් කෙනෙකි. රහත්හු දෙසිත් දෙවචන නැත්තෝ ය. එහෙයින් උන්වහන්සේ පළමු වාක්‍යයෙන් සංගීතිය පසසා දෙවන වාක්‍යයෙන් එය ප්‍රතික්ෂෙප නො කෙරෙත් ම ය. රහත්හු චාටුකම්‍යතා ඇත්තෝ ද නො වෙත්. එහෙයින් උන්වහන්සේ සංගීතිකාරක තෙරුන්ගේ සිත් ගැණීම සඳහා සංගීතිය පසසා පසු ව එය ප්‍රතික්ෂෙප කළහ යි සිතිය හැකි නො වේ. සංගීතිකාරක තෙරහු පරසිත් දන්නා ෂඩභිඥලාභී රහත්හු ය. උන්වහන්සේලා පුරාණතෙරහු සංගීතිය නො පිළි-ගන්නා අදහසින් සිටියාහු නම් එය පිළිගන්නට ය යි නො කියත්. තව ද, පුරාණතෙරහු සංගීතිය නො පිළිගත්තු නම් මේ කථාව සංගීතිපාළියට ඇතුළත් නො වන්නේ ම ය. මෙහි දී පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාව සංගීති-පාළියට ඇතුළත් වීමේ හෙතුව ගැණ ද සැලකිය යුතු. චීනභාෂාවට පරිවර්තනය කරණලද මහායානවිනයග්‍රන්ථයන්හි මෙබඳු කථාවෙක් දක්වේ:

i. "ගවාම්පතිතෙරුන් හා පුරාණතෙරුන් ද සම්භාවනීය රහතුන් බැවින් උන්වහන්සේලා ලවා සංගීතිය අනුමත කරවා ගැණීම සඳහා මහකසුප්තෙරණුවෝ උත්සාහයක් කළහ. එහි දී ගවාම්පතිතෙරහු කිසිත් නො කියා නිශ්ශබ්ද වූහ. රජගහනුවරට සමීප දක්ඛිණාගිරියෙහි විසූ පුරාණතෙරහු සංගීතියට සම්බන්ධ වීමට කැමැත්තක් නො දක්වමින්

"සන්නිධි කොට තැබූ ආහාර වැළඳීම, වෙහෙරතුළ පිසූ, තමන් ම පිසූ, තමන් ම පිළිගත් ආහාර වැළඳීම" ආදිය පිළිබඳ ශික්ෂාපද සත විනයට ඇතුළත් කිරීමට මහකසුප්තෙරුන්ගෙන් ඉල්ලූහ.[1]"

ධම්ගුප්ත - මහීශාසකවිනයෙහි හා විනයමාතෘකා සූත්‍රයෙහි ද විස්තර වශයෙන් එන පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව **ඇල්. ද ල වලේ පුසං** (L. De La Vallee Poussin) මහතා මෙසේ දක්වයි:

ii. "පුරාණතෙරහු සංගීතිය අවසන් වූ පසු රජගහනුවරට පැමිණියහ. පුරාණතෙරුන්ගේ ආයාචනයෙන් කසුප්තෙරහු නැවත සඞ්ඝයා රැස් කළහ. උපාලිතෙරහු නැවත විනය දෙසූහ. පුරාණතෙරහු ඒ සියල්ල අනුමත කෙරෙමින් කරුණු අටක්-බුදුරජුන් විසින් අනුදත් හෙයින් විනයානුකූල වූ (ආහාර පිළිබඳ)ශික්ෂාපද අට ඇතුළත් කිරීමට ඉල්ලූහ. එනම්: (1) ආහාර ඇතුළත තබා ගැණීම, (2) ඇතුළත පිසීම, (3) තමන් ම පිසීම, (4) තමා ම පිළිගෙණ වැළඳීම, (5) උදුසන ම නැගිට ආහාර පිළිගැණීම, (6) දායකයාගේ කැමැත්තෙන් ආහාර ගෙණ ඒම, (7) නානා ඵල වැළඳීම, (8) පොකුණෙහි වැවුනු දෙය වැළඳීම ද යන මේයි.

දුර්භික්ෂයෙහි පිඬු දුලබ හෙයින් මේ කරුණු බුදුරජුන් විසින් අනුදත් බව කසුප්තෙරහු පිළිගත්හ. එහෙත් එය පසු ව තහනම් කළ බව කියා 'පුරාණයෙනි, අපි බුදුරජුන් විසින් නො පැණවූ දෙය නො පැණවීමටත් පැණවූ දෙය නො ඉක්මවීමටත්, පැණවූ පරිදි ක්‍රියා කිරීමටත් එකඟ වෙමු' යි කසුප්තෙරහු කීහ."[2]

දනට චීනභාෂාවෙන් පවත්නා මහායානවිනයසංගීතිවාර්තා කීපයක එකිනෙකට වෙනස් ව දක්වෙන මේ කථාවෙහි එන කරුණු කාශ්‍යපසංගීතියට විරුද්ධ වූවන් විසින් තමන් ගත් මතයට සරි ලන සේ ගෙතූ සත්‍යයට නො ගැළපෙන ප්‍රබන්ධයන් බව හැඟේ.

මෙහි පළමු කථාවෙහි සඳහන් ගවම්පතිතෙරුන් සංගීතියට පෙර පිරිනිවිබව මූලසර්වාස්තිවාදීන්ගේ විනයක්ෂුද්‍රකයෙහි දක්වේ.[3] සංගීතියෙන් බැහැර කරණ ලදැයි සමහරුන් කියන පුරාණතෙරුන් සංගීතියට සහභාගී වූ තෙරුන්ගෙන් කෙනෙකු බව මහීශාසකයෝ කියති.[4]

---

1. Cf. Early Monastic Buddhism by N. Dutt, Vol. 1. pp. 331-33 ; Le Concile De Rajagrha, by Prof. Przyluski p. 160.

2. Cf. Indian Antiquary. 1908. pp. 5-6; Le Concile De Rajagrha, pp. 195-200; 319-323.

මේ ශික්ෂාපද ඇම්. සුශුකි මහතා විසින් පරිවර්තනය කරණ ලද බවත් ඒ මහතා ඒවා මහාවග්ගභෙසජ්ජක්ඛන්ධකයෙහි ඇතැයි දක්නා නැති බවත් ල වලේ පුසං මහතා කියයි. මෙහි (5) ශික්ෂාපදය පෙරවරු පිළිගත් (පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං)දෙය (වළඳා පවාරණය කළවුන් විසින්) වැළඳීමට අවසර දීම විය යුතු. (6) ශික්ෂාපදය වැළඳූ තැනින් ගෙණෙන ලද්ද (තතො නීහටං) වැළඳීමට අවසර දීම විය යුතු. (7) ඇට නැති, ඇට ඉවත් කළ, කැප නො කළ ඵල විය යුතු. (8) වනයෙහි, පොකුණෙහි වැවුන දෙය විය යුතු. මහාවග්ග (ඤාණවිමල මුද්‍රිත) 207, 208, 209, පිටු වලින් මේ ශික්ෂාපද දත හැකි වේ. 229 වන පිටුවේ මේ ශික්ෂාපද පසු ව තහනම් කළ සැටි දක්වේ.

3. මෙහි XXI වන පිටුවේ 1 වන අඩොලිපිය බලනු.

4. Le Concile De Rajagrha, p. 168; Cf. Early Monatic Buddhism, p. 331. Note 1,

දෙවන කථාවෙහි කසුප්තෙරුන් විසින් පුරාණතෙරුන්ගේ ඉල්ලිමට නැවත සඞ්ඝයා රැස් කරණ ලදැයි ද, උපාලි තෙරුන් විසින් නැවත විනයශික්ෂාපද දෙසන ලදැයි ද කීම නො යෙදෙන්නකි. පන්සියක් රහතුන් විසින් සම්මත කොට සජ්ඣායනා කරණ ලද විනය පුරාණ තෙරුන් ඉදිරියෙහි නැවත සඞ්ගායනා කරණ ලදැයි කීමෙන් ඔවුන් භගවත්නේ පළමුවෙන් විනයසඞ්ගායනා කළ සැටි වැරදි ය යන බවෙකි.

පුරාණ තෙරුන් විසින් විනයට ඇතුළත් කළ යුතු ය යි කසුප් තෙරුන්ට කියූ කරුණු අට වනාහි බුදුරජුන් විසින් දුර්භික්ෂයෙහි අනුදන්නා ලද නමුත් පසු ව උන්වහන්සේ විසින් ම තහනම් කරණ ලද ශික්ෂාපදයෝ වෙති. ඒ තහනම් කළ ශික්ෂාපද එසේ පිළිගත යුතු ය යි කියූ කසුප් තෙරුන්ගේ වචනය පුරාණතෙරහු නො පිළිගත්හ යි චීනවිනයෙහි එන සංගීතිවාර්තාවෙන් පෙණේ.[1] සර්වඥ වූ බුදුරජුන් විසින් ප්‍රතික්ෂිප්ත වූ පැණවීම් විනයශික්ෂාපදවශයෙන් ගත යුතු ය යි පුරාණ තෙරුන් වැනි ශික්ෂාගුරුක රහත්කෙනෙක් කෙසේ කියත් ද ?.

මේ කථාවෙන් පශ්චාත්කාලීන නිකායාන්තරප්‍රභවයට තරම් වූ මත-භේදයක් එකල රහතුන් අතර ද පැවැත්තේ ය යි හැඟවීමට උත්සාහයක් කර තිබෙනබව පෙණේ. වර්ගභේදයට තුඩු දෙන මතභේදයක් රහතුන් අතර නම් කිසිසේත් ඇති වන්නේ නො වේ. ඒ බව ඔප්පු කිරීමටත් සංගීතිකාරක මහතෙරුන්ට එකඟ ව පුරාණ තෙරුන් විසින් ම සංගීතිය පසසා පිළිගත්බවටත් සාධකවසයෙන් පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව සංගීතිපාළියෙහි සඳහන් කරණ ලද බව සිතිය යුතු.

දේශනාපාළි, අර්ථකථා, සංගීතිපාළි, උද්දානගාථා සහ පුරාණථෙර කථා ද ප්‍රමාණසාධක කොට ගෙණ අප විසින් මේ තාක් මෙහි දැක්වූ කරුණුවලින් ප්‍රථමසංගීතියෙන් ම විනය, සූත්‍ර, අභිධර්ම යන පිළිවෙළින් ත්‍රිපිටකය සංගීත වූබවත් එය ආර්‍යශ්‍රාවක සියලු තෙරුන් විසින් ඒකමතික ව පිළිගන්නා ලදබවත් මෙය කියවන්නාට පැහැදිලි වේ ය යි සිතමු.

ද්විතීයසඞ්ගීතිය

ප්‍රථමසඞ්ගායනාවෙන් අවුරුදු සියයක් ඉක්ම ගිය පසු **කාලාශෝක** රජු දවස විශාලානුවර මහාවනවිහාරයෙහි විසූ වජ්ජිභික්ෂූන් විසින් විනයවිරෝධි දශවස්තුවක් උපදවන ලදී. චුල්ලවග්ගපාළියෙහි එන ඒ දශවස්තු මෙසේ ය:

(1) "කප්පති සිඞ්ගිලෝණකප්පෝ – අහක (අංකුලාවක) බහා ලුණු තබාගෙණ ලුණු නැති යාවකාලික ආහාරයක් හා මිශ්‍ර කොට වළඳත් වටී." (ලුණු යාවජ්ජීවික වන හෙයින් ආහාරසන්නිධිපචිති ඇවැත් නො වේ).

(2) "කප්පති ගාමන්තරකප්පෝ – දූන් අත්ගමකට යෙමි යි සිතා භෝජනපවාරණය කළ පසු අසිරිත් කැප නො කළා වූ ද ආහාරය වළඳත් වටී". (එයින් නො අසිරිත් බොජුනෙහි පචිති ඇවැත් නො වේ).

(3) "කප්පති ද්වඞ්ගුලකප්පෝ – ඉර අවර වී ඡායාව දෑඟුලක් වූ විකාලයෙහි ද යාවකාලිකආහාරයක් වළඳත් වටී." (එයින් විකල් බොජුනෙහි පචිති ඇවැත් නො වේ.)

(4) "කප්පති ආවාසකප්පෝ – එක්සීමාවෙහි නොයෙක් ආවාසයන්හි පොහෝපවුරුණු ආදි සඞ්ඝකර්ම කරත් වටී." (එයින් විනය ඉක්මවීමෙහි දුකුලාඇවැත් නො වේ)

---

1. Cf. Indian Antiquary, Vol. xxxvii, 1908, p. 5, note 27.

(5) "කප්පති අනුමතිකප්පො – ඇතුළුසීමාවෙහි සඞ්ඝයාගේ කැමැත්ත නො ගෙණ එය පසු ව ගන්නා අදහසින් ව්‍යග්‍ර ව සඞ්ඝකර්ම කරත් වටී". (එසින් විනය ඉක්මවීමෙහි දුකුලාඇවැත් නො වේ.)

(6) "කප්පති ආචිණ්ණකප්පො – ආචාර්‍ය උපාධ්‍යායයන් විසින් පුරුදු කරණලද කැප හෝ නොකැප දෙය ඔවුන් කළබැවින් තමා කරත් වටී."

(7) "කප්පති අමථිතකප්පො – භොජනපවාරණය කළ පසු මිදීගෙණ එනබැවින් කිරිත් නො වූ සම්පූර්ණයෙන් නොමිදුනුබැවින් දීත් නො වූ අසිරිත්කැප නොකළ කිරි වළඳත් වටී". (එසින් නො අසිරිත් බොජුනෙහි පචිති ඇවැත් නො වේ.)

(8) "කප්පති ජලොගිං පාතුං – මද්‍යාවට නො ගිය තරුණ සුරා බොත් වටී." (එසින් රහමෙර බීමේ පචිති ඇවැත් නො වේ.)

(9) "කප්පති අදසකං නිසීදනං – අනුදත් පරිදි සුගත්වියත් පමණ දහ(දවළු) නො ලා කළ නිසීදනය (හිඳිනා ඇතිරිය) පරිහරණය කරත් වටී" (එසින් ඡේදනක පචිති ඇවැත් නො වේ.)

(10) "කප්පති ජාතරූපරජතං – රන්රිදීමසුකහවණු (මිල මුදල්) පරිහරණය වටී".[1]

---

1. සර්වාස්තිවාදීන්ගේ විනයක්ෂුද්‍රකයෙහි එන දශවස්තු (ල වලේ පුසං මහතාගේ පරිවර්තනය අනුව) මෙසේ ය:

(1) එසාල වජ්ජී භික්ෂූහු "අධර්මයෙන් ව්‍යග්‍රකර්ම, අධර්මයෙන් සමග්‍රකර්ම, ධර්මයෙන් ව්‍යග්‍රකර්ම" යන සඞ්ඝකර්ම කරත්.
(2) නොපැමිණි සඞ්ඝයාගේ ඡන්දය ගන්නා අදහසින් ව්‍යග්‍ර ව කර්ම කරත්.
(3) පොළොව කැණීම හා කැණවීම කරත්.
(4) යාවජීවික ලුණු යාවකාලික ආහාරය සමග මිශ්‍ර කොට කාලයෙහි වළඳත්
(5) යොදුනක් හෝ අඩයොදුනක් ගමන් කොට ගණභොජන වළඳත්.
(6) භොජනපවාරණය කළ පසු අසිරිත් නොකළ තද හෝ මෘදු ආහාරය ඇඟිලි දෙකින් අනුභව කරත්.

(7) දියකුඩැල්ලන් (ජලූකාවන්) මෙන් උරමින් පැසුනු රා බොත්. (...drinking fermented liquor with a sucking action like leeches.)
(8) දීකිරට සමපමණ හුත්කිරි බහා මිශ්‍ර කොට විකාලයෙහි වළඳත්.
(9) සුගත් වියත් පමණ දවලු නැති, පුරාණනිසීදනයෙන් සුගත්වියත් පමණ කොටසක් කපා නො යොදා කළ නිසීදන දරත්.

(10) වටකුරු පාත්‍රයක් සුවඳ කවා මලින් සරසා හිස තබාගෙණ මංසන්ධි වීථි ආදියෙහි යමින් "මේ භද්‍රපාත්‍රය රන්කහවණු ආදියෙන් යමෙක් පුරවන්නේ නම් ඔහුට මහත් පිණක් අයත් වේ" හි කියමින් සම්මාදන් කරත්.

Cf. The Indian Antiquary, Vol. xxxvii, 1908, pp 104 - 105
Cf. Rockhill's The Life of The Buddha, p p. 171 - 173.

මෙහි 7 වන වස්තුවෙහි "දියකුඩැල්ලන් (ජලූකා) මෙන් උරමින් බොත්" යන මෙහි 'ජලූකා' ශබ්දය හා 'ජලොගි' ශබ්දයේ අර්ථසම්බන්ධයක් හැඟේ දැයි විමසත්වා. 'ජලොගි' යනු දේශීය ව්‍යවහාරයෙකි? "ජලූගා, ජලායා" (=ජලෞකස් = කුඩැල්ලෝ) හි අභිමාගධිශබ්දකෝෂයෙහි දක්වේ.

කුඩැල්ලෝ ලේ බී මැටෙන තෙක් ලේ බොත්. ඒ මෙන් මත් වන තෙක් සුරා බොත් ය යි මෙයින් හැඟෙන්නේ ද?

"The Bhikshus of Vaisāli held it lawful to suck fermented drinks as would a leech, though one was made ill by drinking thus..." Rockhill's The Life of The Buddha, p. 172.

"වෛශාලී භික්ෂූහු කුඩැල්ලා උරා බොන්නාක් මෙන් එසින් තමා ආතුර (මත් වන තුරු) වුවත් උරඋරා රා බීම කැප ය යි ගණිති" යනු මෙහි අදහසයි.

ජලය මෙන් පෙණෙන සුරා බීම කැපය යනු ද මතයෙකි.

(8. That fermented drinks, if they looked like water, were allowed to be drunk. Buddhism by Rhys Davids, p. 216.)

මෙසේ විනයප්‍රඥප්ති පෙරලාගත් දසදහසක් පමණ වූ වජ්ජි භික්ෂූහු මිලමුදල් ආදි අකැප්පදෙය පරිහරණය කරමින් ශාසනභේදයක් ඇති කළහ. ඒ බව ඇසූ **කාකණ්ඩපුත්‍ර යස** නම් මහරහතුන් වහන්සේ ඒ දශවස්තුව විනිශ්චය කොට එය අවිනය යි බැහැර කොට ශාසනය සෙමෙහි තබා ආරක්ෂා කිරීම සඳහා එකල මහාසංඝස්ථවිර වූ **එක්සිය** විසිවයස් වන **සබ්බකාමි** රහතුන් වහන්සේ ඇතුළු **රේවත, සාළ්හ, ඛුජ්ජසොභිත, වාසභගාමි සුමන, සාණවාසි සම්භූත** යන රහතුන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙණ උන්වහන්සේලා සමග **වාලුකාරාමයට** වැඩියහ. මෙහි **යස, සබ්බකාමි** ආදි සතම **ආනන්ද** මහරහතුන් වහන්සේගේ සද්ධිවිහාරිකයෝ ය. **සුමන, සම්භූත** දෙනම **අනුරුද්ධ** රහතුන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යයෝ ය. මේ අටනම ම බුදුරජුන් දුටුවිරූහ. මේ චිරරාත්‍රඥ මහරහතුන් වහන්සේ ඒ දශවස්තුව විනයශික්ෂාපද හා ශික්ෂාපද-විභඞ්ගය අනුව විසඳා එය විනයවිරොධී බව ප්‍රකාශ කොට නිර්ලජ්ජ වජ්ජිභික්ෂූන් මර්දනය කළහ. ඉක්බිති එහි රැස් වූ දොළොස් දහසක් රහතුන් අතුරෙන් තෝරා ගත්තාලද සත්සියක් රහතුන් විසින් ප්‍රථම-සඞ්ගායනාවෙන් සංගීත වූ පරිද්දෙන් ම ධර්මවිනය පිටකනිකායාදි වශයෙන් සඞ්ගායනා කරණලදී.

සත්සියක් රහතුන් විසින් විනය නිදන කොට ගෙණ පැවැත්වූ හෙයින් **"සත්තසතිකාවිනයසංගීති"** නම් වූ මේ ද්විතීයසංගීතියෙහි දී චුල්ලවග්ගයෙහි සංගීතික්ඛන්ධක දෙක ද, අඞ්ගුත්තරනිකායෙහි **මුණ්ඩරාජ** සූත්‍රය ද, විමානවත්ථුවෙහි **සෙරිස්සක**විමානකථාව ද, පෙතවත්ථුවෙහි **උත්තරමාතු** පෙතවත්ථුව ද පිටකපාළියට එකතු කරණලදී. **පායාසිසූත්‍රය** ද මේ සංගීතියෙන් සංගීත වී ය යි සමහරු කියති. එය අර්ථකථාදියක දක්නට නැත. බුද්ධපරිනිර්වාණයටත් ප්‍රථමසංගීතියටත් අතර කාලයක **කුමාරකාස්සප** තෙරණුවන් විසින් වදාළ **පායාසිසූත්‍රය** උන්වහන්සේගෙන් ඇසූ පරිදි **ආනන්ද** තෙරුන් විසින් "එවං මෙ සුතං එකං සමයං ආයස්මා කුමාරකස්සපො"[1] ආදීන් නිදානය තබා ප්‍රථමසංගීතියෙහි දී ම සංගීත වී ය යි සිතිය යුතු. **කුමාරකාස්සප** තෙරණුවෝ ඒ සංගීතියට සහභාගී වූ කෙනෙකි.[2]

ද්විතීයසංගීතියෙන් පසු ථෙරවාදිසඞ්ඝයාගෙන් භින්න වූ වජ්ජිභික්ෂූන් විසින් මහාසංගීති නම් වූ සඞ්ගායනාවක් පවත්වන ලදි. එතැන් පටන් මහාසඞ්ඝිකාදි නිකායාන්තරයන් ප්‍රභූත වූ සැටිත්, ධර්මවිනය වෙනස් කොට අමුතුවෙන් පිටක, ආගම, සූත්‍ර, පාරමිතා, අවතංසක, අවදාන, රත්නකූට, තන්ත්‍ර, කල්ප ආදි නමින් ඒ ඒ නිකායිකයන් විසින් ආත්මවාදාදි නානා මිථ්‍යාමත ඇතුළත් කොට ප්‍රාකෘත-සංස්කෘතග්‍රන්ථරාශියක් නිපදවූ බවත් ප්‍රකට ය.

සම්බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් දෙවන ශතවර්ෂයෙහි ස්ථවිරවාදි සඞ්ඝයාගෙන් භින්න වූ සර්වාස්තිවාදීන්ගේ ද සංස්කෘතත්‍රිපිටකයෙක් වෙයි. එහි සූත්‍රපිටකය පාළිසුත්තපිටකයට ධර්මපර්‍යාය වශයෙන් බෙහෙවින් අසමාන දීර්ඝාගමාදි පඤ්චාගමයෙන් ද, විනයපිටකය විනයවිභඞ්ග, විනයවස්තු, විනයක්ෂුද්‍රක යන ග්‍රන්ථත්‍රයෙන් ද යුක්ත වේ. අභිධර්ම පිටකය පාළිඅභිධම්ම-පිටකයට ගණනින් හා නමින් පමණක් සමාන බව හැඟෙන ග්‍රන්ථ සතකින් යුක්ත වේ. එහි ඓතිහාසික තත්ත්වය දැනගැනීමට දැනට චීනභාෂාවෙන් පවත්නා ඒ ග්‍රන්ථ හා එහි කර්තෘවරයන් ද මෙහි දක්වමු:

1. දීඝනිකාය, 23 සූත්‍රය   2 දීපවංස, 20 පිටුව.

	ග්‍රන්ථ			කර්තෘ
1	ඥානප්‍රස්ථාන	(ශාස්ත්‍ර)	(පාළි - පට්ඨාන)	ආර්‍ය්‍යකාත්‍යායන
2.	ප්‍රකරණපාද		(කථාවත්ථු)	ස්ථවිර වසුමිත්‍ර
3.	විඥානකාය		(විභඞ්ග)	ස්ථවිර දෙවශර්මන්
4.	ධර්මස්කන්ධ		(ධම්මසඞ්ගණි)	ආර්‍ය්‍යශාරිපුත්‍ර
5.	ප්‍රඥප්තිපාද		(පුග්ගලපඤ්ඤත්ති)	ආර්‍ය්‍යමෞද්ගල්‍යායන
6.	ධාතුකාය		(ධාතුකථා)	පූර්ණ
7.	සංගීතිපර්‍ය්‍යාය		(යමක)	මහාකෞෂ්ඨිල.*

මෙහි 1, 4, 5, 6, 7 වන ග්‍රන්ථයන් කළ කර්තෘවරයෝ බුද්ධකාලීන **මහාකච්චායන, සාරිපුත්ත, මහාමොග්ගල්ලාන, පුණ්ණ, මහාකොට්ඨිත** යන මහරහත් ශ්‍රාවකයෝ වෙති. උන්වහන්සේ මේ ග්‍රන්ථ රචනා කළහ යි කීම කල්පිතයකි. මේ පස්නම ආභිධර්මිකයන් බව නම් සැබෑ ය. මහා-කච්චායන පුණ්ණ මහාකොට්ඨිත යන තුන්නම ප්‍රථමසංගීතියට ද සහභාගී වූ රහත්හු ය. සැරියුත් මුගලන් දෙනම බුද්ධකාලයෙහි ම පිරිනිවියහ.

තෘතීයසඞ්ගීතිය

සම්බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් දෙසියඅටළොස්වන වසෙහි **පැළලුප්නුවර** රාජාභිෂෙකයට පැමිණි **අශොකාධිරාජයන්ගේ** කාලයෙහි තීර්ථකමත ගත් ශ්‍රමණයන් ශාසනයට ඇතුළත් වී නොයෙක් විප්ලව ඇති කිරීමෙන් හටගත් ශාසනාර්බුද සන්සිඳුවා **මොග්ගලිපුත්තතිස්ස** මහරහතුන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ දහසක් රහතුන් වහන්සේ විසින් අශොකාභිෂෙකයෙන් සතළොස් වන වසෙහි බුද්ධවර්ෂයෙන් දෙසියපන්තිස්වැන්නෙහි **අශොකාරාමයෙහි** තුන්වන සඞ්ගායනාව පවත්වන ලදී.

මේ සංගීතියෙහි දී මොග්ගලිපුත්තතිස්ස මහරහතුන් වහන්සේ විසින් බුදුරජානන් වහන්සේ වදාළ මාතෘකා විස්තර කෙරෙමින් පරවාද මර්දනය සඳහා කරණලද **කථාවත්ථුප්පකරණය** ද සංගීත වී ය. එයින් අභිධර්ම පිටකයේ ප්‍රකරණ සත සම්පූර්ණ විය. නවමසකින් නිමවූ **සාහස්සිකා** නම් මේ සංගීතිය බුද්ධධර්මය සංකර කිරීමට තීර්ථාන්තරිකයන් උපදවා තුබුනු මිථ්‍යාමත නිරාකරණය කිරීම හා **කථාවත්ථුප්පකරණය** සඞ්ගායනාරූඪ කිරීම ප්‍රධාන කොටගෙණ පවත්වන ලදී. ඒ සංගීතියෙන් ථෙරගාථාපාළියට **තෙකිච්ඡකානි**ථෙරගාථා ද, පෙතවත්ථුපාළියට **නන්දක** පෙතවත්ථුවෙහි **පිඞ්ගලකරාජ**කථාව ද ඇතුළත් වූහ. **ධර්මාශොක** මහරජතුමාගේ ආරක්ෂාසංවිධානයෙන් හා උපකාරයෙන් පැවැත්වූනු මේ සඞ්ගායනාවෙන් ඇති වූ ශ්‍රෙෂ්ඨසිද්ධිය නම් උතුම් රජතුමන් විසින් ඒ ඒ ප්‍රදෙශවලට ධර්මදූතයන් යවා බුද්ධශාසනය පිහිටුවාලීම යි. මේ සංගීතිය මහායානිකග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් නො වේ. ඔහු මේ සංගීතිය ද්විතීය සංගීතිය වශයෙන් ගෙණ **කාලාශොක** රජ ධර්මාශොක ය යි ගණිති.

පොත්කසඞ්ගීතිය

ත්‍රිපිටකය දැරීම සඳහා ඒ ඒ ආචාර්‍ය්‍යවරයන්ට භාර වූ සැටි යට දක්වන ලදී. එයින් ප්‍රථමසංගීතියෙහි පටන් **උපාලි** මහරහතුන් වහන්සේ හා උන්වහන්සේගේ ශිෂ්‍යපරම්පරාවෙහි වූ **දාසක, සොණක, සිග්ගව, මොග්ගලිපුත්තතිස්ස** යන රහතුන් වහන්සේ විසින් **විනයපිටකය** පවත්වා ගෙණ එනලදී.

* මේ විස්තරය රාහුල සාංකෘත්‍යායන - අභිධර්මකොෂව්‍යාඛ්‍යාසංඥප්තයෙන් ගන්නාලදී.

ආනන්ද පරපුරෙහි වූ දීඝභාණක, **ශාරිපුත්‍ර** ශිෂ්‍ය පරපුරෙහි වූ මජ්ඣිමභාණක, **මහාකාශ්‍යප** පරපුරෙහි වූ සංයුත්තභාණක, **අනුරුද්ධ** පරපුරෙහි වූ අංගුත්තරභාණක යන ආචාර්යවරයන් සහ ජාතකභාණක ධම්මපදභාණකාදි ආචාර්යවරයන් ද විසින් **සූත්‍රාන්තපිටකය** ගෙණ එනලදී.

ශාරිපුත්‍රශිෂ්‍යපරම්පරාවෙහි වූ **භද්දජි, සොභිත, පියජාලි, පියපාල, පියදස්සී, කොසියපුත්ත, සිග්ගව, සන්දෙහ, මොග්ගලිපුත්ත, සුදත්ත, ධම්මිය, දාසක, සොණක, රෙවත** යන ආචාර්යවරයන් විසින් **අභිධර්ම පිටකය** දරාගෙණ එනලදී.

මේ හැර ශිලාලිපි - අටුවා ආදියෙහි පෙණෙන පේටක, නෛකායික, තෙපිටක, පංචනෛකායික, වෛනයික, සුත්තන්තික, විනයධර, මාතිකාධර, ධම්මකථික ආදි වචනවලින් හැඟෙන්නේ ඒ ඒ ආචාර්යවරයන් විසින් ත්‍රිපිටකධර්මය කොටස් වශයෙන් ද සමහරුන් විසින් සම්පූර්ණවශයෙන් ද දරණලදබව යි.

තෘතීයසඞ්ගායනාවසානය තෙක් දඹදිව පැවැති ථෙරවාදාචරිය පරම්පරාවෙහි අන්තිම පුරුෂ වූ **මොග්ගලිපුත්ත** රහතුන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය **මහාමහින්ද** මහරහතුන් වහන්සේගෙන් ලක්දිව ආරම්භ වූ **අරිට්ඨාදි** සිංහල මහරහතුන් වහන්සේගේ පරම්පරාවෙහි ත්‍රිපිටකපාලිධර්මය සංගීතිකාරක මහරහතුන්ගේ වාචනාමාර්ගය අනුව මුඛපාඨවශයෙන් ම පැවැත්තේ ය.

මෙසේ සම්බුද්ධපරිනිර්වාණයෙන් පස්වැනි **ශතවර්ෂය** තෙක් **අවිච්ඡින්න** වූ ස්ථවිරපරම්පරාවෙහි සම්මතිමාර්ගයෙන් පැවති පුරාණාර්ථකථා සහිත සම්පූර්ණ ත්‍රිපිටකපාලිය බුද්ධවර්ෂ 440 ටත් 454 ටත් අතර කාලයෙහි **වළගම්බා** රජු දවස පර්යාප්තිධර ෂඩභිඥලාභී පන්සියක් සිංහල මහරහතුන් විසින් මාතලේ **අළුලෙන්** විහාරයෙහි වැඩහිඳ සිංහල අකුරෙන් ලියවා පුස්තකාරූඪ කොට සඞ්ගායනා කරණලදී. වර්තමාන ත්‍රිපිටකය සකස් වූයේ මෙලෙසිනි.[1]

ලෝකයේ ප්‍රථමවරට සිංහල රහතුන් විසින් කරණලද මේ මහාධිකාරයෙන් පාලිත්‍රිපිටකය බුරුම, සියම්, කාම්බෝජ, ලාඕස් ආදි ථෙරවාදි බෞද්ධරටවල පැතිර ගියේ පාළිවශයෙන් ද ඒ ඒ ජාතීන්ගේ භාෂාවිෂය වූ වාචනාමාර්ගයෙන් ද ඔවුන්ගේ ජාතිකජීවිතය හා සම්බන්ධ වූ ඓතිහාසික ආගමසාහිත්‍යය වශයෙන් පවත්නේ ය.

ලක්දිව අටලොස් මහගණයට අයත් දීඝභාණක, මජ්ඣිමභාණක, සංයුත්තභාණක, අංගුත්තරභාණක, ඛුද්දකභාණක, පාරාජිකභාණක, පාචිත්තියභාණක, චුල්ලවග්ගභාණක, මහාවග්ගභාණක, පරිවාරභාණක, ධම්මසඞ්ගණිභාණක, විභඞ්ගභාණක, කථාවත්ථුභාණක, පුග්ගලභාණක, ධාතුකථාභාණක, යමකභාණක, පට්ඨානභාණක, ජාතකභාණක යන භාණකාචාර්යයන් විසින් ද අර්ථකථාචාර්ය - ටීකාචාර්යවරයන් හා ප්‍රකරණ, විවරණ, සන්න, ගැටපද කළ ගිහිපැවිදි සද්ධාබුද්ධිසම්පන්න පඬිවරයන් ද විසින් පරිපොෂිත වීමෙන් සිංහලයන්ගේ ජීවරුධිරය වූ ත්‍රිපිටකපාලිධර්මය අද බටහිර රටවල ද පැතිර ගියේ ලෝකසාහිත්‍යයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨත්වයෙන් ස්වීකෘත ව පවත්නේ ය.

---

1. පාලිපිටකපොත් පළමුවෙන් උතුරු ඉන්දියාවෙන් ලක්දිවට ගෙණෙන ලදබවත් සිංහල තෙරුන් විසින් ඒ පොත් සංස්කාරණය කරණ ලදබවත් සමහරු සිතත්.

Cf. Buddhist India by Rhys Davids, pp. 111-113.

සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පය්‍යාප්තිශාසනසඞ්ඛ්‍යාත ත්‍රිපිටක-ධර්මයෙහි සම්භවය හා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ ඉතිහාසය විෂය කොට ගෙණ අප විසින් ලියූ ප්‍රස්තාවනාව මෙතෙකින් සමාප්ත වේ.

මේ ප්‍රස්තාවනාව ලිවීමේ දී විද්‍යෝදය පිරිවෙණේ සහකාර පරිවෙණාධිපති පූජ්‍ය පණ්ඩිත **වැලිවිටියේ සෝරතාභිධාන නායක** ස්ථවිරයන් වහන්-සේගෙන් ශෝධ්‍යපත්‍ර බැලීමාදියෙන් ලැබුනු උපකාරය ද, අග්ගමහාපණ්ඩිත **බලන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය**, පණ්ඩිත **කෝදාගොඩ ඤාණාලෝක**, පණ්ඩිත **ලබුගම ලඞ්කානන්ද** යන ස්ථවිරයන් වහන්සේලාගෙන් ලත් අනුග්‍රහය ද කෘතඥතා පූර්වක ව සිහිපත් කරම්හ.

"චිරං **තිට්ඨතු** ලොකස්මිං **සම්මාසම්බුද්ධසාසනං**."

පරවාහැර වජිරඤාණ.

බුද්ධජයන්තීත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා

ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මාසම්බුද්ධරජාණන් වහන්සේගේ ස්කන්ධපරිනිර්වාණයෙන් ද උන්වහන්සේ විසින් වදාළ ත්‍රිපිටකසද්ධර්මය මෙ තාක් ආරක්ෂා කරගත් සිංහලජාතියේ ආරම්භයෙන් ද අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයක් සම්පූර්ණ කරමින් පැමිණි 2500 වන බුද්ධජයන්ති වර්ෂය නිමිත්ත කොට ගෙණ ආගමිකඅභිවෘද්ධිය හා ජාතික ප්‍රබෝධය ද සඳහා ලඞ්කාබෞද්ධයන් විසින් ලඞ්කාආණ්ඩුවේ ආධාරයෙන් කළ යුතු ය යි සම්මත වූ කටයුතු අතුරෙන් ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කොට පෙළත් සමග මුද්‍රණය කිරීම ප්‍රධානකාර්‍ය්‍යය වශයෙන් සැලකිය යුතු බව එකල ලක්රජයේ ස්වදෙශකාර්‍ය්‍යභාර අමාත්‍යවරයා වූ **අබේරත්න රත්නායක** මහතා විසින් ආණ්ඩුවට දන්වන ලදී.

මේ යෝජනාව හා බුද්ධජයන්ති උත්සවය පිළිබඳ වෙනත් කටයුතු සම්බන්ධ ව සාකච්ඡා කොට වාර්තා කිරීම සඳහා තත්කාලීන ලඞ්කාආණ්ඩුවේ අග්‍රාමාත්‍ය වූ ශ්‍රීමත් **ජෝන් කොතලාවල** මහතා විසින් ස්වදෙශඅමාත්‍ය **ඒ. රත්නායක,** කෘෂිකර්ම හා ආහාර පිළිබඳ අමාත්‍ය **ජේ. ආර්. ජයවර්ධන,** අධ්‍යාපනඅමාත්‍ය **ඇම්. ඩී. බණ්ඩා,** පළාත් පාලන අමාත්‍ය **සී. ඩබ්ලිව්. ඩබ්ලිව්. කන්නන්ගර,** ස්වදෙශඅමාත්‍යාංශයෙහි ස්ථිරලේකම් වූ **බී. ඇෆ්. පෙරේරා,** ලඞ්කාආණ්ඩුවේ මහාභාරකාර **වී. ඇෆ්. ගුණරත්න,** ආචාර්‍ය්‍ය **ආනන්ද ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ** යන මහතුන්ගෙන් යුත් අනුකාරකසභාවක් පත් කරණලදී.

මේ සභාව විසින් ප්‍රධානස්ථවිරවරයන් හා ප්‍රභූගිහිමහතුන් කීපදෙනෙකුන් ද සමග සාකච්ඡා කොට ඉදිරිපත් කරණලද වාර්තාව අනු ව බුද්ධජයන්ති කාර්‍ය්‍යයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වර්ෂ 1954 ක් වූ ඔක්තෝබර් මස 12 වන දින කොළඹ ටොරිංටංචතුරශ්‍රයේ නිදහස් මන්දිරයෙහි දී අගමැතිතුමා විසින් ලඞ්කාආණ්ඩුව වෙනුවෙන් **ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලය** පිහිටුවන ලදී.

ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලයේ ව්‍යවස්ථා අනු ව එහි සභාපති අග්‍රාමාත්‍යතුමාගේ අනුමතියෙන් ඒ ඒ කටයුතු ඉටු කිරීම සඳහා කාරකසභා පත් කිරීමේ දී මෙහි LXVII වන පිටුවේ සඳහන් වන ගිහිපැවිදිසාමාජිකයන්ගෙන් යුත් **ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකසභාව** පත් කරණු ලැබි ය.

ඒ කාරකසභාවෙන් සම්මත වූ පරිදි ත්‍රිපිටකපාලිය කොටස් වශයෙන් බෙදා සිංහල භාෂාවට නැඟීම සඳහා මෙහි LXVIII වන පිටුවේ දැක්වෙන ස්ථවිරවරුන්ට ශ්‍රීමත් ජෝන් කොතලාවල අග්‍රාමාත්‍යතුමා විසින් ඒ ඒ ග්‍රන්ථ ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් පිළිගන්වන ලදී.

පරිවර්තනය කරණු ලබන ග්‍රන්ථයන් සංශෝධනය කොට මුද්‍රණයට පැමිණවීම සඳහා මෙහි LXX වන පිටුවේ දැක්වෙන **සංස්කාරකමණ්ඩලය** ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාව විසින් සම්මත වී ය. සංස්කාරක මණ්ඩලය වර්ෂ 1955 ජුලැයි මස 10 වන දින ස්වකාර්‍ය්‍යය ආරම්භ කරමින් එකලට පරිවර්තිත ව තුබූ ග්‍රන්ථ සංශෝධනයෙහි නියුක්ත වී ය

පාලිධර්මය කථාව්‍යවහාරයෙහි පවත්නා භාෂාවකට පරිවර්තනය කිරීමෙන් පාලිවචනයෙහි යථාර්ථය ගිලිහී යා හැකි බවත් එහි මහාර්ඝත්වය පිරිහී යා හැකි බවත් ධර්මගෞරවයෙන් සිතන්නෝ ද වෙති. ජාතික භාෂාවක් කලින් කල වෙනස් වන බැවින් මුල්කාලයෙහි පැවැති වචන පසුකාලයෙහි දුරවබෝධ වීමෙන් ලීනාර්ථ වෙති සි ද අන්‍යාර්ථ දෙති සි ද සිතූ පූර්වාචාර්යයන් විසින් මිහිඳුකාලයෙහි පටන් ශතවර්ෂ සතක් පමණ සිංහලදෙශීයභාෂාවෙන් පැවති අර්ථකථා නම් වූ ශාරීපුත්‍රාදී මහරහතුන්ගේ වාචනාමර්ගීය (පෙළමග) කථාව්‍යවහාරයෙහි නො පවත්නා වූ ලෞකිකශාස්ත්‍රාන්තර හා දර්ශනාන්තර ඇසුරු නො කරන්නා වූ හුදෙක් බුද්ධවචන ම විෂය කොට ඇති පාලිභාෂාවට නගා තැබූ බැවින් අන්‍ය ලොකයාට ද හිත සිද්ධ කෙරෙමින් මතාන්තර සංකලනයෙන් තොර ව මූලික පරිශුද්ධත්වයෙන් යුක්ත ව අද තෙක් ආරක්ෂිත ය සි ඔහු නිදර්ශන කෙරෙති. ඒ එසේ ම ය.

එනෙත් පාලිධර්මය ආශ්‍රය කිරීමෙන් ම පූජ්‍යත්වයට හා ප්‍රභූත්වයට පැමිණි අර්ථව්‍යක්තියෙහි විශද වූ ශ්‍රැතියෙහි මධුර වූ වචනසම්පත් ඇති සිංහලභාෂාවට යම් යම් ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ පෙළ සහිත වත් රහිත වත් ධර්මවිරොධ නොවන සේ පරිවර්තිත ව තුබූ බව ඉතිහාසයෙන් පෙණේ. බු: වර්ෂ 1474 වැන්නෙහි රජ වූ **සවන කාසුප්** රජු විසින් අභිධර්මපිටකයෙහි දම්සඟුණු පොත රන්පත ලියවා පෙරහැරින් පිදූබවත්, 1609 වැන්නෙහි රජ වූ **මහවිජයබා** රජු විසින් දම්සඟුණුපෙළ සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කරණ ලදබවත් මහාවංසයෙන් පෙණේ.[1]

තවද, ඒ ඒ කාලයෙහි ගිහිපැවිදිපඬිවරුන් විසින් දෙශනාපාලියෙන් හා අර්ථකථාපාලියෙන් ගෙණ සිංහලයෙන් ලියූ නොයෙක් ධර්මපර්‍යායයන් විෂය කොට ඇති ගද්‍යපද්‍ය පොත් රාශියකි. ඒ සිංහලවණපොත් ද පාලිවණපොත් මෙන් ම සිංහලයන්ගේ ආගමිකධනය හා ජාතිකසාහිත්‍යය වශයෙන් ආදෘත වූයේ සම්භාවිත ව පවත්නේ ය. "ජාතකපොත්වහන්සේ" ආදිය නිදර්ශන සි.

බුද්ධජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලාව පාළිය හා එහි සිංහලපරිවර්තනය වෙන් වෙන් ව යෙදෙන සේ සකස් වන බැවින් පාළිය සමග එහි අර්ථය ද එකවිට උගත හැකි වේ. එයින් පාළිය ද රැකෙයි. අර්ථය ද පැහැදිලි වෙයි.

බුද්ධශාසනයේ මධ්‍යයුගය වූ මේ කාලයෙහි ශාසනය පිළිබඳ පුනරුද්දීපනය ඇති වන්නේ ය යනු බෞද්ධලොකයාගේ එකාන්ත විශ්වාසය සි. ඊට හෙතු වන්නේ පර්‍යාප්තිශාසනධර්මය (පෙළදහම) මැනැවින් උගෙණ එහි දක්වෙන ප්‍රතිපත්තිය පිළිපැදීමයි. එයින් ප්‍රතිවෙධධර්මය අවබොධ වන්නේ ය. ඒ අවබොධයට මූලිකහෙතු වන්නේ පෙළදහම ඒ ඒ මිනිසුන්ගේ භාෂාවෙන් ම ඇසීම හා කියවීම සි.

---

1. මහාවංසය, 52 පරිච්ඡෙදය, 67 පිටුව, 50 - 57 පෙල. එම 60 පරිච්ඡෙදය, 85 පිටුව, 16 - 18 පෙල.

පාළි නො දත් සාමාන්‍යසිංහලජනතාවට ද ධර්මවිනය සියබසින් දැන ගැණීමට – ඉගෙණීමට බුද්ධජයන්තීග්‍රන්ථමාලාව අසහාය උපකාරය වන්නේ ය. "තථාගතප්පවේදිතො ධම්මවිනයො ... විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්නො" යනු වදාළ හෙයින් තථාගතදෙශිත ධර්මවිනයය ජනයා අතර ප්‍රකට වූයේ ම බබලයි. වැසී පවත්නේ නො ම බබලයි. එහෙයින් බුද්ධජයන්තිය නිමිත්තෙන් ධර්මවිනය ප්‍රකට කරලීම සඳහා ලංකාආණ්ඩුව විසින් ගත්මග අතිශයින් ප්‍රශංසනීය වේ.

ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ කටයුතු සංවිධානය කිරීම සඳහා පත් වූ මෙහි LXXI වන පිටුවේ සඳහන් වන මධ්‍යවිධායකසභාව විසින් ආරම්භ කරණ ලද ත්‍රිපිටකය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කරවා මුද්‍රණය කරවීමේ කාර්‍යය දනට වර්තමාන මහජනරජයේ සාංස්කෘතිකකාර්‍යාංශයට පැවරී තිබේ. එහි අධ්‍යක්‍ෂවරයා වශයෙන් ක්‍රියා කරණ **ඇන්. කියු. ඩයස්** මහතා පළාත්පාලන හා සාංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍ය ගරු **ජයවීර කුරුප්පු** මැතිතුමාගේ සහයොගයෙන් මේ කාර්‍යය ඉක්මනින් ඉටු කිරීම සඳහා එහි ප්‍රධාන සම්පාදක **වී. පණ්ඩිත** මහතා ද සහකාර සම්පාදක මුදලි තැන්පත් **ඇම්. ඇන්. පීරිස්** මහතා ද සමග උද්‍යොගයෙන් ක්‍රියා කරයි.

වර්තමාන ලංකාවේ අග්‍රාමාත්‍ය ගරු **ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක** මහාශයන්ගේ හා ඇමැතිමඩලේ ද අනුමතියෙන් ඒ මහතුන් විසින් දනට සංවිධාන කරණු ලැබ තිබෙන ක්‍රියාමාර්ගයෙන් මේ කාර්‍යය නොබෝ කලකින් අවසන් වෙනවා ඇත.

බුද්ධජයන්තිමහාවග්ගපාළිය

බුද්ධජයන්තී ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලාවේ ග්‍රන්ථ අතුරෙන් ප්‍රථමයෙන් මුද්‍රණයට පැමිණි **මහාවග්ගපාළිය** විනයපිටකයෙහි තුන්වන ග්‍රන්ථය වේ. එය සිංහල-භාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම පිණිස භාරගත් **අම්බලම්ගොඩ ශාසනෝදය** පරිවෙණාධිපති **පණ්ඩිත අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල** ස්ථවිරයන් වහන්සේ ඒ කාර්‍යය මැනැවින් ඉටුකළහ. එහි සංශොධනය හා පරිවර්තනය පිළිබඳ විස්තරය උන්වහන්සේ විසින් ලියනලද සංඥාපනයෙහි දක්වේ. ධර්මවිනයයෙහි ප්‍රවීණත්වයක් දරණ විශදබුද්ධිප්‍රභා ඇති ඒ පණ්ඩිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ සවකාර්‍යවිෂයයෙහි දක්වන ලද උත්සාහය පැසසිය යුතු වේ.

මෙහි සිංහල පරිවර්තනය පාළිපදයන්ගේ අර්ථව්‍යක්තිය සැලසෙන සේ දුර්බොධපදයන්ට ශිථිලාර්ථ කථනයෙන්, සුගමාර්ථ නැති පදයන්ට පරිකථා ලියමින් සාමාන්‍යජනයාට ද අර්ථාවබොධය වන පරිදි ලියා තිබෙන අයුරු සිත්ගන්නාසුලු ය. ධර්මව්‍යාඛ්‍යා කිරීමේ දී පෞරාණික ආචාර්‍යවරයන් අර්ථකථා – ටීකාකථා අනු ව සමස්තපද ව්‍යස්ත කොට සන්ධිපද විසන්ධි කොට නිරුක්තිනිර්දේශ සහිත ව අර්ථ විස්තර කර තිබෙන සැටි අනු-ගමනය කළ යුතු නමුත් මෙහි පාළිය දක්වෙන පිටුවට ඉදිරි පිටුවෙහි එහි සිංහල පරිවර්තනය පාළියේ ප්‍රමාණයට ම යෙදිය යුතු වීම නිසා ඇතැම් පදයන්ගේ අර්ථවර්ණනා දුෂ්කර වී තිබේ.

සංශොධනය සඳහා සංස්කාරකමණ්ඩලය වෙත පළමුවෙන් ම ඉදිරිපත් කරණ ලද මේ පොත සංශොධනය කිරීමෙන් සෙසු ග්‍රන්ථයන්ට වඩා ඉක්මනින් අවසන් වීමත්, පළමුවෙන් විනයපිටකයට අයත් ග්‍රන්ථයක් ම මුද්‍රණය කරවිය යුතු ය යි සම්මත වීම හා හැකි තරම් ඉක්මනින් ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය පටන් ගත යුතු වීමත් නිසා ප්‍රථමයෙන් මේ පොත මුද්‍රණයට පැමිණියේ ය.

මෙහි ශොධ්‍යපත්‍ර බැලීමේ දී අප විසින් සසඳා බැලූ පොත්හි ඇතැම් පදවාක්‍යයන් ගිලිහී ගිය තැන් ද, අස්ථානපතිත වූ තැන් ද දක්නා ලදී. ඒ තැන් සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සභාපති පූජ්‍යපණ්ඩිත වැලිවිටියේ සොරතාභිධාන නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේගේ තීරණයෙන් හා සෙසු සංස්කාරකස්ථවිරයන් වහන්සේලාගේ අනුමතියෙන් සම්පූර්ණ කොට සුදුසු පරිද්දෙන් යොදා මෙහි ශුද්ධිය කරණ ලදී. එහෙත් මෙහි අශුද්ධතැන් නැත්තේ නො වේ. කාලාන්තරයෙහි අතින් අත ලියවී පැවැති ග්‍රන්ථයක් සම්පූර්ණයෙන් ශුද්ධියට පැමිණවීම දුෂ්කර වූ කාරියෙකි.

මේ පොතේ ප්‍රථම භාගයෙහි පොත බලනුවන්ගේ පහසුව සඳහා ඒ ඒ පිටුව මුදුනේ යෙදිය යුතු ඛණ්ඩක නාමයන් හා අඞ්කයන් ද යෙදී නැති බව පෙණේ. අනවධානතායෙන් වී තිබෙන ඒ අඩුවෙන් ග්‍රන්ථයට පාඩුවක් නො වෙතැ යි සිතමු. පොතේ ද්විතීයභාගයෙහි අවසානයේ යෙදෙන උපග්‍රන්ථය ද පදසූචිය ද මෙහි විශෙෂාඞ්ගයෝ වෙති. පොත කාණ්ඩ දෙකට බෙදා නිකුත් කිරීමට සම්මත වූයේ පරිහරණයට පහසු වීම සඳහා බව සැලකිය යුතු.

පරවාහැර වජිරඤාණ.
ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරකසභාවේ
හා සංස්කාරකමණ්ඩලයේ
සම්පාදක.

ශ්‍රී බුද්ධවර්ෂ 2501.
ධර්මදූතආශ්‍රමවිද්‍යාලය,
විද්‍යොදයභික්ෂුශිෂ්‍ය නිවාසය,
දෙමටගොඩ, කොළඹ.

TOC

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකසභාව

පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සෝරත නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ (සභාපති), ආචාර්ය පරවාහැර වජිරඤාණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ (සම්පාදක), අඹන්වැල්ලේ සිරි ධම්මානන්ද අනුනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, අග්ගමහාපණ්ඩිත පොල්වත්තේ බුද්ධදත්ත නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, අග්ගමහාපණ්ඩිත බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙය නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, හාල්දඹුවන ධම්මරක්ඛිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වැලිවිටියේ පුඤ්ඤසාර නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කඩවැද්දුව සිරිනිවාස නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කොස්ගොඩ ධම්මවංස ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත පලන්නොරුවේ විමලධම්ම නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත දෙහිගස්පේ පඤ්ඤාසාර නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වේරගොඩ අමරමොලි නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ලබුගම ලඞ්කානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත පරවාහැර පඤ්ඤානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ගලගම සරණංකර ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හැගොඩ ධම්මින්ද නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කටුකුරුන්දේ දෙවානන්ද නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත තලල්ලේ ධම්මානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වතුගෙදර අමරසීහ ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ඉඳුරුවේ උත්තරානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ, කෙසෙල්වතුගොඩ සිරි රතනජෝති නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, මඩිහේ පඤ්ඤාසීහ මහානායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හපුවලානේ සිරි ඤාණාලෝක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, කළුකොඳයාවේ සිරි පඤ්ඤාසේඛර නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, යටිගම්මන විමලඤාණ නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කුඹිරිප්පුවේ පඤ්ඤාසේඛර ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අහුන්ගල්ලේ විමලකිත්ති නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වටද්දර මේධානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගම්මුල්ලේ චන්දජෝති ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත දඹවින්නේ සුමනසාර නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කෝදාගොඩ ඤාණාලෝක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හාල්යාලේ සුමනතිස්ස ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කොටගම වාචිස්සර ස්ථවිරයන් වහන්සේ, හල්ගස්තොට දෙවානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ, බෙම්තර මංගල ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හාන්දුපැල්පොල පුඤ්ඤරතන නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත මැදඋයන්ගොඩ විමලකිත්ති ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අහුගොඩ සිරි සීලානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත මිරිස්සේ ගුණසිරි ස්ථවිරයන් වහන්සේ, අමුණුගම රාජගුරු විපස්සි අනුනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, දෙවිනුවර ඤාණාවාස ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත බලපිටියේ විසුද්ධාලෝක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වලගෙදර සෝමාලෝක තිස්ස නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත නුවරඑළියේ සෙනානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ගබ්බෙල උපතිස්ස ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ජී. පී. මලලසේකර මහාචාර්ය තුමා, ආචාර්ය සෙනරත් පරණවිතාන පුරාවිද්‍යාධිකාරීතුමා, ඩී. පී. ජයසේකර මහතා, බී. ආර්. ඩයස් මහතා, පී. ඩ. රත්නතුංග මුදලිතුමා, දෙත්තර අමරදාස රත්නපාල මහතා යන ගිහිපැවිදිභවතුන්ගෙන් ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාව සමන්විත වෙයි.

TOC

ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථපරිවර්තනය

ග්‍රන්ථ හා පරිවර්තක ස්ථවිරවරු:

1. සුත්තන්තපිටක

දීඝනිකාය:- බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙය ස්ථවිර.
මජ්ඣිමනිකාය:- i. කොස්ගොඩ ධම්මවංස ස්ථවිර.
ii. කුඹිරිප්පුවේ පඤ්ඤාසේඛර ස්ථවිර.

සංයුත්තනිකාය:
සගාථකවග්ග:- පලන්නොරුවේ විමලධම්ම ස්ථවිර.
නිදානවග්ග:- දෙහිගස්පේ පඤ්ඤාසාර ස්ථවිර.
ඛන්ධකවග්ග:- වතුගෙදර අමරසීහ ස්ථවිර.
සළායතනවග්ග:- ගලගම සරණංකර ස්ථවිර.
මහාවග්ග:- i. හෑගොඩ ධම්මින්ද ස්ථවිර.
ii. ගබ්බෙල උපතිස්ස ස්ථවිර.

අඞ්ගුත්තරනිකාය:
එක, දුවික, තික, චතුක්ක නිපාත:- හාත්දුපැල්පොල පුඤ්ඤරතන ස්ථවිර.
පංචක, ඡක්ක, සත්තක නිපාත:- හල්ගස්තොට දේවානන්ද ස්ථවිර.
අට්ඨක, නවක, දසක, එකාදසක නිපාත:- වටද්දර මේධානන්ද ස්ථවිර.

ඛුද්දකනිකාය:
ඛුද්දකපාඨ:- කළුකොඳයාවේ පඤ්ඤාසේඛර ස්ථවිර.
ධම්මපද:- අහුන්ගල්ලේ විමලකිත්ති ස්ථවිර
උදාන:- හපුවලානේ ඤාණාලෝක ස්ථවිර.
ඉතිවුත්තක:- ගම්මුල්ලේ චන්දජෝති ස්ථවිර.
සුත්තනිපාත:- පරවාහැර පඤ්ඤානන්ද ස්ථවිර.
විමානවත්ථු:- හාල්යාලේ සුමනතිස්ස ස්ථවිර.
පෙතවත්ථු:- කොටගම වාචිස්සර ස්ථවිර.
ථෙරගාථා:- යටිගම්මන විමලඤාණ ස්ථවිර.
ථෙරීගාථා:- අමුණුගම විපස්සි ස්ථවිර.
ජාතක:- මඩිහේ පඤ්ඤාසීහ ස්ථවිර.
චුල්ලනිද්දෙස:- අහුගොඩ සීලානන්ද ස්ථවිර.
මහානිද්දෙස:- ලබුගම ලඞ්කානන්ද ස්ථවිර.
පටිසම්භිදා:- මහාවග්ග - වලගෙදර සෝමාලෝක තිස්ස ස්ථවිර.
පටිසම්භිදා:- යුගනද්ධවග්ග - වැලිවිටියේ පුඤ්ඤසාර ස්ථවිර.
පටිසම්භිදා:- පඤ්ඤාවග්ග - දඹවින්නේ සුමනසාර ස්ථවිර.
අපදාන:- තලල්ලේ ධම්මානන්ද ස්ථවිර.
බුද්ධවංස:- බලපිටියේ විසුද්ධාලෝක ස්ථවිර.
චරියාපිටක:- බෙම්තර මංගල ස්ථවිර
නෙත්ති:- පරවාහැර වජිරඤාණ ස්ථවිර.

TOC

2. විනයපිටක

පාරාජිකපාළි:–	වේරගොඩ අමරමොලි ස්ථවිර.
පාචිත්තියපාළි:–	ඉඳුරුවේ උත්තරානන්ද ස්ථවිර.
මහාවග්ගපාළි:–	අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල ස්ථවිර.
චුල්ලවග්ගපාළි:–	හාල්දඹුවන ධම්මරක්ඛිත ස්ථවිර.
පරිවාරපාළි:–	කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජෝති ස්ථවිර.

3. අභිධම්මපිටක

ධම්මසංගණි:–	දෙවුන්දර ඤාණාවාස ස්ථවිර.
විභඞ්ග 1–9:–	කටුකුරුන්දේ දෙවානන්ද ස්ථවිර.
විභඞ්ග 10– 18:–	කඩවැද්දුව සිරිනිවාස ස්ථවිර.
ධාතුකථා:–	නුවරඑළියේ සෙනානන්ද ස්ථවිර.
පුග්ගලපඤ්ඤත්ති:–	අඹත්වැල්ලේ ධම්මානන්ද ස්ථවිර.
කථාවත්ථු:–	කෝදුගොඩ ඤාණාලොක ස්ථවිර.
යමක 1 – 5:–	මැදඋයන්ගොඩ විමලකිත්ති ස්ථවිර.
යමක 9 – 10:–	මිරිස්සේ ගුණසිරි ස්ථවිර.
පට්ඨාන:–	බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙය ස්ථවිර.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකමණ්ඩලය

1. වැලිවිටියේ සොරත නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ (සභාපති),
2. පරවාහැර වජිරඤාණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ (සම්පාදක),
3. කොසෙල්වතුගොඩ රතනජෝති නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
4. පොල්වත්තේ බුද්ධදත්ත නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
5. බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙය නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
6. හාල්දඹුවන ධම්මරක්ඛිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
7. වැලිවිටියේ පුඤ්ඤසාර නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
8. අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
9. කඩවැද්දුව සිරිනිවාස නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
10. පලන්නොරුවේ විමලධම්ම නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
11. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤාසාර නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
12. වේරගොඩ අමරමෝලි නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
13. පරවාහැර පඤ්ඤානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
14. ගලගම සරණංකර ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
15. හැගොඩ ධම්මින්ද නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
16. කටුකුරුන්දේ දේවානන්ද නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
17. ලබුගම ලඞ්කානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
18. වතුගෙදර අමරසීහ ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
19. ඉඳුරුවේ උත්තරානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
20. මඩිහේ පඤ්ඤාසීහ නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
21. කොස්ගොඩ ධම්මවංස ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
22. තලල්ලේ ධම්මානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
23. පුරාවිද්‍යාධිකාරී සෙනරත් පරණවිතාන මහතා,
24. මහාචාර්ය ගුණපාල මලලසේකර මහතා.

(පසුව පත්කරගන්නා ලද)

25. කෝදාගොඩ ඤාණාලෝක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
26. අකුරැටියේ අමරවංස නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
27. මිරිස්සේ ගුණසිරි ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
28. කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

උත්තරීතරසංස්කාරකමණ්ඩලය

පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සොරත නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
ආචාර්ය පරවාහැර වජිරඤාණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙය නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
පණ්ඩිත ලබුගම ලඞ්කානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
පණ්ඩිත කෝදාගොඩ ඤාණාලෝක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

ලංකා බෞද්ධමණ්ඩලයේ මධ්‍යවිධායක සභාව

කාරකසභාවන්හි සභාපති වරු:

ගරු පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සෝරත නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගරු අඹන්වැල්ලේ සිරි ධම්මානන්ද අනුනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගරු බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙය නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ඩිත කිරිවත්තුඩුවේ පඤ්ඤාසාර නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගරු ඒ. පී. බුද්ධදත්ත නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගරු කළුකොඳයාවේ පඤ්ඤාසේඛර නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ, මහාචාර්ය ජී. පී. මලලසේකර මහතා, මහාචාර්ය ඩී. ඊ. හෙට්ටිආරච්චි මහතා, පී. ද ඇස්. කුලරත්න මහතා, එච්. ඩබ්ලිව් අමරසූරිය මහතා, රාජා හේවාවිතාරණ මහතා, සෙනෙට් මන්ත්‍රී දොස්තර ඒ. ඇම්. සමරසිංහ මහතා, සී. බී. නුගවෙල දිසාව, සෙනෙට් මන්ත්‍රී සිරිල් ද සොයිසා මහතා, ජේ. ඩී. ඒ. පෙරේරා මහතා, දොස්තර ඒ. රත්නපාල මහතා, සෙනෙට් මන්ත්‍රී ජස්ටින් කොතලාවල මහතා.

කාරකසභාවන්හි ලේකම් වරු:

ගරු ආචාර්ය පරවාහැර වජිරඤාණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගරු යක්කඩුවේ පඤ්ඤාරාම ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ඩිත මිරිස්සේ ගුණසිරි ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ඩිත ඉඳුරුවේ උත්තරානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ඩිත කොස්ගොඩ ධම්මවංස ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ඩිත අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල ස්ථවිරයන් වහන්සේ, ඩී. ටී. දෙවේන්ද්‍ර මහතා, පී. බී. සන්නස්ගල මහතා, ඩී. ජේ. කුමාරගේ මහතා, පී. සී. පෙරේරා මහතා, එච්. ඇල්. කල්දේරා මහතා, ඩී. පී. ජයසේකර මහතා, ඩබ්ලිව්. ගොපල්ලාව මහතා, දයා හේවාවිතාරණ මහතා, ඩබ්ලිව්. පී. දළුවත්ත මහතා, ආර්. ප්‍රේමදාස මහතා, ඩී. එන්. ඩබ්ලිව්. ද සිල්වා මහතා.

සඞ්ඝසභාවෙහි ලේඛක:

ගරු යටිගම්මන විමලඤාණ නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

ගිහි සභාවෙහි ලේකම්:

ඩී. බී. ඇල්ලේපොල මහතා.

අග්‍රාමාත්‍යතුමන් විසින් පත්කළ සාමාජිකයෝ:

ගරු ඒ. රත්නායක ඇමතිතුමා, ගරු ජේ. ආර්. ජයවර්ධන ඇමතිතුමා, ගරු ඇම්. ඩී. බණ්ඩා ඇමතිතුමා, ගරු ආචාර්ය සී. ඩබ්ලිව්. ඩබ්ලිව්. කන්නන්ගර ඇමතිතුමා, ඩඩ්ලි සේනානායක මහතා, ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා, එච්. එච්. බස්නායක මහතා, බී. ඇෆ්. පෙරේරා මහතා.

ප්‍රධාන ලේකම්:

ඒ. ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ මහතා.

CORRIGENDA

TO THE ENGLISH NOTES

Page		
xi	— (N. 1)	*For* Archeolcgica *read* Archaeological.
xi	— (N. 1)	*For* Beal's Records of the Western World *read* Beal's Buddhist Records of the Western World.
xxi	— (N. 2)	*For* Beal's Record of Western World *read* Beal's Buddhist Records of the Western World.
xxvii	— (N. 2)	*For* yong *read* young.
xxviii	— (N. 4)	*For* Thathagatha *read* Tathāgata.
xxix	— (N. 5)	*For* the earliar *read* the earlier.
xxx	— (N. 1)	*For* alledged *read* alleged.
xxx	— (N. 3)	*For* msst *read* must.
Liii	— (N. 2)	*For* Budda's death *read* Buddha's death.
Lvi	— (N. 4)	*For* Monatic *read* Monastic.

TOC

සඞ්කෙතනිරූපණං

ABBREVIATIONS

අවි.	——	'අම්බලම්ගොඩ'-මහාවිහාර-තාලපණ්ණපොත්ථකං
ජවි.	——	'හික්කඩු'-ජනනන්දාරාම විහාර-තාලපණ්ණපොත්ථකං
තොවි.	——	'තොටගමු'-මහාවිහාර-තාලපණ්ණපොත්ථකං
මනුප.	——	'මහනුවර-පත්තිරිප්පු'පොත්ථකාලය-තාලපණ්ණපොත්ථකං
මජසං.	——	මරම්මඡට්ඨසංගීතිපිටක-පොත්ථකං
සි.	——	ස්‍යාමක්ඛර-පොත්ථකං
සීමු.	——	සීහලක්ඛර-මුද්දිත පොත්ථකං
PTS.	——	Pali Text Sooiety-Mahāvagga

ශුද්ධියක්

ප්‍රස්තාවනාවෙහි XXXI පිටුවෙහි 18 වන පෙළෙහි "සඳහන් වී තිබෙන බව" යනු "සඳහන් වී නැති බව" යි ද, LXIV පිටුවෙහි 34 වන පෙළෙහි "පිළිපැදීමෙනි" යනු "පිළිපැදීමයි" කියා ද විය යුතුයි.

පොතේ සම්පූර්ණ ශුද්ධිපත්‍රය දෙවෙනි භාගයෙහි අග පළ වේ.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū එ ē ඔ ō

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ṅa
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ña
ට ṭa	ඨ ṭha	ඩ ḍa	ඪ ḍha	ණ ṇa
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya ර ra ල la ව va ස sa හ ha ළ ḷa අං aṃ

ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ kē	කො kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khē	ඛො khō
ග ga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කක kka	ඤඤ ñña	ත්ව tva, ත්‍ර tra	ම්ඵ mpha
කඛ kkha	ණ්හ ṇha	දද dda	ම්බ, ඹ mba
ක්‍ය kya	ඤ්ච, ච ñca	දධ, ධ ddha	ම්භ mbha
ක්‍රි kri	ඡ, ඤ්ඡ ñcha	ද්‍ර dra	මම mma
ක්ව kva	ජ, ඤ්ජ ñja	ව, ද්ව dva	ම්හ mha
ඛ්‍ය khya	ඤ්ඣ ñjha	ධ්ව dhva	යය, ය්‍ය yya
ඛ්ව khva	ටට ṭṭa	න්ත nta	ය්හ yha
ගග gga	ටඨ, ඨ ṭṭha	න්ථ ntha	ලල lla
ගඝ ggha	ඩඩ ḍḍa	න්ද nda	ල්‍ය lya
ග්‍ර gra, ඞ්ක ṅka	ඩඪ ḍḍha	න්ධ ndha	ල්හ lha
ඞ්ඛ ṅkha	ණණ ṇṇa	නන nna, න්හ nha	ව්හ wha
ඞ්ග ṅga	ණ්ට ṇṭa	පප ppa	සස ssa
ඞ්ඝ ṅgha	ණ්ඨ ṇṭha	පඵ ppha	ස්ම sma
චච cca	ණ්ඩ, ඬ ṇḍa	බබ bba	ස්ව swa
චඡ ccha	ණ්හ ṇha	බභ bbha	හ්ම hma
ජජ jja	තත tta	බ්‍ර bra	හ්ව hva
ජඣ jjha	තථ ttha	ම්ප mpa	ළ්හ ḷha

ා ā ි i ී ī ු ු u ූ ූ ū ෙ ē ො ō

විනයපිටකෙ

මහාවග්ගපාළියා

පඨමො භාගො

TOC

විනයපිටකෙ

මහාවග්ගපාළියා

පඨමො භාගො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

මහාඛන්ධකං

1. තෙන[1] සමයෙන බුද්ධො භගවා **උරුවෙලායං** විහරති නජ්ජා **නෙරඤ්ජරාය** තීරෙ බොධිරුක්ඛමූලෙ පඨමාභිසම්බුද්ධො.

2. අථ ඛො භගවා බොධිරුක්ඛමූලෙ සත්තාහං එකපල්ලඞ්කෙන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.[2]

3. අථ ඛො භගවා රත්තියා පඨමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසි:

4. අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා; සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං; විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සළායතනං; සළායතනපච්චයා ඵස්සො; ඵස්සපච්චයා වෙදනා; වෙදනාපච්චයා තණ්හා; තණ්හාපච්චයා උපාදානං; උපාදානපච්චයා භවො; භවපච්චයා ජාති; ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සම්භවන්ති. එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති.

5. අවිජ්ජායත්වෙව අසෙසවිරාගනිරොධා සඞ්ඛාරනිරොධො; සඞ්ඛාරනිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො; විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධො; නාමරූපනිරොධා සළායතනනිරොධො; සළායතනනිරොධා ඵස්සනිරොධො; ඵස්සනිරොධා වෙදනානිරොධො; වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො; තණ්හානිරොධා උපාදානනිරොධො; උපාදානනිරොධා භවනිරොධො; භවනිරොධා ජාතිනිරොධො; ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති. එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොතීති.

---

1. "තෙන ඛො පන සමයෙන"
2. "විමුත්තිසුඛං පටිසංවෙදී" ඉතිපි පාඨො

6. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:–

“යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආතාපිනො ඣායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කඞ්ඛා වපයන්ති සබ්බා
යතො පජානාති සහෙතුධම්ම”න්ති

7. අථ ඛො භගවා රත්තියා මජ්ඣිමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසි: අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා; සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං; විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සළායතනං –පෙ– එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති –පෙ– නිරොධො හොතීති.

8. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:–

“යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආතාපිනො ඣායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කඞ්ඛා වපයන්ති සබ්බා
යතො ඛයං පච්චයානං අවෙදී”ති

9. අථ ඛො භගවා රත්තියා පච්ඡිමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසි: අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා; සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං; විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සළායතනං –පෙ– එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති –පෙ– නිරොධො හොතීති.

10. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:–

“යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආතාපිනො ඣායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
විධූපයං තිට්ඨති මාරසෙනං
සුරියො‘ව ඔභාසයමන්තලික්ඛ”න්ති

බොධිකථා නිට්ඨිතා.

TOC

1. අථ ඛො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන තම්හා සමාධිම්හා වුට්ඨහිත්වා බොධිරුක්ඛමූලා යෙන **අජපාලනිග්‍රොධො,** තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා අජපාලනිග්‍රොධමූලෙ සත්තාහං එකපල්ලඞ්කෙන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.

2. අථ ඛො අඤ්ඤතරො **හුහුඞ්කජාතිකො**[1] බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරානීයං[2] වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො සො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: “කිත්තාවතා නු ඛො භො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො හොති? කතමෙ ච පන බ්‍රාහ්මණකරණා[3] ධම්මා?”ති

3. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:–

“යො බ්‍රාහ්මණො බාහිතපාපධම්මො
නිහුහුඞ්කො නික්කසාවො යතත්තො,
වෙදන්තගූ වුසිතබ්‍රහ්මචරියො
ධම්මෙන සො බ්‍රහ්මවාදං වදෙය්‍ය
යස්සුස්සදා නත්ථි කුහිඤ්චි ලොකෙ”ති.

අජපාලකථා නිට්ඨිතා.

---

1. අථ ඛො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන තම්හා සමාධිම්හා වුට්ඨහිත්වා **අජපාල**නිග්‍රොධමූලා යෙන **මුචලින්දො,** තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා මුචලින්දමූලෙ සත්තාහං එකපල්ලඞ්කෙන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන මහා අකාලමෙඝො උදපාදි; සත්තාහවද්දලිකා සීතවාතදුද්දිනී.

3. අථ ඛො **මුචලින්දො,** නාගරාජා සකභවනා නික්ඛමිත්වා භගවතො කායං සත්තක්ඛත්තුං භොගෙහි පරික්ඛිපිත්වා උපරි මුද්ධනි මහන්තං ඵණං කරිත්වා අට්ඨාසි: “මා භගවන්තං සීතං. මා භගවන්තං උණ්හං. මා භගවන්තං ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසප[4]සම්ඵස්සො”ති.

4. අථ ඛො **මුචලින්දො,** නාගරාජා සත්තාහස්ස අච්චයෙන විද්ධං විගතවලාහකං දෙවං විදිත්වා භගවතො කායා භොගෙ විනිවෙඨෙත්වා සකවණ්ණං පටිසංහරිත්වා මාණවකවණ්ණං අභිනිම්මිනිත්වා භගවතො පුරතො අට්ඨාසි පඤ්ජලිකො භගවන්තං නමස්සමානො.

5. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:–

---

1. හුහුක්කජාතිකො - තො. වි; ම. නු. ප; හුංහුඞ්කජාතිකො - ම ඡ. සං.
2. සාරණීයං - ම. ඡ. සං; සාරඤ්ජනීයම් - සංස්කෘත.
3. බ්‍රාහ්මණකාරකා - ම. ඡ. සං; 4. සරිසප - ම ඡ. සං

"සුඛො විවෙකො තුට්ඨස්ස සුතධම්මස්ස පස්සතො,
අබ්‍යාපජ්ජං[1] සුඛං ලොකෙ පාණභූතෙසු සංයමො.

සුඛා විරාගතා ලොකෙ කාමානං සමතික්කමො,
අස්මිමානස්ස යො විනයො එතං වෙ පරමං සුඛ"න්ති

මුචලින්දකථා නිට්ඨිතා.

---

1. අථ ඛො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන තම්හා සමාධිම්හා වුට්ඨහිත්වා මුචලින්දමූලා යෙන **රාජායතනං**, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා රාජායතනමූලෙ සත්තාහං එකපල්ලඞ්කෙන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන **තපස්සුභල්ලිකා**[2] වාණිජා **උක්කලා** තං දෙසං අද්ධානමග්ගපටිපන්නා හොන්ති. අථ ඛො තපස්සුභල්ලිකානං වාණිජානං ඤාතිසාලොහිතා දෙවතා තපස්සුභල්ලිකෙ වාණිජෙ එතදවොච:

"අයං මාරිසා, භගවා රාජායතනමූලෙ විහරති පඨමාභිසම්බුද්ධො. ගච්ඡථ තං භගවන්තං මන්ථෙන ච මධුපිණ්ඩිකාය ච පතිමානෙථ. තං වො භවිස්සති දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා"ති.

3. අථ ඛො තපස්සුභල්ලිකා වාණිජා මන්ථඤ්ච මධුපිණ්ඩිකඤ්ච ආදාය යෙන භගවා, තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඨිතා ඛො තපස්සුභල්ලිකා වාණිජා භගවන්තං එතදවොචුං: "පතිග්ගණ්හාතු නො භන්තෙ, භගවා මන්ථඤ්ච මධුපිණ්ඩිකඤ්ච යං අම්හාකං අස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා"ති.

4. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: "න ඛො තථාගතා හත්ථෙසු පතිගණ්හන්ති. කිම්හි නු ඛො අහං පතිගණ්හෙය්‍යං මන්ථඤ්ච මධු-පිණ්ඩිකඤ්චා"ති. අථ ඛො **චත්තාරො මහාරාජා** භගවතො චෙතසා චෙතො පරිවිතක්කමඤ්ඤාය චතුද්දිසා චත්තාරො සෙලමයෙ පත්තෙ භගවතො උපනාමෙසුං– "ඉධ භන්තෙ, භගවා පතිගණ්හාතු මන්ථඤ්ච මධුපිණ්ඩිකඤ්චා"ති. පටිග්ගහෙසි භගවා පච්චග්ඝෙ සෙලමයෙ පත්තෙ මන්ථඤ්ච මධුපිණ්ඩිකඤ්ච. පටිග්ගහෙත්වා ච[3] පරිභුඤ්ජි.

5. අථ ඛො තපස්සුභල්ලිකා වාණිජා භගවන්තං[4] එතදවොචුං: "එතෙ මයං භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච. උපාසකෙ නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතෙ සරණං ගතෙ"ති[5]. තෙ ච ලොකෙ පඨමං උපාසකා අහෙසුං ද්වෙවාචිකා.

රාජායතනකථා නිට්ඨිතා.

---

1. "අබ්‍යාපජ්ඣන්ති" සබ්බත්ථ. 2. තපස්සුභල්ලකා - ම. නු. ප; තපුස්සභල්ලුකා - තො. වි. තපුස්සභල්ලිකා - ම. ජ. සං 3. පටිග්ගහෙත්වා - ම. ජ. සං.
4. ඔනීත පත්තපාණිං විදිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං - ජ. ම. සං
5. සරණගතෙති - ම. නු. ප.

1. අථ ඛො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන තම්හා සමාධිම්හා වුට්ඨහිත්වා රාජායතනමූලා යෙන අජපාලනිග්‍රොධො, තෙනුපසඞ්කමි. තත්‍ර සුදං භගවා අජපාලනිග්‍රොධමූලෙ විහරති.

2. අථ ඛො භගවතො රහොගතස්ස පතිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: "අධිගතො ඛො ම්‍යායං ධම්මො ගම්භීරො දුද්දසො දුරනුබොධො සන්තො පණීතො අතක්කාවචරො නිපුණො පණ්ඩිතවෙදනීයො. ආලයරාමා ඛො පනා'යං පජා ආලයසම්මුදිතා. ආලයරාමාය ඛො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසම්මුදිතාය දුද්දසං ඉදං ඨානං – යදිදං ඉදප්පච්චයතා පටිච්චසමුප්පාදො. ඉදම්පි ඛො ඨානං සුදුද්දසං – යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථො සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගො තණ්හක්ඛයො විරාගො නිරොධො නිබ්බාණං. අහඤ්චෙව[1] ඛො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං, පරෙ ච මෙ න ආජානෙය්‍යුං, සො මම'ස්ස කිලමථො සා මම'ස්ස විහෙසා"ති.

3. අපිස්සු භගවන්තං ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා:

"කිච්ඡෙන මෙ අධිගතං හලංදානි පකාසිතුං,
රාගදොසපරෙතෙහි නායං ධම්මො සුසම්බුධො.

පටිසොතගාමිං නිපුණං ගම්භීරං දුද්දසං අණුං,
රාගරත්තා න දක්ඛින්ති[2] තමොක්ඛන්ධෙන ආවටා'[3]"ති.

4. ඉතිහ භගවතො පටිසඤ්චික්ඛතො අප්පොස්සුක්කතාය චිත්තං නමති, නො ධම්මදෙසනාය. අථ ඛො බ්‍රහ්මුනො සහම්පතිස්ස භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය එතදහොසි: "නස්සති වත භො, ලොකො; විනස්සති වත භො, ලොකො; යත්‍ර හි නාම තථාගතස්ස අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස අප්පොස්සුක්කතාය චිත්තං නමති, නො ධම්මදෙසනායා"ති.

5. අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව බ්‍රහ්මලොකෙ අන්තරහිතො භගවතො පුරතො පාතුරහොසි. අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා දක්ඛිණං ජණ්ණුමණ්ඩලං[4] පුථුවියං[5] නිහන්ත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: "දෙසෙතු භන්තෙ, භගවා ධම්මං. දෙසෙතු සුගතො ධම්මං. සන්ති[6] සත්තා අප්පරජක්ඛජාතිකා. අස්සවණතා ධම්මස්ස පරිහායන්ති. භවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො"ති. ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහම්පති. ඉදං වත්වාන[7] අථාපරං එතදවොච:–

1. "අහමෙව" තො, වි; ම, නු, ප.
2. "දක්ඛන්ති" ම, ජ, සං.
3. "ආවුටා" ම, ජ, සං.
4. "දක්ඛිණජානුමණ්ඩලං" ම, ජ, සං
5. "පථවියං" ම, ජ, සං.
6. සන්තීධ සත්තා" අ, වි, ජ, පු.
7. "වත්වා" තො, වි, අ, වි.

"පාතුරහොසි මගධෙසු පුබ්බෙ
ධම්මො අසුද්ධො සමලෙහි චින්තිතො,
අවාපුරෙතං අමතස්ස ද්වාරං
සුණන්තු ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධං.

සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධනිට්ඨිතො
යථාපි පස්සෙ ජනතං සමන්තතො,
තථූපමං ධම්මමයං සුමෙධ
පාසාදමාරුය්හ සමන්තචක්ඛු,
සොකාවතිණ්ණං ජනතමපෙතසොකො
අවෙක්ඛස්සු ජාතිජරාභිභූතං.

උට්ඨෙහි වීර විජිතසඞ්ගාම සත්ථවාහ අනණ[1] විචර ලොකෙ,
දෙසස්සු භගවා ධම්මං අඤ්ඤාතාරො භවිස්සන්තී" ති[2]

6. අථ ඛො භගවා **බ්‍රහ්මුනො** ච අජ්ඣෙසනං විදිත්වා සත්තෙසු ච කාරුඤ්ඤතං පටිච්ච බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං ඔලොකෙසි. අද්දසා ඛො භගවා බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං ඔලොකෙන්තො සත්තෙ අප්පරජක්ඛෙ මහාරජක්ඛෙ තික්ඛින්ද්‍රියෙ මුදින්ද්‍රියෙ ස්වාකාරෙ ද්වාකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුවිඤ්ඤාපයෙ අප්පෙකච්චෙ පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනො[3] විහරන්තෙ.

7. සෙය්‍යථාපි නාම උප්පලිනියං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඩරීකිනියං වා අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඩ්ඪානි උදකානුග්ගතානි අන්තොනිමුග්ගපොසීනි, අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඩ්ඪානි සමොදකං ඨිතානි, අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඩ්ඪානි උදකා අච්චුග්ගම්ම තිට්ඨන්ති[4] අනුපලිත්තානි උදකෙන; එවමෙව භගවා බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං ඔලොකෙන්තො අද්දස සත්තෙ අප්පරජක්ඛෙ මහාරජක්ඛෙ තික්ඛින්ද්‍රියෙ මුදින්ද්‍රියෙ ස්වාකාරෙ ද්වාකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුවිඤ්ඤාපයෙ අප්පෙකච්චෙ පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනො[5] විහරන්තෙ. දිස්වාන බ්‍රහ්මානං **සහම්පතිං** ගාථාය පච්චභාසි:-

"අපාරුතා තෙසං අමතස්ස ද්වාරා
යෙ සොතවන්තො පමුඤ්චන්තු සද්ධං,
විහිංසසඤ්ඤී පගුණං න භාසිං
ධම්මං පණීතං මනුජෙසු බ්‍රහ්මෙ"ති.

අථ ඛො බ්‍රහ්මා **සහම්පති** 'කතාවකාසො ඛොම්හි භගවතා ධම්මදෙසනායා'ති භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධායි.

බ්‍රහ්මායාචනකථා නිට්ඨිතා.

---

1. "අණණ" ම, ජ, සං 2. ම, ජ, සං පොත්ථකෙ බ්‍රහ්මායාචනගාථා නික්ඛන්තං ආගච්ඡති. 3. "ඨිතානි" ම. ජ. සං; 4. "භයදස්සාවිනො" ම, ජ, සං ම. නු. ප; තො වි

1. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: “කස්ස නු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතී?”ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: “අයං ඛො **ආළාරො කාලාමො** පණ්ඩිතො ව්‍යත්තො මෙධාවී දීඝරත්තං අප්පරජක්ඛජාතිකො. යන්නූනාහං ආළාරස්ස කාලාමස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං; සො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතී”ති. අථ ඛො අන්තරහිතා දෙවතා භගවතො ආරොචෙසි[1]: “සත්තාහකාලකතො[2] භන්තෙ, ආළාරො කාලාමො”ති. භගවතො’පි ඛො ඤාණං උදපාදි: “සත්තාහකාලකතො ආළාරො කාලාමො”ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: “මහාජානියො ඛො ආළාරො කාලාමො. සචෙ හි සො ඉමං ධම්මං සුණෙය්‍ය, ඛිප්පමෙව ආජානෙය්‍යා”ති.

2. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: “කස්ස නු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතී?”ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: “අයං ඛො **උද්දකො[3] රාමපුත්තො** පණ්ඩිතො ව්‍යත්තො මෙධාවී දීඝරත්තං අප්පරජක්ඛජාතිකො. යන්නූනාහං උද්දකස්ස රාමපුත්තස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං; සො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතී”ති. අථ ඛො අන්තරහිතා දෙවතා භගවතො ආරොචෙසි: “අභිදොසකාලකතො භන්තෙ, උද්දකො රාමපුත්තො”ති. භගවතො’පි ඛො ඤාණං උදපාදි: “අභිදොසකාලකතො උද්දකො රාමපුත්තො”ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: “මහාජානියො ඛො උද්දකො රාමපුත්තො. සචෙ හි සො ඉමං ධම්මං සුණෙය්‍ය, ඛිප්පමෙව ආජානෙය්‍යා”ති.

3. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: “කස්ස නු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතී?”ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: බහුකාරා[4] ඛො මෙ **පඤ්චවග්ගියා** භික්ඛූ, යෙ මං පධානපහිතත්තං[5] උපට්ඨහිංසු. යන්නූනාහං **පඤ්චවග්ගියානං** භික්ඛූනං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යන්ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: කහන්නු ඛො එතරහි පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ විහරන්තී?ති. අද්දසා ඛො භගවා දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ **බාරාණසියං** විහරන්තෙ **ඉසිපතනෙ මිගදායෙ.** අථ ඛො භගවා **උරුවෙලායං** යථාභිරන්තං[6] විහරිත්වා යෙන **බාරාණසි,** තෙන චාරිකං පක්කාමි.

---

1 “දෙවතා ආරොචෙසි” ම. නු. ප; තො. වි; ජ. පු. 2. “සත්තාහං කාලඞ්කතො” ම. ඡ. සං; 3. “උද්දකො” ම. ඡ. සං; 4. “බහූපකාරා” ම. නු. ප; තො. වි; ජ. පු; අ. ම. වි.
5. “පධානපහිතත්තා” ම. නු. ප.; තො. වි; ජ. පු. අ ම. වි. 6 “යථාභිරන්තං” ම. ඡ. සං.

4. **අද්දසා** ඛො **උපකො** ආජීවකො[1] භගවන්තං අන්තරා ච ගයං අන්තරා ච බොධිං අද්ධානමග්ගපටිපන්නං. දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච: "විප්පසන්නානි ඛො තෙ ආවුසො ඉන්ද්‍රියානි. පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදාතො. කං සි ත්වං ආවුසො උද්දිස්ස පබ්බජිතො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසී?"ති. එවං වුත්තෙ භගවා උපකං ආජීවකං ගාථාහි අජ්ඣභාසි:–

"සබ්බාභිභූ සබ්බවිදූ'හමස්මි
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනූපලිත්තො,
සබ්බඤ්ජහො තණ්හක්ඛයෙ විමුත්තො
සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං.

න මෙ ආචරියො අත්ථි සදිසො මෙ න විජ්ජති,
සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං නත්ථි මෙ පටිපුග්ගලො.

අහං හි අරහා ලොකෙ අහං සත්ථා අනුත්තරො,
එකො'ම්හි සම්මාසම්බුද්ධො සීතිභූතොස්මි නිබ්බුතො.

ධම්මචක්කං පවත්තෙතුං ගච්ඡාමි කාසිනං පුරං,
අන්ධභූතස්මිං ලොකස්මිං ආහඤ්ඡං[2] අමතදුන්දුභි"න්ති.

යථා ඛො ත්වං ආවුසො පටිජානාසි, අරහසි අනන්තජිනොති.

"මා දිසා වෙ ජිනා හොන්ති යෙ පත්තා ආසවක්ඛයං,
ජිතා මෙ පාපකා ධම්මා තස්මා'හං උපකා ජිනො"ති.

5. එවං වුත්තෙ උපකො ආජීවකො "හුවෙය්‍යපාවුසො"ති[3] වත්වා සීසං ඔකම්පෙත්වා උම්මග්ගං ගහෙත්වා පක්කාමි.

6. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන **බාරාණසී ඉසිපතනං මිගදායො,** යෙන **පඤ්චවග්ගියා** භික්ඛූ, තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසංසු ඛො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවන්තං දූරතො'ව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන අඤ්ඤමඤ්ඤං සණ්ඨපෙසුං: "අයං ආවුසො සමණො **ගොතමො** ආගච්ඡති බාහුලිකො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලාය. සො නෙව අභිවාදෙතබ්බො. න පච්චුට්ඨාතබ්බො. නාස්ස පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. අපි ච ඛො ආසනං ඨපෙතබ්බං, සචෙ ආකඞ්ඛිස්සති, නිසීදිස්සතී"ති.

1. "ආජීවිකො" ම. නු. ප; ජ. පු; අ. ම. වි; 2. "ආහඤ්ඤිං", ආහඤ්ඤුං ඉත්‍යපි
3. "හුවෙය්‍යාවුසො" - සාත්ථි.

7. යථා යථා ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමති, තථා තථා තෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු සකාය කතිකාය සණ්ඨාතුං. අසණ්ඨහන්තා භගවන්තං පච්චුග්ගන්ත්වා එකො භගවතො පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසි. එකො ආසනං පඤ්ඤපෙසි. එකො පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ. නිසජ්ජ ඛො භගවා පාදෙ[1] පක්ඛාලෙසි. අපිස්සු භගවන්තං නාමෙන ච ආවුසොවාදෙන ච සමුදාචරන්ති. එවං වුත්තෙ භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොච: "මා භික්ඛවෙ තථාගතං නාමෙන ච ආවුසොවාදෙන ච සමුදාචරිත්ථ[2]. අරහං භික්ඛවෙ, තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො. ඔදහථ භික්ඛවෙ, සොතං. අමතමධිගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා"ති.

8. එවං වුත්තෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං: "තාය'පි ඛො ත්වං ආවුසො ගොතම, ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්කරකාරිකාය නෙවජ්ඣගා උත්තරිමනුස්සධම්මා[3] අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං. කිම්පන ත්වං එතරහි බාහුලිකො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලාය අධිගමිස්සසි උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙස"න්ති. එවං වුත්තෙ භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොච: "න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලිකො. න පධානවිබ්භන්තො. න ආවත්තො බාහුල්ලාය. අරහං භික්ඛවෙ, තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො. ඔදහථ භික්ඛවෙ, සොතං. අමතමධිගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරස්සෙ'ව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා"ති. දුතියම්පි ඛො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං -පෙ- දුතියම්පි ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොච -පෙ- තතියම්පි ඛො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං: "තාය'පි ඛො ත්වං ආවුසො ගොතම තාය ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්කරකාරිකාය නෙවජ්ඣගා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං. කිම්පන ත්වං එතරහි බාහුලිකො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලාය අධිගමිස්සසි උත්තරි-මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙස"න්ති.

1. "නිසජ්ජ පාදෙ" - ම. ඡු. ප; තො. වි. 2. "සමුදාචරථ" - ම. ඡ. සං.
3. "උත්තරිමනුස්සධම්මං" - ම. ඡ. සං; තො. වි.

9. එවං වුත්තෙ භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොච: “අභිජානාථ මෙ නො තුම්හෙ භික්ඛවෙ ඉතො පුබ්බෙ එවරූපං භාසිතමෙත”න්ති. “නොහෙතං භන්තෙ. “අරහං භික්ඛවෙ තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො. ඔදහථ භික්ඛවෙ, සොතං. අමතමධිගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරස්සෙ’ව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙ’ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා”ති. අසක්ඛි ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ සඤ්ඤාපෙතුං. අථ ඛො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවන්තං සුස්සූසිංසු. සොතං ඔදහිංසු. අඤ්ඤාය චිත්තං උපට්ඨාපෙසුං. අථ ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ ආමන්තෙසි:

10. “ද්වෙ’මෙ භික්ඛවෙ, අන්තා පබ්බජිතෙන න සෙවිතබ්බා: යො චා’යං කාමෙසු කාමසුඛල්ලිකානුයොගො හීනො ගම්මො පොථුජ්ජනිකො අනරියො අනත්ථසංහිතො; යො චා’යං අත්තකිලමථානුයොගො දුක්ඛො අනරියො අනත්ථසංහිතො. එතෙ තෙ භික්ඛවෙ උභො අන්තෙ අනුපගම්ම මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.”

11. “කතමා ච සා භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති? අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො. සෙය්‍යථීදං: සම්මාදිට්ඨි, සම්මාසඞ්කප්පො, සම්මාවාචා, සම්මාකම්මන්තො, සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො, සම්මාසති, සම්මාසමාධි. අයං ඛො සා භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.”

12. “ඉදං ඛො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛං අරියසච්චං: ජාති’පි දුක්ඛා. ජරා’පි දුක්ඛා. ව්‍යාධි’පි දුක්ඛො. මරණම්පි දුක්ඛං. අප්පියෙහි සම්පයොගො දුක්ඛො. පියෙහි විප්පයොගො දුක්ඛො. යම්පිච්ඡං න ලභති, තම්පි දුක්ඛං. සඞ්ඛිත්තෙන පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා දුක්ඛා.”

13. “ඉදං ඛො පන භික්ඛවෙ දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං: යා’යං තණ්හා පොනොභවිකා නන්දිරාගසහගතා තත්‍ර තත්‍රාභිනන්දිනී, සෙය්‍යථීදං: කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා.”

14. "ඉදං ඛො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චං: යො තස්සායෙව තණ්හාය අසෙසවිරාගනිරොධො චාගො පටිනිස්සග්ගො මුත්ති අනාලයො."

15. "ඉදං ඛො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චං: අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො. සෙය්‍යථීදං: සම්මාදිට්ඨි, සම්මාසඞ්කප්පො - පෙ - සම්මාසමාධි."

16. "ඉදං දුක්ඛං අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ඤාණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පරිඤ්ඤෙය්‍යන්ති මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - පරිඤ්ඤාතන්ති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ඤාණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි."

17. "ඉදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ඤාණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං පහාතබ්බන්ති මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - පහීණන්ති මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ඤාණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි."

18. "ඉදං දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ඤාණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චං සච්ඡිකාතබ්බන්ති මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - සච්ඡිකතන්ති මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි - පෙ - ආලොකො උදපාදි.

19. "ඉදං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි -පෙ- ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාඅරියසච්චං භාවෙතබ්බන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- භාවිතන්ති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි. ඤාණං උදපාදි. පඤ්ඤා උදපාදි. විජ්ජා උදපාදි. ආලොකො උදපාදි."

20. "යාවකීවඤ්ච මෙ භික්ඛවෙ, ඉමෙසු චතූසු අරියසච්චෙසු එවං තිපරිවට්ටං ද්වාදසාකාරං යථාභූතං ඤාණදස්සනං න සුවිසුද්ධං අහොසි, නෙව තාවා'හං භික්ඛවෙ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුත්තරං සම්මා සම්බොධිං අභිසම්බුද්ධො[1] පච්චඤ්ඤාසිං."

1. "අභිසම්බුද්ධොති" ඡ ම. සං; අ. වි.

21. "යතො ච ඛො මෙ භික්ඛවෙ, ඉමෙසු චතූසු අරියසච්චෙසු එවං තිපරිවට්ටං ද්වාදසාකාරං යථාභූතං ඤාණදස්සනං සුවිසුද්ධං අහොසි අථාහං භික්ඛවෙ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුත්තරං සම්මාසම්බොධිං අභිසම්බුද්ධො පච්චඤ්ඤාසිං. ඤාණඤ්ච පන මෙ දස්සනං උදපාදි: 'අකුප්පා මෙ චෙතොවිමුත්ති[1] අයමන්තිමා ජාති නත්ථිදානි පුනබ්භවො'ති."

22. ඉමස්මිඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤමානෙ ආයස්මතො **කොණ්ඩඤ්ඤස්ස** විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: 'යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම'න්ති.

23. පවත්තිතෙ ච පන භගවතා ධම්මචක්කෙ **භුම්මා** දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං: "එතං භගවතා **බාරාණසියං** **ඉසිපතනෙ** මිගදායෙ අනුත්තරං ධම්මචක්කං පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුනා වා කෙනචි වා ලොකස්මි"න්ති.

24. **භුම්මානං** දෙවානං සද්දං සුත්වා **චාතුම්මහාරාජිකා** දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං - පෙ - චාතුම්මහාරාජිකානං දෙවානං සද්දං සුත්වා **තාවතිංසා** දෙවා - **යාමා** දෙවා - **තුසිතා** දෙවා - **නිම්මානරතී** දෙවා - **පරනිම්මිතවසවත්තිනො** දෙවා - **බ්‍රහ්මකායිකා** දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං: "එතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුත්තරං ධම්මචක්කං පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුනා වා කෙනචි වා ලොකස්මි"න්ති.

25. ඉතිහ තෙන ඛණෙන තෙන මුහුත්තෙන යාව බ්‍රහ්මලොකා සද්දො අබ්භුග්ගඤ්ඡි. අයං ච දසසහස්සී ලොකධාතු සඞ්කම්පි. සම්පකම්පි. සම්පවෙධි. අප්පමාණො ච උළාරො ඔභාසො ලොකෙ පාතුරහොසි අතික්කම්ම දෙවානං දෙවානුභාවං. අථ ඛො භගවා උදානං[2] උදානෙසි: "අඤ්ඤාසි වත භො **කොණ්ඩඤ්ඤො**. අඤ්ඤාසි වත භො කොණ්ඩඤ්ඤො"ති. ඉති හි'දං ආයස්මතො කොණ්ඩඤ්ඤස්ස **'අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤො'**[3] ත්වෙව නාමං අහොසි.

---

1. "මෙ විමුත්ති" - ජ, ම, සං.
2. "ඉමං උදානං" ජ, ම, සං
3. "අඤ්ඤාසි කොණ්ඩඤ්ඤො" ජ, ම, සං

26. “අථ ඛො ආයස්මා **අඤ්ඤාසිකොණ්ඩඤ්ඤො** දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාළ්හධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච: “ලභෙය්‍යා’හං භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යං උපසම්පද”න්ති. “එහි භික්ඛූ” ති භගවා අවොච. “ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චර බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති. සා’ව තස්ස ආයස්මතො උපසම්පදා අහොසි.

27. අථ ඛො භගවා තදවසෙසෙ භික්ඛූ ධම්මියා කථාය ඔවදි. අනුසාසි. අථ ඛො ආයස්මතො ච **වප්පස්ස** ආයස්මතො ච **භද්දියස්ස** භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: “යං **කිඤ්චි** සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම”න්ති. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං: “ලභෙය්‍යාම මයං භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද”න්ති. “එථ භික්ඛවො”ති භගවා අවොච. “ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා”ති. සා’ව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

28. අථ ඛො භගවා තදවසෙසෙ භික්ඛූ නීහාරභත්තො ධම්මියා කථාය ඔවදි. අනුසාසි. යං තයො භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරිත්වා ආහරන්ති, තෙන ඡබ්බග්ගො යාපෙති

29. අථ ඛො ආයස්මතො ච **මහානාමස්ස** ආයස්මතො ච **අස්සජිස්ස** භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං. විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: “යං **කිඤ්චි** සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්ම”න්ති තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං: “ලභෙය්‍යාම මයං භන්තෙ භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද”න්ති. “එථ භික්ඛවො”ති භගවා අවොච. “ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා”ති. සා’ව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

30. අථ ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “රූපං භික්ඛවෙ, අනත්තා. රූපඤ්ච හිදං භික්ඛවෙ, අත්තා අභවිස්ස, නයිදං රූපං ආබාධාය සංවත්තෙය්‍ය. ලබ්භෙථ ච රූපෙ ‘එවං මෙ රූපං හොතු. එවං මෙ රූපං මා අහොසී’ති. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, රූපං අනත්තා, තස්මා රූපං ආබාධාය සංවත්තති. න ච ලබ්භති රූපෙ ‘එවං මෙ රූපං හොතු. එවං මෙ රූපං මා අහොසී”ති.

31. “වෙදනා භික්ඛවෙ, අනත්තා.[1] වෙදනා ච හිදං භික්ඛවෙ, අත්තා අභවිස්ස, නයිදං වෙදනා ආබාධාය සංවත්තෙය්‍ය. ලබ්භෙථ ච වෙදනාය ‘එවං මෙ වෙදනා හොතු. එවං මෙ වෙදනා මා අහොසී’ති. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, වෙදනා අනත්තා, තස්මා වෙදනා ආබාධාය සංවත්තති. න ච ලබ්භති වෙදනාය ‘එවං මෙ වෙදනා හොතු. එවං මෙ වෙදනා මා අහොසී’ති.

32. “සඤ්ඤා භික්ඛවෙ, අනත්තා. -පෙ- සඞ්ඛාරා භික්ඛවෙ, අනත්තා. සඞ්ඛාරා ච හිදං භික්ඛවෙ අත්තා අභවිස්සිංසු,[2] නයිමෙ සඞ්ඛාරා ආබාධාය සංවත්තෙය්‍යුං. ලබ්භෙථ ච සඞ්ඛාරෙසු ‘එවං මෙ සඞ්ඛාරා හොන්තු. එවං මෙ සඞ්ඛාරා මා අහෙසු’න්ති. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, සඞ්ඛාරා අනත්තා, තස්මා සඞ්ඛාරා ආබාධාය සංවත්තනන්ති. න ච ලබ්භති සඞ්ඛාරෙසු “එවං මෙ සඞ්ඛාරා හොන්තු. එවං මෙ සඞ්ඛාරා මා අහෙසු’න්ති.

33. “විඤ්ඤාණං භික්ඛවෙ, අනත්තා. විඤ්ඤාණඤ්චහිදං භික්ඛවෙ, අත්තා අභවිස්ස, නයිදං විඤ්ඤාණං ආබාධාය සංවත්තෙය්‍ය. ලබ්භෙථ ච විඤ්ඤාණෙ ‘එවං මෙ විඤ්ඤාණං හොතු. එවං මෙ විඤ්ඤාණං මා අහොසී’ ති. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ විඤ්ඤාණං අනත්තා, තස්මා විඤ්ඤාණං ආබාධාය සංවත්තති. න ච ලබ්භති විඤ්ඤාණෙ ‘එවං මෙ විඤ්ඤාණං හොතු. එවං මෙ විඤ්ඤාණං මා අහොසී’ති.

34. “තං කිම්මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, රූපං නිච්චං වා අනිච්චං වා ? ති. අනිච්චං භන්තෙ. යම්පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ?‘ති. දුක්ඛං භන්තෙ. යම්පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්ලං නු තං සමනුපස්සිතුං ‘එතං මම. එසො‘හමස්මි. එසො මෙ අත්තා ?’ති. නො හෙතං භන්තෙ. වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං නිච්චං වා අනිච්චං වා ?‘ති. අනිච්චං භන්තෙ. යම්පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා? ’ති. දුක්ඛං භන්තෙ. යම්පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්ලං නු තං සමනුපස්සිතුං ‘එතං මම. එසො හමස්මි. එසො මෙ අත්තා ?’ති. නො හෙතං භන්තෙ.

1. “වෙදනා අනත්තා” ම. ජ. සං; නො. වි
2 “අභවිස්සංසු” ම. ජ. සං; ම. නු. ප; නො. වි. “අභවිංසු”

35. තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, යං කිඤ්චි රූපං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා, යං දූරෙ වා සන්තිකෙ වා; සබ්බං තං රූපං නෙතං මම. නෙසො'හමස්මි. න මෙ සො අත්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං. යා කාචි වෙදනා – යා කාචි සඤ්ඤා – යෙ කෙචි සඞ්ඛාරා – යං කිඤ්චි විඤ්ඤාණං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා යං දූරෙ වා සන්තිකෙ වා සබ්බං තං විඤ්ඤාණං නෙතං මම, නෙසො'හමස්මි. න මෙ සො අත්තා'ති. එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං.

36. එවං පස්සං භික්ඛවෙ, සුතවා අරියසාවකො රූපස්මිම්පි නිබ්බින්දති. වෙදනාය'පි නිබ්බින්දති. සඤ්ඤාය'පි නිබ්බින්දති. සඞ්ඛාරෙසු'පි නිබ්බින්දති. විඤ්ඤාණස්මිම්පි නිබ්බින්දති. නිබ්බින්දං විරජ්ජති. විරාගා විමුච්චති. විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං හොති; ඛීණා ජාති. වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං; කතං කරණීයං; නාපරං ඉත්ථත්තායා'ති. පජානාතී''ති.

37. ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුං. ඉමස්මිඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤමානෙ පඤ්චවග්ගියානං භික්ඛූනං අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තානි විමුච්චිංසු.

38. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡ ලොකෙ අරහන්තො හොන්ති.

පඨමකභාණවාරං

---

1. තෙන ඛො පන සමයෙන බාරාණසියං **යසො** නාම කුලපුත්තො සෙට්ඨිපුත්තො සුඛුමාලො හොති. තස්ස තයො පාසාදා හොන්ති. එකො හෙමන්තිකො, එකො ගිම්හිකො, එකො වස්සිකො. සො වස්සිකෙ පාසාදෙ වස්සිකෙ චත්තාරො මාසෙ[1] නිප්පුරිසෙහි තුරියෙහි පරිචාරයමානො න හෙට්ඨාපාසාදං ඔරොහති.

2. අථ ඛො යසස්ස කුලපුත්තස්ස පඤ්චහි කාමගුණෙහි සමප්පිතස්ස සමඞ්ගිභූතස්ස පරිචාරයමානස්ස පටිගච්චෙව[2] නිද්දා ඔක්කමි. පරිජනස්ස'පි නිද්දා ඔක්කමි. සබ්බරත්තියො ච තෙලපදීපො ඣායති.

---

1. චත්තාරොමාසෙ - ම. ඡ. සං   2. "පටිකච්චෙව" - ම. ඡ. සං.

TOC

3. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො පටිගච්චෙව පබුජ්ඣිත්වා අද්දස සකං පරිජනං සුපන්තං. අඤ්ඤිස්සා කච්ඡෙ වීණං. අඤ්ඤිස්සා කණ්ඨෙ මුදිඞ්ගං. අඤ්ඤිස්සා කච්ඡෙ ආලම්බරං. අඤ්ඤං විකෙසිකං අඤ්ඤං විකෙඛලිකං. අඤ්ඤා විප්පලපන්තියො. හත්ථප්පත්තං සුසානං මඤ්ඤෙ. දිස්වානස්ස ආදීනවො පාතුරහොසි. නිබ්බිදාය චිත්තං සණ්ඨාසි.

4. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො උදානං උදානෙසි: "උපද්දුතං වත භො; උපස්සට්ඨං වත භො"ති.

5. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො සුවණ්ණපාදුකායො ආරොහිත්වා යෙන නිවෙසනද්වාරං තෙනුපසඞ්කමි. අමනුස්සා ද්වාරං විවරිංසු: "මා යසස්ස කුලපුත්තස්ස කොචි අන්තරායමකාසි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා" ති.

6. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො යෙන නගරද්වාරං තෙනුපසඞ්කමි. අමනුස්සා ද්වාරං විවරිංසු. "මා යසස්ස කුලපුත්තස්ස කොචි අන්තරායමකාසි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා"ති.

7. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො යෙන ඉසිපතනං මිගදායො, තෙනුපසඞ්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමති. අද්දසා ඛො භගවා යසං කුලපුත්තං දූරතො'ව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන චඞ්කමා ඔරොහිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො භගවතො අවිදූරෙ උදානං උදානෙසි: උපද්දුතං වත භො; උපස්සට්ඨං වත භො"ති.

8. අථ ඛො භගවා යසං කුලපුත්තං එතදවොච: "ඉදං ඛො යස, අනුපද්දුතං. ඉදං අනුපස්සට්ඨං. එහි යස, නිසීද. ධම්මං තෙ දෙසිස්සාමී"ති[1] අථ ඛො යසො කුලපුත්තො "ඉදං කිර අනුපද්දුතං. ඉදං අනුපස්සට්ඨ"න්ති හට්ඨො උදග්ගො සුවණ්ණපාදුකාහි ඔරොහිත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො යසස්ස කුලපුත්තස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථං[2] කථෙසි. සෙය්‍යථීදං: දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා භගවා අඤ්ඤාසි යසං කුලපුත්තං කල්ලචිත්තං මුදුචිත්තං විනීවරණචිත්තං උදග්ගචිත්තං පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා[3] ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසි – දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය. එවමෙව යසස්ස කුලපුත්තස්ස තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි "යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම"න්ති.

1. "දෙසෙස්සාමි" ම. නු. ප; තො. වි; ම. ජ. සං.
2. අනුපුබ්බිකථං" ම. ජ. ස. ආනුපුබ්බිකථං" ම. නු. ප. 3 "සමුක්කංසිකා" ජ. පු.

TOC

9. අථ ඛො යසස්ස කුලපුත්තස්ස මාතා පාසාදං ආරුහිත්වා යසං කුලපුත්තං අපස්සන්තී යෙන සෙට්ඨි ගහපති, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා සෙට්ඨිං ගහපතිං එතදවොච: "පුත්තො තෙ ගහපති, යසො න දිස්සතී"ති. අථ ඛො සෙට්ඨි ගහපති චතුද්දිසා අස්සදූතෙ උය්‍යොජෙත්වා සාමඤ්ඤෙව යෙන ඉසිපතනං මිගදායො, තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො සෙට්ඨි ගහපති සුවණ්ණපාදුකානං නික්ඛෙපං. දිස්වාන තඤ්ඤෙව අනුගමා[1]. අද්දසා ඛො භගවා සෙට්ඨිං ගහපතිං දූරතො'ව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන භගවතො එතදහොසි: "යන්නූනාහං තථාරූපං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරෙය්‍යං, යථා සෙට්ඨි ගහපති ඉධ නිසින්නො ඉධ නිසින්නං යසං කුලපුත්තං න පස්සෙය්‍යා"ති. අථ ඛො භගවා තථාරූපං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛාසි.[2]

10. අථ ඛො සෙට්ඨි ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: "අපි භන්තෙ, භගවා යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යා?"ති. "තෙන හි ගහපති, නිසීද. අප්පෙව නාම ඉධ නිසින්නො ඉධ නිසින්නං යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යාසී"ති.

11. අථ ඛො සෙට්ඨි ගහපති "ඉධෙව කිරාහං නිසින්නො ඉධ නිසින්නං යසං කුලපුත්තං පස්සිස්සාමී" ති හට්ඨො උදග්ගො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි – පෙ – අපරප්පච්චයො සත්ථු-සාසනෙ භගවන්තං එතදවොච: "අභික්කන්තං භන්තෙ. අභික්කන්තං භන්තෙ. සෙය්‍යථාපි භන්තෙ,. නික්කුජ්ජිතං[3] වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛින්තීති' එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගත"න්ති. සො'ව[4] ලොකෙ පඨමං උපාසකො අහොසි තෙවාචිකො.

12. අථ ඛො යසස්ස කුලපුත්තස්ස පිතුනො ධම්මෙ දෙසියමානෙ යථාදිට්ඨං යථාවිදිතං භූමිං පච්චවෙක්ඛන්තස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චි. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: "යසස්ස ඛො කුලපුත්තස්ස පිතුනො ධම්මෙ දෙසියමානෙ යථාදිට්ඨං යථාවිදිතං භූමිං පච්චවෙක්ඛන්තස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුත්තං. අභබ්බො ඛො යසො කුලපුත්තො හීනායාවත්තිත්වා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභූතො. යන්නූනාහං තං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං පටිප්පස්සම්භෙය්‍ය"න්ති.

---

1 අනුගමාසි - ම, ජ, සං.
2. අභිසඞ්ඛාරෙසි - ම, ජ, සං.
3. "නිකුජ්ජිතං" - ඉත්‍යපි
4 සො. ච - ම නු. ප; අ. වි.

13. අථ ඛො භගවා තං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං පටිප්පස්සම්භෙසි. අද්දසා ඛො සෙට්ඨි ගහපති යසං කුලපුත්තං නිසින්නං. දිස්වාන යසං කුලපුත්තං එතදවොච: "මාතා තෙ තාත, යස, පරිදෙවසොකසමාපන්නා. දෙහි මාතුයා ජීවිත"න්ති.

14. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො භගවන්තං උල්ලොකෙසි. අථ ඛො භගවා සෙට්ඨිං ගහපතිං එතදවොච: තං කිම්මඤ්ඤසි ගහපති, යසස්ස[1] සෙඛෙන ඤාණෙන සෙඛෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨො විදිතො සෙය්‍යථාපි තයා. තස්ස යථාදිට්ඨං යථාවිදිතං භූමිං පච්චවෙක්ඛන්තස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුත්තං. භබ්බො නු ඛො සො ගහපති, හීනායාවත්තිත්වා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභූතො?"ති. "නො හෙතං භන්තෙ". යසස්ස ඛො ගහපති, කුලපුත්තස්ස සෙඛෙන ඤාණෙන සෙඛෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨො විදිතො සෙය්‍යථාපි තයා. තස්ස යථාදිට්ඨං යථාවිදිතං භූමිං පච්චවෙක්ඛන්තස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුත්තං. අභබ්බො ඛො ගහපති, යසො කුලපුත්තො හීනායාවත්තිත්වා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභූතො"ති.

15. "ලාභා භන්තෙ, යසස්ස කුලපුත්තස්ස. සුලද්ධං භන්තෙ, යසස්ස කුලපුත්තස්ස, යථා යසස්ස කුලපුත්තස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුත්තං. අධිවාසෙතු මෙ භන්තෙ, භගවා අජ්ජතනාය භත්තං යසෙන කුලපුත්තෙන පච්ඡාසමණෙනා"ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන.

16. අථ ඛො සෙට්ඨි ගහපති භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො අචිරපක්කන්තෙ සෙට්ඨිම්හි භගවන්තං එතදවොච: "ලභෙය්‍යා'හං භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යං උපසම්පද"න්ති. "එහි භික්ඛූ"ති භගවා අවොච: "ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චර බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා"ති. සා'ව තස්ස ආයස්මතො උපසම්පදා අහොසි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සත්ත ලොකෙ අරහන්තො හොන්ති.

යසස්ස පබ්බජ්ජා නිට්ඨිතා.

---

1 "යසස්ස" ම ජ සං

1. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය ආයස්මතා යසෙන පච්ඡාසමණෙන යෙන සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස නිවෙසනං, තෙනුපසඞ්කමි උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො ආයස්මතො යසස්ස මාතා ච පුරාණදුතියිකා ච යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. තාසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි. සෙය්‍යථීදං: දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සඞ්කිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ච ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා තා භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තා මුදුචිත්තා විනීවරණචිත්තා උදග්ගචිත්තා පසන්නචිත්තා, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි: දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව තාසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: "යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම" න්ති. තා දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං: "අභික්කන්තං භන්තෙ, අභික්කන්තං භන්තෙ' -පෙ- එතා මයං භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසිකායො නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතා" ති. තා ච ලොකෙ පඨමං උපාසිකා අහෙසුං තෙවාචිකා.

2. අථ ඛො ආයස්මතො යසස්ස මාතා ච පිතා ච පුරාණදුතියිකා ච භගවන්තඤ්ච ආයස්මන්තඤ්ච යසං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්ත-පාණිං එකමන්තං නිසීදිංසු. අථ ඛො භගවා ආයස්මතො යසස්ස මාතරඤ්ච පිතරඤ්ච පුරාණදුතියිකඤ්ච ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

3. අස්සොසුං ඛො ආයස්මතො යසස්ස චත්තාරො ගිහීසහායකා බාරාණසියං සෙට්ඨානුසෙට්ඨීනං කුලානං පුත්තා **විමලො සුබාහු පුණ්ණජි ගවම්පති** "යසො කිර කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො" ති. සුත්වාන නෙසං එතදහොසි: "න හ නූන සො ඔරකො ධම්මවිනයො, න සා ඔරකා පබ්බජ්ජා, යත්ථ යසො කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො" ති. තෙ යෙනායස්මා යසො, තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං යසං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. අථ ඛො ආයස්මා යසො තෙ චත්තාරො ගිහීසහායකෙ ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා යසො භගවන්තං එතදවොච: "ඉමෙ මෙ භන්තෙ චත්තාරො ගිහීසහායකා බාරාණසියං සෙට්ඨානුසෙට්ඨීනං කුලානං පුත්තා විමලො සුබාහු පුණ්ණජි ගවම්පති. ඉමෙ භගවා ඔවදතු අනුසාසතු" ති.

4. තෙසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි. සෙය්‍යථිදං: දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සඞ්කිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ච ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තෙ මුදුචිත්තෙ විනීවරණචිත්තෙ උදග්ගචිත්තෙ පසන්නචිත්තෙ, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි: දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පතිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව තෙසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: ‘‘යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්ම’’න්ති. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං: ‘‘ලභෙය්‍යාම මයං භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද’’න්ති.

‘‘එථ භික්ඛවො’’ති භගවා අවොච: ‘‘ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා’’ති.

සා’ව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ ධම්මියා කථාය ඔවදි. අනුසාසි. තෙසං භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තානි විමුච්චිංසු.

තෙන ඛො පන සමයෙන එකාදස ලොකෙ අරහන්තො හොන්ති.

චතුගිහිසහායපබ්බජ්ජා නිට්ඨිතා.

---

1. අස්සොසුං ඛො ආයස්මතො යසස්ස පඤ්ඤාසමත්තා ගිහිසහායකා ජානපදා පුබ්බානුපුබ්බකානං කුලානං පුත්තා ‘‘යසො කිර කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො’’ති. සුත්වාන තෙසං එතදහොසි: ‘‘න හි නූන සො ඔරකො ධම්මවිනයො, න සා ඔරකා පබ්බජ්ජා, යත්ථ යසො කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො’’ති. තෙ යෙනායස්මා යසො තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං යසං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. අථ ඛො ආයස්මා යසො තෙ පඤ්ඤාසමත්තෙ ගිහිසහායකෙ ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා යසො භගවන්තං එතදවොච: ‘‘ඉමෙ මෙ භන්තෙ, පඤ්ඤාසමත්තා ගිහිසහායකා ජානපදා පුබ්බානුපුබ්බකානං කුලානං පුත්තා. ඉමෙ භගවා ඔවදතු අනුසාසතූ’’ති.

2. තෙසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි. සෙය්‍යථීදං: දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ච ආනිසංසං පකාසෙසි - පෙ - දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව තෙසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: "යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං" ති. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං: "ලභෙය්‍යාම මයං භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පදං" ති. "එථ භික්ඛවො" ති භගවා අවොච: "ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා" ති. සා'ව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ ධම්මියා කථාය ඔවදි, අනුසාසි. තෙසං භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තානි විමුච්චිංසු.

තෙන ඛො පන සමයෙන එකසට්ඨි ලොකෙ අරහන්තො හොන්ති.

3. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ[1] ආමන්තෙසි: "මුත්තො'හං භික්ඛවෙ, සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. තුම්හෙ'පි භික්ඛවෙ, මුත්තා සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. චරථ භික්ඛවෙ, චාරිකං බහුජන-හිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. මා එකෙන ද්වෙ අගමිත්ථ. දෙසෙථ භික්ඛවෙ, ධම්මං ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙථ. සන්ති සත්තා අප්පරජක්ඛජාතිකා; අස්සවණතා ධම්මස්ස පරිහායන්ති. භවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො. අහම්පි භික්ඛවෙ, යෙන **උරුවෙලා සෙනානිගමො,** තෙනුපසඞ්කමිස්සාමි ධම්මදෙසනායා" ති.

4. අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි:—

"බද්ධො'සි සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මහාබන්ධනබද්ධො'සි න මෙ සමණ මොක්ඛසී" ති.

1. "තෙ භික්ඛූ" - ම, ජ, සං.

“මුත්තො'හං සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මහාබන්ධනමුත්තො'ම්හි නිහතො ත්වමසි අන්තකා” ති.

“අන්තලික්ඛචරො පාසො ය්වායං චරති මානසො,
තෙන තං බාධයිස්සාමි න මෙ සමණ මොක්ඛසී” ති.

“රූපා සද්දා රසා ගන්ධා ඵොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
එත්ථ මෙ විගතො ඡන්දො නිහතො ත්වමසි අන්තකා” ති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා “ජානාති මං භගවා. ජානාති මං සුගතො”ති දුක්ඛී දුම්මනො තත්ථෙවන්තරධායී ති.

මාරකථා එකාදසමී නිට්ඨිතා.

---

1 තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නානාදිසා නානාජනපදා පබ්බජ්ජාපෙක්ඛෙ උපසම්පදාපෙක්ඛෙ[1] ආනෙන්ති: “භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති. උපසම්පාදෙස්සතී” ති. තත්ථ භික්ඛූ චෙව කිලමන්ති පබ්බජ්ජාපෙක්ඛා ච උපසම්පදාපෙක්ඛා ච. අථ ඛො භගවතො රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: “එතරහි ඛො භික්ඛූ නානාදිසා නානාජනපදා පබ්බජ්ජාපෙක්ඛෙ උපසම්පදාපෙක්ඛෙ ආනෙන්ති, භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති, උපසම්පාදෙස්සතී” ති. තත්ථ භික්ඛූ චෙව කිලමන්ති, පබ්බජ්ජාපෙක්ඛා ච උපසම්පදාපෙක්ඛා ච. යන්නූනාහං භික්ඛූනං අනුජානෙය්‍යං: “තුම්හෙව'දානි භික්ඛවෙ, තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ උපසම්පාදෙථා”ති.

2. අථ ඛො භගවා සායණ්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “ඉධ මය්හං භික්ඛවෙ රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: ‘එතරහි ඛො භික්ඛූ නානාදිසා නානාජනපදා පබ්බජ්ජාපෙක්ඛෙ උපසම්පදාපෙක්ඛෙ ආනෙන්ති – භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති, උපසම්පාදෙස්සතී ති. තත්ථ භික්ඛූ චෙව කිලමන්ති පබ්බජ්ජාපෙක්ඛා ච උපසම්පදාපෙක්ඛා ච. යන්නූනාහං භික්ඛූනං අනුජානෙය්‍යං – තුම්හෙව'දානි භික්ඛවෙ තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ. උපසම්පාදෙථා’’ති.

---

1. “පබ්බජ්ජාපෙක්ඛ ච උපසම්පදාපෙක්ඛ ච” – ම, ඡ, සං

3. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තුම්හෙව'දානි තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ. උපසම්පාදෙථාති. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පබ්බාජෙතබ්බො. උපසම්පාදෙතබ්බො. පඨමං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා[1] එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දාපෙත්වා උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිං පග්ගණ්හාපෙත්වා එවං වදෙහීති වත්තබ්බො:

"බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි,

දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
දුතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි,

තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
තතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි."

අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි තීහි සරණගමනෙහි පබ්බජ්ජං උපසම්පදන්ති.

තීහි සරණගමනෙහි පබ්බජ්ජාඋපසම්පදාකථා ද්වාදසමී නිට්ඨිතා.

---

1. අථ ඛො භගවා වස්සං වුත්ථො[2] භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "මය්හං ඛො භික්ඛවෙ, යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සම්මප්පධානා අනුත්තරා විමුත්ති අනුප්පත්තා. අනුත්තරා විමුත්ති සච්ඡිකතා. තුම්හෙ'පි භික්ඛවෙ, යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සම්මප්පධානා අනුත්තරං විමුත්තිං අනුපාපුණාථ. අනුත්තරං විමුත්තිං සච්ඡිකරොථා" ති.

2. අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි:—

"බද්ධො'සි මාරපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මාරබන්ධනබද්ධො'සි න මෙ සමණ මොක්ඛසී" ති.

"මුත්තො'හං මාරපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මාරබන්ධනමුත්තො'ම්හි නිහතො ත්වමසි අන්තකා" ති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා "ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතො" ති දුක්ඛී දුම්මනො තත්ථෙවන්තරධායී.

---

1. "අච්ඡාපෙත්වා" ම, ජ, සං, 2. "වුට්ඨො" - ම, ජ, සං,

TOC

3. අථ ඛො භගවා **බාරාණසියං** යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන **උරුවෙලා** තෙන චාරිකං පක්කාමි. අථ ඛො භගවා මග්ගා ඔක්කම්ම යෙන අඤ්ඤතරො වනසණ්ඩො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තං වනසණ්ඩං අජ්ඣොගාහෙත්වා අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදි.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන තිංසමත්තා **භද්දවග්ගියා** සහායකා සපජාපතිකා තස්මිං වනසණ්ඩෙ පරිචාරෙන්ති. එකස්ස පජාපතී නාහොසි. තස්ස අත්ථාය වෙසී ආනීතා අහොසි. අථ ඛො සා වෙසී තෙසු පමත්තෙසු පරිචාරෙන්තෙසු භණ්ඩං ආදාය පලායිත්ථ.

5. අථ ඛො තෙ සහායකා සහායකස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරොන්තා තං ඉත්ථිං ගවෙසන්තා තං වනසණ්ඩං ආහිණ්ඩන්තා අද්දසංසු භගවන්තං අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසින්නං. දිස්වාන යෙන භගවා තෙනුප-සඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං: "අපි භන්තෙ, භගවා ඉත්ථිං[1] පස්සෙය්‍යා" ති. "කිම්පන වො කුමාරා, ඉත්ථියා!" ති. "ඉධ මයං භන්තෙ, තිංසමත්තා භද්දවග්ගියා සහායකා සපජාපතිකා ඉමස්මිං වනසණ්ඩෙ පරිචාරිම්හා. එකස්ස පජාපතී නාහොසි. තස්ස අත්ථාය වෙසී ආනීතා අහොසි. අථ ඛො සා භන්තෙ, වෙසී අම්හෙසු පමත්තෙසු පරිචාරෙන්තෙසු භණ්ඩං ආදාය පලායිත්ථ. තෙ මයං භන්තෙ, සහායකා සහායකස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරොන්තා තං ඉත්ථිං ගවෙසන්තා ඉමං වනසණ්ඩං ආහිණ්ඩාමා" ති.

6. "තං කිං මඤ්ඤථ වො කුමාරා, - කතමං නු ඛො තුම්හාකං වරං, යං වා තුම්හෙ ඉත්ථිං ගවෙසෙය්‍යාථ, යං වා අත්තානං ගවෙසෙය්‍යාථා?" ති "එතදෙව භන්තෙ, අම්හාකං වරං, - යං මයං අත්තානං ගවෙසෙය්‍යාමා" ති. "තෙන හි වො කුමාරා, නිසීදථ. ධම්මං වො දෙසිස්සාමී" ති. "එවං භන්තෙ" ති ඛො තෙ භද්දවග්ගියා සහායකා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු.

1. "එකං ඉත්ථිං" - ම, ජ, සං

6. තෙසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි. සෙය්‍යථීදං: දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සඞ්කිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ච ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තෙ මුදුචිත්තෙ විනීවරණචිත්තෙ උදග්ගචිත්තෙ පසන්නචිත්තෙ, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසි: දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව තෙසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: "යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම"න්ති. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථඞ්කථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං: "ලභෙය්‍යාම මයං භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද"න්ති. "එථ භික්ඛවො" ති භගවා අවොච "ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා"ති. සා'ව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

භද්දවග්ගියසහායකානං වත්ථු නිට්ඨිතං.

දුතියභාණවාරං.

---

1. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන **උරුවෙලා** තදවසරි. තෙන ඛො පන සමයෙන උරුවෙලායං තයො ජටිලා පටිවසන්ති: **උරුවෙලකස්සපො නදීකස්සපො ගයාකස්සපො** ති. තෙසු උරුවෙලකස්සපො ජටිලො පඤ්චන්නං ජටිලසතානං නායකො හොති විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොක්ඛො. නදීකස්සපො ජටිලො තිණ්ණන්නං ජටිලසතානං නායකො හොති විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොක්ඛො. ගයාකස්සපො ජටිලො ද්වින්නං ජටිලසතානං නායකො හොති විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොක්ඛො.

2. අථ ඛො භගවා යෙන උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස අස්සමො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච: “සචෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තිං[1] අග්‍යාගාරෙ” ති. “න ඛො මෙ මහාසමණ, ගරු. චණ්ඩෙත්ථ නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසීවිසො ඝොරවිසො. සො තං මා විහෙඨෙසී” ති. දුතියම්පි ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච: “සචෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තිං අග්‍යාගාරෙ” ති. “න ඛො මෙ මහාසමණ, ගරු. චණ්ඩෙත්ථ නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසීවිසො ඝොරවිසො. සො තං මා විහෙඨෙසී” ති. තතියම්පි ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච: “සචෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තිං අග්‍යාගාරෙ” ති. “න ඛො මෙ මහාසමණ, ගරු චණ්ඩෙත්ථ නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසීවිසො. සො තං මා විහෙඨෙසී” ති. “අප්පෙව නාම[2] මං න විහෙඨෙය්‍ය, ඉඞ්ඝ ත්වං කස්සප, අනුජානාහි අග්‍යාගාර” න්ති. “විහර මහාසමණ, යථාසුඛ” න්ති. අථ ඛො භගවා අග්‍යාගාරං පවිසිත්වා තිණසන්ථරකං පඤ්ඤපෙත්වා නිසීදි පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

3. අථ ඛො සො නාගො අද්දස භගවන්තං පවිට්ඨං.[3] ‘දිස්වාන දුම්මනො[4] පධූපායි. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: “යන්නූනාහං ඉමස්ස නාගස්ස අනුපහච්ච ඡවිඤ්ච චම්මඤ්ච මංසඤ්ච නහාරුඤ්ච අට්ඨිඤ්ච අට්ඨිමිඤ්ජඤ්ච තෙජසා තෙජං පරියාදියෙය්‍ය” න්ති. අථ ඛො භගවා තථාරූපං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරිත්වා පධූපායි. අථ ඛො සො නාගො දුක්ඛං අසහමානො පජ්ජලි. භගවාපි තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිත්වා පජ්ජලි. උභින්නං සජොතිභූතානං අග්‍යාගාරං ආදිත්තං විය හොති සම්පජ්ජලිතං සජොතිභූතං. අථ ඛො තෙ ජටිලා අග්‍යාගාරං පරිවාරෙත්වා එවමාහංසු: “අභිරූපො වත භො මහාසමණො නාගෙන විහෙඨීයතී” ති. අථ ඛො භගවා තස්සා රත්තියා අච්චයෙන තස්ස නාගස්ස අනුපහච්ච ඡවිඤ්ච චම්මඤ්ච මංසඤ්ච නහාරුඤ්ච අට්ඨිඤ්ච අට්ඨිමිඤ්ජඤ්ච තෙජසා තෙජං පරියාදියිත්වා පත්තෙ පක්ඛිපිත්වා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස දස්සෙසි: “අයං තෙ කස්සප, නාගො. පරියාදින්නො අස්ස තෙජසා තෙජො” ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: “මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො. යත්‍ර හි නාම චණ්ඩස්ස නාගරාජස්ස ඉද්ධිමතො ආසීවිසස්ස ඝොරවිසස්ස තෙජසා තෙජං පරියාදියිස්සති. නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ” න්ති.

1. “රත්තං” ම. ඡ. සං; තො. වි; ම. නු; P. T. S. 2. “අප්පෙව” ම ඡ. සං. P T. S.
3. “අද්දසා ඛො සො නාගො භගවන්තං පවිට්ඨං” ම. ඡ. සං.
“අථ ඛො සො නාගො භගවන්තං පවිට්ඨං අද්දස” P. T. S.
“අථ ඛො සො නාගො භගවන්තං පවිට්ඨං දිස්වාන” ම. නු. ප; ඡ. පු; අ. වි.
4 “දුක්ඛී දුම්මනො” P. T. S.

4 නෙරඤ්ජරායං භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලමවොච,
සචෙ තෙ කස්සප අගරු විහරෙමු අජ්ජුණ්හො අග්ගිසරණම්හීති[1]

න ඛො මෙ මහාසමණ ගරු ඵාසුකාමොව තං නිවාරෙමි,
චණ්ඩෙත්ථ නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසීවිසො ඝොරවිසො
සො තං මා විහෙඨෙසීති.

අප්පෙව මං න විහෙඨෙය්‍ය ඉඞ්ඝ ත්වං කස්සප
අනුජානාහි අග්‍යාගාරන්ති
දින්නන්ති නං විදිත්වා අසම්භීතො පාවිසි භයමතීතො.

දිස්වා ඉසිං පවිට්ඨං අහිනාගො දුම්මනො පධූපායි,
සුමනමනසො [2] අධිමනො මනුස්සනාගොපි තත්ථ පධූපායි.

මක්ඛඤ්ච අසහමානො අහිනාගො පාවකොව පජ්ජලි,
තෙජොධාතුසු කුසලො මනුස්සනාගො'පි තත්ථ පජ්ජලි.

උභින්නං සජොතිභූතානං අග්‍යාගාරං උදිච්චරෙ ජටිලා[3],
අභිරූපො වත භො මහාසමණො නාගෙන විහෙඨීයතීති භණන්ති.

අථ රත්තියා[4] අච්චයෙන අහිනාගස්ස[5] අච්චියො න හොන්ති,
ඉද්ධිමතො පනුට්ඨිතා[6] අනෙකවණ්ණා අච්චියො හොන්ති

නීලකා [7] අථ ලොහිතිකා මඤ්ජෙට්ඨා පීතිකා [8] ඵලිකවණ්ණායො,
අඞ්ගීරසස්ස කායෙ අනෙකවණ්ණා අච්චියො හොන්ති.

පත්තම්හි ඔදහිත්වා අහිනාගං බ්‍රාහ්මණස්ස දස්සෙසි,
අයං තෙ කස්සප නාගො පරියාදින්නො අස්ස තෙජසා තෙජොති.

5. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො භගවතො ඉමිනා ඉද්ධිපාටිහාරියෙන' අභිප්පසන්නො භගවන්තං එතදවොච: "ඉධෙව මහාසමණ, විහර. අහං තෙ ධුවභත්තෙනා"ති.

පඨමං පාටිහාරියං.

---

1. "අජ්ජණ්හො අග්ගිසාලම්හී"ති - ම ජ. සං. P. T S. 2. "සුමනසො අවිමනො"
3. "උභින්නං සජොතිභූතානං අග්‍යාගාරං ආදිත්තං හොති සම්පජ්ජලිතං සජොතිභූතං උදිච්චරෙ ජටිලා"-ම. ජ. සං.
4. "අථ තස්සා රත්තියා" - ම. ජ. සං "අථ ඛො තස්සා රත්තියා" P. T. S.
5. "යථා නාගස්ස" ම, ජ, සං, 6. "පනඨිතා"-ම. ජ. සං; තො. වි; P. T. S.
7. "නීලා" ම. ජ. සං 8. "පීතකා" - ම ජ. සං. P. T. S.

6. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස අස්සමස්ස අවිදූරෙ අඤ්ඤතරස්මිං වනසණ්ඩෙ විහාසි. අථ ඛො චත්තාරො මහාරාජා අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා චතුද්දිසා අට්ඨංසු සෙය්‍යථාපි මහන්තා අග්ගික්ඛන්ධා.

අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: ‘‘කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. කෙ නු ඛො තෙ මහාසමණ, අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන ත්වං තෙනුපසඞ්කමිංසු? උපසඞ්කමිත්වා තං අභිවාදෙත්වා චතුද්දිසා අට්ඨංසු සෙය්‍යථාපි මහන්තා අග්ගික්ඛන්ධා?’’ති.

‘‘එතෙ ඛො කස්සප, චත්තාරො මහාරාජා යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමිංසු ධම්මසවණායා’’ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම චත්තාරොපි මහාරාජා උපසඞ්කමිස්සන්ති ධම්මසවණාය. නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

දුතියං පාටිහාරියං.

---

7. අථ ඛො සක්කො දෙවානමින්දො අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගික්ඛන්ධො පුරිමාහි වණ්ණනිභාහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො ච.

අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: ‘‘කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. කො නු ඛො සො මහාසමණ, අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන ත්වං තෙනුපසඞ්කමි? උපසඞ්කමිත්වා තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගික්ඛන්ධො පුරිමාහි වණ්ණනිභාහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො ච?’’

''එසො ඛො කස්සප, සක්කො දෙවානමින්දො යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි ධම්මසවණාය''ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: ''මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම සක්කොපි දෙවානමින්දො උපසඞ්කමිස්සති ධම්මසවණාය. නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ''න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

තතියං පාටිහාරියං.

---

8. අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගික්ඛන්ධො පුරිමාහි වණ්ණනිභාහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො ච.

9. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: ''කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. කො නු ඛො සො මහාසමණ, අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන ත්වං තෙනුපසඞ්කමි? උපසඞ්කමිත්වා තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගික්ඛන්ධො පුරිමාහි වණ්ණනිභාහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො චා?'' ති.

''එසො ඛො කස්සප, බ්‍රහ්මා සහම්පති යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි ධම්මසවණාය''ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: ''මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම බ්‍රහ්මාපි සහම්පති උපසඞ්කමිස්සති ධම්මසවණාය. නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ''න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

චතුත්ථං පාටිහාරියං.

---

10. තෙන ඛො පන සමයෙන උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස මහායඤ්ඤො පච්චුපට්ඨිතො හොති. කෙවලකප්පා ච අඞ්ගමගධා පහූතං ඛාදනීයං භොජනීයං ආදාය අභික්කමිතුකාමා හොන්ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: ''එතරහි ඛො මෙ මහායඤ්ඤො පච්චුපට්ඨිතො. කෙවලකප්පා ච අඞ්ගමගධා පහූතං ඛාදනීයං භොජනීයං ආදාය අභික්කමිස්සන්ති. සචෙ මහාසමණො මහාජනකායෙ ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සති, මහාසමණස්ස ලාභසක්කාරො අභිවඩ්ඪිස්සති. මම ලාභසක්කාරො පරිහායිස්සති. අහො නූන මහාසමණො ස්වාතනාය නාගච්ඡෙය්‍යා''ති.

11. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය උත්තරකුරුං ගන්ත්වා තතො පිණ්ඩපාතං ආහරිත්වා අනොතත්තදහෙ පරිභුඤ්ජිත්වා තත්ථෙව දිවාවිහාරං අකාසි.

12. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: "කාලො මහාසමණ. නිට්ඨිතං භත්තං. කිං නු ඛො මහාසමණ, හීයො නාගමාසි? අපි ච මයං තං සරාම: 'කිං නු ඛො මහාසමණො නාගච්ඡතී?' ති. ඛාදනීයස්ස ච භොජනීයස්ස ච තෙ පටිවිංසො[1] ඨපිතො"ති.

13. "නනු තෙ කස්සප, එතදහොසි: එතරහි ඛො මෙ මහායඤ්ඤො පච්චුපට්ඨිතො. කෙවලකප්පා ච අඞ්ගමගධා පහූතං ඛාදනීයං භොජනීයං ආදාය අභික්කමිස්සන්ති. සචෙ මහාසමණො මහාජනකායෙ ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සති, මහාසමණස්ස ලාභසක්කාරො අභිවඩ්ඪිස්සති. මම ලාභසක්කාරො පරිහායිස්සති. අහො නූන මහාසමණො ස්වාතනාය නාගච්ඡෙය්‍යා?"ති.

14. "සො ඛො අහං කස්සප, තව චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය උත්තරකුරුං ගන්ත්වා තතො පිණ්ඩපාතං ආහරිත්වා අනොතත්තදහෙ පරිභුඤ්ජිත්වා තත්ථෙව දිවාවිහාරං අකාසි"න්ති.

15. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: "මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම චෙතසා'පි චිත්තං පජානිස්සති. නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ"න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා[2] තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

පඤ්චමං පාටිහාරියං.

---

1 "පටිවිංසා" - ම. ජ. සං. P. T. S. 2. "පරිභුඤ්ජි" P. T. S.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතො පංසුකූලං උප්පන්නං හොති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: "කත්ථ නු ඛො අහං පංසුකූලං ධොවෙය්‍ය?" න්ති. අථ ඛො **සක්කො දෙවානමින්දො** භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය පාණිනා පොක්ඛරණිං ඛණිත්වා භගවන්තං එතදවොච: "ඉධ භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං ධොවතූ" ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: "කිම්හි නු ඛො අහං පංසුකූලං පරිමද්දෙය්‍ය?" න්ති අථ ඛො සක්කො දෙවානමින්දො භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්ක-මඤ්ඤාය මහතිං සිලං උපනික්ඛිපි: "ඉධ භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං පරිමද්දතූ" ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: "කිම්හි නු ඛො අහං ආලම්බිත්වා උත්තරෙය්‍ය?" න්ති. අථ ඛො කකුධෙ අධිවත්ථා දෙවතා භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය සාඛං ඔනාමෙසි[1] "ඉධ භන්තෙ, භගවා ආලම්බිත්වා උත්තරතූ" ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: "කිම්හි නු ඛො අහං පංසුකූලං විස්සජ්ජෙය්‍ය?" න්ති. අථ ඛො සක්කො දෙවානමින්දො භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය මහතිං සිලං උපනික්ඛිපි: "ඉධං භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං විස්සජ්ජෙතූ" ති.

2. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: "කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. කිං නු ඛො මහාසමණ, නායං පුබ්බෙ ඉධ පොක්ඛරණී, සායං ඉධ පොක්ඛරණී? නයිමා සිලා පුබ්බෙ උපනික්ඛිත්තා. කෙනිමා සිලා උපනික්ඛිත්තා? නයිමස්ස කකුධස්ස පුබ්බෙ සාඛා ඔනතා, සායං සාඛා ඔනතා?" ති.

3. "ඉධ මෙ කස්සප, පංසුකූලං උප්පන්නං අහොසි. තස්ස මය්හං කස්සප, එතදහොසි: 'කත්ථ නු ඛො අහං පංසුකූලං ධොවෙය්‍ය?' න්ති. අථ ඛො කස්සප, සක්කො දෙවානමින්දො මම චෙතසා චෙතොපරිවිතක්ක-මඤ්ඤාය පාණිනා පොක්ඛරණිං ඛණිත්වා මං එතදවොච: 'ඉධ භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං ධොවතූ' ති. සායං අමනුස්සෙන පාණිනා ඛතා[2] පොක්ඛරණී. තස්ස මය්හං කස්සප, එතදහොසි. 'කිම්හි නු ඛො අහං පංසුකූලං පරිමද්දෙය්‍ය?' න්ති. අථ ඛො කස්සප, සක්කො දෙවානමින්දො මම චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය මහතිං සිලං උපනික්ඛිපි: 'ඉධ භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං පරිමද්දතූ' ති. සායං අමනුස්සෙන උපනික්ඛිත්තා සිලා. තස්ස මය්හං කස්සප, එතදහොසි: 'කිම්හි නු ඛො අහං ආලම්බිත්වා උත්තරෙය්‍ය?' න්ති. අථ ඛො කස්සප, කකුධෙ අධිවත්ථා දෙවතා මම චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය සාඛං ඔනාමෙසි: 'ඉධ භන්තෙ, භගවා ආලම්බිත්වා උත්තරතූ' ති. ස්වායං ආහරහත්ථො කකුධො. තස්ස මය්හං කස්සප, එතදහොසි: 'කිම්හි නු ඛො අහං පංසුකූලං විස්සජ්ජෙය්‍ය?' න්ති. අථ ඛො කස්සප, සක්කො දෙවානමින්දො මම චෙතසා චෙතොපරිවිතක්ක-මඤ්ඤාය මහතිං සිලං උපනික්ඛිපි: 'ඉධ භන්තෙ භගවා පංසුකූලං විස්සජ්ජෙතූ' ති. සායං අමනුස්සෙන උපනික්ඛිත්තා සිලා" ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: "මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම සක්කොපි දෙවානමින්දො වෙය්‍යාවච්චං කරිස්සති. නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ" න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

---

1. "ඔනාමෙයි" P. T. S 2. "ඛණිතා" ම, ජ, සං; P. T. S

4. අථ ඛො **උරුවෙලකස්සපො** ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතො කාලං ආරොචෙසි: "කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්ත" න්ති. "ගච්ඡ, කස්සප, [1] ආයාමහ"න්ති. උරුවෙලකස්සපං ජටිලං උය්‍යොජෙත්වා යාය ජම්බුයා **ජම්බුදීපො** පඤ්ඤායති තතො ඵලං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසීදි. අද්දසා ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො භගවන්තං අග්‍යාගාරෙ නිසින්නං. දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච: "කතමෙන ත්වං මහාසමණ, මග්ගෙන ආගතො? අහං තයා පඨමතරං පක්කන්තො. සො ත්වං පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසින්නො" ති. "ඉධාහං කස්සප, තං උය්‍යොජෙත්වා යාය ජම්බුයා ජම්බුදීපො පඤ්ඤායති, තතො ඵලං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසින්නො. ඉදං ඛො කස්සප, ජම්බුඵලං වණ්ණසම්පන්නං ගන්ධසම්පන්නං රසසම්පන්නං. සචෙ ආකඞ්ඛසි පරිභුඤ්ජා" ති. "අලං, මහාසමණ, ත්වං යෙවෙතං [2] ආහරසි, [3] ත්වං යෙවෙතං පරිභුඤ්ජා" ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: "මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො. යත්‍ර හි නාම මං පඨමතරං උය්‍යොජෙත්වා යාය ජම්බුයා ජම්බුදීපො පඤ්ඤායති, තතො ඵලං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසීදිස්සති. නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ"න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

5. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතො කාලං ආරොචෙසි: "කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්ත"න්ති. "ගච්ඡ, කස්සප, ආයාමහ"න්ති උරුවෙලකස්සපං ජටිලං උය්‍යොජෙත්වා යාය ජම්බුයා ජම්බුදීපො පඤ්ඤායති, තස්සා අවිදූරෙ අම්බො -පෙ- තස්ස අවිදූරෙ ආමලකී -පෙ- තස්සා අවිදූරෙ හරීතකී -පෙ- තාවතිංසං ගන්ත්වා පාරිච්ඡත්තකපුප්ඵං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසීදි. අද්දසා ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො භගවන්තං අග්‍යාගාරෙ නිසින්නං. දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච: "කතමෙන ත්වං මහාසමණ, මග්ගෙන ආගතො. අහං තයා පඨමතරං පක්කන්තො. සො ත්වං පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසින්නො"ති. "ඉධාහං කස්සප, තං උය්‍යොජෙත්වා තාවතිංසං ගන්ත්වා පාරිච්ඡත්තකපුප්ඵං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසින්නො. ඉදං ඛො කස්සප, පාරිච්ඡත්තකපුප්ඵං වණ්ණසම්පන්නං ගන්ධසම්පන්න"න්ති. [4] අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: "මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම මං පඨමතරං උය්‍යොජෙත්වා තාවතිංසං ගන්ත්වා පාරිච්ඡත්තකපුප්ඵං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසීදිස්සති. නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ" න්ති.

---

1. "ගච්ඡ ත්වං කස්සප" ම, ජ, සං; P. T. S   2. "ත්වංයෙව තං; ම, ජ, සං P. T. S
3. "අරහසි" ම, ජ, සං;
4 "සචෙ ආකඞ්ඛසි ගණ්හාහි. අලං මහාසමණ, ත්වං යෙව තං අරහසි ත්වං යෙව තං ගණ්හාහී" ම, ජ, සං; P. T. S

6. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙ ජටිලා අග්ගිං පරිචරිතුකාමා න සක්කොන්ති කට්ඨානි ඵාලෙතුං. අථ ඛො තෙසං ජටිලානං එතදහොසි: “නිස්සංසයං ඛො මහාසමණස්ස ඉද්ධානුභාවො, යථා මයං න සක්කොම කට්ඨානි ඵාලෙතු”න්ති. අථ ඛො භගවා **උරුවෙලකස්සපං** ජටිලං එතදවොච: “ඵාලීයන්තු කස්සප, කට්ඨානී?”ති. “ඵාලීයන්තු මහාසමණා”ති. සකිදෙව පඤ්ච කට්ඨසතානි ඵාලීයිංසු. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: “මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම කට්ඨානිපි න ඵාලීයිස්සන්ති.[1] නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ” න්ති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙ ජටිලා අග්ගිං පරිචරිතුකාමා න සක්කොන්ති අග්ගිං ජාලෙතුං. අථ ඛො තෙසං ජටිලානං එතදහොසි: “නිස්සංසයං ඛො මහාසමණස්ස ඉද්ධානුභාවො, යථා මයං න සක්කොම අග්ගිං ජාලෙතු”න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච: “උජ්ජාලියන්තු කස්සප, අග්ගී?”ති. “උජ්ජාලියන්තු මහාසමණා” ති. සකිදෙව පඤ්ච අග්ගිසතානි උජ්ජලිංසු. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: “මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම අග්ගීපි න උජ්ජලිස්සන්ති.[2] නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ”න්ති.

8. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙ ජටිලා අග්ගිං පරිචරිත්වා න සක්කොන්ති අග්ගිං විජ්ඣාපෙතුං. අථ ඛො තෙසං ජටිලානං එතදහොසි: “නිස්සංසයං ඛො මහාසමණස්ස ඉද්ධානුභාවො, යථා මයං න සක්කොම අග්ගිං විජ්ඣාපෙතු”න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච: “විජ්ඣායන්තු කස්සප, අග්ගී?”ති. “විජ්ඣායන්තු මහාසමණා”ති. සකිදෙව පඤ්ච අග්ගිසතානි විජ්ඣායිංසු. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: “මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම අග්ගීපි න විජ්ඣායිස්සන්ති.[3] නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ”න්ති.

9. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙ ජටිලා සීතාසු හෙමන්තිකාසු රත්තීසු අන්තරට්ඨකාසු හිමපාතසමයෙ නජ්ජා **නෙරඤ්ජරාය** උම්මුජ්ජන්තිපි. නිමුජ්ජන්තිපි. උම්මුජ්ජනිමුජ්ජම්පි කරොන්ති. අථ ඛො භගවා පඤ්චමත්තානි මන්දාමුඛිසතානි අභිනිම්මිනි යත්ථ තෙ ජටිලා උත්තරිත්වා විසීවෙසුං.[4] අථ ඛො තෙසං ජටිලානං එතදහොසි: “නිස්සංසයං ඛො මහාසමණස්ස ඉද්ධානුභාවො, යථයිමා මන්දාමුඛියො නිම්මිතා”ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: “මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම තාව බහූ මන්දාමුඛියො අභිනිම්මිනිස්සති. නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ”න්ති.

1. “ඵාලියිස්සන්ති” ම, ජ, සං P. T. S 2. ‘උජ්ජලියිස්සන්ති” ම, ජ, සං P. T. S
3. “විජ්ඣායිස්සන්ති” ම, ජ, සං P. T. S 4. “විසිබ්බෙසුං” ම, ජ, සං P. T. S

10. තෙන ඛො පන සමයෙන මහා අකාලමෙඝො පාවස්සි.[1] මහා උදකවාහකො සඤ්ජායි. යස්මිං පදෙසෙ භගවා විහරති, සො පදෙසො උදකෙන ඔත්ථටො හොති.[2] අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: "යන්නූනාහං සමන්තා උදකං උස්සාදෙත්වා[3] මජ්ඣෙ රෙණුගතාය[4] භූමියා චඞ්කමෙය්‍ය"න්ති. අථ ඛො භගවා සමන්තා උදකං උස්සාදෙත්වා මජ්ඣෙ රෙණුගතාය භූමියා චඞ්කමි. අථ ඛො **උරුවෙලකස්සපො** ජටිලො "මාහෙව ඛො මහාසමණො උදකෙන වූළ්හො අහොසී"ති. නාවාය සම්බහුලෙහි ජටිලෙහි සද්ධිං, යස්මිං පදෙසෙ භගවා විහරති, තං පදෙසං අගමාසි. අද්දසා ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො භගවන්තං සමන්තා උදකං උස්සාදෙත්වා මජ්ඣෙ රෙණුගතාය භූමියා චඞ්කමන්තං. දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච: "ඉදන්නු ත්වං මහාසමණා"ති, "අයමහමස්මි[5] කස්සපා"ති. භගවා වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා නාවාය පච්චුට්ඨාසි. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි: "මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම උදකම්පි නප්පසහිස්සති.[6] නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ"න්ති.

11. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: "චිරම්පි ඛො ඉමස්ස මොඝපුරිසස්ස එවං භවිස්සති: 'මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ'න්ති. යන්නූනාහං ඉමං ජටිලං සංවෙජෙය්‍ය"න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච: "නෙව ඛො ත්වං[7] කස්සප, අරහා. නපි අරහත්තමග්ගං සමාපන්නො.[8] සාපි තෙ පටිපදා නත්ථි, යාය ත්වං අරහා වා අස්සසි[9] අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නො"ති.

12. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච: "ලභෙය්‍යාහං භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං ලභෙය්‍යං උපසම්පද"න්ති. "ත්වං ඛො'සි කස්සප, පඤ්චන්නං ජටිලසතානං නායකො විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොක්ඛො. තෙපි තාව අපලොකෙහි, යථා තෙ මඤ්ඤිස්සන්ති, තථා කරිස්සන්තී"ති.

13. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො යෙන තෙ ජටිලා තෙනුපසඞ්කමි උපසඞ්කමිත්වා තෙ ජටිලෙ එතදවොච: "ඉච්ඡාමහං භො මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යථා භවන්තො මඤ්ඤන්ති, තථා කරොන්තූ"ති. "චිරපටිකා මයං භො, මහාසමණෙ අභිප්පසන්නා, සචෙ භවං මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සති, සබ්බෙව මයං මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමා"ති.

---

1. "වස්සි" P. T. S 2. "අනුත්ථටො" ම, ජ, සං, P. T. S. "පත්ථටො" තො, වි,
3 "උස්සාරෙත්වා" ම, ජ, සං, P. T. S. 4. "රෙණුහතාය" තො, වි, P. T. S.
5. "අහමස්මි' ම. ඤු. ප. 6 "න පවාහිස්සති" ම, ජ, සං, P. T. S.
7 "නෙව ච ඛො ත්වං" ම, ජ, සං,
8 "අරහමග්ග සමාපන්නො" තො, වි. "අරහත්තමග්ග සමාපන්නො"ති බහුසු
9 අස්ස ම, ඤු, ප, P. T. S.

14. අථ ඛො තෙ ජටිලා කෙසමිස්සං ජටාමිස්සං ඛාරිකාජමිස්සං අග්ගිහුත්තමිස්සං උදකෙ පවාහෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං: "ලභෙය්‍යාම මයං **භ**න්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද"න්ති. "එථ භික්ඛවො" ති භගවා අවොච "ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා"ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

15. අද්දසා ඛො **නදීකස්සපො** ජටිලො කෙසමිස්සං ජටාමිස්සං ඛාරිකාජමිස්සං අග්ගිහුත්තමිස්සං උදකෙ වුය්හමානෙ. දිස්වානස්ස එතදහොසි: "මා හෙව මෙ භාතුනො උපස්සග්ගො[1] අහොසී" ති. ජටිලෙ පාහෙසි "ගච්ඡථ මෙ භාතරං ජානාථා" ති. සාමඤ්ච තීහි ජටිලසතෙහි[2] යෙනායස්මා උරුවෙලකස්සපො, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං උරුවෙලකස්සපං එතදවොච: "ඉදන්නු ඛො කස්සප, සෙය්‍යො"?න්ති. "ආමාවුසො, ඉදං සෙය්‍යො"න්ති අථ ඛො තෙ ජටිලා කෙසමිස්සං ජටාමිස්සං ඛාරිකාජමිස්සං අග්ගිහුත්තමිස්සං උදකෙ පවාහෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං: "ලභෙය්‍යාම මයං භන්තෙ භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං ලභෙය්‍යාම උපසම්පද" න්ති. "එථ භික්ඛවො"ති භගවා අවොච. "ස්වාක්ඛාතො ධම්මො චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා" ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

16. අද්දසා ඛො **ගයාකස්සපො** ජටිලො කෙසමිස්සං ජටාමිස්සං ඛාරිකාජමිස්සං අග්ගිහුත්තමිස්සං උදකෙ වුය්හමානෙ. දිස්වානස්ස එතදහොසි: "මාහෙව මෙ භාතුනං උපස්සග්ගො අහොසී"ති. ජටිලෙ පාහෙසි "ගච්ඡථ මෙ භාතරෙ ජානාථා"ති. සාමඤ්ච ද්වීහි ජටිලසතෙහි යෙනායස්මා උරුවෙලකස්සපො, තෙනුපසඞ්කමි උපසඞ්කමිත්වා, ආයස්මන්තං උරුවෙලකස්සපං එතදවොච: "ඉදන්නු ඛො කස්සප, සෙය්‍යො?"න්ති. "ආමාවුසො, ඉදං සෙය්‍යො"න්ති.

17. අථ ඛො තෙ ජටිලා කෙසමිස්සං ජටාමිස්සං ඛාරිකාජමිස්සං අග්ගිහුත්තමිස්සං උදකෙ පවාහෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං: "ලභෙය්‍යාම මයං භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද" න්ති. "එථ භික්ඛවො" ති භගවා අවොච "ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා"ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

භගවතො අධිට්ඨානෙන පඤ්ච කට්ඨසතානි න ඵාලියිංසු,
ඵාලියිංසු අග්ගී න උජ්ජලිංසු උජ්ජලිංසු න විජ්ඣායිංසු.

විජ්ඣායිංසු පඤ්චමන්දාමුඛිසතානි අභිනිම්මිනි,
එතෙන නයෙන අඩ්ඪුඩ්ඪපාටිහාරියසහස්සානි හොන්ති.

1. "උපසග්ගො" ම, ජ, සං, P. T. S. 2. "ජටිලසතෙහි සද්ධිං" ම, ජ, සං P. T. S.

18. අථ ඛො භගවා උරුවෙලායං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන **ගයාසීසං** තෙන පක්කාමි මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන සබ්බෙහෙව පුරාණජටිලෙහි. තත්‍ර සුදං භගවා **ගයායං** විහරති ගයාසීසෙ සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි:

''සබ්බං භික්ඛවෙ ආදිත්තං. කිඤ්ච භික්ඛවෙ, සබ්බං ආදිත්තං? චක්ඛුං[1] භික්ඛවෙ ආදිත්තං. රූපා ආදිත්තා. චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං. චක්ඛුසම්ඵස්සො ආදිත්තො. යම්පිදං චක්ඛුසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තම්පි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං? රාගග්ගිනා දොසග්ගිනා මොහග්ගිනා ආදිත්තං. ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්ත'' න්ති වදාමි.

''සොතං ආදිත්තං. සද්දා ආදිත්තා. -පෙ- ඝාණං ආදිත්තං. ගන්ධා ආදිත්තා - ජිව්හා ආදිත්තා. රසා ආදිත්තා.-- කායො ආදිත්තො. ඵොට්ඨබ්බා ආදිත්තා.- මනො ආදිත්තො. ධම්මා ආදිත්තා. මනොවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං. මනොසම්ඵස්සො ආදිත්තො. යම්පිදං මනොසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තම්පි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං? රාගග්ගිනා දොසග්ගිනා මොහග්ගිනා ආදිත්තං. ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්ත''න්ති වදාමි. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො චක්ඛුස්මිම්පි නිබ්බින්දති. රූපෙසුපි නිබ්බින්දති. චක්ඛුවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බින්දති. චක්ඛුසම්ඵස්සෙපි නිබ්බින්දති. යම්පිදං චක්ඛුසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තස්මිම්පි නිබ්බින්දති.

''සොතස්මිම්පි නිබ්බින්දති. සද්දෙසුපි නිබ්බින්දති - ඝාණස්මිම්පි නිබ්බින්දති. ගන්ධෙසුපි නිබ්බින්දති. - ජිව්හායපි නිබ්බින්දති. රසෙසුපි නිබ්බින්දති. - කායස්මිම්පි නිබ්බින්දති. ඵොට්ඨබ්බෙසුපි නිබ්බින්දති.- මනස්මිම්පි නිබ්බින්දති. ධම්මෙසුපි නිබ්බින්දති. - මනොවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බින්දති. මනොසම්ඵස්සෙපි නිබ්බින්දති. යම්පිදං මනොසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තස්මිම්පි නිබ්බින්දති. නිබ්බින්දං විරජ්ජති. විරාගා විමුච්චති. විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං හොති. 'ඛීණා ජාති. වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං. කතං කරණීයං. නාපරං ඉත්ථත්තායා'ති පජානාතී''ති.

19. ඉමස්මිඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤමානෙ තස්ස භික්ඛුසහස්සස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තානි විමුච්චිංසූ.

ආදිත්තපරියායං නිට්ඨිතං.

උරුවෙලපාටිහාරියං.

තතියභාණවාරං නිට්ඨිතං.

1. ''චක්ඛු ආදිත්තං'' ම, සු, ප. සං,

1. අථ ඛො භගවා **ගයා**සීසෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන **රාජගහං**, තෙන චාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන සබ්බෙහෙව පුරාණජටිලෙහි. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන රාජගහං, තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති ලට්ඨිවනෙ[1] **සුප්පතිට්ඨෙ** චෙතියෙ. අස්සොසි ඛො රාජා මාගධො සෙනියො **බිම්බිසාරො** "සමණො ඛලු භො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො රාජගහං අනුප්පත්තො රාජගහෙ විහරති ලට්ඨිවනෙ සුප්පතිට්ඨෙ චෙතියෙ. තං ඛො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො: ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා.[2] සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං, පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොතී" ති.

2. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ද්වාදසනහුතෙහි මාගධිකෙහි බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙහි පරිවුතො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. තෙපි ඛො ද්වාදසනහුතා මාගධිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා අප්පෙකච්චෙ භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්චෙ භගවතා සද්ධිං සම්මොදිංසු. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්චෙ යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්චෙ භගවතො සන්තිකෙ නාමගොත්තං සාවෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. අප්පෙකච්චෙ තුණ්හීභූතා එකමන්තං නිසීදිංසු.

3. අථ ඛො තෙසං ද්වාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං එතදහොසි: "කිංනු ඛො මහාසමණො උරුවෙලකස්සපෙ බ්‍රහ්මචරියං චරති? උදාහු උරුවෙල කස්සපො මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරතී?" ති. අථ ඛො භගවා තෙසං ද්වාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය ආයස්මන්තං උරුවෙලකස්සපං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

1. "ලට්ඨිවනුය්‍යානෙ" සගා; P. T. S. 2. "භගවාති" ම. ඡ. සං.

4. “කිමෙව දිස්වා උරුවෙලවාසි
පහාසි අග්ගිං කිසකොවදානො,
පුච්ඡාමි තං කස්සප එතමත්ථං
කථං පහීනං තව අග්ගිහුත්ත’’න්ති.

“රූපෙ ච සද්දෙ ච අථො රසෙ ච
කාමිත්ථියො චාභිවදන්ති යඤ්ඤා,
එතං මලන්ති උපධීසු ඤත්වා
තස්මා න යිට්ඨෙ න හුතෙ අරඤ්ජි’’න්ති.

“එත්ථ ච[1] තෙ මනො න රමිත්ථ (කස්සපාති භගවා)
රූපෙසු සද්දෙසු අථො රසෙසු,
අථ කො චරහි දෙවමනුස්සලොකෙ
රතො මනො කස්සප බ්‍රූහි මෙතන්ති.

“දිස්වා පදං සන්තමනූපධීකං
අකිඤ්චනං කාමභවෙ අසත්තං,
අනඤ්ඤථාභාවිමනඤ්ඤනෙය්‍යං
තස්මා න යිට්ඨෙ න හුතෙ අරඤ්ජි’’න්ති.

5. අථ ඛො ආයස්මා උරුවෙලකස්සපො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච: “සත්ථා මෙ භන්තෙ, භගවා, සාවකො’හමස්මි. සත්ථා මෙ භන්තෙ, භගවා, සාවකො’හමස්මී’’ති. අථ ඛො තෙසං ද්වාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං එතදහොසි: “උරුවෙලකස්සපො මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරතී’’ති. අථ ඛො භගවා තෙසං ද්වාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය ආනුපුබ්බීකථං කථෙසි. සෙය්‍යථීදං - දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සඞ්කිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ච ආනිසංසං පකාසෙසි යදා තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තෙ මුදුචිත්තෙ විනීවරණචිත්තෙ උදග්ගචිත්තෙ පසන්නචිත්තෙ, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි: දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව එකාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං බිම්බිසාරපමුඛානං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම’’න්ති. එකං නහුතං[2] උපාසකත්තං පටිවෙදෙසි.

1. “එත්ථෙව’’ ම, ජ, සං, 2. “එකනහුතං’’ ම, ජ, සං, P. T.S.

6. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාළ්හධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච: “පුබ්බෙ මෙ භන්තෙ, කුමාරස්ස සතො පඤ්ච අස්සාසකා අහෙසුං. තෙ මෙ එතරහි සමිද්ධා. පුබ්බෙ මෙ භන්තෙ, කුමාරස්ස සතො එතදහොසි: ‘අහො වත මං රජ්ජෙ අභිසිඤ්චෙය්‍යු’න්ති. අයං ඛො මෙ භන්තෙ, පඨමො අස්සාසකො අහොසි. සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. ‘තස්ස ච මෙ විජිතං අරහං සම්මා සම්බුද්ධො ඔක්කමෙය්‍යා’ති අයං ඛො මෙ භන්තෙ, දුතියො අස්සාසකො අහොසි. සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. ‘තඤ්චාහං භගවන්තං පයිරුපාසෙය්‍ය’න්ති අයං ඛො මෙ භන්තෙ, තතියො අස්සාසකො අහොසි. සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. ‘සො ච මෙ භගවා ධම්මං දෙසෙය්‍යා’ති අයං ඛො මෙ භන්තෙ, චතුත්ථො අස්සාසකො අහොසි. සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. ‘තස්ස චාහං භගවතො ධම්මං ආජානෙය්‍ය’න්ති අයං ඛො මෙ භන්තෙ, පඤ්චමො අස්සාසකො අහොසි. සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. පුබ්බෙ මෙ භන්තෙ, කුමාරස්ස සතො ඉමෙ පඤ්ච අස්සාසකා අහෙසුං. තෙ මෙ එතරහි සමිද්ධා.”

7. “අභික්කන්තං භන්තෙ. අභික්කන්තං භන්තෙ. සෙය්‍යථාපි භන්තෙ නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛින්තී’ති, එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච, උපාසකං මං භන්තෙ, [1] භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතං. අධිවාසෙතු ච මෙ භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා”ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන.

8. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි: “කාලො භන්තෙ. නිට්ඨිතං භත්ත”න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය රාජගහං පාවිසි මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන සබ්බෙහෙව පුරාණජටිලෙහි. තෙන ඛො පන සමයෙන සක්කො දෙවානමින්දො මාණවකවණ්ණං අභිනිම්මිනිත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස [2] පුරතො පුරතො ගච්ඡති ඉමා ගාථායො ගායමානො.

1. “උපාසකං මං’ ම, ජ, සං, 2. “භික්ඛු සඞ්ඝස්ස” ම, ජ, සං, P. T. S

9. "දන්තො දන්තෙහි සහ පුරාණජටිලෙහි විප්පමුත්තො විප්පමුත්තෙහි,
සිඞ්ගීනික්ඛසවණ්ණො රාජගහං පාවිසි භගවා.

සන්තො සන්තෙහි සහ පුරාණජටිලෙහි විප්පමුත්තො විප්පමුත්තෙහි,
සිඞ්ගීනික්ඛසවණ්ණො රාජගහං පාවිසි භගවා.

මුත්තො මුත්තෙහි සහ පුරාණජටිලෙහි විප්පමුත්තො විප්පමුත්තෙහි,
සිඞ්ගීනික්ඛසවණ්ණො රාජගහං පාවිසි භගවා.

තිණ්ණො තිණ්ණෙහි සහ පුරාණජටිලෙහි විප්පමුත්තො විප්පමුත්තෙහි,
සිඞ්ගීනික්ඛසවණ්ණො රාජගහං පාවිසි භගවා.

දසවාසො දසබලො දසධම්මවිදූ දසභි චුපෙතො
සො දසසතපරිවාරො රාජගහං පාවිසි භගවා"ති.

මනුස්සා **සක්කං** දෙවානමින්දං පස්සිත්වා එවමාහංසු: "අභිරූපො වතායං මාණවකො. දස්සනීයො වතායං මාණවකො. පාසාදිකො, වතායං මාණවකො. කස්ස නු ඛො අයං මාණවකො?" ති. එවං වුත්තෙ සක්කො දෙවානමින්දො තෙ මනුස්සෙ ගාථාය අජ්ඣභාසි:--

"යො ධීරො සබ්බධි දන්තො සුද්ධො අප්පටිපුග්ගලො,
අරහං සුගතො ලොකෙ තස්සාහං පරිචාරකො"ති

10. අථ ඛො භගවා යෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස **බිම්බිසාරස්ස** නිවෙසනං, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතදහොසි: "කත්ථ නු ඛො භගවා විහරෙය්‍ය, යං අස්ස ගාමතො නෙව අතිදූරෙ න අච්චාසන්නෙ[1] ගමනාගමනසම්පන්නං අත්ථිකානං අත්ථිකානං මනුස්සානං අභික්කමනීයං දිවා අප්පකිණ්ණං රත්තිං අප්පසද්දං අප්පනිග්ඝොසං විජනවාතං මනුස්සරාහසෙය්‍යකං පටිසල්ලානසාරුප්ප"න්ති. අථ ඛො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතද-හොසි: "ඉදං ඛො අම්හාකං **වෙළුවනං** උය්‍යානං ගාමතො නෙව අතිදූරෙ න අච්චාසන්නෙ ගමනාගමනසම්පන්නං අත්ථිකානං අත්ථිකානං මනුස්සානං අභික්කමනීයං දිවා අප්පකිණ්ණං රත්තිං අප්පසද්දං අප්පනිග්ඝොසං විජනවාතං මනුස්සරාහසෙය්‍යකං පටිසල්ලානසාරුප්පං. යන්නූනාහං වෙළුවනං උය්‍යානං බුද්ධපමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස දදෙය්‍ය"න්ති.

1. "නච අච්චාසන්නෙ" ම, ඡ, සං. "නාච්චාසන්නෙ" තො. වි.

11 අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො **බිම්බිසාරො** සොවණ්ණමයං භිඞ්කාරං ගහෙත්වා භගවතො ඔනොජෙසි: "එතාහං භන්තෙ, වෙළුවනං උය්‍යානං බුද්ධපමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස දම්මී" ති. පටිග්ගහෙසි භගවා ආරාමං. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආරාම" න්ති.

12. තෙන ඛො පන සමයෙන **සඤ්ජයො** පරිබ්බාජකො රාජගහෙ පටිවසති මහතියා පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධිං අඩ්ඪතෙය්‍යෙහි පරිබ්බාජකසතෙහි. තෙන ඛො පන සමයෙන **සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා** සඤ්ජයෙ පරිබ්බාජකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති. තෙහි කතිකා කතා හොති: "යො පඨමං අමතං අධිගච්ඡති, සො ඉතරස්ස ආරොචෙතූ"ති. අථ ඛො ආයස්මා **අස්සජි** පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසි පාසාදිකෙන අභික්කන්තෙන පටික්කන්තෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සම්මිඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන ඔක්ඛිත්තචක්ඛු ඉරියාපථසම්පන්නො.

13. අද්දසා ඛො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තං **අස්සජිං** රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරන්තං පාසාදිකෙන අභික්කන්තෙන පටික්කන්තෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සම්මිඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන ඔක්ඛිත්තචක්ඛුං ඉරියාපථසම්පන්නං. දිස්වානස්ස එතදහොසි: "යෙ වත ලොකෙ අරහන්තො වා අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නා, අයං තෙසං භික්ඛු අඤ්ඤතරො. යන්නූනාහං ඉමං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යං, කං'සි ත්වං ආවුසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසී?" ති.

14. අථ ඛො සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදහොසි: "අකාලො ඛො ඉමං භික්ඛුං පුච්ඡිතුං, අන්තරඝරං පවිට්ඨො පිණ්ඩාය චරති. යන්නූනාහං ඉමං භික්ඛුං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධෙය්‍යං. අත්ථිකෙහි උපඤ්ඤාතං මග්ග"න්ති. අථ ඛො ආයස්මා අස්සජි රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරිත්වා පිණ්ඩපාතං ආදාය පටික්කමි. අථ ඛො සාරිපුත්තො[1] පරිබ්බාජකො යෙනායස්මා අස්සජි, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා අස්සජිනා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තං අස්සජිං එතදවොච: "විප්පසන්නානි ඛො තෙ ආවුසො, ඉන්ද්‍රියානි. පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදාතො. කං'සි ත්වං ආවුසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසී?" ති.

1. "සාරිපුත්තොපි" ම. ජ. සං.

15. “අත්ථාවුසො මහාසමණො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො. තාහං භගවන්තං උද්දිස්ස පබ්බජිතො. සො ච මෙ භගවා සත්ථා. තස්ස චාහං භගවතො ධම්මං රොචෙමී”ති. “කිංවාදී පනායස්මතො සත්ථා කිමක්ඛායී?” “අහං ඛො ආවුසො, නවො අචිරපබ්බජිතො. අධුනාගතො ඉමං ධම්මවිනයං. න තාහං සක්කොමි විත්ථාරෙන ධම්මං දෙසෙතුං. අපි ච තෙ සංඛිත්තෙන අත්ථං වක්ඛාමී”ති. අථ ඛො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො “ආයස්මන්තං අස්සජිං එතදවොච: “හොතු ආවුසො –

“අප්පං වා බහුං වා භාසස්සු අත්ථඤ්ඤෙව මෙ බ්‍රෑහි,
අත්ථෙනෙව මෙ අත්ථො කිං කාහසි ව්‍යඤ්ජනං බහු” න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා අස්සජි සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං අභාසි:

“යෙ ධම්මා හෙතුප්පභවා තෙසං හෙතුං තථාගතො ආහ,
තෙසඤ්ච යො නිරොධො එවංවාදී මහාසමණො” ති.

අථ ඛො සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුත්වා විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම”න්ති.

“එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව පච්චබ්‍යථා[1] පදමසොකං,
අදිට්ඨං අබ්භතීතං බහුකෙහි කප්පනහුතෙහී” ති.

16. අථ ඛො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො යෙන මොග්ගල්ලානො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො මොග්ගල්ලානො පරිබ්බාජකො සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං එතදවොච: “විප්පසන්නානි ඛො තෙ ආවුසො, ඉන්ද්‍රියානි. පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො. පරියොදාතො. කච්චි නො ත්වං[2] ආවුසො, අමතමධිගතො?” ති. “ආමාවුසො, අමතං අධිගතො” ති. “යථා කථම්පන ත්වං ආවුසො, අමතං අධිගතො?” ති. “ඉධාහං ආවුසො, අද්දසං අස්සජිං භික්ඛුං රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරන්තං පාසාදිකෙන අභික්කන්තෙන පටික්කන්තෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සම්මිඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන ඔක්ඛිත්තචක්ඛුං ඉරියාපථසම්පන්නං. දිස්වාන මෙ එතදහොසි: “යෙ වත ලොකෙ අරහන්තො වා අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නා. අයං තෙසං භික්ඛු අඤ්ඤතරො. යන්නූනාහං ඉමං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යං: කං‘සි ත්වං ආවුසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසී?’”ති. තස්ස මය්හං ආවුසො, එතදහොසි: “අකාලො ඛො ඉමං භික්ඛුං පුච්ඡිතුං, අන්තරඝරං පවිට්ඨො පිණ්ඩාය චරති. යන්නූනාහං ඉමං භික්ඛුං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධෙය්‍යං. අත්ථිකෙහි උපඤ්ඤාතං මග්ග”න්ති.

1 “පච්චබ්‍යත්ථ” ම. ඡ. සං. 2. “කච්චිනු ත්වං” P. T. S

TOC

17. අථ ඛො ආවුසො, අස්සජි භික්ඛු රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරිත්වා පිණ්ඩපාතං ආදාය පටික්කමි. අථඛ්වාහං ආවුසො, යෙන අස්සජි භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමිං. උපසඞ්කමිත්වා අස්සජිනා භික්ඛුනා සද්ධිං සම්මොදිං. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසිං. එකමන්තං ඨිතො ඛො අහං ආවුසො අස්සජිං භික්ඛුං එතදවොචං: "විප්පසන්නානි ඛො තෙ ආවුසො, ඉන්ද්‍රියානි. පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදාතො. කං'සි ත්වං ආවුසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසී?" ති.

"අත්ථාවුසො මහාසමණො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො. තාහං භගවන්තං උද්දිස්ස පබ්බජිතො. සො ච මෙ භගවා සත්ථා. තස්ස චාහං භගවතො ධම්මං රොචෙමී" ති. "කිංවාදී පනායස්මතො සත්ථා? කිමක්ඛායී?" ති. "අහං ඛො ආවුසො, නවො අචිරපබ්බජිතො. අධුනාගතො ඉමං ධම්මවිනයං, න තාහං සක්කොමි විත්ථාරෙන ධම්මං දෙසෙතුං. අපි ච තෙ සඞ්ඛිත්තෙන අත්ථං වක්ඛාමී"ති.[1]

"අප්පං වා බහුං වා භාසස්සු අත්ථඤ්ඤෙව මෙ බ්‍රෑහි,
අත්ථෙනෙව මෙ අත්ථො කිං කාහසි ව්‍යඤ්ජනං බහු" න්ති.

අථ ඛො ආවුසො, අස්සජි භික්ඛු[2] ඉමං ධම්මපරියායං අභාසි:

"යෙ ධම්මා හෙතුප්පභවා තෙසං හෙතුං තථාගතො ආහ,
තෙසඤ්ච යො නිරොධො එවංවාදී මහාසමණො"ති

අථ ඛො මොග්ගල්ලානස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුත්වා විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: "යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්ම" න්ති.

"එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව පච්චබ්‍යථ පදමසොකං,
අදිට්ඨං අබ්භතීතං බහුකෙහි කප්පනහුතෙහී"ති.

18. අථ ඛො මොග්ගල්ලානො පරිබ්බාජකො සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං එතදවොච: "ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. සො නො භගවා සත්ථා" ති. ඉමානි ඛො ආවුසො අඩ්ඪතෙය්‍යානි පරිබ්බාජකසතානි අම්හෙ නිස්සාය අම්හෙ සම්පස්සන්තා ඉධ විහරන්ති. තෙ'පි තාව අපලොකෙම[3] යථා තෙ මඤ්ඤිස්සන්ති, තථා කරිස්සන්තී" ති.

1. "අථඛ්වාහං ආවුසො, අස්සජිං භික්ඛුං එතදවොච හොතු ආවුසො 'ති – ම. ඡ සං අඤ්ඤෙසු පොත්ථකෙසු න දිස්සතෙ වාක්‍යමිදං.
2 "ආයස්මා අස්සජිභික්ඛු" ම, නු, ප; තො, වි, 3 "අපලොකාම" ම. නු. ප

19. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා යෙන තෙ පරිබ්බාජකා, තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා තෙ පරිබ්බාජකෙ එතදවොචුං: "ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. සො නො භගවා සත්ථා"ති. "මයං ආයස්මන්තෙ නිස්සාය ආයස්මන්තෙ සම්පස්සන්තා ඉධ විහරාම. සචෙ ආයස්මන්තා මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සන්ති, සබ්බෙව මයං මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමා" ති.

අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා යෙන **සඤ්ජයො** පරිබ්බාජකො තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා සඤ්ජයං පරිබ්බාජකං එතදවොචුං: "ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. සො නො භගවා සත්ථා" ති. "අලං ආවුසො, මා ගමිත්ථ, සබ්බෙව තයො ඉමං ගණං පරිහරිස්සාමා" ති.

දුතියම්පි ඛො -පෙ- තතියම්පි ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා සඤ්ජයං පරිබ්බාජකං එතදවොචුං: "ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ. සො නො භගවා සත්ථා"ති. "අලං ආවුසො, මා ගමිත්ථ, සබ්බෙව තයො ඉමං ගණං පරිහරිස්සාමා"ති.

20. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා තානි අඩ්ඪතෙය්‍යානි පරිබ්බාජකසතානි ආදාය යෙන වෙළුවනං තෙනුපසඞ්කමිංසු. සඤ්ජයස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස තත්ථෙව උණ්හං ලොහිතං මුඛතො උග්ගඤ්ඡි.

අද්දසා ඛො භගවා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙ දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "එතෙ භික්ඛවෙ ද්වෙ සහායා ආගච්ඡන්ති **කොලිතො උපතිස්සො** ච. එතං මෙ සාවකයුගං භවිස්සති අග්ගං භද්දයුග"න්ති.

"ගම්භීරෙ ඤාණවිසයෙ අනුත්තරෙ උපධිසඞ්ඛයෙ,
විමුත්තෙ අප්පත්තෙ වෙළුවනං අථ නෙ සත්ථා බ්‍යාකාසි.
එතෙ ද්වෙ සහායා ආගච්ඡන්ති [1] කොලිතො උපතිස්සො ච,
එතං මෙ සාවකයුගං භවිස්සති අග්ගං භද්දයුග"න්ති.

21. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං : "ලභෙය්‍යාම මයං භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද"න්ති. "එථ භික්ඛවො"ති භගවා අවොච. "ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා" ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

1. **"ආයන්ති"** ම, නු, ප, තො, චි, P. T. S.

22. තෙන ඛො පන සමයෙන අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා මාගධිකා කුලපුත්තා භගවති බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: “අපුත්තකතාය පටිපන්නො සමණො ගොතමො. වෙධබ්‍යාය පටිපන්නො සමණො ගොතමො. කුලූපච්ඡෙදාය පටිපන්නො සමණො ගොතමො. ඉදානි තෙන [1] ජටිලසහස්සං පබ්බාජිතං, ඉමානි ච අඩ්ඪතෙය්‍යානි පරිබ්බාජකසතානි සඤ්ජයානි [2] පබ්බාජිතානි. ඉමෙ ච අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා මාගධිකා කුලපුත්තා සමණෙ ගොතමෙ බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති” ති. අපිස්සු භික්ඛූ දිස්වා ඉමාය ගාථාය චොදෙන්ති:–

“ආගතො ඛො මහාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සඤ්ජයෙ නෙත්වා [3] කං සු'දානි නයිස්සතී” ති.

23. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ සො සද්දො චිරං භවිස්සති. සත්තාහමෙව භවිස්සති. සත්තාහස්ස අච්චයෙන අන්තරධායිස්සති. තෙන හි භික්ඛවෙ, යෙ . තුම්හෙ ඉමාය ගාථාය චොදෙන්ති:–

‘ආගතො ඛො මහාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සඤ්ජයෙ නෙත්වා කං සු'දානි නයිස්සති,” ති

තෙ තුම්හෙ ඉමාය ගාථාය පටිචොදෙථ:–

‘නයන්ති වෙ මහාවීරා සද්ධම්මෙන තථාගතා,
ධම්මෙන නයමානානං කා උසූයා විජානත” න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛූ දිස්වා ඉමාය ගාථාය චොදෙන්ති:–

“ආගතො ඛො මහාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සඤ්ජයෙ නෙත්වා කං සු'දානි නයිස්සතී” ති,

භික්ඛූ තෙ මනුස්සෙ ඉමාය ගාථාය පටිචොදෙන්ති:–

“නයන්ති වෙ මහාවීරා සද්ධම්මෙන තථාගතා,
ධම්මෙන නයමානානං කා උසූයා විජානත” න්ති;

24. මනුස්සා “ධම්මෙන කිර සමණා සක්‍යපුත්තියා නෙන්ති නො අධම්මෙනා” ති. සත්තාහමෙව සො සද්දො අහොසි. සත්තාහස්ස අච්චයෙන අන්තරධායි.

සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානපබ්බජ්ජා නිට්ඨිතා.

චතුත්ථභාණවාරං නිට්ඨිතං.

---

1. “අනෙන” ම, ජ, සං 2. “සඤ්ජයානි” ම, ජ, සං. තො, වි.
3. “සඤ්ජයෙ නෙත්වාන” ම, ජ, සං.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අනුපජ්ඣායකා [1] අනොවදියමානා අනනුසාසියමානා දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සානං [2] භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති. උපරි ඛාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති උපරි සායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති. උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති. සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති. භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරන්ති.

2. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි ඛාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි සායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං ? උපනාමෙස්සන්ති ? උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති ? සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති ? භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරිස්සන්ති සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා බ්‍රාහ්මණභොජනෙ ?" ති.

3. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා සන්තුට්ඨා ලජ්ජිනො කුක්කුච්චකා සික්ඛාකාමා තෙ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම භික්ඛූ දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති ? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති ? උපරි ඛාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති ? උපරි සායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති ? උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති ? සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති ? භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරිස්සන්ති" ? ති අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

4. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි: "සච්චං කිර භික්ඛවෙ, භික්ඛූ දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරන්ති ? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති ? උපරි ඛාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති ? උපරි සායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති ? උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති ? සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති ? භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරන්ති ?" ති.

1. "අනුපජ්ඣායකා අනාචරියකා" ම. ඡ. සං. 2. "තෙ මනුස්සානං" P. T. S; තො. වි.

5. "සච්චං භගවා ති."[1] විගරහි බුද්ධො භගවා අනනුච්ඡවියං[2] භික්ඛවෙ තෙසං මොඝපුරිසානං අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි ඛාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති. උපරි සායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති? සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති? භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරිස්සන්ති? නෙතං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වා පසාදාය පසන්නානං වා භීය්‍යොභාවාය. අථ ඛ්වෙතං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං චෙව අප්පසාදාය පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤථත්තායා" ති.

6. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය දුප්පොසතාය මහිච්ඡතාය අසන්තුට්ඨියා[3] සඞ්ගණිකාය කොසජ්ජස්ස අවණ්ණං භාසිත්වා අනෙකපරියායෙන සුභරතාය සුපොසතාය අප්පිච්ඡස්ස සන්තුට්ඨස්ස සල්ලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස විරියාරම්භස්ස වණ්ණං භාසිත්වා භික්ඛූනං තදනුච්ඡවිකං තදනුලොමිකං ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි:

අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායං. උපජ්ඣායො භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකම්හි පුත්තචිත්තං උපට්ඨපෙස්සති.[4] සද්ධිවිහාරිකො උපජ්ඣායම්හි පිතුචිත්තං උපට්ඨපෙස්සති. එවං තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සභාගවුත්තිනො[5] විහරන්තා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සන්ති.

එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායො ගහෙතබ්බො: එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: "උපජ්ඣායො මෙ භන්තෙ, හොහි. උපජ්ඣායො මෙ භන්තෙ, හොහි. උපජ්ඣායො මෙ භන්තෙ, හොහී" ති. 'සාහූ' ති වා, 'ලහූ' ති වා 'ඔපායික' න්ති වා 'පතිරූප'න්ති වා 'පාසාදිකෙන සම්පාදෙහී' ති වා කායෙන විඤ්ඤාපෙති. වාචාය විඤ්ඤාපෙති. කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති. ගහිතො හොති උපජ්ඣායො. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති න ගහිතො හොති උපජ්ඣායො.

1. "සච්චං භගවා" ඛන්ච්
2. "අනනුච්ඡවිකං" ම. ජ. සං.
3. "අසන්තුට්ඨිතාය" ම, ජ, සං. "අසන්තුට්ඨතාය" සී,
4. "උපට්ඨාපෙස්සති" තො, වි, ම, නු, ප, P T. S.
5. "සභාගවුත්තිකා" තො. වි; ම. නු. ප.

9. සද්ධිවිහාරිකෙන භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මා වත්තනා:- කාලස්සෙව වුට්ඨාය උපාහනා ඔමුඤ්චිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා දන්තකට්ඨං දාතබ්බං. මුඛොදකං දාතබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගු පීතස්ස [1] උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන [2] ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං.

10. "උපජ්ඣායම්හි වුට්ඨිතෙ, ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො." සචෙ උපජ්ඣායො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. කායබන්ධනං දාතබ්බං. සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා. ධොවිත්වා පත්තො සඋදකො දාතබ්බො. සචෙ උපජ්ඣායො පච්ඡාසමණං ආකඞ්ඛති, තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා උපජ්ඣායස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං. නාතිදූරෙ ගන්තබ්බං. නාච්චාසන්නෙ ගන්තබ්බං. පත්තපරියාපන්නං පටිග්ගහෙතබ්බං."

11. "න උපජ්ඣායස්ස භණමානස්ස අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙතබ්බා. උපජ්ඣායො ආපත්තිසාමන්තා භණමානො නිවාරෙතබ්බො. නිවත්තන්තෙන පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. පටිනිවාසනං දාතබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං.[3] චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාදෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. 'මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසී' ති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං."

12. "සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, උපජ්ඣායො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. උපජ්ඣායො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො. න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං."

---

1. "යාගුං පීතස්ස" ම. ඡ. සං P. T .S. 2. අප්පටිඝංසන්තෙන" ම. ඡ. සං.
3. "නිදහිත්වා" ම. ඡ. සං.

13. උපජ්ඣායම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපජ්ඣායො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

14. සචෙ උපජ්ඣායො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං. මත්තිකා තෙමෙතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය උපජ්ඣායස්ස පිට්ඨිතො ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. චුණ්ණං දාතබ්බං. මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහෙතබ්බා. ජන්තාඝරෙ උපජ්ඣායස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

15. උදකෙපි උපජ්ඣායස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා උපජ්ඣායස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දාතබ්බං. සඞ්ඝාටි දාතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපි-තබ්බං. උපජ්ඣායො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. සචෙ උද්දිසාපෙතුකාමො හොති, උද්දිසාපෙතබ්බො. සචෙ පරිපුච්ඡිතුකාමො හොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

16. යස්මිං විහාරෙ උපජ්ඣායො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භිසිබිම්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන අසංඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ටං[1] නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන අසංඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ටං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා.

1. "කවාටපීඨං" ඉතිපි පාඨො.

17. ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භුම්මත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං. ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති, භූමි උදකෙන පරිප්ඵොසෙත්වා[1] සම්මජ්ජිතබ්බා: "මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤී" ති.

18. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං. භුම්මත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඛෙළමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං.

19. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

20. සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා, රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා, රත්තිං විවරිතබ්බා.

1. "පරිප්ඵොසිත්වා" ම. ඡ. සං.

21. සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

22. සචෙ උපජ්ඣායස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන වූපකාසෙතබ්බො. වූපකාසාපෙතබ්බො. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විනොදෙතබ්බං. විනොදාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විවෙචෙතබ්බං. විවෙචාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා.

23. සචෙ උපජ්ඣායො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති පරිවාසාරහො, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං. "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා ?" ති.

24. සචෙ උපජ්ඣායො මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා ?" ති.

25. සචෙ උපජ්ඣායො මානත්තාරහො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස මානත්තං දදෙය්‍යා ?" ති.

26. සචෙ උපජ්ඣායො අබ්භානාරහො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායං අබ්භෙය්‍යා ?" ති.

27. සචෙ සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුතාය [1] වා පරිණාමෙය්‍යා ?" ති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායො සම්මා වත්තෙය්‍ය ? ලොමං පාතෙය්‍ය ? නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය ? සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යා ?" ති.

1. "ලහුකාය" ම. ජ. සං; P. T. S.

28. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන ධොවිතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං ධොවීයෙථා?” ති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන කාතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං කරියෙථා?” ති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන පචිතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස රජනං පචීයෙථා?” ති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං රජෙතබ්බං[1] හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන රජෙතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං රජීයෙථා?” ති. චීවරං රජන්තෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජෙතබ්බං. න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං.

29. න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා එකච්චස්ස පත්තො දාතබ්බො. න එකච්චස්ස පත්තො පටිග්ගහෙතබ්බො. න එකච්චස්ස චීවරං දාතබ්බං. න එකච්චස්ස චීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො. න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො පටිග්ගහෙතබ්බො. න එකච්චස්ස කෙසා ඡෙත්තබ්බා[2]. න එකච්චෙන කෙසා ඡෙදාපෙතබ්බා. න එකච්චස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. න එකච්චෙන පරිකම්මං කාරාපෙතබ්බං. න එකච්චස්ස වෙය්‍යාවච්චො[3] කාතබ්බො. න එකච්චෙන වෙය්‍යාවච්චො කාරාපෙතබ්බො. න එකච්චස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං. න එකච්චො පච්ඡාසමණො ආදාතබ්බො. න එකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නීහරිතබ්බො. න එකච්චෙන පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො.

30. න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා ගාමො පවිසිතබ්බො. න සුසානං ගන්තබ්බං. න දිසා පක්කමිතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බන්ති.

උපජ්ඣායවත්තං නිට්ඨිතං

---

1. “රජිතබ්බං” ම. ඡ. සං. 2. “ඡෙදෙතබ්බා” ම. ඡ. සං; තො වි. “ඡෙදතබ්බා” P T. S.
3 “වෙය්‍යාවච්චං” කත්ථචි

1. උපජ්ඣායෙන භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා: උපජ්ඣායෙන භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකො සඞ්ගහෙතබ්බො අනුග්ගහෙතබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා.

2. සචෙ උපජ්ඣායස්ස පත්තො හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පත්තො න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පත්තො දාතබ්බො. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස පත්තො උප්පජ්ජෙය්‍යා?” ති.

3. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං දාතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං උප්පජ්ජෙය්‍යා?”ති.

4. සචෙ උපජ්ඣායස්ස පරික්ඛාරො හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො උප්පජ්ජෙය්‍යා?” ති.

5. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති, කාලස්සෙව වුට්ඨාය දන්තකට්ඨං දාතබ්බං. මුඛොදකං දාතබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගු පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

6. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. කායබන්ධනං දාතබ්බං. සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා. ධොවිත්වා පත්තො සඋදකො දාතබ්බො. එත්තාවතා නිවත්තිස්සතීති ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. පටිනිවාසනං දාතබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාරෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං: “මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසී” ති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

7. සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, සද්ධිවිහාරිකො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. සද්ධිවිහාරිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන පත්තං ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො. න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො.

8. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

9. සද්ධිවිහාරිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

10. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං. මත්තිකා තෙමෙතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. චුණ්ණං දාතබ්බං. මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති, ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහෙතබ්බා. ජන්තාඝරෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

11. උදකෙපි සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා සද්ධිවිහාරිකස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දාතබ්බං. සඞ්ඝාටි දාතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. යස්මිං විහාරෙ සද්ධිවිහාරිකො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති සොධෙතබ්බො.

12. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භිසිබිම්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන අසංඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන අසංඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා.

13. චෙලමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භුම්මත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං. ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති, භූමි, උදකෙන පරිප්ඵොසෙත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා: "මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤී" ති.

14. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං. භුම්මත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන අසංඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන අසංඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිම්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. චෙලමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං.

15. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

16. සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා. රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා. රත්තිං විවරිතබ්බා.

17. සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

18. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, උපජ්ඣායෙන වූපකාසෙතබ්බො. වූපකාසාපෙතබ්බො. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, උපජ්ඣායෙන විනොදෙතබ්බං. විනොදාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, උපජ්ඣායෙන විවෙචෙතබ්බං, විවෙචාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා.

19. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති පරිවාසාරහො, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා ?" ති.

20. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො මූලායපටිකස්සනාරහො හොති, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා ?" ති.

21. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො මානත්තාරහො හොති, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස මානත්තං දදෙය්‍යා ?" ති.

22. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො අබ්භානාරහො හොති, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකං අබ්භෙය්‍යා ?" ති.

24. සචෙ සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය. ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යා" ති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකො සම්මා වත්තෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය? සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යා?" ති.

25. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං "එවං ධොවෙය්‍යා" ති. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං ධොවීයෙථා" ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං "එවං කරෙය්‍යාසී"ති. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං කරීයෙථා"ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං "එවං පචෙය්‍යාසී" ති. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පචීයෙථා" ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං රජෙතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං "එවං රජෙය්‍යාසී" ති. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං රජීයෙථා" ති. චීවරං රජෙන්තෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජෙතබ්බං. න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො, වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බන්ති.

සද්ධිවිහාරිකවත්තං නිට්ඨිතං.

---

1. තෙන ඛො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති "කථං හි නාම සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තිස්සන්තී" ති.

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "සච්චං කිර භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තන්තී" ති. සච්චං භගවා -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "න භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකෙන උපජ්ඣායම්හි න සම්මා වත්තිතබ්බං: යො න සම්මා වත්තෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

නෙව සම්මා වත්තන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අසම්මාවත්තන්තං පනාමෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පනාමෙතබ්බො: "පනාමෙමි ත"න්ති වා "මායිධ පටික්කමී" ති වා "නීහර තෙ පත්තචීවර" න්ති වා "නාහං තයා උපට්ඨාතබ්බො" ති වා කායෙන විඤ්ඤාපෙති. වාචාය විඤ්ඤාපෙති. කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති. පනාමිතො හොති සද්ධිවිහාරිකො. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න පනාමිතො හොති සද්ධිවිහාරිකො.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා පනාමිතා න ඛමාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඛමාපෙතු"න්ති. නෙව ඛමාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, පනාමිතෙන න ඛමාපෙතබ්බො. යො න ඛමාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන උපජ්ඣායා ඛමාපියමානා න ඛමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඛමිතු" න්ති. නෙව ඛමන්ති. සද්ධිවිහාරිකා පක්කමන්තිපි විබ්භමන්තිපි තිත්ථියෙසුපි සඞ්කමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, ඛමාපියමානෙන න ඛමිතබ්බං. යො න ඛමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන උපජ්ඣායා සම්මා වත්තන්තං පනාමෙන්ති. අසම්මා වත්තන්තං න පනාමෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ සම්මා වත්තන්තො පනාමෙතබ්බො. යො පනාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච [1] අසම්මාවත්තන්තො න පනාමෙතබ්බො. යො න පනාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති.

6. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො පනාමෙතබ්බො: උපජ්ඣායම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරි හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො පනාමෙතබ්බො.

1. "නච භික්ඛවෙ" ම. ජ. සං. P. T. S.

7. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො න පනාමෙතබ්බො. උපජ්ඣායම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරි හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො න පනාමෙතබ්බො.

8. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො අලං පනාමෙතුං. උපජ්ඣායම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරි හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො අලං පනාමෙතුං.

9. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො නාලං පනාමෙතුං. උපජ්ඣායම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරි හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො නාලං පනාමෙතුං.

10. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සද්ධිවිහාරිකං අපනාමෙන්තො උපජ්ඣායො සාතිසාරො හොති. පනාමෙන්තො අනතිසාරො හොති. උපජ්ඣායම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරි හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සද්ධිවිහාරිකං අපනාමෙන්තො උපජ්ඣායො සාතිසාරො හොති. පනාමෙන්තො අනතිසාරො හොති.

11. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සද්ධිවිහාරිකං පනාමෙන්තො උපජ්ඣායො සාතිසාරො හොති. අපනාමෙන්තො අනතිසාරො හොති. උපජ්ඣායම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති. අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරි හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සද්ධිවිහාරිකං පනාමෙන්තො උපජ්ඣායො සාතිසාරො හොති. අපනාමෙන්තො අනතිසාරො හොතීති.

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො (රාධො නාම) භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛූ න ඉච්ඡිංසු පබ්බාජෙතුං. සො භික්ඛූසු පබ්බජ්ජං අලභමානො කිසො අහොසි ලූඛො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතො ධමනිසන්ථතගත්තො.

13. අද්දසා ඛො භගවා තං බ්‍රාහ්මණං කිසං ලූඛං දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතං ධමනිසන්ථතගත්තං. දිස්වාන භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "කින්නු ඛො සො භික්ඛවෙ, බ්‍රාහ්මණො කිසො ලූඛො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතො ධමනිසන්ථතගත්තො ?" ති. "එසො භන්තෙ, බ්‍රාහ්මණො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛූ න ඉච්ඡිංසු පබ්බාජෙතුං. සො භික්ඛූසු පබ්බජ්ජං අලභමානො කිසො ලූඛො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතො ධමනිසන්ථතගත්තො" ති.

14. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ අමන්තෙසි: "කො නු ඛො භික්ඛවෙ, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරතී ?" ති එවං වුත්තෙ ආයස්මා **සාරිපුත්තො** භගවන්තං එතදවොච: "අහං ඛො භන්තෙ තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරාමී" ති. "කිම්පන ත්වං සාරිපුත්ත, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරසී ?" ති. "ඉධ මෙ භන්තෙ, සො බ්‍රාහ්මණො **රාජගහෙ** පිණ්ඩාය චරන්තස්ස කටච්ඡුභික්ඛං දාපෙසි. ඉමං ඛො අහං භන්තෙ, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරාමී" ති. "සාධු! සාධු! සාරිපුත්ත, කතඤ්ඤුනො හි සාරිපුත්ත, සප්පුරිසා කතවෙදිනො. තෙන හි ත්වං සාරිපුත්ත, තං බ්‍රාහ්මණං පබ්බාජෙහි උපසම්පාදෙහී" ති. "කථාහං භන්තෙ, තං බ්‍රාහ්මණං පබ්බාජෙමි ? උපසම්පාදෙමී ?" ති.

15. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "යා සා භික්ඛවෙ, මයා තීහි සරණ-ගමනෙහි උපසම්පදා අනුඤ්ඤාතා, තාහං [1] අජ්ජතග්ගෙ පටික්ඛිපාමි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඤත්තිචතුත්ථෙන කම්මෙන උපසම්පදං. [2] එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, උපසම්පාදෙතබ්බො. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

16. "සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො: අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො [3], යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙය්‍ය. ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන එසා ඤත්ති.

17. "සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො: අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නා-මස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස. යස්ස න ක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

---

1. "තං" ම. ඡ. සං. 2. "උපසම්පාදෙතුං" ම ඡ. සං. P. T. S
3. "උපසම්පදාපෙක්ඛො" ම. ඡ. සං. P. T. S

18. "දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි: සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො: අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති, ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති සො භාසෙය්‍ය.

19 "තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි. සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො: අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

20. "උපසම්පන්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී එවමෙතං ධාරයාමී" ති.

21. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපසම්පන්නසමනන්තරා අනාචාරං ආචරති. භික්ඛූ එවමාහංසු: "මා ආවුසො එවරූපං අකාසි. නෙතං කප්පතී" ති. සො එවමාහ: "නෙවාහං ආයස්මන්තෙ යාචිං: 'උපසම්පාදෙථ ම'න්ති. කිස්ස මං තුම්හෙ අයාචිතං උපසම්පාදිත්ථා?" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං "න භික්ඛවෙ අයාචිතෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යාචිතෙන උපසම්පාදෙතුං. එවං ච පන භික්ඛවෙ යාචිතබ්බො: තෙන උපසම්පදාපෙක්ඛෙන සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'සඞ්ඝං භන්තෙ, උපසම්පදං යාචාමි, උල්ලුම්පතු මං භන්තෙ සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදායා' ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො -පෙ- තතියම්පි යාචිතබ්බො. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

'සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො: අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, එසා ඤත්ති.

'සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො: අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

'දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි -පෙ- තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි -පෙ-

'උපසම්පන්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී'' ති.

22. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ පණීතානං භත්තානං භත්තපටිපාටි අට්ඨිතා[1] හොති. අථ ඛො අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදහොසි: ''ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. යන්නූනාහං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍ය'' න්ති.

23. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං. උපසම්පාදෙසුං. තස්මිං පබ්බජිතෙ භත්තපටිපාටි ඛීයිත්ථ. භික්ඛූ එවමාහංසු: ''එහි'දානි ආවුසො, පිණ්ඩාය චරිස්සාමා''ති. සො එවමාහ: ''නාහං ආවුසො එතංකාරණා පබ්බජිතො පිණ්ඩාය චරිස්සාමී'' ති. සචෙ මෙ දස්සථ, භුඤ්ජිස්සාමි. නො චෙ මෙ දස්සථ, විබ්භමිස්සාමී'' ති. ''කිම්පන ත්වං ආවුසො, උදරස්ස කාරණා පබ්බජිතො ?'' ති. ''එවමාවුසො'' ති.

24. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: ''කථං හි නාම භික්ඛු, එවං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ උදරස්ස කාරණා පබ්බජිස්සතී'' ති භගවතො[2] එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

1. ''අධිට්ඨිතා'' P. T. S. 2. ''තෙ භික්ඛූ භගවතො'' ම. ජ. සං. P. T. S

25. "සච්චං කිර ත්වං භික්ඛු, උදරස්ස කාරණා පබ්බජිතො?" ති. "සච්චං භගවා" ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: "කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, එවං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ උදරස්ස කාරණා පබ්බජිස්සසි? නෙතං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය පසන්නානං වා භීය්‍යොභාවාය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි:

26. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපසම්පාදෙන්තෙන චත්තාරො නිස්සයෙ ආචික්ඛිතුං: 'පිණ්ඩියාලොපභොජනං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො: සඞ්ඝභත්තං උද්දෙසභත්තං නිමන්තනං සලාකභත්තං පක්ඛිකං උපොසථිකං පාටිපදිකං.

"පංසුකූලචීවරං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො: ඛොමං කප්පාසිකං කොසෙය්‍යං කම්බලං සාණං භඞ්ගං.

"රුක්ඛමූලසෙනාසනං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො: විහාරො අඩ්ඪයොගො පාසාදො හම්මියං ගුහා.

"පූතිමුත්තභෙසජ්ජං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො: සප්පි නවනීතං තෙලං මධු ඵාණිතන්ති."

උපජ්ඣායවත්තභාණවාරං නිට්ඨිතං පඨමං.

---

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො මාණවකො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තස්ස භික්ඛූ පටිගච්චෙව නිස්සයෙ ආචික්ඛිංසු. සො එවමාහ: "සචෙ මෙ භන්තෙ, පබ්බජිතෙ නිස්සයෙ ආචික්ඛෙය්‍යාථ, අභිරමෙය්‍යඤ්චාහං[1]. නදානාහං භන්තෙ, පබ්බජිස්සාමි. ජෙගුච්ඡා මෙ නිස්සයා පටිකූලා" ති.

2. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, පටිගච්චෙව නිස්සයා ආචික්ඛිතබ්බා. යො ආචික්ඛෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපසම්පන්නසමනන්තරා නිස්සයෙ ආචික්ඛිතු" න්ති.

---

1. "අභිරමෙය්‍යාමහං" ම. ඡ සං "අභිරමෙය්‍යං සචාහං" P. T. S.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ දුවග්ගෙනපි තිවග්ගෙනපි ගණෙන[1] උපසම්පාදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, ඌනදසවග්ගෙන ගණෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවග්ගෙන වා අතිරෙකදසවග්ගෙන වා ගණෙන උපසම්පාදෙතු"න්ති.

4 තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ එකවස්සාපි දුවස්සාපි සද්ධිවිහාරිකං උපසම්පාදෙන්ති. ආයස්මාපි **උපසෙනො වඞ්ගන්තපුත්තො** එකවස්සො සද්ධිවිහාරිකං උපසම්පාදෙසි. සො වස්සං වුට්ඨො දුවස්සො එකවස්සං සද්ධිවිහාරිකං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි පටිසම්මොදිතුං.

5. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උපසෙනං වඞ්ගන්තපුත්තං එතදවොච: "කච්චි භික්ඛු ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චිත්ථ[2] අප්පකිලමථෙන අද්ධානං ආගතා?" ති[3]. "ඛමනීයං භගවා. යාපනීයං භගවා. අප්පකිලමථෙන ච මයං භන්තෙ අද්ධානං ආගතා" ති.

6. ජානන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති. ජානන්තාපි න පුච්ඡන්ති. කාලං විදිත්වා පුච්ඡන්ති. කාලං විදිත්වා න පුච්ඡන්ති. අත්ථසංහිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති. නො අනත්ථසංහිතං. අනත්ථසංහිතෙ සෙතුඝාතො තථාගතානං. ද්වීහි ආකාරෙහි බුද්ධා භගවන්තො භික්ඛූ පටිපුච්ඡන්ති. ධම්මං වා දෙසෙස්සාමි; සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමී ති.

7. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උපසෙනං වඞ්ගන්තපුත්තං එතදවොච: "කතිවස්සො'සි ත්වං භික්ඛු?" ති. "දුවස්සො අහං භගවා"ති. අයං පන භික්ඛු කතිවස්සො?" ති. "එකවස්සො භගවා" ති. "කින්තායං භික්ඛු හොති?"ති "සද්ධිවිහාරිකො මෙ භගවා"ති.

8. විගරහි බුද්ධො භගවා: "අනනුච්ඡවිකං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, අඤ්ඤෙහි ඔවදියො අනුසාසියො අඤ්ඤං ඔවදිතුං අනුසාසිතුං මඤ්ඤිස්සසි? අතිලහුං ඛො ත්වං මොඝපුරිස, බාහුල්ලාය ආවත්තො යදිදං ගණබන්ධිකං. නෙතං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය" -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "න භික්ඛවෙ, ඌනදසවස්සෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවස්සෙන වා අතිරෙකදසවස්සෙන වා උපසම්පාදෙතු"න්ති.

---

1. "චතුවග්ගෙනාපි ගණෙන" ම. නු ප; නො වි.
2. "කච්චි ත්වං" ම. ජ. සං 3 "ආගතොති" ම ජ. සං.

9. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ “දසවස්සම්හ, දසවස්සම්හා”ති[1] බාලා අබ්‍යත්තා උපසම්පාදෙන්ති. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ඩිතා. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අබ්‍යත්තා, සද්ධිවිහාරිකා බ්‍යත්තා. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අප්පස්සුතා, සද්ධිවිහාරිකා බහුස්සුතා. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤවන්තො.

10 අඤ්ඤතරො’පි අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො උපජ්ඣායෙන සහධම්මිකං වුච්චමානො උපජ්ඣායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තංයෙව තිත්ථායතනං සඞ්කමි.

11. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: “කථං හි නාම භික්ඛූ ‘දසවස්සම්හ, දසවස්සම්හා’ ති බාලා අබ්‍යත්තා උපසම්පාදෙස්සන්ති? දිස්සන්ති උපජ්ඣායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ඩිතා. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අබ්‍යත්තා, සද්ධිවිහාරිකා බ්‍යත්තා. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අප්පස්සුතා, සද්ධිවිහාරිකා බහුස්සුතා. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤවන්තො” ති.

12. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ‘දසවස්සම්හ දසවස්සම්හා’ ති බාලා අබ්‍යත්තා උපසම්පාදෙන්ති? දිස්සන්ති උපජ්ඣායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ඩිතා? දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අබ්‍යත්තා සද්ධිවිහාරිකා බ්‍යත්තා? දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අප්පස්සුතා, සද්ධිවිහාරිකා බහුස්සුතා? දිස්සන්ති උපජ්ඣායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤවන්තො?” ති.

13. “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා ‘දසවස්සම්හ, දසවස්සම්හා’ ති බාලා අබ්‍යත්තා උපසම්පාදෙස්සන්ති? දිස්සන්ති උපජ්ඣායා බාලා -පෙ- සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤවන්තො. නෙතං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වා පසාදාය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “න භික්ඛවෙ, බාලෙන අබ්‍යත්තෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන දසවස්සෙන වා අතිරෙකදසවස්සෙන වා උපසම්පාදෙතු” න්ති.

14. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ උපජ්ඣායෙසු පක්කන්තෙසුපි විබ්භන්තෙසුපි කාලඞ්කතෙසුපි පක්ඛසඞ්කන්තෙසුපි අනාචරියකා අනොවදියමානා අනනුසාසියමානා දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරන්ති.

1. “දසවස්සම්හා දසවස්සම්හා ති” ම. ඡ. සං.

15. මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති. උපරි ඛාදනීයෙපි උපරි සායනීයෙපි උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති. සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති. භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරන්ති.

16. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි ඛාදනීයෙපි උපරි සායනීයෙපි උපරි පානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති? සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති? භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරිස්සන්ති සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණභොජනෙ?" ති.

17. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ-

18. "සච්චං කිර භික්ඛවෙ," -පෙ- "සච්චං භගවා" -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආචරියං. ආචරියො භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකම්හි පුත්තචිත්තං උපට්ඨාපෙස්සති. අන්තෙවාසිකො ආචරියම්හි පිතුචිත්තං උපට්ඨාපෙස්සති. එවං තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සභාගවුත්තිනො විහරන්තා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සන්ති.

19. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවස්සං නිස්සාය වත්ථුං, දසවස්සෙන නිස්සයං දාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ආචරියො ගහෙතබ්බො: එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'ආචරියො මෙ භන්තෙ, හොහි. ආයස්මතො නිස්සාය වච්ඡාමි. ආචරියො මෙ භන්තෙ, හොහි. ආයස්මතො නිස්සාය වච්ඡාමි. ආචරියො මෙ භන්තෙ, හොහි. ආයස්මතො නිස්සාය වච්ඡාමී' ති. 'සාහු' වා 'ලහු' වා 'ඔපායික' න්ති වා 'පතිරූප' න්ති වා 'පාසාදිකෙන සම්පාදෙහී' ති වා කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, ගහිතො හොති ආචරියො. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න ගහිතො හොති ආචරියො.

20. අන්තෙවාසිකෙන භික්ඛවෙ ආචරියම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මා වත්තනා:- කාලස්සෙව වුට්ඨාය උපාහනා[1] ඔමුඤ්චිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා දන්තකට්ඨං දාතබ්බං. මුඛොදකං දාතබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගුං පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං.

1. "උපාහනං" - ම. ඡ. සං.

21. ආචරියම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ ආචරියො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. කායබන්ධනං දාතබ්බං. සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා. ධොවිත්වා පත්තො සඋදකො දාතබ්බො. සචෙ ආචරියො පච්ඡාසමණං ආකඞ්ඛති, තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා ආචරියස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං. නාතිදූරෙ ගන්තබ්බං. නාච්චාසන්නෙ ගන්තබ්බං. පත්තපරියාපන්නං පටිග්ගහෙතබ්බං.

22. න ආචරියස්ස භණමානස්ස අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙතබ්බා. ආචරියො ආපත්ති සාමන්තා භණමානො නිවාරෙතබ්බො. නිවත්තන්තෙන පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. පටිනිවාසනං දාතබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාදෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං: 'මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසී' ති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

23. සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, ආචරියො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. ආචරියො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො. න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

24. ආචරියම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ ආචරියො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

25. සචෙ ආචරියො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං. මත්තිකා තෙමෙතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය ආචරියස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා ඒකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. චුණ්ණං දාතබ්බං. මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති, ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහෙතබ්බා. ජන්තාඝරෙ ආචරියස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

26. උදකෙපි ආචරියස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා ආචරියස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දාතබ්බං. සඞ්ඝාටි දාතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. ආචරියො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. සචෙ උද්දිසාපෙතුකාමො හොති, උද්දිසාපෙතබ්බො. සචෙ පරිපුච්ඡිතුකාමො හොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

27. යස්මිං විහාරෙ ආචරියො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති සචෙ, උස්සහති, සොධෙතබ්බො, විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා ඒකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා ඒකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං නීහරිත්වා ඒකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන අසංඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං නීහරිත්වා ඒකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන අසංඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං නීහරිත්වා ඒකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා ඒකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා.

28. ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා ඒකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා ඒකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භුම්මත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා ඒකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං. ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිප්ඵොසෙත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා: "මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤී" ති.

29. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං. භූමත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන අසඞ්ඝට්ටන්තෙන කවාටපිට්ඨං අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන අසඞ්ඝට්ටන්තෙන කවාටපිට්ඨං අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිම්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඛෙළමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං.

30. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

31. සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා. රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා රත්තිං විවරිතබ්බා.

32. සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා, හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

33. සචෙ ආචරියස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, අන්තෙවාසිකෙන වූපකාසෙතබ්බො. වූපකාසාපෙතබ්බො. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ ආචරියස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, අන්තෙවාසිකෙන, විනොදෙතබ්බං. විනොදාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ ආචරියස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, අන්තෙවාසිකෙන විවෙචෙතබ්බං. විවෙචාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා.

34. සචෙ ආචරියො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති, පරිවාසාරහො. අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා?” ති.

35. සචෙ ආචරියො මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා?” ති.

36. සචෙ ආචරියො මානත්තාරහො හොති, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියස්ස මානත්තං දදෙය්‍යා?” ති.

37. සචෙ ආචරියො අබ්භානාරහො හොති, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියං අබ්භෙය්‍යා?” ති.

38. සචෙ සඞ්ඝො ආචරියස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය? ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යා?” ති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං: “කින්ති නු ඛො ආචරියො සම්මා වත්තෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය? සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යා?” ති.

39. සචෙ ආචරියස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන ධොවිතබ්බං උස්සුක්කං වා කාතබ්බං “කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස චීවරං ධොවීයෙථා?” ති. සචෙ ආචරියස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන කාතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං “කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස චීවරං කරීයෙථා” ති. සචෙ ආචරියස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන පචිතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං. “කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස රජනං පචීයෙථා” ති. සචෙ ආචරියස්ස චීවරං රජෙතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන රජෙතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං “කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස චීවරං රජීයෙථා” ති. චීවරං රජන්තෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජෙතබ්බං. න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං.

40. න ආචරියං අනාපුච්ඡා එකච්චස්ස පත්තො දාතබ්බො. න එකච්චස්ස පත්තො පටිග්ගහෙතබ්බො. න එකච්චස්ස චීවරං දාතබ්බං. න එකච්චස්ස චීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො. න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො පටිග්ගහෙතබ්බො. න එකච්චස්ස කෙසා ඡෙත්තබ්බා. න එකච්චෙන කෙසා ඡෙදාපෙතබ්බා. න එකච්චස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. න එකච්චෙන පරිකම්මං කාරාපෙතබ්බං. න එකච්චස්ස වෙය්‍යාවච්චො කාතබ්බො. න එකච්චෙන වෙය්‍යාවච්චො කාරාපෙතබ්බො. න එකච්චස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං. න එකච්චො පච්ඡාසමණො ආදාතබ්බො. න එකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නීහරිතබ්බො. න එකච්චෙන පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො.

41. න ආචරියං අනාපුච්ඡා ගාමො පවිසිතබ්බො. න සුසානං ගන්තබ්බං. න දිසා පක්කමිතබ්බා. සචෙ ආචරියො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බ'න්ති.

ආචරියවත්තං නිට්ඨිතං.

---

1. ආචරියෙන භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මා වත්තනා: ආචරියෙන භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකො සඞ්ගහෙතබ්බො අනුග්ගහෙතබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා.

2. සචෙ ආචරියස්ස පත්තො හොති, අන්තෙවාසිකස්ස පත්තො න හොති, ආචරියෙන අන්තෙවාසිකස්ස පත්තො දාතබ්බො. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස පත්තො උප්පජ්ජියෙථා" ති.

3. සචෙ ආචරියස්ස චීවරං හොති, අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං න හොති, ආචරියෙන අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං දාතබ්බං. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං උප්පජ්ජියෙථා" ති.

4. සචෙ ආචරියස්ස පරික්ඛාරො, හොති, අන්තෙවාසිකස්ස පරික්ඛාරො න හොති, අන්තෙවාසිකස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං: "කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස පරික්ඛාරො උප්පජ්ජියෙථා" ති.

5. සචෙ අන්තෙවාසිකො ගිලානො හොති, කාලස්සෙව වුට්ඨාය දන්තකට්ඨං දාතබ්බං. මුඛොදකං දාතබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගුපීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං.

6. අන්තෙවාසිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ අන්තෙවාසිකො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. කායබන්ධනං දාතබ්බං. සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා. ධොවිත්වා පත්තො සඋදකො දාතබ්බො. “එත්තාවතා නිවත්තිස්සතී” ති ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාදෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං “මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසී” ති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

7. සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති අන්තෙවාසිකො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. අන්තෙවාසිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පරිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො. න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො.

8. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

9. අන්තෙවාසිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ අන්තෙවාසිකො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

10. සචෙ අන්තෙවාසිකො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං. මත්තිකා තෙමෙතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. චුණ්ණං දාතබ්බං. මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහෙතබ්බා. ජන්තාඝරෙ අන්තෙවාසිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

11. උදකෙ'පි අන්තෙවාසිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා අන්තෙවාසිකස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දාතබ්බං. සඞ්ඝාටි දාතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. අන්තෙවාසිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො.

12. යස්මිං විහාරෙ අන්තෙවාසිකො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භිසිබිම්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා. ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භුම්මත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං.

13. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං. ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන **පරිප්ඵොසෙත්වා** සම්මජ්ජිතබ්බා, "මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤී" ති. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

14. භුම්මත්ථරණං ඔතාපෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසන්තෙන අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිම්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං.

TOC

15. ඛෙළමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

16. සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා. රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා. රත්තිං විවරිතබ්බා.

17. සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමන-කුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

18. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, ආචරියෙන වූපකාසෙතබ්බො. වූපකාසාපෙතබ්බො. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, ආචරියෙන විනොදෙතබ්බං. විනොදාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, ආචරියෙන විවෙචෙතබ්බං. විවෙචාපෙතබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා.

19. සචෙ අන්තෙවාසිකො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති, පරිවාසාරහො, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා" ති.

20. සචෙ අන්තෙවාසිකො මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා" ති.

21. සචෙ අන්තෙවාසිකො මානත්තාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස මානත්තං දදෙය්‍යා"ති.

22. සචෙ අන්තෙවාසිකො අබ්භානාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකං අබ්භෙය්‍යා"?ති.

23. සචෙ සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති. තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය? ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යා"? ති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකො සම්මා වත්තෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය? සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යා" ? ති.

24. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං "එවං ධොවෙය්‍යාසී" ති. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං ධොවියෙථා" ති. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං "එවං කරෙය්‍යාසී" ති. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං කරීයෙථා"ති. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං "එවං පචෙය්‍යාසී" ති. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස රජනං පචීයෙථා" ති. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං රජෙතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං "එවං රජෙය්‍යාසී" ති. උස්සුක්කං වා කාතබ්බං "කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං රජීයෙථා" ති. චීවරං රජන්තෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජෙතබ්බං. න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං. සචෙ අන්තෙවාසිකො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො. වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බන්ති.

අන්තෙවාසිකවත්තං නිට්ඨිතං.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අන්තෙවාසිකා ආචරියෙසු න සම්මා වත්තන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකෙන ආචරියම්හි න සම්මා වත්තිතබ්බං. යො න සම්මා වත්තෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. නෙව සම්මා වත්තන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අසම්මාවත්තන්තං පනාමෙතුං". එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පනාමෙතබ්බො. "පනාමෙමි තං" න්ති වා "මා ඉධ පටික්කමී" ති වා "නීහර තෙ පත්තචීවර" න්ති වා, "නාහං තයා උපට්ඨාතබ්බො" ති වා, කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, පනාමිතො හොති අන්තෙවාසිකො. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න පනාමිතො හොති අන්තෙවාසිකොති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අන්තෙවාසිකා පනාමිතා න ඛමාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඛමාපෙතු" න්ති. නෙව ඛමාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, පනාමිතෙන න ඛමාපෙතබ්බො. යො න ඛමාපෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන ආචරියා ඛමාපියමානා න ඛමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඛමිතු" න්ති. නෙව ඛමන්ති. අන්තෙවාසිකා පක්කමන්තිපි විබ්භමන්තිපි තිත්ථියෙසුපි සඞ්කමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, ඛමාපියමානෙන න ඛමිතබ්බං. යො න ඛමෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන ආචරියා සම්මා වත්තන්තං පනාමෙන්ති. අසම්මා වත්තන්තං න පනාමෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, සම්මා වත්තන්තො පනාමෙතබ්බො. යො පනාමෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච භික්ඛවෙ, අසම්මා වත්තන්තො න පනාමෙතබ්බො. යො න පනාමෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

5. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො පනාමෙතබ්බො. ආචරියම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරි හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති. ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො පනාමෙතබ්බො.

6. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො න පනාමෙතබ්බො. ආචරියම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරි හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො න පනාමෙතබ්බො.

7. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො අලං පනාමෙතුං. ආචරියම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරි හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති. ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො අලං පනාමෙතුං.

8. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො නාලං පනාමෙතුං. ආචරියම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරි හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, ආධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො නාලං පනාමෙතුං.

9. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං අපනාමෙන්තො ආචරියො සාතිසාරො හොති. පනාමෙන්තො අනතිසාරො හොති. ආචරියම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරි හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං අපනාමෙන්තො ආචරියො සාතිසාරො හොති. පනාමෙන්තො අනතිසාරො හොති.

10. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං පනාමෙන්තො ආචරියො සාතිසාරො හොති. අපනාමෙන්තො අනතිසාරො හොති. ආචරියම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, ආධිමත්තා හිරි හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති, ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං පනාමෙන්තො ආචරියො සාතිසාරො හොති, අපනාමෙන්තො අනතිසාරො හොතී'' ති.

11. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ''දසවස්සම්හ, දසවස්සම්හා''ති බාලා අබ්‍යත්තා නිස්සයං දෙන්ති. දිස්සන්ති ආචරියා බාලා, අන්තෙවාසිකා පණ්ඩිතා. දිස්සන්ති ආචරියා අබ්‍යත්තා, අන්තෙවාසිකා බ්‍යත්තා. දිස්සන්ති ආචරියා අප්පස්සුතා, අන්තෙවාසිකා බහුස්සුතා. දිස්සන්ති ආචරියා දුප්පඤ්ඤා, අන්තෙවාසිකා පඤ්ඤවන්තො.

12. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති. ''කථං හි නාම භික්ඛූ දසවස්සම්හ, දසවස්සම්හා ති බාලා අබ්‍යත්තා නිස්සයං දස්සන්ති? දිස්සන්ති ආචරියා බාලා, අන්තෙවාසිකා පණ්ඩිතා. දිස්සන්ති ආචරියා අබ්‍යත්තා, අන්තෙවාසිකා බ්‍යත්තා. දිස්සන්ති ආචරියා අප්පස්සුතා, අන්තෙවාසිකා බහුස්සුතා. දිස්සන්ති ආචරියා දුප්පඤ්ඤා, අන්තෙවාසිකා පඤ්ඤවන්තො?'' ති.

13. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''සච්චං කිර භික්ඛවෙ'' -පෙ- සච්චං භගවා -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි. ''න භික්ඛවෙ බාලෙන අබ්‍යත්තෙන නිස්සයො දාතබ්බො. යො දදෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන දසවස්සෙන වා අතිරෙකදසවස්සෙන වා නිස්සයං දාතුං'' න්ති.

ආචරියවත්තභාණවාරං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ආචරියුපජ්ඣායෙසු පක්කන්තෙසුපි විබ්භන්තෙසුපි කාලඞ්කතෙසුපි, පක්ඛසඞ්කන්තෙසුපි නිස්සයපටිප්පස්සද්ධියො න ජානන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘පඤ්චිමා භික්ඛවෙ, නිස්සයපටිප්පස්සද්ධියො උපජ්ඣායම්හා: උපජ්ඣායො පක්කන්තො වා හොති, විබ්භන්තො වා, කාලඞ්කතො වා, පක්ඛසඞ්කන්තො වා, ආණත්තියෙව පඤ්චමී. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච නිස්සයපටිප්පස්සද්ධියො උපජ්ඣායම්හා.

2. ඡයිමා භික්ඛවෙ, නිස්සයපටිප්පස්සද්ධියො ආචරියම්හා: ආචරියො පක්කන්තො වා හොති, විබ්භන්තො වා, කාලඞ්කතො වා, පක්ඛසඞ්කන්තො වා, ආණත්තියෙව පඤ්චමී, උපජ්ඣායෙන වා සමොධානගතො හොති. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, ඡ නිස්සයපටිප්පස්සද්ධියො ආචරියම්හා.

3. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

4. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

5. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අත්තනා න අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ සීලක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ සමාධික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ විමුත්තික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති. න පරං අසෙඛෙ විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

6. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අත්තනා අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙඛෙ සීලක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙඛෙ සමාධික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙඛෙ පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙඛෙ විමුත්තික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙඛෙ විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

7. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අස්සද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්තාපී හොති, කුසීතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

8. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. සද්ධො හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තාපී [1] හොති, ආරද්ධවිරියො හොති, උපට්ඨිතසති හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

9. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො **උපට්ඨාපෙතබ්බො**. අධිසීලෙ සීල විපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, අප්පස්සුතො හොති, දුප්පඤ්ඤො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

10. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, න අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, න අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, බහුස්සුතො හොති, පඤ්ඤවා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

1. “ඔත්තප්පී” ම. ඡ. සං; P. T S. “ඔත්තාපී” ති සීහලක්ඛරපොත්ථකෙසු දිස්සති.

11. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතිං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙතුං වා විනොදාපෙතුං වා, ආපත්තිං න ජානාති, ආපත්තියා වුට්ඨානං න ජානාති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

12. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතිං[1] වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙතුං වා විනොදාපෙතුං වා, ආපත්තිං ජානාති, ආපත්තියා වුට්ඨානං ජානාති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

13. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසමාචාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්‍රහ්මචරියිකාය[2] සික්ඛාය විනෙතුං, අභිධම්මෙ විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

14. පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසමාචාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්‍රහ්මචරියිකාය සික්ඛාය විනෙතුං, අභිධම්මෙ විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

1. "අනභිරතං" ම. ජ. සං. 2. "ආදිබ්‍රහ්මචරියකාය" ම. ජ. සං.

15. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං න ජානාති. අනාපත්තිං න ජානාති. ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති. ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති. උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙ න ස්වාගතානි හොන්ති න සුවිභත්තානි න සුප්පවත්තීනි න සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

16. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං ජානාති. අනාපත්තිං ජානාති. ලහුකං ආපත්තිං ජානාති. ගරුකං ආපත්තිං ජානාති. උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති. සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

17. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං න ජානාති. අනාපත්තිං න ජානාති. ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති. ඌනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

18. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං ජානාති. අනාපත්තිං ජානාති. ලහුකං ආපත්තිං ජානාති. ගරුකං ආපත්තිං ජානාති. දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි, සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො ති.

උපසම්පාදෙතබ්බපඤ්චකසොළසවාරං නිට්ඨිතං. [1]

---

1 "සොළසවාරො නිට්ඨිතො" ම. ඡ. සං.

1. ඡහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, ඌනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

2. ඡහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති. දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

3. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අත්තනා න අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ සීලක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ සමාධික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ විමුත්තික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙඛෙ විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; ඌනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

4. ඡහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අත්තනා අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙඛෙ සීලක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙඛෙ සමාධික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙඛෙ පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙඛෙ විමුත්තික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙඛෙ විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා, දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

5. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අස්සද්ධො හොති. අහිරිකො හොති. අනොත්තාපී හොති. කුසීතො හොති. මුට්ඨස්සතී හොති. ඌනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො

6. ඡහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. සද්ධො හොති. හිරිමා හොති. ඔත්තාපී හොති. ආරද්ධවිරියො හොති. උපට්ඨිතසති හොති. දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

7. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති. අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති. අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති. අප්පස්සුතො හොති. දුප්පඤ්ඤො හොති. ඌනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

8. ඡහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති. න අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති. න අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති. බහුස්සුතො හොති. පඤ්ඤවා හොති. දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

9. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතිං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙතුං වා විනොදාපෙතුං වා. ආපත්තිං න ජානාති, ආපත්තියා වුට්ඨානං න ජානාති. ඌනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

TOC

10. ඡහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතිං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙතුං වා විනොදාපෙතුං වා, ආපත්තිං ජානාති, ආපත්තියා වුට්ඨානං ජානාති, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

11. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසමාචාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්‍රහ්මචරියිකාය සික්ඛාය විනෙතුං, අභිධම්මෙ විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං, ඌනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

12. ඡහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසමාචාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්‍රහ්මචරියිකාය සික්ඛාය විනෙතුං, අභිධම්මෙ විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

13. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං න ජානාති. අනාපත්තිං න ජානාති. ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති. ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති. උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන න ස්වාගතානි හොන්ති න සුවිභත්තානි න සුප්පවත්තීනි න සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො. ඌනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං. න නිස්සයො දාතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

14. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං ජානාති. අනාපත්තිං ජානාති. ලහුකං ආපත්තිං ජානාති ගරුකං ආපත්තිං ජානාති. උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො. දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. නිස්සයො දාතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො ති.

උපසම්පාදෙතබ්බපඤ්චකචුද්දසවාරං නිට්ඨිතං.

---

1. තෙන ඛො පන සමයෙන යො සො අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො උපජ්ඣායෙන සහධම්මිකං වුච්චමානො උපජ්ඣායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තංයෙව තිත්ථායතනං සඞ්කමි. සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "යො සො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො උපජ්ඣායෙන සහධම්මිකං වුච්චමානො උපජ්ඣායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තංයෙව තිත්ථායතනං සඞ්කන්තො, සො ආගතො න උපසම්පාදෙතබ්බො."

2. යො[1] භික්ඛවෙ අඤ්ඤොපි අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඞ්ඛති පබ්බජ්ජං ආකඞ්ඛති උපසම්පදං. තස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසො දාතබ්බො. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ දාතබ්බො: පඨමං කෙසමස්සුං ඔහාරාපෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදාපෙත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දාපෙත්වා උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගණ්හාපෙත්වා එවං වදෙහී ති වත්තබ්බො: "බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි. තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. තතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමී "ති.

3. තෙන භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බෙන සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො. "අහං භන්තෙ, ඉත්ථන්නාමො අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඞ්ඛාමි උපසම්පදං. සොහම්භන්තෙ, සඞ්ඝං චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාචාමී"ති දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො.

4. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඞ්ඛති උපසම්පදං. සො සඞ්ඝං චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස අඤ්ඤතිත්ථිය-පුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

5. සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො අඤ්ඤතිත්ථිය-පුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඞ්ඛති උපසම්පදං. සො සඞ්ඝං චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසස්ස දානං. සො තුණ්හස්ස. යස්ස න ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

6. "දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී" ති.

1. "යො සො භික්ඛවෙ" ම. ඡ. සං.

7. එවං ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති එවං අනාරාධකො. කථඤ්ච භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අතිකාලෙන ගාමං පවිසති. අතිදිවා පටික්කමති. එවම්පි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

8. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො වෙසියගොචරො [1] වා හොති. විධවගොචරො [2] වා හොති. ථුල්ලකුමාරිකගොචරො [3] වා හොති. පණ්ඩකගොචරො වා හොති. භික්ඛුනීගොචරො වා හොති. එවම්පි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

9. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිංකරණීයානි තත්ථ න දක්ඛො හොති න අනලසො. න තත්‍රුපායාය වීමංසාය සමන්නාගතො. න අලං කාතුං, න අලං සංවිධාතුං එවම්පි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

10. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො න තිබ්බච්ඡන්දො හොති **උද්දෙසෙ** පරිපුච්ඡාය, අධිසීලෙ, අධිචිත්තෙ, අධිපඤ්ඤාය. එවම්පි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

11. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො යස්ස තිත්ථායතනා සඞ්කන්තො හොති, තස්ස සත්ථුනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස ඛන්තියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදායස්ස අවණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ කුපිතො හොති අනත්තමනො අනභිරද්ධො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා අවණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො හොති උදග්ගො අභිරද්ධො. යස්ස වා පන තිත්ථායතනා සඞ්කන්තො හොති, තස්ස සත්ථුනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස ඛන්තියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදායස්ස වණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො හොති උදග්ගො අභිරද්ධො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා වණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ කුපිතො හොති අනත්තමනො අනභිරද්ධො. ඉදං භික්ඛවෙ සඞ්ඝාතනිකං අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස අනාරාධනීයස්මිං. එවං ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති. එවං අනාරාධකො ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආගතො න උපසම්පාදෙතබ්බො.

12. කථඤ්ච භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො නාතිකාලෙන ගාමං පවිසති. නාතිදිවා පටික්කමති. එවම්පි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති.

1 "වෙසියාගොචරො" ම. ඡ. සං. 2 "විධවාගොචරො" ම. ඡ. සං.
3 "ථුල්ලකුමාරිකාගොචරො" ඡ. පු; ම. නු. ප; ම. ඡ. සං.

13. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො න වෙසියගොචරො හොති. න විධවගොචරො හොති. න ථුල්ලකුමාරිකාගොචරො හොති. න පණ්ඩකගොචරො හොති. න භික්ඛුනීගොචරො හොති. එවම්පි භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති.

14. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිංකරණීයානි, තත්ථ දක්ඛො හොති අනලසො. තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. එවම්පි භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති.

15. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො තිබ්බච්ඡන්දො හොති උද්දෙසෙ, පරිපුච්ඡාය, අධිසීලෙ, අධිචිත්තෙ, අධිපඤ්ඤාය, එවම්පි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති.

16. පුන ච පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො යස්ස තිත්ථායතනා සඞ්කන්තො හොති, තස්ස සත්ථුනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස ඛන්තියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදායස්ස අවණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො හොති උදග්ගො අභිරද්ධො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා අවණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ කුපිතො හොති අනත්තමනො අනභිරද්ධො. යස්ස වා පන තිත්ථායතනා සඞ්කන්තො හොති, තස්ස සත්ථුනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස ඛන්තියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදායස්ස වණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ කුපිතො හොති අනත්තමනො අනභිරද්ධො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා වණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො හොති උදග්ගො අභිරද්ධො. ඉදං භික්ඛවෙ, සඞ්ඝාතනිකං අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස ආරාධනියස්මිං. එවං ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති. එවං ආරාධකො ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආගතො උපසම්පාදෙතබ්බො.

17. සචෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො නග්ගො ආගච්ඡති උපජ්ඣායමූලකං චීවරං පරියෙසිතබ්බං. සචෙ අච්ඡින්නකෙසො ආගච්ඡති සඞ්ඝො අපලොකෙතබ්බො භණ්ඩුකම්මාය. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, අග්ගිකා ජටිලකා තෙ ආගතා උපසම්පාදෙතබ්බා. න තෙසං පරිවාසො දාතබ්බො. තං කිස්ස හෙතු. කම්මවාදිනො එතෙ භික්ඛවෙ, කිරියවාදිනො. සචෙ භික්ඛවෙ ජාතියා සාකියො, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආගච්ඡති, සො ආගතො උපසම්පාදෙතබ්බො. න තස්ස පරිවාසො දාතබ්බො. ඉමාහං භික්ඛවෙ ඤාතීනං ආවෙණිකං පරිහාරං දම්මී 'ති.

අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බකථා නිට්ඨිතා.

සත්තමභාණවාරං.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන මගධෙසු පඤ්ච ආබාධා උස්සන්නා හොන්ති: කුට්ඨං, ගණ්ඩො, කිලාසො, සොසො, අපමාරො. මනුස්සා පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨා ජීවකං කොමාරභච්චං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති: "සාධු නො ආචරිය තිකිච්ඡාහී"ති. "අහමය්‍යා[2] බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ච මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨාතබ්බො, ඉත්ථාගාරං ච, බුද්ධපමුඛො ච සඞ්ඝො.[3] නාහං සක්කොමි තිකිච්ඡිතු"න්ති. "සබ්බං සාපතෙය්‍යං ච තෙ ආචරිය හොතු. මයං ච තෙ දාසා. සාධු නො ආචරිය තිකිච්ඡාහී" ති "අහමය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ච. මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨාතබ්බො, ඉත්ථාගාරඤ්ච, බුද්ධපමුඛො ච සඞ්ඝො. නාහං සක්කොමි තිකිච්ඡිතු" න්ති.

2. අථ ඛො තෙසං මනුස්සානං එතදහොසි: "ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා, සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. යන්නූන මයං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යාම. තත්ථ භික්ඛූ චෙව උපට්ඨිස්සන්ති. ජීවකො ච කොමාරභච්චො තිකිච්ඡිස්සතී" ති.

3. අථ ඛො තෙ මනුස්සා භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචිංසු. තෙ භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං. උපසම්පාදෙසුං. තෙ භික්ඛූ චෙව උපට්ඨහිංසු. ජීවකො ච කොමාරභච්චො තිකිච්ඡි.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ බහූ ගිලානෙ භික්ඛූ උපට්ඨහන්තා යාචනබහුලා විඤ්ඤත්තිබහුලා විහරන්ති. "ගිලානභත්තං දෙථ. ගිලානුපට්ඨාකභත්තං දෙථ. ගිලානභෙසජ්ජං දෙථා" ති. ජීවකොපි කොමාරභච්චො බහූ ගිලානෙ භික්ඛූ තිකිච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං රාජකිච්චං පරිහාපෙසි.

5. අඤ්ඤතරො පි පුරිසො පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨො ජීවකං කොමාරභච්චං උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච: "සාධු මං ආචරිය තිකිච්ඡාහී" ති. "අහඞ්ඛ්වය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ච මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨාතබ්බො, ඉත්ථාගාරං ච, බුද්ධපමුඛො ච සඞ්ඝො. නාහං සක්කොමි තිකිච්ඡිතු"න්ති. "සබ්බ සාපතෙය්‍ය ච තෙ ආචරිය හොතු. අහං ච තෙ දාසො. සාධු මං ආචරිය තිකිච්ඡාහී" ති. "අහඞ්ඛ්වය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ච මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨාතබ්බො, ඉත්ථාගාරං ච, බුද්ධපමුඛො ච සඞ්ඝො. නාහං සක්කොමි තිකිච්ඡිතු"න්ති.

1. "වන්දන්ති" අ වි. ජෙතා වි.
2. "අහංඛ්වය්‍යා" අ වි. ජෙතා වි. ජ පු. "අහමය්‍යා" ම ජ සං.
3. "භික්ඛුසඞ්ඝො" අ වි. ජෙතා වි. ම ජ සං. P T S.

6. අථ ඛො තස්ස පුරිසස්ස එතදහොසි: "ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා, සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. යන්නූනාහං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, තත්‍ථ භික්ඛූ චෙව උපට්ඨහිස්සන්ති. ජීවකො ච කොමාරභච්චො තිකිච්ඡිස්සති. සොහං[1] අරොගො විබ්භමිස්සාමී" ති.

7. අථ ඛො සො පුරිසො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං. උපසම්පාදෙසුං. තං භික්ඛූ චෙව උපට්ඨහිංසු. ජීවකො ච කොමාරභච්චො තිකිච්ඡි. සො අරොගො විබ්භමි.

8. අද්දසා ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො තං පුරිසං විබ්භන්තං. දිස්වාන තං පුරිසං එතදවොච: "නනු ත්වං අය්‍ය භික්ඛූසු පබ්බජිතො අහොසී ?" ති. "එවං ආචරියා" ති. "කිස්ස පන ත්වං අය්‍යො එවරූපං අකාසී ?" ති.

9. අථ ඛො සො පුරිසො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසි. ජීවකො කොමාරභච්චො උජ්ඣායති ඛීයති විපාචෙති: "කථං හි නාම භදන්තා පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨං පබ්බාජෙස්සන්තී" ති.

10. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවන්තං එතදවොච: "සාධු භන්තෙ, අය්‍යා පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨං න පබ්බාජෙය්‍යු" න්ති.

11. අථ ඛො භගවා ජීවකං කොමාරභච්චං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙජෙසි. සම්පහංසෙසි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

12. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "න භික්ඛවෙ පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

1. "සොමහී" ම ජ සං.

13. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පච්චන්තො කුපිතො හොති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සෙනානායකෙ මහාමත්තෙ ආණාපෙසි: "ගච්ඡථ භණෙ,[1] පච්චන්තං උච්චිනථා" ති. "එවං දෙවා" ති ඛො සෙනානායකා මහාමත්තා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පච්චස්සොසුං.

14. අථ ඛො අභිඤ්ඤාතානං අභිඤ්ඤාතානං යොධානං එතදහොසි: "මයං ඛො යුද්ධාභිනන්දිනො ගච්ඡන්තා පාපඤ්ච කරොම.[2] බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවාම. කෙන නු ඛො මයං උපායෙන පාපා ච විරමෙය්‍යාම කල්‍යාණඤ්ච කරෙය්‍යාමා" ති.

15. අථ ඛො තෙසං යොධානං එතදහොසි: "ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවන්තො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ ඛො මයං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යාම එවං මයං පාපා ච විරමෙය්‍යාම කල්‍යාණඤ්ච කරෙය්‍යාමා"ති.

16. අථ ඛො තෙ යොධා භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචිංසු. තෙ භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං, උපසම්පාදෙසුං. සෙනානායකා මහාමත්තා රාජභටෙ පුච්ඡිංසු. "කිං නු ඛො භණෙ ඉත්ථන්නාමො ච ඉත්ථන්නාමො ච යොධා න දිස්සන්තී" ති. "ඉත්ථන්නාමො ච ඉත්ථන්නාමො ච සාමි, යොධා භික්ඛූසු පබ්බජිතා"ති. සෙනානායකා මහාමත්තා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා රාජභටං පබ්බාජෙස්සන්තී" ති. සෙනානායකා මහාමත්තා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

17. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො වොහාරිකෙ[3] මහාමත්තෙ පුච්ඡි. "යො භණෙ, රාජභටං පබ්බාජෙති, කිං සො පසවතී ?"ති. "උපජ්ඣායස්ස දෙව, සීසං ඡෙත්තබ්බං.[4] අනුසාසකස්ස[5] ජිව්හා උද්ධරිතබ්බා. ගණස්ස උපඩ්ඪඵාසුකා භඤ්ජිතබ්බා" ති.

18. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවන්තං එතදවොච: "සන්ති භන්තෙ, රාජානො අස්සද්ධා අප්පසන්නා, තෙ අප්පමත්තකෙනපි[6] භික්ඛූ විහෙඨෙය්‍යුං. සාධු භන්තෙ අය්‍යා රාජභටං න පබ්බාජෙය්‍යු"න්ති.

1. "භද්දන්තා" P T S. 2. "පාපකං කම්මං" අ වි. තො වි. ම නු ප. ජ පු.
3. "වොහාරකෙ" අ වි. තො වි. ජ පු. ම නු ප.
4. "ඡෙදෙතබ්බං" ජ පු. P T S. තො වි. ම නු ප. "ඡෙතබ්බං" ම ජ සං.
5. "අනුස්සාවකස්ස" ම ජ සං. P T S. 6. "අප්පමත්තකොපි" තො වි. ම නු ප.

19. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙජෙසි. සම්පහංසෙසි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

20. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "න භික්ඛවෙ රාජභටො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති

21. තෙන ඛො පන සමයෙන චොරො **අඞ්ගුලිමාලො** භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. මනුස්සා පස්සිත්වා උබ්බිජ්ජන්තිපි. උත්තසන්තිපි. පලායන්තිපි. අඤ්ඤෙනපි ගච්ඡන්ති. අඤ්ඤෙනපි මුඛං කරොන්ති. ද්වාරම්පි ථකෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ධජබද්ධං චොරං පබ්බාජෙස්සන්තී" ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ ධජබද්ධො චොරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

22. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන අනුඤ්ඤාතං හොති: "යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති. න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. ස්වාක්ඛාතො ධම්මො චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා" ති.

23. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො චොරිකං කත්වා කාරාය බද්ධො හොති. සො කාරං භින්දිත්වා පලායිත්වා භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. මනුස්සා පස්සිත්වා එවමාහංසු. "අයං සො කාරභෙදකො චොරො. හන්ද නං නෙමා" ති. එකච්චෙ එවමාහංසු. "මායියා එවං අවචුත්ථ. අනුඤ්ඤාතං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා" ති.

24. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "අභයූවරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. නයිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. කථං හි නාම [1] කාරභෙදකං චොරං පබ්බාජෙස්සන්තී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, කාරභෙදකො චොරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

1. "කථංහි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා" ම ජ සං.

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො [1] පුරිසො චොරිකං කත්වා පලායිත්වා භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. සො ච රඤ්ඤො අන්තෙපුරෙ [2] ලිඛිතො හොති. "යත්ථ පස්සිතබ්බො [3] තත්ථ හන්තබ්බො" ති. මනුස්සා එවමාහංසු: "අයං සො ලිඛිතකො චොරො. හන්ද නං හනාමා" ති. එකච්චෙ එවමාහංසු: "මායියා එවං අවචුත්ථ. අනුඤ්ඤාතං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තෙසු පබ්බජන්ති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා" ති.

26 මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "අභයූවරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. නයිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. කථං හි නාම ලිඛිතකං චොරං පබ්බාජෙස්සන්තී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ ලිඛිතකො චොරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො කසාහතො කතදණ්ඩකම්මො භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා කසාහතං කතදණ්ඩකම්මං පබ්බාජෙස්සන්තී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, කසාහතො කතදණ්ඩකම්මො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො ලක්ඛණාහතො කතදණ්ඩකම්මො භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ලක්ඛණාහතං කතදණ්ඩකම්මං පබ්බාජෙස්සන්තී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ ලක්ඛණාහතො කතදණ්ඩකම්මො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො ඉණායිකො [4] පලායිත්වා භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. ධනියා පස්සිත්වා එවමාහංසු: "අයං සො අම්හාකං ඉණායිකො. හන්ද නං නෙමා" ති. එකච්චෙ එවමාහංසු "මායියා එවං අවචුත්ථ. අනුඤ්ඤාතං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. ස්වක්ඛාතො ධම්මො. චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා" ති.

1. "අඤ්ඤතරොපි" අ වි. ජ. පු
2. "සො ච. අන්තෙපුරෙ" සී මු. 3. "යත්ථ පස්සති" ම ජ සං.
4 "අඤ්ඤතරො ඉණායිකො" අ වි. තො වි. ජ පු. ම නු ප. P T S.

30. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "අභයූවරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. නයිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. කථං හි නාම ඉණායිකං පබ්බාජෙස්සන්තී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ ඉණායිකො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

31. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො දාසො පලායිත්වා භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. අයිරකා[1] පස්සිත්වා එවමාහංසු "අයං සො අම්හාකං දාසො. හන්ද නං නෙමා" ති. එකච්චෙ එවමාහංසු: මාය්‍යා එවං අවචුත්ථ. අනුඤ්ඤාතං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. ස්වාක්ඛාතො ධම්මො. චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා" ති.

32. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "අභයූවරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. නයිමෙ ලබ්භා කිඤ්චිකාතුං. "කථං හි නාම දාසං පබ්බාජෙස්සන්තී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ දාසො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

33. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො කම්මාරභණ්ඩු මාතා-පිතූහි සද්ධිං භණ්ඩිත්වා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. අථ ඛො තස්ස කම්මාරභණ්ඩුස්ස මාතාපිතරො තං කම්මාරභණ්ඩුං විචිනන්තා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූ පුච්ඡිංසු: "අපි භන්තෙ, එවරූපං දාරකං පස්සෙය්‍යාථා" ති. භික්ඛූ අජානංයෙව ආහංසු: "න ජානාමා" ති අපස්සංයෙව ආහංසු "න පස්සාමා" ති.

34. අථ ඛො තස්ස කම්මාරභණ්ඩුස්ස මාතාපිතරො තං කම්මාර-භණ්ඩුං විචිනන්තා භික්ඛූසු පබ්බජිතං දිස්වා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "අලජ්ජිනො ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා දුස්සීලා මුසාවාදිනො. ජානංයෙව ආහංසු න ජානාමාති. පස්සංයෙව ආහංසු න පස්සාමාති. අයං දාරකො භික්ඛූසු පබ්බජිතො" ති.

35. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්ස කම්මාරභණ්ඩුස්ස මාතාපිතූනං[2] උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ සඞ්ඝං අපලොකෙතුං භණ්ඩුකම්මායා" ති.

1. "අය්‍යකා" ම ඡ සං. "අයිසිකා" P T S. "අයිරා" තො වි. ම නු ප.
2. 'මාතාපිතූනං" ම ඡ සං

36. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ සත්තරසවග්ගියා දාරකා සහායකා හොන්ති. **උපාලි**දාරකො තෙසං පාමොක්ඛො හොති. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි: “කෙන නු ඛො උපායෙන උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

37. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි: “සචෙ ඛො උපාලි ලෙඛං සික්ඛෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

38. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි: “සචෙ ඛො උපාලි ලෙඛං සික්ඛිස්සති, අංගුලියො දුක්ඛා භවිස්සන්ති. සචෙ ඛො උපාලි ගණනං සික්ඛෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

39. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි: “සචෙ ඛො උපාලි ගණනං සික්ඛිස්සති, උරස්ස දුක්ඛො භවිස්සති. සචෙ ඛො උපාලි රූපං සික්ඛෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

40. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි: “සචෙ ඛො උපාලි රූපං සික්ඛිස්සති, අක්ඛීනි දුක්ඛා භවිස්සන්ති. “ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා, සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. සචෙ ඛො උපාලි සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍ය එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා” ති.

41. අස්සොසි ඛො උපාලි දාරකො මාතාපිතූනං ඉමං කථාසල්ලාපං. අථ ඛො උපාලි දාරකො යෙන තෙ දාරකා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තෙ දාරකෙ එතදවොච: “එථ මයං අය්‍යා සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජිස්සාමා” ති.

42. අථ ඛො තෙ දාරකා එකමෙකස්ස මාතාපිතරෙ උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං: “අනුජානාථ මං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා” ති. අථ ඛො තෙසං දාරකානං මාතාපිතරො “සබ්බෙපි මෙ දාරකා සමානච්ඡන්දා කල්‍යාණාධිප්පායා” ති අනුජානිංසු. තෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචිංසු. තෙ භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං. උපසම්පාදෙසුං. තෙ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය රොදන්ති, “යාගුං දෙථ. භත්තං දෙථ. ඛාදනීයං දෙථා” ති.

43. භික්ඛූ එවමාහංසු “ආගමෙථ ආවුසො යාව[1] විභායති. සචෙ යාගු භවිස්සති. පිවිස්සථ. සචෙ භත්තං භවිස්සති භුඤ්ජිස්සථ. සචෙ ඛාදනීයං භවිස්සති. ඛාදිස්සථ. නො චෙ භවිස්සති යාගු වා[2] භත්තං වා ඛාදනීයං වා පිණ්ඩාය චරිත්වා භුඤ්ජිස්සථා” ති.

1. “යාවරත්තී” ම ඡ සං. 2. “යාගුං වා” ම ඡ සං. අ වි. තො වි.

44. එවම්පි ඛො තෙ භික්ඛූ භික්ඛූහි වුච්චමානා රොදන්තෙව "යාගුං දෙථ, භත්තං දෙථ, ඛාදනීයං දෙථා" ති. සෙනාසනං ඌහදන්තිපි උම්මිහන්තිපි.

45. අස්සොසි ඛො භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය දාරක සද්දං. සුත්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි: "කින්නු ඛො සො ආනන්ද දාරකසද්දො?" ති.

46. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. "සච්චං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛූ ජානං ඌනවීසතිවස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙන්ති?" ති. "සච්චං භගවා". විගරහි බුද්ධො භගවා: "කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා ජානං ඌනවීසතිවස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙස්සන්ති, ඌනවීසතිවස්සො භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අක්ඛමො හොති සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය, ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසපසම්ඵස්සානං, දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං. උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අනධිවාසකජාතිකො හොති.

47. "වීසතිවස්සො ච ඛො භික්ඛවෙ,[1] පුග්ගලො ඛමො හොති සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය, ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසපසම්ඵස්සානං, දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං. උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අධිවාසකජාතිකො හොති. නෙතං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වා පසාදාය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "න භික්ඛවෙ, ජානං ඌනවීසතිවස්සො පුග්ගලො උපසම්පා-දෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය යථාධම්මො කාරෙතබ්බො" ති.

48. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං කුලං අහිවාතක රොගෙන කාලකතං හොති. තස්ස පිතාපුත්තකා සෙසා හොන්ති. තෙ භික්ඛූසු පබ්බජිත්වා එකතො පිණ්ඩාය චරන්ති. අථ ඛො සො දාරකො පිතුනො භික්ඛාය දින්නාය උපධාවිත්වා එතදවොච. "මය්හම්පි තාත, දෙහි මය්හම්පි තාත, දෙහී" ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "අබ්‍රහ්මචාරිනො ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. අයං[2] දාරකො භික්ඛුනියා ජාතො" ති.

49. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං "න භික්ඛවෙ ඌන පණ්ණරසවස්සො දාරකො පබ්බාජෙතබ්බො යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති

1 "වීසතිවස්සො ච භික්ඛවෙ" අ වි ජ පු. ම නු ප. තො වි. ස.
2 "වීසතිවස්සො ඛො භික්ඛවෙ" "අයම්පි" ම ජ සං P T S

50. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො **ආනන්දස්ස** උපට්ඨාකකුලං සද්ධං පසන්නං අහිවාතකරොගෙන කාලකතං හොති. ද්වෙ ච දාරකා සෙසා හොන්ති. තෙ පොරාණකෙන ආචිණ්ණකප්පෙන භික්ඛූ පස්සිත්වා උපධාවන්ති. භික්ඛූ අපසාදෙන්ති. තෙ භික්ඛූහි අපසාදියමානා රොදන්ති.

51. අථ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න ඌනපණ්ණරසවස්සො දාරකො පබ්බාජෙතබ්බො’ ති. ඉමෙ ච දාරකා ඌනපණ්ණරසවස්සා. කෙන නු ඛො උපායෙන ඉමෙ දාරකා න විනස්සෙය්‍යු”න්ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. “උස්සහන්ති පන තෙ ආනන්ද, දාරකා කාකෙ උඩ්ඩාපෙතු?” න්ති.[1] “උස්සහන්ති භගවා” ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඌනපණ්ණරසවස්සං දාරකං කාකුඩ්ඩෙපකං පබ්බාජෙතු”න්ති.

52. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො **උපනන්දස්ස** සක්‍යපුත්තස්ස ද්වෙ සාමණෙරා හොන්ති **කණ්ටකො** ච **මහකො** ච. තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං දූසෙසුං. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: “කථං හි නාම සාමණෙරා එවරූපං අනාචාරං ආචරිස්සන්තී” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ එකෙන ද්වෙ සාමණෙරා උපට්ඨාපෙතබ්බා. යො උපට්ඨාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා” ති.

53. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා තත්ථෙව **රාජගහෙ** වස්සං වසි. තත්ථ හෙමන්තං. තත්ථ ගිම්හං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: “ආහුන්දරිකා සමණානං සක්‍යපුත්තියානං දිසා අන්ධකාරා. න ඉමෙසං දිසා පක්ඛායන්තී” ති.

54. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං **ආනන්දං** ආමන්තෙසි: “ගච්ඡානන්ද, අවාපුරණං[2] ආදාය අනුපරිවෙණියං භික්ඛූනං ආරොචෙහි: “ඉච්ඡතාවුසො භගවා **දක්ඛිණාගිරිං** චාරිකං පක්කමිතුං. යස්සායස්මතො අත්ථො, සො ආගච්ඡතූ” ති. “එවම්භන්තෙ” ති ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො පටිස්සුත්වා[3] අවාපුරණං ආදාය අනුපරිවෙණියං භික්ඛූනං ආරොචෙසි. “ඉච්ඡතාවුසො භගවා දක්ඛිණාගිරිං චාරිකං පක්කමිතුං. යස්සායස්මතො අත්ථො, සො ආගච්ඡතූ” ති. භික්ඛූ එවමාහංසු: “භගවතා ආවුසො ආනන්ද, පඤ්ඤත්තං ‘දසවස්සානි නිස්සාය වත්ථුං. දසවස්සෙන නිස්සයං දාතුං.’ තත්ථ ච නො ගන්තබ්බං භවිස්සති. නිස්සයො ච ගහෙතබ්බො භවිස්සති. ඉත්තරො ච වාසො භවිස්සති. පුන ච පච්චාගන්තබ්බං භවිස්සති. පුන ච නිස්සයො ගහෙතබ්බො භවිස්සති. සචෙ අම්හාකං ආචරියුපජ්ඣායා ගමිස්සන්ති, මයම්පි ගමිස්සාම. නො චෙ අම්හාකං ආචරියුපජ්ඣායා ගමිස්සන්ති, මයම්පි න ගමිස්සාම. ලහුචිත්තකතා නො ආවුසො ආනන්ද, පඤ්ඤායිස්සතී” ති.

1. “උඩ්ඩෙහතුං” තො වි. ම නු ප. 2. “අපාපුරණං” P T S.
3. “පටිස්සුණිත්වා” ම ජ සං.

55. අථ ඛො භගවා ඔගණෙන භික්ඛුසඞ්ඝෙන **දක්ඛිණාගිරිං** චාරිකං පක්කාමි. අථ ඛො භගවා දක්ඛිණාගිරිස්මිං යථාභිරන්තං විහරිත්වා පුනදෙව **රාජගහං** පච්චාගඤ්ඡි. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං **ආනන්දං** ආමන්තෙසි: "**කිං නු** ඛො ආනන්ද තථාගතො ඔගණෙන භික්ඛුසඞ්ඝෙන දක්ඛිණාගිරිං චාරිකං පක්කන්තො?" ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන පඤ්ච වස්සානි නිස්සාය වත්ථුං. අබ්‍යත්තෙන යාවජීවං".

56. "පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. න අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන -පෙ- න අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන- න අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන- න අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන **වත්ථබ්බං** "

57. "පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන- අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන- අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන- අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

58. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අස්සද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්තප්පී හොති, කුසීතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

59. "පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. සද්ධො හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තප්පී හොති, ආරද්ධවිරියො හොති, උපට්ඨිතස්සති හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

60. "අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, අප්පස්සුතො හොති, දුප්පඤ්ඤො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

61. “පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: න අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, න අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, න අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, බහුස්සුතො හොති, පඤ්ඤවා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

62. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන න ස්වාගතානි හොන්ති, න සුවිභත්තානි න සුප්පවත්තීනි න සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

63. “පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපත්තිං ජානාති, අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති, සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

64. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපත්තිං න ජානාති, ආනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, ඌනපඤ්චවස්සො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

65. “පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපත්තිං ජානාති, අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, පඤ්චවස්සො වා හොති අතිරෙකපඤ්චවස්සො වා, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.”

66. "ඡහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: න අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන -පෙ- න අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන - න අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන- න අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, ඌනපඤ්චවස්සො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

67. "ඡහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන -පෙ- අසෙඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන- අසෙඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන- අසෙඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පඤ්චවස්සො වා හොති අතිරෙකපඤ්චවස්සො වා, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

68. "අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: අස්සද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්තාපි හොති, කුසීතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, ඌනපඤ්චවස්සො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

69. "ඡහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: සද්ධො හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තාපී හොති, ආරද්ධවිරියො හොති, උපට්ඨිතස්සති හොති, පඤ්චවස්සො වා හොති, අතිරෙක පඤ්චවස්සො වා, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

70. "අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, අප්පස්සුතො හොති, දුප්පඤ්ඤො හොති, ඌනපඤ්චවස්සො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

71. "ඡහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: න අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, න අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, න අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, බහුස්සුතො හොති, පඤ්ඤවා හොති, පඤ්චවස්සො වා හොති, අතිරෙකපඤ්චවස්සො වා, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

72. "අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන න ස්වාගතානි හොන්ති, න සුවිභත්තානි න සුප්පවත්තීනි න සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො, ඌනපඤ්චවස්සො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං."

73. "පඤ්චහි භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං: ආපත්තිං ජානාති, අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති, සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො, පඤ්චවස්සො වා හොති අතිරෙකපඤ්චවස්සො වා, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බන්ති."

අභයූවරභාණවාරං නිට්ඨිතං – පඨමං

---

1 අථ ඛො භගවා **රාජගහෙ** යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන **කපිලවත්ථු** තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන කපිලවත්ථු තදවසරි.

2. තත්‍රසුදං භගවා **සක්කෙසු** විහරති කපිලවත්ථුස්මිං **නිග්‍රොධාරාමෙ**. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන **සුද්ධොදනස්ස** සක්කස්ස නිවෙසනං, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි.

3. අථ ඛො **රාහුලමාතා** දෙවී **රාහුල**කුමාරං [1] එතදවොච: “එසො තෙ රාහුල, පිතා. ගච්ඡස්සු [2]. දායජ්ජං යාචාහී” ති. අථ ඛො රාහුලො කුමාරො යෙන භගවා, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පුරතො අට්ඨාසි: “සුඛා තෙ සමණ ඡායා” ති.

4. අථ ඛො භගවා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො රාහුලො කුමාරො භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි: “දායජ්ජං මෙ සමණ දෙහි. දායජ්ජං මෙ සමණ දෙහී” ති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං **සාරිපුත්තං** ආමන්තෙසි: “තෙන හි ත්වං සාරිපුත්ත, රාහුලකුමාරං පබ්බාජෙහී” ති. “කථාහම්භන්තෙ, රාහුලකුමාරං පබ්බාජෙමී ?” ති.

5. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තීහි සරණගමනෙහි සාමණෙරපබ්බජ්ජං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පබ්බාජෙතබ්බො: පඨමං කෙසමස්සුං ඔහාරාපෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදාපෙත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දාපෙත්වා උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගණ්හාපෙත්වා ‘එවං වදෙහි’ ති වත්තබ්බො: ‘බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි. තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. තතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමී’ ති අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි තීහි සරණගමනෙහි සාමණෙරපබ්බජ්ජ” න්ති.

6. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො රාහුලං කුමාරං පබ්බාජෙසි. අථ ඛො **සුද්ධොදනො සක්කො** යෙන භගවා, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සුද්ධොදනො සක්කො භගවන්තං එතදවොච: “එකාහං භන්තෙ, භගවන්තං වරං යාචාමී” ති. “අතික්කන්තවරා ඛො **ගොතම,** තථාගතා” ති. “යඤ්ච භන්තෙ, කප්පති යඤ්ච අනවජ්ජ” න්ති. “වදෙහි ගොතමා” ති. “භගවති මෙ භන්තෙ, පබ්බජිතෙ අනප්පකං දුක්ඛං අහොසි. තථා **නන්දෙ**. අධිමත්තං රාහුලෙ. පුත්තපෙමං භන්තෙ, ඡවිං ඡින්දති. ඡවිං ඡෙත්වා චම්මං ඡින්දති. චම්මං ඡෙත්වා මංසං ඡින්දති. මංසං ඡෙත්වා නහාරුං ඡින්දති. නහාරුං ඡෙත්වා අට්ඨිං ඡින්දති. අට්ඨිං ඡෙත්වා අට්ඨිමිඤ්ජං ආහච්ච තිට්ඨති. සාධු භන්තෙ, අය්‍යා අනනුඤ්ඤාතං මාතාපිතූහි පුත්තං න පබ්බාජෙය්‍යු” න්ති.

---

1. “රාහුලං කුමාරං” ම ඡ සං.
2. “ගච්ඡස්ස” ම නු ප. සී මු.

7. අථ ඛො භගවා සුද්ධොදනං සක්කං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙජෙසි. සම්පහංසෙසි. අථ ඛො සුද්ධොදනො සක්කො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

8. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “න භික්ඛවෙ අනනුඤ්ඤාතො මාතාපිතූහි පුත්තො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා” ති.

රාහුලවත්ථුකථා නිට්ඨිතා.

1. අථ ඛො භගවා **කපිලවත්ථුස්මිං** යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන **සාවත්ථි**, තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි, තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති **ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස** ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස උපට්ඨාකකුලං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සන්තිකෙ දාරකං පාහෙසි: "ඉමං දාරකං ථෙරො පබ්බාජෙතූ" ති.

2. අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න එකෙන ද්වෙ සාමණෙරා උපට්ඨාපෙතබ්බා' ති. අයඤ්ච මෙ රාහුලො සාමණෙරො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන එකෙන ද්වෙ සාමණෙරෙ උපට්ඨාපෙතුං. යාවතකෙ වා පන උස්සහති ඔවදිතුං අනුසාසිතුං, තාවතකෙ උපට්ඨාපෙතු" න්ති.

3. අථ ඛො සාමණෙරානං එතදහොසි: "කති නු ඛො අම්හාකං සික්ඛාපදානි? කත්ථ ච අම්හෙහි සික්ඛිතබ්බ?" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාමණෙරානං දස සික්ඛාපදානි. තෙසු ච සාමණෙරෙහි සික්ඛිතුං. පාණාතිපාතා වෙරමණී, අදින්නාදානා වෙරමණී, අබ්‍රහ්මචරියා වෙරමණී, මුසාවාදා වෙරමණී, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී, විකාලභොජනා වෙරමණී, නච්චගීතවාදිතවිසූකදස්සනා වෙරමණී, මාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභූසනට්ඨානා වෙරමණී, උච්චාසයනමහාසයනා වෙරමණී, ජාතරූපරජතපටිග්ගහණා වෙරමණී. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාමණෙරානං ඉමානි දස සික්ඛාපදානි. ඉමෙසු ච සාමණෙරෙහි සික්ඛිතු" න්ති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන සාමණෙරා භික්ඛූසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරන්ති. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති - "කථං හි නාම සාමණෙරා භික්ඛූසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරිස්සන්තී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස සාමණෙරස්ස දණ්ඩකම්මං කාතුං: භික්ඛූනං අලාභාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අනත්ථාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අවාසාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අක්කොසති පරිභාසති, භික්ඛූ භික්ඛූහි භෙදෙති, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස සාමණෙරස්ස දණ්ඩකම්මං කාතු" න්ති.

5. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "කිං නු ඛො දණ්ඩකම්මං කාතබ්බ" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආවරණං කාතු" න්ති.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සාමණෙරානං සබ්බං සඞ්ඝාරාමං ආවරණං කරොන්ති. සාමණෙරා ආරාමං පවිසිතුං අලභමානා පක්කමන්තිපි. විබ්භමන්තිපි. තිත්ථියෙසුපි සඞ්කමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ සබ්බො සඞ්ඝාරාමො ආවරණං කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ යත්ථ වා වසති, යත්ථ වා පටික්කමති, තත්ථ ආවරණං කාතු" න්ති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සාමණෙරානං මුඛද්වාරිකං ආහාරං ආවරණං කරොන්ති මනුස්සා යාගුපානම්පි සඞ්ඝභත්තම්පි කරොන්තා සාමණෙරෙ එවං වදෙන්ති: "එථ භන්තෙ, යාගුං පිවථ. එථ භන්තෙ, භත්තං භුඤ්ජථා" ති. සාමණෙරා එවං වදෙන්ති: "නාවුසො, ලබ්භා. භික්ඛූහි ආවරණං කත" න්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම භදන්තා සාමණෙරානං මුඛද්වාරිකං ආහාරං ආවරණං කරිස්සන්තී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, මුඛද්වාරිකො ආහාරො ආවරණං කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

දණ්ඩකම්මවත්ථු නිට්ඨිතං.

1 තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උපජ්ඣායෙ අනාපුච්ඡා සාමණෙරානං ආවරණං කරොන්ති. උපජ්ඣායා ගවෙසන්ති: "කථං නු ඛො අම්හාකං සාමණෙරා න දිස්සන්තී ?" ති. භික්ඛූ එවමාහංසු: "ඡබ්බග්ගියෙහි ආවුසො, භික්ඛූහි ආවරණං කත"න්ති. උපජ්ඣායා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අම්හෙ අනාපුච්ඡා අම්හාකං සාමණෙරානං ආවරණං කරිස්සන්තී ?" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ උපජ්ඣායෙ අනාපුච්ඡා ආවරණං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථෙරානං භික්ඛූනං සාමණෙරෙ අපලාළෙන්ති. ථෙරා සාමං දන්තකට්ඨම්පි මුඛොදකම්පි ගණ්හන්තා කිලමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, අඤ්ඤස්ස පරිසා අපලාළෙතබ්බා. යො අපලාළෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො **උපනන්දස්ස** සක්‍යපුත්තස්ස **කණ්ටකො** නාම සාමණෙරො **කණ්ටකිං** නාම භික්ඛුණිං දූසෙසි. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සාමණෙරො එවරූපං අනාචාරං ආචරිස්සතී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සාමණෙරං නාසෙතුං: පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදායී හොති, අබ්‍රහ්මචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, මජ්ජපායී හොති, බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, භික්ඛුණිදූසකො හොති, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි දසහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සාමණෙරං නාසෙතු" න්ති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පණ්ඩකො භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. සො දහරෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙති: "එථ, මං ආයස්මන්තො දූසෙථා" ති. භික්ඛූ අපසාදෙන්ති: "නස්ස පණ්ඩක. විනස්ස පණ්ඩක. කො තයා අත්ථො ?" ති. සො භික්ඛූහි අපසාදිතො මහන්තෙ මහන්තෙ මුනිගල්ලෙ[1] සාමණෙරෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙති: "එථ මං ආයස්මන්තො[2] දූසෙථා" ති. සාමණෙරා අපසාදෙන්ති: "නස්ස පණ්ඩක. විනස්ස පණ්ඩක. කො තයා අත්ථො ?" ති.

5. සො සාමණෙරෙහි අපසාදිතො හත්ථිභණ්ඩෙ අස්සභණ්ඩෙ උප-සඞ්කමිත්වා එවං වදෙති: "එථ, මං ආවුසො, දූසෙථා" ති. හත්ථිභණ්ඩා අස්සභණ්ඩා දූසෙසුං. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "පණ්ඩකා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. යෙ'පි ඉමෙසං න පණ්ඩකා, තෙ'පි පණ්ඩකෙ දූසෙන්ති. එවං ඉමෙ සබ්බෙව අබ්‍රහ්මචාරිනො ති."

6. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං හත්ථිභණ්ඩානං අස්සභණ්ඩානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "පණ්ඩකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො" ති. (1.)

1. "මොලිගල්ලෙ" ම ඡ සං. P T S. අ වි. ජ පු. 2. "එථ මං ආවුසො". ම ඡ සං. P T S.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරාණකුලපුත්තො ඛීණකොලඤ්ඤො සුඛුමාලො හොති. අථ ඛො තස්ස පුරාණකුලපුත්තස්ස ඛීණකොලඤ්ඤස්ස එතදහොසි: “අහං ඛො සුඛුමාලො. න පටිබලො අනධිගතං වා භොගං අධිගන්තුං අධිගතං වා භොගං ඵාතීකාතුං.[1] කෙන නු ඛො අහං උපායෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍යං ? න ච කිලමෙය්‍යං?” ති.

8. අථ ඛො තස්ස පුරාණකුලපුත්තස්ස ඛීණකොලඤ්ඤස්ස එතදහොසි: “ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. යන්නූනාහං සාමං පත්තචීවරං පටියාදෙත්වා කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූහි සද්ධිං සංවසෙය්‍ය” න්ති.

9. අථ ඛො සො පුරාණකුලපුත්තො ඛීණකොලඤ්ඤො සාමං පත්ත චීවරං පටියාදෙත්වා කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූ අභිවාදෙති. භික්ඛූ එවමාහංසු “කති වස්සොසි ත්වං ආවුසො?” ති. “කිං එතං - ‘ආවුසො, ‘කතිවස්සා’ නාමා?” ති. “කො පන තෙ ආවුසො, උපජ්ඣායො ?” ති. “කිං එතං ආවුසො, උපජ්ඣායො නාමා ?” ති. භික්ඛූ ආයස්මන්තං **උපාලිං** එතදවොචුං: “ඉඞ්ඝාවුසො උපාලි, ඉමං පබ්බජිතං අනුයුඤ්ජාහී” ති.

10. අථ ඛො සො පුරාණකුලපුත්තො ඛීණකොලඤ්ඤො ආයස්මතා උපාලිනා අනුයුඤ්ජියමානො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “ථෙය්‍යසංවාසකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො. තිත්ථියපක්කන්තකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (2.3)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො නාගො නාගයොනියා අට්ටීයති. හරායති. ජිගුච්ඡති. අථ ඛො තස්ස නාගස්ස එතදහොසි: “කෙන නු ඛො අහං උපායෙන නාගයොනියා ච පරිමුච්චෙය්‍යං? ඛිප්පඤ්ච මනුස්සත්තං පටිලභෙය්‍යං?” ති. අථ ඛො තස්ස නාගස්ස එතදහොසි: “ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවන්තො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ ඛො අහං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, එවාහං නාගයොනියා ච පරිමුච්චෙය්‍යං. ඛිප්පඤ්ච මනුස්සත්තං පටිලභෙය්‍ය” න්ති.

12. අථ ඛො සො නාගො මාණවකවණ්ණෙන භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං. උපසම්පාදෙසුං. තෙන ඛො පන සමයෙන සො නාගො අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං පච්චන්තිමෙ විහාරෙ පටිවසති. අථ ඛො සො භික්ඛු රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමති.

1 “ඵාතිං කාතුං” ම ජ සං. ම නු ප. තො වි.

13. අථ ඛො සො නාගො තස්ස භික්ඛුනො නික්ඛන්තෙ විස්සට්ඨො නිද්දං ඔක්කමි. සබ්බො විහාරො අහිනා පුණ්ණො, වාතපානෙහි භොගා නික්ඛන්තා හොන්ති. අථ ඛො සො භික්ඛු "විහාරං පවිසිස්සාමී" ති කවාටං පනාමෙන්තො අද්දස සබ්බං විහාරං අහිනා පුණ්ණං, වාතපානෙහි භොගෙ නික්ඛන්තෙ. දිස්වාන භීතො විස්සරමකාසි. භික්ඛූ උපධාවිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොචුං: "කිස්ස ත්වං ආවුසො, විස්සරමකාසී ?" ති. "අයං ආවුසො, සබ්බො විහාරො අහිනා පුණ්ණො. වාතපානෙහි භොගා නික්ඛන්තා" ති.

14. අථ ඛො සො නාගො තෙන සද්දෙන පටිබුජ්ඣිත්වා සකෙ ආසනෙ නිසීදි. භික්ඛූ එවමාහංසු: "කො'සි ත්වං ආවුසො ?" ති. "අහම්භන්තෙ, නාගො" ති. "කිස්ස පන ත්වං ආවුසො, එවරූපං අකාසී ?" ති.

15. අථ ඛො සො නාගො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා තං නාගං එතදවොච: "තුම්හෙ ච ඛ්වත්ථ නාගා. අවිරූළ්හිධම්මා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ. ගච්ඡ ත්වං නාග. තත්ථෙව චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස උපොසථං උපවස. එවං ත්වං නාගයොනියා ච පරිමුච්චිස්සසි. ඛිප්පඤ්ච මනුස්සත්තං පටිලභිස්සසී" ති.

16. අථ ඛො සො නාගො "අවිරූළ්හිධම්මො කිරාහං ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ" ති දුක්ඛී දුම්මනො අස්සූනි පවත්තයමානො විස්සරං කරිත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "ද්වෙ මෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා නාගස්ස සභාවපාතුකම්මාය. යදා ච සජාතියා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවති, යදා ච විස්සට්ඨො නිද්දං ඔක්කමති, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, ද්වෙ පච්චයා නාගස්ස සභාවපාතුකම්මාය. තිරච්ඡානගතො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො" ති. (4)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො මාණවකො මාතරං ජීවිතා වොරොපෙසි. සො තෙන පාපකෙන කම්මෙන අට්ටීයති, හරායති, ජිගුච්ඡති. අථ ඛො තස්ස මාණවකස්ස එතදහොසි: "කෙන නු ඛො අහං උපායෙන ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස[1] නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය" න්ති. අථ ඛො තස්ස මාණවකස්ස එතදහොසි: "ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවන්තො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ ඛො අහං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, එවාහං ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය" න්ති.

18. අථ ඛො සො මාණවකො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. භික්ඛූ ආයස්මන්තං **උපාලිං** එතදවොචුං: "පුබ්බෙපි ඛො ආවුසො, උපාලි, නාගො මාණවකවණ්ණෙන භික්ඛූසු පබ්බජිතො. ඉඞ්ඝාවුසො, උපාලි, ඉමං මාණවකං අනුයුඤ්ජාහී" ති.

1. "පාපකම්මස්ස" අ වි. ජ දු. ම නු ප.

19. අථ ඛො සො මාණවකො ආයස්මතා **උපාලිනා** අනුයුඤ්ජියමානො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "මාතුඝාතකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො" ති. (5.)

20. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො මාණවකො පිතරං ජීවිතා වොරොපෙසි. සො තෙන පාපකෙන කම්මෙන අට්ටීයති, හරායති, ජිගුච්ඡති. අථ ඛො තස්ස මාණවකස්ස එතදහොසි: "කෙන නු ඛො අහං උපායෙන ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය" න්ති. අථ ඛො තස්ස මාණවකස්ස එතදහොසි: "ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවන්තො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ ඛො අහං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, එවාහං ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය" න්ති.

21. අථ ඛො සො මාණවකො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. භික්ඛූ ආයස්මන්තං උපාලිං එතදවොචුං: පුබ්බෙපි ඛො ආවුසො උපාලි නාගො මාණවකවණ්ණෙන භික්ඛූසු පබ්බජිතො. ඉඞ්ඝාවුසො උපාලි, ඉමං මාණවකං අනුයුඤ්ජාහී" ති.

22. අථ ඛො සො මාණවකො ආයස්මතා උපාලිනා අනුයුඤ්ජියමානො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "පිතුඝාතකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො" ති. (6.)

23. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ **සාකෙතා සාවත්ථිං** අද්ධානමග්ගපටිපන්නා හොන්ති. අන්තරාමග්ගෙ චොරා නික්ඛමිත්වා එකච්චෙ භික්ඛූ අච්ඡින්දිංසු. එකච්චෙ භික්ඛූ හනිංසු. සාවත්ථියා රාජභටා නික්ඛමිත්වා එකච්චෙ චොරෙ අග්ගහෙසුං. එකච්චෙ චොරා පලායිංසු. යෙ තෙ පලායිංසු. තෙ භික්ඛූසු පබ්බජිංසු. යෙ තෙ ගහිතා, තෙ වධාය ඔනීයන්ති.

24. අද්දසංසු ඛො තෙ[1] පබ්බජිතා තෙ චොරෙ වධාය ඔනීයමානෙ. දිස්වාන එවමාහංසු: "සාධු ඛො මයං පලායිම්හ. සචජ්ජ[2] මයං ගණ්හියෙය්‍යාම.[3] මයම්පි එවමෙව හඤ්ඤෙය්‍යාමා" ති. භික්ඛූ එවමාහංසු: "කිම්පන තුම්හෙ ආවුසො, අකත්ථා" ති. අථ ඛො තෙ පබ්බජිතා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අරහන්තො එතෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ. අරහන්තඝාතකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො"ති. (7.)

1. "තෙ පලායිත්වා පබ්බජිතෙ" ම ඡ සං.
2. "සචා ච" ම ඡ සං. "ස චෙ ච"- අට්ඨකථා.
3. "ගණ්හෙය්‍යාමං" ම ඡ සං. ගණ්හෙය්‍යාම. - බ හු සු.

25. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛුනියො **සාකෙතා සාවත්ථිං** අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. අන්තරාමග්ගෙ චොරා නික්ඛමිත්වා එකච්චා භික්ඛුනියො අච්ඡින්දිංසු. එකච්චා භික්ඛුනියො දූසෙසුං. සාවත්ථියා රාජභටා නික්ඛමිත්වා එකච්චෙ චොරෙ අග්ගහෙසුං. එකච්චෙ චොරා පලායිංසු. යෙ තෙ පලායිංසු. තෙ භික්ඛූසු පබ්බජිංසු. යෙ තෙ ගහිතා තෙ වධාය ඔනීයන්ති.

26. අද්දසාසුං ඛො තෙ පබ්බජිතා තෙ චොරෙ වධාය ඔනීයමානෙ. දිස්වාන එවමාහංසු: "සාධු ඛො මයං පලායිම්හ. සචජ්ජ මයං ගණ්හියෙය්‍යාම, මයම්පි එවමෙව හඤ්ඤෙය්‍යාමා" ති. භික්ඛූ එවමාහංසු: "කිම්පන තුම්හෙ ආවුසො, අකත්ථා" ති. අථ ඛො තෙ පබ්බජිතා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "භික්ඛුනිදූසකො භික්ඛවෙ අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො. සඞ්ඝභෙදකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො. ලොහිතුප්පාදකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො" ති. (8. 9. 10.)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො උභතොබ්‍යඤ්ජනකො භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. සො කරොතිපි, කාරාපෙතිපි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "උභතොබ්‍යඤ්ජනකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො" ති. (11.)

අනුපසම්පන්නෙනකාදසවත්ථු නිට්ඨිතං.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අනුපජ්ඣායකං උපසම්පාදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, අනුපජ්ඣායකො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. (1)

2. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සඞ්ඝෙන උපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, සඞ්ඝෙන උපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. (2)

3. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ගණෙන උපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, ගණෙන උපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. (3)

4. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පණ්ඩකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. -පෙ- ථෙය්‍යසංවාසකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. - තිත්ථියපක්කන්තකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. - තිරච්ඡානගතුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. - මාතුඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. - පිතුඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. - අරහන්තඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. - භික්ඛුනිදූසකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. - සඞ්ඝභෙදකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. - ලොහිතුප්පාදකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. - උභතොබ්‍යඤ්ජනකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

5. "න භික්ඛවෙ, පණ්ඩකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. -පෙ- න[1] ථෙය්‍යසංවාසකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. - න තිත්ථියපක්කන්තකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. - න තිරච්ඡානගතුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. - න මාතුඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. - න පිතුඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. - න අරහන්තඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. - න භික්ඛුනිදූසකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. - න සඞ්ඝභෙදකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. - න ලොහිතුප්පාදකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. න උභතොබ්‍යඤ්ජනකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. (4-14)

6. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අපත්තකං උපසම්පාදෙන්ති. හත්ථෙසු පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, අපත්තකො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. (15.)

1. "න භික්ඛවෙ" මජ සං.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අචීවරකං උපසම්පාදෙන්ති. නග්ගා පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, අචීවරකො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. (16)

8. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අපත්තචීවරකං උපසම්පාදෙන්ති. නග්ගා හත්ථෙසු පිණ්ඩාය චරන්ති, මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, අපත්තචීවරකො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. (17)

9. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ යාචිතකෙන පත්තෙන උපසම්පාදෙන්ති. උපසම්පන්නෙන පත්තං පටිහරන්ති. හත්ථෙසු පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, යාචිතකෙන පත්තෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. (18)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ යාචිතකෙන චීවරෙන[1] උපසම්පාදෙන්ති. උපසම්පන්නෙන චීවරං පටිහරන්ති. නග්ගා පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ යාචිතකෙන චීවරෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. (19)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ යාචිතකෙන පත්තචීවරෙන උපසම්පාදෙන්ති. උපසම්පන්නෙන පත්තචීවරං පටිහරන්ති. නග්ගා හත්ථෙසු පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, යාචිතකෙන පත්තචීවරෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. (20)

න උපසම්පාදෙතබ්බවීසතිවාරං[2] නිට්ඨිතං.

---

1 "චීවරකෙන" ම නු ප. තො වි.
2 "න උපසම්පාදෙතබ්බකාවීසතිවාරො" ම ඡ සං.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ හත්ථච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති. -පෙ- පාදච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති. - හත්ථපාදච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති. කණ්ණච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති. නාසච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති. - කණ්ණනාසච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති. - අඞ්ගුලිච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති. - අළච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති. කණ්ඩරච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති. - ඵණහත්ථකං පබ්බාජෙන්ති. - ඛුජ්ජං පබ්බාජෙන්ති. - වාමනං පබ්බාජෙන්ති. - ගලගණ්ඩිං පබ්බාජෙන්ති. - ලක්ඛණාහතං පබ්බාජෙන්ති. - කසාහතං පබ්බාජෙන්ති. - ලිඛිතකං [1] පබ්බාජෙන්ති - සීපදිං පබ්බාජෙන්ති. - පාපරොගිං පබ්බාජෙන්ති. - පරිසදූසකං පබ්බාජෙන්ති. - කාණං පබ්බාජෙන්ති. - කුණිං පබ්බාජෙන්ති. - ඛඤ්ජං පබ්බාජෙන්ති. - පක්ඛහතං පබ්බාජෙන්ති. - ඡින්නිරියාපථං පබ්බාජෙන්ති. - ජරාදුබ්බලං පබ්බාජෙන්ති. - අන්ධං පබ්බාජෙන්ති. - මූගං පබ්බාජෙන්ති. - බධිරං පබ්බාජෙන්ති. - අන්ධමූගං පබ්බාජෙන්ති. - අන්ධබධිරං පබ්බාජෙන්ති. - මූගබධිරං පබ්බාජෙන්ති. -පෙ- අන්ධමූගබධිරං පබ්බාජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

2. "න භික්ඛවෙ, හත්ථච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො. -පෙ- න පාදච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො. - න හත්ථපාදච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො. - න කණ්ණච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො. - න නාසච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො. - න කණ්ණනාසච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො - න අඞ්ගුලිච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො - න අළච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො - න කණ්ඩරච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො. - න ඵණහත්ථකො පබ්බාජෙතබ්බො. - න ඛුජ්ජො පබ්බාජෙතබ්බො. - න වාමනො පබ්බාජෙතබ්බො. - න ගලගණ්ඩී පබ්බාජෙතබ්බො. - න ලක්ඛණාහතො පබ්බාජෙතබ්බො. - න කසාහතො පබ්බාජෙතබ්බො. - න ලිඛිතකො පබ්බාජෙතබ්බො - න සීපදී පබ්බාජෙතබ්බො - න පාපරොගී පබ්බාජෙතබ්බො. - න පරිසදූසකො පබ්බාජෙතබ්බො. - න කාණො පබ්බාජෙතබ්බො. - න කුණී පබ්බාජෙතබ්බො. - න ඛඤ්ජො පබ්බාජෙතබ්බො. - න පක්ඛහතො පබ්බාජෙතබ්බො. - න ඡින්නිරියාපථො පබ්බාජෙතබ්බො. - න ජරාදුබ්බලො පබ්බාජෙතබ්බො. - න අන්ධො පබ්බාජෙතබ්බො. - න මූගො පබ්බාජෙතබ්බො. - න බධිරො පබ්බාජෙතබ්බො. - න අන්ධමූගො පබ්බාජෙතබ්බො. - න අන්ධබධිරො පබ්බාජෙතබ්බො. - න මූගබධිරො පබ්බාජෙතබ්බො. -පෙ- න අන්ධමූගබධිරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

නපබ්බාජෙතබ්බද්වත්තිංසවාරං නිට්ඨිතං.

දුයජ්ජභාණවාරං නිට්ඨිතං.

නවමං

---

1 "ලිඛිතං" ජ පු. ම නු ප. තො වි.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අලජ්ජීනං නිස්සයං දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ අලජ්ජීනං නිස්සයො දාතබ්බො. යො දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අලජ්ජීනං නිස්සාය වසන්ති. තෙපි න චිරස්සෙව අලජ්ජීනො හොන්ති පාපා භික්ඛූ[1]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ අලජ්ජීනං නිස්සාය වත්ථබ්බං. යො වසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

2. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න අලජ්ජීනං නිස්සයො දාතබ්බො. න අලජ්ජීනං නිස්සාය වත්ථබ්බ' න්ති. කථන්නු ඛො මයං ජානෙය්‍යාම ලජ්ජිං වා අලජ්ජිං වා[2]" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ චතුහපඤ්චාහං ආගමෙතුං යාව භික්ඛුසභාගතං[3] ජානාමී" ති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු **කොසලෙසු** ජනපදෙසු[4] අද්ධානමග්ගපටිපන්නො හොති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බ' න්ති. අහඤ්චම්හි නිස්සයකරණීයො අද්ධානමග්ගපටිපන්නො. කථන්නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අද්ධානමග්ගපටිපන්නෙන භික්ඛුනා නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්ථු" න්ති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන ද්වෙ භික්ඛූ **කොසලෙසු** ජනපදෙසු අද්ධානමග්ගපටිපන්නා හොන්ති. තෙ අඤ්ඤතරං ආවාසං උපගච්ඡිංසු. තත්ථ එකො භික්ඛු ගිලානො හොති. අථ ඛො තස්ස ගිලානස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බ' න්ති. අහඤ්චම්හි නිස්සයකරණීයො ගිලානො. කථන්නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ ?" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානෙන භික්ඛුනා නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්ථු" න්ති.

5. අථ ඛො තස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බ' න්ති. අහඤ්චම්හි නිස්සයකරණීයො. අයඤ්ච භික්ඛු ගිලානො. කථන්නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුනා නිස්සයං අලභමානෙන යාචියමානෙන අනිස්සිතෙන වත්ථු" න්ති.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අරඤ්ඤෙ විහරති. තස්ස ච තස්මිං සෙනාසනෙ ඵාසු හොති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බ' න්ති. අහඤ්චම්හි නිස්සයකරණීයො අරඤ්ඤෙ විහරාමි, මය්හඤ්ච ඉමස්මිං සෙනාසනෙ ඵාසු හොති. කථන්නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා ඵාසුවිහාරං සල්ලක්ඛෙන්තෙන නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්ථුං. යදා පතිරූපො නිස්සයදායකො ආගච්ඡිස්සති, තස්ස[5] නිස්සාය වසිස්සාමී" ති.

1. "පාපකා භික්ඛූ" ම ඡ සං. 2. "ලජ්ජිං වා අලජ්ජිං වා" ම ඡ සං.
3. "භික්ඛූනං සභාගතං" අ වි. ජ පු. 4. "ජනපදෙ" ම ඡ සං.
5. "තදා තස්ස" ම ඡ සං.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො **මහාකස්සපස්ස** උපසම්පදාපෙක්ඛො හොති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මතො **ආනන්දස්ස** සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි: "ආගච්ඡතු ආනන්දො, ඉමං අනුස්සාවෙස්ස" තූති.[1] ආයස්මා ආනන්දො එවමාහ: "නාහං උස්සහාමි ථෙරස්ස නාමං ගහෙතුං. ගරු මෙ ථෙරො" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගොත්තෙනපි අනුස්සාවෙතු" න්ති.

8. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස ද්වෙ උපසම්පදාපෙක්ඛා හොන්ති. තෙ විවදන්ති: "අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි. අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමී"ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ද්වෙ එකානුස්සාවනෙ[2] කාතු" න්ති.

9. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලානං ථෙරානං උපසම්පදාපෙක්ඛා හොන්ති. තෙ විවදන්ති: "අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි. අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමී" ති. ථෙරා එවමාහංසු: "හන්ද මයං ආවුසො සබ්බෙව එකානුස්සාවනෙ කරොමා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ ද්වෙ තයො එකානුස්සාවනෙ කාතුං. තඤ්ච ඛො එකෙන උපජ්ඣායෙන. න ත්වෙව නානුපජ්ඣායෙනා" ති.

10. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා **කුමාරකස්සපො** ගබ්භවීසො උපසම්පන්නො හොති.[3] අථ ඛො ආයස්මතො කුමාරකස්සපස්ස එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං න ඌනවීසතිවස්සො පුග්ගලො උපසම්පාදෙතබ්බො ති. අහඤ්චම්හි ගබ්භවීසො උපසම්පන්නො. උපසම්පන්නො නු ඛොම්හි? න නු ඛො උපසම්පන්නො?" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "යං භික්ඛවෙ මාතුකුච්ඡිස්මිං පඨමං චිත්තං උප්පන්නං, පඨමං විඤ්ඤාණං පාතුභූතං, තදුපාදාය සාවස්ස ජාති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගබ්භවීසං උපසම්පාදෙතු"න්ති.

11. තෙන ඛො පන සමයෙන උපසම්පන්නා දිස්සන්ති කුට්ඨිකාපි ගණ්ඩිකාපි කිලාසිකාපි[4] සොසිකාපි අපමාරිකාපි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපසම්පාදෙන්තෙන තෙරස අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡිතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ පුච්ඡිතබ්බො: "සන්ති තෙ එවරූපා ආබාධා – කුට්ඨං? ගණ්ඩො? කිලාසො? සොසො? අපමාරො? මනුස්සොසි? පුරිසොසි? භුජිස්සොසි? අනණොසි? නසි රාජභටො? අනුඤ්ඤාතොසි මාතාපිතූහි? පරිපුණ්ණවීසතිවස්සොසි? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචීවරං? කින්නාමොසි? කො නාමො තෙ උපජ්ඣායො?" ති.

1. "අනුස්සාවෙස්සතීති" සී මු. P T S 2. "එකානුස්සාවනෙන' තො වි. ජ පු. අ වි
3. "අහොසි" ම ජ සං. 4. "කිලාසාපි" තො වි. ම නු ප.

12. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අනනුසිට්ඨෙ උපසම්පදාපෙක්ඛෙ අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡන්ති. උපසම්පදාපෙක්ඛා විත්ථායන්ති. මඞ්කූ හොන්ති. න සක්කොන්ති විස්සජ්ජෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඨමං අනුසාසිත්වා පච්ඡා අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡිතු" න්ති. තත්ථෙව සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනුසාසන්ති. උපසම්පදාපෙක්ඛා තථෙව විත්ථායන්ති. මඞ්කූ හොන්ති. න සක්කොන්ති විස්සජ්ජෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ එකමන්තං අනුසාසිත්වා සඞ්ඝමජ්ඣෙ අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡිතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, අනුසාසිතබ්බො: පඨමං උපජ්ඣං ගාහාපෙතබ්බො. උපජ්ඣං ගාහාපෙත්වා පත්තචීවරං ආචික්ඛිතබ්බං: "අයං තෙ පත්තො, අයං සඞ්ඝාටි. අයං උත්තරාසඞ්ගො. අයං අන්තරවාසකො. ගච්ඡ. අමුම්හි ඔකාසෙ තිට්ඨාහී" ති.

13. බාලා අබ්‍යත්තා අනුසාසන්ති. දුරනුසිට්ඨා උපසම්පදාපෙක්ඛා විත්ථායන්ති මඞ්කූ හොන්ති. න සක්කොන්ති, විස්සජ්ජෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ බාලෙන අබ්‍යත්තෙන අනුසාසිතබ්බො. යො අනුසාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන අනුසාසිතු" න්ති.

14. අසම්මතා අනුසාසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ අසම්මතෙන අනුසාසිතබ්බො. යො අනුසාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සම්මතෙන අනුසාසිතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ සම්මන්නිතබ්බො: අත්තනා වා [1] අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං. පරෙන වා පරො සම්මන්නිතබ්බො.

15. කථඤ්ච අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමං අනුසාසෙය්‍ය" න්ති. එවං අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං.

16. කථඤ්ච [2] පරෙන වා පරො සම්මන්නිතබ්බො? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමං අනුසාසෙය්‍යා" ති. එවං පරෙන වා [3] පරො සම්මන්නිතබ්බො.

---

1. "අත්තනාව - සී මු. P T S. 2. "කථඤ්ච පන" ම ඡ සං.
3 "පරෙන" ම ඡ සං. P T S. නො වි. ජ පු. ම නු ප.

17. තෙන සම්මතෙන භික්ඛුනා උපසම්පදාපෙක්ඛො උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: "සුණසි ඉත්ථන්නාම. අයං තෙ සච්චකාලො, භූතකාලො. යං ජාතං තං සඞ්ඝමජ්ඣෙ පුච්ඡන්තෙ සන්තං අත්ථීති වත්තබ්බං. අසන්තං නත්ථීති වත්තබ්බං. මා ඛො විත්ථාසි. මා ඛො මඞ්කු අහොසි. එවං තං පුච්ඡිස්සන්ති: සන්ති තෙ එවරූපා ආබාධා - කුට්ඨං ? ගණ්ඩො ? කිලාසො ? සොසො ? අපමාරො ? මනුස්සො'සි ? පුරිසො'සි ? භුජිස්සො'සි ? අනණො'සි ? නසි රාජභටො ? අනුඤ්ඤාතො'සි මාතාපිතූහි ? පරිපුණ්ණවීසතිවස්සො'සි ? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචීවරං ? කින්නාමො'සි ? කො නාමො තෙ උපජ්ඣායො?" ති.

18. එකතො ආගච්ඡන්ති. "න භික්ඛවෙ, එකතො ආගන්තබ්බං. අනුසාසකෙන පඨමතරං ආගන්ත්වා සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

19. "සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. අනුසිට්ඨො සො මයා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්නාමො ආගච්ඡෙය්‍යා ති. 'ආගච්ඡාහී' ති වත්තබ්බො."

20. එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දාපෙත්වා උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිං පග්ගණ්හාපෙත්වා උපසම්පදං යාචාපෙතබ්බො:

21. "සඞ්ඝං භන්තෙ, උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං භන්තෙ, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය. දුතියම්පි භන්තෙ, සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං භන්තෙ, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය. තතියම්පි භන්තෙ, සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං භන්තෙ, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදායා" ති.

22. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: "සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමං අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡෙය්‍ය" න්ති. 'සුණසි ඉත්ථන්නාම, අයං තෙ සච්චකාලො. භූතකාලො. යං ජාතං තං පුච්ඡාමි. සන්තං අත්ථීති වත්තබ්බං. අසන්තං නත්ථීති වත්තබ්බං. සන්ති තෙ එවරූපා ආබාධා - කුට්ඨං ? ගණ්ඩො ? කිලාසො ? සොසො ? අපමාරො ? මනුස්සො'සි ? පුරිසො'සි ? භුජිස්සො'සි ? අනණො'සි ? නසි රාජභටො ? අනුඤ්ඤාතො'සි මාතාපිතූහි? පරිපුණ්ණවීසතිවස්සො'සි ? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචීවරං ? කින්නාමො'සි ? කො නාමො තෙ උපජ්ඣායො' ? ති.

23. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: 'සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. පරිසුද්ධො අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි. පරිපුණ්ණස්ස පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. එසා ඤත්ති.

24. "සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. පරිසුද්ධො අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි. පරිපුණ්ණස්ස පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස. යස්ස න ක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය."

25. "දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි. සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. පරිසුද්ධො අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි. පරිපුණ්ණස්ස පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය."

26. "තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි. සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. පරිසුද්ධො අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි. පරිපුණ්ණස්ස පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය."

27. 'උපසම්පන්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී" ති.

උපසම්පදාකම්මං නිට්ඨිතං.

1. තාවදෙව ඡායා මෙතබ්බා. උතුපමාණං ආචික්ඛිතබ්බං. දිවසභාගො ආචික්ඛිතබ්බො. සඞ්ගීති ආචික්ඛිතබ්බා. චත්තාරො නිස්සයා ආචික්ඛිතබ්බා.

2. පිණ්ඩියාලොපභොජනං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්‍ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො - සඞ්ඝභත්තං, උද්දෙසභත්තං, නිමන්තනං, සලාකභත්තං, පක්ඛිකං, උපොසථිකං, පාටිපදිකං. (1)

3. පංසුකූලචීවරං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්‍ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො - ඛොමං, කප්පාසිකං, කොසෙය්‍යං, කම්බලං, සාණං, භඞ්ගං. (2)

4. රුක්ඛමූලසෙනාසනං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්‍ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො - විහාරො, අඩ්ඪයොගො, පාසාදො, හම්මියං, ගුහා. (3)

5. පූතිමුත්තභෙසජ්ජං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්‍ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො - සප්පි, නවනීතං, තෙලං, මධු, ඵාණිතන්ති. (4)

චත්තාරො නිස්සයා නිට්ඨිතා.

---

1. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අඤ්ඤතරං භික්ඛුං උපසම්පාදෙත්වා එකකං ඔහාය පක්කමිංසු. සො පච්ඡා එකකොව [1] ආගච්ඡන්තො අන්තරාමග්ගෙ පුරාණදුතියිකාය සමාගඤ්ඡි. සා එවමාහ: "කිං දානි පබ්බජිතොසී?" ති. [2] "ආම, පබ්බජිතොම්හි" ති. [3] දුල්ලභො ඛො පබ්බජිතානං මෙථුනො ධම්මො. එහි, මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවා" ති. සො තස්සා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවිත්වා චිරෙන අගමාසි. භික්ඛූ එවමාහංසු: "කිස්ස ත්වං ආවුසො, එවං චිරං අකාසී?" ති අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපසම්පාදෙත්වා දුතියං දාතුං, චත්තාරි ච අකරණීයානි ආචික්ඛිතුං."

2. උපසම්පන්නෙන භික්ඛුනා මෙථුනො ධම්මො න පටිසෙවිතබ්බො අන්තමසො තිරච්ඡානගතායපි. යො භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවති, අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසො සීසච්ඡින්නො අභබ්බො තෙන සරීරබන්ධනෙන ජීවිතුං, එවමෙව භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවිත්වා අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. තං තෙ යාවජීවං අකරණීයං. (1)

3. උපසම්පන්නෙන භික්ඛුනා අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං න ආදාතබ්බං අන්තමසො තිණසලාකං උපාදාය. යො භික්ඛු පාදං වා පාදාරහං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියති, අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පණ්ඩුපලාසො බන්ධනා පමුත්තො අභබ්බො හරිතත්තාය, එවමෙව භික්ඛු පාදං වා පාදාරහං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියිත්වා අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. තං තෙ යාවජීවං අකරණීයං. (2)

4. උපසම්පන්නෙන භික්ඛුනා සඤ්චිච්ච පාණො ජීවිතා න වොරොපෙතබ්බො අන්තමසො කුන්ථකිපිල්ලිකං උපාදාය. යො භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙති අන්තමසො ගබ්භපාතනං උපාදාය, අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුථුසිලා ද්වෙධා භින්නා අප්පටිසන්ධිකා හොති, එවමෙව භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙත්වා අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. තං තෙ යාවජීවං අකරණීයං. (3)

5. උපසම්පන්නෙන භික්ඛුනා උත්තරිමනුස්සධම්මො න උල්ලපිතබ්බො අන්තමසො සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරමාමීති. යො භික්ඛු පාපිච්ඡො ඉච්ඡාපකතො අසන්තං අභූතං උත්තරිමනුස්සධම්මං උල්ලපති ඣානං වා විමොක්ඛං වා සමාධිං වා සමාපත්තිං වා මග්ගං වා ඵලං වා, අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම තාලො මත්ථකච්ඡින්නො අභබ්බො පුන විරූළ්හියා, එවමෙව භික්ඛු පාපිච්ඡො ඉච්ඡාපකතො අසන්තං අභූතං උත්තරිමනුස්සධම්මං උල්ලපිත්වා අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. තං තෙ යාවජීවං අකරණීයන්ති (4)

චත්තාරි අකරණීයානි නිට්ඨිතානි.

---

1 "එකාකො" අ වි ජ පු. ම නු ප. 2. "පබ්බජිතාසි" අ වි.
3. "පබ්බජිතොම්හි" මු ජ සං.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො විබ්භමි. සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

2. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො විබ්භමති, සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචති, සො එවමස්ස වචනීයො: 'පස්සිස්සසි තං ආපත්තිං' ති. සචාහං පස්සිස්සාමී ති, පබ්බාජෙතබ්බො. සචාහං න පස්සිස්සාමී ති, න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බා-ජෙත්වා වත්තබ්බො: 'පස්සිස්සසි තං ආපත්තිං' ති. සචාහං පස්සිස්සාමී ති, උපසම්පාදෙතබ්බො. සචාහං න පස්සිස්සාමී ති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වත්තබ්බො: 'පස්සිස්සසි තං ආපත්තිං' ති. සචාහං පස්සිස්සාමී ති, ඔසාරෙතබ්බො. සචාහං න පස්සිස්සාමී ති, න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වත්තබ්බො: 'පස්සාහි [1] තං ආපත්තිං' ති. සචෙ පස්සති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පස්සති, ලබ්භමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිතබ්බො. අලබ්භමානාය සාමග්ගියා අනාපත්ති සම්භොගෙ සංවාසෙ."

3. "ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො විබ්භමති, සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචති, සො එවමස්ස වචනීයො: 'පටිකරිස්සසි තං ආපත්තිං' ති. සචාහං පටිකරිස්සාමී ති, පබ්බාජෙතබ්බො. සචාහං න පටිකරිස්සාමී ති න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බාජෙත්වා වත්තබ්බො: 'පටිකරිස්සසි තං ආපත්තිං' ති. සචාහං පටිකරිස්සාමී ති, උපසම්පාදෙතබ්බො. සචාහං න පටිකරිස්සාමී ති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වත්තබ්බො: 'පටිකරිස්සසි තං ආපත්තිං' ති. සචාහං පටිකරිස්සාමී ති, ඔසාරෙතබ්බො. සචාහං න පටිකරිස්සාමී ති, න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වත්තබ්බො: 'පටිකරොහි තං ආපත්තිං' ති. සචෙ පටිකරොති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටිකරොති, ලබ්භමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිතබ්බො. අලබ්භමානාය සාමග්ගියා අනාපත්ති සම්භොගෙ සංවාසෙ."

4. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො විබ්භමති, සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචති, සො එවමස්ස වචනීයො: 'පටිනිස්සජ්ජිස්සසි තං පාපිකං දිට්ඨිං' ති. සචාහං පටිනිස්සජ්ජිස්සාමී ති, පබ්බාජෙතබ්බො. 'සචාහං' න පටිනිස්ස-ජ්ජිස්සාමීති, න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බාජෙත්වා වත්තබ්බො: 'පටිනිස්ස ජ්ජිස්සසි තං පාපිකං දිට්ඨිං' ති. 'සචාහං පටිනිස්සජ්ජිස්සාමී ති, උපසම්පා-දෙතබ්බො. සචාහං න පටිනිස්සජ්ජිස්සාමී ති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වත්තබ්බො: 'පටිනිස්සජ්ජිස්සසි තං පාපිකං දිට්ඨිං' ති. සචාහං පටිනිස්සජ්ජිස්සාමී ති, ඔසාරෙතබ්බො. සචාහං න පටිනිස්සජ්ජිස්සාමී ති න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වත්තබ්බො: 'පටිනිස්සජාහි [2] තං පාපිකං දිට්ඨිං' ති. සචෙ පටිනිස්සජති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටිනිස්සජති, ලබ්භමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිතබ්බො. අලබ්භමානාය සාමග්ගියා අනාපත්ති සම්භොගෙ සංවාසෙ" ති.

මහාඛන්ධකො පඨමො.

---

1. "පස්සසි තං ආපත්තිං" ම ජ සං. PTS "පස්සසෙතං" තො වි. ම නු ප. ජ පු.
2 "පටිනිස්සජ්ජෙ." ඉතිපිපාඨො.

1. විනයම්හි මහත්ථෙසු[1] පෙසලානං සුඛාවහෙ,
නිග්ගහානඤ්ච පාපිච්ඡෙ ලජ්ජීනං පග්ගහෙසු ච.

සාසනාධාරණෙ චෙව[2] සබ්බඤ්ඤුජිනගොචරෙ,
අනඤ්ඤවිසයෙ ඛෙමෙ සුපඤ්ඤත්තෙ අසංසයෙ.

ඛන්ධකෙ විනයෙ චෙව පරිවාරෙ ච මාතිකෙ,
යථාත්ථකාරී කුසලො පටිපජ්ජති යොනිසො.

2. යො ගවං න විජානාති න සො රක්ඛති ගොගණං,
එවං සීලං අජානන්තො කිං සො රක්ඛෙය්‍ය සංවරං ?

3. පමුට්ඨම්හි ච[3] සුත්තන්තෙ අභිධම්මෙ ච තාවදෙ,
විනයෙ අවිනට්ඨම්හි පුන තිට්ඨති සාසනං.

4. තස්මා සඞ්ගාහනාහෙතු[4] උද්දානං අනුපුබ්බසො,
පවක්ඛාමි යථාඤ්ඤායං සුණොථ[5] මම භාසතො.

5. වත්ථු[6] නිදානං ආපත්ති නයා පෙය්‍යාලමෙව ච,
දුක්කරං තං අසෙසෙතුං නයතො තං විජානථා ති.

6. බොධී ච රාජායතනං[7] අජපාලො[8] සහම්පතී,
බ්‍රහ්මා ආළාරො උද්දො ච[9] භික්ඛු ච උපකො ඉසි.

7. කොණ්ඩඤ්ඤො භද්දියො වප්පො[10] මහානාමො ච අස්සජී,
යසො චත්තාරො පඤ්ඤාස[11] සබ්බෙ පෙසෙසි සො දිසා.

8. වත්ථු මාරෙහි තිංසා ච උරුවෙලං තයො ජටී,
අග්‍ය්‍යාගාරං මහාරාජා සක්කො බ්‍රහ්මා ච කෙවලා.[12]

9. පංසුකූලං පොක්ඛරණී සිලා ච කකුධො සිලා,
ජම්බු අම්බො ච ආමලො[13] පාරිපුප්ඵඤ්ච ආහරි.

10. ඵාලියන්තු උජ්ජලන්තු විජ්ඣායන්තු ච කස්සප,
නිමුජ්ජන්ති[14] මුඛී මෙඝො ගයා ලට්ඨී ච මාගධො.

11. උපතිස්සො කොලිතො ච අභිඤ්ඤාතා ච පබ්බජුං,[15]
දුන්නිවත්ථා පණාමනා කිසො ලූඛො ච බ්‍රාහ්මණො.

12. අනාචාරං ආචරති උදරං මාණවො ගණො,
වස්සං බාලෙහි පක්කන්තො දසවස්සානි නිස්සයො.

---

1. "මහන්තෙසු" අ වි. ජ පු. 2. "සාසනෙ ධාරණෙ චෙව" තො වි. ම නු ප
3. "පම්මුට්ඨම්හි ච" ජ පු. අ වි. 4 "හෙතුං" ජ පු. අ වි. ම ජ සං.
5. "සුණාථ" ම ජ සං. P T S. 6. "වත්ථුං" තො වි. අ වි. ජ පු. ම නු ප.
7. "බොධිරාජායතනං ච" ම ජ සං "බොධීරාජායතනං" තො වි. ම නු ප.
8. අජපාලෙ" අ වි. ජ පු. ම නු ප. තො වි. 9. "උදකො" ම ජ සං. "උද්දකො" P T S.
10. "වප්පො භද්දියො" ම ජ සං. P T S. අ වි. සි මු.
11. "යසො චත්තාරි පඤ්ඤාස" අ වි. ජ පු. සි මු 12. "කෙවලො" සි මු. P T S.
13. "ආමලකො" ම ජ සං. P T S. 14. "නිමුජ්ජන්තු" තො වි. ම නු ප.
15. "පබ්බජ්ජං" P T S.

13. න වත්තන්ති පනාමෙතුං බාලා පස්සද්ධි පඤ්ච ඡ [1],
යො සො අඤ්ඤූ ච නාගො ච අච්ඡින්නජටිසාකියො [2].

14. මගධෙසු පඤ්ච ආබාධා එකො රාජා ච අඞ්ගුලි [3],
මාගධො ච අනුඤ්ඤාසි කාරා ලිඛි කසාහතො.

15. ලක්ඛණා ඉණදාසා ච [4] හණ්ඩුකො උපාලි අහි,
සද්ධං කුලං කණ්ටකො ච [5] ආහුන්දරිකමෙව ච.

16. වත්ථුස්මිං දරකො සික්ඛා විහරන්ති ච කින්නු ඛො,
සබ්බං මුඛං උපජ්ඣායෙ අපලාළනකණ්ටකො [6].

17. පණ්ඩකො ථෙය්‍යපක්කන්තො අහි ච මාතරං පිතා,
අරහන්තභික්ඛුණීභෙද රුහිරෙන ච බ්‍යඤ්ජනං.

18. අනුපජ්ඣායසඞ්ඝෙන ගණපණ්ඩක'පත්තකා [7],
අචීවරං තදුභයං යාචිතෙනපි යෙ තයො.

19. හත්ථා පාද හත්ථපාද කණ්ණනාසා තදූභයං,
අඞ්ගුලි අළකණ්ඩරං ඵණං ඛුජ්ජඤ්ච වාමනං.

20. ගලගණ්ඩී ලක්ඛණා චෙව [8] කසාලිඛිත සීපදී [9],
පාප පරිසදූසී ච කාණකුණී [10] තථෙව ච.

21. ඛඤ්ජං පක්ඛහතඤ්ච ච සඤ්ඡින්නඉරියාපථං,
ජරාන්ධමූගබධිරං අන්ධමූගඤ්ච යං තහිං.

22. අන්ධබධිරං යං වුත්තං මූගබධිරමෙව ච,
අන්ධමූගබධිරඤ්ච අලජ්ජීනඤ්ච නිස්සයං.

23. වත්ථබ්බං ච තථාද්ධානං යාචමානෙන පෙක්ඛනා,
ආගච්ඡතු [11] විවාදෙන්ති එකුපජ්ඣෙන කස්සපො.

24. දිස්සන්ති උපසම්පන්නා ආබාධෙහි ච පීළිතා,
අනනුසිට්ඨා විත්ථන්ති [12] තත්ථෙව අනුසාසනා,

25. සඞ්ඝෙපි ච අථො බාලො [13] අසම්මතො ච [14] එකතො,
උල්ලුම්පතුපසම්පදා නිස්සයො එකකො තයොති.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ එකසතං ද්වාසත්තති.
මහාක්ඛන්ධකෙ උද්දානං නිට්ඨිතං.

---

1. "බාලපස්සද්ධි පඤ්චකායො" අ වි. ජ පු.
,, "බාලපස්සද්ධි පච්චයො" ම නු ප. තො වි.
2. "අච්ඡින්නජටිලසාකියො" ම ඡ සං. අච්ඡින්නකං ජටිසාකියො" P T S.
3. "එකො භටො චොරෙ" සි. "එකො චොරො ච අඞ්ගුලි" P T S.
4. "ඉණදාසො ච" ම ඡ සං P T S. අ වි. 5. "හණ්ඩකො ච" අ වි. ජ පු.
6. "අපලාළනකණ්ඩකො" P T S.
7. "ගණපණ්ඩකාපත්තකෙ" P T S. අ වි. ජ පු.
8. "ලක්ඛනාකසා" ම නු ප. තො වි. 9. "ලිඛිතඤ්චසීපදී" ම නු ප. තො වි.
10. "කාණංකුණිං" P T S.
11. "ආගච්ඡන්තු" ම නු ප. තො, වි. "ආගච්ඡන්ති" අ වි.
,, "ආගච්ඡන්තං" P T S. 12. "විසෙථෙන්ති" ම ඡ සං. "විත්ථායන්ති" P T S
13. "බාලා" ම ඡ සං. 14. "අසම්මතා" ම ඡ සං.

2

උපොසථක්ඛන්ධකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා **රාජගහෙ** විහරති **ගිජ්ඣකූටෙ** පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඞ්කමන්ති ධම්මසවණාය. තෙ ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලභන්ති පසාදං. ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පක්ඛං.

2. අථ ඛො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස **බිම්බිසාරස්ස** රහොගතස්ස පතිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: "එතරහි ඛො අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඞ්කමන්ති ධම්මසවණාය. තෙ ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලභන්ති පසාදං. ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පක්ඛං. යන්නූන අය්‍යාපි චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතෙය්‍යු" න්ති.

3. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙන භගවා, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවන්තං එතදවොච:-

4. "ඉධ මය්හං භන්තෙ, රහොගතස්ස පතිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: 'එතරහි ඛො අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඞ්කමන්ති ධම්මසවණාය. තෙ ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලභන්ති පසාදං. ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පක්ඛං. යන්නූන අය්‍යාපි චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතෙය්‍යු' න්ති. සාධු භන්තෙ, අය්‍යාපි චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතෙය්‍යු" න්ති.

5. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තෙජෙසි. සම්පහංසෙසි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

6. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිතු" න්ති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ "භගවතා අනුඤ්ඤාතං[1] චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිතු" න්ති චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා තුණ්හී නිසීදන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඞ්කමන්ති ධම්මසවණාය. තෙ උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා තුණ්හී නිසීදිස්සන්ති සෙය්‍යථාපි මූගසූකරා?[2] නනු නාම සන්නිපතිතෙහි ධම්මො භාසිතබ්බො?" ති.

8. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

9. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා ධම්මං භාසිතු" න්ති.

10. අථ ඛො භගවතො රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: "යන්නූනාහං යානි මයා භික්ඛූනං පඤ්ඤත්තානි සික්ඛාපදානි, තානි නෙසං පාතිමොක්ඛුද්දෙසං අනුජානෙය්‍යං, සො නෙසං භවිස්සති උපොසථකම්ම" න්ති.

11. අථ ඛො භගවා සායණ්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "ඉධ මය්හං භික්ඛවෙ, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: 'යන්නූනාහං යානි මයා භික්ඛූනං පඤ්ඤත්තානි සික්ඛාපදානි, තානි නෙසං පාතිමොක්ඛුද්දෙසං අනුජානෙය්‍යං, සො නෙසං භවිස්සති උපොසථකම්ම' න්ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, උද්දිසිතබ්බං. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:-

12. "සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො,[3] යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උපොසථං කරෙය්‍ය. පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍ය. කිං සඞ්ඝස්ස පුබ්බකිච්චං. පාරිසුද්ධිං ආයස්මන්තො ආරොචෙථ. පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සාමි. තං සබ්බෙව සන්තා සාධුකං සුණොම. මනසි කරොම. යස්ස සියා ආපත්ති, සො ආවිකරෙය්‍ය. අසන්තියා ආපත්තියා තුණ්හී භවිතබ්බං. තුණ්හීභාවෙන ඛො පනායස්මන්තෙ පරිසුද්ධා ති වෙදිස්සාමි. යථා ඛො පන පච්චෙකපුට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං හොති, එවමෙවං එවරූපාය පරිසාය යාවතතියං අනුසාවිතං හොති. යො පන භික්ඛු යාව තතියං අනුසාවියමානෙ සරමානො සන්තිං ආපත්තිං නාවිකරෙය්‍ය, සම්පජානමුසාවාදස්ස හොති. සම්පජානමුසාවාදො ඛො පනායස්මන්තො අන්තරායිකො ධම්මො වුත්තො භගවතා. තස්මා සරමානෙන භික්ඛුනා ආපන්නෙන විසුද්ධාපෙක්ඛෙන සන්තී ආපත්ති ආවිකාතබ්බා. ආවිකතා හිස්ස ඵාසු හොති" ති.

1. "අනුඤ්ඤාතා" ම ජ සං. 2. "මිගසූකරා" අ වි. නො වි. ම නු ප.
3. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො අජ්ජ උපොසථො පණ්ණරසො" P T S.

13. "පාතිමොක්ඛ" න්ති ආදිමෙතං මුඛමෙතං පමුඛමෙතං කුසලානං ධම්මානං. තෙන වුච්චති "පාතිමොක්ඛ" න්ති.

14. "ආයස්මන්තො" ති පියවචනමෙතං. ගරුවචනමෙතං. සගාරවසප්පතිස්සාධිවචනමෙතං "ආයස්මන්තො" ති.

15. "උද්දිසිස්සාමී" ති ආචික්ඛිස්සාමි. දෙසිස්සාමි.[1] පඤ්ඤපෙස්සාමි. පට්ඨපෙස්සාමි. විවරිස්සාමි. විභජිස්සාමි. උත්තානී කරිස්සාමි.[2] පකාසිස්සාමි.

16. "තං" ති පාතිමොක්ඛං වුච්චති.

17. "සබ්බෙව සන්තා" ති යාවතිකා තස්සා පරිසාය ථෙරා ච නවා ච මජ්ඣිමා ච, එතෙ වුච්චන්ති සබ්බෙව සන්තා ති.

18. "සාධුකං සුණොමා"ති අට්ඨිකත්වා[3] මනසි කත්වා සබ්බචෙතසා[4] සමන්නාහරාම.

19. "මනසි කරොමා" ති එකග්ගචිත්තා අවික්ඛිත්තචිත්තා අවිසාහටචිත්තා නිසාමෙම.

20. "යස්ස සියා ආපත්ති" ති ථෙරස්ස වා නවස්ස වා මජ්ඣිමස්ස වා පඤ්චන්නං වා ආපත්තික්ඛන්ධානං අඤ්ඤතරා ආපත්ති. සත්තන්නං වා ආපත්තික්ඛන්ධානං අඤ්ඤතරා ආපත්ති.

21. "සො ආවීකරෙය්‍යා" ති සො දෙසෙය්‍ය, සො විවරෙය්‍ය, සො උත්තානී කරෙය්‍ය, සො පකාසෙය්‍ය සඞ්ඝමජ්ඣෙ වා ගණමජ්ඣෙ වා එකපුග්ගලෙ වා.

22. "අසන්තී නාම ආපත්ති" අනජ්ඣාපන්නා වා හොති, ආපජ්ජිත්වා වා වුට්ඨිතා.

23. "තුණ්හී භවිතබ්බං" ති අධිවාසෙතබ්බං, න බ්‍යාහරිතබ්බං.

24. "පරිසුද්ධා ති වෙදිස්සාමී" ති ජානිස්සාමි. ධාරෙස්සාමි.

25. "යථා ඛො පන පච්චෙකපුට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං හොතී" ති යථා එකෙන එකො පුට්ඨො බ්‍යාකරෙය්‍ය, එවමෙවං[5] තස්සා පරිසාය ජානිතබ්බං මං පුච්ඡතී ති. එවරූපා නාම පරිසා භික්ඛුපරිසා වුච්චති.

26. "යාවතතියං අනුසාවිතං හොතී" ති සකිම්පි අනුසාවිතං හොති. දුතියම්පි අනුසාවිතං හොති. තතියම්පි අනුසාවිතං හොති.

27. "සරමානො" ති ජානමානො. සඤ්ජානමානො.

28. "සන්තී නාම ආපත්ති" අජ්ඣාපන්නා වා හොති. ආපජ්ජිත්වා වා අවුට්ඨිතා.

29. "නාවීකරෙය්‍යා" ති න දෙසෙය්‍ය. න විවරෙය්‍ය. න උත්තානී කරෙය්‍ය. න පකාසෙය්‍ය සඞ්ඝමජ්ඣෙ වා ගණමජ්ඣෙ වා එකපුග්ගලෙ වා.

1. දෙසෙස්සාමි" ම ජ සං. P T S. 2. උත්තානිං කරිස්සාමි" ම ජ සං. P T S.
3. "අට්ඨිංකත්වා" ම ජ. සං 4. "සබ්බං චෙතසා" ම. ජ. සං. P T S.
5. "එවමෙව" ම ජ සං.

30. "සම්පජානමුසාවාදස්ස හොතී" ති සම්පජානමුසාවාදෙ[1] කිං හොති ? දුක්කටං හොති.

31. "අන්තරායිකො ධම්මො වුත්තො භගවතා" ති කිස්ස අන්තරායිකො ? පඨමස්ස ඣානස්ස අධිගමාය අන්තරායිකො. දුතියස්ස ඣානස්ස අධිගමාය අන්තරායිකො. තතියස්ස ඣානස්ස අධිගමාය අන්තරායිකො. චතුත්ථස්ස ඣානස්ස අධිගමාය අන්තරායිකො. ඣානානං විමොක්ඛානං සමාධීනං සමාපත්තීනං නෙක්ඛම්මානං නිස්සරණානං පවිවෙකානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය අන්තරායිකො.

32. "තස්මා" ති තංකාරණා.

33. "සරමානෙනා" ති ජානමානෙන සඤ්ජානමානෙන.

34. "විසුද්ධාපෙක්ඛෙනා" ති වුට්ඨාතුකාමෙන විසුජ්ඣිතුකාමෙන.

35. "සන්තී නාම ආපත්ති" අජ්ඣාපන්නා වා හොති, ආපජ්ජිත්වා වා අවුට්ඨිතා.

36. "ආවිකාතබ්බා" ති ආවිකාතබ්බා සඞ්ඝමජ්ඣෙ වා ගණමජ්ඣෙ වා එකපුග්ගලෙ වා.

37. "ආවිකතා හිස්ස ඵාසු හොතී" ති කිස්ස ඵාසු හොති? පඨමස්ස ඣානස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති. දුතියස්ස ඣානස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති. තතියස්ස ඣානස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති. චතුත්ථස්ස ඣානස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති. ඣානානං විමොක්ඛානං සමාධීනං සමාපත්තීනං නෙක්ඛම්මානං නිස්සරණානං පවිවෙකානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය ඵාසු හොතී ති.

38. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ "භගවතා පාතිමොක්ඛුද්දෙසො අනුඤ්ඤාතො" ති දෙවසිකං පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, දෙවසිකං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතු" න්ති.

39. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ "භගවතා උපොසථෙ පාතිමොක්ඛුද්දෙසො අනුඤ්ඤාතො" ති පක්ඛස්ස තික්ඛත්තුං පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති චාතුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න භික්ඛවෙ පක්ඛස්ස තික්ඛත්තුං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සකිං පක්ඛස්ස චාතුද්දසෙ වා පණ්ණරසෙ වා පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතු" න්ති.

40. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ යථාපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති සකාය සකාය පරිසාය. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, යථාපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං සකාය සකාය පරිසාය. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමග්ගානං උපොසථකම්ම" න්ති.

1. "මුසාවාදෙ" අ වි ජ පු. හො වි. ම නු ප. P T S.

41. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං සමග්ගානං උපොසථකම්මන්ති. කිත්තාවතා නු ඛො සාමග්ගී හොති යාවතා එකාවාසො ? උදාහු සබ්බා පුථුවී"ති ? [1] භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එත්තාවතා සාමග්ගී යාවතා එකාවාසො" ති.

42. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා **මහාකප්පිනො රාජගහෙ** විහරති **මද්දකුච්ඡිස්මිං මිගදායෙ.** අථ ඛො ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස රහොගතස්ස පතිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: "ගච්ඡෙය්‍යං වාහං උපොසථං ? න වා ගච්ඡෙය්‍යං ? ගච්ඡෙය්‍යං වාහං සඞ්ඝකම්මං ? න වා ගච්ඡෙය්‍යං? අථ ඛ්වාහං විසුද්ධො පරමාය විසුද්ධියා" ති.

43. අථ ඛො භගවා ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස චෙතසා චෙතො පරිවිතක්කමඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං [2] වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව **ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ** අන්තරහිතො මද්දකුච්ඡිස්මිං මිගදායෙ ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස පමුඛෙ [3] පාතුරහොසි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ. ආයස්මාපි ඛො මහාකප්පිනො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං මහාකප්පිනං භගවා එතදවොච:

44. "නනු තෙ කප්පින, රහොගතස්ස පතිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි ? ගච්ඡෙය්‍යං වාහං උපොසථං ? න වා ගච්ඡෙය්‍යං ? ගච්ඡෙය්‍යං වාහං සඞ්ඝකම්මං ? න වා ගච්ඡෙය්‍යං ? අථ ඛ්වාහං විසුද්ධො පරමාය විසුද්ධියා" ති. "එවම්භන්තෙ". "තුම්හෙ චෙ බ්‍රාහ්මණා උපොසථං න සක්කරිස්සථ, න ගරුං කරිස්සථ, න මානෙස්සථ, න පූජෙස්සථ, අථ කො චරහි උපොසථං සක්කරිස්සති? ගරුං කරිස්සති ? මානෙස්සති ? පූජෙස්සති ? ගච්ඡ ත්වං බ්‍රාහ්මණ, උපොසථං. මා නො අගමාසි. ගච්ඡෙව සඞ්ඝකම්මං මා නො අගමාසී" ති. "එවම්භන්තෙ" ති ඛො ආයස්මා මහාකප්පිනො භගවතො පච්චස්සොසි.

45. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං මහාකප්පිනං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව මද්දකුච්ඡිස්මිං මිගදායෙ ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස පමුඛෙ අන්තරහිතො ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ පාතුරහොසි.

1 "පඨවීති" ම ඡ සං. 2 "සමිඤ්ජිතං" ම ඡ ස. 3. "සම්මුඛෙ" ම ඡ සං.

46. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤත්තං එත්තාවතා සාමග්ගී යාවතා එකාවාසොති. කිත්තාවතා නු ඛො එකාවාසො හොතී?” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සීමං සම්මන්නිතුං. එවං ච පන භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බා. පඨමං නිමිත්තා කිත්තෙතබ්බා – පබ්බතනිමිත්තං පාසාණනිමිත්තං වනනිමිත්තං රුක්ඛනිමිත්තං මග්ගනිමිත්තං වම්මිකනිමිත්තං නදීනිමිත්තං උදකනිමිත්තං. නිමිත්තෙ කිත්තෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

47. “සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො එතෙහි නිමිත්තෙහි සීමං සම්මන්නෙය්‍ය සමානසංවාසං එකූපොසථං. එසා ඤත්ති.”

“සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා, සඞ්ඝො එතෙහි නිමිත්තෙහි සීමං සම්මන්නති සමානසංවාසං එකූපොසථං. යස්සායස්මතො ඛමති එතෙහි නිමිත්තෙහි සීමාය සම්මුති [1] සමානසංවාසාය එකූපොසථාය, සො තුණ්හස්ස යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සම්මතා සීමා සඞ්ඝෙන එතෙහි නිමිත්තෙහි සමානසංවාසා එකූපොසථා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී” ති.

48. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ “භගවතා සීමාසම්මුති අනුඤ්ඤාතා” ති අතිමහතියො සීමායො සම්මන්නන්ති චතුයොජනිකාපි පඤ්චයොජනිකාපි ඡයොජනිකාපි. භික්ඛූ උපොසථං ආගච්ඡන්තා උද්දිස්සමානෙපි පාතිමොක්ඛෙ ආගච්ඡන්ති. උද්දිට්ඨමත්තෙපි ආගච්ඡන්ති. අන්තරාපි පරිවසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ අතිමහතී සීමා සම්මන්නිතබ්බා චතුයොජනිකා වා පඤ්චයොජනිකා වා ඡයොජනිකා වා. යො සම්මන්නෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තියොජනපරමං සීමං සම්මන්නිතු” න්ති.

49. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නදීපාරං සීමං [2] සම්මන්නන්ති. උපොසථං ආගච්ඡන්තා භික්ඛූපි වුය්හන්ති. පත්තාපි වුය්හන්ති. චීවරානිපි වුය්හන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, නදීපාරං සීමා සම්මන්නිතබ්බා. යො සම්මන්නෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යත්ථස්ස ධුව නාවා වා ධුව සෙතු වා, එවරූපං නදීපාරං සීමං සම්මන්නිතු” න්ති.

1. “සම්මති” සී. 2. “නදීපාරසීමං” ම ඡ සං.

50. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අනුපරිවෙණියං පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. අසඞ්කෙතෙන ආගන්තුකා භික්ඛූ න ජානන්ති: “කත්ථ වා අජ්ජුපොසථො කරීයිස්සතී” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ,. අනුපරිවෙණියං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං අසඞ්කෙතෙන. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරං සම්මන්නිත්වා උපොසථං කාතුං, යං සඞ්ඝො ආකඞ්ඛති විහාරං වා අඩ්ඪයොගං වා පාසාදං වා හම්මියං වා ගුහං වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

51. “සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං උපොසථාගාරං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.”

“සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං උපොසථාගාරං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස විහාරස්ස උපොසථාගාරස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො විහාරො උපොසථාගාරං. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී” ති.

52. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ ද්වෙ උපොසථාගාරානි සම්මන්නන්ති හොන්ති. භික්ඛූ උභයත්ථ සන්නිපතන්ති “ඉධ උපොසථො කරීයිස්සති. ඉධ උපොසථො කරීයිස්සතී” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, එකස්මිං ආවාසෙ ද්වෙ උපොසථාගාරානි සම්මන්නිතබ්බානි. යො සම්මන්නෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකං සමූහනිත්වා [1] එකත්ථ උපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමූහන්තබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

53. “සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපොසථාගාරං සමූහනෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපොසථාගාරං සමූහනති. [2] යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපොසථාගාරස්ස සමුග්ඝාතො, සො තුණ්හස්ස. යස්ස න ක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමූහතං සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමං උපොසථාගාරං. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී” ති.

1. “සමූහන්ත්වා” ම ඡ සං. PTS   2. “සමූහන්ති” තො. වි. ම නු ප.

54. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ අතිඛුද්දකං උපොසථාගාරං සම්මතං හොති. තදහුපොසථෙ මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො හොති. භික්ඛූ අසම්මතාය භූමියා නිසින්නා පාතිමොක්ඛං අස්සොසුං. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං උපොසථාගාරං සම්මන්නිත්වා උපොසථො කාතබ්බො ති. මයඤ්චම්හ අසම්මතාය භූමියා නිසින්නා පාතිමොක්ඛං අස්සොසුම්හා [1]. කතො නු ඛො අම්හාකං උපොසථො? අකතො නු ඛො?" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

"සම්මතාය වා භික්ඛවෙ, භූමියා නිසින්නො [2] අසම්මතාය වා යතො පාතිමොක්ඛං සුණාති, කතොවස්ස උපොසථො. තෙන හි භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො යාවමහන්තං උපොසථපමුඛං [3] ආකඞ්ඛති, තාවමහන්තං උපොසථපමුඛං සම්මන්නතු. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බං: පඨමං නිමිත්තා කිත්තෙතබ්බා [4]. නිමිත්තෙ කිත්තෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

55. "සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

"සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො, යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා, සඞ්ඝො එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

"සම්මතං සඞ්ඝෙන එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී" ති.

56. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ නවකා භික්ඛූ පඨමතරං සන්නිපතිත්වා "න තාව ථෙරා ආගච්ඡන්තී" ති පක්කමිංසු. උපොසථො විකාලෙ [5] අහොසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ ථෙරෙහි භික්ඛූහි පඨමතරං සන්නිපතිතු" න්ති.

57. තෙන ඛො පන සමයෙන **රාජගහෙ** සම්බහුලා ආවාසා සමානසීමා හොන්ති. තත්ථ භික්ඛූ විවදන්ති: "අම්හාකං ආවාසෙ උපොසථො කරීයතු. අම්හාකං ආවාසෙ උපොසථො කරීයතූ" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, සම්බහුලා ආවාසා සමානසීමා හොන්ති. තත්ථ භික්ඛූ විවදන්ති: 'අම්හාකං ආවාසෙ උපොසථො කරීයතු. අම්හාකං ආවාසෙ උපොසථො කරීයතූ' ති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි සබ්බෙහෙව එකජ්ඣං සන්නිපතිත්වා උපොසථො කාතබ්බො. යත්ථ වා පන ථෙරො භික්ඛු විහරති [6], තත්ථ සන්නිපතිත්වා උපොසථො කාතබ්බො. නත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන උපොසථො කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

1. "අස්සුම්හා" P T S. 2. "නිසින්නා" ම ඡ සං. P T S.
3. "උපොසථමුඛං" සී. 4. "නිමිත්තානි කිත්තෙතබ්බානි" ම නු ප. තො වි.
5. "විකාලො" ම ඡ සං. P T S. 6. "ථෙරා භික්ඛූ විහරන්ති" ම නු ප. තො වි.

58. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා **මහාකස්සපො අන්ධකවින්දා, රාජගහං** උපොසථං ආගච්ඡන්තො අන්තරාමග්ගෙ නදිං තරන්තො මනං වූළ්හො අහොසි. චීවරානිස්ස අල්ලානි. භික්ඛූ ආයස්මන්තං මහාකස්සපං එතදවොචුං: "කිස්ස තෙ ආවුසො චීවරානි අල්ලානී?" ති. "ඉධාහං ආවුසො අන්ධකවින්දා රාජගහං උපොසථං ආගච්ඡන්තො අන්තරාමග්ගෙ නදිං තරන්තො මනම්හි වූළ්හො. තෙන මෙ චීවරානි අල්ලානී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "යා සා භික්ඛවෙ, සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමාන සංවාසා එකූපොසථා, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නතු. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ සම්මන්නිතබ්බා: ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

59. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති."

"සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති එතිස්සා සීමාය තිචීවරෙන අවිප්පවාසාය[1] සම්මුති, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සම්මතා සා සීමා සඞ්ඝෙන තිචීවරෙන අවිප්පවාසා[2]. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී. එව මෙතං ධාරයාමී" ති.

60. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ "භගවතා තිචීවරෙන අවිප්පවාසසම්මුති අනුඤ්ඤාතා" ති අන්තරඝරෙ චීවරානි නික්ඛිපන්ති. තානි චීවරානි නස්සන්තිපි ඩය්හන්තිපි උන්දූරෙහිපි ඛජ්ජන්ති. භික්ඛූ දුච්චොළා හොන්ති ලූඛචීවරා. භික්ඛූ එවමාහංසු: "කිස්ස තුම්හෙ ආවුසො, දුච්චොළා ලූඛචීවරා?" ති. "ඉධ මයං ආවුසො භගවතා තිචීවරෙන අවිප්පවාස සම්මුති අනුඤ්ඤාතාති අන්තරඝරෙ චීවරානි නික්ඛිපිම්හා. තානි චීවරානි නට්ඨානිපි. දඩ්ඪානිපි. උන්දූරෙහිපි ඛායිතානි. තෙන මයං දුච්චොළා ලූඛචීවරා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "යා සා භික්ඛවෙ සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නතු ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බා. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

1. "අවිප්පවාසස්ස" සි 2 "අවිප්පවාසො" සි

61. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො: යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නෙය්‍ය ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච. එසා ඤත්ති."

"සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො: යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නති ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච. යස්සායස්මතො ඛමති එතිස්සා සීමාය තිචීවරෙන අවිප්පවාසාය සම්මුති ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය."

"සම්මතා සා සීමා සඞ්ඝෙන තිචීවරෙන අවිප්පවාසා ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී" ති.

62. "සීමං භික්ඛවෙ, සම්මන්නන්තෙන පඨමං සමානසංවාසසීමා [1] සම්මන්නිතබ්බා. පච්ඡා තිචීවරෙන අවිප්පවාසො සම්මන්නිතබ්බො. සීමං භික්ඛවෙ, සමූහනන්තෙන පඨමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසො සමූහන්තබ්බො. පච්ඡා සමානසංවාසසීමා සමූහන්තබ්බා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ තිචීවරෙන අවිප්පවාසො සමූහන්තබ්බො: ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:–

63. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො: යො සො සඞ්ඝෙන තිචීවරෙන අවිප්පවාසො සම්මතො, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සමූහනෙය්‍ය. එසා ඤත්ති."

"සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො: යො සො සඞ්ඝෙන තිචීවරෙන අවිප්පවාසො සම්මතො, සඞ්ඝො තං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සමූහනති. යස්සායස්මතො ඛමති එතස්ස තිචීවරෙන අවිප්පවාසස්ස සමුග්ඝාතො, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය."

"සමූහතො සො සඞ්ඝෙන තිචීවරෙන අවිප්පවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී" ති.

64. "එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමානසංවාසසීමා [2] සමූහන්තබ්බා: ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:–

"සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො, යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමාන-සංවාසා එකූපොසථා, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තං සීමං සමූහනෙය්‍ය සමානසංවාසං එකූපොසථං. එසා ඤත්ති."

1. "සමාන සංවාසා සීමා" සි.
2. "භික්ඛවෙ සීමා" ම ඡ සං. අ වි. ම නු ප තො වි. ඡ දු. PTS.

"සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො: යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකුපොසථා, සඞ්ඝො තං සීමං සමූහනති සමානසංවාසං එකුපොසථං. යස්සායස්මතො ඛමති එතිස්සා සීමාය සමානසංවාසාය එකුපොසථාය සමුග්ඝාතො, සො තුණ්හස්ස යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය."

"සමූහතා සා සීමා සඞ්ඝෙන සමානසංවාසා එකුපොසථා. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී" ති

65. "අසම්මතාය භික්ඛවෙ, සීමාය අට්ඨපිතාය යං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති, යා තස්ස ගාමස්ස වා ගාමසීමා, නිගමස්ස වා නිගමසීමා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා."

66. "අගාමකෙ චෙ භික්ඛවෙ, අරඤ්ඤෙ සමන්තා සත්තබ්භන්තරා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා."

67 "සබ්බා භික්ඛවෙ, නදී අසීමා. සබ්බො සමුද්දො අසීමො. සබ්බො ජාතස්සරො අසීමො. නදියා වා භික්ඛවෙ, සමුද්දෙ වා ජාතස්සරෙ වා යං මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස සමන්තා උදකුක්ඛෙපා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා". ති.

68. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සීමාය සීමං සම්භින්දන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "යෙසං භික්ඛවෙ සීමා පඨමං සම්මතා, තෙසං තං කම්මං ධම්මිකං අකුප්පං ඨානාරහං. යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පච්ඡා සම්මතා, තෙසං තං කම්මං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං. න භික්ඛවෙ, සීමාය සීමා සම්භින්දිතබ්බා. යො සම්භින්දෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති

69. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සීමාය සීමං අජ්ඣොත්ථරන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පඨමං සම්මතා, තෙසං තං කම්මං ධම්මිකං අකුප්පං ඨානාරහං. යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පච්ඡා සම්මතා, තෙසං තං කම්මං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං. න භික්ඛවෙ සීමාය සීමා අජ්ඣොත්ථරිතබ්බා. යො අජ්ඣොත්ථරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සීමං සම්මන්නන්තෙන සීමන්තරිකං ඨපෙත්වා සීමං සම්මන්නිතු" න්ති.

70. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "කති නු ඛො උපොසථා?" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ද්වෙ මෙ භික්ඛවෙ, උපොසථා චාතුද්දසිකො ච පණ්ණරසිකො ච. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, ද්වෙ උපොසථා" ති

71. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "කති නු ඛො උපොසථකම්මානී?" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ, උපොසථකම්මානි - අධම්මෙන වග්ගං උපොසථකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගං උපොසථකම්මං. ධම්මෙන වග්ගං උපොසථකම්මං ධම්මෙන සමග්ගං උපොසථකම්ම" න්ති.

72. "තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං[1] අධම්මෙන වග්ගං උපොසථකම්මං, න භික්ඛවෙ, එවරූපං උපොසථකම්මං කාතබ්බං. න ච මයා එවරූපං උපොසථකම්මං අනුඤ්ඤාතං."

73. "තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං අධම්මෙන සමග්ගං උපොසථකම්මං, න භික්ඛවෙ, එවරූපං උපොසථකම්මං කාතබ්බං. න ච මයා එවරූපං උපොසථකම්මං අනුඤ්ඤාතං."

74. "තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං ධම්මෙන වග්ගං උපොසථකම්මං, න භික්ඛවෙ, එවරූපං උපොසථකම්මං කාතබ්බං. න ච මයා එවරූපං උපොසථකම්මං අනුඤ්ඤාතං."

75. "තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං ධම්මෙන සමග්ගං උපොසථකම්මං, එවරූපං භික්ඛවෙ, උපොසථකම්මං කාතබ්බං. එවරූපඤ්ච මයා උපොසථකම්මං අනුඤ්ඤාතං. තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, 'එවරූපං උපොසථකම්මං කරිස්සාම යදිදං ධම්මෙන සමග්ග' න්ති, එවං හි වො භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බ" න්ති.

76. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි. "කති නු ඛො පාතිමොක්ඛුද්දෙසා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛුද්දෙසා. - නිදානං උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බං. අයං පඨමො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො."

77. "නිදානං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බං. අයං දුතියො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො."

78. "නිදානං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බං. අයං තතියො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො."

79. "නිදානං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා ද්වෙ අනියතෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බං. අයං චතුත්ථො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො."

80. "විත්ථාරෙනෙව පඤ්චමො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච පාතිමොක්ඛුද්දෙසා" ති.

---

1. "යදිදං" ම නු ප. ම ඡ සං.

81. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ "භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛුද්දෙසො අනුඤ්ඤාතො" ති සබ්බකාලං සඞ්ඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, සඞ්ඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

82. තෙන ඛො පන සමයෙන **කොසලෙසු ජනපදෙසු** අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සවරභයං [1] අහොසි. භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු විත්ථාරෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සති අන්තරායෙ සඞ්ඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතු න්ති."

83. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අසතිපි අන්තරායෙ සඞ්ඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ අසති අන්තරායෙ සඞ්ඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සති අන්තරායෙ සඞ්ඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. තත්‍රිමෙ අන්තරායා:- රාජන්තරායො චොරන්තරායො අග්‍යන්තරායො උදකන්තරායො මනුස්සන්තරායො අමනුස්සන්තරායො වාළන්තරායො සිරිංසපන්තරායො ජීවිතන්තරායො බ්‍රහ්මචරියන්තරායො [2]. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එවරූපෙසු අන්තරායෙසු සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. අසති අන්තරායෙ විත්ථාරෙනා" ති.

84. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනජ්ඣිට්ඨා ධම්මං භාසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනජ්ඣිට්ඨෙන ධම්මො භාසිතබ්බො. යො භාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා සාමං වා ධම්මං භාසිතුං, පරං වා අජ්ඣෙසිතු" න්ති.

85. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අසම්මතා විනයං පුච්ඡන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ අසම්මතෙන විනයො පුච්ඡිතබ්බො. යො පුච්ඡෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතෙන විනයං පුච්ඡිතුං."

86. "එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො: අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං. පරෙන වා පරො සම්මන්නිතබ්බො.

87. "කථඤ්ච අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං ?. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

"සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො: යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමං විනයං පුච්ඡෙය්‍ය' න්ති. එවං අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං:"

1. "සඤ්චරභයං" සි. 2 "බ්‍රහ්මචරියන්තරායොති" ම ඡ සං.

88. කථඤ්ච පරෙන වා පරො සම්මන්නිතබ්බො? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

“සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමං විනයං පුච්ඡෙය්‍යා ති එවං පරෙන වා පරො[1] සම්මන්නිතබ්බො” ති.

89. තෙන ඛො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතා විනයං පුච්ඡන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලභන්ති ආඝාතං, ලභන්ති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතෙනපි පරිසං ඔලොකෙත්වා පුග්ගලං තුලයිත්වා විනයං පුච්ඡිතු” න්ති.

90. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අසම්මතා විනයං විස්සජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ අසම්මතෙන විනයො විස්සජ්ජෙතබ්බො. යො විස්සජ්ජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතෙන විනයං විස්සජ්ජෙතුං.”

91. “එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො[2] – අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං. පරෙන වා පරො සම්මන්නිතබ්බො.

92. “කථඤ්ච අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

‘සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමෙන විනයං පුට්ඨො විස්සජ්ජෙය්‍යන්ති.’ එවං අත්තනා වා අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං.”

93. “කථඤ්ච පරෙන වා පරො සම්මන්නිතබ්බො? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

‘සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමෙන විනයං පුට්ඨො විස්සජ්ජෙය්‍යා ති’ එවං පරෙන වා පරො සම්මන්නිතබ්බො” ති.

94. තෙන ඛො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතා විනයං විස්සජ්ජෙන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලභන්ති ආඝාතං. ලභන්ති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතෙනපි පරිසං ඔලොකෙත්වා පුග්ගලං තුලයිත්වා විනයං විස්සජ්ජෙතු” න්ති.

95. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අනොකාසකතං භික්ඛුං ආපත්තියා චොදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අනොකාසකතො භික්ඛු ආපත්තියා චොදෙතබ්බො. යො චොදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඔකාසං කාරාපෙත්වා ආපත්තියා චොදෙතුං – කරොතු මෙ ආයස්මා[3] ඔකාසං අහං තං වත්තුකාමො” ති.

1. “පරෙන පරො” අ වි. ජ පු තො වි. ම නු ප.
2 “සම්මන්නිතබ්බඃ” ම ජ සං. 3 “කරොතු ආයස්මා” ම ජ සං. තො වි.

96. තෙන ඛො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ ඔකාසං කාරාපෙත්වා ආපත්තියා චොදෙන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලභන්ති ආඝාතං ලභන්ති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කතෙපි ඔකාසෙ පුග්ගලං තුලයිත්වා ආපත්තියා චොදෙතු" න්ති.

97. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ "පුරම්හාකං පෙසලා භික්ඛූ ඔකාසං කාරාපෙන්තී" ති පටිගච්චෙව සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ ඔකාසං කාරාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ ඔකාසො කාරාපෙතබ්බො. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුග්ගලං තුලයිත්වා ඔකාසං කාරාපෙතු"න්ති. [1]

98. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අධම්ම-කම්මං කරොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං [2] කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති. කරොන්තියෙව අධම්මකම්මං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මෙ කයිරමානෙ පටික්කොසිතු" න්ති.

99. තෙන ඛො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙහි භික්ඛූහි අධම්මකම්මෙ කයිරමානෙ පටික්කොසන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලභන්ති ආඝාතං. ලභන්ති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දිට්ඨිම්පි ආවිකාතු" න්ති. තෙසංයෙව සන්තිකෙ දිට්ඨිං ආවිකරොන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලභන්ති ආඝාතං. ලභන්ති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, චතූහි පඤ්චහි පටික්කොසිතුං. ද්වීහි තීහි දිට්ඨිං ආවිකාතුං. එකෙන අධිට්ඨාතුං - න මෙතං ඛමතී" ති.

100. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ පාති-මොක්ඛං උද්දිසමානා [3] සඤ්චිච්ච න සාවෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන සඤ්චිච්ච න සාවෙ-තබ්බං. යො න සාවෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

101. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා **උදායී** සඞ්ඝස්ස පාති-මොක්ඛුද්දෙසකො හොති කාකස්සරකො. අථ ඛො ආයස්මතො උදායිස්ස එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන සාවෙතබ්බ"න්ති. අහඤ්චම්හි කාකස්සරකො. කථන්නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන වායමිතුං - කථං සාවෙය්‍ය න්ති. වායමන්තස්ස අනාපත්ති" ති.

1. "ඔකාසං කාතුං" 2 "න භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ අධම්මකම්මං." PTS.
3. "උද්දිස්සමානා" ම ඡ සං. PTS.

102. තෙන ඛො පන සමයෙන **දෙවදත්තො** සගහට්ඨාය පරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, සගහට්ඨාය පරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

103. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනජ්ඣිට්ඨා පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනජ්ඣිට්ඨෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, 'ථෙරාධිකං[1] පාතිමොක්ඛ'න්ති."

අඤ්ඤතිත්ථියභාණවාරං නිට්ඨිතං.

---

1 "ථෙරාධෙය්‍යං" අට්ඨ තො. වි.

1. අථ ඛො භගවා **රාජගහෙ** යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන **චොදනාවත්ථු**, තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන චොදනාවත්ථු, තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා චොදනාවත්ථුස්මිං විහරති. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ විහරන්ති. තත්ථ ථෙරො භික්ඛු බාලො හොති අව්‍යත්තො. සො න ජානාති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා.

2. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං 'ථෙරාධිකං පාතිමොක්ඛ' න්ති. අයඤ්ච අම්හාකං ථෙරො බාලො අව්‍යත්තො. න ජානාති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. කථන්නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ?" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යො තත්ථ භික්ඛු ව්‍යත්තො පටිබලො, තස්සාධෙය්‍යං පාතිමොක්ඛ" න්ති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා භික්ඛූ විහරන්ති බාලා අව්‍යත්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. තෙ ථෙරං අජ්ඣෙසිංසු: "උද්දිසතු භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ" න්ති. සො එවමාහ. "න මෙ ආවුසො වත්තතී" ති දුතියං ථෙරං අජ්ඣෙසිංසු: "උද්දිසතු භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ" න්ති. සොපි එවමාහ: "න මෙ ආවුසො වත්තතී" ති තතියං ථෙරං අජ්ඣෙසිංසු: උද්දිසතු භන්තෙ ථෙරො පාතිමොක්ඛ" න්ති. සොපි එවමාහ: "න මෙ ආවුසො වත්තතී" ති. එතෙනෙව උපායෙන යාව සඞ්ඝනවකං අජ්ඣෙසිංසු: "උද්දිසතු ආයස්මා පාතිමොක්ඛ" න්ති. සොපි එවමාහ: "න මෙ භන්තෙ වත්තතී" ති.

4. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා භික්ඛූ විහරන්ති බාලා අබ්‍යත්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. තෙ ථෙරං අජ්ඣෙසන්ති: 'උද්දිසතු භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ' න්ති. සො එවං වදෙති. 'න මෙ ආවුසො වත්තතී' ති. දුතියම්පි [1] ථෙරං අජ්ඣෙසන්ති: "උද්දිසතු භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ' න්ති. සොපි එවං වදෙති: 'න මෙ ආවුසො වත්තතී' ති. තතියම්පි [2] ථෙරං අජ්ඣෙසන්ති: 'උද්දිසතු භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ' න්ති. සොපි එවං වදෙති: 'න මෙ ආවුසො වත්තතී' ති. එතෙනෙව උපායෙන යාව සඞ්ඝනවකං අජ්ඣෙසන්ති: 'උද්දිසතු ආයස්මා පාතිමොක්ඛ' න්ති. සොපි එවං වදෙති: 'න මෙ භන්තෙ, වත්තතී' ති.

1. "දුතියං" මජ සං. PTS. 2. "තතියං" මජ සං. PTS.

‘‘තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාවුසො සඞ්ඛිත්තෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණිත්වා [1] ආගච්ඡා’’ ති.

5 අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: ‘‘කෙන නු ඛො පාහෙතබ්බො ? ’’ ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා භික්ඛූනං ආණාපෙතු’’ න්ති. ථෙරෙන ආණත්තා නවා භික්ඛූ න ගච්ඡන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණත්තෙන අගිලානෙන න ගන්තබ්බං. යො න ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ ති.

6. අථ ඛො භගවා **චොදනාවත්ථුස්මිං** යථාභිරන්තං විහරිත්වා පුනදෙව **රාජගහං** පච්චාගඤ්ඡි. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරන්තෙ පුච්ඡන්ති: ‘‘කතිමී භන්තෙ පක්ඛස්සා ?’’ ති. භික්ඛූ එවමාහංසු: ‘‘න ඛො මයං ආවුසො ජානාමා’’ ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: ‘‘පක්ඛගණනමත්තම්පි ‘මෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා න ජානන්ති. කිම්පනිමෙ අඤ්ඤං කිඤ්චි කල්‍යාණං ජානිස්සන්තී’’ ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පක්ඛගණනං උග්ගහෙතු’’ න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: ‘‘කෙන නු ඛො පක්ඛගණනා උග්ගහෙතබ්බා’’ ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බෙහෙව පක්ඛගණනං උග්ගහෙතු’’ න්ති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරන්තෙ පුච්ඡන්ති: ‘‘කීවතිකා භන්තෙ භික්ඛූ’’ ති. භික්ඛූ එවමාහංසු ‘‘න ඛො මයං ආවුසො ජානාමා’’ ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: ‘‘අඤ්ඤමඤ්ඤම්පි ‘මෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා න ජානන්ති. කිම්පනිමෙ අඤ්ඤං කිඤ්චි කල්‍යාණං ජානිස්සන්තී’’ ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ගණෙතු’’ න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: ‘‘කදා නු ඛො භික්ඛූ ගණෙතබ්බා’’ ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ නාමග්ගෙන [2] වා ගණෙතුං සලාකං වා ගාහෙතු’’ න්ති.

8. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අජානන්තා අජ්ජුපොසථොති දූරං ගාමං [3] පිණ්ඩාය චරන්ති. තෙ උද්දිස්සමානෙපි පාතිමොක්ඛෙ ආගච්ඡන්ති. උද්දිට්ඨමත්තෙපි ආගච්ඡන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආරොචෙතුං අජ්ජුපොසථො’’ ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: ‘‘කෙන නු ඛො ආරොචෙතබ්බො’’ ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා කාලවතො ආරොචෙතු’’ න්ති.

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ථෙරො කාලවතො නස්සරති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, භත්තකාලෙපි අරොචෙතු’’ න්ති. භත්තකාලෙපි න ස්සරති. [4] භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යං කාලං සරති, තං කාලං ආරොචෙතු’’ න්ති.

1 ‘‘පරියාපුණිත්වාන’’ ම ජ සං. 2. ‘‘නාම මග්ගෙන’’ සි. ‘‘ගණමග්ගෙන’’ P T S
3. ‘‘දූරගාමං’ තො වි. ජ පු. අ වි. 4. ‘‘නස්සරි’ P T S. තො වි. අ වි ජ පු.

TOC

10. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ උපොසථාගාරං උක්ලාපං හොති. ආගන්තුකා භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම භික්ඛූ උපොසථාගාරං න සම්මජ්ජිස්සන්තී" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරං සම්මජ්ජිතු" න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "කෙන නු ඛො උපොසථාගාරං සම්මජ්ජිතබ්බං" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතු" න්ති. ථෙරෙන ආණත්තා නවා භික්ඛූ න සම්මජ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණත්තෙන අගිලානෙන න සම්මජ්ජිතබ්බං. යො න සම්මජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

11. තෙන ඛො පන සමයෙන උපොසථාගාරෙ ආසනං අපඤ්ඤත්තං හොති. භික්ඛූ ඡමායං නිසීදන්ති. ගත්තානිපි චීවරානිපි පංසුකිතානි හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපොසථාගාරෙ ආසනං පඤ්ඤපෙතු" න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "කෙන නු ඛො උපොසථාගාරෙ ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බ?" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතු" න්ති. ථෙරෙන ආණත්තා නවා භික්ඛූ න පඤ්ඤපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ ථෙරෙන ආණත්තෙන අගිලානෙන න පඤ්ඤපෙතබ්බං. යො න පඤ්ඤපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

12. තෙන ඛො පන සමයෙන උපොසථාගාරෙ පදීපො න හොති. භික්ඛූ අන්ධකාරෙ කායම්පි චීවරම්පි අක්කමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරෙ පදීපං කාතු" න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "කෙන නු ඛො උපොසථාගාරෙ පදීපො කාතබ්බො?" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතු" න්ති. ථෙරෙන ආණත්තා නවා භික්ඛූ න පදීපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණත්තෙන අගිලානෙන න පදීපෙතබ්බො, යො න පදීපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ ආවාසිකා භික්ඛූ නෙව පානීයං උපට්ඨාපෙන්ති. න පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙන්ති. ආගන්තුකා භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම ආවාසිකා භික්ඛූ නෙව පානීයං උපට්ඨාපෙස්සන්ති? න පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙස්සන්තී?" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතු" න්ති අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "කෙන නු ඛො පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බ?" න්ති.

භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතු" න්ති. ථෙරෙන ආණත්තා නවා භික්ඛූ න උපට්ඨාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණත්තෙන අගිලානෙන න උපට්ඨාපෙතබ්බං. යො න උපට්ඨාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

14. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ බාලා අබ්‍යත්තා දිසංගමිකා ආචරියුපජ්ඣායෙ න ආපුච්ඡිංසු[1]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, සම්බහුලා භික්ඛූ බාලා අබ්‍යත්තා දිසංගමිකා ආචරියුපජ්ඣායෙ න ආපුච්ඡන්ති[2], තෙ භික්ඛවෙ, ආචරියුපජ්ඣායෙහි පුච්ඡිතබ්බා - කහං ගමිස්සථ? කෙන සද්ධිං ගමිස්සථා?" ති.

15. "තෙ චෙ භික්ඛවෙ, බාලා අබ්‍යත්තා අඤ්ඤෙ බාලෙ අබ්‍යත්තෙ අපදිසෙය්‍යුං, න භික්ඛවෙ, ආචරියුපජ්ඣායෙහි අනුජානිතබ්බා. අනුජානෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ ච[3] භික්ඛවෙ, බාලා අබ්‍යත්තා අනනුඤ්ඤාතා ආචරියුපජ්ඣායෙහි ගච්ඡෙය්‍යුං චෙව ආපත්ති දුක්කටස්ස."

16. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ විහරන්ති බාලා අබ්‍යත්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. තත්ථ අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො ව්‍යත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි සො භික්ඛු සඞ්ගහෙතබ්බො අනුග්ගහෙතබ්බො උපලාපෙතබ්බො උපට්ඨාපෙතබ්බො චුණ්ණෙන මත්තිකාය දන්තකට්ඨෙන මුඛොදකෙන. නො චෙ සඞ්ගණ්හෙය්‍යුං අනුග්ගණ්හෙය්‍යුං උපලාපෙය්‍යුං උපට්ඨාපෙය්‍යුං චුණ්ණෙන මත්තිකාය දන්තකට්ඨෙන මුඛොදකෙන, ආපත්ති දුක්කටස්ස."

17. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා භික්ඛූ විහරන්ති බාලා අබ්‍යත්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා, තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො: 'ගච්ඡාවුසො සංඛිත්තෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණිත්වා ආගච්ඡා' ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි සබ්බෙහෙව යත්ථ ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා, සො ආවාසො ගන්තබ්බො. නො චෙ ගච්ඡෙය්‍යුං, ආපත්ති දුක්කටස්ස."

1 "ආපුච්ඡිංසු" ම ඡ සං. - එත්ථ මරම්මක්ඛරපොත්ථකෙ නකාරො න දිස්සතෙ
2. "ආපුච්ඡන්ති' ම ඡ සං 3 තෙ චෙ. ම ඡ සං.

18. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ වස්සං වසන්ති බාලා අබ්‍යත්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො: 'ගච්ඡාවුසො සඞ්ඛිත්තෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණිත්වා ආගච්ඡා' ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, එකො භික්ඛු සත්තාහකාලිකං පාහෙතබ්බො: 'ගච්ඡාවුසො සංඛිත්තෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණිත්වා ආගච්ඡා' ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, න භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛූහි තස්මිං ආවාසෙ වස්සං වසිතබ්බං. වසෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

19. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි. "සන්නිපතථ භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උපොසථං කරිස්සතී" ති. එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: "අත්ථි භන්තෙ, භික්ඛු ගිලානො. සො අනාගතො" ති "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා පාරිසුද්ධිං දාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ දාතබ්බා: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'පාරිසුද්ධිං දම්මි. පාරිසුද්ධිං මෙ හර. පාරිසුද්ධිං මෙ ආරොචෙහී' ති. කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දින්නා හොති පාරිසුද්ධි. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න දින්නා හොති පාරිසුද්ධි: එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්චෙන වා පීඨෙන වා සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආනෙත්වා උපොසථො කාතබ්බො. සචෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛූනං එවං හොති: 'සචෙ ඛො මයං ගිලානං ඨානා චාවෙස්සාම, ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා වා භවිස්සතී' ති, න භික්ඛවෙ, ගිලානො ඨානා චාවෙතබ්බො. සඞ්ඝෙන තත්ථ ගන්ත්වා උපොසථො කාතබ්බො. නත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස".

20. "පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා තත්ථෙව පක්කමති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බා පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා තත්ථෙව විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණෙරො පටිජානාති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති, අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති, උම්මත්තකො පටිජානාති, ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති, වෙදනාට්ටො පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති, තිරච්ඡානගතො පටිජානාති, මාතුඝාතකො පටිජානාති, පිතුඝාතකො පටිජානාති, අරහන්තඝාතකො පටිජානාති, භික්ඛුණිදූසකො පටිජානාති, සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති, ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති, උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බා පාරිසුද්ධි".

21. "පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා අන්තරාමග්ගෙ පක්කමති, අනාහටා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිගාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා අන්තරාමග්ගෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අනාහටා හොති පාරිසුද්ධි."

22. "පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සඞ්ඝප්පත්තො පක්කමති, ආහටා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සඞ්ඝප්පත්තො විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, ආහටා හොති පාරිසුද්ධි."

23. "පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සඞ්ඝප්පත්තො සුත්තො න ආරොචෙති, පමත්තො න ආරොචෙති, සමාපන්නො න ආරොචෙති, ආහටා හොති පාරිසුද්ධි පාරිසුද්ධිහාරකස්ස අනාපත්ති."

24. "පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සඞ්ඝප්පත්තො සඤ්චිච්ච න ආරොචෙති. ආහටා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිහාරකස්ස ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

25. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "සන්නිපතථ භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො කම්මං කරිස්සතී" ති. එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: "අත්ථි භන්තෙ භික්ඛු ගිලානො, සො අනාගතො" ති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා ඡන්දං දාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දාතබ්බො: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'ඡන්දං දම්මි, ඡන්දං මෙ හර, ඡන්දං මෙ ආරොචෙහී' ති. කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දින්නො හොති ඡන්දො. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න දින්නො හොති ඡන්දො. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්චෙන වා පීඨෙන වා සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආනෙත්වා කම්මං කාතබ්බං. සචෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛූනං එවං හොති: 'සචෙ ඛො මයං ගිලානං ඨානා චාවෙස්සාම, ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති. කාලකිරියා වා භවිස්සතී' ති. න භික්ඛවෙ, ගිලානො ඨානා චාවෙතබ්බො. සඞ්ඝෙන තත්ථ ගන්ත්වා කම්මං කාතබ්බං. නත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන කම්මං කාතබ්බං. කරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස."

26. “ඡන්දහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ තත්ථෙව පක්කමති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බො ඡන්දො. ඡන්දහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ තත්ථෙව විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණෙරො පටිජානාති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති, අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති, උම්මත්තකො පටිජානාති, ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති, වෙදනාට්ටො පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති, තිරච්ඡානගතො පටිජානාති, මාතුඝාතකො පටිජානාති, පිතුඝාතකො පටිජානාති, අරහන්තඝාතකො පටිජානාති, භික්ඛුණිදූසකො පටිජානාති, සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති, ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති, උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බො ඡන්දො.”

27. “ඡන්දහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ අන්තරාමග්ගෙ පක්කමති, අනාහටො හොති ඡන්දො. ඡන්දහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ අන්තරාමග්ගෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අනාහටො හොති ඡන්දො.”

28. “ඡන්දහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ සඞ්ඝප්පත්තො පක්කමති, ආහටො හොති ඡන්දො. ඡන්දහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ සඞ්ඝප්පත්තො විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, ආහටො හොති ඡන්දො.”

29. “ඡන්දහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ සඞ්ඝප්පත්තො සුත්තො න ආරොචෙති, පමත්තො න ආරොචෙති, සමාපන්නො න ආරොචෙති, ආහටො හොති ඡන්දො. ඡන්දහාරකස්ස අනාපත්ති.”

30. “ඡන්දහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ සඞ්ඝප්පත්තො සඤ්චිච්ච න ආරොචෙති, ආහටො හොති ඡන්දො. ඡන්දහාරකස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ පාරිසුද්ධිං දෙන්තෙන ඡන්දම්පි දාතුං, සන්ති සඞ්ඝස්ස කරණීය” න්ති.

TOC

31. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං තදහුපොසථෙ ඤාතකා ගණ්හිංසු. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදහුපොසථෙ ඤාතකා ගණ්හන්ති, තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු උපොසථං කරොතී' ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො මුහුත්තං එකමන්තං හොථ, යාවායං භික්ඛු පාරිසුද්ධිං දෙතී' ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං නිස්සීමං නෙථ, යාව සඞ්ඝො උපොසථං කරොතී' ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, නත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය චෙ, [1] ආපත්ති දුක්කටස්ස.

32 "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදහුපොසථෙ රාජානො ගණ්හන්ති, -පෙ- චොරා ගණ්හන්ති -පෙ- ධුත්තා ගණ්හන්ති -පෙ- භික්ඛුපච්චත්ථිකා ගණ්හන්ති. තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු උපොසථං කරොතී' ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො මුහුත්තං එකමන්තං හොථ, යාවායං භික්ඛු පාරිසුද්ධිං දෙතී' ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං නිස්සීමං නෙථ, යාව සඞ්ඝො උපොසථං කරොතී' ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, නත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

33. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "සන්නිපතථ භික්ඛවෙ. අත්ථි සඞ්ඝස්ස කරණීය" න්ති. එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: "අත්ථි භන්තෙ, **ගග්ගො** නාම භික්ඛු උම්මත්තකො, සො අනාගතො" ති.

34. "ද්වෙ 'මෙ භික්ඛවෙ, උම්මත්තකා: අත්ථි භික්ඛු [2] උම්මත්තකො සරතිපි උපොසථං, නපි සරති, සරතිපි සඞ්ඝකම්මං, නපි සරති. අත්ථි නෙව සරති. ආගච්ඡතිපි උපොසථං, නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සඞ්ඝකම්මං, නපි ආගච්ඡති. අත්ථි නෙව ආගච්ඡති."

---

1. "කරෙය්‍යචෙව" ම නු ප. තො වි. 2. "අත්ථි භික්ඛවෙ භික්ඛු" ම ජ සං.

TOC

35. "තත්‍ර භික්ඛවෙ, ය්වායං උම්මත්තකො සරතිපි, උපොසථං න පි සරති, සරතිපි සඞ්ඝකම්මං, නපි සරති. ආගච්ඡතිපි උපොසථං, නපි ආගච්ඡත්, ආගච්ඡති පි සඞ්ඝකම්මං, න පි ආගච්ඡති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එවරූපස්ස උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

36. "සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. **ගග්ගො** භික්ඛු උම්මත්තකො සරතිපි උපොසථං නපි සරති, සරතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි සරති, ආගච්ඡතිපි උපොසථං නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි ආගච්ඡති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ගග්ගස්ස භික්ඛුනො උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසම්මුතිං දදෙය්‍ය, සරෙය්‍ය වා ගග්ගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය, සරෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා සරෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං, න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං, න වා ආගච්ඡෙය්‍ය. සඞ්ඝො සහ වා ගග්ගෙන විනා වා ගග්ගෙන උපොසථං කරෙය්‍ය. සඞ්ඝකම්මං කරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති."

37. "සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඞ්ඝො. ගග්ගො භික්ඛු උම්මත්තකො සරතිපි උපොසථං, නපි සරති, සරතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි සරති, ආගච්ඡතිපි උපොසථං නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි ආගච්ඡති. සඞ්ඝො ගග්ගස්ස භික්ඛුනො උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසම්මුතිං දෙති, සරෙය්‍ය වා ගග්ගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය, සරෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා සරෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය. සංඝො සහ වා ගග්ගෙන විනා වා ගග්ගෙන උපොසථං කරිස්සති. සඞ්ඝකම්මං කරිස්සති. යස්සා-යස්මතො ඛමති ගග්ගස්ස භික්ඛුනො උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසම්මුතියා දානං, සරෙය්‍ය වා ගග්ගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය, සරෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා සරෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය. සඞ්ඝො සහ වා ගග්ගෙන විනා වා ගග්ගෙන උපොසථං කරිස්සති. සඞ්ඝකම්මං කරිස්සති. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය."

38. "දින්නා සඞ්ඝෙන ගග්ගස්ස භික්ඛුනො උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසම්මුති, සරෙය්‍ය වා ගග්ගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය, සරෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා සරෙය්‍ය. ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා, සඞ්ඝකම්මං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය. සඞ්ඝො සහ වා ගග්ගෙන විනා වා ගග්ගෙන උපොසථං කරිස්සති. සඞ්ඝකම්මං කරිස්සති. ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී" ති.

39. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ චත්තාරො භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං 'උපොසථො කාතබ්බො' ති. මයඤ්චම්හ චත්තාරො ජනා, කථන්නු ඛො අම්හෙහි උපොසථො කාතබ්බො" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, චතුන්නං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතු" න්ති.

40. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ තයො භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: "භගවතා අනුඤ්ඤාතං චතුන්නං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. මයඤ්චම්හ තයො ජනා. කථන්නු ඛො අම්හෙහි උපොසථො කාතබ්බො" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණ්ණං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා:-

41. 'සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා,[1] අජ්ජුපොසථො (පණ්ණරසො). යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, මයං (අඤ්ඤමඤ්ඤං) පාරිසුද්ධිඋපොසථං කරෙය්‍යාමා' ති. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා: 'පරිසුද්ධො අහං ආවුසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං ආවුසො, පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං ආවුසො පරිසුද්ධො ති මං ධාරෙථා' ති.

42. "නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා, උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා: 'පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ, පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ, පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ, පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථා' ති.

43. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ ද්වෙ භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: "භගවතා අනුඤ්ඤාතං චතුන්නං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. තිණ්ණන්නං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කාතුං. මයඤ්චම්හ ද්වෙ ජනා. කථන්නු ඛො අම්හෙහි උපොසථො කාතබ්බො" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ද්වින්නං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො:- ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා නවො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: 'පරිසුද්ධො අහං ආවුසො, පරිසුද්ධොති මං ධාරෙහි. පරිසුද්ධො අහං ආවුසො, පරිසුද්ධොති මං ධාරෙහි. පරිසුද්ධො අහං ආවුසො, පරිසුද්ධොති මං ධාරෙහී" ති.

44. "නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා ථෙරො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: 'පරිසුද්ධො අහම්භන්තෙ, පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහම්භන්තෙ, පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ, පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථා" ති.

1. "ආයස්මන්තො" P T S.

45. තෙන ඛො පන සමයෙන, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ එකො භික්ඛු විහරති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං චතුන්නං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. තිණ්ණං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. ද්වින්නං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. අහඤ්චම්හි එකකො. කථන්නු ඛො මයා උපොසථො කාතබ්බො” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

46. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ එකො භික්ඛු විහරති, තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා යත්ථ භික්ඛූ පටික්කමන්ති උපට්ඨාන සාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා සො දෙසො [1] සම්මජ්ජිත්වා පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා පදීපං කත්වා නිසීදිතබ්බං. සචෙ අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, තෙහි සද්ධිං උපොසථො කාතබ්බො නො චෙ ආගච්ඡන්ති, අජ්ජ මෙ උපොසථො ති අධිට්ඨාතබ්බො. නො චෙ අධිට්ඨහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.”

47. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යත්ථ චත්තාරො භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා තීහි පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං, උද්දිසෙය්‍යුං චෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යත්ථ තයො භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා ද්වීහි පාරිසුද්ධි උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යත්ථ ද්වෙ භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා එකෙන අධිට්ඨාතබ්බො අධිට්ඨහෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්සා” ති.

48. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපත්තිං ආපන්නො හොති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න සාපත්තිකෙන උපොසථො කාතබ්බො’ ති. අහඤ්චම්හි ආපත්තිං ආපන්නො. කථන්නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ?”න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආවුසො, ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො. තං පටි–දෙසෙමී’ ති. තෙන වත්තබ්බො, ‘පස්සසී’ ති. ‘ආම පස්සාමී’ ති. ‘ආයතිං සංවරෙය්‍යාසී”ති

50. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආවුසො, ඉත්ථන්නාමාය ආපත්තියා වෙමතිකො, යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සාමි, තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී’ ති. වත්වා උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං. නත්වෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො” ති.

1. “සෙ දෙසෙ” ?

51. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සභාගං ආපත්තිං දෙසෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සභාගා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා. යො දෙසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා” ති.

52. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සභාගං ආපත්තිං පටිග්ගණ්හන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සභාගා ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා. යො පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා” ති.

53. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපත්තිං සරති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න සාපත්තිකෙන උපොසථො කාතබ්බො’ ති. අහඤ්චම්හි ආපත්තිං ආපන්නො. කථන්නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ”න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපත්තිං සරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සාමන්තො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආවුසො, ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො. ඉතො වුට්ඨහිත්වා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී’ ති. වත්වා උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං. නත්වෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො.”

55. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සාමන්තො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආවුසො ඉත්ථන්නාමාය ආපත්තියා වෙමතිකො. යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සාමි, තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී’ ති. වත්වා උපොසථො කාතබ්බො, පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං. නත්වෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො” ති.

56. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න සභාගා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා. න සභාගා ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා’ ති. අයඤ්ච සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො, කථන්නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ” න්ති භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

57. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාවුසො, තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ. මයං තෙ සන්තිකෙ ආපත්තිං පටිකරිස්සාමා’ ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

58. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො: අයං සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො. යදා අඤ්ඤං භික්ඛුං සුද්ධං අනාපත්තිකං පස්සිස්සති, තදා' තස්ස සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සතී" ති වත්වා උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. නත්වෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො.

59. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සබ්බො සඞ්ඝො සභාගාය ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො: අයං සබ්බො සඞ්ඝො සභාගාය ආපත්තියා වෙමතිකො. යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සති, තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සතී" ති, වත්වා උපොසථො කාතබ්බො පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. නත්වෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො."

60. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සූපගතො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො: 'ගච්ඡාවුසො, තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ. මයං තෙ සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමා'ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, එකො භික්ඛු සත්තාහකාලිකං පාහෙතබ්බො: 'ගච්ඡාවුසො. තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ. මයං තෙ සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමා" ති.

61. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. සො න ජානාති තස්සා ආපත්තියා නාමං, න ගොත්තං.[1] තත්ථඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො ව්‍යත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. තමෙනං අඤ්ඤතරො භික්ඛු, යෙන සො භික්ඛු, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච:

62. 'යො නු ඛො ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති, කින්නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජතී" ති. සො එවමාහ: 'යො ඛො ආවුසො එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති, ඉමන්නාමං සො ආපත්තිං ආපජ්ජති. ඉමන්නාමං ත්වං ආවුසො, ආපත්තිං ආපන්නො. පටිකරොහි තං ආපත්ති' න්ති. සො එවමාහ: 'න ඛො අහං ආවුසො, එකොව ඉමං ආපත්තිං ආපන්නො, අයං සබ්බො සඞ්ඝො ඉමං ආපත්තිං ආපන්නො'ති. සො එවමාහ: 'කින්තෙ ආවුසො, කරිස්සති පරො ආපන්නො වා අනාපන්නො වා. ඉඞ්ඝ ත්වං ආවුසො, සකාය ආපත්තියා වුට්ඨහා'ති[2]

1 "නාමගොත්තං" ම ඡ සං, නාමංගොත්තං" P T S.
2 "වුඨාති" ම ඡ සං. "වුඨාති" අ වි.

70. අථ ඛො සො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොච: “යො කිර ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති; ඉමං නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම තුම්හෙ ආවුසො ආපත්තිං ආපන්නා, පටිකරොථ තං ආපත්ති”න්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ න ඉච්ඡිංසු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපත්තිං පටිකාතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

“ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. සො න ජානාති තස්සා ආපත්තියා නාමං න ගොත්තං. තත්ථඤ්ඤො[1] භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො ව්‍යත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. තමෙනං අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං එවං වදෙති: ‘යො නු ඛො ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති, කිං නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජතී’ති. සො එවං වදෙති: ‘යො ඛො ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති, ඉමං නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම ත්වං ආවුසො, ආපත්තිං ආපන්නො පටිකරොහි තං ආපත්ති’න්ති. සො එවං වදෙති: ‘න ඛො අහං ආවුසො, එකොව ඉමං ආපත්තිං ආපන්නො. අයං සබ්බො සඞ්ඝො ඉමං ආපත්තිං ආපන්නො’ති. සො එවං වදෙති: ‘කින්තෙ ආවුසො, කරිස්සති පරො ආපන්නො වා අනාපන්නො වා? ඉඞ්ඝ ත්වං ආවුසො, සකාය ආපත්තියා වුට්ඨාහා’ ති. සො චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එවං වදෙති: ‘යො කිර ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති, ඉමං නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම තුම්හෙ ආවුසො, ආපත්තිං ආපන්නා. පටිකරොථ තං ආපත්ති’න්ති. තෙ චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපත්තිං පටිකරෙය්‍යුං, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටිකරෙය්‍යුං, න තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තෙන භික්ඛුනා අකාමා වචනීයා” ති.

චොදනාවත්ථුභාණවාරං නිට්ඨිතං.

---

1. “තත්ථ අඤ්ඤො” ම ජ සං.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතිංසු චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානිංසු "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා"ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං අකංසු. පාතිමොක්ඛං උද්දිසිංසු. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡිංසු බහුතරා. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

2. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 1.

3. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. 'තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 2.

4. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. "තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං. අනාපත්ති." 3.

5. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. "තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 4.

6. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 5.

7. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 6.

8. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 7.

9. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 8.

10. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති. 9.

11. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 10.

12. "ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 11.

13. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති. චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි අරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 12.

14. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති. 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති." 13

15. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 14.

16. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.” 15.

අනාපත්තිපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

---

1. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 1.

2. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති, 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 2.

3. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 3.

4. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා -පෙ- සමසමා -පෙ- ථොකතරා. උද්දිට්ඨං. සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 4-15.

වග්ගාවග්ගසඤ්ඤී පණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

---

1. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'කප්පති නු ඛො අම්හාකං උපොසථො කාතුං? න නු ඛො කප්පතී' ? ති වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 1.

2. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. 'තෙ ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'කප්පති නු ඛො අම්හාකං උපොසථො කාතුං? න නු ඛො කප්පතී?' ති වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 2.

3. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ "කප්පති නු ඛො අම්හාකං උපොසථො කාතුං? න නු ඛො කප්පතී'? ති වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 3.

4. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'කප්පති නු ඛො අම්හාකං උපොසථො කාතුං? න නු ඛො කප්පතී?' ති. වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා -පෙ- සමසමා -පෙ- ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 4-15.

වෙමතිකපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

---

1. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ 'කප්පතෙව අම්හාකං උපොසථො කාතුං. නාම්හාකං න කප්පතී'ති කුක්කුච්චපකතා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 1.

2. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ 'කප්පතෙව අම්හාකං උපොසථො කාතුං නාම්හාකං න කප්පතී'ති කුක්කුච්චපකතා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 2.

3. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ 'කප්පතෙව අම්හාකං උපොසථො කාතුං. නාම්හාකං න කප්පතී'ති කුක්කුච්චපකතා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 3.

4. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ 'කප්පතෙව අම්හාකං උපොසථො කාතුං. නාම්හාකං න කප්පතී'ති කුක්කුච්චපකතා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස." 4-15.

කුක්කුච්චපකතපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

1. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො'ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

2. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො'ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

3. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො'ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

4. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො'ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

5. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො'ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

TOC

6. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

7. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො'ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

8. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

9 "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා'ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො'ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

10. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

11. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

12. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

13. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

14. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං . ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස"

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති, 'අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා' ති. තෙ 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

භෙදපුරෙක්ඛාරපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

පඤ්චවීසතිතිකා නිට්ඨිතා.

1. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති 'අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තී'ති. -පෙ- තෙ න ජානන්ති 'අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තා'ති. -පෙ- තෙ න පස්සන්ති 'අඤ්ඤෙ ආවාසිකෙ භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තෙ' -පෙ- තෙ න පස්සන්ති 'අඤ්ඤෙ ආවාසිකෙ භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තෙ' -පෙ- තෙ න සුණන්ති 'අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තී'ති. -පෙ- තෙ න සුණන්ති අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තා'ති. ආවාසිකෙන ආවාසිකා එකසතපඤ්චසත්තතිතිකා[1] නයතො. ආවාසිකෙන ආගන්තුකා ආගන්තුකෙන ආවාසිකා ආගන්තුකෙන ආගන්තුකා පෙය්‍යාලමුඛෙන සත්තතිකසතානි හොන්ති".

2. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං චාතුද්දසො හොති. ආගන්තුකානං පණ්ණරසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං අනුවත්තිතබ්බං".

3. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පණ්ණරසො හොති. ආගන්තුකානං චාතුද්දසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං අනුවත්තිතබ්බං"

4. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පාටිපදො හොති. ආගන්තුකානං පණ්ණරසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං න අකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී. ආගන්තුකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා උපොසථො කාතබ්බො. සචෙ සමසමා හොන්ති ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං න අකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී. ආගන්තුකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා උපොසථො කාතබ්බො. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා. නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං."

5. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පණ්ණරසො හොති. ආගන්තුකානං පාටිපදො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා. නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා. නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං න අකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී. ආවාසිකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා උපොසථො කාතබ්බො"

1. "පඤ්චසත්තතිතිකනයතො" ඡ ම සං. P T S.

6. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකානං භික්ඛූනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඞ්ගං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං සුපඤ්ඤත්තං මඤ්චපීඨං භිසිබිම්බොහනං පානීයං පරිභොජනීයං සූපට්ඨිතං පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං. පස්සිත්වා වෙමතිකා හොන්ති 'අත්ථි නු ඛො ආවාසිකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො' ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිත්වා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා උපොසථං කරොන්ති අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

7. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ සුණන්ති ආවාසිකානං භික්ඛූනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඞ්ගං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං චඞ්කමන්තානං පදසද්දං සජ්ඣායසද්දං උක්කාසිතසද්දං ඛිපිතසද්දං. සුත්වා වෙමතිකා හොන්ති 'අත්ථි නු ඛො ආවාසිකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො?' ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිත්වා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති. භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

8. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛූනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඞ්ගං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං අඤ්ඤාතකං පත්තං අඤ්ඤාතකං චීවරං අඤ්ඤාතකං නිසීදනං පාදානං ධොතං උදකනිස්සෙකං. පස්සිත්වා වෙමතිකා හොන්ති 'අත්ථි නු ඛො ආගන්තුකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො''? ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිත්වා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

9. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ සුණන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛූනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඞ්ගං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං ආගච්ඡන්තානං පදසද්දං උපාහනපප්ඵොටනසද්දං උක්කාසිතසද්දං ඛිපිතසද්දං. සුත්වා වෙමතිකා හොන්ති 'අත්ථි නු ඛො ආගන්තුකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො'? ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිත්වා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා 'නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො' ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස."

10. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකෙ භික්ඛූ නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති. සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති.

11. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකෙ භික්ඛූ සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති. නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති"

12. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකෙ භික්ඛූ නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති. සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති."

13. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකෙ භික්ඛූ සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති. නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති.

14 න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

15. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

16. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

17. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

18. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

19. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා

20. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

21. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

22. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

23 න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

24. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

25. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

26. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

27. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

28 . න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

29. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

30. න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

31 න භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

32. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

33. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

34. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො -පෙ- සභික්ඛුකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

35. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො -පෙ- සභික්ඛුකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තුන්ති.

36. න භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

37. න සික්ඛමානාය -පෙ- න සාමණෙරස්ස -පෙ- න සාමණෙරියා -පෙ- න සික්ඛං[1] පච්චක්ඛාතකස්ස -පෙ- න අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

38. න ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, යථා ධම්මො, කාරෙතබ්බො.

39. න ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය -පෙ- න පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, යථා ධම්මො, කාරෙතබ්බො.

40. න පණ්ඩකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

41. න ථෙය්‍යසංවාසකස්ස -පෙ- න තිත්ථියපක්කන්තකස්ස -පෙ- න තිරච්ඡානගතස්ස -පෙ- න මාතුඝාතකස්ස -පෙ- න පිතුඝාතකස්ස -පෙ- න අරහන්තඝාතකස්ස -පෙ- න භික්ඛුනිදූසකස්ස -පෙ- න සඞ්ඝභෙදකස්ස -පෙ- න ලොහිතුප්පාදකස්ස -පෙ- න උභතොබ්‍යඤ්ජනකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

42. න භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකපාරිසුද්ධිදානෙන උපොසථො කාතබ්බො අඤ්ඤත්‍ර අවුට්ඨිතාය පරිසාය.

43. න ච භික්ඛවෙ, අනුපොසථෙ උපොසථො කාතබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝසාමග්ගියාති.

උපොසථක්ඛන්ධකො දුතියො.[2]

තතියභාණවාරං.

---

1. "සික්ඛා" ම ඡ සං. 2. "උපොසථක්ඛන්ධකං නිට්ඨිතං." සී මු.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ ඡ අසීති:

තස්ස උද්දානං:-

1. තිත්ථියා බිම්බිසාරො ච සන්නිපතිතුං තුණ්හිකා,
ධම්මං රහො[1] පාතිමොක්ඛං දෙවසිකං තදා සකිං.

2. යථාපරිසා සාමග්ගං[2] සාමග්ගී මද්දකුච්ඡි ච,
සීමා මහතී නදියා අනු ද්වෙ ඛුද්දකානි ච.

3. නවා රාජගහෙ චෙව සීමා අවිප්පවාසනා,
සම්මන්නෙ පඨමං සීමං පච්ඡා සීමං සමූහනෙ

4. අසම්මතා ගාමසීමා නදියා සමුද්දෙ සරෙ,
උදකුක්ඛෙපො සම්භින්දන්ති තථෙවජ්ඣොත්ථරන්ති ච.

5. කති කම්මානි උද්දෙසො සවරා අසතීපි ච,
ධම්මං විනයං තජ්ජෙන්ති පුන විනයතජ්ජනා

6. චොදනා කතෙ ඔකාසෙ අධම්මපටික්කොසනා,
චතු පඤ්ච පරා ආවී සඤ්චිච්ච චෙපි වායමෙ

7. සඞ්ඝටයථා අනජ්ඣිට්ඨයථා චොදනම්හි න ජානති[3],
සම්බහුලා න ජානන්ති සජ්ජුකං න ච ගච්ඡරෙ.

8. කතමී කීවතිකා දූරෙ ආරොචෙතුඤ්ච නස්සරි,
උක්කලාපං[4] ආසනං දීපො[5] දිසා අඤ්ඤෙ[6] බහුස්සුතො

9. සජ්ජුකං වස්සුපොසථො[7] සුද්ධිකම්මඤ්ච ඤාතකා,
ගග්ගො චතු තයො ද්වෙකො ආපත්ති සභාගා සරි.

---

1. “ධම්මරහො” අ වි. ම නු ප.
2. යථාපරිසා සමග්ගං” ම ජ සං. “යථාපරිසාය සමග්ගං” P T S. “යථාපරිසාය සාමග්ගා” ම නු ප. තො වි.
3. “ජායති” අ වි ජ වි.
4. “උක්කලාපො” තො වි. ම නු ප.
5. “පදීපො” P T S.
6. “අඤ්ඤෙද” තො වි. ම නු ප.
7. “සජ්ජුවස්සුපොසථො” අ වි. ජ පු. ම නු ප. “සජ්ජුවස්සුපොසථෙ” තො වි.

10. සබ්බො සඞ්ඝො වෙමතිකො න ජානන්ති [1] බහුස්සුතො,
බහූ සමසමා ථොකා පරිසා අවුට්ඨිතාය ච [2]

11. එකච්චා වුට්ඨිතා සබ්බා ජානන්ති ච වෙමතිකා,
කප්පතෙවාති කුක්කුච්චා ජානං පස්සං සුණන්ති ච.

12. ආවාසිකෙන ආගන්තු චාතුප්පණ්ණරසො පුන,
පාටිපදෙ පණ්ණරසො ලිඞ්ගසංවාසකා [3] උභො.

13. පාරිවාසානුපොසථො [4] අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝසාමග්ගියා,
එතෙ විභත්තා උද්දානා වත්ථු විභූතකාරණාති.

---

1. "න ජානාති" ජ වි. තො වි. ම නු ප.
2. "පරිසායාවුඪිතාය ච" අ වි.
,, පරිසාය අවුට්ඨිතාච P T S ජ වි. ම නු ප.
,, "පරිසාය අවුට්ඨිතා" තො වි.
3. "ලිඞ්ගංසංවාසකා" අ වි. ජ වි. තො වි. ම නු ප.
4. "පාරිවස්සානුපොසථො" අ වි ජ වි. තො වි. ම නු ප.

වස්සූපනායිකක්ඛන්ධකං.

---

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛූනං වස්සාවාසො අප්පඤ්ඤත්තො හොති.

3. තෙධ[1] භික්ඛූ හෙමන්තම්පි ගිම්හම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරන්ති.

4. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා හෙමන්තම්පි ගිම්හම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරිස්සන්ති, හරිතානි තිණානි සම්මද්දන්තා, එකින්ද්‍රියං ජීවං විහෙඨෙන්තා, බහූ ඛුද්දකෙ පාණෙ සඞ්ඝාතං ආපාදෙන්තා? ඉමෙ හි නාම අඤ්ඤතිත්ථියා දුරක්ඛාත-ධම්මා වස්සාවාසං අල්ලීයිස්සන්ති. සඞ්කාසයිස්සන්ති.[2] ඉමෙ හි නාම සකුන්තකා රුක්ඛග්ගෙසු කුලාවකානි කරිත්වා වස්සාවාසං අල්ලීයිස්සන්ති. සඞ්කාසයිස්සන්ති. ඉමෙ හි පන සමණා සක්‍යපුත්තියා හෙමන්තම්පි ගිම්හම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරන්ති, හරිතානි තිණානි සම්මද්දන්තා, එකින්ද්‍රියං ජීවං විහෙඨෙන්තා, බහූ ඛුද්දකෙ පාණෙ සඞ්ඝාතං ආපාදෙන්තා" ති.

5. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං.

6. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

7. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සං උපගන්තු" න්ති.

8. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "කදා නු ඛො වස්සං උපගන්තබ්බ"න්ති.

9. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සානෙ වස්සං උපගන්තු" න්ති.

10. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි "කති නු ඛො[3] වස්සූපනායිකා" ති.

11. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ද්වෙමා භික්ඛවෙ, වස්සූප-නායිකා: පුරිමිකා. පච්ඡිමිකා ච.[4] අපරජ්ජුගතාය ආසාළ්හියා පුරිමිකා උපගන්තබ්බා. මාසගතාය ආසාළ්හියා පච්ඡිමිකා උපගන්තබ්බා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, ද්වෙ වස්සූපනායිකා" ති.

12. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වස්සං උපගන්ත්වා අන්තරාවස්සං චාරිකං චරන්ති.

---

1. "තෙ ඉධ" ම ඡ සං. 2. "සඞ්කසායිස්සන්ති" ම ඡ සං. සඞ්කාපයිස්සන්ති. P T S.
3. "කිත්තකානු ඛො" කෙසුචි P T S. ඡ වි. තො වි ම නු ප.
4. "පච්ඡිමිකාති" ම ඡ සං. P T S.

13. මනුස්සා තථෙව උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා හෙමන්තම්පි ගිම්හම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරිස්සන්ති, හරිතානි තිණානි සම්මද්දන්තා, එකින්ද්‍රියං ජීවං විහෙඨෙන්තා, බහූ ඛුද්දකෙ පාණෙ සඞ්ඝාතං ආපාදෙන්තා? ඉමෙ හි නාම අඤ්ඤතිත්ථියා දුරක්ඛාතධම්මා වස්සාවාසං අල්ලීයිස්සන්ති, සඞ්කාසයිස්සන්ති. ඉමෙ හි නාම සකුන්තකා රුක්ඛග්ගෙසු කුලාවකානි කරිත්වා වස්සාවාසං අල්ලීයිස්සන්ති, සඞ්කාසයිස්සන්ති. ඉමෙ පන සමණා සක්‍යපුත්තියා හෙමන්තම්පි ගිම්හම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරන්ති හරිතානි තිණානි සම්මද්දන්තා, එකින්ද්‍රියං ජීවං විහෙඨෙන්තා, බහූ ඛුද්දකෙ පාණෙ සංඝාතං ආපාදෙන්තා" ති.

14. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා තෙ උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වස්සං උපගන්ත්වා අන්තරාවස්සං චාරිකං චරිස්සන්ති?" ති.

15. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

16. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "න භික්ඛවෙ, වස්සං උපගන්ත්වා පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡිමං වා තෙමාසං අවසිත්වා චාරිකා පක්කමිතබ්බා. යො පක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

17. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ න ඉච්ඡන්ති වස්සං උපගන්තුං.

18. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, වස්සං න උපගන්තබ්බං, යො න උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

19 තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තදහු වස්සූපනායිකාය වස්සං අනුපගන්තුකාමා සඤ්චිච්ච ආවාසං අතික්කමන්ති.

20. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, තදහු වස්සූපනායිකාය වස්සං අනුපගන්තුකාමෙන සඤ්චිච්ච ආවාසො අතික්කමිතබ්බො. යො අතික්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

21. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා මාගධො සෙනියො **බිම්බිසාරො** වස්සං උක්කඩ්ඪිතුකාමො භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි: "යදි පනය්‍යා ආගමෙ ජුණ්හෙ වස්සං උපගච්ඡෙය්‍යුං" න්ති.

22. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රාජූනං අනුවත්තිතු" න්ති.

23. අථ ඛො භගවා **රාජගහෙ** යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන **සාවත්ථි**, තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි, තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති **ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස** ආරාමෙ.

24. තෙන ඛො පන සමයෙන **කොසලෙසු** ජනපදෙසු **උදෙනෙන** උපාසකෙන සඞ්ඝං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති.

25 සො භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි: "ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි දානං ච දාතුං, ධම්මං ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු" න්ති.

26. භික්ඛූ එවමාහංසු: "භගවතා ආවුසො, පඤ්ඤත්තං න වස්සං උපගන්ත්වා පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡිමං වා තෙමාසං අවසිත්වා චාරිකා පක්කමිතබ්බාති. ආගමෙතු උදෙනො උපාසකො යාව භික්ඛූ වස්සං වසන්ති. වස්සං වුට්ඨා ආගමිස්සන්ති. සචෙ පනස්ස අච්චායිකං කරණීයං, තත්ථෙව ආවාසිකානං භික්ඛූනං සන්තිකෙ විහාරං පතිට්ඨාපෙතූ" ති.

27. උදෙනො උපාසකො උජ්ඣායති, ඛීයති, විපාචෙති: "කථං හි නාම භදන්තා මයා පහිතෙ න ආගමිස්සන්ති.[1] අහං හි දායකො කාරකො සංඝුපට්ඨාකො" ති.

28. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ උදෙනස්ස උපාසකස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛීයන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස.

29. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සත්තන්නං සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ ගන්තුං, න ත්වෙව අප්පහිතෙ - භික්ඛුස්ස භික්ඛුණියා සික්ඛමානාය සාමණෙරස්ස සාමණෙරියා උපාසකස්ස උපාසිකාය. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං සත්තන්නං සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ ගන්තුං. න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

30. "ඉධ පන භික්ඛවෙ උපාසකෙන සඞ්ඝං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය 'ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි දානං ච දාතුං, ධම්මං ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු'' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ. න ත්වෙව අප්පහිතෙ, සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො"

1. "ආගච්ඡිස්සන්ති" ම ඡ සං. P T S.

31. ''ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සඞ්ඝං උද්දිස්ස අඩ්ඪයොගො කාරාපිතො හොති -පෙ- පාසාදො කාරාපිතො හොති -පෙ- හම්මියං කාරාපිතං හොති -පෙ- ගුහා කාරාපිතා හොති -පෙ- පරිවෙණං කාරාපිතං හොති -පෙ- කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති -පෙ- උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- කප්පියකුටි කාරාපිතා හොති -පෙ- වච්චකුටි කාරාපිතා හොති -පෙ- චඞ්කමො කාරාපිතො හොති -පෙ- චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- උදපානො කාරාපිතො හොති -පෙ- උදපානසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- ජන්තාඝරං කාරාපිතං හොති -පෙ- ජන්තාඝරසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති -පෙ- මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආරාමො කාරාපිතො හොති -පෙ- ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය, 'ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි දානං ච දාතුං ධම්මං ච සොතුං භික්ඛූ ච පස්සිතු' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ. න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

32. ''ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සම්බහුලෙ භික්ඛූ උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. අඩ්ඪයොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදො කාරාපිතො හොති. හම්මියං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. කප්පියකුටි කාරාපිතා හොති. වච්චකුටි කාරාපිතා හොති. චඞ්කමො කාරාපිතො හොති. චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති. උදපානො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරාපිතා හොති. ජන්තාඝරං කාරාපිතං හොති. ජන්තාඝරසාලා කාරාපිතා හොති. පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවත්ථු කාරපිතං හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය 'ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි දානං ච දාතුං ධම්මඤ්ච සොතුං භික්ඛූ ච පස්සිතු' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ. න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.''

33. ''ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන භික්ඛුණිසඞ්ඝං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලා භික්ඛුණියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුණිං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලා සික්ඛමානායො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සික්ඛමානං උද්දිස්ස -පෙ සම්බහුලෙ සාමණෙරෙ උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරිං උද්දිස්ස -පෙ-. විහාරො කාරාපිතො හොති. අඩ්ඪයොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදො කාරාපිතො හොති. හම්මියං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. කප්පිය-කුටි කාරාපිතා හොති. චඞ්කමො කාරාපිතො හොති, චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති. උදපානො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරා-පිතා හොති. පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'ආගච්ඡන්තු භදන්තා. ඉච්ඡාමි දානං ච දාතුං ධම්මං ච සොතුං භික්ඛූ ච පස්සිතු' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ. න ත්වෙව අප්පහිතෙ: සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.''

34. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන අත්තනො අත්ථාය නිවෙසනං කාරාපිතං හොති. -පෙ- සයනිඝරං කාරාපිතං හොති. -පෙ- උද්දොසිතො[1] කාරාපිතො හොති. -පෙ- අට්ටො කාරාපිතො හොති. -පෙ- මාළො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආපණො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආපණසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- පාසාදො කාරාපිතො හොති. -පෙ- හම්මියං කාරාපිතං හොති. -පෙ- ගුහා කාරාපිතා හොති. -පෙ- පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. -පෙ- කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. -පෙ- උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- රසවතී කාරාපිතා හොති. -පෙ- වච්චකුටී කාරාපිතා හොති. -පෙ- චඞ්කමො කාරාපිතො හොති. -පෙ- චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- උදපානො කාරාපිතො හොති. -පෙ- උදපානසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- ජන්තාඝරං කාරාපිතං හොති. -පෙ- ජන්තාඝරසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති. -පෙ- මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආරාමො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. -පෙ- පුත්තස්ස වා වාරෙය්‍යං හොති. -පෙ- ධීතුයා වා වාරෙය්‍යං හොති. -පෙ- ගිලානො වා හොති. -පෙ- අභිඤ්ඤාතං වා සුත්තන්තං භණති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'ආගච්ඡන්තු භදන්තා. ඉමං සුත්තන්තං පරියාපුණිස්සන්ති, පුරායං සුත්තන්තො පලුජ්ජතී' ති. අඤ්ඤතරං වා පනස්ස කිච්චං හොති කරණීයං වා, සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'ආගච්ඡන්තු භදන්තා. ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ. න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

35. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සඞ්ඝං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ. න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

36. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සඞ්ඝං උද්දිස්ස අඩ්ඪයොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදො කාරාපිතො හොති. හම්මියං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. කප්පියකුටි කාරාපිතා හොති. වච්චකුටී කාරාපිතා හොති. චඞ්කමො කාරාපිතො හොති. චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති. උදපානො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරාපිතා හොති. ජන්තාඝරං කාරාපිතං හොති. ජන්තාඝරසාලා කාරාපිතා හොති. පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු" න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ. න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.'

1. "උද්දසිතො" ම ජ සං.

37. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සම්බහුලෙ භික්ඛූ උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස -පෙ- භික්ඛුණීසඞ්ඝං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලා භික්ඛුණියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුණිං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලා සික්ඛමානායො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සික්ඛමානං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලෙ සාමණෙරෙ උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස පෙ-- එකං සාමණෙරිං උද්දිස්ස -පෙ- අත්තනො අත්ථාය නිවෙසනං කාරාපිතං හොති. සයනිඝරං කාරාපිතං හොති. උද්දොසිතො කාරාපිතො හොති. අට්ටො කාරාපිතො හොති. මාළො කාරාපිතො හොති. ආපණො කාරාපිතො හොති. ආපණසාලා කාරාපිතා හොති. පාසාදො කාරාපිතො හොති. හම්මියං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. රසවතී කාරාපිතා හොති. වච්චකුටි කාරාපිතා හොති. චඞ්කමො කාරාපිතො හොති. චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති. උදපානො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරාපිතා හොති. ජන්තාඝරං කාරාපිතං හොති. ජන්තාඝරසාලා කාරාපිතා හොති. පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. පුත්තස්ස වා වාරෙය්‍යං හොති. ධීතුයා වා වාරෙය්‍යං හොති. ගිලානා වා හොති. අභිඤ්ඤාතං වා සුත්තන්තං භණති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉමං සුත්තන්තං පරියාපුණිස්සන්ති, පුරායං සුත්තන්තො පලුජ්ජතී' ති. අඤ්ඤතරං වා පනස්සා කිච්චං හොති කරණීයං වා. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු'න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ. න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

38. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඞ්ඝං උද්දිස්ස -පෙ- භික්ඛුණියා සඞ්ඝං උද්දිස්ස -පෙ- සික්ඛමානාය සඞ්ඝං උද්දිස්ස -පෙ- සාමණෙරෙන සඞ්ඝං උද්දිස්ස -පෙ- සාමණෙරියා සඞ්ඝං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලෙ භික්ඛූ උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස -පෙ- භික්ඛුණීසඞ්ඝං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලා භික්ඛුණියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුණිං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලා සික්ඛමානායො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සික්ඛමානං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලෙ සාමණෙරෙ උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස -පෙ- සම්බහුලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරිං උද්දිස්ස -පෙ- අත්තනො අත්ථාය විහාරො කාරාපිතො හොති. අඩ්ඪයොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදො කාරාපිතො හොති. හම්මියං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. කප්පියකුටි කාරාපිතා හොති. චඞ්කමො කාරාපිතො හොති. චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති. උදපානො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරාපිතා හොති. පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'ආගච්ඡන්තු අය්‍යා ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ. න ත්වෙව අප්පහිතෙ සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො" ති.

39. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. සො භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි: "අහං හි [1] ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත" න්ති.

40. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං:- "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චන්නං සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි ගන්තුං පගෙව පහිතෙ- භික්ඛුස්ස භික්ඛුණියා සික්ඛමානාය සාමණෙරස්ස සාමණෙරියා[2]. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං පඤ්චන්නං සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි ගන්තුං, පගෙව පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

41. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිලානො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨිස්සාමි වා ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

42. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අනභිරති මෙ උප්පන්නා. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'අනභිරතිං වූපකාසෙස්සාමි වා, වූපකාසාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමී ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

43. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'කුක්කුච්චං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'කුක්කුච්චං විනොදෙස්සාමි වා, විනොදාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමී' ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

44. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: "දිට්ඨිගතං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'දිට්ඨිගතං විවෙචෙස්සාමි වා, විවෙචාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමී' ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

1. "අහං" මජසං. අවි. ජවි. තො ඊ. මනුප.
2. "සාමණෙරාය" සිමු.

45. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති පරිවාසාරහො. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො පරිවාසාරහො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’ න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘පරිවාසදානං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා; ගණපූරකො වා භවිස්සාමී’ ති. සත්තාහං සන්නිවත්තෙතබ්බො.”

46. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: ‘අහං හි මූලාය පටිකස්සනාරහො ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’ න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘මූලාය පටිකස්සනං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී’ ති. සත්තාහං සන්නිවත්තෙතබ්බො.”

47. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානත්තාරහො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: ‘අහං හි මානත්තාරහො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’ න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘මානත්තදානං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී’ ති. සත්තාහං සන්නිවත්තෙතබ්බො.”

48. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු අබ්භානාරහො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: ‘අහං හි අබ්භානාරහො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත” න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘අබ්භානං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී” ති. සත්තාහං සන්නිවත්තෙතබ්බො.”

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස සඞ්ඝො කම්මං කත්තුකාමො හොති. තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: “සඞ්ඝො මෙ කම්මං කත්තුකාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’ න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො කම්මං න කරෙය්‍ය. ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යා’ ති. සත්තාහං සන්නිවත්තෙතබ්බො.”

50. "කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'සඞ්ඝො මෙ කම්මං අකාසි. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගතන්'ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'කින්ති නු ඛො සම්මා වත්තෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය? සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යා'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

51. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී ගිලානා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගතන්'ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨහිස්සාමි වා'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

52. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණියා අනභිරති උප්පන්නා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අනභිරති මෙ උප්පන්නා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගතන්'ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'අනභිරතිං වූපකාසෙස්සාමි වා වූපකාසාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමී'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

53. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණියා කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'කුක්කුච්චං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගතන්'ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'කුක්කුච්චං විනොදෙස්සාමි වා, විනොදාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමී'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

54. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණියා දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'දිට්ඨිගතං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගතන්'ති ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'දිට්ඨිගතං විවෙචෙස්සාමි වා, විවෙචාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමී'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

55. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නා හොති මානත්තාරහා. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නා මානත්තාරහා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගතන්''ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'මානත්තදානං උස්සුක්කං කරිස්සාමී'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

56. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී මූලාය පටිකස්සනාරහා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි මූලාය පටිකස්සනාරහා ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත'න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'මූලාය පටිකස්සනං උස්සුක්කං කරිස්සාමී'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

57. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී අබ්භානාරහා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි අබ්භානාරහා' ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත''න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහ-කරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'අබ්භානං උස්සුක්කං කරිස්සාමී' ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

58. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණියා සඞ්ඝො කම්මං කත්තුකාමො හොති තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා . සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'සඞ්ඝො මෙ කම්මං කත්තු-කාමො. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත'න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො කම්මං න කරෙය්‍ය? ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යා'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

59. "කතං වා පනස්සා හොති සඞ්ඝෙන කම්මං තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'සඞ්ඝො මෙ කම්මං අකාසි. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත''න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි. පගෙව පහිතෙ: "කින්ති නු ඛො සම්මා වත්තෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය? සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යා'ති සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

60. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, සික්ඛමානා ගිලානා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත'න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨිස්සාමි වා'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

61. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සික්ඛමානාය අනභිරති උප්පන්නා හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය සික්ඛා කුපිතා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: “සික්ඛා මෙ කුපිතා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහ-කරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘සික්ඛාසමාදානං උස්සුක්කං කරිස්සාමී’ති සත්තාහං-සන්නිවත්තො කාතබ්බො.”

62. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සික්ඛමානා උපසම්පජ්ජිතුකාමා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: ‘අහං හි උපසම්පජ්ජිතුකාමා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘උපසම්පදං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා. අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී”ති. සත්තාහං. සන්නිවත්තො කාතබ්බො.”

63. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණෙරො ගිලානො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’න්ති ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨ-හිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.”

64. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණෙරස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණෙරස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සාමණෙරස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සාමණෙරො වස්සං පුච්ඡිතුකාමො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: ‘අහං හි වස්සං පුච්ඡිතු-කාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘පුච්ඡිස්සාමි වා. ආචික්ඛිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.”

65. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණෙරො උපසම්පජ්ජිතුකාමො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: ‘අහං හි උපසම්පජ්ජිතු-කාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ. ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘උපසම්පදං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.”

66. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණෙරී[1] ගිලානා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහ-කරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: ‘ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨහිස්සාමි වා” ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.”

1 “සාමණෙරා” සී මු.

67. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණෙරියා අනභිරති උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණෙරියා කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සාමණෙරියා දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සාමණෙරී වස්සං පුච්ඡිතුකාමා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි වස්සං පුච්ඡිතුකාමා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත'න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'පුච්ඡිස්සාමි වා, ආචික්ඛිස්සාමි වා' ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

68. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණෙරී සික්ඛං සමාදියිතුකාමා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි සික්ඛං සමාදියිතුකාමා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත'න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'සික්ඛාසමාදානං උස්සුක්කං කරිස්සාමී'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො"ති.

69. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො මාතා ගිලානා හොති. සා පුත්තස්ස සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි: "අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත"න්ති.

70. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං සත්තන්නං සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ ගන්තුං; න ත්වෙව අප්පහිතෙ. පඤ්චන්නං සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි ගන්තුං. පගෙව පහිතෙ.[1] අයං ච මෙ මාතා ගිලානා. සා ච අනුපාසිකා. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ"න්ති.

71. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං:- "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සත්තන්නං සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි ගන්තුං. පගෙව පහිතෙ. භික්ඛුස්ස භික්ඛුණියා සික්ඛමානාය සාමණෙරස්ස සාමණෙරියා මාතුයා ච පිතුස්ස ච. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං සත්තන්නං සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි ගන්තුං, පගෙව පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො"

72. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස මාතා ගිලානා හොති. සා චෙ පුත්තස්ස සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත'න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: 'ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨහිස්සාමි වා'ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

1 "පහිතෙති" ම ඡ සං

73. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස පිතා ගිලානො හොති. සො චෙ පුත්තස්ස සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත'න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පහිතෙ: "ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි. ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි. ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි. පුච්ඡිස්සාමි වා. උපට්ඨහිස්සාමි වා'ති, සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

74. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස භාතා ගිලානො හොති. සො චෙ භාතුනො සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු මෙ භාතා. ඉච්ඡාමි භාතුනො ආගත' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො."

75. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස භගිනී ගිලානා හොති. සා චෙ භාතුනො සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ භාතා ඉච්ඡාමි භාතුනො ආගත' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො".

76. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස ඤාතකො ගිලානො හොති. සො චෙ භික්ඛුස්ස සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු භදන්තො. ඉච්ඡාමි භදන්තස්ස ආගත' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ. සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ. න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො

77. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුභතිකො[1] ගිලානො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය: 'අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භදන්තා.[2] ඉච්ඡාමි භදන්තානං ආගත' න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො"ති.[3]

78. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස මහාවිහාරො[4] උද්‍රීයති. අඤ්ඤතරෙන උපාසකෙන අරඤ්ඤෙ භණ්ඩං ඡෙදාපිතං හොති. සො භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි. "සචෙ භදන්තා තං භණ්ඩං ආවහාපෙය්‍යුං[5], දජ්ජාහං භදන්තානං තං භණ්ඩ" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඞ්ඝකරණීයෙන ගන්තුං. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො"ති.

වස්සාවාසභාණවාරං නිට්ඨිතං.

---

1. "භික්ඛුගතිකො" ම ජ සං PTS. ජ. වි.
,, "භික්ඛුගතිකො" අ ට්ඨ.
2. "ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ" PTS.
3. "කාතබ්බා" ම ජ සං. අ වි. ජ වි. ථා වි. ම නු ප
4 "විහාරො" ම ජ සං. PTS. ජ. වි. අ වි.
5 "අවහාපෙය්‍යුං" "අවහරෙය්‍යුං" ම ජ සං. PTS

1. තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සූපගතා භික්ඛූ වාළෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති. ගණ්හිංසුපි. පරිපාතිංසුපි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ වාළෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති. ගණ්හන්තිපි. පරිපාතෙන්තිපි. ‘එසෙව අන්තරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.”

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ සිරිංසපෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති. ඩංසන්තිපි. පරිපාතෙන්තිපි. ‘එසෙව[1] අන්තරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.”

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ චොරෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති, විලුම්පන්තිපි. ආකොටෙන්තිපි. ‘එසෙව අන්තරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ පිසාචෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති. ආවිසන්තිපි. ඔජම්පි හරන්ති[2]. ‘එසෙව අන්තරායො’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.”

5. ‘,ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතානං භික්ඛූනං ගාමො අග්ගිනා දඩ්ඪො හොති. භික්ඛූ පිණ්ඩකෙන කිලමන්ති. ‘එසෙව අන්තරායො’ ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතානං භික්ඛූනං සෙනාසනං අග්ගිනා දඩ්ඪං හොති. භික්ඛූ සෙනාසනෙන කිලමන්ති. ‘එසෙව අන්තරායො’ ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.”

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ වස්සූපගතානං භික්ඛූනං ගාමො උදකෙන වූළ්හො හොති. භික්ඛූ පිණ්ඩකෙන කිලමන්ති. ‘එසෙව අන්තරායො’ ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.”

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතානං භික්ඛූනං සෙනාසනං උදකෙන වූළ්හං හොති. භික්ඛූ සෙනාසනෙන කිලමන්ති. ‘එසෙව අන්තරායො’ ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති. වස්සච්ඡෙදස්සා” ති.

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සූපගතානං භික්ඛූනං ගාමො චොරෙහි වුට්ඨාපිතො[3] හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන ගාමො, තෙන ගන්තු” න්ති. ගාමො ද්වෙධා භිජ්ජිත්ථ[4]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන බහුතරා, තෙන ගන්තු” න්ති. බහුතරා අස්සද්ධා හොන්ති අප්පසන්නා. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන සද්ධා පසන්නා, තෙන ගන්තු” න්ති.

1. “එසා” ම නු ප. 2. “හනන්ති” “හරන්තිපි” ම ජ සං. සි.
3. “වුට්ඨාසි” ම ජ සං. P T S. ම නු ප. ථා වි.
4 “භිජ්ජිත්ථ” ම ජ සං P T S. ථා වි. අ වි. ම නු ප. ජ වි.

10, තෙන ඛො පන සමයෙන **කොසලෙසු** ජනපදෙසු අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සූපගතා භික්ඛූ න ලභිංසු ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ න ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං 'එසෙව අන්තරායො' ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

11. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. න ලභන්ති සප්පායානි භොජනානි. 'එසෙව අන්තරායො' ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස."

12. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. ලභන්ති සප්පායානි භොජනානි. න ලභන්ති සප්පායානි භෙසජ්ජානි. 'එසෙව අන්තරායො' ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස."

13. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. ලභන්ති සප්පායානි භොජනානි. ලභන්ති සප්පායානි. භෙසජ්ජානි න ලභන්ති පතිරූපං උපට්ඨාකං. 'එසෙව අන්තරායො' ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස."

14. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතං භික්ඛුං ඉත්ථී නිමන්තෙති: 'එහි භන්තෙ, හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙමි. සුවණ්ණං වා තෙ දෙමි. ඛෙත්තං වා තෙ දෙමි. වත්ථුං වා තෙ දෙමි. ගාවුං වා තෙ දෙමි. ගාවිං වා තෙ දෙමි. දාසං වා තෙ දෙමි. දාසිං වා තෙ දෙමි. ධීතරං වා තෙ දෙමි භරියත්ථාය. අහං වා තෙ භරියා හොමි. අඤ්ඤං වා තෙ භරියං ආනෙමී" ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති: 'ලහුපරිවත්තං ඛො චිත්තං වුත්තං භගවතා. සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අන්තරායො'' ති. පක්කමිතබ්බං අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

15. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතං භික්ඛුං වෙසී නිමන්තෙති. -පෙ- ථුල්ලකුමාරී නිමන්තෙති. -පෙ- පණ්ඩකො නිමන්තෙති. -පෙ- ඤාතකා නිමන්තෙන්ති. -පෙ- රාජානො නිමන්තෙන්ති. -පෙ- චොරා නිමන්තෙන්ති. -පෙ- ධුත්තා නිමන්තෙන්ති. 'එහි භන්තෙ, හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙම. සුවණ්ණං වා තෙ දෙම. ඛෙත්තං වා තෙ දෙම. වත්ථුං වා තෙ දෙම. ගාවුං වා තෙ දෙම. ගාවිං වා තෙ දෙම. දාසං වා තෙ දෙම. දාසිං වා තෙ දෙම. ධීතරං වා තෙ දෙම භරියත්ථාය. අඤ්ඤං වා තෙ භරියං ආනෙමා' ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති: 'ලහුපරිවත්තං ඛො චිත්තං වුත්තං භගවතා. සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අන්තරායො' ති. පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස."

TOC

16. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු අස්සාමිකං නිධිං පස්සති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති: 'ලහුපරිවත්තං ඛො චිත්තං වුත්තං භගවතා. සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අන්තරායො' ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස."

17. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු පස්සති සම්බහුලෙ භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්තෙ. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති 'ගරුකො ඛො සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා මයි සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝො භිජ්ජී'ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස."

18. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති 'අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්තී' ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති: 'ගරුකො ඛො සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා මයි සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝො භිජ්ජී' ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස."

19. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති 'අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්තී' ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති: 'තෙ ඛො මෙ භික්ඛූ මිත්තා. ත්‍යාහං වක්ඛාමි. – ගරුකො ඛො ආවුසො, සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා ආයස්මන්තානං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා'ති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං. සුස්සූසිස්සන්ති. සොතං ඔදහිස්සන්තී'ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස."

20. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති 'අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්තී' ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති: 'තෙ ඛො මෙ භික්ඛූ න මිත්තා. අපි ච යෙ තෙසං මිත්තා, තෙ මෙ මිත්තා. ත්‍යාහං වක්ඛාමි. තෙ වුත්තා තෙ වක්ඛන්ති – ගරුකො ඛො ආවුසො සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා, මා ආයස්මන්තානං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා'ති. කරිස්සන්ති මෙ [1] වචනං, සුස්සූසිස්සන්ති. සොතං ඔදහිස්සන්තීති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස."

21. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති 'අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලෙහි භික්ඛූහි සඞ්ඝො භින්නො' ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති: 'තෙ ඛො මෙ භික්ඛූ මිත්තා, ත්‍යාහං වක්ඛාමි – ගරුකො ඛො ආවුසො සංඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා ආයස්මන්තානං සංඝභෙදො රුච්චිත්ථා ති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං. සුස්සූසිස්සන්ති. සොතං ඔදහිස්සන්තීති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස."

1. "තෙසං" ම ඡ සං. අ වි. ඡ පු

TOC

22 “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලෙහි භික්ඛූහි සඞ්ඝො භින්නො” ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘තෙ ඛො මෙ භික්ඛූ න මිත්තා. අපි ච යෙ තෙසං මිත්තා, තෙ මෙ මිත්තා. ත්‍යාහං වක්ඛාමි. තෙ වුත්තා තෙ වක්ඛන්ති – ගරුකො ඛො ආවුසො, සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා ආයස්මන්තානං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ ති. කරිස්සන්ති මෙ[1] වචනං. සුස්සූසිස්සන්ති. සොතං ඔදහිස්සන්තී’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.”

23. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකස්මිං[2] කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛුණියො සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්තී’ ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුණියො මිත්තා. තාහං වක්ඛාමි – ගරුකො ඛො භගිනියො සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ ති කරිස්සන්ති. මෙ වචනං. සුස්සූසිස්සන්ති. සොතං ඔදහිස්සන්තී’ ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.”

24. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛුණියො සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්තී’ ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති: ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුණියො න මිත්තා. අපි ච යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තාහං වක්ඛාමි. තා වුත්තා තා වක්ඛන්ති – ගරුකො ඛො භගිනියො සංඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සංඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං. සුස්සූසිස්සන්ති. සොතං ඔදහිස්සන්තී’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.”

25. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලාහි භික්ඛුණීහි සඞ්ඝො භින්නො’ ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුනියො මිත්තා. තාහං වක්ඛාමි – ගරුකො ඛො භගිනියො සංඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සංඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං. සුස්සූසිස්සන්ති. සොතං ඔදහිස්සන්තී’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.”

26. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලාහි භික්ඛුණීහි සඞ්ඝො භින්නො’ ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුණියො න මිත්තා. අපි ච යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තාහං වක්ඛාමි. තා වුත්තා තා වක්ඛන්ති – ගරුකො ඛො භගිනියො සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං. සුස්සූසිස්සන්ති. සොතං ඔදහිස්සන්තී’ති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්සා” ති.

1. “තෙසං” මජ සං. අ වි. ජ පු. 2. “අමුකස්මිං” මජ සං. P T S.

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වජෙ වස්සං උපගන්තුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වජෙ වස්සං උපගන්තු"න්ති. වජො වුට්ඨාසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන වජො, තෙන ගන්තු"න්ති.

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සූපනායිකාය සත්ථෙන ගන්තුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සත්ථෙ වස්සං උපගන්තු"න්ති.

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සූපනායිකාය නාවාය ගන්තුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නාවාය වස්සං උපගන්තු" න්ති.

30. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති. ඛීයන්ති. විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි පිසාචිල්ලිකා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

31. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ රුක්ඛවිටභියා වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි මිගලුද්දකා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, රුක්ඛවිටභියා වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

32. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. දෙවෙ වස්සන්තෙ රුක්ඛමූලම්පි නිම්බකොසම්පි උපධාවන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, අජ්ඣොකාසෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, අපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

33. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අසෙනාසනිකා වස්සං උපගච්ඡන්ති. සීතෙනපි උණ්හෙනපි කිලමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, අසෙනාසනිකෙන වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

34. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඡවකුටිකාය වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති. ඛීයන්ති. විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි ඡවඩාහකා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, ඡවකුටිකාය වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

35. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඡත්තෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති. ඛීයන්ති. විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි ගොපාලකා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං "න භික්ඛවෙ, ඡත්තෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

36. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ වාටියා වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති. ඛීයන්ති. විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, වාටියා වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

37. තෙන ඛො පන සමයෙන **සාවත්ථියා** සංඝෙන කතිකා[1] කතා හොති: "අනන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ"න්ති. **විසාඛාය** මිගාරමාතුය නත්තා භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි භික්ඛූ එවමාහංසු: "සඞ්ඝෙන ඛො ආවුසො කතිකා කතා – 'අනන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ' න්ති. ආගමෙහි ආවුසො, යාව භික්ඛූ වස්සං වසන්ති. වස්සං වුත්ථා පබ්බාජෙස්සන්තී" ති.

38. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ වස්සං වුත්ථා **විසාඛාය** මිගාරමාතුයා නත්තාරං එතදවොචුං: "එහිදානි ආවුසො පබ්බජාහී" ති. සො එවමාහ: "සචාහං භන්තෙ පබ්බජිතො අස්සං, අභිරමෙය්‍යං චාහං.[2] න'දානාහං භන්තෙ, පබ්බජිස්සාමී" ති. විසාඛා මිගාරමාතා උජ්ඣායති. ඛීයති. විපාචෙති: "කථං හි නාම අය්‍යා එවරූපං කතිකං කරිස්සන්ති: 'අනන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ' න්ති. කං කාලං ධම්මො න චරිතබ්බො" ති.

39. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ විසාඛාය මිගාරමාතුයා උජ්ඣායන්තියා ඛීයන්තියා විපාචෙන්තියා. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, එවරූපා කතිකා කාතබ්බා: 'අනන්තරා වස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ' න්ති. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

40. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතා **උපනන්දෙන** සක්‍යපුත්තෙන රඤ්ඤො **පසෙනදිස්ස** කොසලස්ස වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය.

41. සො තං ආවාස ගච්ඡන්තො අද්දස, අන්තරාමග්ගෙ ද්වෙ ආවාසෙ බහුචීවරකෙ. තස්ස එතදහොසි: "යන්නූනාහං ඉමෙසු ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසෙය්‍යං, එවං මෙ බහුං චීවරං[3] උප්පජ්ජිස්සතී" ති.

42. සො තෙසු ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසි. රාජා පසෙනදි කොසලො උජ්ඣායති. ඛීයති. විපාචෙති: "කථං හි නාම අය්‍යො උපනන්දො සක්‍යපුත්තො අම්හාකං වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙස්සති? නනු භගවතා අනෙකපරියායෙන මුසාවාදො ගරහිතො? මුසාවාදා වෙරමණී පසත්ථා?" ති.

1 "එවරූපා කතිකා" ම ඡ සං. 2. "අභිරමෙය්‍යාමහං" ම ඡ සං. P T S.
3. "බහුචීවරං" P T S. අ වි. ජ පු. ගතා වි.

43. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛීයන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙස්සති? න නු භගවතා අනෙකපරියායෙන මුසාවාදො ගරහිතො? මුසාවාදා වෙරමණී පසත්ථා"? ති.

44. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං පටිපුච්ඡි: "සච්චං කිර ත්වං උපනන්ද, රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙසී?" ති. "සච්චං භගවා[1]". විගරහි බුද්ධො භගවා: "කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙස්සසි නනු මයා මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන මුසාවාදො ගරහිතො? මුසාවාදා වෙරමණී පසත්ථා? නෙතං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය - පෙ - විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි:

45. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො පස්සති අන්තරාමග්ගෙ ද්වෙ ආවාසෙ බහුචීවරකෙ. තස්ස එවං හොති: 'යන්නූනාහං ඉමෙසු ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසෙය්‍යං. එවං මෙ බහුං චීවරං උප්පජ්ජිස්සතී'ති. සො තෙසු ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

46. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති. පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ[2] විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

47. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

66. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස"

1 "භගවාති" ම ජ සං. 2. "පාටිපදෙන" P T S.

49. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

50. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

51. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අන්තො සන්නිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පුරිමිකා ච පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති."

52. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො සත්තාහං අනාගතාය පවාරණාය සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති."

53. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

54. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති - පෙ - සො ද්වීහතීහං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති - පෙ - සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති - පෙ - සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා වීතිනාමෙති තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස. - පෙ - සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අන්තො සන්නිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති."

55. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො සත්තාහං අනාගතාය පවාරණාය සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, තස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පුරිමිකා ච පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති."

56. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

57. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

58. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

59. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

60. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති, සො තං සත්තාහං බහිද්ධා වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

61. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං. උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අඤ්ඤත්‍ර සන්නිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති."

62. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො සත්තාහං අනාගතාය කොමුදියා චාතුමාසිනියා සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති."

63. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස."

64. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති. -පෙ- සො ද්වීහතීහං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති -පෙ- සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති -පෙ- ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අඤ්ඤත්‍ර සන්නිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති."

65. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති· පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො සත්තාහං අනාගතාය කොමුදියා චාතුමාසිනියා සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති."

වස්සූපනායිකක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො තතියො[1].

---

1. "ඛන්ධකං නිට්ඨිතං තතියං" අ වි. තො වි. ජ වි. ම නු ප. සි මු.

තස්ස උද්දානං:-

1. උපගන්තුං[1] කදා චෙව කති අන්තර[2] වස්ස ච,
න ඉච්ඡන්ති ච සඤ්චිච්ච උක්කඩ්ඪිතුං උපාසකො.

2. ගිලානො මාතා පිතා ච[3] භාතා ච අථ ඤාතකො,
භික්ඛුගතිකො විහාරො වාළා චාපි සිරිංසපා.

3. චොරා චෙව පිසාචා ච දඩ්ඪා තදුභයෙන ච,
වූළ්හොදකෙන වුට්ඨාසි බහුතරා ච දායකා.

4. ලූඛපණීතසප්පායභෙසජ්ජුපට්ඨකෙන ච
ඉත්ථී වෙසී කුමාරී ච පණ්ඩකො ඤාතකෙන ච.

5. රාජා චොරා[4] ධුත්තා නිධි[5] භෙදා අට්ඨවිධෙන ච[6],
වජො සත්ථො ච[7] නාවා ච සුසිරෙ විටභාය ච[8].

6. අජ්ඣොකාසෙ[9] වස්සාවාසො අසෙනාසනිකෙන ච,
ඡවකුටිකා ඡත්තෙ ච චාටියා ච උපෙන්ති තෙ.

7. කතිකා පටිස්සුණිත්වා බහිද්ධා ච උපොසථා[10],
පුරිමිකා පච්ඡිමිකා යථා ඤායෙන යොජයෙ.

8. අකරණීයො[11] පක්කමති සකරණීයො[12] තථෙව ච,
ද්වීහතීහං [13]වසිත්වාන සත්තාහකරණෙන ච[14].

9. සත්තාහනාගතා චෙව ආගච්ඡෙය්‍ය න එය්‍ය වා,
වත්ථුද්දානෙ අන්තරිකා තන්තිමග්ගං නිසාමයෙති

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ[15] ද්වෙ පණ්ණාස[16].

---

1. "උපගන්තු" අ වි. ජ වි. ම නු ප. තො වි. 2. "අන්තරා" ම ඡ සං. P T S.
3. "මාතා ච පිතා" ම ඡ සං. P T S. 4 "රාජචොරා" ම නු ප. තො වි.
5. "ධුත්තා ච නිධි" තො වි. ම නු ප. 6. "භෙද අට්ඨවිධෙන ච" ම ඡ සං.
7. "වජසත්ථා" ම ඡ සං
,, "වජාසත්ථා ච" P T S. තො වි. ම නු ප.
8. "විටභියා" ම ඡ සං.
9. "අජ්ඣොකාසෙ ච" මනුප. තො වි. 10. "උපොසථො" අ වි. ජ වි
11. "අකරණී" ම ඡ සං. 12. "සකරණී" ම ඡ සං.
13. "ද්වීහතීහා ච පුන ච" ම ඡ සං. ම නු ප. තො වි.
,, "ද්වීහාතීහා ච දුන" P T S.
14. "සත්තාහකරණීයෙන ච" ම ඡ සං. P T S. 15 "වත්ථූනි" ම ඡ සං
16. "පණ්ණාසා" අ වි. ජ වි.

පවාරණක්ඛන්ධකං.

---

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා **සාවත්ථියං** විහරති **ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස** ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ **කොසලෙසු** ජනපදෙසු අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු.

2. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: "කෙන නු ඛො මයං උපායෙන සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා?"ති.

3. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: "සචෙ ඛො මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපෙය්‍යාම, න සල්ලපෙය්‍යාම, යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය සො ආසනං පඤ්ඤපෙය්‍ය පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපෙය්‍ය, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙය්‍ය, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙය්‍ය. යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය, සචස්ස භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛෙය්‍ය, භුඤ්ජෙය්‍ය, නො චෙ ආකඞ්ඛෙය්‍ය අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙය්‍ය, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙය්‍ය, සො ආසනං උද්ධරෙය්‍ය, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙය්‍ය, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා පටිසාමෙය්‍ය, පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙය්‍ය, භත්තග්ගං සම්මජ්ජෙය්‍ය, යො පස්සෙය්‍ය පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං සො උපට්ඨාපෙය්‍ය, සචස්ස හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙය්‍ය, නත්වෙව තප්පච්චයා වාචං භින්දෙය්‍ය. එවං ඛො මයං සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා" ති.

4. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපිංසු. න සල්ලපිංසු. යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සො ආසනං පඤ්ඤපෙති. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපති. අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සචෙ හොති භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛති, භුඤ්ජති. නො චෙ ආකඞ්ඛති, අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙති. අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උද්ධරති. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති. අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා පටිසාමෙති. පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙති. භත්තග්ගං සම්මජ්ජති. යො පස්සති පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං, සො උපට්ඨාපෙති. සචස්ස හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙති. න ත්වෙව තප්පච්චයා වාචං භින්දති.

5. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං වස්සං වුත්ථානං භික්ඛූනං භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ වස්සං වුත්ථා තෙමාසච්චයෙන සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන **සාවත්ථි,** තෙන පක්කමිංසු. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවත්ථි, **ජෙතවනං, අනාථපිණ්ඩිකස්ස** ආරාමො, යෙන භගවා, තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු.

6. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ එතදවොච: "කච්චි භික්ඛවෙ, ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා?" ති.

7. "ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා. සමග්ගා ච මයං භන්තෙ, සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිම්හ. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිම්හා" ති.

8. ජානන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති. ජානන්තාපි න පුච්ඡන්ති. කාලං විදිත්වා පුච්ඡන්ති. කාලං විදිත්වා න පුච්ඡන්ති. අත්ථසංහිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති නො අනත්ථසංහිතං. අනත්ථසංහිතෙ සෙතුඝාතො තථාගතානං.

9. ද්විහාකාරෙහි බුද්ධා භගවන්තො භික්ඛූ පටිපුච්ඡන්ති, "ධම්මං වා දෙසෙස්සාම. සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමා" ති.

10. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ එතදවොච: "යථා කථම්පන තුම්හෙ භික්ඛවෙ, සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා?" ති.

11. "ඉධ මයං භන්තෙ, සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ **කොසලෙසු** ජනපදෙසු අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිම්හා. තෙසං නො භන්තෙ, අම්හාකං එතදහොසි: "කෙන නු ඛො මයං උපායෙන සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා?" ති.

12. “තෙසං නො භන්තෙ, අම්හාකං එතදහොසි: ‘සචෙ ඛො මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපෙය්‍යාම, න සල්ලපෙය්‍යාම, යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය, සො ආසනං පඤ්ඤපෙය්‍ය, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපෙය්‍ය, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙය්‍ය, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙය්‍ය, යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය, සචස්ස භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛෙය්‍ය, භුඤ්ජෙය්‍ය, නො චෙ ආකඞ්ඛෙය්‍ය, අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙය්‍ය, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙය්‍ය, සො ආසනං උද්ධරෙය්‍ය, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙය්‍ය, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා පටිසාමෙය්‍ය, පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙය්‍ය, භත්තග්ගං සම්මජ්ජෙය්‍ය, යො පස්සෙය්‍ය, පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං, සො උපට්ඨාපෙය්‍ය, සචස්ස හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙය්‍ය, න ත්වෙව තප්පච්චයා වාචං භින්දෙය්‍ය, එවං ඛො මයං සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා’ති.

13. “අථ ඛො මයං භන්තෙ, අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපිම්හා. න සල්ලපිම්හා. යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සො ආසනං පඤ්ඤපෙති. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපති. අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙති. පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සචෙ හොති භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛති, භුඤ්ජති. නො චෙ ආකඞ්ඛති, අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙති. අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උද්ධරති. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති. අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා පටිසාමෙති. පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙති. භත්තග්ගං සම්මජ්ජති. යො පස්සති පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං සො උපට්ඨාපෙති. සචස්ස හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙති. න ත්වෙව තප්පච්චයා වාචං භින්දති. එවං ඛො මයං භන්තෙ, සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිම්හා. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිම්හා” ති.

14. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “අඵාසුකඤ්ඤෙව[1] කිර‘මෙ[2] භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා[3] සමානා ඵාසුකම්හ[4] වුත්ථා’ති පටිජානන්ති. පසුසංවාසඤ්ඤෙව කිර‘මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා සමානා ඵාසුකම්හ වුත්ථා’ති පටිජානන්ති. එළකසංවාසඤ්ඤෙව කිර ‘මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා සමානා ඵාසුකම්හ වුත්ථා’ති පටිජානන්ති. සපත්තසංවාසඤ්ඤෙව කිර ‘මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුත්ථා සමානා ඵාසුකම්හ වුත්ථා’ති පටිජානන්ති. කථං හි නාම‘මෙ[5] භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා මූගබ්බතං තිත්ථියසමාදානං සමාදියිස්සන්ති. නෙතං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “න භික්ඛවෙ, මූගබ්බතං තිත්ථියසමාදානං සමාදියිතබ්බං. යො සමාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සං වුත්ථානං භික්ඛූනං තීහි ඨානෙහි පවාරෙතුං දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. සා වො භවිස්සති අඤ්ඤමඤ්ඤානුලොමතා ආපත්තිවුට්ඨානතා විනයපුරෙක්ඛාරතා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පවාරෙතබ්බං: ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො-

1. “අඵාසුකඤ්ඤෙව” ම ඡ සං. PTS. 2 “කිරිමෙ ’ ජ වි. 3. “වුට්ඨා” ම ඡ සං.
4. “ඵාසුම්හා” ම ඡ සං. PTS. 5. “කථං හි නාම භික්ඛවෙ” ම ඡ සං.
5. “කථං හි නාම මෙ භික්ඛවෙ” අ වි. ම නු ප.

"සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. අජ්ජ පවාරණා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා" ති.

15. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො "සඞ්ඝං ආවුසො පවාරෙමි දිට්ඨෙන .වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි ආවුසො සඞ්ඝං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. තතියම්පි ආවුසො සඞ්ඝං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි" ති.

16. නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: "සඞ්ඝං භන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි භන්තෙ, සඞ්ඝං – පෙ – තතියම්පි භන්තෙ, සඞ්ඝං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි" ති.

17. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථෙරෙසු භික්ඛූසු උක්කුටිකං නිසින්නෙසු පවාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා තෙ උජ්ඣායන්ති ඛීයන්ති විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථෙරෙසු භික්ඛූසු උක්කුටිකං නිසින්නෙසු පවාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡිස්සන්ති" ති.

18. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථෙරෙසු භික්ඛූසු උක්කුටිකං නිසින්නෙසු පවාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡන්ති ?" ති. "සච්චං භගවා".

විගරහි බුද්ධො භගවා: "කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා ථෙරෙසු භික්ඛූසු උක්කුටිකං නිසින්නෙසු පවාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡිස්සන්ති ?

19. නෙතං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වා පසාදාය –පෙ– විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "න භික්ඛවෙ, ථෙරෙසු භික්ඛූසු උක්කුටිකං නිසින්නෙසු පවාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡිතබ්බං, යො අච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බෙහෙව උක්කුටිකං නිසින්නෙහි පවාරෙතු" න්ති.

20. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ථෙරො ජරාදුබ්බලො යාව සබ්බෙ පවාරෙන්තීති[1] උක්කුටිකං නිසින්නො ආගමයමානො මුච්ඡිතො පපති.

21. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදනන්තරා උක්කුටිකං නිසීදිතුං යාව පවාරෙති. පවාරෙත්වා ආසනෙ නිසීදිතු"න්ති.

22. අථ ඛො භික්ඛූනං[2] එතදහොසි: "කති නු ඛො පවාරණා?"ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ද්වෙ'මා භික්ඛවෙ, පවාරණා: චාතුද්දසිකා[3] පණ්ණරසිකා ච. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, ද්වෙ පවාරණා"ති.

23. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: "කති නු ඛො පවාරණකම්මානී?"ති[4]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ, පවාරණකම්මානි: අධම්මෙන වග්ගං පවාරණකම්මං. අධම්මෙන සමග්ගං පවාරණකම්මං. ධම්මෙන වග්ගං පවාරණකම්මං. ධම්මෙන සමග්ගං පවාරණකම්මං."

24. "තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං අධම්මෙන වග්ගං පවාරණකම්මං, න භික්ඛවෙ, එවරූපං පවාරණකම්මං කාතබ්බං. න ච මයා එවරූපං පවාරණකම්මං අනුඤ්ඤාතං."

25. "තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං අධම්මෙන සමග්ගං පවාරණකම්මං, න භික්ඛවෙ, එවරූපං පවාරණකම්මං කාතබ්බං. න ච මයා එවරූපං පවාරණකම්මං අනුඤ්ඤාතං."

26. "තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං ධම්මෙන වග්ගං පවාරණකම්මං, න භික්ඛවෙ, එවරූපං පවාරණකම්මං කාතබ්බං. න ච මයා එවරූපං පවාරණකම්මං අනුඤ්ඤාතං."

27. "තත්‍ර භික්ඛවෙ, යමිදං ධම්මෙන සමග්ගං පවාරණකම්මං, එවරූපං භික්ඛවෙ, පවාරණකම්මං කාතබ්බං. එවරූපඤ්ච මයා පවාරණකම්මං අනුඤ්ඤාතං."

28. "තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, එවරූපං පවාරණකම්මං කරිස්සාම, යදිදං ධම්මෙන සමග්ගන්ති එවං හි වො භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බ"න්ති."

29. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "සන්නිපතථ භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො පවාරෙස්සතී"ති.

30. එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: "අත්ථි භන්තෙ, භික්ඛු ගිලානො. සො අනාගතො"ති. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා පවාරණං දාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දාතබ්බා: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'පවාරණං දම්මි. පවාරණං මෙ හර. පවාරණං මෙ ආරොචෙහි[5] මමත්ථාය පවාරෙහී'ති.

1. "පවාරෙන්ති". සි අ වි. 2. "තෙසං භික්ඛූනං" අ වි. ජ වි. තො වි.
3. "චාතුද්දසිකා ච" ම ඡ සං. ජ වි. මු නු ප. 4. "පවාරණකම්මානි" සි
5. "පවාරණං මෙ ආරොචෙහි" අයං පාඨො - සී. මු. පොත්ථකෙ න දිස්සතෙ.

කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දින්නා හොති පවාරණා. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති; න දින්නා හොති පවාරණා. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්චෙන වා පීඨෙන වා සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආනෙත්වා පවාරෙතබ්බං. සචෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛූනං එවං හොති[1]: 'සචෙ ඛො මයං ගිලානං ඨානා චාවෙස්සාම, ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති, කාලකිරියා වා භවිස්සතී' ති. න භික්ඛවෙ, ගිලානො[2] ඨානා චාවෙතබ්බො. සඞ්ඝෙන තත්ථ ගන්ත්වා පවාරෙතබ්බං. න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස."

31. "පවාරණාහාරකො[3] චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය තත්ථෙව පක්කමති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බා පවාරණා. පවාරණාහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය තත්ථෙව විබ්භමති -පෙ- කාලං කරොති -පෙ- 'සාමණෙරො' පටිජානාති -පෙ- 'සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො' පටිජානාති -පෙ- 'උම්මත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'ඛිත්තචිත්තො' පටිජානාති -පෙ- 'වෙදනට්ටො' පටිජානාති -පෙ- 'ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'පණ්ඩකො' පටිජානාති -පෙ- 'ථෙය්‍යසංවාසකො' පටිජානාති -පෙ- 'තිත්ථියපක්කන්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'තිරච්ඡානගතො' පටිජානාති -පෙ- 'මාතුඝාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'පිතුඝාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'අරහන්තඝාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'භික්ඛුනීදූසකො' පටිජානාති -පෙ- 'සඞ්ඝභෙදකො' පටිජානාති -පෙ- 'ලොහිතුප්පාදකො' පටිජානාති -පෙ- 'උභතොබ්‍යඤ්ජනකො' පටිජානාති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බා පවාරණා."

32. "පවාරණාහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය අන්තරාමග්ගෙ පක්කමති, අනාහටා හොති පවාරණා. පවාරණාහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය අන්තරාමග්ගෙ විබ්භමති -පෙ- කාලං කරොති -පෙ- 'සාමණෙරො' පටිජානාති -පෙ- 'සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො' පටිජානාති -පෙ- 'උම්මත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'ඛිත්තචිත්තො' පටිජානාති -පෙ- 'වෙදනට්ටො' පටිජානාති -පෙ- 'ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'පණ්ඩකො' පටිජානාති -පෙ- 'ථෙය්‍යසංවාසකො' පටිජානාති -පෙ- 'තිත්ථියපක්කන්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'තිරච්ඡානගතො' පටිජානාති -පෙ- 'මාතුඝාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'පිතුඝාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'අරහන්තඝාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'භික්ඛුනීදූසකො' පටිජානාති -පෙ- 'සඞ්ඝභෙදකො' පටිජානාති -පෙ- 'ලොහිතුප්පාදකො' පටිජානාති -පෙ- 'උභතොබ්‍යඤ්ජනකො' පටිජානාති, අනාහටා හොති පවාරණා."

---

1. "එතදහොසි" ම ඡ සං. 2. "ගිලානො භික්ඛු" ම ඡ සං.
3. "පවාරණහාරකො" ම ඡ සං.

33. "පවාරණාහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය සඞ්ඝප්පත්තො පක්කමති, ආහටා හොති පවාරණා. පවාරණාහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය සඞ්ඝප්පත්තො විබ්භමති -පෙ- කාලං කරොති -පෙ- 'සාමණෙරො' පටිජානාති -පෙ- 'සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො' පටිජානාති -පෙ- 'උම්මත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'ඛිත්තචිත්තො' පටිජානාති -පෙ- 'වෙදනට්ටො' පටිජානාති -පෙ- 'ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'පණ්ඩකො' පටිජානාති -පෙ- 'ථෙය්‍යසංවාසකො' පටිජානාති -පෙ- 'තිත්ථියපක්කන්තකො' පටිජානාති -පෙ- 'තිරච්ඡානගතො' පටිජානාති -පෙ- 'මාතුඝාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'පිතුඝාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'අරහන්තඝාතකො' පටිජානාති -පෙ- 'භික්ඛුනිදූසකො' පටිජානාති -පෙ- 'සඞ්ඝභෙදකො' පටිජානාති -පෙ- 'ලොහිතුප්පාදකො' පටිජානාති -පෙ- 'උභතොබ්‍යඤ්ජනකො' පටිජානාති ආහටා හොති පවාරණා."

34. "පවාරණාහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය සඞ්ඝප්පත්තො සුත්තො නාරොචෙති, ආහටා හොති පවාරණා. පවාරණාහාරකස්ස අනාපත්ති.[1] පවාරණාහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය සඞ්ඝප්පත්තො පමත්තො[2] නාරොචෙති -පෙ- සමාපන්නො නාරොචෙති, ආහටා හොති පවාරණා. පවාරණාහාරකස්ස අනාපත්ති."

35. "පවාරණාහාරකො චෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය සඞ්ඝප්පත්තො සඤ්චිච්ච නාරොචෙති, ආහටා හොති පවාරණා. පවාරණාහාරකස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය පවාරණං දෙන්තෙන ඡන්දම්පි දාතුං - සන්ති සඞ්ඝස්ස කරණීය"න්ති.

36. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං තදහු පවාරණාය ඤාතකා ගණ්හිංසු. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදහු පවාරණාය ඤාතකා ගණ්හන්ති. තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං මුඤ්චථ,[3] යාවායං භික්ඛු පවාරෙතී'ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො මුහුත්තං එකමන්තං හොථ. යාවායං භික්ඛු පවාරණං දෙතී'ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං නිස්සීමං නෙථ, යාව සඞ්ඝො පවාරෙතී'ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස."

1. "පවාරණාහාරකස්ස අනාපත්ති"ති, කෙසුචි පොත්ථකෙසු න දිස්සති.
2. "සුත්තො" ම ඡ සං. තො වි. ජ වි. ම නු ප. තො වි.
3. "මුඤ්ඤථ" තො වි. තො වි ම නු ප. අ වි.

37. ''ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං තදහු පවාරණාය රාජානො ගණ්හන්ති -පෙ- චොරා ගණ්හන්ති -පෙ- ධුත්තා ගණ්හන්ති -පෙ- භික්ඛුපච්චත්ථිකා ගණ්හන්ති. තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු පවාරෙතී'ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ භික්ඛු පච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො මුහුත්තං එකමන්තං හොථ, යාවායං භික්ඛු පවාරණං දෙතී'ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා: 'ඉඞ්ඝ තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං නිස්සීමං නෙථ, යාව සඞ්ඝො පවාරෙතී' ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය පඤ්ච භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: ''භගවතා පඤ්ඤත්තං සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බන්ති. මයඤ්චම්හා පඤ්ච ජනා. කථං නු ඛො අම්හෙහි පවාරෙතබ්බ''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චන්නං සඞ්ඝෙ පවාරෙතු'' න්ති.

39. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය චත්තාරො භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: ''භගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චන්නං සඞ්ඝෙ පවාරෙතුං.[1] මයඤ්චම්හා චත්තාරො ජනා. කථං නු ඛො අම්හෙහි පවාරෙතබ්බ''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''අනුජානාමි භික්ඛවෙ, චතුන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පවාරෙතබ්බං. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා:-

40. ''සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තො. අජ්ජ පවාරණා. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙය්‍යාමාති. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා: ''අහං ආවුසො ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි අහං ආවුසො ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි -පෙ- තතියම්පි අහං ආවුසො ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී'ති.''

41. ''නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා: අහං භන්තෙ ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි අහං භන්තෙ ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි -පෙ- තතියම්පි අහං භන්තෙ ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී' ති.''

1. ''පවාරෙතුන්ති'' ම ඡ සං.

42. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය තයො භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චන්නං සඞ්ඝෙ පවාරෙතුං. චතුන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. මයඤ්චම්හ තයො ජනා. කථන්නු ඛො අම්හෙහි පවාරෙතබ්බ”න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණ්ණන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පවාරෙතබ්බං. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා:”

43. “සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා. අජ්ජ පවාරණා. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙය්‍යාමාති. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා: ‘අහං ආවුසො ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි අහං ආවුසො ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි. -පෙ- තතියම්පි අහං ආවුසො ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී’ ති.”

44. “නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා: ‘අහං භන්තෙ ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී’ ති. දුතියම්පි අහං භන්තෙ ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි. -පෙ- තතියම්පි අහං භන්තෙ ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී’ති.”

45. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය ද්වෙ භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චන්නං සඞ්ඝෙ පවාරෙතුං. චතුන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. තිණ්ණන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. මයඤ්චම්හ ද්වෙ ජනා. කථන්නු ඛො අම්හෙහි පවාරෙතබ්බ”න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ද්වින්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පවාරෙතබ්බං: ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා නවො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: “අහං ආවුසො ආයස්මන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි අහං ආවුසො ආයස්මන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදාය පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. තතියම්පි අහං ආවුසො ආයස්මන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී’ ති.”

46. නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා ථෙරො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: 'අහං භන්තෙ ආයස්මන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි අහං භන්තෙ ආයස්මන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. තතියම්පි අහං භන්තෙ ආයස්මන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී' ති."

47. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය එකො භික්ඛු විහරති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: "භගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චන්නං සඞ්ඝෙ පවාරෙතුං. චතුන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. තිණ්ණන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. ද්වින්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. අහඤ්චම්හි එකකො. කථන්නු ඛො මයා පවාරෙතබ්බන්ති." භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය එකො භික්ඛු විහරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා යත්ථ භික්ඛූ පටික්කමන්ති උපට්ඨානසාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා, සො දෙසො[1] සම්මජ්ජිත්වා පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා පදීපං කත්වා නිසීදිතබ්බං. සචෙ අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, තෙහි සද්ධිං පවාරෙතබ්බං. නො චෙ ආගච්ඡන්ති 'අජ්ජ මෙ පවාරණා'ති, අධිට්ඨාතබ්බං. නො චෙ අධිට්ඨහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යත්ථ පඤ්ච භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා චතූහි සඞ්ඝෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍යුං චෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යත්ථ චත්තාරො භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යත්ථ තයො භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා ද්වීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍යුං චෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර භික්ඛවෙ, යත්ථ ද්වෙ භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා එකෙන අධිට්ඨාතබ්බං. අධිට්ඨහෙය්‍ය චෙ[2], ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති.

48. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තදහු පවාරණාය ආපත්තිං ආපන්නො හොති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න සාපත්තිකෙන පවාරෙතබ්බ' න්ති. අහඤ්චම්හි ආපත්තිං ආපන්නො. කථන්නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ?" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'අහං ආවුසො ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො. තං පටිදෙසෙමී' ති. තෙන වත්තබ්බො 'පස්සසී'ති. 'ආම පස්සාමී' ති. 'ආයතිං සංවරෙය්‍යාසී'ති.

---

1. සො දෙසෙ ?
"සො දෙසො සම්මජ්ජිත්වා'ති = තං දෙසං සම්මජ්ජිත්වා - උපයොගත්ථෙ පච්චත්තං" අට්ඨකථා.
2. "අධිට්ඨෙය්‍ය" ම ඡ සං.

49. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිම්පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'අහං ආවුසො ඉත්ථන්නාමාය ආපත්තියා වෙමතිකො. යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සාමි,[1] තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී'ති. වත්වා පවාරෙතබ්බං. න ත්වෙව තප්පච්චයා පවාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො' ති.

50. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පවාරයමානො ආපත්තිං සරති.[2] අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං, න සාපත්තිකෙන පවාරෙතබ්බ' න්ති. අහඤ්චම්හි ආපත්තිං ආපන්නො. කථන්නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ ?" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පවාරයමානො ආපත්තිං සරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සාමන්තා භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: 'අහං ආවුසො ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො. ඉතො වුට්ඨහිත්වා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී'ති. වත්වා පවාරෙතබ්බං. න ත්වෙව තප්පච්චයා පවාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො" "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පවාරයමානො ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සාමන්තා භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: 'අහං ආවුසො ඉත්ථන්නාමාය ආපත්තියා වෙමතිකො. යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සාමි. තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී'ති වත්වා පවාරෙතබ්බං. න ත්වෙව තප්පච්චයා පවාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො" ති.

51. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: "භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න සභාගා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා. න සභාගා ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා'ති. අයඤ්ච සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො. කථන්නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ" න්ති.

52. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො 'ගච්ඡාවුසො, තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ මයං තෙ සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමා'ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

53. "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො: 'අයං සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො. යදා අඤ්ඤං භික්ඛුං සුද්ධං අනාපත්තිකං පස්සිස්සති, තදා තස්ස සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සතී' ති වත්වා පවාරෙතබ්බං. න ත්වෙව තප්පච්චයා පවාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො."

1. "භවිස්සාමීති" අ වි තො වි මනු ප.
2. "සරි" අ වි. ජ වි. ම නු ප. තො වි.

TOC

54. "ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සබ්බො සඞ්ඝො සභාගාය ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: 'සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. අයං සබ්බො සඞ්ඝො සභාගාය ආපත්තියා වෙමතිකො. යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සති, තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සතී'ති. වත්වා පවාරෙතබ්බං. න ත්වෙව තප්පච්චයා පවාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො"ති.

පඨමක භාණවාරං නිට්ඨිතං [1]

---

1. "පඨම භාණවාරො නිට්ඨිතො" ම ඡ සං. "පඨම භාණවාරං නිට්ඨිතං" P T S.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතිංසු පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානිංසු "අත්ථඤ්ඤෙ අවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා"ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙසුං. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡිංසු බහුතරා. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා"ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 1.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 2.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 3.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 4.

6. ඉධ පන පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 5.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං පවාරිතානං අනාපත්ති. 6.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 7.

9. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 8.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 9.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 10.

12. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 11.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිත-මත්තෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 12.

14. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 13.

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 14.

16. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති. 15.

අනාපත්තිපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා"ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා"ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- **ථොකතරා** එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 4-15

වග්ගාවග්ගසඤ්ඤිපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති. පඤ්ච වා අතිරේකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "කප්පති නු ඛො අම්හාකං පවාරෙතුං? න නු ඛො කප්පතී" ති වෙමතිකා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරේකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "කප්පති නු ඛො අම්හාකං පවාරෙතුං? න නු ඛො කප්පතී" ති වෙමතිකා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ අවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරේකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "කප්පති නු ඛො අම්හාකං පවාරෙතුං? න නු ඛො කප්පතී"ති වෙමතිකා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරේකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "කප්පති නු ඛො අම්හාකං පවාරෙතුං? න නු ඛො කප්පතී" ති. වෙමතිකා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 4-15.

වෙමතිකපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "කප්පතෙව අම්හාකං පවාරෙතුං. නාම්හාකං න කප්පතී"ති කුක්කුච්චපකතා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "කප්පතෙව අම්හාකං පවාරෙතුං. නාම්හාකං න කප්පතී"ති කුක්කුච්චපකතා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "කප්පතෙව අම්හාකං පවාරෙතුං. නාම්හාකං න කප්පතී"ති කුක්කුච්චපකතා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි[1] පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "කප්පතෙව අම්හාකං පවාරෙතුං. නාම්හාකං න කප්පතී" ති කුක්කුච්චපකතා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

කුක්කුච්චපකතපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

---

1 "අවසෙසෙහි තෙසං සන්තිකෙ" ඉත්‍යපි

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "ධම්මොති විනයොති" "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 4.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 5

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 6.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 7.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 8.

9. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 9.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 10.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 11.

12. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 12.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 13.

14. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං.[1] පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 14.

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති "අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා" ති. තෙ "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො" ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. 15.

භෙදපුරෙක්ඛාරපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

පඤ්චවීසතිතිකා නිට්ඨිතා.

---

1. "තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං" ම ජ සං.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති "අඤ්ඤෙ[1] ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තො සීමං ඔක්කමන්තී"ති. -පෙ- තෙ න ජානන්ති "අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තා"ති. -පෙ- තෙ න පස්සන්ති "අඤ්ඤෙ ආවාසිකෙ භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තෙ" -පෙ- තෙ න පස්සන්ති "අඤ්ඤෙ ආවාසිකෙ භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තෙ" -පෙ- තෙ න සුණන්ති "අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තී"ති -පෙ- තෙ න සුණන්ති "අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තා"ති. ආවාසිකෙන ආවාසිකා එක-සතපඤ්චසත්තතිතිකා නයතො.[2] ආවාසිකෙන ආගන්තුකා, ආගන්තුකෙන ආවාසිකා, ආගන්තුකෙන ආගන්තුකා – පෙය්‍යාලමුඛෙන සත්තතිකසතානි හොන්ති.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං චාතුද්දසො හොති. ආගන්තුකානං පණ්ණරසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං අනුවත්තිතබ්බං.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පණ්ණරසො හොති. ආගන්තුකානං චාතුද්දසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං අනුවත්තිතබ්බං.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පාටිපදො හොති. ආගන්තුකානං පණ්ණරසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං න අකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී. ආගන්තුකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා පවාරෙතබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං න අකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී. ආගන්තුකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා පවාරෙතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා, නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පණ්ණරසො හොති. ආගන්තුකානං පාටිපදො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා, නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා, නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං න අකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී. ආවාසිකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා පවාරෙතබ්බං.

---

1. "අථඤ්ඤෙ" හො වි
,, "අත්ථඤ්ඤෙ"ති බහූසු සීහලක්ඛරපොත්ථකෙසු දිස්සතෙ
2. "එකසතපඤ්චසත්තතිකනයතො" ම ඡ සං

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකානං භික්ඛූනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඞ්ගං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං සුපඤ්ඤත්තං මඤ්චපීඨං භිසිබිබ්බොහනං පානීයං පරිභොජනීයං සූපට්ඨිතං පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං. පස්සිත්වා වෙමතිකා හොන්ති ‘‘අත්ථි නු ඛො ආවාසිකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො’’ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිත්වා පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා ‘‘නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො’’ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ සුණන්ති ආවාසිකානං භික්ඛූනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලිඞ්ගං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං චඞ්කමන්තානං පදසද්දං සජ්ඣායසද්දං උක්කාසිතසද්දං ඛිපිතසද්දං. සුත්වා වෙමතිකා හොන්ති. ‘‘අත්ථි නු ඛො ආවාසිකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො’’ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිත්වා පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. -පෙ- අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා ‘‘නස්සන්තෙතෙ විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො’’ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛූනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඞ්ගං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං අඤ්ඤාතකං පත්තං අඤ්ඤාතකං චීවරං අඤ්ඤාතකං නිසීදනං පාදානං ධොතං උදකනිස්සෙකං.[1] පස්සිත්වා වෙමතිකා හොන්ති ‘‘අත්ථි නු ඛො ආගන්තුකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො’’ ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිත්වා පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො පවාරෙන්ති අනාපත්ති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා ‘‘නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො’’ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

9. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ සුණන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛූනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලිඞ්ගං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං ආගච්ඡන්තානං පදසද්දං උපාහනාපප්ඵොටනසද්දං[2] උක්කාසිතසද්දං ඛිපිතසද්දං. සුත්වා වෙමතිකා හොන්ති. ‘‘අත්ථි නු ඛො ආගන්තුකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො’’ ති.

---

1. ‘‘උදකනිසෙකං’’ ඉතිපි - අට්ඨකථා.
2. ‘‘උපාහනපප්ඵොටනසද්දං’’ ම ඡ සං. අ වි. තො වි.

තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිත්වා පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා "නස්සන්තෙතෙ. විනස්සන්තෙතෙ. කො තෙහි අත්ථො"ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකෙ භික්ඛූ නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති. සමාන-සංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. -පෙ- තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. අනාපත්ති.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකෙ භික්ඛූ සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති. නානා-සංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස -පෙ- තෙ පුච්ඡන්ති පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති.

12. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකෙ භික්ඛූ නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති. සමාන සංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. -පෙ- තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති. අනභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. අනාපත්ති.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකෙ භික්ඛූ සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති. නානා-සංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති. අභිවිතරිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති.

14. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

15. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

16. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

17. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

18. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

19. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

20. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

21. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

22. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

23. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

24. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

25. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා

26. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

27. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

28. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

29. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

30. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

31. න භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

32. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤා "සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු"න්ති.

33. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤා "සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු"න්ති.

34. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො -පෙ- සභික්ඛුකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤා "සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු"න්ති.

35. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො -පෙ- සභික්ඛුකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤා "සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු"න්ති.

36. න භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස.

37. න සික්ඛමානාය -පෙ- න සාමණෙරස්ස -පෙ- න සාමණෙරාය -පෙ- න සික්ඛං පච්චක්ඛාතකස්ස -පෙ- න අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකස්ස නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස.

38. න ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය යථාධම්මො කාරෙතබ්බො.

39. න ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකස්ස -පෙ- න පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය යථාධම්මො කාරෙතබ්බො.

40. න පණ්ඩකස්ස නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස.

41. න ථෙය්‍යසංවාසකස්ස -පෙ- න තිත්ථියපක්කන්තකස්ස -පෙ- න තිරච්ඡානගතස්ස -පෙ- න මාතුඝාතකස්ස -පෙ- න පිතුඝාතකස්ස -පෙ- න අරහන්තඝාතකස්ස -පෙ- න භික්ඛුනිදූසකස්ස -පෙ- න සඞ්ඝභෙදකස්ස -පෙ- න ලොහිතුප්පාදකස්ස -පෙ- න උභතොබ්‍යඤ්ජනකස්ස නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස

42. න භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකපවාරණාදානෙන පවාරෙතබ්බං අඤ්ඤත්‍ර අවුට්ඨිතාය පරිසාය.

43. න ච භික්ඛවෙ, අපවාරණාය පවාරෙතබ්බං අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝසාමග්ගියා' ති.

දුතියකභාණවාරං නිට්ඨිතං[1].

---

1. "දුතියකභාණවාරො නිට්ඨිතො" ම ඡ සං.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන **කොසලෙසු** ජනපදෙසු අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සවරභයං අහොසි. භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු තෙවාචිකං පවාරෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ ද්වෙවාචිකං පවාරෙතු’’න්ති. බාළ්හතරං සවරභයං අහොසි. භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු ද්වෙවාචිකං පවාරෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකවාචිකං පවාරෙතු’’න්ති. බාළ්හතරං සවරභයං අහොසි. භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු එකවාචිකං පවාරෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමානවස්සිකං පවාරෙතු’’න්ති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය මනුස්සෙහි දානං දෙන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: ‘‘මනුස්සෙහි දානං දෙන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති. අප්පවාරිතො’ව සඞ්ඝො භවිස්සති. අථායං රත්ති විභායිස්සති. කථන්නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: ‘‘ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය මනුස්සෙහි දානං දෙන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා හොති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං[1] එවං හොති ‘මනුස්සෙහි දානං දෙන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති. අප්පවාරිතො’ව සඞ්ඝො භවිස්සති. අථායං රත්ති විභායිස්සතී’ ති, ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: ‘සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. මනුස්සෙහි දානං දෙන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති. අප්පවාරිතො’ව සඞ්ඝො භවිස්සති. අථායං රත්ති විභායිස්සති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ද්වෙවාචිකං -පෙ- එකවාචිකං -පෙ- සමානවස්සිකං පවාරෙය්‍යා’’ ති.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය භික්ඛූහි ධම්මං භණන්තෙහි -පෙ- සුත්තන්තිකෙහි සුත්තන්තං සඞ්ගායන්තෙහි -පෙ- විනයධරෙහි විනයං විනිච්ඡිනන්තෙහි[2] -පෙ- ධම්මකථිකෙහි ධම්මං සාකච්ඡන්තෙහි -පෙ- භික්ඛූහි කලහං කරොන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා හොති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති -පෙ- ‘‘භික්ඛූහි කලහං කරොන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා, සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති අප්පවාරිතො’ව සඞ්ඝො භවිස්සති. අථායං රත්ති විභායිස්සතී’’ ති, ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: ‘‘සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. භික්ඛූහි කලහං කරොන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති අප්පවාරිතො’ව සඞ්ඝො භවිස්සති. අථායං රත්ති විභායිස්සති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ද්වෙවාචිකං -පෙ- එකවාචිකං -පෙ- සමානවස්සිකං පවාරෙය්‍යා’’ ති.

1. ‘‘භික්ඛවෙ භික්ඛූනං’’ ම ජ සං. 2. ‘‘විනිච්ඡන්තෙහි’ තො වි. ම නු ප. ජ වි.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන **කොසලෙසු** ජනපදෙසු අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො හොති. පරිත්තඤ්ච අනොවස්සිකං[1] හොති. මහා ච මෙඝො[2] උග්ගතො හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: "අයං ඛො මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො. පරිත්තඤ්ච අනොවස්සිකං. මහා ච මෙඝො උග්ගතො. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතො'ව සඞ්ඝො භවිස්සති. අථායං මෙඝො පවස්සිස්සති[3]. කථන්නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ"න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො හොති. පරිත්තඤ්ච අනොවස්සිකං හොති මහා ච මෙඝො උග්ගතො හොති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති: 'අයං ඛො මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො. පරිත්තඤ්ච අනොවස්සිකං. මහා ච මෙඝො උග්ගතො. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතො'ව සඞ්ඝො භවිස්සති. අථායං මෙඝො පවස්සිස්සතී' ති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. අයං මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො. පරිත්තඤ්ච අනොවස්සිකං. මහා ච මෙඝො උග්ගතො. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතො'ව සඞ්ඝො භවිස්සති. අථායං මෙඝො පවස්සිස්සති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ද්වෙවාචිකං -පෙ- එකවාචිකං -පෙ- සමානවස්සිකං පවාරෙය්‍යා" ති.

5. "ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය රාජන්තරායො හොති -පෙ- චොරන්තරායො හොති -පෙ- අග්‍යන්තරායො හොති -පෙ- උදකන්තරායො හොති -පෙ- මනුස්සන්තරායො හොති -පෙ- අමනුස්සන්තරායො හොති -පෙ- වාළන්තරායො හොති -පෙ- සිරිංසපන්තරායො හොති -පෙ- ජීවිතන්තරායො හොති -පෙ- බ්‍රහ්මචරියන්තරායො හොති තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති: 'අයං ඛො බ්‍රහ්මචරියන්තරායො. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතො'ව සඞ්ඝො භවිස්සති. අථායං බ්‍රහ්මචරියන්තරායො භවිස්සතී' ති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො: "සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. අයං බ්‍රහ්මචරියන්තරායො. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතො'ව සඞ්ඝො භවිස්සති. අථායං බ්‍රහ්මචරියන්තරායො භවිස්සති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ද්වෙවාචිකං -පෙ- එකවාචිකං -පෙ- සමානවස්සිකං පවාරෙය්‍යා" ති.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සාපත්තිකා පවාරෙන්ති භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: "න භික්ඛවෙ, සාපත්තිකෙන පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යො සාපත්තිකො පවාරෙති, තස්ස ඔකාසං කාරාපෙත්වා ආපත්තියා චොදෙතු"න්ති.

1. "අනොවස්සකා" අ වි. ජ වි. සො වි. 2. "මහාමෙඝො" ජ වි.
3. "වස්සිස්සති" සො වි. ම නු ප.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඔකාසං කාරාපියමානා න ඉච්ඡන්ති ඔකාසං කාතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඔකාසං අකරොන්තස්ස පවාරණං ඨපෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, ඨපෙතබ්බා: තදහු පවාරණාය චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරිතබ්බං: 'සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො පුග්ගලො සාපත්තිකො. තස්ස පවාරණං ඨපෙමි. න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පවාරෙතබ්බ'න්ති. ඨපිතා හොති පවාරණා."

8. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ "පුරම්හාකං පෙසලා භික්ඛූ පවාරණං ඨපෙන්තී"ති පටිගච්චෙව සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ පවාරණං ඨපෙන්ති. පවාරිතානම්පි පවාරණං ඨපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ පවාරණා ඨපෙතබ්බා. යො ඨපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච භික්ඛවෙ, පවාරිතානම්පි පවාරණා ඨපෙතබ්බා. යො ඨපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස."

9. "එවං ඛො භික්ඛවෙ, ඨපිතා හොති පවාරණා. එවං අට්ඨපිතා. කථං ච භික්ඛවෙ, අට්ඨපිතා හොති පවාරණා? තෙවාචිකාය චෙ භික්ඛවෙ, පවාරණාය භාසිතාය ලපිතාය පරියොසිතාය පවාරණං ඨපෙති, අට්ඨපිතා හොති පවාරණා. ද්වෙවාචිකාය චෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- එකවාචිකාය චෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- සමානවස්සිකාය චෙ භික්ඛවෙ, පවාරණාය භාසිතාය ලපිතාය පරියොසිතාය පවාරණං ඨපෙති, අට්ඨපිතා හොති පවාරණා. එවං ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨපිතා හොති පවාරණා."

10. "කථඤ්ච භික්ඛවෙ, ඨපිතා හොති පවාරණා? තෙවාචිකාය චෙ භික්ඛවෙ පවාරණාය භාසිතාය ලපිතාය අපරියොසිතාය පවාරණං ඨපෙති, ඨපිතා හොති පවාරණා. ද්වෙවාචිකාය චෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- එකවාචිකාය චෙ භික්ඛවෙ, -පෙ- සමානවස්සිකාය චෙ භික්ඛවෙ, පවාරණාය භාසිතාය ලපිතාය අපරියොසිතාය පවාරණං ඨපෙති, ඨපිතා හොති පවාරණා. එවං ඛො භික්ඛවෙ, ඨපිතා හොති පවාරණා."

11. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පවාරණං ඨපෙති. තඤ්චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානන්ති 'අයං ඛො ආයස්මා අපරිසුද්ධකායසමාචාරො අපරිසුද්ධවචීසමාචාරො අපරිසුද්ධආජීවො, බාලො අව්‍යත්තො, න පටිබලො අනුයුඤ්ජීයමානො අනුයොගං දාතු'න්ති. 'අලං භික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද'න්ති ඔමද්දිත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං."

12. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පවාරණං ඨපෙති. තඤ්චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානන්ති 'අයං ඛො ආයස්මා පරිසුද්ධකායසමාචාරො අපරිසුද්ධවචීසමාචාරො අපරිසුද්ධාජීවො බාලො අබ්‍යත්තො, න පටිබලො අනුයුඤ්ජීයමානො අනුයොගං දාතු'න්ති. 'අලං භික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද'න්ති ඔමද්දිත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං."

13. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පවාරණං ඨපෙති. තඤ්චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානන්ති 'අයං ඛො ආයස්මා පරිසුද්ධකායසමාචාරො පරිසුද්ධවචීසමාචාරො අපරිසුද්ධාජීවො, බාලො අබ්‍යත්තො, න පටිබලො අනුයුඤ්ජියමානො අනුයොගං දාතු'න්ති. 'අලං භික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද'න්ති ඔමද්දිත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං."

14. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පවාරණං ඨපෙති. තඤ්චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානන්ති: 'අයං ඛො ආයස්මා පරිසුද්ධකායසමාචාරො පරිසුද්ධවචීසමාචාරො පරිසුද්ධාජීවො, බාලො අබ්‍යත්තො, න පටිබලො අනුයුඤ්ජියමානො අනුයොගං දාතු'න්ති. 'අලං භික්ඛු, මා භණ්ඩනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද'න්ති ඔමද්දිත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං."

15. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පවාරණං ඨපෙති. තඤ්චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානන්ති: 'අයං ඛො ආයස්මා පරිසුද්ධකායසමාචාරො පරිසුද්ධවචීසමාචාරො පරිසුද්ධාජීවො, පණ්ඩිතො ව්‍යත්තො පටිබලො අනුයුඤ්ජියමානො අනුයොගං දාතු'න්ති. සො එවමස්ස වචනීයො: 'යං ඛො ත්වං ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙසි, කිම්හි නං ඨපෙසි? සීලවිපත්තියා[1] ඨපෙසි? ආචාරවිපත්තියා ඨපෙසි? දිට්ඨිවිපත්තියා ඨපෙසී'ති?"

16. "සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: 'සීලවිපත්තියා වා ඨපෙමි. ආචාරවිපත්තියා වා ඨපෙමි. දිට්ඨිවිපත්තියා වා ඨපෙමී'ති. සො එවමස්ස වචනීයො: 'ජානාති[2] පනායස්මා සීලවිපත්තිං? ජානාති ආචාරවිපත්තිං? ජානාති දිට්ඨිවිපත්ති'න්ති? සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: 'ජානාමි ඛො අහං ආවුසො සීලවිපත්තිං. ජානාමි ආචාරවිපත්තිං. ජානාමි දිට්ඨිවිපත්ති'න්ති. සො එවමස්ස වචනීයො: 'කතමා පනාවුසො සීලවිපත්ති? කතමා ආචාරවිපත්ති? කතමා දිට්ඨිවිපත්තී'ති?"

17. "සො චෙ එවං වදෙය්‍ය:– 'චත්තාරි පාරාජිකානි තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසා අයං සීලවිපත්ති. ථුල්ලච්චයං පාචිත්තියං පාටිදෙසනීයං දුක්කටං දුබ්භාසිතං අයං ආචාරවිපත්ති. මිච්ඡාදිට්ඨි අන්තග්ගාහිකාදිට්ඨි අයං දිට්ඨිවිපත්ති' ති. සො එවමස්ස වචනීයො: 'යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙසි, දිට්ඨෙන ඨපෙසි? සුතෙන ඨපෙසි? පරිසඞ්කාය ඨපෙසී'ති. ?"

1. "සීලවිපත්තියා වා' ම. ඡ. සං. 2. "ජානාසි" ම ඡ සං.

18. “සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: දිට්ඨෙන වා ඨපෙමි. සුතෙන වා ඨපෙමි. පරිසඞ්කාය වා ඨපෙමී’ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො ත්වං ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො දිට්ඨෙන පවාරණං ඨපෙසි, කින්තෙ දිට්ඨං? කින්ති තෙ දිට්ඨං? කදා තෙ දිට්ඨං? කත්ථ තෙ දිට්ඨං? පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නො දිට්ඨො? සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නො දිට්ඨො? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාටිදෙසනීයං -පෙ- දුක්කටං -පෙ- දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො දිට්ඨො? කත්ථ ච ත්වං අහොසි? කත්ථ චායං භික්ඛු අහොසි? කිඤ්ච ත්වං කරොසි? කිඤ්චායං භික්ඛු’ කරොති?’ති.”

19. “සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: ‘න ඛො අහං ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො දිට්ඨෙන පවාරණං ඨපෙමි. අපි ච සුතෙන පවාරණං ඨපෙමී’ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො සුතෙන පවාරණං ඨපෙසි, කින්තෙ සුතං? කින්ති තෙ සුතං? කදා තෙ සුතං? කත්ථ තෙ සුතං? පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නොති සුතං? සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නොති සුතං? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාටිදෙසනීයං -පෙ- දුක්කටං -පෙ- දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නොති සුතං? භික්ඛුස්ස සුතං? භික්ඛුණියා සුතං? සික්ඛමානාය සුතං? සාමණෙරස්ස සුතං? සාමණෙරියා සුතං? උපාසකස්ස සුතං? උපාසිකාය සුතං? රාජූනං සුතං? රාජමහාමත්තානං සුතං? තිත්ථියානං සුතං? තිත්ථියසාවකානං සුත?’න්ති.”

20. “සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: ‘න ඛො අහං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො සුතෙන පවාරණං ඨපෙමි. අපි ච පරිසඞ්කාය පවාරණං ඨපෙමී’ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො ත්වං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පරිසඞ්කාය පවාරණං ඨපෙසි, කිං පරිසඞ්කසි? කින්ති පරිසඞ්කසි? කදා පරිසඞ්කසි? කත්ථ පරිසඞ්කසි? පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නොති පරිසඞ්කසි?. සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නොති පරිසඞ්කසි? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාටිදෙසනීයං -පෙ- දුක්කටං -පෙ- දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නොති පරිසඞ්කසි? භික්ඛුස්ස සුත්වා පරිසඞ්කසි? භික්ඛුණියා සුත්වා පරිසඞ්කසි? සාමණෙරස්ස සුත්වා පරිසඞ්කසි? සාමණෙරියා සුත්වා පරිසඞ්කසි? උපාසකස්ස සුත්වා පරිසඞ්කසි? උපාසිකාය සුත්වා පරිසඞ්කසි? රජූනං සුත්වා පරිසඞ්කසි? රාජමහාමත්තානං සුත්වා පරිසඞ්කසි? තිත්ථියානං සුත්වා පරිසඞ්කසි? තිත්ථියසාවකානං සුත්වා පරිසඞ්කසී’?ති.”

21. “සො චෙ එවං වදෙය්‍ය: ‘න ඛො අහං ආවුසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පරිසඞ්කාය පවාරණං ඨපෙමි. අපි ච අහං[1] න ජානාමි – කෙන අහං ඉමස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙමී’ති. සො චෙ භික්ඛවෙ, චොදකො භික්ඛු අනුයොගෙන විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං චිත්තං. න ආරාධෙති. ‘අනනුවාදො චුදිතො භික්ඛූ’ති අලං වචනාය. සො චෙ භික්ඛවෙ, චොදකො භික්ඛු අනුයොගෙන විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං චිත්තං ආරාධෙති, ‘සානුවාදො චුදිතො භික්ඛූ’ති අලං වචනාය.”

1. “අපිච අහමපි” ම ඡ සං.

TOC

22. "සො චෙ භික්ඛවෙ, චොදකො භික්ඛු අමූලකෙන පාරාජිකෙන අනුද්ධංසිතං පටිජානාති, සඞ්ඝාදිසෙසං ආරොපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. සො චෙ භික්ඛවෙ, චොදකො භික්ඛු අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන අනුද්ධංසිතං පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. සො චෙ භික්ඛවෙ, චොදකො භික්ඛු අමූලකෙන ථුල්ලච්චයෙන -පෙ- පාචිත්තියෙන -පෙ- පාටිදෙසනීයෙන -පෙ- දුක්කටෙන -පෙ- දුබ්භාසිතෙන අනුද්ධංසිතං පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං."

23. "සො චෙ භික්ඛවෙ, චුදිතො භික්ඛු පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නොති පටිජානාති, නාසෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. සො චෙ භික්ඛවෙ චුදිතො භික්ඛු සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නොති පටිජානාති, සඞ්ඝාදිසෙසං ආරොපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. සො චෙ භික්ඛවෙ, චුදිතො භික්ඛු ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාටිදෙසනීයං -පෙ- දුක්කටං -පෙ- දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නොති පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං."

24. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය ථුල්ලච්චයං අජ්ඣාපන්නො හොති. එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'යං ඛො සො ආවුසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා'ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය ථුල්ලච්චයං අජ්ඣාපන්නො හොති. එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති. -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීය දිට්ඨිනො හොන්ති. -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චය දිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති. -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිත-දිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'යං ඛො සො ආවුසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා'ති."

25. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය පාචිත්තියං අජ්ඣාපන්නො හොති. [එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'යං ඛො සො ආවුසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා'ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොන්ති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ, -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ, -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙතෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'යං ඛො සො ආවුසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා'ති.

26. "[ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය] පාටිදෙසනීයං අජ්ඣාපන්නො හොති. [එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'යං ඛො සො ආවුසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා'ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීය දිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: 'යං ඛො සො ආවුසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා'ති.]"

---

25 - 28 - ඉධ පන පාචිත්තියතො යාව දුබ්භාසිතාපත්තියා ආගතා පාළි වත්තමාන පොත්ථකෙසු "ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු තදහු පවාරණාය පාචිත්තියං අජ්ඣාපන්නො හොති - පාටිදෙසනීයං අජ්ඣාපන්නො හොති" ඉච්චාදිනා පෙය්‍යාලමුඛෙන අතිසඞ්ඛිත්තත්තා අවිසදා. තස්මාමෙහි සුඛග්ගහණත්ථාය ආපත්තිවාරවසෙන "[-]" ඉමෙහි අන්තරිතපදානි පාළිනයං නිස්සාය පෙය්‍යාලමුඛෙන උද්ධරිතානි.

27. [“ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය] දුක්කටං අජ්ඣාපන්නො හොති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො සො ආවුසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා’ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොන්ති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිත-දිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො සො ආවුසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා’ති.”]

28. [“ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය] දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො හොති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො සො ආවුසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා’ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු තදහු පවාරණාය දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො හොති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති. [-පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ-] එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති. [-පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ, -පෙ-] එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීය දිට්ඨිනො හොන්ති. [-පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ-] එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථා ධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො සො ආවුසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා’ති.”

29. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදහරෙය්‍ය: ‘සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. ඉදං වත්ථු පඤ්ඤායති, න පුග්ගලො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, වත්ථුං ඨපෙත්වා සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා’ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘භගවතා ඛො ආවුසො විසුද්ධානං පවාරණා පඤ්ඤත්තා. සචෙ වත්ථු පඤ්ඤායති, න පුග්ගලො, ඉදානෙව නං වදෙහී’ති.”

30. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය: 'සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. අයං පුග්ගලො පඤ්ඤායති, න වත්ථු. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, පුග්ගලං ඨපෙත්වා සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා' ති. සො එවමස්ස වචනීයො: 'භගවතා ආවුසො විසුද්ධානඤ්ච[1] සමග්ගානඤ්ච පවාරණා පඤ්ඤත්තා. සචෙ පුග්ගලො පඤ්ඤායති, න වත්ථු, ඉදානෙව නං වදෙහී'ති."

31. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය: 'සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. ඉදං වත්ථු ච පුග්ගලො ච පඤ්ඤායති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, වත්ථුඤ්ච පුග්ගලඤ්ච ඨපෙත්වා සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා' ති. සො' එවමස්ස වචනීයො: 'භගවතා ඛො ආවුසො විසුද්ධානඤ්ච සමග්ගානඤ්ච පවාරණා පඤ්ඤත්තා. සචෙ වත්ථු ච පුග්ගලො ච පඤ්ඤායති, ඉදානෙව නං වදෙහී' ති. පුබ්බෙ චෙ භික්ඛවෙ, පවාරණාය වත්ථු පඤ්ඤායති, පච්ඡා පුග්ගලො, කල්ලං වචනාය. පුබ්බෙ චෙ භික්ඛවෙ, පවාරණාය පුග්ගලො පඤ්ඤායති, පච්ඡා වත්ථු, කල්ලං වචනාය. පුබ්බෙ චෙ භික්ඛවෙ, පවාරණාය වත්ථු ච පුග්ගලො ච පඤ්ඤායති, තඤ්ච කතාය පවාරණාය උක්කොටෙති. උක්කොටනකං පාචිත්තිය' න්ති."

32. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ **කොසලෙසු** ජනපදෙසු අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු. තෙසං සාමන්තා අඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා වස්සං උපගච්ඡිංසු: "මයං තෙසං භික්ඛූනං වස්සං වුත්ථානං පවාරණාය පවාරණං ඨපෙස්සාමා" ති. අස්සොසුං ඛො තෙ භික්ඛූ "අම්හාකං කිර සාමන්තා අඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා වස්සං උපගතා 'මයං තෙසං භික්ඛූනං වස්සං වුත්ථානං පවාරණාය පවාරණං ඨපෙස්සාමා'ති. කථන්නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ" න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

33. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. තෙසං සාමන්තා අඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා වස්සං උපගච්ඡන්ති: 'මයං තෙසං භික්ඛූනං වස්සං වුත්ථානං පවාරණාය පවාරණං ඨපෙස්සාමා' ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛූහි ද්වෙ තයො උපොසථෙ චාතුද්දසිකෙ කාතුං 'කථං මයං තෙහි භික්ඛූහි පඨමතරං පවාරෙය්‍යාමා' ති."

34. "තෙ චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාද කාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තං ආවාසං ආගච්ඡන්ති, තෙහි භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි ලහුං ලහුං සන්නිපතිත්වා පවාරෙතබ්බං. පවාරෙත්වා වත්තබ්බා: 'පවාරිතා ඛො මයං ආවුසො. යථායස්මන්තා මඤ්ඤන්ති, තථා කරොන්තූ' ති."

1. "විසුද්ධානං" ඉති මරම්මක්ඛරපොත්ථකෙ න දිස්සතෙ.

35. “තෙ චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාද-කාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා අසංවිහිතා තං ආවාසං ආගච්ඡන්ති, තෙහි භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බා[1]. තෙ සංවික්ඛිත්වා[2] නිස්සීමං ගන්ත්වා පවාරෙතබ්බං. පවාරෙත්වා වත්තබ්බා: ‘පවාරිතා ඛො මයං ආවුසො, යථායස්මන්තා මඤ්ඤන්ති, තථා කරොන්තූ’ ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, ආවාසිකෙන[3] භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා බ්‍යත්තෙන පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා: ‘සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා ආවාසිකා, යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, ඉදානි උපොසථං කරෙය්‍යාම. පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාම. ආගමෙ කාළෙ පවාරෙය්‍යාමා’ ති.

36. “තෙ චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ භික්ඛූ එවං වදෙය්‍යුං: ‘සාධාවුසො, ඉදානෙව නො පවාරෙථා’ ති. තෙ එවමස්සු වචනීයා: ‘අනිස්සරා ඛො තුම්හෙ ආවුසො අම්හාකං පවාරණාය. න තාව මයං පවාරෙය්‍යාමා’ ති.

37. “තෙ චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාද කාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තං කාළං අනුවසෙය්‍යුං, ආවාසිකෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා[3] බ්‍යත්තෙන පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා: ‘සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා ආවාසිකා, යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, ඉදානි උපොසථං කරෙය්‍යාම. පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාම. ආගමෙ ජුණ්හෙ පවාරෙය්‍යාමා’ති.

38. “තෙ චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාද කාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ භික්ඛූ එවං වදෙය්‍යුං: ‘සාධාවුසො, ඉදානෙව නො පවාරෙථා’ති.[4] තෙ එවමස්සු වචනීයා: ‘අනිස්සරා ඛො තුම්හෙ ආවුසො අම්හාකං පවාරණාය. න තාව පවාරෙය්‍යාමා’ති.

39. “තෙ චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාද කාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තම්පි ජුණ්හං අනුවසෙය්‍යුං, තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි සබ්බෙහෙව ආගමෙ ජුණ්හෙ කොමුදියා චාතුමාසිනියා අකාමා පවාරෙතබ්බං.

40. “තෙහි චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ ගිලානො අගිලානස්ස පවාරණං ඨපෙති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයස්මා ඛො ගිලානො; ගිලානො ච අනනුයොගක්ඛමො වුත්තො භගවතා. ආගමෙහි ආවුසො යාව අරොගො හොසි. අරොගො ආකඞ්ඛමානො චොදෙස්සසී’ ති. එවං චෙ වුච්චමානො චොදෙති, අනාදරියෙ පාචිත්තියං.

---

1. “පරිපුච්ඡිතබ්බා” ම ඡ සං.
2. “වික්ඛිපාපෙත්වා” ති එකච්චෙ, ආවික්ඛිත්වා “ති අපරෙ.
3. “ආවාසිකෙන භික්ඛුනා” ම ඡ සං. තො. වි. මි. නු. ප.
4. “පවාරෙය්‍යාථාති” ම ඡ සං.

41. ''තෙහි චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ අගිලානො ගිලානස්ස පවාරණං ඨපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො: 'අයං ඛො ආවුසො භික්ඛු ගිලානො. ගිලානො ච අනනුයොගක්ඛමො වුත්තො භගවතා. ආගමෙහි ආවුසො යාවායං භික්ඛු අරොගො හොති. අරොගං ආකඞ්ඛමානො චොදෙස්සසී' ති. එවඤ්චෙ වුච්චමානො චොදෙති, අනාදරියෙ පාචිත්තියං.

42. ''තෙහි චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ ගිලානො ගිලානස්ස පවාරණං ඨපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො: 'ආයස්මන්තා ඛො ගිලානා. ගිලානො ච අනනුයොගක්ඛමො වුත්තො භගවතා. ආගමෙහි ආවුසො යාව අරොගා හොථ. අරොගො අරොගං ආකඞ්ඛමානො චොදෙස්සසී' ති. එවං චෙ වුච්චමානො චොදෙති, අනාදරියෙ පාචිත්තියං.

43. ''තෙහි චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ අගිලානො අගිලානස්ස පවාරණං ඨපෙති, උභො සඞ්ඝෙන සමනුයුඤ්ජිත්වා සමනුගාහිත්වා සමනුභාසිත්වා[1] යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බ'' න්ති.

44. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ **කොසලෙසු** ජනපදෙසු අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු. තෙසං සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසු-විහාරො අධිගතො හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: ''අම්හාකං ඛො සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉදානි පවාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛූ පවාරෙත්වා චාරිකං පක්කමෙය්‍යුං. එවං මයං ඉමම්හා ඵාසුවිහාරා පරිබාහිරා භවිස්සාම. කථන්නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ'' න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

45. ''ඉධ පන භික්ඛවෙ, සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති, තෙසං සමග්ගානං සම්මොද-මානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො හොති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති: 'අම්හාකං ඛො සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉදානි පවාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛූ පවාරෙත්වා චාරිකං පක්කමෙය්‍යුං, එවං මයං ඉමම්හා ඵාසුවිහාරා පරිබාහිරා භවිස්සාමා'ති.

1 ''සමනුභාසිත්වා'' ඉති එකච්චෙසු සීහලක්ඛරපොත්ථකෙසු ච මරම්මක්ඛර පොත්ථකෙ ච න දිස්සතෙ.

46. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛූහි පවාරණාසඞ්ගහං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො: සබ්බෙහෙව එකජ්ඣං සන්නිපතිතබ්බං. සන්නිපතිත්වා ව්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො:

47. “සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො අම්හාකං සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉදානි පවාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛූ පවාරෙත්වා චාරිකං පක්කමෙය්‍යුං. එවං මයං ඉමම්හා ඵාසුවිහාරා පරිබාහිරා භවිස්සාම. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො පවාරණාසඞ්ගහං කරෙය්‍ය. ඉදානි උපොසථං කරෙය්‍ය. පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍ය. ආගමෙ[1] කොමුදියා චාතුමාසිනියා පවාරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.”

48. “සුණාතු මෙ භන්තෙ සඞ්ඝො. අම්හාකං සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉදානි පවාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛූ පවාරෙත්වා චාරිකං පක්කමෙය්‍යුං. එවං මයං ඉමම්හා ඵාසුවිහාරා පරිබාහිරා භවිස්සාම. සඞ්ඝො පවාරණාසඞ්ගහං කරොති, ඉදානි උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සති. ආගමෙ කොමුදියා චාතුමාසිනියා පවාරෙස්සති. යස්සායස්මතො ඛමති පවාරණාසඞ්ගහස්ස කරණං. ඉදානි උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සති. ආගමෙ කොමුදියා චාතුමාසිනියා පවාරෙස්සති. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

49. “කතො සඞ්ඝෙන පවාරණාසඞ්ගහො. ඉදානි උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සති. ආගමෙ කොමුදියා චාතුමාසිනියා පවාරෙස්සති. ‘ඛමති සඞ්ඝස්ස. තස්මා තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී” ති.

50. “තෙහි චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි කතෙ පවාරණාසඞ්ගහෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: ‘ඉච්ඡාමහං ආවුසො ජනපදචාරිකං පක්කමිතුං, අත්ථි මෙ ජනපදෙ කරණීය’ න්ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘සාධාවුසො, පවාරෙත්වා ගච්ඡාහී’ ති.

51. “සො චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පවාරයමානො අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘අනිස්සරො ඛො මෙ ත්වං ආවුසො පවාරණාය. න තාවාහං පවාරෙස්සාමී’ ති. තස්ස චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පවාරයමානස්ස අඤ්ඤතරො භික්ඛු පවාරණං ඨපෙති.[2] උභො සඞ්ඝෙන සමනුයුඤ්ජිත්වා සමනුගාහිත්වා සමනුභාසිත්වා යථාධම්මං කාරාපෙතබ්බා.

1. “ආගමෙ ජුණ්හෙ” ම. ජ. සං.
2. “ඨපෙති තස්ස භික්ඛුනො” ම ජ සං. තො වි. P T S. ජ වි. තො මි.

52. "සො චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ජනපදෙ තං කරණීයං තීරෙත්වා පුනදෙව අන්තොකොමුදියා චාතුමාසිනියා තං ආවාසං ආගච්ඡති, තෙහි චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො: 'අතිස්සරො ඛො මෙ ත්වං ආවුසො පවාරණාය, පවාරිතො අහ'න්ති. තෙහි චෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ සො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙති, උභො සඞ්ඝෙන සමනුයුඤ්ජිත්වා සමනුගාහිත්වා සමනුභාසිත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බ"න්ති.

පවාරණක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො චතුත්ථො.

තස්ස උද්දානං:-

1. වස්සං වුත්ථා කොසලෙසු ආගමම්[1] සත්ථුදස්සනං[2],
අඵාසු[3] පසුසංවාසං අඤ්ඤමඤ්ඤානුලොමතා.

2. පවාරෙන්තාසනෙ[4] ද්වෙ ච කම්මං[5] ගිලානඤාතකා,
රාජා චොරා ච ධුත්තා ච භික්ඛුපච්චත්ථිකා තථා.

3. පඤ්ච චතු තයො ද්වෙකො ආපන්නො වෙමතී සරී,
සබ්බො සඞ්ඝො වෙමතිකො බහු සමා ච[6] ථොකිකා.

4. ආවාසිකා චාතුද්දසො[7] ලිඞ්ගසංවාසකා උභො,
ගන්තබ්බං න නිසින්නාය[8] ඡන්දදානෙ පවාරණා[9].

5. සවරෙහි ඛෙපිතා මෙඝො අන්තරා ච පවාරණා,
න කරොන්ති[10] පුරම්හාකං[11] අට්ඨපිතා ච භික්ඛුනො.

6. කිම්හි වාති[12] කතමඤ්ච දිට්ඨෙන සුතසංකයා[13],
චොදකො චුදිතකො ච ථුල්ලච්චය[14]වත්ථු භණ්ඩනං[15],
පවාරණා[16]සඞ්ගහො ච අතිස්සරො පවාරයෙති[47].

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ ඡචත්තාරීසා.

---

1. "අගමුං" ම ජ සං. 2. "සත්ථුං දස්සනං" අ වි. 3. "අඵාසුං" ම ජ සං
4. "පවාරෙන්තා පණාමඤ්ච" ම ජ සං.
,, "පණාමෙ ච" P T S.
5. "කම්ම" තො වි. ම නු ප. 6. "බහුසමාන" අ වි. තො වි. ජ වි.
7. "චාතුද්දස" ම ජ සං. "චාතුද්දසා" P T S. තො වි.
8 "නිසින්නාය" තො වි. ම නු ප. 9. "ඡන්දදාන පවාරණා" ඉතිපි
10. "න ඉච්ඡන්ති" ම ජ සං. 11. "පුනම්හාකං" ම නු ප. තො වි.
12. "කිම්හිවාති" ම ජ සං. 13. "සුතාසංකාය" ම ජ සං.
14. "ථුල්ලච්චයං" අ වි. ම ජ සං ජ වි. 15. "ථුල්ලච්චයංච භණ්ඩනං" නු ප. තො වි.
16. "පවාරණස්ස" ම නු ප. තො වි. 17. "පවාරෙති" ම නු ප. තො වි "පවාරණා" ජ වි.

චම්මක්ඛන්ධකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා **රාජගහෙ** විහරති **ගිජ්ඣකූටෙ** පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා මාගධො සෙනියො **බිම්බිසාරො** අසීතියා ගාමසහස්සෙසු ඉස්සරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙති[1]. තෙන ඛො පන සමයෙන **චම්පායං** **සොණො** නාම කොළිවීසො සෙට්ඨිපුත්තො සුඛුමාලො හොති. තස්ස පාදතලෙසු ලොමානි ජාතානි හොන්ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තානි අසීතිගාමිකසහස්සානි සන්නිපාතාපෙත්වා කෙනචිදෙව කරණීයෙන සොණස්ස කොළිවීසස්ස සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි: "ආගච්ඡතු සොණො. ඉච්ඡාමි සොණස්ස ආගතන්"ති.

2. අථ ඛො සොණස්ස කොළිවීසස්ස මාතාපිතරො සොණං කොළිවීසං එතදවොචුං: "රාජා තෙ තාත. සොණ, පාදෙ දක්ඛිතුකාමො. මා ඛො ත්වං තාත, සොණ, යෙන රාජා තෙන පාදෙ අභිප්පසාරෙය්‍යාසි. රඤ්ඤො පුරතො පල්ලඞ්කෙන නිසීද. නිසින්නස්ස තෙ රාජා පාදෙ දක්ඛිස්සතී" ති.

3. අථ ඛො සොණං කොළිවීසං සිවිකාය ආනෙසුං. අථ ඛො සොණො කොළිවීසො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා රාජානං මාගධං සෙනියං. බිම්බිසාරං අභිවාදෙත්වා රඤ්ඤො පුරතො පල්ලඞ්කෙන නිසීදි. අද්දසා ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සොණස්ස කොළිවීසස්ස පාදතලෙසු ලොමානි ජාතානි.

4. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි දිට්ඨධම්මිකෙ අත්ථෙ අනුසාසිත්වා උය්‍යොජෙසි "තුම්හෙ ඛ්වත්ථ භණෙ, මයා දිට්ඨධම්මිකෙ අත්ථෙ අනුසිට්ඨා[2]. ගච්ඡථ තං භගවන්තං පයිරුපාසථ. සො නො භගවා සම්පරායිකෙ අත්ථෙ අනුසාසිස්සතී" ති. අථ ඛො තානි අසීතිගාමිකසහස්සානි යෙන ගිජ්ඣකූටො පබ්බතො තෙනුපසඞ්කමිංසු.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා **සාගතො** භගවතො උපට්ඨාකො හොති. අථ ඛො තානි අසීතිගාමිකසහස්සානි යෙනායස්මා සාගතො තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං සාගතං එතදවොචුං: "ඉමානි භන්තෙ, අසීතිගාමිකසහස්සානි ඉධූපසඞ්කන්තානි භගවන්තං දස්සනාය. සාධු මයං භන්තෙ, ලභෙය්‍යාම භගවන්තං දස්සනායා" ති. තෙන හි තුම්හෙ ආයස්මන්තො මුහුත්තං ඉධෙව තාව හොථ, යාවාහං භගවන්තං පටිවෙදෙමී"ති.

6. අථ ඛො ආයස්මා සාගතො තෙසං අසීතියා ගාමිකසහස්සානං පුරතො පෙක්ඛමානානං පාටිකාය නිම්මුජ්ජිත්වා භගවතො පුරතො උම්මුජ්ජිත්වා භගවන්තං එතදවොච: "ඉමානි භන්තෙ, අසීති ගාමිකසහස්සානි ඉධූපසඞ්කන්තානි භගවන්තං දස්සනාය. යස්සදානි භන්තෙ, භගවා කාලං මඤ්ඤතී"ති.

---

1. "කරොති" තො වි. අ වි. ම නු ප.
2 "අනුසාසිතා" ම ජ සං.

7. "තෙන හි ත්වං සාගත, විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤපෙහී"ති. "එවං භන්තෙ"ති ඛො ආයස්මා සාගතො භගවතො පටිස්සුණිත්වා පීඨං ගහෙත්වා භගවතො පුරතො නිමුජ්ජිත්වා තෙසං අසීතියා ගාමිකසහස්සානං පුරතො පෙක්ඛමානානං පාටිකාය උම්මුජ්ජිත්වා විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤපෙසි.[1]

8. අථ ඛො භගවා විහාරා නික්ඛමිත්වා විහාරපච්ඡායායං පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො තානි අසීතිගාමිකසහස්සානි යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු.

9. අථ ඛො තානි අසීතිගාමිකසහස්සානි ආයස්මන්තංයෙව සාගතං සමන්නාහරන්ති. නො තථා භගවන්තං. අථ ඛො භගවා තෙසං අසීතියා ගාමිකසහස්සානං චෙතසා චෙතො පරිවිතක්කමඤ්ඤාය ආයස්මන්තං සාගතං ආමන්තෙසි: "තෙන හි ත්වං සාගත, භිය්‍යොසොමත්තාය උත්තරිමනුස්සධම්මං[2] ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙහී" ති. "එවං භන්තෙ" ති ඛො ආයස්මා සාගතො භගවතො පටිස්සුණිත්වා වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා ආකාසෙ අන්තලික්ඛෙ චඞ්කමතිපි, තිට්ඨතිපි, නිසීදතිපි, සෙය්‍යම්පි කප්පෙති, ධූපායතිපි[3], පජ්ජලතිපි, අන්තරධායතිපි.

10. අථ ඛො ආයස්මා සාගතො ආකාසෙ අන්තලික්ඛෙ අනෙකවිහිතං උත්තරිමනුස්සධම්මං ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච: "සත්ථා මෙ භන්තෙ, භගවා. සාවකො'හමස්මි. සත්ථා මෙ භන්තෙ, භගවා. සාවකො'හමස්මී" ති.

11. අථ ඛො තානි අසීතිගාමිකසහස්සානි "අච්ඡරියං වත භො! අබ්භුතං වත භො! සාවකො හි නාම එවං මහිද්ධිකො භවිස්සති. එවං මහානුභාවො. අහො නූන සත්ථා" ති භගවන්තංයෙව සමන්නාහරන්ති. නො තථා ආයස්මන්තං සාගතං.

12. අථ ඛො භගවා තෙසං අසීතියා ගාමිකසහස්සානං චෙතසා චෙතො පරිවිතක්කමඤ්ඤාය ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි. සෙය්‍යථීදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි.

13. යදා තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තෙ මුදුචිත්තෙ විනීවරණචිත්තෙ උදග්ගචිත්තෙ පසන්නචිත්තෙ, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා – තං පකාසෙසි, දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව තෙසං අසීතියා ගාමිකසහස්සානං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: "යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්ම" න්ති.

1. "පඤ්ඤපෙති" ම ඡ සං. 2. උත්තරිමනුස්සධම්මා" සී. මු.
3. "ධූමායතිපි" ම ඡ සං. "පධූපායතිපි" සී.

14. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං: "අභික්කන්තං භන්තෙ, අභික්කන්තං භන්තෙ, සෙය්‍යථාපි භන්තෙ, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය 'චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛින්ති' ති, එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එතෙ මයං භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකෙ නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතෙ සරණං ගතෙ"ති.

15. අථ ඛො සොණස්ස කොළිවිසස්ස එතදහොසි: "යථා යථා ඛො අහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යන්නූනාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය" න්ති.

16. අථ ඛො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමිංසු. අථ ඛො සොණො කොළිවිසො අචිරපක්කන්තෙසු තෙසු අසීතියා ගාමිකසහස්සෙසු යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සොණො කොළිවිසො භගවන්තං එතදවොච: "යථා යථාහං භන්තෙ, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං භන්තෙ, කෙස-මස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. පබ්බාජෙතු මං භන්තෙ, භගවා" ති. අලත්ථ ඛො සොණො කොළිවිසො භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. අලත්ථ උපසම්පදං.

17. අචිරූපසම්පන්නො ච පනායස්මා සොණො සීතවනෙ විහරති. තස්ස අච්චාරද්ධවිරියස්ස චඞ්කමතො පාදා භිජ්ජිංසු. චඞ්කමො ලොහිතෙන ඵුට්ඨො හොති සෙය්‍යථාපි ගවාඝාතනං.

18. අථ ඛො ආයස්මතො සොණස්ස රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: "යෙ ඛො කෙචි භගවතො සාවකා ආරද්ධවිරියා විහරන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤතරො. අථ ච පන මෙ න අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චති. සංවිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ කුලෙ භොගා. සක්කා භොගෙ ච භුඤ්ජිතුං. පුඤ්ඤානි ච කාතුං. යන්නූනාහං හීනායාවත්තිත්වා භොගෙ ච භුඤ්ජෙය්‍යං. පුඤ්ඤානි ච කරෙය්‍ය" න්ති.

19. අථ ඛො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ අන්තරහිතො සීතවනෙ පාතුරහොසි.

20. අථ ඛො භගවා සම්බහුලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො යෙනායස්මතො සොණස්ස චඞ්කමො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස චඞ්කමං ලොහිතෙන ඵුටං. දිස්වාන භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "කස්ස න්වායං භික්ඛවෙ, චඞ්කමො ලොහිතෙන ඵුටො සෙය්‍යථාපි ගවාඝාතන" න්ති. "ආයස්මතො භන්තෙ, සොණස්ස අච්චාරද්ධවිරියස්ස චඞ්කමතො පාදා භිජ්ජිංසු. තස්සායං චඞ්කමො ලොහිතෙන ඵුටො සෙය්‍යථාපි ගවාඝාතන" න්ති.

21. අථ ඛො භගවා යෙනායස්මතො සොණස්ස විහාරො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. ආයස්මාපි ඛො සොණො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං සොණං භගවා එතදවොච: "නනු තෙ සොණ, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: 'යෙ ඛො කෙචි භගවතො සාවකා අච්චාරද්ධවිරියා විහරන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤතරො. අථ ච පන මෙ න අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චති. සංවිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ කුලෙ භොගා. සක්කා භොගෙ ච භුඤ්ජිතුං පුඤ්ඤානි ච කාතුං. යන්නූනාහං හීනායාවත්තිත්වා භොගෙ ච භුඤ්ජෙය්‍යං. පුඤ්ඤානි ච කරෙය්‍යං" න්ති. "එවං භන්තෙ" ති.

22. "තං කිම්මඤ්ඤසි සොණ, කුසලො ත්වං පුබ්බෙ අගාරිකභූතො වීණාය තන්තිස්සරෙ?" ති. "එවං භන්තෙ" ති. "තං කිම්මඤ්ඤසි සොණ, යදා තෙ වීණාය තන්තියො අච්චායතා හොන්ති, අපි නු තෙ වීණා තස්මිං සමයෙ සරවතී වා හොති කම්මඤ්ඤා වා?" ති. "නො හෙතං භන්තෙ" ති. "තං කිම්මඤ්ඤසි සොණ, යදා තෙ වීණාය තන්තියො අතිසිථිලා හොන්ති, අපි නු තෙ වීණා තස්මිං සමයෙ සරවතී වා හොති කම්මඤ්ඤා වා?" ති. "නො හෙතං භන්තෙ" ති. "තං කිම්මඤ්ඤසි සොණ, යදා තෙ වීණාය තන්තියො නෙව අච්චායතා හොන්ති නාතිසිථිලා, සමෙ ගුණෙ පතිට්ඨිතා, අපි නු තෙ වීණා තස්මිං සමයෙ සරවතී වා හොති කම්මඤ්ඤා වා?" ති. "එවං භන්තෙ" ති.

23. "එවමෙව ඛො සොණ, අච්චාරද්ධවිරියං උද්ධච්චාය සංවත්තති. අතිලීනවිරියං කොසජ්ජාය සංවත්තති. තස්මාතිහ ත්වං සොණ, විරියසමතං[1] අධිට්ඨහ. ඉන්ද්‍රියානඤ්ච සමතං[2] පටිවිජ්ඣ. තත්ථ ච නිමිත්තං ගණ්හාහී" ති. "එවං භන්තෙ" ති ඛො ආයස්මා සොණො භගවතො පච්චස්සොසි.

24. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං සොණං ඉමිනා ඔවාදෙන ඔවදිත්වා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව සීතවනෙ ආයස්මතො සොණස්ස පමුඛෙ අන්තරහිතො ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ පාතුරහොසි.

1. "විරියසමථං" ජ වි. 2. "ඉන්ද්‍රියානඤ්ච සමථං" ජ වි

25. අථ ඛො ආයස්මා සොණො අපරෙන සමයෙන විරියසමතං අධිට්ඨාසි. ඉන්ද්‍රියානඤ්ච සමතං පටිවිජ්ඣි. තත්ථ ච නිමිත්තං අග්ගහෙසි. අථ ඛො ආයස්මා සොණො එකො වූපකට්ඨො අප්පමත්තො ආතාපී පහිතත්තො විහරන්තො න චිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසි. "ඛීණා ජාති. වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං. කතං කරණීයං. නාපරං ඉත්ථත්තායා" ති අබ්භඤ්ඤාසි.[1] අඤ්ඤතරො ච පනායස්මා සොණො අරහතං අහොසි.

26. අථ ඛො ආයස්මතො සොණස්ස අරහත්තං පත්තස්ස එතදහොසි: "යන්නූනාහං භගවතො සන්තිකෙ අඤ්ඤං බ්‍යාකරෙය්‍ය" න්ති. අථ ඛො ආයස්මා සොණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සොණො භගවන්තං එතදවොච.

27. "යො සො භන්තෙ, භික්ඛු අරහං ඛීණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො, සො ඡ ඨානානි අධිමුත්තො හොති: නෙක්ඛම්මාධිමුත්තො හොති. පවිවෙකාධිමුත්තො හොති. අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තො හොති. උපාදානක්ඛයාධිමුත්තො හොති. තණ්හක්ඛයාධිමුත්තො හොති. අසම්මොහාධිමුත්තො හොති.

28. "සියා ඛො පන භන්තෙ ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මතො එවමස්ස: 'කෙවලං සද්ධාමත්තකං නූන අයමායස්මා නිස්සාය නෙක්ඛම්මාධිමුත්තො' ති. න ඛො පනෙතං භන්තෙ, එවං දට්ඨබ්බං. ඛීණාසවො භන්තෙ, භික්ඛු වුසිතවා කතකරණීයො කරණීයමත්තනො[2] අසමනුපස්සන්තො කතස්ස වා පතිචයං, ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා නෙක්ඛම්මාධිමුත්තො හොති. ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා නෙක්ඛම්මාධිමුත්තො හොති. ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා නෙක්ඛම්මාධිමුත්තො හොති.

29. "සියා ඛො පන භන්තෙ, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මතො එවමස්ස: 'ලාභසක්කාරසිලොකං නූන අයමායස්මා නිකාමයමානො පවිවෙකාධිමුත්තො' ති. න ඛො පනෙතං භන්තෙ, එවං දට්ඨබ්බං. ඛීණාසවො භන්තෙ, භික්ඛු වුසිතවා කතකරණීයො කරණීයමත්තනො අසමනුපස්සන්තො කතස්ස වා පතිචයං, ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා පවිවෙකාධිමුත්තො හොති. ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා පවිවෙකාධිමුත්තො හොති. ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා පවිවෙකාධිමුත්තො හොති.

1. "අභිඤ්ඤාසි" ම ඡ සං.
2. "කරණීයමත්තනො" සී මු. ම ඡ සං. "කරණීයං අත්තනො" අංගුත්තරපාළි.

30. “සියා ඛො පන භන්තෙ, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මතො එවමස්ස ‘සීලබ්බතපරාමාසං නූන අයමායස්මා සාරතො පච්චාගච්ඡන්තො අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තො’ති. න ඛො පනෙතං එවං දට්ඨබ්බං. ඛීණාසවො භන්තෙ, භික්ඛු වුසිතවා කතකරණීයො කරණීයමත්තනො අසමනුපස්සන්තො කතස්ස වා පතිචයං, ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තො හොති. ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තො හොති. ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තො හොති. -පෙ- ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා උපාදානක්ඛයාධිමුත්තො හොති. ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා උපාදානක්ඛයාධිමුත්තො හොති. ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා උපාදානක්ඛයාධිමුත්තො හොති. -පෙ- ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා තණ්හාක්ඛයාධිමුත්තො හොති. ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා තණ්හාක්ඛයාධිමුත්තො හොති. ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා තණ්හාක්ඛයාධිමුත්තො හොති. -පෙ- ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා අසම්මොහාධිමුත්තො හොති. ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා අසම්මොහාධිමුත්තො හොති. ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා අසම්මොහාධිමුත්තො හොති.

31. “එවං සම්මා විමුත්තචිත්තස්ස භන්තෙ, භික්ඛුනො භුසා චෙපි චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස චිත්තං පරියාදියන්ති. අමිස්සීකතමෙවස්ස චිත්තං හොති ඨිතං ආනෙඤ්ජප්පත්තං. වයඤ්චස්සානුපස්සති. භුසා චෙපි සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා -පෙ- ඝාණවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- මනොවිඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස චිත්තං පරියාදියන්ති. අමිස්සීකතමෙවස්ස චිත්තං හොති ඨිතං ආනෙඤ්ජප්පත්තං. වයඤ්චස්සානුපස්සති.

32. “සෙය්‍යථාපි භන්තෙ, සෙලො පබ්බතො අච්ඡිද්දො අසුසිරො එකඝනො, පුරත්ථිමාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතවුට්ඨි, නෙව නං සඞ්කම්පෙය්‍ය. න සම්පකම්පෙය්‍ය. න සම්පවෙධෙය්‍ය. පච්ඡිමාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතවුට්ඨි -පෙ- උත්තරාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතවුට්ඨි -පෙ- දක්ඛිණාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතවුට්ඨි, නෙව නං සඞ්කම්පෙය්‍ය. න සම්පකම්පෙය්‍ය. න සම්පවෙධෙය්‍ය. එවමෙව ඛො භන්තෙ, එවං සම්මා විමුත්තචිත්තස්ස භික්ඛුනො භුසා චෙපි චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස චිත්තං පරියාදියන්ති. අමිස්සීකතමෙවස්ස චිත්තං හොති ඨිතං ආනෙඤ්ජප්පත්තං. වයඤ්චස්සානුපස්සති. භුසා චෙපි සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා -පෙ- ඝාණවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- මනොවිඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස චිත්තං පරියාදියන්ති. අමිස්සීකතමෙවස්ස චිත්තං හොති ඨිතං ආනෙඤ්ජප්පත්තං. වයඤ්චස්සානුපස්සතී”ති.

33. “නෙක්ඛම්මං අධිමුත්තස්ස පවිවෙකඤ්ච චෙතසො,
අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තස්ස උපාදානක්ඛයස්ස ච;
තණ්හක්ඛයාධිමුත්තස්ස අසම්මොහඤ්ච චෙතසො,
දිස්වා ආයතනුප්පාදං සම්මා චිත්තං විමුච්චති.

34. තස්ස සම්මා විමුත්තස්ස සන්තචිත්තස්ස භික්ඛුනො,
කතස්ස පතිචයො නත්ථි කරණීයං න විජ්ජති.

35. සෙලො යථා එකඝනො වාතෙන න සමීරති,
එවං රූපා රසා සද්දා ගන්ධා ඵස්සා ච කෙවලා;
ඉට්ඨා ධම්මා අනිට්ඨා ච නප්පවෙධෙන්ති තාදිනො,
ඨිතං චිත්තං විප්පමුත්තං වයඤ්චස්සානුපස්සතී” ති.

36. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “එවං ඛො භික්ඛවෙ, කුලපුත්තා අඤ්ඤං ව්‍යාකරොන්ති. අත්ථො ච වුත්තො. අත්තා ච අනුපනීතො. අථ ච පනිධෙකච්චෙ මොඝපුරිසා හසමානකා[1] මඤ්ඤෙ අඤ්ඤං ව්‍යාකරොන්ති. තෙ පච්ඡා විඝාතං ආපජ්ජන්තී” ති.

37. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං සොණං ආමන්තෙසි: “ත්වං ඛො'සි සොණ, සුකුමාලො. අනුජානාමි තෙ සොණ, එකපලාසිකං උපාහන” න්ති. “අහං ඛො භන්තෙ, අසීතිසකටවාහෙ හිරඤ්ඤං ඔහාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො සත්තහත්ථිකඤ්ච අණීකං. අථාහං භන්තෙ, එකපලාසිකං චෙ උපාහනං පරිහරිස්සාමි[2], තස්ස මෙ භවිස්සන්ති වත්තාරො: ‘සොණො කොළිවීසො අසීතිසකටවාහෙ හිරඤ්ඤං ඔහාය ආගරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො සත්තහත්ථිකඤ්ච අණීකං. සො දානායං එකපලාසිකාසු උපහනාසු සත්තො' ති. සචෙ භගවා භික්ඛුසඞ්ඝස්ස අනුජානිස්සති, අහම්පි පරිභුඤ්ජිස්සාමි. නො චෙ භගවා භික්ඛුසඞ්ඝස්ස අනුජානිස්සති, අහම්පි න පරිභුඤ්ජිස්සාමී” ති.

38. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකපලාසිකං උපාහනං. න භික්ඛවෙ, දිගුණා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න තිගුණා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න ගණඞ්ගණූපාහනා[3] ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා” ති.

39. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සබ්බනීලිකා[4] උපාහනායො ධාරෙන්ති. –පෙ– සබ්බපීතිකා[5] උපාහනායො ධාරෙන්ති. සබ්බලොහිතිකා[6] උපාහනායො ධාරෙන්ති. සබ්බමඤ්ජෙට්ඨිකා[7] උපාහනායො ධාරෙන්ති. සබ්බකණ්හා[8] උපාහනායො ධාරෙන්ති. සබ්බමහාරඞ්ගරත්තා උපාහනායො ධාරෙන්ති. සබ්බමහානාමරත්තා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො” ති.

---

1. “හසමානකං” ම. ඡ. සං. PTS මනු ප. තො වි. “හසමානා” අට්ඨකථා.
2. “අථාහං භන්තෙ එකපලාසිකං චෙ උපාහනං පරිහරිස්සාමී” ති සීහලක්ඛර- පොත්ථකෙසු න දිස්සතෙ. මරම්මරක්ඛර පොත්ථකෙ “උපාහනං” න දිස්සතෙ.
3 “ගුණංගුණූපාහනා” ම ඡ සං.
4. “සබ්බනීලිකායො” අ වි. ම නු පා. තො වි. ජ වි.
5. “සබ්බපීතිකායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ජ වි.
6 “සබ්බලොහිතිකායො” ම නු ප. අ වි. තොවි. ජ වි
7. “මඤ්ජෙට්ඨිකායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ජ වි.
,, “මඤ්ජිට්ඨිකා” ම ඡ සං. ම නු ප. අට්ඨකථා.
8. “සබ්බකණ්හායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ජ වි.

40. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: "න භික්ඛවෙ, සබ්බනීලිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. -පෙ- න සබ්බපීතිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බලොහිතිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බමඤ්ජෙට්ඨිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බකණ්හා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බමහාරඞ්ගරත්තා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බමහානාමරත්තා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

41. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නීලකවට්ටිකා[1] උපාහනායො ධාරෙන්ති -පෙ- පීතකවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති. ලොහිතකවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මඤ්ජෙට්ඨිකවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති. කණ්හවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මහාරඞ්ගරත්තවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මහානාමරත්තවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො" ති.

42. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: "න භික්ඛවෙ, නීලකවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. -පෙ- න පීතකවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න ලොහිතකවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මඤ්ජෙට්ඨිකවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න කණ්හවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මහාරඞ්ගරත්තවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මහානාමරත්තවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

43. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඛල්ලිකබද්ධා[2] උපාහනායො ධාරෙන්ති. -පෙ- පුටබද්ධා උපාහනායො ධාරෙන්ති. පාළිගුණ්ඨිමා උපාහනායො ධාරෙන්ති. තූලපුණ්ණිකා[3] උපාහනායො ධාරෙන්ති. තිත්තිරපත්තිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මෙණ්ඩවිසාණවට්ටිකා[4] උපාහනායො ධාරෙන්ති. අජවිසාණවට්ටිකා[5] උපාහනායො ධාරෙන්ති. විච්ඡිකාළිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මොරපිඤ්ඡපරිසිබ්බිතා[6] උපාහනායො ධාරෙන්ති. චිත්‍රා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො" ති.

44. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: "න භික්ඛවෙ, ඛල්ලිකබද්ධා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. -පෙ- න පුටබද්ධා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න පාළිගුණ්ඨිමා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න තූලපුණ්ණිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න තිත්තිරපත්තිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මෙණ්ඩවිසාණවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න අජවිසාණවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න විච්ඡිකාළිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා න මොරපිඤ්ඡපරිසිබ්බිතා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න චිත්‍රා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති.

1. "නීලකවද්ධිකා" ම ඡ සං. එත්ථ පිතකාදිසු ච සබ්බත්ථ වද්ධිකා'ති දිස්සතෙ.
2. "ඛල්ලකබද්ධා" ම ඡ සං P T S. ම නු ප. ජම්. තො වි.
3. "තූලපණ්ණිකා" තො වි. 4 - 5. "වද්ධිකා" සී. මු. "වඩ්ඪිකා" P T S.
5. "අජවිසාණවද්ධිකා" අට්ඨකථා. 6. "මොරපිඤ්ජපරිසිබ්බිතා" ම ඡ සං.

45. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සීහචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති. –පෙ– ව්‍යග්ඝචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති. දීපිචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති. අජිනචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති. උද්දචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මජ්ජාරචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති. කාළකචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති. උලූකචම්මපරික්ඛටා[1] උපාහනායො ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො" ති.

46. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: "න භික්ඛවෙ, සීහචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. –පෙ– න ව්‍යග්ඝචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න දීපිචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න අජිනචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න උද්දචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මජ්ජාරචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න කාළකචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න උලූකචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

47. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය **රාජගහං** පිණ්ඩාය පාවිසි අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා පච්ඡාසමණෙන. අථ ඛො සො භික්ඛු ඛඤ්ජමානො භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි.

48. අද්දසා ඛො අඤ්ඤතරො උපාසකො ගණ්ඩිගණ්ඩුපාහනං[2] ආරොහිත්වා භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන උපාහනා ඔරොහිත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා එතදවොච: "කිස්ස භන්තෙ අය්‍යො ඛඤ්ජතී" ති. "පාදා මෙ ආවුසො ඵලිතා" ති.[3] "හන්ද භන්තෙ, උපාහනායො"ති. "අලං ආවුසො, පටික්ඛිත්තා භගවතා ගණ්ඩිගණ්ඩුපාහනා" ති. "ගණ්හාහෙතා භික්ඛු උපාහනායො" ති.

49. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඔමුක්කං ගණ්ඩිගණ්ඩුපාහනං. න භික්ඛවෙ, නවා ගණ්ඩිගණ්ඩුපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

50. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා අජ්ඣොකාසෙ අනුපාහනො චඞ්කමති. "සත්ථා අනුපාහනො චඞ්කමතී" ති ථෙරාපි භික්ඛූ අනුපාහනා චඞ්කමන්ති.

51. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්ථරි අනුපාහනෙ චඞ්කමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛූසු අනුපාහනෙසු චඞ්කමමානෙසු සඋපාහනා චඞ්කමන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා, තෙ උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්ථරි අනුපාහනෙ චඞ්කමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛූසු අනුපාහනෙසු චඞ්කමමානෙසු සඋපාහනා චඞ්කමිස්සන්තී"ති

52. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්ථරි අනුපාහනෙ චඞ්කමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛූසු අනුපාහනෙසු චඞ්කමමානෙසු සඋපාහනා චඞ්කමන්තී ?" ති. "සච්චං භගවා."

1. "ලූවකචම්ම පරික්ඛටා" ම ජ සං. 2. "ගණ්ඩිගණ්ඩුපාහනා" ම නු ප. අ වි. ජ වි. තො වි.
2. "ගුණ්ඨිගුණ්ඨුපාහනා" ම ජ සං. 3. "ඵාලිතානි" සී මු.

53. විගරහි බුද්ධො භගවා "කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා සත්ථරි අනුපාහනෙ චඞ්කමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛූසු අනුපාහනෙසු චඞ්කමමානෙසු සඋපාහනා චඞ්කමිස්සන්ති? ඉමෙහි නාම භික්ඛවෙ, ගිහී කාමභොගිනො ඔදාතවසනා[1] අභිජීවනිකස්ස සිප්පස්ස කාරණා ආචරියෙසු සගාරවා සප්පතිස්සා[2] සභාගවුත්තිකා විහරිස්සන්ති. ඉධ ඛො තං භික්ඛවෙ, සොභෙථ, යං තුම්හෙ එවං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සමානා ආචරියෙසු ආචරියමත්තෙසු උපජ්ඣායෙසු උපජ්ඣායමත්තෙසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරෙය්‍යාථ?

54. නෙතං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "න භික්ඛවෙ, ආචරියෙසු ආචරියමත්තෙසු උපජ්ඣායෙසු උපජ්ඣායමත්තෙසු අනුපාහනෙසු චඞ්කම-මානෙසු සඋපාහනෙන චඞ්කමිතබ්බං. යො චඞ්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න භික්ඛවෙ[3], අජ්ඣාරාමෙ උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති.

55. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පාදඛීලාබාධො හොති. භික්ඛූ තං භික්ඛුං[4] පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි නික්ඛාමෙන්ති. අද්දසා ඛො භගවා සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො තෙ භික්ඛූ තං භික්ඛුං පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි නික්ඛාමෙන්තෙ. දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොච: "කිං ඉමස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො"ති. "ඉමස්ස භන්තෙ ආයස්මතො පාදඛීලාබාධො. ඉමං මයං පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි නික්ඛාමෙමා"ති.

56. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යස්ස පාදා වා දුක්ඛා, පාදා වා ඵලිතා, පාදඛීලො වා ආබාධො[5], උපාහනං ධාරෙතු"න්ති.

57. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අධොතෙහි පාදෙහි මඤ්චම්පි පීඨම්පි අභිරුහන්ති. චීවරම්පි සෙනාසනම්පි දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, 'ඉදානි මඤ්චං වා පීඨං වා අභිරුහිස්සාමී'ති උපාහනං ධාරෙතු"න්ති.

58. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ රත්තියා උපොසථග්ගම්පි සන්නිසජ්ජම්පි ගච්ඡන්තා අන්ධකාරෙ ඛාණුම්පි කණ්ටකම්පි අක්කමන්ති. පාදා දුක්ඛා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අජ්ඣාරාමෙ උපාහනං ධාරෙතුං උක්කං පදීපං කත්තරදණ්ඩ"න්ති.

---

1. "ගිහී ඔදාතවත්ථවසනා" ම ඡ සං 2. "සප්පතිස්සවා" සී මු.
3. "න ච භික්ඛවෙ" ම ඡ සං. P T S. 4. "තං භික්ඛූ" ම ඡ සං
5. "පාදඛීලාබාධො වා" සී

60. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදුකායො අභිරුහිත්වා අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමන්ති උච්චාසද්දා මහාසද්දා ඛටඛටසද්දා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්තා– සෙය්‍යථීදං: රාජකථං චොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අන්නකථං පානකථං වත්ථකථං සයනකථං මාලාකථං ගන්ධකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉත්ථිකථං පුරිසකථං සූරකථං විසිඛාකථං කුම්භට්ඨානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකක්ඛායිකං සමුද්දක්ඛායිකං ඉතිභවාභවකථං ඉති වා, කීටකම්පි අක්කමිත්වා මාරෙන්ති, භික්ඛූපි සමාධිම්හා චාවෙන්ති.

61. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා තෙ උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදුකායො අභිරුහිත්වා අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමිස්සන්ති උච්චාසද්දා මහාසද්දා ඛටඛටසද්දා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්තා – සෙය්‍යථීදං: රාජකථං චොරකථං –පෙ– ඉති භවාභවකථං. ඉති වා, කීටකම්පි අක්කමිත්වා මාරෙස්සන්ති. භික්ඛූපි සමාධිම්හා චාවෙස්සන්තී" ති.

62. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදුකායො අභිරුහිත්වා අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමන්ති උච්චාසද්දා මහාසද්දා ඛටඛටසද්දා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්තා – සෙය්‍යථීදං: රාජකථං චොරකථං –පෙ– ඉති භවාභවකථං ඉති වා? කීටකම්පි අක්කමිත්වා මාරෙන්ති, භික්ඛූපි සමාධිම්හා චාවෙන්තී?" ති. "සච්චං භගවා".

63. විගරහි බුද්ධො භගවා –පෙ– විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "න භික්ඛවෙ, කට්ඨපාදුකායො ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

64. අථ ඛො භගවා **රාජගහෙ** යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන **බාරාණසී** තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන බාරාණසී තදවසරි. තත්‍රසුදං භගවා බාරාණසියං විහරති **ඉසිපතනෙ මිගදායෙ**.

65. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ "භගවතා කට්ඨපාදුකා පටික්ඛිත්තා" ති තාලතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා තාලපත්තපාදුකායො ධාරෙන්ති. තානි තාලතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා තාලතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා තාලපත්තපාදුකායො ධාරෙස්සන්ති? තානි තාලතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්ති. එකින්ද්‍රියං සමණා සක්‍යපුත්තියා ජීවං විහෙඨෙන්තී" ති.

66. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තාලතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා තාලපත්තපාදුකායො ධාරෙන්ති. තානි තාලතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්තී"? ති. "සච්චං භගවා."

67. විගරහි බුද්ධො භගවා "කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා තාලතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා තාලපත්තපාදුකායො ධාරෙස්සන්ති. ? තානි තාලතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්ති. ජීවසඤ්ඤිනො හි භික්ඛවෙ, මනුස්සා රුක්ඛස්මිං. නෙතං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: 'න භික්ඛවෙ, තාලපත්තපාදුකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා'' ති.

68. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ "භගවතා තාලපත්තපාදුකා පටික්ඛිත්තා" ති වෙළුතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා වෙළුපත්තපාදුකායො ධාරෙන්ති. තානි වෙළුතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා වෙළුතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා වෙළුපත්තපාදුකායො ධාරෙස්සන්ති ? තානි වෙළුතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්ති. එකින්ද්‍රියං සමණා සක්‍යපුත්තියා ජීවං විහෙඨෙන්තී''ති.

69. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- "න භික්ඛවෙ, වෙළුපත්තපාදුකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා'' ති.

70. අථ ඛො භගවා **බාරාණසියං** යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන **භද්දියං** තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන භද්දියං තදවසරි. තත්‍රසුදං භගවා **භද්දියෙ** විහරති **ජාතියාවනෙ.**

71. තෙන ඛො පන සමයෙන **භද්දියා** භික්ඛූ අනෙකවිහිතං පාදුකමණ්ඩනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති. තිණපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්තිපි. මුඤ්ජපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්තිපි. බබ්බජපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්තිපි. හින්තාලපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්තිපි. කමලපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්තිපි. කම්බලපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙන්තිපි. රිඤ්චන්ති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිචිත්තං අධිපඤ්ඤං.

72. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා තෙ උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම භද්දියා භික්ඛූ අනෙකවිහිතං පාදුකමණ්ඩනානුයොගමනුයුත්තා විහරිස්සන්ති ? තිණපාදුකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? මුඤ්ජපාදුකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? බබ්බජපාදුකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? හින්තාලපාදුකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? කමලපාදුකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? කම්බලපාදුකං කරිස්සන්තිපි ? කාරාපෙස්සන්තිපි ? රිඤ්චිස්සන්ති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිචිත්තං අධිපඤ්ඤ''න්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

73. "සච්චං කිර භික්ඛවෙ, භද්දියා භික්ඛූ අනෙකවිහිතං පාදුකමණ්ඩනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති ? තිණපාදුකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්තිපි ? මුඤ්ජපාදුකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්තිපි ? බබ්බජපාදුකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්තිපි ? හින්තාලපාදුකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්තිපි ? කමලපාදුකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්තිපි ? කම්බලපාදුකං කරොන්තිපි ? කාරාපෙන්තිපි ? රිඤ්චන්ති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිචිත්තං අධිපඤ්ඤං ?'' න්ති. "සච්චං භගවා.''

74. විගරහි බුද්ධො භගවා: "කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා අනෙකවිහිතං පාදුකමණ්ඩනානුයොගමනුයුත්තා විහරිස්සන්ති – තිණපාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? මුඤ්ජපාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි.? බබ්බජපාදුකං[1] කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? හින්තාලපාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? කමලපාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? කම්බලපාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? රිඤ්චිස්සන්ති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිචිත්තං අධිපඤ්ඤං.

75. "නෙතං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: න භික්ඛවෙ, තිණපාදුකා ධාරෙතබ්බා. න මුඤ්ජපාදුකා ධාරෙතබ්බා. න බබ්බජපාදුකා ධාරෙතබ්බා. න හින්තාලපාදුකා ධාරෙතබ්බා. න කමලපාදුකා ධාරෙතබ්බා. න කම්බලපාදුකා ධාරෙතබ්බා. න සොවණ්ණමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. න රූපිමයා[2] පාදුකා ධාරෙතබ්බා. න මණිමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. න වෙළුරියමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. න ඵලිකමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. න කංසමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. න කාචමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. න තිපුමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. න සීසමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. න තම්බලොහමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච භික්ඛවෙ, කාචි සඞ්කමනීයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිස්සො පාදුකායො[3] ධුවට්ඨානීයා අසඞ්කමනීයායො: වච්චපාදුකං පස්සාවපාදුකං ආචමනපාදුක"න්ති.

76. අථ ඛො භගවා **භද්දියෙ** යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා **සාවත්ථියං** විහරති **ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස** ආරාමෙ.

77. තෙන ඛො පන සමයෙන **ඡබ්බග්ගියා** භික්ඛූ **අචිරවතියා** නදියා ගාවීනං තරන්තීනං විසාණෙසුපි ගණ්හන්ති. කණ්ණෙසුපි ගණ්හන්ති. ගීවායපි ගණ්හන්ති. ඡෙප්පායපි[4] ගණ්හන්ති. පිට්ඨිම්පි අභිරූහන්ති. රත්තචිත්තාපි අඞ්ගජාතං ඡුපන්ති. වච්ඡතරිම්පි ඔගාහෙත්වා මාරෙන්ති.

78. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ගාවීනං තරන්තීනං විසාණෙසුපි ගහෙස්සන්ති? කණ්ණෙසුපි ගහෙස්සන්ති? ගීවායපි ගහෙස්සන්ති? ඡෙප්පායපි ගහෙස්සන්ති? පිට්ඨිම්පි අභිරූහිස්සන්ති? රත්තචිත්තාපි අඞ්ගජාතං ඡුපිස්සන්ති? වච්ඡතරිම්පි ඔගාහෙත්වා මාරෙස්සන්ති? සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො?" ති.

79. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛීයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: "සච්චං කිර භික්ඛවෙ, -පෙ- සච්චං භගවා."

1. "පබ්බජපාදුකා" ම ඡ සං. 2. "රූපියමයා" ම ඡ සං. 3 "පාදුකා" ම ඡ සං
4 "ඡෙප්පාපි" ම ඡ සං "ඡෙප්පායම්පි" P T S අ වි. තොවි. ජ වි.

80. විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: “න භික්ඛවෙ, ගාවීනං විසාණෙසු ගහෙතබ්බං. න කණ්ණෙසු ගහෙතබ්බං. න ගීවාය ගහෙතබ්බං. න ඡෙප්පාය ගහෙතබ්බං. න පිට්ඨිං අභිරූහිතබ්බා. යො අභිරූහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච භික්ඛවෙ, රත්තචිත්තෙන අඞ්ගජාතං ඡුපිතබ්බං. යො ඡුපෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. න වච්ඡතරී මාරෙතබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො” ති.

81. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ යානෙන යායන්ති ඉත්ථියුත්තෙනපි පුරිසන්තරෙන පුරිසයුත්තෙනපි ඉත්ථන්තරෙන. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: “සෙය්‍යථාපි ගඞ්ගාමහියායා” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “න භික්ඛවෙ, යානෙන යායිතබ්බං. යො යායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා” ති.

82. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු සාවත්ථිං ගච්ඡන්තො භගවන්තං දස්සනාය අන්තරාමග්ගෙ ගිලානො හොති. අථ ඛො සො භික්ඛු මග්ගා ඔක්කම්ම අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදි.

83. මනුස්සා තං භික්ඛුං පස්සිත්වා[1] එතදවොචුං: “කහං භන්තෙ, අය්‍යො ගමිස්සතී” ති. “සාවත්ථිං ඛො අහං ආවුසො, ගමිස්සාමි භගවන්තං දස්සනායා” ති. “එහි භන්තෙ, ගමිස්සාමා” ති. “නාහං ආවුසො, සක්කොමි. ගිලානොම්හී” ති. “එහි භන්තෙ, යානං අභිරූහා” ති. “අලං ආවුසො, පටික්ඛිත්තං භගවතා යාන” න්ති. කුක්කුච්චායන්තො යානං නාභිරූහි.

84. අථ ඛො සො භික්ඛු සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස යාන” න්ති.

85. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි: “ඉත්ථියුත්තං නු ඛො පුරිසයුත්තං නු ඛො” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුරිසයුත්තං හත්ථවට්ටක” න්ති.

86. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො යානුග්ඝාතෙන බාළ්හතරං අඵාසු අහොසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සිවිකං පාටඞ්කි” න්ති.

87. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාසයනමහාසයනානි ධාරෙන්ති. සෙය්‍යථීදං: ආසන්දිං පල්ලඞ්කං ගොණකං චිත්තකං පටිකං පටලිකං තූලිකං විකතිකං උද්දලොමිං[2] එකන්තලොමිං කට්ටිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හත්ථත්ථරං අස්සත්ථරං රථත්ථරං අජිනප්පවෙණිං[3] කාදලිමිගපවරපච්චත්ථරණං[4] සඋත්තරච්ඡදං උභතො ලොහිතකූපධානං[5].

1. “දිස්වා” මජසං
2. “උද්ධලොමිං” මජසං. 3. අජිනපවෙණිං.” මජසං.
4. “කදලිමිගපවරපච්චත්ථරණං” මජසං 5. “ලොහිතකුපධානානි” මජසං.

88. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- "න භික්ඛවෙ, උච්චාසයනමහාසයනානි ධාරෙතබ්බානි. සෙය්‍යථීදං: ආසන්දි පල්ලඞ්කො ගොණකො චිත්තකො පටිකා පටලිකා තුලිකා විකතිකා උද්දලොමී එකන්තලොමී කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හත්ථත්ථරං අස්සත්ථරං රථත්ථරං අජිනප්පවෙණී කාදලිමිගපවරපච්චත්ථරණං සඋත්තරච්ඡදං උභතො ලොහිතකූපධානං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

89. තෙන ඛො පන සමයෙන **ඡබ්බග්ගියා** භික්ඛූ "භගවතා උච්චාසයනමහාසයනානි පටික්ඛිත්තානී" ති මහාචම්මානි ධාරෙන්ති: සීහචම්මං බ්‍යග්ඝචම්මං දීපිචම්මං. තානි මඤ්චප්පමාණෙනපි ඡින්නානි හොන්ති. පීඨප්පමාණෙනපි ඡින්නානි හොන්ති. අන්තොපි මඤ්චෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති. බහිපි මඤ්චෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති. අන්තොපි පීඨෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති. බහිපි පීඨෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො"ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- "න භික්ඛවෙ, මහාචම්මානි ධාරෙතබ්බානි: සීහචම්මං බ්‍යග්ඝචම්මං දීපිචම්මං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

90. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ "භගවතා මහාචම්මානි පටික්ඛිත්තානී" ති ගොචම්මානි ධාරෙන්ති. තානි මඤ්චප්පමාණෙනපි ඡින්නානි හොන්ති. පීඨප්පමාණෙනපි ඡින්නානි හොන්ති. අන්තොපි මඤ්චෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති. බහිපි මඤ්චෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති. අන්තොපි පීඨෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති. බහිපි පීඨෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති.

91. අඤ්ඤතරොපි පාපභික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස පාපූපාසකස්ස කුලූපගො[1] හොති. අථ ඛො සො පාපභික්ඛු පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන තස්ස පාපූපාසකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො සො පාපූපාසකො යෙන සො පාපභික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තං පාපභික්ඛුං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.

92. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්ස පාපූපාසකස්ස වච්ඡකො හොති තරුණකො අභිරූපො දස්සනීයො පාසාදිකො චිත්‍රො සෙය්‍යථාපි දීපිච්ඡාපො. අථ ඛො සො පාපභික්ඛු තං වච්ඡකං සක්කච්චං උපනිජ්ඣායති. අථ ඛො සො පාපූපාසකො තං පාපභික්ඛුං එතදවොච: "කිස්ස භන්තෙ, අය්‍යො ඉමං වච්ඡකං සක්කච්චං උපනිජ්ඣායතී" ති. "අත්ථො මෙ ආවුසො, ඉමස්ස වච්ඡකස්ස චම්මෙනා" ති. අථ ඛො සො පාපූපාසකො තං වච්ඡකං වධිත්වා චම්මං විධුනිත්වා තස්ස පාපභික්ඛුනො පාදාසි. අථ ඛො සො පාපභික්ඛු තං චම්මං සඞ්ඝාටියා පටිච්ඡාදෙත්වා අගමාසි.

1. "කුලූපකො" ම ජ සං.

93. අථ ඛො සා ගාවී වච්ඡගිද්ධිනී තං පාපභික්ඛුං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි. භික්ඛූ එවමාහංසු: "කිස්ස ත්‍යායං ආවුසො, ගාවී පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබද්ධා" ති.[1] "අහම්පි ඛො ආවුසො, න ජානාමි කෙන ම්‍යායං ගාවී පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබද්ධා" ති.

94. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්ස පාපභික්ඛුනො සඞ්ඝාටි ලොහිතෙන මක්ඛිතා හොති. භික්ඛූ එවමාහංසු: "අයං පන තෙ ආවුසො, සඞ්ඝාටි කිං කතා ?" ති. අථ ඛො සො පාපභික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. "කිං පන ත්වං ආවුසො, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසී" ති. "එවමාවුසො" ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා, තෙ උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "කථං හි නාම භික්ඛු පාණාතිපාතෙ සමාදපෙස්සති. ? නනු භගවතා අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතො ගරහිතො ? පාණාතිපාතා වෙරමණී පසත්ථා" ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා තං පාපභික්ඛුං පටිපුච්ඡි. "සච්චං කිර ත්වං භික්ඛු පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසී" ති. "සච්චං භගවා".

95. විගරහි බුද්ධො භගවා: "කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙස්සසි ? නනු මයා මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතො ගරහිතො ? පාණාතිපාතා වෙරමණී පසත්ථා ? නෙතං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය. –පෙ– විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "න භික්ඛවෙ, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙතබ්බං. යො සමාදපෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො. න භික්ඛවෙ, ගොචම්මං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච භික්ඛවෙ, කිඤ්චි චම්මං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා" ති.

96. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සානං මඤ්චෙපි[2] පීඨෙපි චම්මොනද්ධානි හොන්ති චම්මවිනද්ධානි. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාභිනිසීදන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිහිවිකටං[3] අභිනිසීදිතුං. නත්වෙව අභිනිපජ්ජිතු" න්ති.

97. තෙන ඛො පන සමයෙන විහාරා චම්මවද්ධෙහි ඔගුම්ඵීයන්ති.[4] භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාභිනිසීදන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බන්ධනමත්තං අභිනිසීදිතු" න්ති.

98. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඋපාහනා ගාමං පවිසන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති, ඛීයන්ති, විපාචෙන්ති: "සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො" ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "න භික්ඛවෙ, සඋපාහනෙන ගාමො පවිසිතබ්බො. යො පවිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා"ති

99. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. න සක්කොති විනා උපාහනෙ න ගාමං පවිසිතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. "අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා සඋපාහනෙන ගාමං පවිසිතු" න්ති.

1 "අනුබන්ධීති" ම ඡ සං. "අනුබන්ධා" සී මු. 2. "මඤ්චම්පි" ම ඡ සං.
3. "ගිහිවිකතං" ම ඡ සං. 4. "ඔගුම්ඵියන්ති" ම ඡ සං

100. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා **මහාකච්චායනො අවන්තීසු** විහරති **කුරරඝරෙ**[1] **පපාතෙ**[2] පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන **සොණො** උපාසකො **කුටිකණ්ණො**[3] ආයස්මතො මහාකච්චායනස්ස උපට්ඨාකො හොති.

101. අථ ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො යෙනායස්මා මහාකච්චායනො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං එතදවොච: "යථා යථාහං භන්තෙ, අය්‍යෙන මහාකච්චායනෙන ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං. එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං භන්තෙ, කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. පබ්බාජෙතු මං භන්තෙ අය්‍යො මහාකච්චායනො" ති.[4] "දුක්කරං ඛො සොණ, යාවජීවං එකසෙය්‍යං එකභත්තං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉඞ්ඝ ත්වං සොණ, තත්ථෙව අගාරිකභූතො බුද්ධානං සාසනං අනුයුඤ්ජ කාලයුත්තං එකසෙය්‍යං එකභත්තං බ්‍රහ්මචරිය" න්ති.

102. අථ ඛො සොණස්ස උපාසකස්ස කුටිකණ්ණස්ස යො අහොසි පබ්බජ්ජාභිසඞ්ඛාරො, සො පටිප්පස්සම්භි. දුතියම්පි ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො -පෙ- තතියම්පි ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො යෙනායස්මා මහාකච්චායනො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං එතදවොච: "යථා යථාහං භන්තෙ අය්‍යෙන මහාකච්චායනෙන ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං භන්තෙ, කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. පබ්බාජෙතු මං භන්තෙ, අය්‍යො මහාකච්චායනො" ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකච්චායනො සොණං උපාසකං කුටිකණ්ණං පබ්බාජෙසි.

103. තෙන ඛො පන සමයෙන **අවන්තිදක්ඛිණාපථො** අප්පභික්ඛුකො හොති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකච්චායනො තිණ්ණං වස්සානං අච්චයෙන කිච්ඡෙන කසිරෙන තතො තතො දසවග්ගං භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං සොණං උපසම්පාදෙසි.

104. අථ ඛො ආයස්මතො සොණස්ස වස්සං වුත්ථස්ස රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: "සුතොයෙව ඛො මෙ සො භගවා 'එදිසො ච එදිසො චා' ති. න ච මයා සම්මුඛා දිට්ඨො. ගච්ඡෙය්‍යාහං තං භගවන්තං දස්සනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං, සචෙ මං උපජ්ඣායො අනුජානෙය්‍යා" ති.

---

1. "කුරුරඝරෙ" ම ජ සං. 2. "පපතකෙ" ම ජ සං.
3. "කොටිකණ්ණො" අට්ඨකථා.
4. "එවං වුත්තෙ ආයස්මා මහාකච්චායනො සොණං උපාසකං කුටිකණ්ණං එතදවොච" සී.

105. අථ ඛො ආයස්මා සොණො සායණ්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා මහාකච්චායනො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සොණො ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං එතදවොච: "ඉධ මය්හං භන්තෙ, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි: 'සුතොයෙව ඛො මෙ සො භගවා 'ඒදිසො ච ඒදිසො චා' ති. න ච මයා සම්මුඛා දිට්ඨො. ගච්ඡෙය්‍යාහං තං භගවන්තං දස්සනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං, සචෙ මං උපජ්ඣායො අනුජානෙය්‍යා' ති. 'ගච්ඡෙය්‍යාහං භන්තෙ, තං භගවන්තං දස්සනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං, සචෙ මං උපජ්ඣායො අනුජානාති" ති. "සාධු සාධු සොණ, ගච්ඡ ත්වං සොණ, තං භගවන්තං දස්සනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං, දක්ඛිස්සසි ත්වං සොණ තං භගවන්තං පාසාදිකං පසාදනීයං[1] සන්තින්ද්‍රියං සන්තමානසං උත්තමදමථ සමථමනුප්පත්තං දන්තං ගුත්තං යතින්ද්‍රියං නාගං.

106. "තෙන හි ත්වං සොණ, මම වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා වන්ද 'උපජ්ඣායො මෙ භන්තෙ, ආයස්මා මහාකච්චායනො භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දතී' ති. එවඤ්ච වදෙහි 'අවන්තිදක්ඛිණාපථො භන්තෙ, අප්පභික්ඛුකො. තිණ්ණං මෙ වස්සානං අච්චයෙන කිච්ඡෙන කසිරෙන තතො තතො දසවග්ගං භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා උපසම්පදං අලත්ථං. අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ අප්පතරෙන ගණෙන උපසම්පදං අනුජානෙය්‍යා" ති.

107. "අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ භන්තෙ, කණ්හුත්තරා භූමි ඛරා ගොකණ්ටකහතා. අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ ගණඞ්ගණූපාහනං අනුජානෙය්‍ය.

108. "අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ භන්තෙ, නහානගරුකා මනුස්සා උදකසුද්ධිකා. අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ ධුවනහානං අනුජානෙය්‍ය.

109. "අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ භන්තෙ, චම්මානි අත්ථරණානි එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. සෙය්‍යථාපි භන්තෙ, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු එරගු මොරගු මජ්ජාරු ජන්තු[2], එවමෙව ඛො භන්තෙ, අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි අනුජානෙය්‍ය එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං.

110. "එතරහි භන්තෙ, මනුස්සා නිස්සීමගතානං භික්ඛූනං චීවරං දෙන්ති: 'ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙමා' ති. තෙ ආගන්ත්වා ආරොචෙන්ති: 'ඉත්ථන්නාමෙහි තෙ ආවුසො මනුස්සෙහි චීවරං දින්න' න්ති. තෙ කුක්කුච්චායන්තා න සාදියන්ති' මා නො නිස්සග්ගියං අහොසී' ති. අප්පෙව නාම භගවා චීවරෙ පරියායං ආචික්ඛෙය්‍යා" ති.

1. "පාසාදිකං පාසාදනීයං" අ චි ම නු ප. තො වි. ජ වි.
2. "එරකො මෙරකො ජතුරකා මතුරකාඃ" ඉති දිස්සතෙ "දිව්‍යාවදානෙ."

115. "එවං භන්තෙ" ති ඛො ආයස්මා සොණො ආයස්මතො මහාකච්චායනස්ස පටිස්සුත්වා උට්ඨායාසනා ආයස්මන්තං මහාකච්චායනං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය යෙන සාවත්ථි තෙන පක්කාමි.

116. අනුපුබ්බෙන යෙන **සාවත්ථි ජෙතවනං අනාථපිණ්ඩිකස්ස** ආරාමො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි: "ඉමස්ස ආනන්ද, ආගන්තුකස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහී" ති.

117. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො "යස්ස ඛො මං භගවා ආණාපෙති 'ඉමස්ස ආනන්ද, ආගන්තුකස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පඤ්ඤපෙහී' ති, ඉච්ඡති භගවා තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකවිහාරෙ වත්ථුං. ඉච්ඡති භගවා ආයස්මතා සොණෙන සද්ධිං එකවිහාරෙ වත්ථු" න්ති යස්මිං විහාරෙ භගවා විහරති, තස්මිං විහාරෙ ආයස්මතො සොණස්ස සෙනාසනං පඤ්ඤපෙසි.

118. අථ ඛො භගවා බහුදෙව රත්තිං අජ්ඣොකාසෙ වීතිනාමෙත්වා විහාරං පාවිසි. ආයස්මාපි ඛො සොණො බහුදෙව රත්තිං අජ්ඣොකාසෙ වීතිනාමෙත්වා විහාරං පාවිසි.

119. අථ ඛො භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය ආයස්මන්තං සොණං අජ්ඣෙසි: "පටිභාතු තං භික්ඛු ධම්මො භාසිතු" න්ති. "එවං භන්තෙ" ති ඛො ආයස්මා සොණො භගවතො පටිස්සුණිත්වා සබ්බානෙව අට්ඨකවග්ගිකානි සරෙණ අභාසි.

120. අථ ඛො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස සරභඤ්ඤපරියොසානෙ අබ්භනුමොදි: සාධු. සාධු. භික්ඛු, 'සුග්ගහිතානි ඛො තෙ භික්ඛු, අට්ඨකවග්ගිකානි සුමනසිකතානි සූපධාරිතානි. කල්‍යාණියාසි[1] වාචාය සමන්නාගතො විස්සට්ඨාය අනෙළගලාය අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනියා. කති වස්සොසි ත්වං භික්ඛු?" ති. "එකවස්සො අහං භගවා" ති. "කිස්ස පන ත්වං භික්ඛු, එවං චිරං අකාසී?" ති. "චිරදිට්ඨො[2] මෙ භන්තෙ, කාමෙසු ආදීනවො. අපි ච සම්බාධො ඝරාවාසො[3] බහුකිච්චො බහුකරණීයො[4]" ති.

121. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි:

"දිස්වා ආදීනවං ලොකෙ ඤත්වා ධම්මං නිරූපධිං,
අරියො න රමති පාපෙ පාපෙ න රමති සුචී" ති.

1. "කල්‍යාණියාපි" ම ජ සං "කල්‍යාණියාසිපි" P T S.
2. "චිරං දිට්ඨා" ම ජ සං. P T S.
3. "සම්බාධා ඝරාවාසා" ම ජ සං. P T S. තො වි. ම නු ප
4. "බහුකිච්චා බහුකරණීයා" ම ජ සං. P T S. ම නු ප. තො වි.

122. අථ ඛො ආයස්මා සොණො "පටිසම්මොදති ඛො මං භගවා. අයං ඛ්වස්ස කාලො යං මෙ උපජ්ඣායො පරිදස්සී" ති[1] උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භගවතො පාදෙ සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච: "උපජ්ඣායො මෙ භන්තෙ, ආයස්මා මහාකච්චායනො භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දති. එවඤ්ච වදෙති:

123. "අවන්තිදක්ඛිණාපථො භන්තෙ, අප්පභික්ඛුකො. තිණ්ණං මෙ වස්සානං අච්චයෙන කිච්ඡෙන කසිරෙන තතො තතො දසවග්ගං භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා උපසම්පදං අලත්ථං. අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ අප්පතරෙන ගණෙන උපසම්පදං අනුජානෙය්‍ය.

124. "අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ භන්තෙ, කණ්හුත්තරා භූමි ඛරා ගොකණ්ටකහතා. අප්පෙව නාම භගවා අවන්ති දක්ඛිණාපථෙ ගණඞ්ගණූපාහනං අනුජානෙය්‍ය.

125. "අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ භන්තෙ, නහානගරුකා මනුස්සා උදකසුද්ධිකා. අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ ධුවනහානං අනුජානෙය්‍ය.

126. "අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ භන්තෙ, චම්මානි අත්ථරණානි: එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. සෙය්‍යථාපි භන්තෙ, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු එරගු මොරගු මජ්ජාරු ජන්තු, එවමෙව ඛො භන්තෙ අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි අනුජානෙය්‍ය: එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං."

127. "එතරහි භන්තෙ, මනුස්සා නිස්සීමගතානං භික්ඛූනං චීවරං දෙන්ති: 'ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙමා' ති. තෙ ආගන්ත්වා ආරොචෙන්ති: 'ඉත්ථන්නාමෙහි තෙ ආවුසො මනුස්සෙහි චීවරං දින්න' න්ති. තෙ කුක්කුච්චායන්තා න සාදියන්ති 'මා නො නිස්සග්ගියං අහොසී' ති. අප්පෙව නාම භගවා චීවරෙ පරියායං ආචික්ඛෙය්‍යා" ති.

128. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි. "අවන්තිදක්ඛිණාපථො භික්ඛවෙ, අප්පභික්ඛුකො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු විනයධරපඤ්චමෙන ගණෙන උපසම්පදං.

129. "තත්‍රිමෙ පච්චන්තිමා ජනපදා: පුරත්ථිමාය දිසාය **කජඞ්ගලං**[2] නාම නිගමො. තස්සාපරෙන[3] මහාසාලා. තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා. ඔරතො මජ්ඣෙ. පුරත්ථිමදක්ඛිණාය දිසාය **සලලවතී**[4] නාම නදී. තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා. ඔරතො මජ්ඣෙ. දක්ඛිණාය දිසාය **සෙතකණ්ණිකං** නාම නිගමො. තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා. ඔරතො මජ්ඣෙ. පච්ඡිමාය දිසාය **ථූණං** නාම බ්‍රාහ්මණගාමො. තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා. ඔරතො මජ්ඣෙ. උත්තරාය දිසාය **උසීරද්ධජො** නාම පබ්බතො. තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා. ඔරතො මජ්ඣෙ. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එවරූපෙසු පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු විනයධරපඤ්චමෙන ගණෙන උපසම්පදං."

1. පරිදස්සතීති" ම නු ප. තො වි
2. "කජඞ්ගලො" අ වි. ම නු ප. තො වි. තො වි. ජ වි. "ගජඞ්ගලා" ම ජ සං.
3. "තස්සපරෙන" ම ජ සං. ම නු ප. තො වි තො වි. 4. "සලලවතී" ම ජ සං. අ වි.

130. "අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ භික්ඛවෙ, කණ්හුත්තරා භූමි ඛරා ගොකණ්ටකහතා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු ගුණඞ්ගුණූපාහනං."

131. "අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ භික්ඛවෙ, න්හානගරුකා මනුස්සා උදකසුද්ධිකා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු ධුවන්හානං".

132. "අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ භික්ඛවෙ, චම්මානි අත්ථරණානි: එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු එරගු මොරගු මජ්ජාරු ජන්තු, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි: එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු චම්මානි අත්ථරණානි: එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං."

133. "ඉධ පන භික්ඛවෙ, මනුස්සා නිස්සීමගතානං භික්ඛූනං චීවරං දෙන්ති: 'ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙමා' ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාදියිතුං[1]. න තාව තං ගණනූපගං යාව න හත්ථං ගච්ඡතී" ති.

චම්මක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො පඤ්චමො.

---

1 "සාදිතුං" ම ඡ සං. ම නු ප තො වි.

TOC

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ තෙසට්ඨි.

තස්ස උද්දානං:-

1. රාජා ච මාගධො **සොණො** අසීතිසහස්සිස්සරො,
සාගතො ගිජ්ඣකූටම්හි බහුං දස්සෙසි උත්තරිං[1].

2. පබ්බජ්ජාරද්ධභිජ්ජිංසු වීණං එකපලාසිකං,
නීලා පීතා ලොහිතිකා[2] මඤ්ජෙට්ඨා කණ්හමෙව ච.

3. මහාරඞ්ගා මහානාමා වට්ටිකා ච[3] පටිකම්පි,
බල්ලිකා[4] පුට පාළි ච තූලතිත්තිරමෙණ්ඩජා.

4. විච්ඡිකා මොරචිත්‍රා ච[5] සීහබ්‍යග්ඝා ච දීපිකා,
අජිනුද්දා මජ්ජාරී ච කාළෙලූක[6]පරික්ඛටා.

5. ඵලිතූපාහනා[7] ඛිලා ධොතඛාණුඛටංඛටා,
තාලවෙළුතිණචෙව ච මුඤ්ජබ්බජහින්තාලා[8].

6. කමලකම්බලසොවණ්ණා රූපිකා මණි වෙළුරි,
ඵලිකා කංසකාචා ච තිපු සීසඤ්ච තම්බකා.

7. ගාවී යානං ගිලානො ච පුරිසයුත්තං[9] සිවිකා,
සයනානි මහාචම්මා ගොචම්මෙහි ච පාපකො.

8. ගිහීනං චම්මබද්ධෙහි පවිසන්ති ගිලානකා[10],
මහාකච්චායනො සොණො සරෙනට්ඨකවග්ගිකං[11].

9. උපසම්පදං පඤ්චහි ගණඞ්ගණා ධුවසිනායනා[12],
චම්මත්ථරණානුඤ්ඤාසි න තාව ගණනූපගං;
අදාසි'මෙ වරෙ පඤ්ච සොණත්ථෙරස්ස නායකොති.

---

1. "දස්සෙති උත්තරි" ම ජ සං. අ වි.
2. "නීලපීතලොහිතකා" අ වි. තො වි. ම නු ප. තො වි.
3. "මහාරඞ්ග මහානාමා වද්ධිකා" ම ජ සං. ජ වි.
4. "බල්ලකා" ම ජ සං. තො වි.
5. "චිත්‍රංච" අ වි. තො වි. ම නු ප. ජ වි.
6. "කාළලූව" ම ජ සං. 7. "ඵලිතූපාහනා" ම ජ සං
8. "හිත්තාලා" ම ජ සං "හිත්තාලී" තො වි. ම නු ප. අ වි. ජ වි
9. "පුරිසායුත්ත" ම ජ සං. ම නු ප. තො වි.
10. "ගිලායනො" ම ජ සං.
11. "සරෙන අට්ඨකවග්ගිකං" ම ජ සං. 12. "ධුවසිනා" ම ජ සං.